

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

**ΕΚΘΕΣΗ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ**

2004-2008

Αθήνα, Ιούλιος 2009

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

**ΕΚΘΕΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
2004-2008**

Έγκριση Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος
3 Ιουλίου 2009

ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΜΕΑ

1. Ασπασία Βελισσαρίου, Καθηγήτρια
2. Μαρία Γερμανού, Καθηγήτρια
3. Μαριάνθη Γιαννή, Καθηγήτρια
4. Βασιλική Δενδρινού, Καθηγήτρια
5. Σταματίνα Δημακοπούλου, Λέκτορας
6. Σοφία Παπαευθυμίου-Λύτρα, Καθηγήτρια
7. Βασιλική Μητσικοπούλου, Επ. Καθηγήτρια
8. Ευτέρπη Μήτση, Επ. Καθηγήτρια
9. Βασιλική Νικηφορίδου, Αν. Καθηγήτρια
10. Μαρία Σηφianού, Καθηγήτρια
11. Αγγελική Τζάννε, Επ. Καθηγήτρια
12. Φοιτητής (επιθυμεί ανωνυμία)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ	Σελ.
1. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	01
2. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	02
3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	07
3.1 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	07
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	19
3.2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ	19
3.3. ΔΠΜΣ ΘΕΩΡΙΑ ΛΕΞΙΚΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ	25
3.4. ΔΠΜΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ-ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΟΛΟΓΙΑ	29
3.5. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ	30
4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	39
5. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ	51
6. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΠΠ ΦΟΡΕΙΣ	64
7. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ	72
8. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	93
9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	103
10. ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ	104
11. ΠΙΝΑΚΕΣ ΜΕ ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	106
12. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	126

1. Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η ΟΜΕΑ, η οποία συγκροτήθηκε με απόφαση της Γ. Σ. του Τμήματος (18-11-2008), αποτελείται από οχτώ (7) μέλη ΔΕΠ των δύο ανώτερων βαθμίδων (6 καθηγήτριες και 1 αναπληρώτρια καθηγήτρια), τρία (3) μέλη ΔΕΠ των δύο κατώτερων βαθμίδων (3 επίκουρες καθηγήτριες και 1 λέκτορα) και έναν (1) φοιτητή.

Για τη διαμόρφωση της έκθεσης της, η ΟΜΕΑ συνεργάστηκε με όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, καθώς και με το διοικητικό προσωπικό της Γραμματείας, των Τομέων και της Βιβλιοθήκης του Τμήματος. Η συμμετοχή των φοιτητών στις διαδικασίες Εσωτερικής Αξιολόγησης εξασφαλίστηκε κυρίως μέσω των ερωτηματολογίων της αξιολόγησης των μαθημάτων, τα οποία τους παρείχαν την ευκαιρία να διατυπώσουν τις δικές τους απόψεις.

Οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών περιλαμβάνουν τα απογραφικά δελτία των διδασκόντων, τα ερωτηματολόγια των αξιολογήσεων μαθημάτων των φοιτητών, τα αρχεία της Γραμματείας του Τμήματος και των Τομέων, τον Οδηγό Σπουδών, την υπηρεσία μηχανογράφησης του Πανεπιστημίου, καθώς και τους εσωτερικούς Κανονισμούς του Τμήματος, των εργαστηρίων, και των Προγραμμάτων Σπουδών.

Ζητήματα που αφορούσαν την σύνθεση της έκθεσης συζητήθηκαν σε λιγότερη έκταση στις Συνελεύσεις των Τομέων και την Γ. Σ. του Τμήματος και σε μεγαλύτερη σε επίπεδο προσωπικής συνεργασίας και ενημέρωσης ανάμεσα στα μέλη της ΟΜΕΑ, τους φοιτητές και φοιτήτριες, τη Γραμματεία, τους/τις υπευθύνους των εργαστηρίων, τα διοικητικά όργανα των Τομέων και την Πρόεδρο του Τμήματος.

Θετικά στοιχεία και δυσκολίες κατά τη διαδικασία της αξιολόγησης

Η διαδικασία υπήρξε επίπονη και χρονοβόρα και σε συνδυασμό με τον διαρκώς αυξανόμενο όγκο γραφειοκρατικών διαδικασιών και διοικητικών καθηκόντων (τα οποία επιβάλλονται από την ισχύουσα νομοθεσία) δημιούργησε τεράστια λειτουργικά προβλήματα αφενός στη Γραμματεία του Τμήματος και αφετέρου στο εκπαιδευτικό και ερευνητικό έργο των διδασκόντων. Κάτω από αυτές της συνθήκες, η σύνταξη της «Ετήσιας Εσωτερικής Έκθεσης» ήταν αδύνατον να επιτευχθεί παράλληλα με την προετοιμασία για την «Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης».

Τα θετικά σημεία της διαδικασίας της τετραετούς «Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης» αφορούν στην ενσυνείδητη προσπάθεια να οριστούν με μεγαλύτερη σαφήνεια οι στόχοι του εκπαιδευτικού έργου και των ερευνητικών δραστηριοτήτων του Τμήματος, να αποτιμηθεί το συνολικό επίτευγμα της προσφοράς του σε ακαδημαϊκό και κοινωνικό επίπεδο, και παράλληλα να αναδειχτούν οι αδυναμίες και οι ελλείψεις στην λειτουργία του.

Προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας

Είναι απαραίτητη η απλοποίηση της διαδικασίας και η προσαρμογή του περιεχομένου της αξιολόγησης στον ιδιαίτερο χαρακτήρα του κάθε Τμήματος. Π.χ. το είδος των ενδεικτικών ερωτήσεων που προτάθηκαν από το Υπουργείο είχε αφενός χαρακτήρα επαναληπτικό και αφετέρου αγνοούσε παντελώς την ιδιαιτερότητα της λειτουργίας και των εκπαιδευτικών στόχων των Τμημάτων στο χώρο των ανθρωπιστικών σπουδών. Επίσης, κρίνεται σκόπιμο η σύνθεση της ΟΜΕΑ να συμπεριλαμβάνει μέλη ΔΕΠ των βαθμίδων Λέκτορα και Επίκουρου/ης Καθηγητή/τριας.

2. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας (ΤΑΓΦ) του Πανεπιστημίου Αθηνών στεγάζεται στη Φιλοσοφική Σχολή, Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου, Αθήνα.

Διαθέτει 32 μέλη ΔΕΠ (16 ανήκουν στον Τομέα Γλώσσας-Γλωσσολογίας και 16 στον Τομέα Λογοτεχνίας Πολιτισμού) και ένα μικρό αριθμό ατόμων για διοικητική, γραμματειακή και τεχνική υποστήριξη (βλ. Πίνακα 11.1 για τα ποσοτικά στοιχεία για τη στελέχωση του Τμήματος σε διδακτικό-ερευνητικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό κατά την τελευταία πενταετία).

Ο ήδη μεγάλος αριθμός φοιτητών και φοιτητριών έχει αυξηθεί την τελευταία πενταετία με την ίδρυση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών. (Βλ. Πίνακες 11.2.1 και 11.2.2. για ποσοτικά στοιχεία που αφορούν προπτυχιακούς, μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες καθώς και υποψήφιους/ες διδάκτορες ανά επίπεδο σπουδών).

2.1 ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

2.1.1 Αρχικοί στόχοι και σκοποί του Τμήματος

Σύμφωνα με το σύμφωνα με το ΦΕΚ ίδρυσής του Α. Ν. 1858/51. Αρ.358, κύριος σκοπός του Τμήματος είναι γενικά η απόκτηση γνώσης για την αγγλική και αμερικανική φιλολογία και ειδικότερα η προετοιμασία και εκπαίδευση καθηγητών/τριών της αγγλικής γλώσσας αλλά και φιλολογικών μαθημάτων στη μέση εκπαίδευση.

2.1.2 Σημερινοί στόχοι και σκοποί του Τμήματος

Βασικός στόχος του Τμήματος παραμένει η παροχή της κατάλληλης γνώσης ώστε να εξοπλίσει με τον καλύτερο τρόπο τους/τις αποφοίτους του για την διδακτική εκπαιδευτική σταδιοδρομία στην αγγλική γλώσσα αλλά και σε μαθήματα φιλολογίας και ιστορίας. Το πτυχίο που απονέμει φέρει τον τίτλο «Ελληνικής και Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας». Έτσι η υψηλού επιπέδου αγγλομάθεια, η παιδαγωγική κατάρτιση στη διδακτική της αγγλικής γλώσσας και η εξοικείωση με την ελληνική φιλολογία, ιστορία και πολιτισμό έχουν ενισχυθεί και εξακολουθούν να αποτελούν βασικές επιδιώξεις. Αυτό, όμως, που πρέπει να τονιστεί είναι ότι η διεπιστημονική και διαπολιτισμική φυσιογνωμία του ΤΑΓΦ τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια έχει διευρυνθεί και ενισχυθεί ώστε το Τμήμα να ανταποκριθεί στις ανάγκες της σύγχρονης ελληνικής πολυπολιτισμικής κοινωνίας και αγοράς εργασίας για μια επιστημονικά πολύπλευρη γνώση όπως και για τεχνολογική κατάρτιση μέσα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής κοινότητας. Έτσι έχουν εισαχθεί νέα γνωστικά αντικείμενα που ανοίγουν πολλές και νέες επαγγελματικές προοπτικές στον ευρύτερο χώρο της δημόσιας και ιδιωτικής εκπαίδευσης, των εκδόσεων και των μεταφραστικών οργανισμών, των ΜΜΕ, της πολιτισμικής διπλωματίας και συμβουλευτικής και γενικότερα στο χώρο της δημόσιας διοίκησης και των επιχειρήσεων.

Η γενικότερη εκπαιδευτική φιλοσοφία του ΤΑΓΦ είναι η παραγωγή επιστημονικού λόγου, η καλλιέργεια της ανεξάρτητης σκέψης και του κριτικού πνεύματος των διδασκομένων καθώς επίσης και του ενδιαφέροντός τους για συνεχή έρευνα μέσω της ισόρροπης παροχής θεωρητικής και πρακτικής γνώσης. Οι βασικοί διδακτικοί, εκπαιδευτικοί, κοινωνικοί και επιστημονικοί στόχοι στο Τμήμα είναι:

- Η απόκτηση του απαραίτητου θεωρητικού υπόβαθρου για την κατανόηση της δομής και της χρήσης της γλώσσας γενικότερα και της αγγλικής ειδικότερα.
- Η ανάπτυξη της ικανότητας εφαρμογής των θεωριών περί γλώσσας και περί μάθησης της γλώσσας για την επίτευξη ερευνητικών και εκπαιδευτικών σκοπών.
- Η σύνδεση των γλωσσολογικών θεωριών με πεδία εφαρμογής, όπως η επικοινωνία, η μετάφραση, η λεξικογραφία και η γλωσσική συμπεριφορά.
- Η απόκτηση γνώσης για τη λογοτεχνία και τον πολιτισμό των αγγλόφωνων λαών
- Η μελέτη των εκφάνσεων του ελληνικού πολιτισμού.
- Η καλλιέργεια της ικανότητας κριτικής ανάλυσης και αξιολόγησης λογοτεχνικών κειμένων μέσα σε ένα θεωρητικό πλαίσιο, με σκοπό την προώθηση της έρευνας.
- Η διοργάνωση επιστημονικών δραστηριοτήτων για τη προώθηση της γνώσης και της έρευνας.
- Η έκδοση έγκυρων διεθνών επιστημονικών περιοδικών.
- Η δημοσιοποίηση του έργου του Τμήματος και ενίσχυση των επαφών του με πανεπιστήμια και ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό με σκοπό την ανάπτυξη συνεργασίας σε εκπαιδευτικά και επιστημονικά προγράμματα.
- Ο συνεχής εκσυγχρονισμός της παρεχόμενης γνώσης και η αναθεώρηση των προγραμμάτων του σύμφωνα με τις απαιτήσεις της κοινωνίας, τις ανάγκες της αγοράς και τις επιστημονικές εξελίξεις.
- Η ενίσχυση της αυτοεκπαίδευσης στο φοιτητικό σώμα.
- Η καλλιέργεια του δημοκρατικού ήθους και του σεβασμού προς την ετερότητα.

2.1.3 Επίτευξη στόχων και παράγοντες που αποτρέπουν την υλοποίησή τους

Το ΠΠΣ είναι σχεδιασμένο για την επίτευξη των στόχων του Τμήματος και το διδακτικό προσωπικό προσλαμβάνεται με γνώμονα την επιστημονική του επάρκεια και ικανότητα να συμβάλει στην υλοποίηση αυτών των στόχων. Όμως η άνιση αναλογία διδασκομένων και διδασκόντων, η ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή, ο ανεπαρκής τεχνολογικός εξοπλισμός και η έλλειψη εργαστηριακού προσωπικού δεν επιτρέπουν την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων του ΠΠΣ και την επίτευξη των στόχων του.

2.2 ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η διοίκηση απαρτίζεται από τον/την Πρόεδρο, τον/την Αναπληρωτή/τρια Πρόεδρο και τους/τις δυο Διευθυντές/τριες των Τομέων, Τομέας Γλώσσας-Γλωσσολογίας και Τομέας Λογοτεχνίας-Πολιτισμού.

2.2.1 Διοικητικά και λειτουργικά ζητήματα

Θεσμοθετημένες επιτροπές

1. Διαχείριση Οικονομικών Υποθέσεων
2. Κονδύλια Έρευνας Ειδικού Λογαριασμού (ΕΛΚΕ)
3. Ωρολόγιο Πρόγραμμα
4. Παραγγελίες και Μειοδοτικός Διαγωνισμός Φοιτητικών Συγγραμμάτων
5. Αντιστοίχιση Μαθημάτων Παλαιού και Νέου ΠΠΣ

6. Φοιτητικά Θέματα
7. Ακαδημαϊκοί Σύμβουλοι Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π
8. Κατατακτήριες Εξετάσεις
9. Διαχείριση Ιστότοπου Τμήματος
10. Προώθηση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Κινητικότητας
11. Συντονιστική Επιτροπή ΠΜΣ του Τμήματος
12. Ειδική Διατμηματική Επιτροπή του ΔΠΜΣ «Θεωρία Λεξικογραφίας και Εφαρμογές

Προπτυχιακά εκπαιδευτικά προγράμματα

1. Γλωσσικές Σπουδές: Ακαδημαϊκός γραμματισμός & γλωσσική κατάρτιση
2. Αρχική εκπαίδευση και κατάρτιση για τη διδασκαλία της αγγλικής
3. Πρακτική άσκηση φοιτητών/τριών
4. Κριτικός λόγος και μεθοδολογία της έρευνας

Ερευνητικά προγράμματα του Τμήματος

1. Πιστοποίηση αγγλομάθειας
2. Σύστημα αξιολόγησης και πιστοποίησης γλωσσομάθειας
3. Ερευνητικό πρόγραμμα συλλογής σωμάτων κειμένων: Greek Learner/User English Corpora (GL/UEC).
4. Μεταφραστικά Σώματα Κειμένων TEGMA (Translated English-Greek Material).

Μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών

1. ΠΜΣ «Αγγλικών Σπουδών» του Τμήματος
2. ΔΠΜΣ «Θεωρία Λεξικογραφίας και Εφαρμογές»

Παροχή υπηρεσιών

1. Βιβλιοθήκη-Σπουδαστήριο
2. Εργαστήριο Πολυμέσων για την Επεξεργασία Λόγου και Κειμένων
3. Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης και Παραγωγής Εκπαιδευτικού Υλικού
4. Κέντρο Έρευνας για τη Διδασκαλία και Αξιολόγηση της Αγγλικής

Έντυπες και ηλεκτρονικές περιοδικές εκδόσεις

1. Οδηγός Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος
2. Οδηγός Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος
3. Οδηγός του Διατμηματικού Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Θεωρία Λεξικογραφίας και Εφαρμογές»
4. *A-ΦΟΡΜΕΣ* περιοδικό δημιουργικής γραφής
5. Επιστημονικό περιοδικό *SYNTHESIS-ΣΥΝΘΕΣΙΣ* για την λογοτεχνία και τον πολιτισμό
6. Επιστημονικό περιοδικό για τη διδασκαλία και την αξιολόγηση της γλωσσικής γνώσης *DIRECTIONS in Language Teaching and Testing*

2.2.2. Εσωτερικοί Κανονισμοί του Τμήματος

Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Ο Εσωτερικός Κανονισμός του ΠΠΣ δεν έχει ακόμη θεσμοθετηθεί με δημοσίευση σε ΦΕΚ, αλλά οι κυριότερες διατάξεις που αφορούν την λειτουργία του και συνιστούν τον κανονισμό του δημοσιεύονται στον Οδηγό Προπτυχιακών Σπουδών και κοινοποιούνται στον ιστότοπο του ΤΑΓΦ. Οι διατάξεις αυτές αφορούν τους κανόνες που διέπουν τις εγγραφές, τις δηλώσεις των μαθημάτων, την επιλογή κατεύθυνσης σπουδών και

μαθημάτων, τις εξετάσεις, τις μετεγγραφές, τις κατατακτήριες εξετάσεις, τις αποφάσεις αντιστοιχίας και συνάφειας της ειδικότητας αποφοίτων ΑΕΙ εξωτερικού, κ.ά..

Κανονισμός Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος

Η δομή, η οργάνωση και η λειτουργία του ΠΜΣ του ΤΑΓΦ, το οποίο προσφέρει τη δυνατότητα σπουδών σε τέσσερις ειδικεύσεις, καθώς επίσης τη δυνατότητα για διδακτορικές σπουδές στους αντίστοιχους επιστημονικούς χώρους, ορίζεται με την Υπουργική Απόφαση 11179/Β7 ΦΕΚ 324, τεύχος Β' 11-2-2004. Ο Εσωτερικός του Κανονισμός δημοσιεύεται επίσης στον Οδηγό Μεταπτυχιακών Σπουδών και στον ιστότοπο του Τμήματος:

- Σχετικά με το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης οι κανόνες αφορούν: τις προϋποθέσεις εισαγωγής, τα προσόντα των υποψηφίων, την υποβολή δικαιολογητικών, τη διαδικασία επιλογής και τη διενέργεια εξετάσεων, τον αριθμό εισακτέων, τη διάρκεια σπουδών, τη φοίτηση και την αναστολή της, τις διδακτικές μονάδες, την κατανομή των μαθημάτων, την αξιολόγηση των φοιτητών/τριών και του προγράμματος, τις εξεταστικές περιόδους, τη συγγραφή διπλωματικής εργασίας, την τελική βαθμολογία και την παρουσίαση αριστούχων διπλωματικών εργασιών.
- Σχετικά με το Διδακτορικό Δίπλωμα οι κανόνες αφορούν: τις προϋποθέσεις εισαγωγής, την υποβολή δικαιολογητικών, την ερευνητική πρόταση, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των υποψηφίων διδακτόρων, τον ορισμό και έργο της Συμβουλευτικής επιτροπής, τη διάρκεια του προγράμματος, την παρουσίαση προόδου, την αναστολή φοίτησης, την κρίση της διδακτορικής διατριβής.

Κανονισμός ΔΠΜΣ «Θεωρία Λεξικογραφίας και Εφαρμογές»

Η δομή, η οργάνωση και η λειτουργία του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΤΑΓΦ, το οποίο προσφέρει τη δυνατότητα ειδίκευσης στη θεωρία της λεξικογραφίας και τις εφαρμογές της, ορίζεται με την Υπουργική Απόφαση 51845/Β7, ΦΕΚ 969, τεύχος Β', 15-07-2003. Ο Εσωτερικός του Κανονισμός δημοσιεύεται επίσης στον Οδηγό Μεταπτυχιακών Σπουδών και στον ιστότοπο του Τμήματος.

Κανονισμός Εργαστηρίου Πολυμέσων για την Επεξεργασία Λόγου και Κειμένων

Ο Εσωτερικός Κανονισμός για τη λειτουργία του Εργαστηρίου δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 13/23-1-2003, ΠΔ 15/2003, ενώ υπάρχει σε έντυπη μορφή και δημοσιεύεται επίσης στον Οδηγό Προπτυχιακών Σπουδών και στον Ιστότοπο του Τμήματος.

Βιβλιοθήκης-Σπουδαστηρίου του Τμήματος

Η Βιβλιοθήκης του Τμήματος είναι από τις ελάχιστες που έχουν καταρτίσει από τις 21-10-1986 *Κανονισμό Λειτουργίας*, ο οποίος κατά καιρούς επικαιροποιείται και περιλαμβάνει αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος (Βλ. Παραρτήματα, 2. Σύντομη Παρουσίαση του Τμήματος).

2.2.3 Στόχοι των Τομέων του Τμήματος

Το Τμήμα περιλαμβάνει δύο Τομείς, τον Τομέα Γλώσσας-Γλωσσολογίας και τον Τομέα Λογοτεχνίας-Πολιτισμού, και προσφέρει τη δυνατότητα εξειδίκευσης στο πλαίσιο δύο Κατευθύνσεων Σπουδών: Κατεύθυνση Γλώσσας-Γλωσσολογίας και Κατεύθυνση Λογοτεχνίας-Πολιτισμού. Το Πτυχίο Ελληνικής και Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας που χορηγεί το Τμήμα είναι ενιαίο και για τις δύο Κατευθύν-

σεις και έχει διεπιστημονικό και διακλαδικό χαρακτήρα με έμφαση στις αγγλικές σπουδές. Τα μαθήματα των δύο τομέων διδάσκονται και εξετάζονται στην αγγλική γλώσσα.

Το πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών του Τομέα Γλώσσας-Γλωσσολογίας επικεντρώνεται στη μελέτη της αγγλικής γλώσσας, της μετάφρασης (αγγλική-ελληνική γλώσσα), της θεωρητικής και εφαρμοσμένης γλωσσολογίας και της διδακτικής, ενώ του Τομέα Λογοτεχνίας-Πολιτισμού επικεντρώνεται στη μελέτη της αγγλόφωνης λογοτεχνίας και του πολιτισμού, της θεωρίας και κριτικής της λογοτεχνίας και της συγκριτικής λογοτεχνίας. Ο κάθε τομέας αποφασίζει την κατανομή του διδακτικού έργου των μαθημάτων κατεύθυνσής του στο προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο σύμφωνα με τα γνωστικά πεδία που θεραπεύει.

Για την υλοποίηση του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών, το ΤΑΓΦ συνεργάζεται και με άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής, και ειδικότερα με το Τμήμα Φιλολογίας, το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, το Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας και το Τμήμα Ιταλικής και Ισπανικής Φιλολογίας. Τα Τμήματα αυτά παρέχουν στους/στις φοιτητές/τριες μαθήματα με αντικείμενο την ελληνική λογοτεχνία, τον ελληνικό και γενικότερα τον ευρωπαϊκό πολιτισμό, τη γλωσσολογία, την εκπαίδευση, την παιδαγωγική και την ψυχολογία. Τα μαθήματα τα οποία προσφέρουν τα τμήματα αυτά (πλην του τμήματος Ιταλικής και Ισπανικής) διδάσκονται και εξετάζονται στην ελληνική γλώσσα.

Η διεπιστημονική φυσιογνωμία του προγράμματος σπουδών και η διαμόρφωσή του σύμφωνα με τα επιστημονικά πεδία των δυο τομέων εξυπηρετούν την σημερινή αποστολή του Τμήματος. Επιτρέπουν τη δυνατότητα πολλαπλών επιλογών και δημιουργικού συνδυασμού των παραπάνω διεπιστημονικών γνωστικών πεδίων που διευρύνουν τις επαγγελματικές επιλογές των αποφοίτων και τις προοπτικές των μεταπτυχιακών τους σπουδών.

3. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

3.1. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΠΣ)

3.1.1 Βαθμός ανταπόκρισης του ΠΠΣ στους στόχους του ΤΑΓΦ και στις απαιτήσεις της κοινωνίας

Υπάρχει ένας ικανοποιητικός βαθμός ανταπόκρισης τόσο όσον αφορά τους στόχους του Τμήματος όσο και τις απαιτήσεις της ελληνικής κοινωνίας. Απώτερος στόχος του ΠΠΣ είναι η εκπαίδευση νέων επιστημόνων με πολύπλευρη γνώση, ικανών να συμβάλλουν στην ανάπτυξη και εδραίωση της ευρωπαϊκής διάστασης της ελληνικής κοινωνίας, έτσι ώστε να μπορεί η χώρα μας να συμμετέχει ισότιμα στο δυναμικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης με το δικό της επιστημονικό λόγο. Συγκεκριμένα οι στόχοι του ΠΠΣ είναι:

- Η παροχή του απαραίτητου θεωρητικού υπόβαθρου στους/στις φοιτητές/τριες, ώστε να κατανοήσουν τη δομή και τη λειτουργία της γλώσσας γενικότερα και της αγγλικής γλώσσας ειδικότερα.
- Η ανάπτυξη των απαραίτητων γνώσεων και επικοινωνιακών δεξιοτήτων, προκειμένου να χρησιμοποιούν οι φοιτητές/τριες με άνεση την αγγλική γλώσσα για γενικούς και επιστημονικούς σκοπούς.
- Η ανάπτυξη της ικανότητας εφαρμογής των θεωριών για τη γλώσσα και την εκμάθησή της με στόχο την επίτευξη ερευνητικών/ εκπαιδευτικών σκοπών.
- Η σύνδεση γλωσσολογικών θεωριών με πεδία εφαρμογής όπως ο εκπαιδευτικός γλωσσικός προγραμματισμός, η μετάφραση, η χρήση των Τεχνολογιών της Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην έρευνα και την εκπαίδευση και η λεξικογραφία.
- Η μελέτη της λογοτεχνίας και του πολιτισμού των αγγλόφωνων λαών.
- Η μελέτη της ελληνικής λογοτεχνίας και του πολιτισμού και η συσχέτισή τους με την αγγλόφωνη και γενικότερα την ευρωπαϊκή λογοτεχνία και τον πολιτισμό.
- Η καλλιέργεια της αναλυτικής σκέψης και της ικανότητας των φοιτητών/τριών να συγγράφουν επιστημονικά κείμενα σχετικά με την αγγλόφωνη λογοτεχνία, τον πολιτισμό καθώς και τη θεωρητική και εφαρμοσμένη γλωσσολογία.
- Η ενίσχυση της ικανότητας των φοιτητών/τριών για κριτική ανάλυση και αξιολόγηση κειμένων, μέσα από την απόκτηση και το χειρισμό των κατάλληλων θεωρητικών εργαλείων και της κατάλληλης μεθοδολογίας, με σκοπό την προώθηση της έρευνας.

3.1.2. Διαδικασίες αξιολόγησης και αναθεώρησης του ΠΠΣ

Το Τμήμα επιδιώκει κάθε έτος τη συνεχή αυτοαξιολόγηση του προσφερόμενου έργου του. Η αποτίμηση γίνεται στις συνελεύσεις του τμήματος και των τομέων από τα μέλη ΔΕΠ και με τη συμμετοχή των εκπροσώπων των φοιτητών/τριών ενώ και οι ίδιοι/ες φοιτητές/τριες συμμετέχουν σε αυτή τη διαδικασία καθώς συμπληρώνουν ανώνυμα ερωτηματολόγια που αφορούν την αποτίμηση των μαθημάτων. Με βάση τα συμπεράσματα που εξάγει μέσα από αυτές τις διαδικασίες, το Τμήμα αναμορφώνει και εκσυγχρονίζει τις σπουδές που προσφέρει προβαίνοντας σε διορθωτικές κινήσεις σχετικά με επιμέρους ζητήματα του προγράμματος όπως είναι η μέθοδος διδασκαλίας και αξιολόγησης των εκπαιδευομένων, το περιεχόμενο της διδασκτέας ύλης και του

παρεχόμενου εκπαιδευτικού υλικού, ή η σχέση των προσφερόμενων μαθημάτων ανά εξάμηνο. Όταν από την ετήσια αξιολόγηση προκύψει ανάγκη συνολικής αναθεώρησης του ΠΠΣ, η Γενική συνέλευση του Τμήματος ορίζει επιτροπή η οποία απαρτίζεται από μέλη των δυο Τομέων. Με βάση την αξιολόγηση που έχει γίνει και τα κριτήρια αναθεώρησης που έχουν διαμορφωθεί, η επιτροπή μελετά τα προβλήματα και τις αιτίες τους πιο συγκεκριμένα, διερευνά τα ΠΠΣ τμημάτων άλλων ελληνικών και ξένων πανεπιστημίων από το χώρο των ανθρωπιστικών επιστημών και προτείνει το αναθεωρημένο πρόγραμμα στη συνέλευση όπου με τη συμμετοχή των υπολοίπων μελών αποφασίζεται η τελική μορφή του προγράμματος. Το προηγούμενο ΠΠΣ είχε διάρκεια ζωής επτά χρόνια.

Το παρόν πρόγραμμα άρχισε να υλοποιείται σταδιακά και πιλοτικά από το 2001-2002. Η αναμόρφωση και αξιολόγησή του εντάχθηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ II), Μέτρο 2.2 «Αναμόρφωση Προγραμμάτων Σπουδών – Διεύρυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης», Ενέργεια 2.2.2. «Ολοκλήρωση της διεύρυνσης και αναμόρφωση των Προγραμμάτων Σπουδών», Κατηγορία Πράξεων 2.2.2.α. «Αναμόρφωση Προπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών», Πράξη «Αναμόρφωση Προπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών». Το πρόγραμμα αναμόρφωσης του τμήματος ονομάστηκε Πρόγραμμα Εκσυγχρονισμού, Διεύρυνσης και Υποστήριξης Αγγλικών Σπουδών (Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ.) Το έργο διήρκεσε από το 2003-2008. (Βλ. λεπτομερή περιγραφή στο Παράρτημα 3.1.Α)

Το φυσικό αντικείμενο του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. ήταν η αναμόρφωση του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος. Ταυτόχρονα δημιουργήθηκε και εξοπλίστηκε το Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης και Παραγωγής Υλικού που υποστηρίζει τη μαθησιακή και διδακτική διαδικασία συμβάλλοντας στη βελτίωση της γλωσσικής εκπαίδευσης των φοιτητών/τριών, στην εισαγωγή των ΤΠΕ στις σπουδές και στην εισαγωγή της διαδικασίας της αυτοεκπαίδευσης και της ανάπτυξης της αυτονομίας στη μάθηση. Τέλος αναβαθμίστηκε ο ιστότοπος του Τμήματος και αυξήθηκε η προσφορά των παρεχόμενων υπηρεσιών και πληροφοριών.

Α. ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η ποιότητα του αναμορφωμένου ΠΠΣ συζητείτο στη διάρκεια κάθε ακαδημαϊκού έτους στους Τομείς με στόχο τη βελτίωσή του όπου αυτή κρίνονταν απαραίτητη. Τα δε μαθήματα του προγράμματος αξιολογούνταν από τους/τις φοιτητές/τριες ανώνυμα. Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου αφορούν την ποσότητα και ποιότητα των διδακτικών εγχειριδίων, την χρησιμότητα του διανεμόμενου εκπαιδευτικού υλικού, την οργάνωση του μαθήματος, τον βαθμό επίτευξης των στόχων του, την επικοινωνία με τον/την διδάσκοντα/ουσα. Τέλος μπορούν να προτείνουν βελτιώσεις στο μάθημα, αν το κρίνουν απαραίτητο. Τέλος, υπήρξε και αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών/τριών πριν και μετά από την παρακολούθηση του νέου προγράμματος γλωσσικής κατάρτισης, ώστε να μετρηθεί και η αποτελεσματικότητα του προγράμματος αυτού, σε συνάρτηση με άλλους παράγοντες. Η ενδιάμεση αξιολόγηση ήταν μια από τις αρμοδιότητες της επιτροπής του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. αφού ένας από τους βασικούς της ρόλους ήταν να συντονίζει την εφαρμογή των δράσεων, να αξιολογεί τα αποτελέσματα καθώς και να εξασφαλίζει την έγκαιρη απόδοση των παραδοτέων. Τα αποτελέσματα της εσωτερικής αξιολόγησης περιγράφονται αναλυτικά σε έντυπο που επισυνάπτεται στο Παράρτημα 3.1.Α. Σε αυτό συγκρίνεται το αναθεωρημένο πρόγραμμα με το προηγούμενο και αναφέρονται οι βελτιώσεις που επιτεύχθηκαν σε επίπεδο

μαθημάτων, διδασκαλίας και αξιολόγησης των φοιτητών/τριών και αξιολογείται θετικά ο δικτυακός κόμβος του τμήματος όπως και το Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης και Παραγωγής Εκπαιδευτικού Υλικού.

Συμπληρωματικά προς αυτές τις τρεις βασικές δράσεις, το Πρόγραμμα αξιολογήθηκε θετικά ως προς τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- 1) Προώθησε τη χρήση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) για υποστήριξη της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας και εξόπλισε το Τμήμα με ηλεκτρονικούς υπολογιστές, εκτυπωτές και ηλεκτρονικά προγράμματα.
- 2) Χρηματοδότησε την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία όπως και τη δημοσίευση, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, του δημιουργικού έργου των φοιτητών/τριών που παρακολούθησαν το Σεμινάριο Συγγραφικής (το περιοδικό *A-ΦΟΡΜΕΣ* και ο τόμος *ΜΟΡΦΕΣ Α*)
- 3) Σχεδίασε και δημιούργησε δύο ηλεκτρονικά περιοδικά —το περιοδικό *SYNTHESIS/ΣΥΝΘΕΣΙΣ* για την λογοτεχνία και τον πολιτισμό, και το *DIRECTIONS* για τη διδασκαλία και αξιολόγηση της γνώσης της αγγλικής.

Ακόμα η δυνατότητα σύμβασης έργου με επιστημονικούς συνεργάτες επέτρεψε τη μείωση των πολυπληθών τάξεων και την αύξηση των σεμιναρίων και εργαστηρίων, την υποστήριξη της ανάπτυξης των γλωσσικών δεξιοτήτων των εκπαιδευομένων, την ανάπτυξη υλικού αυτοεκπαίδευσης, την τεχνική υποστήριξη για τη δημιουργία ηλεκτρονικών τάξεων, την περαιτέρω ανάπτυξη του προγράμματος της Αρχικής Κατάρτισης της Διδακτικής και την προσφορά νέων κατ' επιλογήν μαθημάτων στις σπουδές φύλου, με στόχο να ενθαρρύνουν την ενημέρωση και την έρευνα για ζητήματα φύλου από μια διεπιστημονική οπτική.

Β. ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Το 2002 έγινε η πρώτη εξωτερική αξιολόγηση του προγράμματος σπουδών, η οποία μάλιστα επισυνάφθηκε στην πρόταση υποβολής του προγράμματος Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. για την αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών. Στην πρώτη αυτή αξιολόγηση του προγράμματος σπουδών συμμετείχαν έντεκα διακεκριμένοι επιστήμονες που είχαν συνεργαστεί με το Τμήμα σε διάφορες επιστημονικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Η αξιολόγηση έγινε με βάση ενός ερωτηματολογίου το οποίο είχε συντάξει η επιτροπή υποβολής του προγράμματος Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ.

Με την ολοκλήρωση του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. το 2008, το ΠΠΣ αξιολογήθηκε από τρεις εξωτερικούς αξιολογητές, επιφανείς επιστήμονες από το χώρο των αγγλικών σπουδών. Επελέγησαν κριτές που είναι γνώστες του εκπαιδευτικού έργου ευρωπαϊκών και αμερικανικών πανεπιστημίων όπως και του έργου του ΤΑΓΦ πριν από την αναθεώρηση του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ., ώστε να είναι σε θέση να αποτιμήσουν τις αλλαγές και να συγκρίνουν το ΠΠΣ του Τμήματος με τα προγράμματα άλλων πανεπιστημίων διεθνώς. Οι αξιολογητές προσκλήθηκαν στο Τμήμα όπου τα μέλη της επιτροπής τους παρουσίασαν επίσημα το πρόγραμμα. Οι αξιολογητές είχαν ευκαιρίες να συνομιλήσουν με μέλη του προσωπικού και με φοιτητές δια ζώσης ή και μέσω διαδικτύου, εξέτασαν το εκπαιδευτικό υλικό που αναπτύχθηκε στη διάρκεια του Προγράμματος και επισκέφθηκαν το δικτυακό κόμβο του Τμήματος για περαιτέρω ενημέρωση όπως και το Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης, το Εργαστήριο Πολυμέσων και τη Βιβλιοθήκη. Αφού ολοκληρώθηκε η διαδικασία συλλογής των απαιτούμενων πληροφοριών, οι αξιολογητές συμπλήρωσαν συγκεκριμένο Έντυπο

Αξιολόγησης, το οποίο κατασκευάστηκε από τα μέλη της Επιτροπής του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. Τα έντυπά τους επισυνάπτονται στο Παράρτημα 3.1.Β.

3.1.3. Δημοσιοποίηση του ΠΠΣ

Το Πρόγραμμα δημοσιοποιείται μέσω του έντυπου Οδηγού Προπτυχιακών Σπουδών και του ιστότοπου του Τμήματος.

3.1.4. Δομή, συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του Προγράμματος

Για την απόκτηση του πτυχίου Ελληνικής και Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας και την εκπλήρωση των στόχων του, το ΠΠΣ προσφέρει ποικιλία μαθημάτων, τα οποία εντάσσονται κυρίως στους κλάδους της Αγγλικής Γλώσσας, Μετάφρασης και Γλωσσολογίας (Θεωρητικής και Εφαρμοσμένης), της Αγγλόφωνης Λογοτεχνίας και Πολιτισμού και του Ελληνικού Πολιτισμού. Τα αλληλένδετα αυτά επιστημονικά πεδία διαμορφώνουν τη διεπιστημονική βάση του ΠΠΣ και διασφαλίζουν τη συνεκτικότητά του.

Το πρόγραμμα οργανώθηκε σε δυο επίπεδα, (α) το Επίπεδο Βασικών Σπουδών και (β) το Επίπεδο Εξειδικευμένων Σπουδών. Κάθε επίπεδο περιλαμβάνει μαθήματα που είναι ενταγμένα σε συνεκτικούς κύκλους μαθημάτων. Οι κύκλοι αυτοί εισήχθησαν σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την αναθεώρηση των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών.

A. Επίπεδο Βασικών Σπουδών

Στο επίπεδο αυτό διδάσκονται εισαγωγικά μαθήματα που προσφέρονται κυρίως στα πρώτα τέσσερα (4) εξάμηνα σπουδών και αποσκοπούν στην παροχή βασικής διεπιστημονικής γνώσης και την καλλιέργεια δεξιοτήτων που συνιστούν απαραίτητη υποδομή για την παρακολούθηση των πιο εξειδικευμένων μαθημάτων των δυο τελευταίων χρόνων της φοίτησης. Ο διεπιστημονικός χαρακτήρας των σπουδών εξασφαλίζεται με την παρακολούθηση είκοσι (20) υποχρεωτικών μαθημάτων και τεσσάρων (4) υποχρεωτικής επιλογής σχετικών με τα γνωστικά αντικείμενα της Γλώσσας, της Γλωσσολογίας, της Μετάφρασης, της Διδακτικής, της Αγγλόφωνης Λογοτεχνίας και του Πολιτισμού, της Ελληνικής Λογοτεχνίας και Πολιτισμού, την Εκπαίδευση, την Παιδαγωγική και την Ψυχολογία. Στο Βασικό επίπεδο σπουδών υλοποιούνται δυο επιμέρους προγράμματα:

1. «Γλωσσικές Σπουδές». Αυτό το πρόγραμμα προσφέρεται στο πλαίσιο τεσσάρων υποχρεωτικών μαθημάτων που διδάσκονται από τον Τομέα Γλώσσας-Γλωσσολογίας. Αποσκοπεί στην απόκτηση υψηλού επιπέδου γλωσσομάθειας η οποία είναι απαραίτητη προϋπόθεση τόσο για την επιτυχή επίδοση των φοιτητών/τριών στις σπουδές τους όσο και για την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Τα τέσσερα υποχρεωτικά μαθήματα εστιάζουν (α) στην ανάπτυξη των ικανοτήτων που είναι απαραίτητες προκειμένου οι φοιτητές/τριες να κατανοούν και να παράγουν προφορικό και γραπτό λόγο στην αγγλική γλώσσα και (β) στην ανάπτυξη δεξιοτήτων σε διαγλωσσικά θέματα και στη μετάφραση από την Ελληνική στην Αγγλική και αντίστροφα.

2. «Κριτικός λόγος και μεθοδολογία της έρευνας». Αυτό το πρόγραμμα αφορά φροντιστήρια τα οποία προσφέρονται στο πλαίσιο τριών υποχρεωτικών μαθημάτων που διδάσκονται από τον Τομέα Λογοτεχνίας-Πολιτισμού και στόχο έχουν: (α) την ανάπτυξη των κριτικών και τεχνικών δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για τη συγγραφή κριτικών δοκιμίων και ερευνητικών εργασιών στα πλαίσια των σύγχρονων απαιτήσεων διεξαγωγής έρευνας (ΤΠΕ κλπ.), (β) τη

διερεύνηση και εφαρμογή διαφόρων ερευνητικών μεθοδολογιών και θεωρητικών πλαισίων με στόχο την κατάκτηση ενός άρτιου επιστημονικού λόγου για την γραπτή εκφορά πρωτότυπων και ολοκληρωμένων θέσεων και επιχειρημάτων στο χώρο της λογοτεχνίας και της λογοτεχνικής κριτικής και (γ) τη βαθμιαία ανάπτυξη και συστηματική εξέλιξη γλωσσικών δεξιοτήτων απαραίτητων για την προφορική και γραπτή εξέταση των υποψηφίων αλλά και για την μετέπειτα επαγγελματική τους εξέλιξη.

B. Επίπεδο Εξειδικευμένων Σπουδών

Το επίπεδο αυτό περιλαμβάνει δεκατέσσερα (14) μαθήματα υποχρεωτικής επιλογής τα οποία παρέχουν εξειδικευμένη γνώση στον επιστημονικό χώρο της ειδικότητας που επιλέγουν οι φοιτητές/τριες ακολουθώντας μία από τις δύο Κατευθύνσεις, Γλώσσας-Γλωσσολογίας ή Λογοτεχνίας-Πολιτισμού. Οι δυο κατευθύνσεις αρχίζουν να λειτουργούν από το Ε΄ Εξάμηνο. Κατά τα τελευταία τέσσερα (4) εξάμηνα οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα εξ αιτίας της ευέλικτης δομής του προγράμματος, αν το επιθυμούν, να επιλέγουν μαθήματα και από το πρόγραμμα της άλλης κατεύθυνσης. Σε αυτή την περίπτωση ενισχύεται ο διεπιστημονικός χαρακτήρας του πτυχίου τους.

Ακόμα στο ΠΠΣ λειτουργεί ένα επί μέρος πρόγραμμα παιδαγωγικής κατάρτισης το οποίο αφορά μαθήματα που προσφέρονται στο πλαίσιο και των δυο επιπέδων σπουδών:

«Αρχική Κατάρτιση στη Διδακτική». Το πρόγραμμα αυτό αναπτύχθηκε για να ανταποκριθεί στην ανάγκη του μεγαλύτερου μέρους των αποφοίτων του Τμήματος που απασχολείται σε εκπαιδευτικά ιδρύματα. Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει δύο υποχρεωτικά μαθήματα του Επιπέδου βασικών σπουδών (Ε και ΣΤ εξ) που προσφέρονται σε όλους/ες τους φοιτητές/τριες ανεξάρτητα από την κατεύθυνση σπουδών που επιλέγουν. Τα δυο αυτά μαθήματα αποσκοπούν στην παροχή της απαραίτητης θεωρητικής και πρακτικής γνώσης σχετικά με τη διδασκαλία και εκμάθηση ξένων γλωσσών και τις μεθόδους διδασκαλίας της αγγλικής. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει και δυο υποχρεωτικά μαθήματα επιλογής που προσφέρονται ετησίως στο Επίπεδο εξειδικευμένων σπουδών τα δυο τελευταία εξάμηνα. Αυτά αποσκοπούν στην (α) εξοικείωση στην εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών στη διάρκεια εργαστηριακών μαθημάτων και (β) την Πρακτική Άσκηση των εκπαιδευομένων σε σχολεία της Α/θμιας και Β/θμιας (δημόσιας και ιδιωτικής) εκπαίδευσης όπου οι φοιτητές/τριες, εποπτευόμενοι/ες από έναν/μία καθηγητή/τρια αγγλικής που αναλαμβάνει το ρόλο εκπαιδευτικού/ής συμβούλου, εξοικειώνονται με τη σχολική τάξη και τη διδακτική διαδικασία, αφού σταδιακά μετέχουν σε αυτήν.

Γ. Συνεκτικοί κύκλοι μαθημάτων

Στο πρόγραμμα του Τμήματος, οι κύκλοι μαθημάτων παρέχουν στους/στις φοιτητές/τριες την ευκαιρία να αναπτύξουν περαιτέρω εξειδικευμένη γνώση στους επιστημονικούς χώρους που θεραπεύει το Τμήμα. Οι κύκλοι μαθημάτων συνδέονται επιστημονικά μεταξύ τους, ενώ κάθε κύκλος ανταποκρίνεται στις ανάγκες του διεπιστημονικού πτυχίου «Ελληνικής και Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας» που απονέμει το Τμήμα.

Τα μαθήματα εντάσσονται στους ακόλουθους δεκαπέντε (15) συνεκτικούς κύκλους μαθημάτων:

(1) Γλωσσική Κατάρτιση στην Αγγλική Γλώσσα, (2) Εισαγωγή στη Γλωσσολογία, (3) Εισαγωγή στη Λογοτεχνία και τον Πολιτισμό των Αγγλοφώνων Λαών, (4) Εισαγωγή στην Ελληνική Λογοτεχνία και τον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό, (5) Εκπαίδευση και Παιδαγωγική, (6) Ψυχολογία και Εκπαίδευση, (7) Μετάφραση: Θεωρία και Πρακτικές Μετάφρασης, (8) Γλωσσολογικές Θεωρίες: Επίπεδα Ανάλυσης Γλώσσας, (9) Διεπιστημονική Μελέτη της Γλώσσας, (10) Γλωσσική Θεωρία και Γλωσσική Μελέτη, (11) Διδακτική της Αγγλικής και των Σύγχρονων Γλωσσών, (12) Θεωρία και Κριτική της λογοτεχνίας, (13) Αγγλική Λογοτεχνία από τον 14ο έως και τον 18ο αιώνα, (14) Λογοτεχνικά Ρεύματα, (15) Η Μελέτη του Πολιτισμού.

Ακόμα κατά τη διάρκεια των τελευταίων πέντε ετών, το Τμήμα συμμετείχε στο, Διατμηματικό και Διεπιστημονικό Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Φύλου του ΕΚΠΑ (βλ. www.thefylis.uoa.gr). Μέσα από αυτή τη συμμετοχή, δημιουργήθηκε ο κύκλος μαθημάτων «Λόγος και Φύλο» (βλ. Παράρτημα 5.2.γ και 5.2.δ).

Σημειώνεται τέλος ότι, εφόσον ως μέσο για τη διδασκαλία και εξέταση των μαθημάτων χρησιμοποιείται η αγγλική γλώσσα, η άριστη γνώση της αγγλικής αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση. Επομένως, το Τμήμα επιδιώκει με κάθε μέσον που έχει στη διάθεσή του να δώσει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες τη δυνατότητα να αποκτήσουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους το υψηλό επίπεδο αγγλομάθειας που απαιτείται για την αποφοίτησή τους.

Συνοπτικά:

- η δομή του ΠΠΣ όπως διαμορφώνεται από την προσφορά των μαθημάτων ανά τομέα κάθε εξάμηνο επιτρέπει την παρακολούθηση μαθημάτων από διαφορετικούς χώρους
- η επιλογή κατεύθυνσης σπουδών ενισχύει την εξειδίκευση
- οι επιστημονικά συνεκτικοί κύκλοι μαθημάτων εξασφαλίζουν τη συνάφεια των γνωστικών αντικειμένων και δημιουργούν τη δυνατότητα περαιτέρω εξειδίκευσης, αν το επιθυμούν οι φοιτητές/τριες
- η κατανομή των μαθημάτων σε Βασικό και Εξειδικευμένο επίπεδο σπουδών οδηγεί τους/τις εκπαιδευόμενους από τη γενική στην ειδική επιστημονική γνώση
- η διεπιστημονικότητά του το καθιστά λειτουργικό ως προς την επαγγελματική κατοχύρωση των αποφοίτων.

3.1.5. Ταξινόμηση και επιστημονικός χαρακτήρας των μαθημάτων

Για την απόκτηση του πτυχίου, ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να συμπληρώσει φοίτηση οκτώ (8) εξαμήνων και να συγκεντρώσει σύνολο τριανταοκτώ (38) μαθημάτων. Από αυτά τα μαθήματα, τα τριάντα (30) προσφέρονται από το ΤΑΓΦ και τα υπόλοιπα οκτώ (8) από άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής. Από το σύνολο των τριανταοκτώ (38) μαθημάτων, τα είκοσι (20) είναι υποχρεωτικά για όλους/ες τους/τις φοιτητές/τριες και τα δεκαοκτώ (18) είναι κατ' επιλογή υποχρεωτικά. Από τα είκοσι (20) υποχρεωτικά μαθήματα, τα δεκαέξι (16) προσφέρονται από το ΤΑΓΦ, οκτώ (8) από τον Τομέα Γλώσσας-Γλωσσολογίας και οκτώ (8) από τον Τομέα Λογοτεχνίας-Πολιτισμού, ενώ τέσσερα (4) από άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής. Είναι όλα μαθήματα υποβάθρου.

Από το σύνολο των δεκαοκτώ (18) ΥΜΕ, οι φοιτητές/τριες υποχρεούνται να επιλέξουν δεκατέσσερα (14) από τα ΥΜΕ επιστημονικής περιοχής που

προσφέρονται από το Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας (στα Ε', ΣΤ', Ζ' και Η' εξάμηνα σπουδών) και τέσσερα (4) από τα ΥΜΕ που προσφέρονται από άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής (στα Β', Γ' και Δ' εξάμηνα σπουδών). Από τα δεκατέσσερα (14) μαθήματα που οι φοιτητές/τριες επιλέγουν από τα ΥΜΕ του Τμήματος, τουλάχιστον οκτώ (8) πρέπει να είναι μαθήματα της Κατεύθυνσής τους.

3.1.6. Οργάνωση, συντονισμός και επικαιροποίηση της ύλης

Η ανάθεση διδασκαλίας γίνεται συλλογικά μέσα στους Τομείς και δίνεται προσοχή ώστε να μην υπάρχει επικάλυψη μεταξύ της ύλης των μαθημάτων τα οποία εξάλλου καλύπτουν διαφορετικούς παραμέτρους των επιστημονικών χώρων που αφορούν το Τμήμα. Ακόμα η παραγγελία των συγγραμμάτων εγκρίνεται από τα συλλογικά όργανα του Τμήματος και ελέγχεται η ενδεχόμενη χρήση ίδιων εγχειριδίων. Η ύλη των μαθημάτων επικαιροποιείται κάθε φορά που διδάσκεται κάθε μάθημα, αν υπάρχει εκπαιδευτική ή επιστημονική ανάγκη, και αναπροσαρμόζεται εφ' όσον το κρίνει απαραίτητο ο/η διδάσκων/ουσα και δικαιολογημένα το ζητούν οι φοιτητές/τριες στην αξιολόγηση του μαθήματος.

3.1.7. Μαθήματα που προσφέρονται από ή σε άλλα προγράμματα Σπουδών

Στο Τμήμα προσφέρονται οκτώ (8) μαθήματα από τα άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής. Τέσσερα είναι υποχρεωτικά: Ιστορία Νεώτερου Ελληνισμού, Νεοελληνική Φιλολογία, Θεωρητική Γλωσσολογία, Διαπολιτισμική Εκπαίδευση. Τα υπόλοιπα τέσσερα είναι υποχρεωτικά μαθήματα επιλογής από τους χώρους της: 1. Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας 2. Αρχαίας Φιλοσοφίας 3. Ψυχολογίας, 4. Νεοελληνικής Φιλολογίας, 5. Ευρωπαϊκής Ιστορίας, 6. Παιδαγωγικών, 7. Ευρωπαϊκής Φιλοσοφίας, 8. Γλωσσολογίας. Στο ΠΠΣ του Τμήματος γίνονται δεκτοί/ες φοιτητές/τριες από άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ μόνο στα μαθήματα που προσφέρει ο Τομέας Λογοτεχνίας - Πολιτισμού.

3.1.8. Το εξεταστικό σύστημα

A. Πολλαπλοί (σε είδος και χρόνο) τρόποι αξιολόγησης των φοιτητών

Εφαρμόζονται πολλαπλοί τρόποι εξέτασης σε όλα τα μαθήματα επιλογής και σε ένα μέρος των υποχρεωτικών μαθημάτων. Εκτός από την τελική γραπτή εξέταση, οι φοιτητές/τριες αξιολογούνται και με έναν από τους παρακάτω τρόπους ή με συνδυασμό αυτών: προφορικές παρουσιάσεις, συγγραφή ερευνητικών εργασιών, πρακτικές ασκήσεις, ενδιάμεσα διαγωνίσματα, διαγωνίσματα ανοικτού βιβλίου.

B. Διασφάλιση διαφάνειας της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών

Οι φοιτητές/τριες δικαιούνται να δουν το γραπτό τους --εξετάσεις, εργασίες και ασκήσεις-- και να ζητήσουν τη δικαιολόγηση του βαθμού. Ακόμα οι διδάσκοντες/ουσες προς ενημέρωση των εκπαιδευομένων περιγράφουν στο ενημερωτικό φυλλάδιο του μαθήματος (syllabus) την μέθοδο και τους στόχους της αξιολόγησης, τα κριτήρια αξιολόγησης και παρέχουν στους/στις φοιτητές/τριες δείγμα εξέτασης.

3.1.9. Η διεθνής διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Οι εξωτερικοί αξιολογητές οι οποίοι εκλήθησαν να αξιολογήσουν το ΠΠΣ μέσα στο πλαίσιο ανάληψης προγράμματος αναθεώρησης του ΠΠΣ από το Τμήμα (ΕΠΕΑΕΚ II, 2003-08) συνέκριναν το ΠΠΣ με αντίστοιχα προγράμματα σπουδών

Ευρωπαϊκών και Αμερικανικών παν/ίων και το έκριναν εφάμιλλο αυτών. Κοινό στοιχείο είναι η ενίσχυση των διεπιστημονικών σπουδών (λογοτεχνία, πολιτισμός, γλώσσα και γλωσσολογία) και η εκπαίδευση καθηγητών/ τριών της αγγλικής ειδικά στα μη αγγλόφωνα πανεπιστήμια αφού τα Βρετανικά και Αμερικανικά παν/μια δεν έχουν αυτόν τον στόχο και η έμφασή τους είναι στη λογοτεχνία και τον πολιτισμό. Ακόμα θεωρήθηκε ότι το τμήμα δίνει μεγαλύτερη έμφαση στην γλωσσολογία από ότι τα μη αγγλόφωνα αντίστοιχα ευρωπαϊκά τμήματα και αυτό κρίθηκε θετικό στον βαθμό που εξοικειώνει περισσότερο τους/τις φοιτητές/τριες με τη λειτουργία της αγγλικής γλώσσας και καθιστά τις σπουδές πιο διεπιστημονικές. Σχετικά με τα αμερικανικά παν/μια, το ΠΠΣ του ΤΑΓ&Φ συγκρίθηκε με τα προγράμματα παιδαγωγικών σπουδών στον βαθμό που τα τμήματα αγγλικών σπουδών δεν ασχολούνται με τη διδακτική. Το ΠΠΣ του τμήματος κρίθηκε εφάμιλλο με τα προγράμματα παιδαγωγικών σπουδών στα αμερικανικά παν/μια εξαιτίας της έμφασης που δίνει στην χρήση της τεχνολογίας και τον εκσυγχρονισμό της εκπαιδευτικής και διδακτικής διαδικασίας.

α) Συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό

Μια φορά τον χρόνο συμμετέχει στη διδασκαλία ένας Αμερικανός καθηγητής ή καθηγήτρια, υπότροφος του ιδρύματος Fulbright. Άλλοι ξένοι καθηγητές που επισκέπτονται το ΤΑΓ&Φ κατά καιρούς, προσκεκλημένοι στο πλαίσιο προγραμμάτων ή στο πλαίσιο συνεργασιών με μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, προσφέρουν σεμινάρια ή διαλέξεις σε προπτυχιακούς-μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες.

β) Συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών (απόλυτος αριθμός και ποσοστό)

Ένα μικρό ποσοστό αλλοδαπών φοιτητών/τριών μετέχει κάθε χρόνο (ο αριθμός ποικίλει) μέσω των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων κινητικότητας. Επίσης, εισάγεται κάθε ακαδημαϊκό έτος ένας μικρός αριθμός ομογενών, παιδιών οικονομικών μεταναστών και Κυπρίων φοιτητών.

δ) Προγράμματα διεθνούς εκπαιδευτικής συνεργασίας σε επίπεδο ΠΠΣ

Υπάρχουν δεκαεννέα (19) διμερείς συμφωνίες Εράσμους/Σωκράτης που καλύπτουν δυο δραστηριότητες: α) κινητικότητα των φοιτητών/τριών και β) μετακλήσεις διδακτικού προσωπικού μικρής διάρκειας.

01. University of Dortmund, Γερμανία	11. University of Gdansk, Πολωνία
02. The University of Copenhagen, Δανία	12. University of Joensuu, Φινλανδία
03. Πανεπιστήμιο Κύπρου, Κύπρος	13. Université d'Angers, Γαλλία
04. Universidade de Lisboa	14. Universidad Castilla La Mancha, Ισπανία
05. Universidade de Minho, Πορτογαλία	15. Frei Universitat JFK, Βερολίνο, Γερμανία
06. Universidade de Porto, Πορτογαλία	16. University of Izmir, Τουρκία
07. Manchester Metropolitan University, Αγγλία	17. Istanbul Kultur University, Τουρκία
08. University of Amsterdam, Ολλανδία	18. Demirel University of Isparta, Τουρκία
09. University of Trier, Γερμανία	19. Università di Foscari, Ιταλία
10. University of Brno, Τσεχία	20. Universidad Autonoma de Madrid

ε) Διεθνείς διακρίσεις του ΠΠΣ

Το 2006 απενεμήθη στο Τμήμα το «Ευρωπαϊκό Σήμα Γλωσσών» για καινοτόμα προγράμματα διδασκαλίας και εκμάθησης ξένων γλωσσών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το βραβείο αφορά το Πρόγραμμά του τμήματος «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών και Εκπαίδευση Μεντόρων» που ανέπτυξε και εφάρμοσε στο πλαίσιο του προγράμματος εκπαίδευσης υποψηφίων καθηγητών/τριών της Αγγλικής (βλ. 3.1.10).

στ) Εφαρμογή του συστήματος μεταφοράς διδακτικών μονάδων (ECTS)

Το Τμήμα εφαρμόζει το σύστημα μεταφοράς διδακτικών μονάδων (ECTS)

3.1.10 Πρακτική Άσκηση των Φοιτητών

Στο Τμήμα υπάρχει ο θεσμός της πρακτικής άσκησης των φοιτητών. Η πρακτική άσκηση δεν είναι υποχρεωτική για όλους τους φοιτητές. Υπάρχει το μάθημα επιλογής «Πρακτική Άσκηση στη διδασκαλία της Αγγλικής» που προσφέρεται στους φοιτητές του Η' εξαμήνου και το οποίο επιλέγουν 25-40% των φοιτητών του Τμήματος. Οι φοιτητές ενημερώνονται από τον οδηγό σπουδών σχετικά με το μάθημα της πρακτικής άσκησης του Η' εξαμήνου, όπως επίσης από τους διδάσκοντες στα μαθήματα γλωσσοδιδασκτικής στο ΣΤ' εξάμηνο και από την διδάσκουσα το μάθημα της πρακτικής. Επίσης τις χρονιές που η πρακτική άσκηση φοιτητών επιδοτήθηκε από ΕΠΕΑΕΚ (2000-1, 2005-6, 2007-8) υπήρξαν επιπλέον συναντήσεις για ενημέρωση των φοιτητών και τους διανεμήθηκε ειδικό ενημερωτικό υλικό.

α) Οργάνωση της Πρακτικής Άσκησης, διάρκεια και εσωτερικός κανονισμός

Η πρακτική άσκηση των φοιτητών του Τμήματος γίνεται στο πλαίσιο του μαθήματος επιλογής «Πρακτική Άσκηση στη διδασκαλία της Αγγλικής» που προσφέρεται στους φοιτητές του Η' εξαμήνου. Στο πλαίσιο του προαναφερθέντος μαθήματος κάθε φοιτητής/τρια πηγαίνει σε ένα δημόσιο ή ιδιωτικό σχολείο 2 φορές την εβδομάδα για 2 μήνες την περίοδο Μαρτίου-Μαΐου όπου με την καθοδήγηση ενός καθηγητή/ μέντορα αρχικά παρακολουθεί τη διδασκαλία του μαθήματος των Αγγλικών και σταδιακά εμπλέκεται και ο ίδιος/α στην εκπαιδευτική διαδικασία, ενώ το τέλος στάδιο της άσκησης του συνίσταται στο να αναλάβει την ευθύνη της διδασκαλίας μιας τάξης υπό την εποπτεία του μέντορά του, ο/η οποίος/α αξιολογεί την απόδοσή του/της.

Το μάθημα «Πρακτική Άσκηση στη διδασκαλία της Αγγλικής» ακολουθεί τον εσωτερικό κανονισμό που διέπει όλα τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών του Τμήματος. Οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις και τα καθήκοντα των ασκουμένων φοιτητών και των μεντόρων κατά τη διάρκεια της πρακτικής γνωστοποιούνται στους φοιτητές με ενημερωτικά φυλλάδια που διανέμονται στους φοιτητές και στους μέντορες. Επίσης, έχει διανεμηθεί σε όλους τους συνεργαζόμενους εκπαιδευτικούς επιμορφωτικό υλικό (Kia Karavas, *Mentoring Student-teachers. A Handbook*, RCEL Publications, 2008).

β) Δυσκολίες υλοποίησης του Προγράμματος

Το ΥΠΕΠΘ δεν υποστηρίζει τον θεσμό της πρακτικής άσκησης όσο θα έπρεπε με αποτέλεσμα:

- μερικοί διευθυντές δημοσίων σχολείων να μην διατίθενται να δεχθούν φοιτητές στο σχολείο τους
- μερικοί καθηγητές να μην είναι πρόθυμοι να δεχθούν φοιτητές στην τάξη τους εφόσον απαιτείται από αυτούς να αφιερώσουν αρκετό χρόνο στην καθοδήγηση των φοιτητών, χωρίς να λαμβάνουν κανενός είδους ανταμοιβή.
- επίσης συχνά δεν υπάρχει το απαραίτητο βοηθητικό προσωπικό για να αναλάβει μέρος του τεράστιου φόρτου της προετοιμασίας και της συνεχούς υποστήριξης του έργου που απαιτείται.

β) Στόχοι της Πρακτικής Άσκησης – Αποτελέσματα

Η πρακτική άσκηση των φοιτητών του Τμήματος γίνεται στο πλαίσιο του μαθήματος επιλογής «Πρακτική Άσκηση στη διδασκαλία της Αγγλικής» που προσφέρεται στους φοιτητές του Η΄ εξαμήνου, αφότου δηλαδή ολοκληρώσουν τη βασική τους κατάρτιση στη διδακτική της Αγγλικής που γίνεται στο Ε΄ και ΣΤ΄ εξάμηνο των σπουδών τους. Ουσιαστικά, το μάθημα αυτό συνεπάγεται την Πρακτική Άσκηση των εκπαιδευομένων σε σχολεία της Α/θμιας και Β/θμιας (δημόσιας και ιδιωτικής) εκπαίδευσης. Μετά από τη σχετική προετοιμασία στην πανεπιστημιακή τάξη, οι φοιτητές που επιλέγουν το μάθημα αυτό, αποκτούν την εμπειρία της εκπαιδευτικής πράξης σε ένα από τα σχολεία που μετέχουν στο πρόγραμμα. Εποπτευόμενοι από έναν καθηγητή Αγγλικής που αναλαμβάνει το ρόλο εκπαιδευτικού συμβούλου, εξοικειώνονται με τη σχολική τάξη και τη διδακτική διαδικασία, αφού σταδιακά μετέχουν σε αυτήν.

Πιο συγκεκριμένα, μέσω του μαθήματος Πρακτική Άσκηση στη διδασκαλία της Αγγλικής, το τμήμα μας συνεργάζεται με δημόσια και ιδιωτικά σχολεία. Η μέχρι τώρα συνεργασία μας με τα σχολεία αυτά περιλαμβάνει την τοποθέτηση των τελειόφοιτων σε τάξεις Αγγλικής γλώσσας για διάστημα δυο μηνών συνολικά (8-10 ώρες τον κάθε μήνα). Στην περίοδο αυτή οι φοιτητές, παρακολουθούν τη μαθησιακή διαδικασία και στο τέλος συμμετέχουν στη διδακτική πράξη. Ο χρόνος εξοικείωσης των φοιτητών με την εκπαιδευτική πραγματικότητα, τις απαιτήσεις του επαγγέλματος, τις συνθήκες και ιδιαιτερότητες της μελλοντικής τους εργασίας είναι κατ' ανάγκη περιορισμένος.

Οι φοιτητές εξοικειώνονται με το περιβάλλον του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης με επιτυχία.

Με τη συμμετοχή στην Πρακτική Άσκηση επιδιώκεται:

- να αξιοποιηθούν οι γνώσεις και οι δεξιότητες που αναπτύσσουν οι φοιτητές/τριες στη διάρκεια των σπουδών τους με την εφαρμογή τους στη πράξη.
- να προσανατολιστούν οι φοιτητές προς εργασίες και δραστηριότητες σχετικές με τις σπουδές τους και να τους δοθεί η δυνατότητα άμεσης επαφής με την εργασιακή πραγματικότητα.
- να θεμελιωθεί αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ του ΤΑΓΦ με φορείς απορρόφησης των πτυχιούχων μας που θα δώσει πιθανότητες μόνιμης συνεργασίας στο μέλλον.
- να γίνουν γνωστές οι διάφορες πλευρές λειτουργίας των φορέων εργασίας και οι σχέσεις τους με το δημόσιο.
- να αυτοελεγχθεί το επίπεδο των γνώσεων, των δυνατοτήτων και ελλείψεων του κάθε φοιτητή και να αναζητηθεί η κάλυψή τους μέσω της αναβάθμισης της θεωρητικής του κατάρτισης.

Παρακολουθώντας το μάθημα της πρακτικής οι φοιτητές μας μπορούν:

- Να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν προγράμματα γλωσσικής εκπαίδευσης και να διδάξουν μαθητές διαφορετικού επιπέδου και ηλικίας, οι οποίοι μαθαίνουν την Αγγλική για διαφορετικούς σκοπούς, υπό διαφορετικές συνθήκες, εντός και εκτός του συστήματος της επίσημης εκπαίδευσης.
- Να εφαρμόσουν τεχνικές διδασκαλίας που αφορούν τη χρήση μέσω των τεχνολογιών (Computer Assisted Language Learning, Use of Internet, CDROMs and Videos in the language classroom) για την εκμάθηση της αγγλικής ως ξένης γλώσσας.
- Να προετοιμάσουν μαθητές διαφορετικού επιπέδου και ηλικίας, για ιδιωτικά και

- κρατικά συστήματα πιστοποίησης γλωσσομάθειας.
- Να συμβάλλουν στο σχεδιασμό, ανάπτυξη και αξιολόγηση εκπαιδευτικού, ενημερωτικού, επιμορφωτικού υλικού που σχετίζεται με τη διδασκαλία και εκμάθηση της Αγγλικής ως ξένης γλώσσας.
- Να προσφέρουν εξειδικευμένη γραμματειακή υποστήριξη για την οργάνωση ημερίδων, σεμιναρίων επιμόρφωσης καθηγητών Αγγλικής ως ξένης γλώσσας.

Γίνεται συστηματική έρευνα και αξιολόγηση της Πρακτικής Άσκησης με ερωτηματολόγια τα οποία συμπληρώνουν οι ασκούμενοι φοιτητές και οι συνεργαζόμενοι εκπαιδευτικοί. Τα πορίσματα της συστηματικής αυτής έρευνας δημοσιοποιούνται σε συνέδρια και επιστημονικά περιοδικά στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Από τα ερωτηματολόγια τα οποία συμπληρώνουν φοιτητές και καθηγητές/ μέντορες προκύπτει ότι οι φοιτητές μας ωφελούνται πολύ από την πρακτική άσκηση, η οποία τους εξοικειώνει με την πραγματικότητα της τάξης, αλλά και οι μέντορες επωφελούνται από την συνεργασία τους με νέους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς. Η πλειονότητα των φοιτητών/τριών εκφράζεται με ιδιαίτερα θερμά λόγια για την εμπειρία τους και προτείνει τη συνέχιση του προγράμματος. Ακόμα και αυτοί που ήταν διστακτικοί στην αρχή στέλνουν ευχαριστήριες επιστολές. Ενδεικτικά παρατίθενται τα παρακάτω λόγια φοιτητών:

Η πρακτική άσκηση ήταν μια αξέχαστη εμπειρία για μένα. Μου έδωσε τη δυνατότητα να συνειδητοποιήσω τις ικανότητές μου και με ενθάρρυνε να γίνω καθηγήτρια. Μακάρι να μπορούσα να εργαστώ στο μέλλον στο σχολείο που έκανα την πρακτική μου.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω την διδάσκουσα, το Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, την μέντορα μου και το σχολείο στο οποίο έκανα την πρακτική μου άσκηση που μου έδωσαν την ευκαιρία να ζήσω μια τέτοια εμπειρία σαν φοιτήτρια. Συνεχίστε να δουλεύετε με αυτόν τον τρόπο και σας παρακαλώ να μην σταματήσετε το πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης γιατί είναι πολύ χρήσιμο, ακόμα και για όσους δεν σκεφτόντουσαν να γίνουν εκπαιδευτικοί, πριν από αυτήν.

Σημαντικές επίσης είναι οι ευκαιρίες που δημιουργούνται με την Πρακτική Άσκηση για μελλοντική απασχόληση των πτυχιούχων καθώς πολλές φορές φοιτητές που έκαναν την πρακτική τους άσκηση σε ιδιωτικό σχολείο αργότερα προσλήφθηκαν από αυτό.

Η συνολική επιτυχία του προγράμματος καταδεικνύεται και από το γεγονός ότι το πρόγραμμα «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών και Εκπαίδευση Μεντόρων» του Τμήματος βραβεύτηκε με το Ευρωπαϊκό Σήμα Γλωσσών για το 2006.

γ) Σύνδεση της Πρακτικής Άσκησης με την εκπόνηση πτυχιακής εργασίας

Στο Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας δεν ακολουθείται ο θεσμός της πτυχιακής/ διπλωματικής εργασίας. Οι φοιτητές εκπονούν διάφορες εργασίες κατά την διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης που δεν θεωρούνται όμως πτυχιακές.

δ) Ανάπτυξη δικτύου διασύνδεσης με ΚΠΠ φορείς

Έχει γίνει κατάλογος καθηγητών Αγγλικής, δημοσίων και ιδιωτικών σχολείων Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης που ενδιαφέρονται να συμμετέχουν στην πρακτική άσκηση φοιτητών λειτουργώντας σαν μέντορες. Επίσης, ετοιμάζεται μικροϊστότοπος προκειμένου να διευκολύνει την ενημέρωση και επικοινωνία των εμπλεκομένων φορέων.

ε) Πρωτοβουλίες για δημιουργία θέσεων απασχόλησης φοιτητών/τριών

Οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει το ΤΑΓΦ για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης των αποφοίτων σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο είναι οι εξής:

- Ενημερώνει εργοδότες καθηγητών αγγλικής και άλλων ξένων γλωσσών για την πρακτική άσκηση φοιτητών και τους καλεί να συμμετέχουν σαν μέντορες.
- Διοργανώνει ημερίδες και συνέδρια με σκοπό την εκπαίδευση των καθηγητών που λειτουργούν σαν μέντορες.
- Τα αποτελέσματα της έρευνας που αφορά στην πρακτική άσκηση δημοσιοποιούνται σε συνέδρια και επιστημονικά περιοδικά στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.
- Οι παραπάνω ενέργειες έχουν σαν αποτέλεσμα να ενδιαφέρονται όλο και περισσότερα σχολεία και καθηγητές να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα της πρακτικής του Τμήματός μας.

στ) Συνεργασία με εκπροσώπους του φορέα εκτέλεσης του προγράμματος

Υπάρχει στενή συνεργασία μεταξύ των οργανωτών του προγράμματος, των διδασκόντων του Τμήματος και των εκπροσώπων του φορέα εκτέλεσης της πρακτικής άσκησης. Συγκεκριμένα, υπάρχει γραπτή και τηλεφωνική επικοινωνία μεταξύ της διδάσκουσας και των διευθυντών των δημοσίων σχολείων, των υπευθύνων για την διδασκαλία της Αγγλικής των ιδιωτικών σχολείων και των καθηγητών/ μεντόρων. Καταρχήν γίνεται επιλογή των σχολείων και των καθηγητών που δέχονται φοιτητές στις τάξεις τους στα οποία θα κάνουν την πρακτική τους οι φοιτητές έτσι ώστε να εξασφαλίζονται οι κατάλληλες συνθήκες που θα επιτρέψουν στους φοιτητές να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του μαθήματος της πρακτικής άσκησης με τον καλύτερο δυνατόν τρόπο. Οι καθηγητές που λειτουργούν σαν μέντορες θα πρέπει να έχουν τουλάχιστον πέντε (5) χρόνια διδακτικής εμπειρίας μέσα σε τάξη και να αφιερώνουν τον απαραίτητο χρόνο στον φοιτητή που δέχονται στις τάξεις τους για να τον καθοδηγήσουν, να του δώσουν επεξηγήσεις, κλπ.

ζ) Παρακολούθηση και υποστήριξη των ασκούμενων φοιτητών /τριών

Η διδάσκουσα το μάθημα της πρακτικής συναντά τους φοιτητές συχνά και τους καθοδηγεί σε όλη την διάρκεια της πρακτικής άσκησης παρέχοντας σεμινάρια, συμβουλές, ενημερωτικό υλικό κλπ και είναι διαθέσιμη για να επιλύσει προβλήματα τα οποία είναι δυνατόν να προκύψουν.

Οι φοιτητές/τριες αξιολογούνται με ποικίλους τρόπους. Συγκεκριμένα, καλούνται να συμπληρώσουν ερωτηματολόγια και διάφορα έντυπα παρατήρησης καθώς και να περιγράψουν το τι έκαναν τις 2 διδακτικές ώρες που δίδαξαν σε μια τάξη. Γίνεται συζήτηση επ' αυτών στην τάξη.

Οι φοιτητές αξιολογούνται και από τον μέντορα τους, που συμπληρώνει σχετικό ερωτηματολόγιο το οποίο παραδίδεται στην διδάσκουσα η οποία με τη σειρά τα αξιολογεί την πορεία και το έργο του φοιτητή κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης.

Υπάρχει ηλεκτρονική τάξη στην οποία αναρτώνται διάφορες πληροφορίες και ενημερωτικό υλικό που αφορά στους φοιτητές τις πρακτικής.

Σύντομα θα υπάρχει και μικροιστότοπος τον οποίο θα μπορούν να μπορούν να επισκέπτονται οι φοιτητές της Πρακτικής Άσκησης όχι απλά να ενημερώνονται για το πρόγραμμα και να έχουν πρόσβαση σε υλικό εκπαίδευσης αλλά να αναρτούν το δικό τους υλικό με σκοπό τη δημοσιοποίησή του.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) το οποίο λειτουργεί θεσμοθετημένα (ΦΕΚ 324 / 11-2-2004) στο Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας (ΤΑΓ&Φ) από το ακαδημαϊκό έτος 2005 και οδηγεί στην απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (ΜΔΕ) και Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ), διέπεται από τις διατάξεις του Ν.2083/92 (άρθρο 12 παραγρ. 5). Ο τίτλος του είναι «Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας».

3.2 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

α) Ειδίκευση: **ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ**¹

β) Ειδίκευση: **ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ**

3.2.1 Βαθμός ανταπόκρισης του ΜΔΕ στους στόχους του ΤΑΓΦ και τις απαιτήσεις της κοινωνίας

Ο έλεγχος της ανταπόκρισης και αποτελεσματικότητας του Προγράμματος ως προς τους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας γίνεται κυρίως μέσω του συστήματος αξιολόγησης. Το ΤΑΓΦ έχει θεσμοθετήσει και θέσει σε λειτουργία σύστημα αξιολόγησης του ΠΜΣ σε τρία επίπεδα (βλ. Οδηγό Σπουδών 2007-9, σελ. 20-21).

3.2.2 Αξιολόγηση του ΠΜΣ

Η αξιολόγηση του ΜΔΕ είναι διαρκής έτσι ώστε τα συμπεράσματα να ενσωματώνονται και να βελτιώνουν συνέχεια το πρόγραμμα σπουδών. Ενδιάμεσες αξιολογήσεις γίνονται κάθε εξάμηνο με συναντήσεις των διδασκόντων ανά κατεύθυνση και μία συνολική συζήτηση στον αντίστοιχο τομέα, ενώ γίνεται και μία τελική αξιολόγηση με την ολοκλήρωσή του προγράμματος στο τέλος της διετίας.

Η αξιολόγηση γίνεται από:

- Τους/τις διδάσκοντες/ουσες στο ΜΔΕ οι οποίοι/ες (α) αξιολογούν τους φοιτητές/τριες του μαθήματός τους, με τη συμπλήρωση ειδικού ερωτηματολογίου το οποίο κατατίθεται στη Γραμματεία του αντίστοιχου Τομέα, (β) συνέρχονται μια φορά στη διάρκεια του εξαμήνου και συζητούν την ανατροφοδότηση από τους/τις φοιτητές/τριές τους και τις δικές τους εντυπώσεις, προτάσεις, κλπ.
- Τους φοιτητές/τριες που με τη συμπλήρωση ειδικών ερωτηματολογίων αξιολογούν 1) κάθε μάθημα στο τέλος του εξαμήνου, 2) το πρόγραμμα στο σύνολό του μετά την ολοκλήρωσή του. Οι αξιολογήσεις των μαθημάτων

¹ Η συγκεκριμένη ειδίκευση είναι η μόνη ενεργοποιημένη από τις τρεις ειδικεύσεις της Κατεύθυνσης Γλώσσας-Γλωσσολογίας που προβλέπονται στο ΦΕΚ του ΠΜΣ του Τμήματος (ΦΕΚ 324 / 11-2-2004). Οι άλλες δύο ειδικεύσεις καλύπτονται προς το παρόν από δύο διατηρηματικά ΠΜΣ, εκ των οποίων το ένα, με τίτλο «Θεωρία Λεξικογραφίας και Εφαρμογές», διευθύνεται από το ΤΑΓΦ, ενώ το άλλο, με τίτλο «Μετάφραση-Μεταφρασεολογία» διευθύνεται από το Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας και το ΤΑΓΦ είναι ανάμεσα στα πέντε Τμήματα που μετέχουν σε αυτό.

κατατίθενται στη Γραμματεία του αντίστοιχου Τομέα και εκείνες του προγράμματος στη Γραμματεία του Τμήματος.

- Τα μέλη της ΓΣΕΣ με βάση την έκθεση που συντάσσουν μέλη της ΣΕ (ανά ειδίκευση) μετά από μελέτη των αξιολογήσεων του προγράμματος από τους/τις φοιτητές/τριες στο τέλος κάθε διαιτίας.

Οι διαδικασίες αυτές κρίνονται μέχρι στιγμής ως άκρως αποτελεσματικές, δεδομένου ότι συνδέουν άμεσα την ανταπόκριση των φοιτητών/τριών με τη συλλογική εκτίμηση του Τμήματος και έχουν ήδη οδηγήσει σε αναθεώρηση και αναδιοργάνωση του Προγράμματος Σπουδών. Και οι τρεις φάσεις της διαδικασίας αξιολόγησης που αναφέρθηκαν τροφοδοτούν απευθείας την αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών. Η αξιολόγηση αυτή, ήδη μετά την πρώτη διαιτία λειτουργίας του προγράμματος, οδήγησε α) στην αναθεώρηση του Προγράμματος στην Ειδίκευση *Λογοτεχνίας, Πολιτισμού, Ιδεολογίας* (αφαίρεση – προσθήκη μαθημάτων με νέο ΦΕΚ) για την τρέχουσα διαιτία, και β) σε αναδιάταξη/αναδιοργάνωση του Προγράμματος στην Ειδίκευση *Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας*.

Ως ιδιαίτερα θετικό σημείο κρίνεται η θεσμοθέτηση των διαδικασιών αυτών ήδη από την πρώτη διαιτία λειτουργίας του ΠΜΣ με σχετικές αποφάσεις της ΓΣΕΣ, και η καταχώρησή τους στον Οδηγό Σπουδών. Το Πρόγραμμα Σπουδών δημοσιοποιείται μέσω του Οδηγού Σπουδών που εκδίδεται και ανανεώνεται ανά διαιτία προγράμματος. Αναρτάται επίσης στην ιστοσελίδα του Τμήματος (<http://www.enl.uoa.gr>) όπου υπάρχει σύνδεσμος για τα μεταπτυχιακά προγράμματα.

Το ΤΑΓΦ έχει ξεκινήσει έρευνα για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων του συνολικά (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών) και η αρμόδια επιτροπή έχει ήδη υποβάλει σχετική έκθεση.

3.2.3 Η δομή, η συνεκτικότητα και η λειτουργικότητα του ΠΜΣ

Το ποσοστό των υποχρεωτικών μαθημάτων / μαθημάτων υποχρεωτικής επιλογής στο σύνολο των μαθημάτων είναι το εξής:

Ειδίκευση Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία

- Υποχρεωτικά μαθήματα: 43%
- Υποχρεωτικά κατ' επιλογή: 57%

Ειδίκευση Λογοτεχνία, Πολιτισμός, Ιδεολογία

- Υποχρεωτικά μαθήματα: 11%
- Υποχρεωτικά κατ' επιλογή: 89%

Η ποσοστιαία σχέση μεταξύ μαθημάτων υποβάθρου, μαθημάτων επιστημονικής περιοχής, μαθημάτων γενικών γνώσεων και μαθημάτων ανάπτυξης δεξιοτήτων στο σύνολο των μαθημάτων είναι η εξής:

Ειδίκευση Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία

- Μαθήματα υπόβαθρου: 14%
- Μαθήματα επιστημονικής περιοχής: 86%

Ειδίκευση Λογοτεχνία, Πολιτισμός, Ιδεολογία

- Μαθήματα υπόβαθρου: 28%
- Μαθήματα επιστημονικής περιοχής: 72%

Η ύλη του κάθε μαθήματος οργανώνεται από τον/την διδάσκοντα/ουσα αλλά συντονίζεται από τον αντίστοιχο Τομέα, όπως προβλέπεται από τη διαδικασία

αξιολόγησης του ΠΜΣ (βλ. φάση 2, 3.2.11). Μία φορά ανά διδακτικό εξάμηνο, ο αντίστοιχος Τομέας συζητά για τα μαθήματα του ΠΜΣ, προκειμένου να αποφευχθούν τυχόν επικαλύψεις ή/και υπερβολική έκταση της ύλης. Προς το παρόν δεν εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων. Εφαρμόζεται σύστημα πιστωτικών μονάδων (ECT, βλ. Παράρτημα 3.2.Ε).

Οι επιμέρους αξιολογήσεις κάθε μαθήματος από τους/τις φοιτητές/τριες κατά την πρώτη διετία του προγράμματος έδειξαν ότι α) ως προς την επικάλυψη, το σύστημα ελέγχου είναι απόλυτα επιτυχές, δεδομένου ότι δεν σημειώθηκε καμία επικάλυψη και β) υπήρχε ανάγκη περιορισμού και ανακατάταξης της ύλης σε τέσσερα μαθήματα, η οποία και υλοποιήθηκε κατά τη δεύτερη διετία. Για την Ειδίκευση *Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία* μερίδα των διδασκομένων έκρινε ότι χρειάζονται πιθανώς και ορισμένα πιο «πρακτικά» μαθήματα ή σε ορισμένα μαθήματα που ήδη προσφέρονται να δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην πρακτική εφαρμογή.

3.2.4 Το εξεταστικό σύστημα

Ο τρόπος αξιολόγησης των φοιτητών/τριών στα επιμέρους μαθήματα του ΠΜΣ αποφασίζεται από τα μέλη ΔΕΠ που τα διδάσκουν και προσδιορίζεται στην περιγραφή του κάθε μαθήματος, η οποία περιλαμβάνεται στον Οδηγό Σπουδών. Ως γενική αρχή στην αξιολόγηση της επίδοσης φοιτητών/τριών για όλα τα μαθήματα ισχύει ότι ο τελικός βαθμός βασίζεται στο συνυπολογισμό δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων βαθμολογικών πηγών (π.χ. ερευνητικές εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, γραπτές ή προφορικές εξετάσεις, προφορικές παρουσιάσεις και άλλες ερευνητικές ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες). Κατά την πρώτη και την τρέχουσα διετία λειτουργίας του ΠΜΣ εφαρμόστηκαν οι ακόλουθοι τρόποι αξιολόγησης στα επιμέρους μαθήματα: ερευνητικές εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου, τελική εργασία, γραπτές εξετάσεις

Η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών; εξασφαλίζεται με:

- Τη (θεσμοθετημένη) ύπαρξη για κάθε μάθημα δύο τουλάχιστον ανεξάρτητων βαθμολογικών πηγών.
- Την αξιολόγηση της μεταπτυχιακής εργασίας από δύο βαθμολογητές, τον/την Επιβλέποντα/ουσα και τον/τη δεύτερο/η βαθμολογητή/τρια που ορίζεται από τη ΓΣΕΣ. Ο/η βαθμολογητής/τρια πρέπει να είναι μέλος ΔΕΠ σχετικής ειδικότητας και μπορεί να είναι και από άλλο Τμήμα ή ΑΕΙ. Ο τελικός βαθμός της ΔΕ προκύπτει από το μέσο όρο αξιολόγησης των δύο βαθμολογητών/τριών.
- Τον ορισμό από τη ΓΣΕΣ ενός μέλους ΔΕΠ για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή/τρια, ως Σύμβουλο Σπουδών (Οδηγός Σπουδών, σελ. 10). Ο/η φοιτητής/τρια απευθύνεται στον/στην σύμβουλό του/της για να συζητήσει τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζει στη διάρκεια της φοίτησής του/της, και να τον/την συμβουλευτεί για τις ακαδημαϊκές δραστηριότητες που επιθυμεί να αναπτύξει.

Η εξεταστική διαδικασία αξιολογείται μαζί με τα υπόλοιπα στάδια του ΠΜΣ κατά τις τρεις φάσεις της αξιολόγησης (βλ. παραπάνω 3.2.3). Με τη λήξη της πρώτης διετίας του προγράμματος, ιδιαίτερα απασχόλησε τη ΓΣΕΣ η απόφαση να μην προβλέπεται επαναληπτική εξεταστική περίοδος για τα μεταπτυχιακά μαθήματα (Οδηγός Σπουδών σελ. 21). Η πρόβλεψη αυτή κρίθηκε ότι λειτούργησε θετικά παρέχοντας κίνητρο στους διδασκομένους, αποφασίστηκε ωστόσο να

επανεξετάζεται για κάθε διετία προγράμματος. Απολύτως θετικά αξιολογήθηκε και η εφαρμογή της βαθμολόγησης όλων των μαθημάτων μέσω δύο τουλάχιστον διαφορετικών πηγών.

Επίσης η διαφάνεια στη διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της μεταπτυχιακής εργασίας βασίζεται στα εξής:

- Οι φοιτητές/τριες δηλώνουν τις προτιμήσεις τους ως προς το θεματικό πεδίο της εργασίας που θα εκπονήσουν ή κατατάσσουν κατά σειρά προτεραιότητας γενικά θέματα που προτείνονται από τους/τις διδάσκοντες/ουσες. Η πρώτη διαδικασία εφαρμόστηκε στην Ειδίκευση *Λογοτεχνίας, Πολιτισμού, Ιδεολογίας*, η δεύτερη στην ειδίκευση *Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας*.
- Όλοι/ες οι διδάσκοντες/ουσες στο ΠΜΣ οφείλουν να εμπλέκονται εξίσου στην επίβλεψη των μεταπτυχιακών εργασιών, στο βαθμό που αυτό είναι δυνατόν. Η διαφάνεια της εξέτασης της μεταπτυχιακής εργασίας διασφαλίζεται από την παρουσία δεύτερου βαθμολογητή που ορίζεται από τη ΓΣΕΣ (βλ. παραπάνω).

Η διαδικασία ανάθεσης κρίνεται ότι λειτούργησε αποτελεσματικά, δεδομένου ότι όλοι οι φοιτητές/τριες ανέλαβαν θέμα της πρώτης ή δεύτερης προτίμησής τους. Ο οικείος Τομέας και η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ κλήθηκαν ωστόσο να ρυθμίσουν την ανάθεση έτσι ώστε κανένα μέλος ΔΕΠ να μην επιβαρυνθεί υπερβολικά. Εφόσον η διαδικασία συνεχίσει να βασίζεται στα (Α) και (Β) παραπάνω ο συντονισμός αυτός θα εξακολουθήσει να είναι απαραίτητος.

Οι προδιαγραφές ποιότητας της μεταπτυχιακής εργασίας (υποχρεωτικής για όλους/ες τους/τις φοιτητές/τριες του ΠΜΣ κατά το 4^ο εξάμηνο σπουδών) αναφέρονται αναλυτικά στην παρ. 16., σελ.21, του Οδηγού Σπουδών και η αξιολόγησή της γίνεται αποκλειστικά με βάση τα κριτήρια αυτά. Σύμφωνα με αυτά η μεταπτυχιακή εργασία πρέπει να:

- να παρουσιάζει πρωτοτυπία
- να έχει έκταση 15.000-20.000 λέξεων
- να εστιάζει στο θέμα όπως αυτό περιγράφεται στον τίτλο της
- να είναι οργανωμένη σύμφωνα με τα πρότυπα του ακαδημαϊκού δοκιμίου
- να χαρακτηρίζεται από ακρίβεια και σαφήνεια περιεχομένου
- να αποδεικνύει την ικανότητα κριτικής σκέψης του/της φοιτητή/τριας
- να αποτελεί τεκμήριο για την κατανόηση των ευρύτερων σχετικών θεμάτων και την ένταξη του ειδικότερου θέματος σε αυτά
- να έχει επαρκείς βιβλιογραφικές αναφορές μέσα στο κείμενο και η παράθεση της βιβλιογραφίας στο τέλος να είναι με βάση τις διεθνείς προδιαγραφές.

Επιπλέον στον Οδηγό Σπουδών (σελ.21-22) σημειώνεται ότι:

- δεν γίνονται δεκτές εργασίες που υπολείπονται ή υπερβαίνουν κατά πολύ την καθορισμένη έκταση
- η λογοκλοπή αποτελεί αιτία διαγραφής από το μητρώο φοιτητών/τριών του ΠΜΣ

Αν η μεταπτυχιακή εργασία κριθεί από τους δύο βαθμολογητές/τριες ως μη ικανοποιητική, αν βαθμολογηθεί κάτω από τη βάση από τον/την ένα/μια εκ των δύο, ή αν οι βαθμολογητές/τριες απλά θεωρήσουν ότι χρήζει βελτιώσεων, μπορούν να ζητήσουν από τον/τη μεταπτυχιακό/ή φοιτητή/τρια τη βελτίωσή της, την

τροποποίηση ορισμένων τμημάτων ή τη ριζική αναμόρφωσή της σε χρονικό διάστημα 1 μηνός.

3.2.5 Η διαδικασία επιλογής των φοιτητών/τριών

Η διαδικασία επιλογής συνίσταται στα εξής στάδια (βλ. Οδηγό Σπουδών, σελ. 16):

- Η πληρότητα και νομιμότητα των αιτήσεων και των δικαιολογητικών για κάθε υποψήφιο/α εξετάζονται από τη Γραμματεία του Τμήματος και τη Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ.
- Οι υποψήφιοι/ες που πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου και του εσωτερικού κανονισμού προσέρχονται στις εξετάσεις.
- Η τελική επιλογή των υποψηφίων γίνεται με βάση την επίδοσή τους στη γραπτή και προφορική εξέταση ενώ συνεκτιμώνται τα λοιπά προσόντα των υποψηφίων. Οι ισοβαθμούντες/ούσες με τον/την τελευταίο/α επιτυχόντα/ούσα γίνονται δεκτοί/ές.
- Ο πίνακας επιτυχόντων/ουσών εγκρίνεται από τον αντίστοιχο Τομέα και στη συνέχεια επικυρώνεται από τη ΓΣΕΣ.

Η διαδικασία των γραπτών και προφορικών εξετάσεων (βλ. (B) παραπάνω) έχει καθοριστεί από τη ΓΣΕΣ και περιγράφεται αναλυτικά στον Οδηγό Σπουδών (σελ. 16-17). Συγκεκριμένα οι εξετάσεις για την Ειδίκευση *Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία* σχεδιάζονται με σκοπό να αξιολογηθούν οι βασικές γνώσεις των υποψηφίων για τη διδασκαλία, την εκμάθηση και την αξιολόγηση γνώσης γλωσσών, καθώς επίσης στους χώρους της Σύγχρονης Γλωσσολογίας, της Διαγλωσσικής και Διαπολιτισμικής Επικοινωνίας και της Εκπαιδευτικής Γλωσσολογίας.

Στη διάρκεια της γραπτής εξέτασης οι υποψήφιοι/ες καλούνται να αναπτύξουν θέματα που άπτονται των πιο πάνω επιστημονικών πεδίων με τη μορφή δύο δοκιμίων. Κατά την προφορική εξέταση οι υποψήφιοι/ες καλούνται να αναπτύξουν και να συζητήσουν 1 από 3-4 θέματα τα οποία γίνονται γνωστά τουλάχιστον 20 μέρες πριν την προφορική εξέταση ώστε να δοθεί δυνατότητα για κατάλληλη προετοιμασία, βάσει ποικίλων βιβλιογραφικών πηγών. Σημειώνεται ότι εφόσον το θέμα ορίζεται στην αρχή της προφορικής εξέτασης, οι υποψήφιοι/ες πρέπει να έχουν προετοιμαστεί σε όλα τα θέματα, με σκοπό να αποδείξουν στη διάρκεια της εξέτασης ότι διαθέτουν επιστημονικές γνώσεις, βιβλιογραφική ενημέρωση και ικανότητα κριτικής αντιμετώπισης των προβλημάτων που το κάθε ζήτημα θέτει.

Η γραπτή εξέταση για την Ειδίκευση *Λογοτεχνία, Πολιτισμός, Ιδεολογία* αξιολογεί τις βασικές γνώσεις των υποψηφίων στην αγγλική και αμερικανική λογοτεχνία και στη θεωρία και κριτική της λογοτεχνίας και του πολιτισμού, με τη μορφή τριών δοκιμίων. Η προφορική εξέταση παρέχει στους/στις υποψηφίους/ες τη δυνατότητα να αναπτύξουν ζητήματα και προβληματισμούς που σχετίζονται με το χώρο της αγγλόφωνης λογοτεχνίας, του πολιτισμού και της ιδεολογίας. Ανώτερος στόχος της εξέτασης είναι να κρίνει το επίπεδο και την ευρύτητα των γνώσεων που οι υποψήφιοι/ες έχουν για το χώρο αυτό και να αξιολογήσει τη βιβλιογραφική τους ενημέρωση και κριτική τους ικανότητα.

Η διαδικασία των εισαγωγικών εξετάσεων στο ΠΜΣ αξιολογήθηκε και από τους φοιτητές/τριες της πρώτης διετίας στο γενικό ερωτηματολόγιο της πρώτης διετίας. Η αξιολόγηση ήταν στο σύνολο θετική. Αξιολογήθηκε επίσης θετικά και από τη ΓΣΕΣ δεδομένου ότι το σύνολο των εισαχθέντων κατά την πρώτη διετία ολοκλήρωσε με επιτυχία το πρόγραμμα. Υπήρξε μόνο μία αναστολή φοίτησης λόγω διορισμού σε σχολείο εκτός Αθηνών.

Τα κριτήρια που συνεκτιμώνται στην επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών αναφέρονται ρητά στη σελ. 15 του Οδηγού Σπουδών και είναι τα εξής:

- Γενικός βαθμός πτυχίου
- Ο βαθμός πτυχίου των υποψηφίων απαιτείται να είναι τουλάχιστον «Λίαν Καλώς». Κατ' εξαίρεση μπορούν να γίνουν δεκτοί/ές υποψήφιοι/ες με μικρότερο βαθμό πτυχίου αν έχουν βαθμολογηθεί με «Λίαν Καλώς» στα μαθήματα ή στην τυχόν πτυχιακή εργασία που σχετίζονται με τις ειδικεύσεις του ΠΜΣ, ή εάν διαθέτουν δεύτερο πτυχίο, μεταπτυχιακό τίτλο, πλούσιο ερευνητικό έργο ή εργασιακή εμπειρία.
- Βαθμολογία σε προπτυχιακά μαθήματα σχετικά με τα αντικείμενα της ειδίκευσης του ΠΜΣ.
- Επίδοση σε πτυχιακή εργασία, όπου προβλέπεται στο προπτυχιακό επίπεδο.
- Τυχόν ερευνητική δραστηριότητα των υποψηφίων σχετική με την ειδίκευση.
- Άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας και καλή γνώση άλλων γλωσσών.
- Συναφής επιστημονική δραστηριότητα (παρακολούθηση σεμιναρίων, συμμετοχή σε προγράμματα, κλπ).
- Δύο συστατικές επιστολές.

Ειδικότερα, για την **Ειδίκευση Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία** συνεκτιμάται

- (α) η συναφής επαγγελματική εμπειρία
- (β) η επίδοση των υποψηφίων σε γραπτή εξέταση, όπως και η επίδοσή τους στην προφορική εξέταση στην οποία υποβάλλονται όσοι/ες επιτύχουν στη γραπτή εξέταση (βλ. παραπάνω).
- (γ) η γνώση χρήσης νέων τεχνολογιών.

Για την **Ειδίκευση Λογοτεχνία, Πολιτισμός, Ιδεολογία** συνεκτιμάται

- (α) η επίδοση των υποψηφίων στις γραπτές και προφορικές εξετάσεις
- (β) η γνώση χρήσης νέων τεχνολογιών στο χώρο των ανθρωπιστικών σπουδών

Κατά την διετία 2005-2007 το ποσοστό αποδοχής υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών ήταν 25%. Η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής αναγράφονται στον Οδηγό Σπουδών. Τα αποτελέσματα των εξετάσεων και της τελικής επιλογής αναρτώνται στη Γραμματεία του Τμήματος.

Η διαφάνεια στην διαδικασία επιλογής εξασφαλίζεται με τους εξής τρόπους:

- Οι γραπτές και προφορικές εξετάσεις διενεργούνται από 5/μελή επιτροπή για την Ειδίκευση *Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία* και 3/μελή για την Ειδίκευση *Λογοτεχνία, Πολιτισμός, Ιδεολογία*. Τα μέλη των επιτροπών έχουν από κοινού την ευθύνη για τον ορισμό των θεμάτων, τη βαθμολόγηση των γραπτών και την αξιολόγηση της προφορικής επίδοσης. Η σύνθεση των επιτροπών αλλάζει ανά διετία προγράμματος.
- Ο τελικός κατάλογος των επιτυχόντων εγκρίνεται από τον αντίστοιχο Τομέα και επικυρώνεται από τη ΓΣΕΣ.
- Ο ατομικός φάκελος και οι επιδόσεις κάθε υποψήφιου φυλάσσονται στη Γραμματεία του Τμήματος και είναι διαθέσιμα σε κάθε μέλος ΔΕΠ.

3.2.6 Χρηματοδότηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Στο ΠΜΣ δεν υπάρχουν δίδακτρα και μοναδική πηγή χρηματοδότησης είναι το ΥΠΕΠΘ. Κατά την πρώτη και δεύτερη διετία λειτουργίας του, το ΠΜΣ χρηματοδότησε τις εξής κατηγορίες εξόδων:

- Αγορά βιβλίων/συνδρομών για τις ανάγκες των μεταπτυχιακών μαθημάτων
- Συνέδρια μελών ΔΕΠ που διδάσκουν στο μεταπτυχιακό εφόσον συμμετέχουν με ανακοίνωση
- Συνέδρια μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητών εφόσον συμμετέχουν με ανακοίνωση
- Επιστημονική διημερίδα με παρουσιάσεις μεταπτυχιακών/διδακτορικών φοιτητών και προσκεκλημένων ερευνητών από το εξωτερικό
- Επιστημονική ημερίδα που οργάνωσε η Κατεύθυνση *Λογοτεχνίας, Πολιτισμού, Ιδεολογίας*

3.2.7 Διεθνής διάσταση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών μαθημάτων και παράλληλα με αυτά διοργανώνονται διαλέξεις και σεμινάρια με διακεκριμένους ξένους επιστήμονες από σχετικούς χώρους. Οι διαλέξεις πλαισιώνουν και εμπλουτίζουν το πρόγραμμα σπουδών και εκθέτουν τους/τις φοιτητές/τριες σε ευρύ φάσμα απόψεων και εμπειριών από ειδικούς του κλάδου.

Προς το παρόν δεν υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών, αν και η πιθανότητα να υπάρξει συμμετοχή στο μέλλον (με χαλάρωση του απαιτούμενου επιπέδου ελληνομάθειας) έχει συζητηθεί επανειλημμένα στη Συντονιστική Επιτροπή και τη ΓΣΕΣ.

Όλα τα μαθήματα διδάσκονται στην αγγλική γλώσσα, γεγονός που δημιουργεί τις προϋποθέσεις για συνεργασία με Πανεπιστήμια του εξωτερικού. Ήδη η ΓΣΕΣ ενέκρινε τη συμμετοχή του Τμήματος στην υποβολή πρότασης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (συμμετέχουν 14 ευρωπαϊκά πανεπιστήμια) προκειμένου να χρηματοδοτηθεί ένα Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για Διδακτορικές Σπουδές με αντικείμενο την Πολυγλωσσία (βλ. ενότητα Διδακτορικού 3.5).

3.3 ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΔΠΜΣ) «ΘΕΩΡΙΑ ΛΕΞΙΚΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ»

3.3.1 Τίτλος του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών:

«Θεωρία Λεξικογραφίας και Εφαρμογές» (Γ΄ ΚΠΣ, ΕΠΕΑΕΚ II, ΦΕΚ 969 Β/ 15.7.03)

3.3.2 Τμήματα και Ιδρύματα που συμμετέχουν στο ΔΠΜΣ

- 1) Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών
- 2) Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών

3.3.3 Βαθμός ανταπόκρισης του ΔΠΜΣ στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στη Θεωρία και τις Εφαρμογές της Λεξικογραφίας, με έμφαση στη δίγλωσση λεξικογραφία και στα Λεξικά Ειδικής Θεματολογίας αποτελεί ένα καινοτόμο πρόγραμμα, το οποίο ανταποκρίνεται πλήρως στους ερευνητικούς στόχους του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας σχετικά με την εφαρμογή γλωσσολογικών και λογοτεχνικών θεωριών σε διάφορους τομείς της κοινωνικής διάδρασης. Η καινοτομία του προγράμματος έγκειται στο γεγονός ότι πραγματεύεται επιστημονικό αντικείμενο που δεν καλύπτεται από άλλο ελληνικό ΑΕΙ/ΤΕΙ είτε ως αντικείμενο μεταπτυχιακού προγράμματος είτε ως μεμονωμένο μάθημα σε κάποιο μεταπτυχιακό πρόγραμμα. Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος από διδάσκοντες/ουσες και

διδασκόμενους/ες,² το περιεχόμενο σπουδών του προγράμματος αναθεωρήθηκε δύο φορές έτσι ώστε να ανταποκρίνεται πληρέστερα στις ανάγκες των φοιτητών/τριών και στις γενικότερες εξελίξεις στο χώρο. Η πολυετής λειτουργία του συγκεκριμένου προγράμματος οδήγησε στην εκπαίδευση – για πρώτη φορά στην ελληνική πραγματικότητα – λεξικογράφων με εξειδικευμένες γνώσεις στην ανάλυση της γλώσσας, στη χρήση νέων τεχνολογιών και ευαισθητοποιημένους με κοινωνικές παραμέτρους (π.χ. φύλο, κοινωνική και γεωγραφική ποικιλία).

3.3.4 Η δομή, συνεκτικότητα και λειτουργικότητα του ΔΠΜΣ

Κύριος σκοπός του προγράμματος ήταν να προσφέρει στους/τις φοιτητές/τριες τόσο σύγχρονη θεωρητική κατάρτιση όσο και πρακτική εξάσκηση αξιοποιώντας ταυτόχρονα τις νέες τεχνολογίες. Πρόκειται για το πρώτο πρόγραμμα στη χώρα μας που αποσκοπεί στην παροχή ολοκληρωμένων θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων στο χώρο της Λεξικογραφίας. Στο πλαίσιο σύνδεσης της θεωρίας με την πράξη και με την καθοδήγηση και εποπτεία των διδασκόντων/ουσών, οι φοιτητές/τριες του προγράμματος ενεπλάκησαν στην παραγωγή των κάτωθι επιστημονικών έργων:

- *Αγγλο-ελληνικό Λεξικό Ψευδόφιλων Μονάδων* (περισσότερα από 1.000 λήμματα, 360 σελ.). Εκπονήθηκε από τις φοιτήτριες της Α΄ διετίας λειτουργίας του ΔΠΜΣ. Ο χώρος των ψευδόφιλων μονάδων γίνεται για πρώτη φορά αντικείμενο γλωσσολογικής μελέτης και λεξικογραφικής εφαρμογής στην Ελλάδα. Εκδόθηκε από το Πανεπιστήμιο Αθηνών (2005).
- *Γλωσσάρι Κοινωνιογλωσσολογίας: Διγλωσσοποίηση του A Glossary of Sociolinguistics του Peter Trudgill* (235 σελ.). Ετοιμάζεται και ηλεκτρονική έκδοση. Εκπονήθηκε από τους/τις φοιτητές/ριες της Β΄ διετίας λειτουργίας του ΔΠΜΣ. Εκδόθηκε από το Πανεπιστήμιο Αθηνών (2007).
- *Γλωσσάρι Σημασιολογίας και Πραγματολογίας: Διγλωσσοποίηση του A Glossary of Semantics and Pragmatics του Alan Cruse*. Εκπονήθηκε από τους/τις φοιτητές/ριες της Γ΄ διετίας λειτουργίας του ΔΠΜΣ. Εκδόθηκε από το Πανεπιστήμιο Αθηνών (2008).
- *Meeting on the Lexicographic Theory and Practice*. Ηλεκτρονικός δίσκος με επιλεγμένες παρουσιάσεις των φοιτητριών στη διημερίδα που διοργανώθηκε από το ΔΠΜΣ (Νοέμβριος 2005).
- *Λεξικογραφία και Ιδεολογία* (165 σελ.). Τόμος με επιλεγμένες σχετικές εργασίες των φοιτητών/τριών της Α΄ διετίας λειτουργίας του ΔΠΜΣ. Εκδόθηκε από το Πανεπιστήμιο Αθηνών (2007).
- *Γλωσσάρι Φεμινιστικής Θεωρίας* (108 σελ.). Εκπονήθηκε από τους/τις φοιτητές/ριες της Γ΄ διετίας λειτουργίας του ΔΠΜΣ. Εκδόθηκε από το Πανεπιστήμιο Αθηνών (2008).
- Ηλεκτρονικός δίσκος με επιλεγμένες παρουσιάσεις των φοιτητών/τριών στην ημερίδα που διοργανώθηκε από το ΔΠΜΣ (Μάιος 2007).

² Στο Παράρτημα 3.3.Α. επισυνάπτεται δειγματοληπτικά η Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης (Γ΄ κύκλος 2007-2008), η οποία βασίζεται στις απαντήσεις των φοιτητών/τριών στα ειδικά ερωτηματολόγια με τα οποία αξιολογούσαν το κάθε μάθημα ξεχωριστά και το πρόγραμμα συνολικά μετά την ολοκλήρωσή του. Αντίστοιχα ερωτηματολόγια αξιολόγησης συμπλήρωσαν και οι διδάσκοντες/ουσες.

- Συλλογή σε ηλεκτρονικό δίσκο αντιστοιχισμένων σωμάτων κειμένων μεταξύ ελληνικής και αγγλικής από τους/τις φοιτητές/ριες της Γ΄ διετίας λειτουργίας του ΔΠΜΣ για μεταφραστική και λεξικογραφική χρήση (130.000 λέξεις).
- Ηλεκτρονική βάση δεδομένων με αγγλικά και ελληνικά κείμενα για λεξικογραφική χρήση από επί διδακτορία φοιτήτριες του ΔΠΜΣ.

Τα δύο τελευταία θα είναι στη διάθεση του κοινού μέσω του ιστότοπου του Τμήματος.

Ανά διετία προγράμματος διδάχθηκαν συνολικά 7 μαθήματα, εκ των οποίων 3 ήταν υποχρεωτικά και 4 επιλογής (από 6 προσφερόμενα μαθήματα). Τα 7 μαθήματα ήταν κατανεμημένα στα 3 πρώτα εξάμηνα σπουδών, καθώς το τέταρτο εξάμηνο σπουδών ήταν αφιερωμένο στην εκπόνηση διπλωματικής εργασίας. Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, η κατανομή των ωρών διδασκαλίας σε ζητήματα θεωρητικής κατάρτισης και πρακτικής εξάσκησης ήταν ισομερής, αλλά υπήρξε πολύωρη επιπλέον ενασχόληση των φοιτητών/τριών με θέματα πρακτικής λεξικογραφίας για την παραγωγή των προαναφερθέντων έργων. Πέραν των μαθημάτων του προγράμματος, διοργανώθηκαν και σειρές διαλέξεων και σεμιναρίων με προσκεκλημένους διακεκριμένους επιστήμονες από το χώρο της Λεξικογραφίας και συναφείς κλάδους. Οι διαλέξεις αυτές εμπλούτισαν το πρόγραμμα σπουδών και παρουσίασαν στους/τις φοιτητές/τριες ένα ευρύ φάσμα απόψεων και εμπειριών από ειδικούς. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι κατά την τρίτη διετία του προγράμματος υιοθετήθηκε ο θεσμός της πρακτικής άσκησης των φοιτητών/τριών σε κατάλληλα επιλεγμένους φορείς. Όπως προέκυψε από τις αξιολογήσεις των φοιτητών/τριών, η εμπειρία αυτή κρίθηκε ως ιδιαίτερα σημαντική.

3.3.5 Το εξεταστικό σύστημα

Στο πλαίσιο του προγράμματος, οι φοιτητές/τριες εκπόνησαν μία ή περισσότερες μικρής έκτασης εργασίες για κάθε εξαμηνιαίο μάθημα. Κατά το τέταρτο εξάμηνο σπουδών, εκπονήθηκε διπλωματική εργασία. Τα κριτήρια αξιολόγησης των εργασιών, αλλά και της διπλωματικής εργασίας, τα οποία δόθηκαν στους/τις φοιτητές/τριες σε ειδικά ενημερωτικά φυλλάδια και υπάρχουν και στον οδηγό σπουδών του προγράμματος, είναι τα ακόλουθα:

- επικέντρωση στο θέμα όπως τίθεται στον τίτλο,
- ακρίβεια και σαφήνεια του περιεχομένου,
- ικανότητα για πρωτότυπη και κριτική σκέψη,
- κατανόηση ευρύτερων σχετικών θεμάτων,
- οργάνωση του κειμένου με εισαγωγή και συμπεράσματα,
- επαρκείς σχετικές βιβλιογραφικές αναφορές μέσα στο κείμενο,
- βιβλιογραφία που παρουσιάζεται στο τέλος με βάση τις προδιαγραφές.

Ο βαθμός κάθε εργασίας ή των εργασιών συμψηφίζοταν με το βαθμό της προφορικής ή γραπτής εξέτασης σε όποια μαθήματα προβλεπόταν τέτοια εξέταση. Επιπλέον οι γραπτές ή προφορικές ασκήσεις ή σύντομες εργασίες καθώς και η ενεργή συμμετοχή των φοιτητών/τριών στη διαδικασία εκμάθησης στην τάξη βαθμολογούνταν και ο βαθμός συμψηφίζοταν κατά τη συνολική αξιολόγηση των φοιτητών/τριών για κάθε μάθημα. Ο ακριβής τρόπος αξιολόγησης ήταν επιλογή των διδασκόντων/ουσών.

Η διαφάνεια στη διαδικασία αξιολόγησης εξασφαλίστηκε, πρώτον, με την ενημέρωση των φοιτητών/τριών μέσω εκτεταμένων σχολίων για το περιεχόμενο των εργασιών τους, και, δεύτερον, με τη δυνατότητα πρόσβασης που είχαν στα γραπτά κείμενα των τελικών εξετάσεων, όπου αυτές υπήρχαν. Στο σύνολό της, η εξεταστική διαδικασία υπήρξε αντικείμενο αξιολόγησης στα ερωτηματολόγια τα οποία κλήθηκαν να συμπληρώσουν οι φοιτητές/τριες.

Κατά το 4^ο εξάμηνο των σπουδών τους, οι φοιτητές/τριες συνέγραφαν διπλωματική εργασία 15.000-20.000 λέξεων. Το θέμα το επέλεξαν οι φοιτητές/τριες από κατάλογο θεμάτων που είχαν ετοιμάσει οι διδάσκοντες/ουσες στο πρόγραμμα. Η διπλωματική εργασία αξιολογούνταν πρώτα από τον/την επιβλέποντα/ουσα και στη συνέχεια από δεύτερο βαθμολογητή που είχε οριστεί από την Ειδική Διατμηματική Επιτροπή. Η αξιολόγηση γινόταν με βάση τα κριτήρια που παρατίθενται παραπάνω. Σύμφωνα με τους εξωτερικούς αξιολογητές του προγράμματος,³ οι διπλωματικές εργασίες βαθμολογήθηκαν με την κατάλληλη μέθοδο και αξιοκρατικά.

Ο βαθμός του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) υπολογίστηκε ως ο μέσος όρος του βαθμού της μεταπτυχιακής εργασίας και ο τελικός μέσος όρος των μαθημάτων.

3.3.6 Διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών

Η προκήρυξη του προγράμματος δημοσιεύταν σε εφημερίδες και αργότερα στη σχετική ιστοσελίδα του ΕΚΠΑ και του ΔΠΜΣ, καθώς και με τη μορφή ανακοίνωσης στις γραμματείες των τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής και άλλων συναφών τμημάτων των πανεπιστημίων της χώρας και της Κύπρου. Σημειώνεται ότι οι υποψήφιοι προέρχονταν κυρίως από φιλολογικά τμήματα και τμήματα ξένων γλωσσών και διερμηνείας από ΑΕΙ σε όλη την Ελλάδα.

Οι αιτήσεις αξιολογούνταν αρχικά από την Ειδική Διατμηματική Επιτροπή, η οποία κατέγραφε σε πίνακα τα προσόντα των υποψηφίων. Απαραίτητη προϋπόθεση ήταν ο βαθμός «Λίαν Καλώς» στο πρώτο πτυχίο ενώ συνεκτιμούνταν η γνώση δεύτερης (πλην της αγγλικής) ξένης γλώσσας, η εξοικείωση με Η/Υ, οι συστατικές επιστολές, τυχόν δημοσιεύσεις και σχετική επαγγελματική εμπειρία. Οι επικρατέστεροι υποψήφιοι καλούνταν σε γραπτή ή προφορική εξέταση σε συναφή με τη Λεξικογραφία πεδία (σημασιολογία-πραγματολογία, κοινωνιογλωσσολογία και μετάφραση,) και γίνονταν δεκτοί/ές όσοι/ες περνούσαν επιτυχώς τη διαδικασία εξέτασης.

3.3.7 Χρηματοδότηση του ΔΠΜΣ

Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το Γ΄ ΚΠΣ, ΕΠΕΑΕΚ II και το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Η χρηματοδότηση αυτή υπήρξε επαρκής για την υλοποίηση των στόχων του προγράμματος. Συγκεκριμένα, με την οικονομική αυτή ενίσχυση δημιουργήθηκε υλικοτεχνική υποδομή, η οποία είναι διαθέσιμη σε όλους/ες τους/τις φοιτητές/τριες του τμήματος και εμπλουτίστηκε η βιβλιοθήκη του τμήματος με σημαντικό αριθμό βιβλίων και λεξικών. Επίσης με την χρηματοδότηση αυτή εξασφαλίστηκαν συνδρομές σε βάσεις δεδομένων και

---

³ Επισυνάπτεται η τελική Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης (Μάιος 2008) του Προγράμματος, στο Παράρτημα 3.3.Β.

διοργανώθηκαν επιστημονικές ημερίδες. Τέλος κατέστη δυνατή η πρόσκληση ειδικών επιστημόνων από την Ελλάδα και το εξωτερικό για διαλέξεις, σεμινάρια και διδασκαλία εξειδικευμένων μαθημάτων, τα οποία εμπλούτισαν σημαντικά το πρόγραμμα και έδωσαν την ευκαιρία στους/τις φοιτητές/τριες να ανταλλάξουν απόψεις με επιστήμονες από όλη την Ευρώπη.

3.3.8 Η διεθνής διάσταση του ΔΠΜΣ

Το πρόγραμμα οργανώθηκε στο πρότυπο άλλων συναφών προγραμμάτων του εξωτερικού και για την υλοποίησή του συνεργάστηκαν εξειδικευμένοι επιστήμονες από το εξωτερικό. Για παράδειγμα, το μάθημα «Θέματα Ορολογίας» διδάχθηκε από ειδική επιστήμονα, Υπεύθυνη Ορολογίας στο Μεταφραστικό Τμήμα ου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Στο πρόγραμμα συμμετείχε μία αλλοδαπή φοιτήτρια (Βουλγαρία). Τα μαθήματα διεξάγονταν στα Ελληνικά, με εξαίρεση το μάθημα «Μεθοδολογία και Τεχνολογία στη Γλωσσολογική Έρευνα», στο οποίο η γλώσσα διδασκαλίας ήταν τα Αγγλικά. Επίσης οι φοιτητές/τριες είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν τη γλώσσα συγγραφής (Ελληνικά ή Αγγλικά) των εργασιών τους, συμπεριλαμβανομένης της διπλωματικής τους εργασίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι εξωτερικοί αξιολογητές του προγράμματος έκριναν ότι το περιεχόμενο και η διάρθρωση του συγκεκριμένου μεταπτυχιακού προγράμματος είναι του ίδιου επιπέδου με ομοειδή προγράμματα του εξωτερικού.

3.4 ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ-ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ-ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΟΛΟΓΙΑ»

3.4.1 Η συμμετοχή του Τμήματος στο ΔΔΠΜΣ

Το ΤΑΦΓ συμμετέχει στο Διαπανεπιστημιακό-Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών στη «Μετάφραση-Μεταφρασεολογία» από το έτος ίδρυσής του, 1998-99. Το Πρόγραμμα αυτό οδηγεί στη χορήγηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης (ΜΔΕ) στις εξής γλώσσες ή κατευθύνσεις: Αγγλική, Γαλλική, Γερμανική, Ισπανική και Ιταλική.

Το πρόγραμμα έχει οργανωθεί από το ΤΑΓΦ καθώς επίσης από τα Τμήματα Γαλλικής και Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, καθώς επίσης και από το Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Εφόσον τη διοικητική του στήριξη έχει αναλάβει από την αρχή το Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, το πρόγραμμα δεν αξιολογείται στην παρούσα. Ωστόσο, παρατίθεται μια σύντομη περιγραφή του Προγράμματος, το οποίο συμβάλλει μαζί και με τα άλλα μεταπτυχιακά προγράμματα του Τμήματος στην ανάπτυξη της υποδομής για το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΤΑΓΦ.

3.4.2 Στόχος και δομή του ΔΔΠΜΣ

Στόχος του Προγράμματος είναι η κατάρτιση εξειδικευμένων μεταφραστών/τριών με έμφαση στη Λογοτεχνική Μετάφραση.

Το Πρόγραμμα απαιτεί παρακολούθηση τεσσάρων (4) διδακτικών εξαμήνων που αντιστοιχούν σε 28 Δ.Μ. και εκπόνηση μίας διπλωματικής εργασίας που αντιστοιχεί σε 10 Δ.Μ. Οι φοιτητές υποχρεούνται να προετοιμάσουν την διπλωματική εργασία κατά το δεύτερο έτος των σπουδών τους και να την

καταθέσουν έως τα μέσα Ιουνίου μετά την ολοκλήρωση του διετούς Προγράμματος Σπουδών.

3.4.3 Πρόγραμμα Σπουδών

Σε τρία από τα τέσσερα εξάμηνα, το Πρόγραμμα προσφέρει δύο (2) θεωρητικά μαθήματα και δύο (2) μαθήματα πρακτικής, ενώ σε ένα εξάμηνο προσφέρει ένα (1) θεωρητικό κι ένα (1) εργαστηριακό μάθημα. Τα θεωρητικά μαθήματα καθώς και τα εργαστήρια είναι συνολικά επτά (7) ενώ τα εργαστήρια μετάφρασης επτά (7) για κάθε κατεύθυνση.

A. ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

- Μεθοδολογία της Έρευνας
- Εισαγωγή στην Πληροφορική
- Θεωρία της Μετάφρασης
- Ιστορία της Μετάφρασης
- Μεθοδολογία της Μετάφρασης
- Κειμενογλωσσολογία
- Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία

Επί πλέον διδάσκεται, χωρίς εξέταση, το μάθημα Χειρισμού Υπολογιστών.

B. ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ: I, II, III, IV, V, VI, VII

Στο πλαίσιο του προγράμματος οργανώνονται ημερίδες, διαλέξεις, και άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις με εισηγητές διακεκριμένους/ες επιστήμονες από τον χώρο της μετάφρασης.

3.4.4 Προϋποθέσεις συμμετοχής

Στο Πρόγραμμα γίνονται δεκτοί/ές, κατόπιν εισιτηρίων εξετάσεων, πτυχιούχοι/ες των Ξενόγλωσσων Τμημάτων και ένα ποσοστό πτυχιούχων των Τμημάτων των Θεωρητικών Επιστημών των ΑΕΙ και Τμημάτων των ΤΕΙ.

3.5 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΔΣ)

3.5.1 Σχεδιασμός και ανάπτυξη του ΠΔΣ

Η ανάπτυξη του προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών στηρίχτηκε σε μακρά εμπειρία του Τμήματος με Υποψήφιους/ες Διδάκτορες, οι οποίοι/ες γίνονταν δεκτοί/ές, κατόπιν εξετάσεων για να εκπονήσουν Διδακτορική Διατριβή στον επιστημονικό χώρο των αγγλόφωνων Γλωσσολογικών ή Λογοτεχνικών Σπουδών, υπό την επίβλεψη τριμελών επιτροπών από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος.

3.5.2 Βαθμός ανταπόκρισης του ΠΔΣ στους στόχους του ΤΑΓΦ και τις απαιτήσεις της κοινωνίας

Το ΠΔΣ ανταποκρίνεται πλήρως στους στόχους του Τμήματος εφόσον η έρευνα που εκπονείται για τη συγγραφή των διδακτορικών διατριβών είναι σε άμεση συνάρτηση με τα γνωστικά αντικείμενα τα οποία μελετούν οι προπτυχιακοί/ες φοιτητές/τριες και συνδέονται άρρηκτα με τα επιστημονικά αντικείμενα μεταπτυχιακών σπουδών του Τμήματος. Επίσης το ΠΔΣ ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της ελληνικής κοινωνίας και της ευρωπαϊκής προοπτικής του τόπου. Αυτό κρίνεται με βάση τον αριθμό των υποψηφίων που επιθυμούν να εκπονήσουν διδακτορική διατριβή στους χώρους εξειδίκευσης που προσφέρει το ΠΔΣ –χώροι οι οποίοι έχουν άμεση σύνδεση με:

- το χώρο της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης, ο οποίος αποτελεί έναν αναπτυσσόμενο ακόμη χώρο στην Ελλάδα με πολλές υποειδικεύσεις,
- το χώρο της Λεξικογραφίας, με έμφαση στη δίγλωσση λεξικογραφία και στα Λεξικά Ειδικής Θεματολογίας –χώρος που δεν καλύπτεται από άλλο ελληνικό ΑΕΙ/ΤΕΙ είτε ως αντικείμενο μεταπτυχιακού προγράμματος είτε ως μεμονωμένο μάθημα σε κάποιο μεταπτυχιακό πρόγραμμα
- το χώρο της Μετάφρασης που έχει επαγγελματικές διεξόδους στο χώρο των εκδόσεων
- το χώρο της λογοτεχνίας και πολιτισμού των αγγλοφώνων λαών και την ιδεολογική τους ανάλυση –χώρος που κατεξοχήν αναπτύσσει την κριτική σκέψη και την ενασχόληση με σημαντικά κείμενα της θεατρικής, της ποιητικής γραφής και της πεζογραφίας.

Το ΠΔΣ, το οποίο δημοσιοποιείται στον δικτυακό τόπο του Τμήματος, σε δικτυακούς τόπους των φοιτητών, σε έντυπα του χώρου της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης και από φέτος σε πρόσθετα ακαδημαϊκά περιοδικά, συγκροτήθηκε πρόσφατα ως ενιαίο πρόγραμμα με πλήρη εσωτερικό κανονισμό. Η αξιολόγησή του για τα πρώτα τρία ακαδημαϊκά έτη λειτουργίας του, από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος στη διάρκεια της ΓΣΕΣ, ήταν θετική. Εκκρεμεί η αξιολόγησή του από τους υποψήφιους διδάκτορες που ξεκινά από το ακαδημαϊκό έτος 2008-09.

Ένας αριθμός ατόμων που εκπόνησαν διδακτορική διατριβή στο ΤΑΓ&Φ στελέχωσε το Τμήμα και τα ερευνητικά του προγράμματα. Ένας μικρός αριθμός των διδασκόντων του Τμήματος έχουν εκλεγεί μέλη ΔΕΠ σε άλλα Τμήματα και άλλα ΑΕΙ εντός και εκτός Ελλάδας. Αρκετοί από τους διδάκτορες του Τμήματος είναι σήμερα επιστημονικοί συνεργάτες και διδάσκοντες την αγγλική σε ΑΕΙ (ως ΕΙΔΠ) ενώ άλλοι έχουν επιλεγεί ως Σχολικοί Σύμβουλοι Αγγλικής. Τα στοιχεία όμως αυτά είναι περιστασιακά αφού δεν υπάρχει ακόμη –όπως προβλέπεται να υπάρξει μέσα από το Γραφείο της Πρακτικής Άσκησης των Φοιτητών το οποίο δημιουργείται άμεσα– συστηματική παρακολούθηση της επαγγελματικής πορείας όσων απέκτησαν διδακτορικό δίπλωμα από το Τμήμα.

3.5.3 Η δομή του ΠΔΣ

Το ΠΔΣ που λειτουργεί σήμερα προσφέρει ευκαιρίες με προγράμματα δύο επιστημονικών κατευθύνσεων:

- 1) ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΓΛΩΣΣΑΣ-ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ: προσφέρει τη δυνατότητα επιστημονικής μελέτης και συστηματικής έρευνας στους χώρους (α) της εφαρμοσμένης γλωσσολογίας για την εκμάθηση, διδασκαλία και αξιολόγηση της γνώσης ξένων γλωσσών και ειδικότερα της αγγλικής, (β) της λεξικογραφίας, και (γ) της μετάφρασης. Οι ερευνητικές προτάσεις που γίνονται δεκτές και αφορούν αυτά τα επιστημονικά πεδία έχουν συνήθως μια πρακτική χρησιμότητα, ώστε τα ευρήματα να εξυπηρετήσουν στόχους τόσο διαφορετικούς όσο είναι όσο είναι λ.χ. ο κοινωνικός γλωσσικός προγραμματισμός, η γλωσσική εκπαίδευση, η πρακτική της μετάφρασης ή διερμηνείας, η λεξικογραφία, η διαχείριση της επικοινωνίας σε επαγγελματικούς χώρους, η οργάνωση της πληροφορίας σε συστήματα των νέων τεχνολογιών, και η ανάπτυξη εργαλείων για τη γλωσσική ρύθμιση κ.ά.
- 2) ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ: προσφέρει τη δυνατότητα της περαιτέρω επιστημονικής έρευνας και εξειδίκευσης στην αγγλόφωνη λογοτεχνία και πολιτισμό, στον κριτικό και θεωρητικό λόγο που αφορά σε λογοτεχνικά κείμενα

και πολιτισμικές πρακτικές των αγγλόφωνων λαών, καθώς επίσης σε παλαιότερες και σύγχρονες θεωρίες της λογοτεχνίας και του πολιτισμού.

Οι στόχοι των δύο Κατευθύνσεων διαφέρουν αλλά ο γενικός σκοπός του προγράμματος είναι κοινός: Η ανάπτυξη της επιστημονικής έρευνας στον ευρύτερο χώρο των Αγγλικών Σπουδών, λαμβάνοντας υπόψη τις κοινωνικοπολιτισμικές συνθήκες στην Ελλάδα και την επιστημονική σκέψη στο ακαδημαϊκό προσκήνιο διεθνώς.

Ακριβώς λόγω του ότι υπάρχει ένας κοινός γενικός σκοπός, το ΠΔΣ ενθαρρύνει και διεπιστημονικές διατριβές, σκοπός εφικτός εφόσον και στο επίπεδο των προπτυχιακών σπουδών το ΤΑΓΦ –όπως και άλλα τμήματα που ακολουθούν τις σύγχρονες τάσεις της επιστήμης– καλλιεργεί τη διεπιστημονικότητα και οι απόφοιτοι/ες αποκτούν γνώσεις τόσο από το χώρο των Γλωσσικών και Γλωσσολογικών Σπουδών, όσο και από τον χώρο των Σπουδών Λογοτεχνίας και Πολιτισμού των Αγγλοφώνων Λαών. Οι διεπιστημονικές διατριβές επιβλέπονται από μέλη ΔΕΠ και των δύο Τομέων του Τμήματος. Παράλληλα, επειδή το Τμήμα προωθεί τη διεπιστημονικότητα, δέχεται την επίβλεψη διδακτορικών διατριβών το επιστημονικό ζητούμενο των οποίων απαιτεί έρευνα και σε πεδία που αποτελούν αντικείμενα άλλων τμημάτων του ΕΚΠΑ ή και άλλων πανεπιστημίων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής. Σε αυτήν την περίπτωση, η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή αποτελείται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και άλλων Τμημάτων σε ΑΕΙ εντός και εκτός Ελλάδας.

3.5.4 Οι Υποψήφιοι Διδάκτορες του ΤΑΓΦ

Μέχρι το 2008 είχαν γίνει δεκτοί/ες συνολικά εικοσιτέσσερις (24) υποψήφιοι διδάκτορες, το μεγαλύτερο ποσοστό των οποίων εκπονούνται στην αγγλική γλώσσα. Μόνο δύο (2) από τις εικοσιτέσσερις εκπονούνται στην ελληνική (βλ. Παράρτημα 3.5.A).

3.5.5 Υποχρεώσεις και δικαιώματα των Υποψηφίων Διδακτόρων

Οι Υποψήφιοι Διδάκτορες του ΠΔΣ καλούνται να συμμετάσχουν στην καθημερινή ζωή της ακαδημαϊκής κοινότητας της οποίας είναι πλήρη μέλη με τις αντίστοιχες υποχρεώσεις και δικαιώματα. Συγκεκριμένα, η συμμετοχή τους αυτή δεν εξαντλείται στην εκπόνηση της διατριβής τους, η οποία προφανώς είναι και το κύριο μέλημά τους, αλλά επεκτείνεται στις ποικίλες εκπαιδευτικές και επιστημονικές δραστηριότητες και λειτουργίες του Τμήματος. Εφόσον είναι διαθέσιμοι/ες, μπορεί να τους ζητηθεί να προσφέρουν επικουρικό έργο στη διεξαγωγή και εποπτεία των ασκήσεων και των φροντιστηριακών μαθημάτων, να συμμετάσχουν στις επιτηρήσεις των εξετάσεων, να βοηθήσουν στη λειτουργία των εργαστηρίων και της βιβλιοθήκης, στην οργάνωση επιστημονικών συνεδρίων, ημερίδων και σεμιναρίων, στην υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων του Τμήματος, στη συλλογή επιστημονικών δεδομένων κ.λ.π.

Η δραστήρια και ενεργή παρουσία των Υποψηφίων Διδακτόρων ως μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας δεν είναι μόνον προς όφελός της, αλλά και προς όφελος των ίδιων, εφόσον τους δίνεται μια σημαντική ευκαιρία να βιώσουν στην πληρότητά του και μέσα από ποικίλες μορφές όλες εκείνες τις δραστηριότητες που συνθέτουν το πανεπιστημιακό περιβάλλον. Η διαθεσιμότητά τους, επομένως, είναι η αναγκαία συνθήκη για την πολύπλευρη και πολυσήμαντη επιστημονική και ατομική τους εξέλιξη στο ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο που θέτει αυξημένες απαιτήσεις.

Η εμπειρία έχει δείξει ότι δεν υπάρχει ανάγκη για προσφορά μαθημάτων διδακτορικού κύκλου, αφού το Διδακτορικό Πρόγραμμα του ΤΑΓ&Φ είναι απολύτως συσχετισμένο με τις προπτυχιακές και τις μεταπτυχιακές του σπουδές στο επίπεδο του ΜΔΕ. Αντίθετα, όπως και στα περισσότερα ξένα (κυρίως αγγλόφωνα) πανεπιστήμια, οι υποψήφιοι διδάκτορες ενθαρρύνονται να προσφέρουν ενισχυτική-βοηθητική διδασκαλία στο χώρο της ειδικότητάς τους σε προπτυχιακούς φοιτητές/τριες.

Αντίστοιχα, δεν υπάρχει ανάγκη για την προσφορά μαθημάτων ερευνητικής μεθοδολογίας για δύο λόγους: Πρώτον επειδή προσφέρονται μαθήματα αυτού του τύπου στο Τμήμα σε επίπεδο ΜΔΕ και δεύτερον επειδή η γνώση ερευνητικής μεθοδολογίας στο χώρο εξειδίκευσης του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας είναι προϋπόθεση για να γίνει δεκτός/ή στο Διδακτορικό Πρόγραμμα του ΤΑΓ&Φ.

Ανάμεσα στις σημαντικές συμβατικές υποχρεώσεις των Υποψηφίων Διδασκόντων είναι η ενημέρωση του οικείου Τμήματος σχετικά με την πρόοδο της έρευνας και του συγγραφικού του έργου. Στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους, ο υποψήφιος/α, υποβάλλει έκθεση προόδου στη ΓΣΕΣ του Τμήματος, η οποία θα πρέπει να έχει εγκριθεί από τον/την Επιβλέποντα/ουσα και τα άλλα δύο μέλη της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

3.5.6 Τίτλος διδακτορικών σπουδών: Διδακτορικό Δίπλωμα (ΔΔ)

Ο τίτλος τον οποίο αποκτούν οι διδάκτορες του ΠΜΣ είναι αντίστοιχος με Ph.D. (Philosophy Doctorate) στο χώρο των Αγγλικών Σπουδών με έμφαση στους κλάδους της Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας, της Μετάφρασης, της Λεξικογραφίας ή της Αγγλόφωνης Λογοτεχνίας και Πολιτισμού.

3.5.7 Ορισμός και έργο της Συμβουλευτικής Επιτροπής

Εφόσον ο/η υποψήφιος/α γίνει δεκτός/η στο πρόγραμμα, η ΓΣΕΣ ορίζει τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή από μέλη ΔΕΠ, ένα από τα οποία είναι ο/η κύριος/α Επιβλέπων/ουσα και έχει το μεγαλύτερο μέρος της ευθύνης για την κατεύθυνση που θα πάρει η διατριβή και για την περάτωσή της.

Ο/Η Επιβλέπων/ουσα ανήκει στη βαθμίδα καθηγητή/τριας, αναπλ. καθηγητή/τριας ή επίκ. καθηγητή/τριας του οικείου Τμήματος. Από τα άλλα δύο μέλη το ένα μπορεί να είναι λέκτορας του οικείου ή άλλου Τμήματος, εφόσον είναι μόνιμος/η ή έχει τουλάχιστον τριετή θητεία ή είναι ερευνητής/τρια αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου ή ιδρύματος.

Επιβλέπων/ουσα σε μια διατριβή μπορεί να είναι μέλος ΔΕΠ που η ΓΣΕΣ κρίνει έχει τα απαραίτητα επιστημονικά εφόδια για να καθοδηγήσει τον/την υποψήφιο στο συγκεκριμένο έργο με τη βοήθεια και των άλλων δύο μελών της Συμβουλευτικής Επιτροπής που πιθανόν έχουν άλλες ειδικότητες, οι οποίες όμως απαραίτητα σχετίζονται άμεσα με τη διατριβή του/της υποψήφιο/ας. Ένα ή και τα δύο άλλα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής μπορεί να είναι ΔΕΠ του ίδιου ή άλλου Τμήματος, του Πανεπιστημίου Αθηνών ή άλλου Α.Ε.Ι. της Ελλάδας ή άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε.

Κύριο έργο της Συμβουλευτικής Επιτροπής είναι να καθοδηγεί τον/την υποψήφιο/α διδάκτορα στη μελέτη και την έρευνά του/της. Για το σκοπό αυτό, η Συμβουλευτική Επιτροπή συναντιέται καταρχάς με τον/την υποψήφιο/α όταν ξεκινά την έρευνα για τη διατριβή, ώστε να τον/την καθοδηγήσει. Κατόπιν, συναντιέται με (ή ακόμη και χωρίς) τον/την υποψήφιο/α τουλάχιστον μία φορά κάθε ακαδημαϊκό έτος προκειμένου να αξιολογήσει το έργο που παρήγαγε και να και να συμφωνήσει ως προς την καθοδήγηση που θα του/της παρέχει στη συνέχεια.

3.5.8 Η διάρκεια του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών

Σύμφωνα με το σχετικό νόμο, η συνολική διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 3 πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία συγκρότησης της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Ο χρόνος αυτός μπορεί με απόφαση της ΓΣΕΣ να παραταθεί συνολικά για άλλα 2 ακαδημαϊκά έτη εφόσον υπάρξει (α) αιτιολογημένη αίτηση του/της μεταπτυχιακού/ής φοιτητή/τριας, η οποία υποβάλλεται ετησίως, (β) σχετική θετική εισήγηση της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις ο χρόνος αυτός μπορεί να παραταθεί 1 επιπλέον ακαδημαϊκό έτος με την ίδια διαδικασία.

Επίσης, ο κανονισμός λειτουργίας του ΠΔΣ προβλέπει τα εξής:

- Εάν μετά την πάροδο της πρώτης τριετίας ο/η φοιτητής/τρια δεν έχει αποδεδειγμένα παρουσιάσει σημαντική πρόοδο στην ερευνητική του/της εργασία, αυτόματα χάνει την ιδιότητα του/της Υποψήφιου/ας Διδάκτορα, με απόφαση της ΓΣΕΣ και μετά από σύμφωνη γνώμη και ταυτόχρονη παραίτηση της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής του/της
- Εάν μετά την παρέλευση της αρχικής πενταετίας δεν υπάρχει στη Γραμματεία του ΠΜΣ αίτηση του/της υποψήφιου/ας για παράταση της φοίτησής του/της, αυτόματα χάνει την ιδιότητά του/της ως Υποψήφιου/ας Διδάκτορα, με παράλληλη παραίτηση της τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

3.5.9 Παρουσίαση προόδου

Εφόσον η τριμελής Συμβουλευτική Επιτροπή κρίνει πως η έρευνα του/της υποψήφιου/ας προοδεύει ικανοποιητικά, μπορεί να προτείνει να κάνει παρουσίαση της έρευνας στο Μεταπτυχιακό Συνέδριο. Εφόσον η πρόταση γίνει δεκτή από την οργανωτική επιτροπή, ο/η υποψήφιος θα κληθεί να κάνει ομιλία στην εκδήλωση που οργανώνεται με σκοπό την προβολή της επιστημονικής εργασίας των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών.

Οι διδακτορικές διατριβές σε εξέλιξη θα παρουσιαστούν μαζί με διδακτορικές διατριβές που μόλις έχουν ολοκληρωθεί και με αξιόλογες διατριβές για ΜΔΕ.

Η προβολή της επιστημονικής εργασίας των υποψηφίων διδασκάλων αποτελεί προτεραιότητα του Τμήματος και για τον λόγο αυτό προωθούνται σε συνέδρια, περιοδικά και άλλα επιστημονικά και εκπαιδευτικά έντυπα οι εργασίες που εκπονούν στη διάρκεια της ερευνητικής τους εργασίας.

3.5.10 Αναστολή φοίτησης

Κάθε φοιτητής/τρια έχει δικαίωμα να ζητήσει με αίτησή του/της άδεια αναστολής εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής. Την αίτησή του/της την υποβάλλει στη ΣΕ μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Η άδεια, η οποία χορηγείται με απόφαση της ΓΣΕΣ μετά από εισήγηση της ΣΕ, δίνεται μόνο μια φορά και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερης διάρκειας των 2 ακαδημαϊκών ετών ούτε μικρότερης του 1 εξαμήνου. Κατά τη διάρκεια της αναστολής της φοίτησης αίρεται η φοιτητική ιδιότητα και αναστέλλονται όλα τα σχετικά δικαιολογητικά.

3.5.11 Κρίση της διδακτορικής διατριβής

Η τελική κρίση της διδακτορικής διατριβής γίνεται από 7μελή εξεταστική επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, ή άλλων Τμημάτων εφόσον το θέμα της διατριβής το απαιτεί ή και άλλων Α.Ε.Ι. του εσωτερικού ή του

εξωτερικού. Στην εξεταστική επιτροπή συμμετέχουν τα 3 μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής, καθώς και άλλα 4 (ή κατά περίπτωση 5) άτομα τα οποία ορίζονται από τη ΓΣΕΣ.

Τα τρία (3) τουλάχιστον από τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής ανήκουν στη βαθμίδα του/της καθηγητή/τριας. Τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής ανήκουν στην ίδια ή συγγενή επιστημονική ειδικότητα με αυτή στην οποία εκπονεί ο/η υποψήφιος/α τη διατριβή του/της.

Ο/η υποψήφιος/α παρουσιάζει τη διατριβή του/της δημόσια ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής, η οποία στη συνέχεια κρίνει το πρωτότυπο της διατριβής και το αν αποτελεί συμβολή στην επιστήμη.

Για την έγκριση της διδακτορικής διατριβής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη 5 τουλάχιστον μελών της εξεταστικής επιτροπής, ενώ ο τελικός βαθμός αποφασίζεται κατά πλειοψηφία από την επταμελή επιτροπή και χαρακτηρίζεται με: Άριστα, Λίαν Καλώς ή Καλώς.

Η αναγόρευσή του/της υποψηφίου/ας σε διδάκτορα γίνεται από τη ΓΣΕΣ. Τα σχετικά με την αναγόρευση καθορίζονται στον κανονισμό μεταπτυχιακών σπουδών του ΕΚΠΑ.

3.5.12 Η διαδικασία επιλογής των Υποψηφίων Διδακτόρων⁴

Οι παρακάτω προϋποθέσεις εισαγωγής στο Διδακτορικό Πρόγραμμα και τα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων διδακτόρων δημοσιοποιούνται με τον Μεταπτυχιακό Οδηγό Σπουδών του ΤΑΓΦ και με αναλυτικές πληροφορίες στο δικτυακό τόπο του Τμήματος.

Σημείωση: Μετά τη δημοσίευση του Νόμου 3685/16-7-2008 και την ολοκλήρωση του ΠΜΣ το 2009, θα επικαιροποιηθούν σημεία του Εσωτερικού Κανονισμού σχετικά με τη διαδικασία επιλογής Υποψηφίων Διδακτόρων, όπως και άλλα σημεία του ΠΔΣ, ως αποτέλεσμα της αποτίμησής του.

1) Προϋποθέσεις εισαγωγής

Στο πρόγραμμα γίνονται δεκτοί/ές ως υποψήφιοι/ες κάτοχοι ΜΔΕ (τίτλου αντίστοιχου με το Master of Arts), από πανεπιστήμια της ημεδαπής ή από ομοταγή και αναγνωρισμένα (από το ΔΟΑΤΑΠ) πανεπιστημιακά τμήματα της αλλοδαπής στις ειδικεύσεις Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία, Μετάφραση, Λεξικογραφία, Λογοτεχνία και Πολιτισμό, και σε συναφή επιστημονικά αντικείμενα. Προτιμώνται υποψήφιοι/ες των οποίων τα ερευνητικά ενδιαφέροντα εντάσσονται στα επιστημονικά πεδία που διδάσκει ο τομέας της κατεύθυνσης που θα επιλέξουν.

Ειδικότερα οι ενδιαφερόμενοι/ες υποψήφιοι/ες που έχουν αποκτήσει το ΜΔΕ σε άλλο Τμήμα, πριν καταθέσουν αίτηση, είναι σκόπιμο:

- Να έχουν συμβουλευτεί τον Μεταπτυχιακό Οδηγό Σπουδών προκειμένου να σιγουρευτούν ότι το θέμα της διδακτορικής διατριβής που θέλουν να προτείνουν εμπίπτει στα επιστημονικά ενδιαφέροντα 2-3 μελών ΔΕΠ του Τμήματος.
- Ανάλογα με το γνωστικό αντικείμενο της διδακτορικής διατριβής που θέλουν να εκπονήσουν, να καταθέσουν προκαταρκτική αίτηση στο σχετικό Τομέα με

⁴ Βλ. Πίνακα 11-4

σύντομη περιγραφή του θέματός τους, προκειμένου να βεβαιωθούν ότι υπάρχουν μέλη ΔΕΠ που ενδιαφέρονται να αναλάβουν την εποπτεία της προτεινόμενης διατριβής.

2) Αίτηση εγγραφής και υποβολή δικαιολογητικών

Μετά από προκήρυξη του προγράμματος, οι ενδιαφερόμενοι/ες υποβάλλουν αίτηση συνοδευόμενη από τα πιο κάτω δικαιολογητικά στη Γραμματεία του ΠΜΣ:

- Επικυρωμένα αντίγραφα πτυχίου και ΜΔΕ.
- Επικυρωμένα αντίγραφα άλλων τίτλων σπουδών σε συναφή γνωστικά αντικείμενα.
- Πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας.
- Αναγνώριση τίτλου σπουδών από το ΔΟΑΤΑΠ-ΔΙΚΑΤΣΑ για τους/τις υποψήφιους/ες που έχουν τίτλους σπουδών από ΑΕΙ της αλλοδαπής.
- Πλήρες βιογραφικό σημείωμα (σε σχετικό έντυπο του τμήματος).
- Δύο συστατικές επιστολές (σε χωριστούς σφραγισμένους φακέλους).
- Για τους/τις υποψήφιους/ες των κατηγοριών (β) και (γ), πιστοποίηση γνώσης της αγγλικής (επίπεδο «άριστη γνώση»).
- Για τους/τις αλλοδαπούς/ες απαιτείται επιπλέον πιστοποίηση ή βεβαίωση ελληνομάθειας (επίπεδο «καλή γνώση»).
- Επικυρωμένα πιστοποιητικά γνώσης άλλων ξένων γλωσσών.
- Αποδεικτικά συναφούς επιστημονικής δραστηριότητας.

3) Πρόταση διδακτορικής διατριβής

Μαζί με την αίτηση και τα δικαιολογητικά τους, οι ενδιαφερόμενοι/ες υποβάλλουν πρόταση για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Η πρόταση αυτή αποτελεί βασική προϋπόθεση για να προχωρήσουν οι υποψήφιοι/ες σε προφορικές ή γραπτές εξετάσεις. Στην πρόταση αυτή περιλαμβάνονται τα εξής:

- Το αντικείμενο και ο στόχος της έρευνας
- Οι ανάγκες ή τα κενά στο σχετικό επιστημονικό χώρο που οδήγησαν στην επιλογή του θέματος
- Η βασική ερευνητική υπόθεση ή τα ερευνητικά ερωτήματα
- Η μεθοδολογία της έρευνας
- Πιθανές προεκτάσεις της έρευνας
- Βασική βιβλιογραφία

4) Εξετάσεις/συνέντευξη

- Οι υποψήφιοι/ες για την Κατεύθυνση Γλωσσικών και Γλωσσολογικών Σπουδών καλούνται σε προφορική εξέταση, εφόσον προκριθούν από τον Τομέα Γλώσσας-Γλωσσολογίας, με βάση τα δικαιολογητικά που έχουν υποβάλει. Στη διάρκεια της εξέτασης, από δύο μέλη ΔΕΠ με ειδικότητα στο χώρο που επιθυμεί να εκπονήσει διατριβή ο/η υποψήφιος, και ενώπιον των μελών του Τομέα, καλούνται να υποστηρίξουν την πρόταση για διδακτορικής έρευνα την οποία έχουν υποβάλει. Η συνέντευξη διενεργείται στην αγγλική γλώσσα.
- Οι υποψήφιοι/ες για την Κατεύθυνση Σπουδών Λογοτεχνίας και Πολιτισμού των Αγγλόφωνων Λαών υποβάλλονται καταρχήν σε γραπτές εξετάσεις που εστιάζουν στο αντικείμενο των σπουδών και, εφόσον προκριθούν από την επιτροπή των εξετάσεων (που απαρτίζεται από μέλη του Τομέα Λογοτεχνίας-Πολιτισμού), προσέρχονται σε συνέντευξη, η οποία διενεργείται στην αγγλική γλώσσα ενώπιον μελών του Τομέα.

5) Διασφάλιση διαφάνειας στην επιλογή υποψηφίων

Προκειμένου να διασφαλίζεται η διαφάνεια και να είναι δίκαιες οι επιλογές

- Η πρόταση της Διδακτορικής Διατριβής αξιολογείται στο πλαίσιο των συνελεύσεων των Τομέων
- Σε κάθε περίπτωση επιδιώκεται η προφορική συνέντευξη/εξέταση των ΥΔ να γίνεται με ευθύνη και ενώπιον μελών των Τομέων
- Το αποτέλεσμα τόσο των γραπτών εξετάσεων όσο και της συνέντευξης/εξέτασης καταχωρείται με μορφή πρακτικού.

Σημείωση: Με τη λήξη του ΠΜΣ το 2009-10, θα αναθεωρηθούν τμήματα του Εσωτερικού Κανονισμού του ΠΔΣ. Η αναθεώρηση θα στηριχτεί στην εμπειρία του Τμήματος από την τελευταία πενταετία με σκοπό τη βελτίωση και την αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του Προγράμματος.

3.5.13 Σεμινάρια και συνέδρια

Το ΠΔΣ παρέχει τη δυνατότητα και προωθεί τεσσάρων (4) ειδών επιστημονικές δραστηριότητες για τους υποψήφιους διδάκτορες και διδακτόρισσές του. Έτσι στο ΤΑΓ&Φ

- Οργανώνονται άτυπα σεμινάρια 3-4 φορές το χρόνο –σε εθελοντική βάση όμως– από επιβλέποντες/ουσες ερευνητικών εργασιών με συναφή προβληματισμό (ή και από τους/τις ίδιους/ες τους/τις υποψήφιους/ες διδάκτορες) με σκοπό:
  - να ενημερώσουν οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες τους/τις συναδέλφους τους και να μοιραστούν τις εμπειρίες, ιδέες τους, τα ερευνητικά εργαλεία που χρησιμοποιούν, κλπ.
  - την αυτοαξιολόγηση της πορείας και της προόδου τους
  - την αξιολόγηση της προόδου τους από την τριμελή επιτροπή ή και άλλα μέλη ΔΕΠ σχετικά με το αντικείμενο
- Επιπλέον, ανατίθενται σεμινάρια για προπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες με στόχο την εφαρμοσμένη έρευνα του χώρου ενασχόλησής τους.
- Όπως αναφέρεται και πάρα πάνω (βλ. Υποχρεώσεις και δικαιώματα των Υποψηφίων Διδασκόντων), κάθε φορά που ολοκληρώνεται ένα από τα ΠΜΣ του ΤΑΓ&Φ που οδηγεί στο ΜΔΕ οργανώνεται Μεταπτυχιακό Συνέδριο στο οποίο έχουν τη δυνατότητα οι μεταπτυχιακοί κάτοχοι του ΜΔΕ πια αλλά και οι υποψήφιοι διδάκτορες να παρουσιάσουν τη δουλειά τους δημοσίως. Για να λάβουν μέρος ως ομιλητές απαιτείται η έγκριση του/της επιβλέποντος. Το συνέδριο, στο οποίο προσκαλούνται και 1-2 εξέχοντες/ουσες επιστήμονες του χώρου των Αγγλικών Σπουδών να είναι κεντρικοί ομιλητές, παρακολουθούν όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές εντός και εκτός Τμήματος (επισυνάπτεται δειγματοληπτικά αφίσα).
- Με τη βοήθεια και τη συμπαράσταση του επιβλέποντος ή επιβλέπουσας, και με οικονομική ενίσχυση από το Τμήμα, γίνεται συστηματική προσπάθεια να λάβουν μέρος οι υποψήφιοι διδάκτορες (όπως άλλωστε και οι όλοι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές) σε πανελλήνια και διεθνή συνέδρια παρουσιάζοντας τη δουλειά τους (βλ. Δείγμα Προγράμματος, *Παράρτημα 2 του Τμήματος 3*).

3.5.14 Η διεθνής διάσταση του ΠΔΣ

Ένα αυξανόμενο ποσοστό διδακτορικών διατριβών που εκπονούνται στο Τμήμα – ειδικά των διατριβών εκείνων που ένα μέρος τους απαιτεί έρευνα σε επιστημονικό

χώρο ο οποίος δεν καλλιεργείται στο ΤΑΓ&Φ – ορίζουν ως μέλη των τριμελών συμβουλευτικών επιτροπών μέλη ειδικούς επιστήμονες από άλλα ΑΕΙ της ημεδαπής. Υπάρχει επίσης η συμμετοχή συναφών θεματικά ειδικών επιστημόνων από άλλα ΑΕΙ στη σύνθεση των επταμελών ή/και τριμελών επιτροπών. Όμως, δεδομένου ότι μέχρι πρόσφατα η νομοθεσία για τα μεταπτυχιακά δεν προέβλεπε τη συμμετοχή επιστημόνων από το εξωτερικό σε τριμελείς συμβουλευτικές επιτροπές και επταμελείς εξεταστικές επιτροπές, μόνο για μία υποψήφια διδάκτορα έχει οριστεί μέλος της τριμελούς της ένας καθηγητής από ΑΕΙ του εξωτερικού και συγκεκριμένα ο καθ. Marcel Veenman, από το πανεπιστήμιο του Amsterdam. Η διατριβή αυτή –όπως και το μεγαλύτερο ποσοστό των διατριβών του Τμήματος– εκπονείται στην αγγλική γλώσσα όπως αναφέρεται παραπάνω.

Από τη στιγμή που ο νόμος για τα μεταπτυχιακά επιτρέπει και ευνοεί συνεργασίες με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού, το Τμήμα έχει αρχίσει ήδη να διερευνά την πιθανότητα συνεργασιών, ενώ ενέκρινε τη συμμετοχή του ΤΑΓ&Φ στο Doctoral School of Multilingualism (βλ. Παράρτημα 3.5.B).

Το Τμήμα παρέχει κίνητρα στους/τις υποψήφιους/ες διδάκτορες, όπως και στους μεταπτυχιακούς/ές του ΜΔΕ για την συμμετοχή τους σε ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα, σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια και σε επιστημονικούς τόμους ή/και έγκριτα περιοδικά (βλ. και «Δικαιώματα και Υποχρεώσεις των Υποψηφίων Διδακτόρων» παραπάνω).

3.5.15 Το εξεταστικό σύστημα για την απόκτηση του Διδακτορικού τίτλου

Τα περισσότερα ζητήματα που αφορούν το θέμα αυτό τίθενται παραπάνω. Ειδικότερα:

- Σχετικά με την παρακολούθηση της επίδοσης και προόδου των υποψηφίων διδακτόρων, βλ. «Παρουσίαση προόδου»
- Σχετικά με την διασφάλιση της διαφάνειας της διαδικασίας επιλογής και αξιολόγησης των υποψηφίων διδακτόρων, βλ. «Διασφάλιση διαφάνειας στην επιλογή υποψηφίων Διδακτόρων» και «Κρίση της διδακτορικής διατριβής»
- Σχετικά με τη διαφάνεια ανάθεσης και εξέτασης της διδακτορικής διατριβής πρέπει να γίνει σαφές ότι στο ΤΑΓ&Φ δεν ανατίθενται διδακτορικές διατριβές αλλά γίνονται δεκτές προτάσεις υποψηφίων διδακτόρων που ο Τομέας κρίνει αξιόλογες, ενώ για να γίνει δεκτός κάποιος ή κάποια υποψήφια πρέπει να εξεταστεί προφορικά ή και γραπτά. Με την ολοκλήρωση της διδακτορικής διατριβής, ο/η υποψήφιος/α πρέπει δημοσίως να εξεταστεί ή μάλλον να υποστηρίξει τη διατριβή του (thesis defense). Οι προσκεκλημένοι στην ανοικτή αυτή διαδικασία που είναι ειδικοί στον χώρο καλούνται να υποβάλλουν ερωτήματα και να κάνουν επιστημονικό διάλογο με τον/την υποψήφιο/α επί της διατριβής του/της. Επίσης, η διαδικασία αξιολόγησης των υποψηφίων διδακτόρων αξιολογείται από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος στο πλαίσιο της ΓΣΕΣ, με αποκλειστικό θέμα την αξιολόγηση του ΠΔΣ.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

4.1. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Το αυτόνομο διδακτικό έργο επιτελείται από μέλη ΔΕΠ και διδάσκοντες/ουσες με σύμβαση ΝΠ 407/80 ενώ επιτηρούμενο από μέλη ΔΕΠ διδακτικό φροντιστηριακό έργο αναλαμβάνουν και αποσπασμένοι/ες καθηγητές/τριες από την Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τα μέλη ΔΕΠ διδάσκουν έξι ώρες εβδομαδιαία στο ΠΠΣ ενώ οι μισοί προσφέρουν μαθήματα και στο ΠΜΣ του τμήματος ή σε προγράμματα άλλων τμημάτων. Το διδακτικό προσωπικό αξιολογείται στα περισσότερα μαθήματα από τους/τις φοιτητές/τριες με την ανώνυμη συμπλήρωση ερωτηματολογίου ή μέσα από συζητήσεις που γίνονται στο τέλος του εξαμήνου μεταξύ των εκπαιδευομένων και διδασκόντων. Οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου αφορούν την ποσότητα και την ποιότητα των συγγραμμάτων και του υπόλοιπου του εκπαιδευτικού υλικού που διανέμεται, την οργάνωση του μαθήματος, τον βαθμό επίτευξης των στόχων του, την επικοινωνία με τον/την διδάσκων/ουσα. Τα αποτελέσματα αξιοποιούνται συμβάλλοντας στην αναδιαμόρφωση του παρεχόμενου διδακτικού έργου εφ' όσον ο/η διδάσκων/ουσα κρίνει ότι δικαιολογημένα το ζητούν οι φοιτητές/τριες. Η ύλη των μαθημάτων επικαιροποιείται αν υπάρχει εκπαιδευτικός ή επιστημονικός λόγος όποτε διδάσκεται το μάθημα και σύμφωνα με τη γνώμη των διδασκόντων και φοιτητών/τριών.

4.2. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Όλα τα μαθήματα του ΠΠΣ που προσφέρονται από το Τμήμα (βλ. Πίνακες 11.5.1, 11.5.2, 11.6.1, 11.6.2) περιγράφονται στον ιστότοπο του Τμήματος www.enl.uoa.gr όπως και στον Οδηγό Σπουδών. Το διδακτικό εξάμηνο ολοκληρώνεται με 13 εβδομαδιαία τρίωρα μαθήματα.. Χρησιμοποιούν όλα τα μαθήματα πολλαπλή βιβλιογραφία και τα περισσότερα αξιολογούνται από τους/τις φοιτητές/τριες (Βλ. 3.1.2.). Στο κάθε μάθημα αντιστοιχούν 3 ΔΜ και ανάλογες Πιστωτικές Μονάδες (ECT). Για την επάρκεια των εκπαιδευτικών μέσων, βλ.4.5.

Υποχρεωτικά Μαθήματα

Τα Υποχρεωτικά μαθήματα που προσφέρονται στο Τμήμα είναι δεκαέξι (16) και είναι όλα μαθήματα Κορμού και μαθήματα Υπόβαθρου.

Μαθήματα Υποχρεωτικής Επιλογής

Στο Τμήμα προσφέρονται πολλά μαθήματα υποχρεωτικής επιλογής (εξήντα επτά [67] το ακαδημαϊκό έτος 2007-08) από τα οποία οι φοιτητές/τριες επιλέγουν τα 14. Από αυτά, τα 8 τουλάχιστον πρέπει να είναι της κατεύθυνσής τους. Είναι όλα μαθήματα κατεύθυνσης και επιστημονικής περιοχής και διδάσκονται από ένα μέλος ΔΕΠ.

Οι στόχοι του ΠΠΣ εξυπηρετούνται από νέες μεθόδους διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης της γνώσης των φοιτητών/τριών που περιγράφονται στον Οδηγό Σπουδών. Τα μαθήματα κορμού λόγω του μεγάλου ακροατηρίου γίνονται με τη μορφή διαλέξεων στη διάρκεια των οποίων δίνεται η ευκαιρία στους/τις φοιτητές/τριες για διάλογο. Τα μαθήματα επιλογής έχουν σεμιναρικό χαρακτήρα όταν οι αριθμοί το επιτρέπουν. Τα τελευταία χρόνια κατά τη διάρκεια υλοποίησης

του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. έγιναν οι κάτωθι αλλαγές στις διδακτικές μεθόδους και στον τρόπο αξιολόγησης της γνώσης:

4.2.1. Διδακτικές μέθοδοι

Ανταποκρινόμενο το Τμήμα στις σύγχρονες ανάγκες για χρήση των νέων τεχνολογιών, το διδακτικό προσωπικό και το φοιτητικό σώμα άρχισαν να εξοικειώνονται με τα ΤΠΕ και να τα χρησιμοποιούν στην διδασκαλία και τη μάθηση αξιοποιώντας το Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης και Παραγωγής Υλικού, το Εργαστήριο Πολυμέσων, και τη Βιβλιοθήκη του Τμήματος. Επίσης βοηθητικές είναι και οι ηλεκτρονικές τάξεις οι οποίες αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της πλατφόρμας για την ασύγχρονη τηλεκαίτευση του ΕΚΠΑ, που υποστηρίζει τη διδασκαλία και τη μάθηση με τα πολυμέσα και εκπαιδευτικό υλικό.

Επ' ευκαιρία του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ., οργανώθηκαν συμπληρωματικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε γλωσσικά μαθήματα κορμού και επιλογής. Συγκεκριμένα, οργανώθηκαν ειδικά σεμινάρια για γλωσσική κατάρτιση, για την ανάπτυξη δεξιοτήτων εξοικειωμένης γλωσσικής μελέτης και αυτοεκπαίδευσης, και για την οργάνωση επαγγελματικού-εκπαιδευτικού πορτφόλιο. Τα μαθήματα Μετάφρασης και Φωνητικής της Αγγλικής συμπληρώθηκαν με φροντιστήρια ολιγάριθμων ομάδων για την ανάπτυξη του γραπτού και προφορικού λόγου αντίστοιχα με την παράλληλη ανάπτυξη ειδικά σχεδιασμένου για την περίπτωση μαθησιακού υλικού αυτοεκπαίδευσης, ενώ οι δραστηριότητες στα μαθήματα της λογοτεχνίας και του πολιτισμού αφορούν τη χρήση οπτικο-ακουστικού υλικού και την εξάσκηση στη μεθοδολογία έρευνας και συγγραφή ερευνητικής εργασίας.

4.2.2. Αξιολόγηση των φοιτητών/τριών

Σχετικά με την αξιολόγηση των φοιτητών/τριών, το Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. ενεθάρρυνε εναλλακτικούς τρόπους αξιολόγησης και συγκεκριμένα εισήγαγε νέους τρόπους πέρα από τη μοναδική, τελική γραπτή εξέταση όπως:

- Ενδιάμεσα ή πολλαπλά διαγωνίσματα που προτρέπουν τους/τις φοιτητές/τριες να μελετούν καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου.
- Διαγωνίσματα ανοικτού βιβλίου για να αποθαρρύνεται η απομνημόνευση.
- Προφορικές παρουσιάσεις για να καλλιεργείται η δυνατότητα της δημόσιας εκφοράς του λόγου.
- Ερευνητικές εργασίες ώστε να αναπτύσσεται η κριτική σκέψη και οι τεχνικές της ακαδημαϊκής γραφής.

Οι παραπάνω εναλλακτικοί τρόποι αξιολόγησης έγιναν εφικτοί μέσω της χρηματοδότησης που έλαβε το Τμήμα από το πρόγραμμα Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. Συγκεκριμένα προσελήφθη επιστημονικό προσωπικό με σύμβαση έργου και έτσι κατέστη δυνατή η δημιουργία μικρότερων τάξεων, συνθήκη που επιτρέπει τη συζήτηση, τη στενή παρακολούθηση του/της κάθε φοιτητή, και την ανάθεση εργασιών.

4.3. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Η ύλη και οι στόχοι των μαθημάτων, η μέθοδος αξιολόγησης και τα συγγράμματα γνωστοποιούνται στους/τις φοιτητές/τριες στην αρχή του εξαμήνου με τη διανομή ενημερωτικού φυλλαδίου (syllabus) στο μάθημα και με την ηλεκτρονική τάξη, όταν αυτή υπάρχει.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων τηρείται αυστηρά. Η ορθολογική οργάνωση και δομή του επιτρέπουν στους/τις φοιτητές/τριες την παρακολούθηση όλων των μαθημάτων του εξαμήνου στο οποίο είναι εγγεγραμμένοι/ες. Δεν παρακολουθούν πάνω από δυο μαθήματα ημερησίως.

Όλα τα μέλη του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος διδάσκουν μαθήματα που εμπίπτουν στο στενό ή ευρύτερο γνωστικό τους πεδίο και όλα, ανεξαρτήτως βαθμίδος, διδάσκουν τα βασικά εισαγωγικά μαθήματα.

4.4. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

Στα περισσότερα μαθήματα το σύνολο της διδασκόμενης ύλης καλύπτεται από το συνδυασμό συγγραμμάτων και άλλων βοηθημάτων που διανέμονται στο φοιτητικό κοινό. Το υλικό αυτό επικαιροποιείται όταν ο/η διδάσκων/ουσα κρίνει ότι θα συνέβαλε στη βελτίωση του παρεχόμενου έργου.

Υλικό που ετοιμάζεται από το διδακτικό προσωπικό

Αυτό το υλικό συμβάλλει στη βελτίωση της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας και εμπίπτει στις παρακάτω κατηγορίες:

- «Τετράδια» με εκπαιδευτικό υλικό για πρακτική άσκηση στην τάξη.
- Ασκήσεις για την ανάπτυξη της δεξιοτήτων κατανόησης και παραγωγής γραπτού ακαδημαϊκού λόγου.
- Ειδικό μαθησιακό υλικό για την περαιτέρω ανάπτυξη των δεξιοτήτων γραπτού και προφορικού λόγου
- Ηλεκτρονικό υλικό για αυτοεκπαίδευση και βελτίωση της αγγλομάθειας.
- Βάσεις δεδομένων για αυτοεκπαίδευση και αυτομάθηση.
- Ανθολογίες άρθρων για να χρησιμοποιούνται συμπληρωματικά με το διδακτικό σύγγραμμα.
- Επιλεγμένες ιστοσελίδες για μαθήματα με κατάλληλο εκπαιδευτικό υλικό, στο πλαίσιο συγκεκριμένων μαθημάτων.
- Σημειώσεις μαθημάτων με φυλλάδια εργασίας και συμπληρωματικό υλικό.

Για τα περισσότερα μαθήματα του ΠΠΣ ετοιμάζονται Σημειώσεις που περιλαμβάνουν αρκετά από τα παραπάνω, εκτυπώνονται από το ΕΚΠΑ και διατίθενται στους φοιτητές στις αρχές του εξαμήνου. Οι Σημειώσεις αυτές έρχονται να καλύψουν ένα μεγάλο κενό που δημιουργείται από τη διανομή ενός εγχειριδίου ανά μάθημα, και είναι εμπλουτισμένα με βιβλιογραφικές αναφορές και επιπρόσθετα επιστημονικά άρθρα και εργασίας.

Παραγγελία και διάθεση των συγγραμμάτων

Όσον αφορά την παραγγελία και διάθεση των συγγραμμάτων, το Τμήμα αντιμετωπίζει τεράστιο πρόβλημα. Δεδομένης της φύσης του επιστημονικού χώρου των Αγγλικών σπουδών, το 95% των συγγραμμάτων παραγγέλλονται από το εξωτερικό μέσω μειοδοτικού διαγωνισμού. Αν και το Τμήμα κατά κανόνα καταβάλει όλο το πληροφοριακό υλικό εγκαίρως στην αρμόδια επιτροπή του ΕΚΠΑ, η προκήρυξη του διαγωνισμού καθυστερεί με αποτέλεσμα τα συγγράμματα να διανέμονται προς το τέλος του χειμερινού εξαμήνου. Τα δυσμενή αποτελέσματα στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι προφανή ιδιαίτερα στα λογοτεχνικά μαθήματα όπου οι εκπαιδευόμενοι/ες διδάσκονται χωρίς να έχουν πρόσβαση στο λογοτεχνικό κείμενο το οποίο διδάσκονται. Οι διδάσκοντες/ουσες

καταφεύγουν σε φωτοτυπημένο υλικό το οποίο επιβαρύνει διπλά τον προϋπολογισμό αφού καλύπτει και το φωτοτυπημένο βιβλίο και το ίδιο το βιβλίο που όταν έρθει διανέμεται. Ταυτόχρονα οι κατάλληλες ηλεκτρονικές πηγές δεν υπάρχουν αλλά ούτε διαθέτουν και όλοι/ες οι φοιτητές/τριες δικό τους ηλεκτρονικό υπολογιστή. Συμπληρωματικά αντιμετωπίζουμε και τα κάτωθι προβλήματα:

υπάρχει ο περιορισμένος αριθμός των 2 συγγραμμάτων ανά μάθημα που δεν καλύπτει απαραίτητα επαρκώς την ύλη σε όλα τα μαθήματα.

- στη διάρκεια του εξαμήνου, μέσω των κατατακτηρίων εξετάσεων και άλλων τρόπων, προστίθενται φοιτητές/τριες για τους/τις οποίους/ες δεν υπάρχει διαθέσιμο σύγγραμμα αφού ο αριθμός των συγγραμμάτων που παραγγέλλονται πρέπει να είναι ίσος με τον αριθμό των εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών στην αρχή του εξαμήνου.
- Στα μαθήματα που διανέμεται σύγγραμμα του ελευθέρου εμπορίου που εκδίδεται στην Ελλάδα, η εφαρμογή της λίστας επιλογής συγγραμμάτων δυσλειτουργεί. Κατά κανόνα στην Ελλάδα δεν εκδίδονται συγγράμματα σχετικά με τα επιστημονικά πεδία που καλύπτει το Τμήμα εκτός από εκείνα που συγγράφουν οι ίδιοι/ες οι διδάσκοντες/ουσες και έτσι δεν υπάρχουν εναλλακτικά βοηθήματα. Η αναγκαστική σύσταση της λίστας μας εξαναγκάζει να συμπεριλαμβάνουμε βιβλία που έχουν μια πολύ μακρινή συνάφεια με το αντικείμενο του μαθήματος ή που υστερούν σημαντικά ως προς το βαθμό ανταπόκρισης με τη διδακτέα ύλη. Σε περίπτωση που οι φοιτητές/τριες επιλέξουν κάποιο από αυτά τα συγγράμματα, δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν των απαιτήσεων του μαθήματος.

4.5. ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Οι εκπαιδευτικοί/ερευνητικοί στόχοι του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας είναι υψηλοί, αλλά είναι δύσκολο να επιτευχθούν στο βαθμό που αυτό θα ήταν δυνατόν εξαιτίας ουσιαστικών ελλείψεων στις συνθήκες διδασκαλίας και έρευνας.

Αίθουσες διδασκαλίας και γραφεία

Μολονότι είμαστε το δεύτερο μεγαλύτερο Τμήμα της Φιλοσοφικής από την άποψη αριθμού φοιτητών/ιών, αντιμετωπίζουμε τεράστια προβλήματα λόγω της ανεπάρκειας χώρων (αίθουσες διδασκαλίας και γραφεία μελών ΔΕΠ). Μολονότι, η μελέτη και της αγγλικής γλώσσας και λογοτεχνίας (η οποία συνιστά ουσιαστικό μέρος του εκπαιδευτικού έργου του Τμήματος) απαιτεί εξατομικευμένη διδασκαλία σε ολιγομελή τμήματα 20 ατόμων, η εκπαίδευση των φοιτητών δυσχεραίνεται διότι δεν ανευρίσκονται πάντα οι κατάλληλες αίθουσες στο κτίριο της Φιλοσοφικής. Τα περισσότερα μαθήματα γίνονται σε τεράστια αμφιθέατρα 100 και 200 ατόμων, όπου δεν είναι εφικτή η διαπροσωπική επικοινωνία και ο επιστημονικός διάλογος. Επίσης, λόγω ελλείψεως γραφείων πολλά μέλη ΔΕΠ συστεγάζονται, ενώ παράλληλα η έλλειψη χώρου για τη φιλοξενία επισκεπτών και τους πολυάριθμους εξωτερικούς συνεργάτες του Τμήματος δημιουργεί πραγματικό αδιέξοδο. Τέλος η κατάσταση των αιθουσών κρίνεται ανεπαρκής. Σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας θα έπρεπε να υπάρχουν

- αρκετά και καλοδιατηρημένα θρανία
- συστήματα σκίασης
- κλιματιστικά που συντηρούνται συστηματικά
- μόνιμα εγκαταστημένος τεχνολογικός εξοπλισμός

- εκπαιδευτικά εργαστήρια

Το Τμήμα αυτή τη στιγμή διαθέτει ένα Εργαστήριο Πολυμέσων και ένα Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης.

A. Το «**Εργαστήριο Πολυμέσων για την Επεξεργασία Λόγου και Κειμένων**» (**MULTIMEDIA CENTRE**)» ιδρύθηκε το 1987, και σήμερα μετά την επίσημη θεσμοθέτησή του (Προεδρικό Διάταγμα Υπ. Αριθ.:15/2003, ΦΕΚ 13/23-1-2003) λειτουργεί με 20 Η/Υ ως ένα από τα 10 εργαστήρια πληροφορικής του ΕΚΠΑ για την κάλυψη αναγκών σχετικά με την:

1. εκπαίδευση των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών του Τμήματος σε ό,τι αφορά την εφαρμογή στην πράξη των θεωρητικών γνώσεων που διδάσκονται στο πλαίσιο του ΠΠΣ του Τμήματος
2. προσφορά εξειδικευμένων μαθημάτων για:
  - τη βελτίωση της αγγλομάθειας των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών μέσω της τεχνολογίας,
  - τη συγκριτική μελέτη αγγλικής και ελληνικής γλώσσας,
  - τη μετάφραση μέσω Η/Υ,
  - την εκπαίδευση υποψηφίων καθηγητών/τριών της αγγλικής με τη χρήση νέων τεχνολογιών για τη διδασκαλία της ξένης γλώσσας,
  - τον κινηματογράφο και το θέατρο.
3. εκτέλεση εργαστηριακών ασκήσεων με σκοπό τη σύνδεση της θεωρητικά και πρακτικά προσανατολισμένης πρωτογενούς έρευνας με την πρακτική άσκηση των φοιτητών/τριών, πράγμα το οποίο θα βοηθήσει και στην περαιτέρω εξοικείωσή τους με τη σύγχρονη τεχνολογία.
4. προώθηση του διεπιστημονικού διαλόγου και της έρευνας μεταξύ των γνωστικών πεδίων που καλλιεργούνται στους Τομείς του Τμήματος.
5. υποστήριξη προγραμμάτων υποδομής της ξενόγλωσσης παιδείας με βάσεις δεδομένων, σωμάτων κειμένων, βιβλιογραφιών, μεταφράσεων σημαντικών έργων, λεξικών, εγκυκλοπαιδικών οδηγιών κλπ.
6. επιδίωξη συνεργασιών του ΤΑΓΦ με άλλα Τμήματα, Εργαστήρια ή Κέντρα Έρευνας της ημεδαπής και της αλλοδαπής.
7. διεξαγωγή έρευνας μέσα στα πλαίσια συγκεκριμένων ερευνητικών προγραμμάτων που έχουν εγκριθεί από τη Γ.Σ. του Τμήματος, καθώς και προσωπικής έρευνας από μέλη ΔΕΠ του ΤΑΓΦ.

Στο πλαίσιο της ερευνητικής του δραστηριότητας το εργαστήριο στηρίζει δύο προγράμματα συλλογής σωμάτων κειμένων: 1. “Greek Learner/User English Corpora” (GL/UEC) / «Σώματα Κειμένων Προφορικού και Γραπτού Λόγου του/της Έλληνα/ίδας Χρήστη/στριας της Αγγλικής» και 2. «Μεταφραστικά Σώματα Κειμένων ΤΕΓΜΑ (Translated English-Greek Material).

B. Το «**Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης και Παραγωγής Εκπαιδευτικού Υλικού**» (Centre for Self-Access Learning and Materials Development) δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. και οργανώθηκε για την κάλυψη αναγκών σχετικά με:

- την ενίσχυση της γλωσσικής εκπαίδευσης των φοιτητών/τριών,
- την εισαγωγή των νέων Τεχνολογιών της Πληροφορικής και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στο ΠΠΣ και ΜΠΣ του Τμήματος,
- την εισαγωγή της διαδικασίας της αυτοεκπαίδευσης και την ανάπτυξη της αυτονομίας στη μάθηση από τα πρώτα εξάμηνα σπουδών,

- τη δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού πολυμέσων για την έρευνα και τη διδασκαλία των μαθημάτων του ΠΠΣ και των ΜΠΣ, καθώς και για τη διδασκαλία της αγγλικής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Οι στόχοι και η λειτουργία του Κέντρου περιγράφονται διεξοδικά στο Παράρτημα 3.1.Α.

Διάθεση εκπαιδευτικών εργαστηρίων

Κατόπιν κράτησης στη Γραμματεία των Τομέων οι διδάσκοντες μπορούν να χρησιμοποιήσουν το Εργαστήριο Πολυμέσων και το Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης. Η διαθεσιμότητα του Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης αυτή τη στιγμή δεν είναι όμως εφικτή λόγω έλλειψης τεχνικού προσωπικού.

Διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό

Το μέγεθος του αριθμού των φοιτητών/ιών απαιτεί και περισσότερο διοικητικό προσωπικό για την υποστήριξη της κεντρικής Γραμματείας και των Γραμματειών των Τομέων και των Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων. Ας σημειωθεί ότι το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Αγγλικών Σπουδών δανείζεται υπάλληλο της κεντρικής Γραμματείας, ενώ στο Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης δεν έχει προσληφθεί μέχρι σήμερα μόνιμο προσωπικό. Πρόσφατα έγινε η εκλογή ενός μέλους ΕΤΕΠ (Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού) για το Εργαστήριο Πολυμέσων, το οποίο όμως μέχρι σήμερα δεν έχει ακόμη αναλάβει καθήκοντα. Αισθητή όσο και απαραίτητη είναι η και η έλλειψη μόνιμου τεχνικού προσωπικού για την διαχείριση των προβλημάτων που διαρκώς προκύπτουν από την χρήση του ηλεκτρονικού εξοπλισμού.

4.6. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΠΕ

Η αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ) υπήρξε ένας από τους στρατηγικούς στόχους του Τμήματος τα τελευταία χρόνια, στόχος ο οποίος υλοποιήθηκε κυρίως μέσω του προγράμματος Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ.

4.6.1 Δημιουργία δίγλωσσου δικτυακού τόπου του Τμήματος (www.enl.uoa.gr)

Η χρηματοδότηση του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. έδωσε στο Τμήμα την ευκαιρία να περάσει από την εποχή της στατικής επικοινωνίας στη δυναμική. Συγκεκριμένα, η παλιά ιστοσελίδα του Τμήματος χρειαζόταν όχι απλώς ανασχεδίαση αλλά και ριζική βελτίωση προκειμένου να ανταποκριθούμε στις επικοινωνιακές ανάγκες της ευρυζωνικής εποχής. Ο νέος δικτυακός κόμβος του Τμήματος επαναδομήθηκε με τη βοήθεια επαγγελματιών και υπό την εποπτεία επιτροπής που όρισε το Τμήμα. Αρχικά ετοιμάστηκε ο σχεδιασμός και το περιεχόμενο της δίγλωσσης πλέον ιστοσελίδας του Τμήματος, ενώ στην συνέχεια έγινε η διεύρυνση και επέκταση της ιστοσελίδας σε δικτυακό κόμβο, με την προσθήκη νέων ιστοσελίδων και μικρο-ιστότοπων. Ο νέος δικτυακός κόμβος, με την ενημερωμένη πληροφόρηση που παρέχει και με τη σύνδεσή του με δικτυακές υπηρεσίες του ΕΚΠΑ, όπως η η-τάξη (eclass.uoa.gr) και η η-γραμματεία (my-studies.uoa.gr), δημιούργησε τις προϋποθέσεις και συνέβαλε στην ουσιαστική ανάπτυξη ψηφιακού γραμματισμού των φοιτητών/τριών του Τμήματος και στη δημιουργία μιας ψηφιακής κουλτούρας επικοινωνίας με τους φοιτητές/τριες.

Σήμερα στο δικτυακό κόμβο του Τμήματος οι επισκέπτες μπορούν να βρουν:

- Πληροφορίες για το ΠΠΣ και τα ΜΠΣ του Τμήματος, για τους διδάσκοντες και τα μαθήματα,

- Δικτυακό αρχείο με τις εκδηλώσεις του Τμήματος (συνέδρια, διαλέξεις, σεμινάρια κ.α.), και πληροφορίες για τις νέες εκδηλώσεις,
- Οδηγό για τους Πρωτοετείς Φοιτητές στην αγγλική και στην ελληνική, με χρήσιμες πληροφορίες για τους νέους μας φοιτητές/τριες,
- Σύνδεση με τα δύο ηλεκτρονικά περιοδικά του Τμήματος *Directions* και *Synthesis*.
- Σύνδεση με ιστότοπους του τμήματος, όπως η ιστοσελίδα του Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης, το Κέντρο Έρευνας για τη Διδασκαλία και την Αξιολόγηση της Γνώσης της Αγγλικής (RCEL), και το Πρόγραμμα Μετα-Φράσεις (Πολυμεσικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα μέσω διαδικτύου για τη Μετάφραση),
- Μια σύγχρονη πλατφόρμα διαχείρισης ανακοινώσεων, που προσφέρει στο διδακτικό και διοικητικό προσωπικό του Τμήματος δυνατότητα για άμεση και εύκολη ανάρτηση ανακοινώσεων στον δικτυακό κόμβο. Παρέχει επίσης τη δυνατότητα παρακολούθησης των ανακοινώσεων από τους φοιτητές μέσω εγγραφής σε Κανάλι Ροής Πληροφοριών (RSS Feed).
- Αναλυτική περιγραφή των Εκπαιδευτικών, Ερευνητικών και Πολιτιστικών Προγραμμάτων που εκπονούνται στο Τμήμα.

Ο δικτυακός κόμβος του Τμήματος έχει δεχθεί ιδιαίτερα θετικά σχόλια για την άρτια και πλούσια πληροφόρηση την οποία παρέχει στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα, και για τα καλαίσθητα γραφιστικά του. Έχει δει μπει δυναμικά στην καθημερινότητα των φοιτητών μας οι οποίοι ανατρέχουν σε αυτόν για πρόσφατη και έγκαιρη ενημέρωση. Μετά την εφαρμογή της πλατφόρας διαχείρισης ανακοινώσεων, που έδωσε τη δυνατότητα άμεσης ανάρτησης των ανακοινώσεων, η ιστοσελίδα των Ανακοινώσεων έγινε η πλέον δημοφιλής. Επίσης, όπως διαφαίνεται και από τα παρακάτω στατιστικά στοιχεία, η επισκεψιμότητα του δικτυακού κόμβου συνεχώς αυξάνει καθώς και ο αριθμός των επισκεπτών. Ακολουθούν στατιστικά στοιχεία για την επισκεψιμότητα του δικτυακού κόμβου (από το Google Analytics):

Χρονική περίοδος	Αριθμός Επισκέψεων	Αριθμός επισκεπτών	Ποσοστό νέων επισκεπτών	Χώρες προέλευσης επισκεπτών	Αρ. σελ. ανά επίσκεψη
Ιούλ.- Δεκ. 2007	36.853	17.113	42.30%	96	9.27
Ιαν. - Ιούν. 2008	47.992	19.511	35.62%	108	8.8
Ιούλ. - Δεκ. 2008	64.319	23.803	33.18%	104	8.54

4.6.2. Σύνδεση με ηλεκτρονικές υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω του ΕΚΠΑ

Δικτυακή Γραμματεία

Σύνδεση με τον δικτυακό τόπο των γραμματειών του Πανεπιστημίου Αθηνών (my-studies.uoa.gr), που προσφέρει ηλεκτρονικές υπηρεσίες στους φοιτητές/τριες του Τμήματος, όπως το να δουν το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος, να κάνουν δήλωση μαθημάτων και να δουν τη βαθμολογία τους. Τον Φεβρουάριο 2008 οι φοιτητές του Τμήματος έκαναν για πρώτη φορά δήλωση μαθημάτων ηλεκτρονικά με μεγάλη επιτυχία.

Η-τάξη

Η πλατφόρμα η-Τάξη είναι ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Μαθημάτων και αποτελεί την πρόταση του Πανεπιστημίου Αθηνών για την υποστήριξη της Υπηρεσίας Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης. Στόχος της

πλατφόρμας, η οποία είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, είναι η ενίσχυση της κλασικής διδασκαλίας. Το Τμήμα μας διαθέτει μεγάλο αριθμό η-τάξεων και αξιοποιεί με αυτόν τον τρόπο τις ΤΠΕ στην παρουσίαση των μαθημάτων.

4.6.3. Ανάπτυξη ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών

Synthesis

Ηλεκτρονική διεύθυνση: http://www.enl.uoa.gr/synthesis/index_gr.htm

Το *Synthesis* είναι ένα ηλεκτρονικό περιοδικό πολλαπλών κριτών για τη λογοτεχνία και τον πολιτισμό. Εκδίδεται στα αγγλικά, αλλά προγραμματίζονται και ειδικά τεύχη στην ελληνική γλώσσα. Το περιοδικό περιλαμβάνει άρθρα, θέσεις, συνεντεύξεις και βιβλιοκριτικές

Directions

Ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.enl.uoa.gr/rcel/directions/index.htm>

Το *Directions* είναι ηλεκτρονικό περιοδικό για θέματα διδασκαλίας και αξιολόγησης της γλωσσομάθειας.

4.6.4. Συμβολή του Κέντρου στην αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία

Το Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης και Παραγωγής Εκπαιδευτικού Υλικού (Centre for Self-Access Learning and Materials Development) δημιουργήθηκε με βασικό σκοπό να προάγει την αυτοεκπαίδευση των φοιτητών του Τμήματος μέσω των ΤΠΕ, και να προωθήσει τις ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η δημιουργία του κρίθηκε απαραίτητη καθώς σε έρευνα που είχε διενεργηθεί το 2002 είχε διαπιστωθεί πολύ μικρή εξοικείωση των φοιτητών του Τμήματος με τις ΤΠΕ. Η δημιουργία του Κέντρου συνέβαλε ουσιαστικά στην ενημέρωση των φοιτητών με τις τεχνολογικές εξελίξεις στο χώρο της εκπαίδευσης και τηλεεκπαίδευσης και στην ενίσχυση των γλωσσικών μαθημάτων του ΠΠΣ με την ανάπτυξη ηλεκτρονικού υλικού αυτοεκπαίδευσης. Οι δράσεις του περιλαμβάνουν:

Παροχή σεμιναρίων ΤΠΕ στους φοιτητές του Τμήματος και στα μέλη ΔΕΠ. Τα πρώτα σεμινάρια ΤΠΕ προσφέρονται για τους πρωτοετείς φοιτητές με θέμα «Εισαγωγή στο διαδίκτυο για αυτοεκπαίδευση και έρευνα» τον Οκτώβριο 2004. Από τότε επαναλαμβάνονται στις αρχές κάθε χειμερινού εξαμήνου. Για τα μέλη ΔΕΠ έχουν πραγματοποιηθεί σεμινάρια για τη χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης τηλεεκπαίδευσης η-τάξη και τη δημιουργία προσωπικής ιστοσελίδας.

Ανάπτυξη ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού για αυτοεκπαίδευση το οποίο διατίθεται μέσω της ιστοσελίδας του Κέντρου. Για τη δημιουργία αυτού του υλικού χρησιμοποιήθηκε ειδική πλατφόρμα authoring και στη συνέχεια έγινε μεταφορά των ασκήσεων σε html μορφή. Η ιστοσελίδα του Κέντρου είναι φιλική προς τον χρήστη και εύκολη στην πλοήγηση. Είναι στην αγγλική γλώσσα και ο σχεδιασμός της θυμίζει την ιστοσελίδα του Τμήματος. Το αριστερό μενού δίνει χρηστικές πληροφορίες για τη λειτουργία του Κέντρου και παρουσιάζει (α) τα διαθέσιμα εκπαιδευτικά υλικά που μπορεί κανείς να βρει στο Κέντρο και (β) το ηλεκτρονικό υλικό αυτοεκπαίδευσης το οποίο ετοιμάστηκε με βάση τις διαπιστωμένες ανάγκες των φοιτητών μας.

4.6.5. Αξιοποίηση των ΤΠΕ στην επικοινωνία με τους φοιτητές

Το Τμήμα έχει ιδιαίτερα μεριμνήσει ώστε να αναπτύξει τρόπους επικοινωνίας με τους/τις φοιτητές/τριες μέσω της αξιοποίησης των ΤΠΕ:

- Μεγάλος αριθμός διδασκόντων έχει αναπτύξει ηλεκτρονική επικοινωνία με τους φοιτητές μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Μέσω των ηλεκτρονικών τάξεων που έχουν αναπτυχθεί στην πλατφόρμα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αθηνών (www.eclass.uoa.gr) για πολλά μαθήματα του ΠΜΣ και των ΜΠΣ, οι φοιτητές λαμβάνουν στην ηλεκτρονική τους διεύθυνση ανακοινώσεις για τα συγκεκριμένα μαθήματα που έχουν αναρτήσει οι διδάσκοντες (κατόπιν εγγραφής των φοιτητών στη η-τάξη).
- Μέσω της ελληνικής ιστοσελίδας του Τμήματος δίνεται η ευκαιρία στους φοιτητές να κάνουν εγγραφή RSS ώστε να λαμβάνουν στον υπολογιστή τους τις νέες ανακοινώσεις του Τμήματος.
- Το Τμήμα μας έχει επίσης συνδεθεί με τις δικτυακές υπηρεσίες γραμματείας του ΕΚΠΑ (<http://my-studies.uoa.gr>) μέσω των οποίων οι φοιτητές του Τμήματος μπορούν, μετά από σχετική εγγραφή τους να δούν τη βαθμολογία τους, να δουν το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος και να κάνουν δήλωση μαθημάτων. Στα μεγάλα οφέλη από αυτή την εφαρμογή συμπεριλαμβάνονται τα ακόλουθα: (α) Οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνήσουν με τη Γραμματεία του Τμήματος από οποιοδήποτε Η/Υ, οπουδήποτε στον κόσμο, και (β) Οι φοιτητές θα μπορούν να κάνουν αυτόματα από τον υπολογιστή τους τις δηλώσεις μαθημάτων και δεν θα συσσωρεύονται στη Γραμματεία.

4.7. ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ-ΔΙΔΑΣΚΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Η έλλειψη τακτικού διδακτικού προσωπικού σε σχέση με τον μεγάλο αριθμό των διδασκομένων είναι προφανής. Στο Τμήμα υπάρχουν μόνον 31 μέλη ΔΕΠ τα οποία δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες του Προγράμματος Σπουδών και του τεράστιου αριθμού των φοιτητών/ιών (περίπου 4.200 εγγεγραμμένοι). Η αναλογία διδασκόντων και διδασκομένων είναι απaráδεκτη δεδομένου ότι η εκμάθηση της ξένης γλώσσας απαιτεί διαπροσωπική συνεργασία. Επισημαίνεται ότι στο Τμήμα δεν έχει δοθεί καμία νέα θέση ΔΕΠ τα τελευταία 9 χρόνια. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων στα υποχρεωτικά μαθήματα κορμού είναι 1:100 και στα υποχρεωτικά μαθήματα επιλογής διαμορφώνεται ως εξής: 1:70-120 στο 50% των μαθημάτων, 1:40-70 στο 40% των μαθημάτων και 1:20-40 στο υπόλοιπο 10%.

Οι διδάσκοντες/ουσες τηρούν τις ανακοινωμένες ώρες γραφείου για συνεργασία με τους/τις φοιτητές/τριες οι οποίοι/ες τις αξιοποιούν για να αντιμετωπίσουν τα ζητήματα που προκύπτουν στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσα από μια διαπροσωπική σχέση με τον/την διδάσκοντα/ουσα. Οι ώρες γραφείου ανακοινώνονται στη Γραμματεία του Τμήματος και στο δίγλωσσο δικτυακό κόμβο του Τμήματος. Επιπρόσθετα από τις ώρες γραφείου, οι διδάσκοντες συνεργάζονται με τους φοιτητές και ηλεκτρονικά μέσα του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και των η-τάξεων (βλ. 4.6).

Αναλογία διδασκόντων-διδασκομένων στα εργαστήρια

Στο Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης δεν έχει προσληφθεί μέχρι σήμερα μόνιμο προσωπικό με αποτέλεσμα να υπολειτουργεί, ενώ στο Εργαστήριο Πολυμέσων έχει εκλεγεί ένα μέλος ΕΤΕΠ το οποίο όμως ακόμη δεν έχει αναλάβει καθήκοντα. Λόγω της έλλειψης προσωπικού καθίσταται πολύ δύσκολη, έως και αδύνατη, η αξιοποίηση των υπαρχόντων πόρων από τους φοιτητές.

4.8. ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

Μεθόδευσης της εκπαίδευσης των φοιτητών/τριών στην ερευνητική διαδικασία

Ακόμη και στο προπτυχιακό επίπεδο σπουδών υπάρχουν μαθήματα που αποσκοπούν στην εξοικείωση των εκπαιδευομένων με την ερευνητική διαδικασία. Στο πλαίσιο του υποχρεωτικού μαθήματος Ακαδημαϊκός Λόγος (Α' εξ) που αποσκοπεί να εξοικειώσει τους/τις φοιτητές/τριες με τη δομή και τα γλωσσικά χαρακτηριστικά του ακαδημαϊκού λόγου, οι φοιτητές/τριες εκπαιδεύονται στη χρήση των υπολογιστών και το διαδίκτυο ως μέσο αυτοεκπαίδευσης και έρευνας. Ακόμα τα τρία φροντιστήρια που γίνονται στο πλαίσιο του προγράμματος «Κριτικός λόγος και μεθοδολογία έρευνας» (Βλ. 3.1.4) αποσκοπούν στην εξοικείωση των εκπαιδευομένων με τις ερευνητικές μεθοδολογιών. Τέλος το υποχρεωτικό μάθημα επιλογής «Οργάνωση και Σχεδιασμός Ερευνητικής εργασίας» (ΣΤ εξ) προσφέρει σε όσους/ες το επιλέγουν τη δυνατότητα να εξασκηθούν σε τεχνικές διερεύνησης επιστημονικών ζητημάτων και δομής του ερευνητικού λόγου.

4.9. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΜΕ ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ

Στη διεπιστημονική, διακλαδική και διαπολιτισμική παιδεία που προσφέρει το Τμήμα, αλλά και στην ποιοτική υλοποίηση του Προγράμματος Σπουδών συντελούν διάφορες συνεργασίες μας με ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια και πολιτιστικά ή εκπαιδευτικά ιδρύματα. Συνοπτικά αναφέρουμε τα εξής:

- το Τμήμα επιδιώκει συστηματική συνεργασία με άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ, τα οποία προσφέρουν μαθήματα Υποχρεωτικά και Επιλογής στο ΠΠΣ.
- Επανελημμένα υπήρξαν συνεργασίες με τα Τμήματα Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών του Α.Π.Θ. με σκοπό την ανάπτυξη αφενός των Ευρωπαϊκών Σπουδών που θεραπεύουν τα Τμήματά μας και αφετέρου της ξενόγλωσσης ευρωπαϊκής παιδείας.
- Έχει ήδη ξεκινήσει η δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων, έργων σχεδιασμού εκπαιδευτικού υλικού και ερευνητικών συνεργασιών των μελών ΔΕΠ με ΑΕΙ χωρών-μελών της Ε.Ε. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα Πανεπιστήμια της Λισαβόνας (Πορτογαλία), του Λάνκαστερ (Βρετανία), του Marburg (Γερμανία) και το University of Massachusetts (ΗΠΑ).
- Μακρόχρονη είναι η συνεργασία με εκπαιδευτικά, επιστημονικά και πολιτιστικά ιδρύματα εντός και εκτός Ελλάδας. Συγκεκριμένα, το Βρετανικό Συμβούλιο, το Ίδρυμα Fulbright και το Μορφωτικό Τμήμα της Πρεσβείας των ΗΠΑ, συνεισφέρουν με διάφορους τρόπους στην ποιοτική υλοποίηση των στόχων του ΠΠΣ. Συγκεκριμένα συμβάλλουν σε οργάνωση ημερίδων, διαλέξεων, παρουσίαση θεατρικών παραστάσεων, με χορήγηση υποτροφιών για τη συμμετοχή μελών ΔΕΠ σε ετήσιες επιμορφωτικές

εκδηλώσεις όπως το Oxford Conference και το Cambridge Seminar, εκθέσεις βιβλίων, κ.α.

- Στο πλαίσιο συνεργασίας του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής και του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Νομικής Σχολής λειτουργεί το Κέντρο Καναδικών Σπουδών που ιδρύθηκε το Σεπτέμβριο 2000 στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών με εκπρόσωπο την Καθηγήτρια κ. Μαίρη Κουτσουδάκη. Σκοπός του Κέντρου είναι η προαγωγή της ενημέρωσης και γνώσης σχετικά με τον Καναδά στην Ελλάδα και η ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ πανεπιστημίων και πανεπιστημιακών στις δύο χώρες, με έμφαση στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες. Στην προσπάθειά του αυτή το Κέντρο επιδιώκει την εξασφάλιση της ευρύτερης δυνατής συμμετοχής των Σχολών και Τμημάτων του ΕΚΠΑ, ώστε να εξασφαλίζεται και να διευρύνεται η διεπιστημονικότητα των δραστηριοτήτων. (Για περισσότερες πληροφορίες βλ. International Council for Canadian Studies στο www.iccs-ciec.ca.)
- Το Τμήμα μας από κοινού με το αντίστοιχο Τμήμα στο ΑΠΘ διοικεί την Ελληνική Εταιρεία Αγγλικών Σπουδών, μέλος της Ευρωπαϊκή Εταιρείας Αγγλικών Σπουδών, όπως και την Ελληνική Εταιρεία Αμερικανικών Σπουδών, μέλος της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Αμερικανικών Σπουδών, και διοργανώνει συνέδρια κάθε δυο χρόνια στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

Συμετοχή μελών ΔΕΠ σε Διαπανεπιστημιακά Προγράμματα:

Πολλοί από τους συναδέλφους μας συμμετάχουν σε διαπανεπιστημιακά ερευνητικά προγράμματα και δίκτυα. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα εξής:

- Τίτλος Προγράμματος: De Paso: Representaciones Femeninas en Espacios de Transito (In Transit: Representing Women in Spaces of Passage), Ref. FFI2008-01932/FILO. Funding Institution: Ministerio de Ciencia e Innovacion. Subdireccion General de Proyectos de Investigacion. Gobierno de Espana, Institutions involved: Universidad de Alicante, Universidad Autonoma de Barcelona, Universidad Cardenal-Herrera, University of Athens, University of Geneva.
- Cultures of War and Conflict Resolution research network (<http://culturesofwar.bangor.ac.uk>)
- COTEPR, The Study of the Teaching of Literature from a European Comparative Perspective (1999-2002) γ)
- ACUME, Cultural Memory in European Countries - An Interdisciplinary Approach (2003-5).
- NETWORK (EUROPEAN THEMATIC NETWORK)
- Επίσης, εξασφαλίστηκε η συμμετοχή του Τμήματος στη δράση για την ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Διαπανεπιστημιακής Σχολής για Διδακτορικό Πρόγραμμα στο χώρο της Πολυγλωσσίας, το οποίο περιγράφεται στο Παράρτημα 3.4.B.

Στα πλαίσια γενικότερων διεθνών σχέσεων με Πανεπιστήμια του εξωτερικού, το Τμήμα συμμετέχει στο πρόγραμμα Socrates/Erasmus για την ανταλλαγή μελών ΔΕΠ και φοιτητών/τριών ανάμεσα σε διάφορες χώρες της ΕΕ και ανέπτυξε σύστημα ECTS.

Συγκεκριμένα το Τμήμα έχει συνάψει 19 διμερείς συμφωνίες για το ακαδημαϊκό έτος 2008-09 (βλ. 3.1.9.), οι οποίες καλύπτουν τις παρακάτω δραστηριότητες:

- Κινητικότητα Φοιτητών (ΚΦ)

- Μετακλήσεις Διδακτικού Προσωπικού μικρής διάρκειας (ΔΠ)

Η κάθε διμερής συμφωνία δίνει τη δυνατότητα στους/στις φοιτητές/τριες να μεταβούν σε ένα από τα συνεργαζόμενα Πανεπιστήμια για μια περίοδο 3–12 μηνών. Παράλληλα, γίνονται ανταλλαγές διδακτικού προσωπικού ανάμεσα στα συνεργαζόμενα Τμήματα για μικρότερα διαστήματα. Βασική προϋπόθεση για τη μετακίνηση των φοιτητών/τριών είναι η πλήρης ακαδημαϊκή αναγνώριση των μαθημάτων που θα παρακολουθήσουν στο εξωτερικό και στα οποία θα εξεταστούν επιτυχώς. Αυτό σημαίνει ότι οι εξερχόμενοι/ες φοιτητές/τριες πρέπει να παρακολουθήσουν αντίστοιχο αριθμό μαθημάτων με αυτόν που θα παρακολουθούσαν στο Πανεπιστήμιό μας κατά την ίδια χρονική περίοδο. Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να εξεταστούν στα μαθήματα που θα παρακολουθήσουν και να αξιοποιήσουν το χρόνο σπουδών τους στο εξωτερικό, ούτως ώστε να εξασφαλίσουν μια συνολικά ικανοποιητική επίδοση.

Επισκέπτες/τριες – Ερευνητές/τριες:

Στο Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας γίνονται δεκτοί/ές κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος ως επισκέπτες/τριες ερευνητές/τριες μετά από έγκριση σχετικής αίτησής τους από τον οικείο Τομέα και τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Η αίτηση συνοδεύεται υποχρεωτικά από (α) βιογραφικό σημείωμα και (β) πρόγραμμα έρευνας που προτίθεται να εκτελέσει ο/η επισκέπτης/τρια ερευνητής/τρια κατά τη διάρκεια της σύνδεσής του/της με το Τμήμα.

Οι επισκέπτες/τριες ερευνητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τη Βιβλιοθήκη του Τμήματος και να συνεργάζονται με μέλη ΔΕΠ στο πλαίσιο των ενδιαφερόντων τους. Έχουν, επίσης, τη δυνατότητα να προσφέρουν τη βοήθειά τους σε θεσμοθετημένα ερευνητικά προγράμματα που τυχόν έχει αναλάβει το Τμήμα και να συμβάλλουν στην παρακολούθηση εργασιών των φοιτητών/τριών ή να προσφέρουν διαλέξεις και εργαστήρια που αφορούν θέματα γνωστικών αντικειμένων που θεραπεύονται στο Τμήμα. Η διάρκεια της σύνδεσης των επισκεπτών/τριών ερευνητών/τριών με το ΤΑΓΦ είναι ένα έτος. Η διάρκεια αυτή μπορεί να ανανεωθεί έως δύο φορές μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων, που συνοδεύεται υποχρεωτικά από έκθεση/απολογισμό του ερευνητικού τους έργου κατά το διάστημα της σύνδεσής τους με το Τμήμα και τη σχετική έγκριση από τον οικείο Τομέα και τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Επί χρόνια υπάρχει μια τέτοια διακρατική συμφωνία με το Πανεπιστήμιο Γλώσσας και Πολιτισμού του Πεκίνου.

4.10. ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Βλέπε Πίνακα 11-8

5. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

5.1 ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το Τμήμα δεν έχει συγκεκριμένη ερευνητική πολιτική, απόρροια της γενικότερης έλλειψης ερευνητικής πολιτικής και ερευνητικής κουλτούρας της χώρας. Όπως είναι γνωστό, ο Ο.Ο.Σ.Α. κατατάσσει την Ελλάδα στις χαμηλότερες θέσεις σε σχέση με τη χρηματοδότηση για τη έρευνα. Στο πλαίσιο αυτό, η υποχρηματοδότηση είναι δεδομένη και επομένως δεν υπάρχουν ούτε θεσμοθετημένες υποτροφίες ούτε κίνητρα για έρευνα, η οποία επαφίεται στην ατομική προσπάθεια των μελών ΔΕΠ και των διδασκόντων με βάση το ΠΔ 407/80. Παρ' όλα αυτά, όπως αναλύεται παρακάτω, τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος είναι ιδιαίτερα ενεργά στην παραγωγή γνώσης και προαγωγή της έρευνας. Με συστηματική ατομική και συλλογική προσπάθεια που καταβάλουν τα μέλη ΔΕΠ προσελκύονται πόροι από διάφορα προγράμματα (π.χ. Επιτροπή Ερευνών, ΕΠΕΑΕΚ) για τον εξοπλισμό της βιβλιοθήκης και τη δημιουργία και εξοπλισμό των εργαστηρίων του Τμήματος, δράσεις που συμβάλουν στην προαγωγή της έρευνας. Τα ερευνητικά αποτελέσματα του έργου που επιτελείται στο Τμήμα διαχέονται με:

- τη συστηματική διοργάνωση συνεδρίων και επιστημονικών συναντήσεων με προσκεκλημένους ομιλητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό με στόχο την ανταλλαγή απόψεων μεταξύ επιστημόνων για τις διεθνείς εξελίξεις και την προβολή του επιστημονικού έργου που επιτελείται στο Τμήμα.
- τις δημοσιεύσεις μελών ΔΕΠ, των διδασκόντων με βάση το ΠΔ 407/80 και συνεργαζομένων ερευνητών (μεταπτυχιακών φοιτητών, υποψηφίων διδασκόντων και μεταδιδακτορικών συνεργατών) σε έγκυρα διεθνή και ελληνικά περιοδικά.
- τις ανακοινώσεις σε διεθνή και ελληνικά συνέδρια, σε αρκετές περιπτώσεις κατόπιν πρόσκλησης.
- τη δημιουργία πρόσφατα δύο ηλεκτρονικών περιοδικών: *Synthesis* με θέματα λογοτεχνίας και πολιτισμού και *Directions* με θέματα διδασκαλίας και αξιολόγησης της αγγλομάθειας.
- την προσπάθεια που γίνεται το τελευταίο διάστημα να αναρτηθεί στο διαδίκτυο ο κατάλογος με τα βιβλία των μελών ΔΕΠ και των διδασκόντων με βάση το ΠΔ 407/80.
- τις συνεργασίες στις οποίες εμπλέκονται τα μέλη με ιδρύματα του εσωτερικού και εξωτερικού.

Το επιστημονικό/ερευνητικό έργο μελών του Τμήματος διαχέεται και αξιοποιείται με τη σύνταξη δημοσιεύσεων που απευθύνονται σε καθηγητές της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, της εκπαίδευσης των μουσουλμανοπαίδων της Θράκης αλλά και γενικότερα ως κύριο και βοηθητικό υλικό στη διδασκαλία των μαθημάτων που προσφέρονται από το Τμήμα.

Επίσης τα μέλη του Τμήματος δραστηριοποιούνται και σε έργα τα οποία αποτελούν προσφορά για το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, όπως:

- το σχεδιασμό των εξετάσεων αγγλικής για το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας
- τη διοργάνωση επιμορφωτικών σεμιναρίων για καθηγητές Αγγλικής της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

- συγγραφή κειμένων για προγράμματα θεατρικών παραστάσεων και εφημερίδων
- συγγραφή βιβλιοκριτικών και άρθρων σε εφημερίδες και περιοδικά ευρύτερου αναγνωστικού ενδιαφέροντος
- διοργάνωση θεατρικών παραστάσεων καθώς και διοργάνωση και συμμετοχή σε άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις
- συνολικά καταβάλλεται ιδιαίτερη προσπάθεια για την καλλιέργεια κοινωνικά ευαίσθητων εκπαιδευτικών με άρτιο επιστημονικό λόγο.

Ιδιαίτερη προσπάθεια επίσης καταβάλλεται από τα μέλη ΔΕΠ και τους διδάσκοντες με βάση το ΠΔ 407/80 για ενθάρρυνση και μύηση κυρίως των υποψηφίων διδασκόντων και των μεταπτυχιακών φοιτητών στο ερευνητικό πεδίο. Μεταξύ των προσπαθειών αυτών περιλαμβάνονται:

- η ανάπτυξη οργανωμένων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, στα οποία περιλαμβάνεται και συγκεκριμένο μάθημα ερευνητικής μεθοδολογίας, το οποίο ενθαρρύνει και προετοιμάζει τους φοιτητές να εμπλακούν στην ερευνητική διαδικασία.
- συστηματική διοργάνωση σειρών σεμιναρίων και διαλέξεων με ομιλητές διακεκριμένους επιστήμονες από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Στόχος των δραστηριοτήτων αυτών είναι η θεωρητική κατάρτιση αλλά και η εμπλοκή και πρακτική εξάσκηση των φοιτητών στην ερευνητική διαδικασία.
- η διοργάνωση ημερίδων όπου οι φοιτητές ενθαρρύνονται με τη βοήθεια των διδασκόντων να παρουσιάσουν την ερευνητική τους εργασία.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί πως το Τμήμα έχει θεσμοθετήσει τη θέση «επισκέπτη ερευνητή», η οποία δίνει τη δυνατότητα σε νέους Έλληνες και ξένους ερευνητές να προωθήσουν τη δική τους έρευνα σε συνεργασία με μέλη ΔΕΠ και να προσφέρουν τη δική τους γνώση και τον ενθουσιασμό για την έρευνα στα μέλη και τους φοιτητές του Τμήματος.

Τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων αυτών θεωρούμε ότι είναι σημαντικά με δεδομένη την υποχρηματοδότηση και τις ελλείψεις σε υποδομές και υποστηρικτικό προσωπικό. Θα μπορούσαν όμως να είναι ικανοποιητικότερα εάν υπήρχε επαρκής χρηματοδότηση για την έρευνα, όπως:

- κίνητρα για τη διεξαγωγή έρευνας, όπως οι υποτροφίες έρευνας οι οποίες θα επέτρεπαν στο προσωπικό και στους φοιτητές τη συστηματικότερη παρακολούθηση συνεδρίων ούτως ώστε να είναι ευκολότερη η διάχυση ερευνητικών αποτελεσμάτων και η εμπλοκή με την ευρύτερη διεθνή ακαδημαϊκή κοινότητα.
- εμπλουτισμός των υποδομών
- πρόσληψη επιπλέον προσωπικού για να καλυφθούν οι ολοένα αυξανόμενες ανάγκες του Τμήματος σε διδακτικό, ερευνητικό, διοικητικό και τεχνολογικά καταρτισμένο προσωπικό. Προς το παρόν, τα μέλη του Τμήματος έχουν πολύ περιορισμένη βοήθεια στο έργο τους και όπου αυτή προσφέρεται είναι αποτέλεσμα των προγραμμάτων στα οποία έχουν εμπλακεί τα ίδια τα μέλη. Αποτέλεσμα των ελλείψεων αυτών είναι να περιορίζεται σημαντικά ο χρόνος για έρευνα.

5.2 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Τα μέλη του Τμήματος είναι ιδιαίτερα δραστήρια στη συγγραφή προτάσεων και την υλοποίηση όσων εγκρίνονται. Εκτός από το ερευνητικό πρόγραμμα «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» (χρηματοδότηση από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του Πανεπιστημίου Αθηνών), στο οποίο συμμετέχουν συστηματικά με

ατομικές κατά κανόνα προτάσεις σχεδόν όλα τα μέλη ΔΕΠ, ένας σημαντικός αριθμός μελών εμπλέκεται στη συγγραφή προτάσεων και υλοποίηση έργων ΕΠΕΑΕΚ, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται:

- Εκσυγχρονισμός και αυτοματοποίηση της βιβλιοθήκης του Τμήματος.
- Ερευνητικό-Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση Αγγλομάθειας (βλ. Παράρτημα (5.2.A)
- Συμμετοχή στο έργο του Πανεπιστημίου Αθηνών –την ιδρυματική ευθύνη του οποίου είχε μέλος ΔΕΠ του Τμήματος– με τίτλο «Σύστημα Αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας», το οποίο περιλαμβάνει συνολικά 11 υποέργα με επιστημονικά υπεύθυνους μέλη ΔΕΠ του ΕΚΠΑ οι οποίοι συνεργάζονται με περίπου 25 ομάδες μελών ΔΕΠ και νέων επιστημόνων (στους οποίους περιλαμβάνονται μεταπτυχιακοί φοιτητές και απόφοιτοι των Τμημάτων Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών των Πανεπιστημίων ΕΚΠΑ και ΑΠΘ. Μέλη ΔΕΠ του ΤΑΓΦ υλοποιούν 8 από τα 11 υποέργα, στο πλαίσιο των οποίων γίνεται συστηματική έρευνα για την αξιολόγηση της γλωσσομάθειας (βλ. Παράρτημα 5.2.B).
- Πρόγραμμα Εκσυγχρονισμού, Διεύρυνσης και Υποστήριξης Αγγλικών Σπουδών (Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ.), στόχος του οποίου ήταν η αναμόρφωση των προπτυχιακών σπουδών στο ΤΑΓ&Φ, η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και την έρευνα, καθώς και η δημιουργία Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης.)
- Συμμετοχή στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Σπουδών για ΘΕματα ΦΥΛου και ΙΣότητας (ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ.), το οποίο αποτελεί οριζόντια δράση του ΕΚΠΑ. Επιστημονικά υπεύθυνη του Προγράμματος είναι μέλος του Τμήματος σε συνεργασία με ένα ακόμη μέλος ΔΕΠ του Τμήματος Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης και με τις Πρυτανικές Αρχές. Το Πρόγραμμα (το οποίο περιγράφεται συνοπτικά στο Παράρτημα 5.2.Γ) απασχόλησε εκτός από μέλη ΔΕΠ του ΕΚΠΑ και απόφοιτους ΠΜΣ καθώς και 45 περίπου μεταδιδακτορικούς ερευνητές και ερευνήτριες. Στο Παράρτημα 5.2.Δ περιγράφεται η συμμετοχή του Τμήματος σε αυτό.
- Πρόγραμμα «Πυθαγόρας ΙΙ, Ενίσχυση Ερευνητικών Ομάδων στα Πανεπιστήμια», βάσει του οποίου κατέστη δυνατόν να μελετηθούν οι «Επαγγελματικές Σταδιοδρομίες Γυναικών στον Ακαδημαϊκό Χώρο: Η επίδραση του φύλου στις επιλογές φοιτητριών/φοιτητών και μελών Δ.Ε.Π.». Για την υλοποίηση του διεπιστημονικού ερευνητικού προγράμματος, η επιστημονική υπεύθυνη –μέλος ΔΕΠ του Τμήματος– συγκρότησε μια ερευνητική ομάδα η οποία απαρτιζόταν από πέντε (5) ελληνίδες και ξένες/ους μέλη ΔΕΠ διαφόρων ειδικοτήτων στο χώρο των κοινωνικών σπουδών, καθώς επίσης και από τρεις (3) επιστημονικές συνεργάτιδες, εκ των οποίων οι δύο (2) μεταδιδάκτορες.
- Πρόγραμμα «Ηράκλειτος: Υποτροφίες έρευνας με προτεραιότητα στη βασική έρευνα».
- Πρόγραμμα «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών και Εκπαίδευση Μεντόρων» (στο πλαίσιο του οποίου διεξάγεται συστηματική έρευνα σχετικά με τις απόψεις και στάσεις των φοιτητών/τριών και των μεντόρων και αξιολόγηση του μαθήματος της πρακτικής άσκησης. Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας και της αξιολόγησης, αναπτύχθηκε ο Οδηγός *Mentoring Student Teachers of English: A handbook* που θα δοθεί σε όλους τους/τις συνεργαζόμενους/ες εκπαιδευτικούς του προγράμματος

ώστε να συμβάλλουν πιο αποτελεσματικά στη εκπαίδευση των φοιτητών/τριών μας κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης.

- Συμμετοχή στο Πρόγραμμα «Εκπαίδευση Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004» (ΕΠΕΑΕΚ II), Δράση: «Γραμματική και Διδασκαλία», Έργο: «Εισηγητικές Εκθέσεις».
- Διατμηματικά Προγράμματα Σπουδών στο πλαίσιο των οποίων οι φοιτητές/τριες ενεπλάκησαν άμεσα στην ερευνητική διαδικασία με παρουσιάσεις σε ημερίδες και παραγωγή με τη βοήθεια των διδασκόντων ένα σημαντικό αριθμό έργων (γλωσσάρια, μεταφράσεις, πρακτικά συνεδρίων και ανθολογίες) τα οποία αναφέρονται αναλυτικότερα στην ενότητα 5.8 παρακάτω.
  - Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Θεωρία Λεξικογραφίας και Εφαρμογές».
  - Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Μετάφραση – Μεταφρασεολογία».

Εκτός από τα προγράμματα που χρηματοδοτήθηκαν από το Γ' ΚΠΣ, ΕΠΕΑΕΚ, αρκετά μέλη ΔΕΠ δραστηριοποιούνται και σε άλλα ερευνητικά προγράμματα, όπως:

- Συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Thematic Network Project in the Area of languages III (TNP III) – Υποπρόγραμμα 2 – Languages for enhanced opportunities of the European labour market.
- Συμμετοχή στην Ερευνητική Ομάδα για θέματα φύλου και ισότητας Travelling Concepts, στο πλαίσιο του θεματικού Ευρωπαϊκού δικτύου ATHENA II. Υπο-ομάδα Re-sisters και Interculturality.
- Συμμετοχή στην Επιστημονική Επιτροπή για τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας
- Συμμετοχή στο Cultures of war and conflict resolution research network, url <http://culturesofwar.bangor.ac.uk>, Andrew Hiscock (Bangor University) network co-ordinator.
- Συμμετοχή στο De Paso: Representaciones Femeninas en Espacios de Transito (In Transit: Representing Women in Spaces of Passage) Principal Researcher: Dr. Teresa Gomez Reus (University of Alicante, Spain).
- Συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα 'TiPS (Testing in Polish and Slovene)' πρόγραμμα αξιολόγησης στα Σλοβενικά και τα Πολωνικά στα πλαίσια του Socrates-Lingua.

Στα περισσότερα από τα παραπάνω προγράμματα συμμετέχουν εξωτερικοί συνεργάτες, μεταπτυχιακοί φοιτητές, υποψήφιοι διδάκτορες και μεταδιδακτορικοί ερευνητές.

5.3. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Η **βιβλιοθήκη** του Τμήματος θεωρείται από τις καλύτερες της Φιλοσοφικής Σχολής. Παρ' όλα αυτά δεν προσφέρει πάντα την πρόσβαση σε πηγές που είναι αναγκαίες για το ερευνητικό έργο. Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητος ο εμπλουτισμός της ούτως ώστε να είναι δυνατή η πρόσβαση σε όλα τα περιοδικά και τα βιβλία που διατίθενται στο διαδίκτυο όλων των επιστημονικών πεδίων που θεραπεύονται στο Τμήμα.

Για τα ερευνητικά έργα που αφορούν το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας (ΚΠΓ), δημιουργήθηκε το Research Centre for English Language Teaching and Testing

σε χώρους της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το **RCEL** (www.uoa.gr/english/rcel) στελεχώθηκε και εξοπλίστηκε από χρηματοδοτούμενα προγράμματα.

Εργαστήριο Πολυμέσων για την Επεξεργασία Λόγου και Κειμένων (Multimedia Centre) (ΦΕΚ 13/23-1-2003) του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών. Χρειάζεται όμως επειγόντως τεχνικός εργαστηρίου για να λειτουργήσει σωστά. (Βλ. παραπάνω ενότητα «Διδακτικό Έργο», σελ. 43)

Το **Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης** και Παραγωγής Εκπαιδευτικού Υλικού (Centre for Self-Access Learning and Materials Development) του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος για τον Εκσυγχρονισμό, τη Διεύρυνση και την Υποστήριξη των Αγγλικών Σπουδών (ΠΕΔΥΑΣ) για την κάλυψη αναγκών σχετικά με: την ενίσχυση της γλωσσικής εκπαίδευσης των φοιτητών/τριών, την εισαγωγή των νέων Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) σε όλα τα επίπεδα των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών στο Τμήμα και την εισαγωγή της διαδικασίας της αυτοεκπαίδευσης και την ανάπτυξη της αυτονομίας στη μάθηση από τα πρώτα εξάμηνα σπουδών.

Τόσο η βιβλιοθήκη όσο και τα ερευνητικά εργαστήρια καλύπτουν μερικώς μόνο τις ανάγκες των προπτυχιακών φοιτητών/τριών του τμήματος, ενώ αδυνατούν να ικανοποιήσουν τις ερευνητικές ανάγκες των διδασκόντων/ουσών, υποψηφίων διδασκόντων και μεταδιδακτορικών συνεργατών, οι οποίοι/ες αναγκάζονται συχνά να μεταβαίνουν στο εξωτερικό για τις ανάγκες της έρευνά τους.

Το πρόβλημα θα οξυνθεί εφόσον οι ερευνητικές υποδομές του ΤΑΓΦ και ο εξοπλισμός τους ανανεώνονταν και συντηρούνταν κάθε χρόνο όσο λειτουργούσαν τα χρηματοδοτούμενα από το ΕΠΕΑΕΚ προγράμματα, αλλά μετά τη λήξη των προγραμμάτων (2008) δεν προβλέπεται ανανέωση.

5.4. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, το Τμήμα είναι ιδιαίτερα ενεργό στην παραγωγή ερευνητικού έργου.

- Κατά την πενταετία 2003-2008, τα μέλη ΔΕΠ και οι διδάσκοντες με βάση το ΠΔ 407/80 έχουν συγγράψει και επιμεληθεί σημαντικό αριθμό βιβλίων (55), εκ των οποίων αρκετά έχουν εκδοθεί από διεθνείς εκδοτικούς οίκους (π.χ. Benjamins, Mouton de Gruyter, Cambridge Scholars Publishing, Peter Lang, Rodopi, Paradigm Publishers), συνεχίζοντας με τον τρόπο αυτό την παράδοση του Τμήματος σε διεθνή επιστημονική παρουσία.
- Οι δημοσιεύσεις σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά με κριτές υπερβαίνουν τις 100, ενώ οι δημοσιεύσεις σε περιοδικά χωρίς κριτές είναι 16. Οι δημοσιεύσεις σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές υπερβαίνουν τις 30 ενώ οι δημοσιεύσεις σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές είναι 6. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι στις ανθρωπιστικές σπουδές οι δημοσιεύσεις σε πρακτικά συνεδρίων είναι συχνότερες απ' ό τι σε άλλα επιστημονικά πεδία, οι οποίες επιλέγονται, κατά κανόνα, μετά από αξιολόγηση. Σημαντικός είναι επίσης ο αριθμός των δημοσιεύσεων σε συλλογικούς τόμους, ο οποίος υπερβαίνει τις 85.
- Το ΤΑΓΦ έχει τα τελευταία χρόνια και το ίδιο σχεδιάσει δύο επιστημονικά περιοδικά –ένα για την λογοτεχνία και τον πολιτισμό και ένα για τη γλωσσοδιδασκτική και αξιολόγηση της γλωσσικής γνώσης– τα

οποία φιλοξενούν επιστημονικά άρθρα ξένων και Ελλήνων επιστημόνων, εφόσον γίνουν δεκτά από τους διεθνούς κύρους επιστήμονες που απαρτίζουν τις επιτροπές τους.

- Τα μέλη του Τμήματος συμμετέχουν συστηματικά με ανακοινώσεις σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια, ο αριθμός των οποίων υπερβαίνει τις 90 κατά την τελευταία πενταετία (2003-2008) ενώ υπερβαίνουν τις 35 και οι ανακοινώσεις κατόπιν πρόσκλησης σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια.
- Συστηματική είναι επίσης η ενασχόληση των μελών του Τμήματος με άλλες εργασίες, όπως βιβλιοκριτικές, συχνά κατόπιν πρόσκλησης, σε ελληνικά και κυρίως ΞΕΝΑ περιοδικά (π.χ. *Language, Applied Psycholinguistics, Language in Society, European Journal of English Studies, Review of English Studies, The European English Messenger, World Literature Today, Studies in Travel Writing*) καθώς και η συγγραφή λημμάτων σε εξειδικευμένες εγκυκλοπαίδειες (π.χ. *Pragmatics Encyclopedia, Encyclopedia of Language and Education, Encyclopedia of Information Technology Curriculum Integration*). Σημαντικός είναι επίσης και ο αριθμός των βιβλιοκριτικών που έχουν γραφτεί για τα βιβλία των μελών του Τμήματος, οι οποίες υπερβαίνουν τις 50.
- Σημαντικός αριθμός μελών ΔΕΠ και διδασκόντων με βάση το ΠΔ 407/80 έχει ασχοληθεί με μεταφράσεις επιστημονικών και λογοτεχνικών βιβλίων. Επίσης κάποια μέλη ΔΕΠ έχουν δημοσιεύσει ποιητικές συλλογές αλλά και ποιήματά τους σε περιοδικά ενώ άλλο μέλος ΔΕΠ είναι συν-συγγραφέας σε θεατρικά έργα.
- Σχεδόν όλα τα μέλη ΔΕΠ και οι διδάσκοντες με βάση το ΠΔ 407/80 ετοιμάζουν φοιτητικά εγχειρίδια τα οποία περιλαμβάνουν ασκήσεις, εκτενή βιβλιογραφία και φωτοτυπημένο υλικό για την εξάσκηση των φοιτητών/τριών τους.

Δεδομένου του υπερβολικού διοικητικού και εκπαιδευτικού φόρτου των μελών του Τμήματος και την έλλειψη συγκεκριμένων κινήτρων και υποστήριξης για έρευνα – πέραν της εξέλιξης σε υψηλότερη βαθμίδα, θεωρούμε ότι το συγγραφικό/επιστημονικό έργο των μελών είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικό. Η μη ικανοποιητική αναλογία διδασκόντων/ διδασκομένων και το γεγονός ότι τη συγκεκριμένη πενταετία (2003-2008) άρχισαν να λειτουργούν στο Τμήμα τρία (3) προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών επιβάρυναν το ήδη βεβαρυμμένο πρόγραμμα των μελών. Ας σημειωθεί επίσης ότι δεν έχει γίνει καμία πρόσληψη νέου μέλους ΔΕΠ κατά την τελευταία δεκαετία και ότι η αναπλήρωση των μελών που συνταξιοδοτούνται γίνεται με ιδιαίτερα αργούς ρυθμούς.

5.5. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΡΙΤΟΥΣ

Η αναγνώριση της έρευνας που διεξάγεται στο Τμήμα από τα μέλη ΔΕΠ αλλά και αυτή των διδασκόντων ερευνητών με βάση το ΠΔ 407/80 είναι δεδομένη:

- Ο αριθμός των ετεροαναφορών, ο οποίος υπερβαίνει τις 1.000 είναι ιδιαίτερα σημαντικός, για τη συλλογή των οποίων χρησιμοποιήθηκαν γνωστές βιβλιογραφικές βάσεις (π.χ. Google scholar, Google books, Social Sciences Citation Index, Harzing's Publish or Perish). Θεωρούμε όμως ότι ο αριθμός αυτός δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, εφόσον η αντιπροσωπευτικότητα των βάσεων αυτών, τουλάχιστον σε σχέση με τις ανθρωπιστικές επιστήμες, είναι περιορισμένη. Η σχετική βιβλιογραφία εντοπίζει σημαντικό αριθμό ελλείψεων, όπως τη μη καταχώριση περιοδικών και εκδόσεων σε γλώσσες εκτός της

αγγλικής και την απουσία βιβλίων, περιοδικών αλλά και πρακτικών συνεδρίων. Επίσης δεν είναι καταχωρημένες οι διδακτορικές διατριβές.

- Η αναγνώριση του επιστημονικού έργου των μελών του Τμήματος καταδεικνύεται και από το γεγονός ότι:
  - Πολλά μέλη συμμετέχουν σε εκδοτικές ή/και συμβουλευτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών της Ελλάδας αλλά κυρίως του εξωτερικού, όπως: *Journal of Greek Linguistics*, *Journal of Politeness Research*, *Sociolinguistic Studies*, *Pragmatics*, *Revue electrinique d'etudes sur le monde Anglophone*, *e-colloquia*, *Porta Linguarum* και *European Journal of English Studies*. Επίσης μέλος του Τμήματος είναι συνεκδότρια (με την Kyoko Ohara) από το 2008 του διεθνούς επιστημονικού περιοδικού *Constructions and Frames*.
  - Πολλά μέλη του Τμήματος καλούνται συστηματικά να κρίνουν άρθρα για δημοσίευση από ελληνικά και διεθνή περιοδικά όπως: *Constructions and Frames*, *Dialogos*, *Humor*, *International Journal of Applied Linguistics*, *Journal of Greek Linguistics*, *Journal of Modern Greek Studies*, *Journal of Pragmatics*, *Journal of Sociolinguistics*, *Language and Education*, *Language in Society*, *Multilingua*, *Pragmatics*, *Sociolinguistic Studies*, *Studies in Travel Writing*, *Translator* και *Μέντορας*, *Journal of Applied Linguistics*, *Modern Language Journal*.
  - Πολλά μέλη καλούνται συστηματικά να κρίνουν άρθρα για δημοσίευση σε συλλογικούς τόμους και πρακτικά συνεδρίων αλλά και περιλήψεις που υποβάλλονται για παρουσίαση σε συνέδρια.
  - Αρκετά μέλη του Τμήματος καλούνται να κρίνουν προτάσεις και δακτυλόγραφα για πιθανή έκδοση από εκδοτικούς οίκους όπως: Elsevier, John Benjamins, Mouton, Oxford University Press, Routledge, Cambridge University Press, Edward Arnold.
  - Μέλη του Τμήματος έχουν κληθεί να επιμεληθούν αφιερωματικούς τόμους περιοδικών, όπως το *New Englishes*, ειδικό τεύχος του περιοδικού *European Journal of English Studies* 12 και το *Journal of Language and Politics* 7.
  - Μέλος του Τμήματος εργάστηκε ως Consultant Editor του έργου *The Pragmatics Encyclopedia* του εκδοτικού οίκου Routledge, Taylor & Francis Group και κάποια μέλη προσκλήθηκαν να συγγράψουν εκτενή λήμματα.
  - Μέλος του Τμήματος εργάστηκε ως σύμβουλος έργου με τους εκδοτικούς οίκους Edward Arnold και Cambridge University Press για την έρευνα και συγγραφή βιβλίων αναφοράς γραμματικής της Αγγλικής που απευθύνονται σε ξένους,
  - Πολλά μέλη του Τμήματος καλούνται συστηματικά για ομιλίες και σεμινάρια σε άλλα πανεπιστήμια καθώς και ως προσκεκλημένοι ομιλητές σε διεθνή συνέδρια στην Ελλάδα και το εξωτερικό,
  - Μέλη του Τμήματος έχουν συμμετάσχει σε εξεταστικές επιτροπές για κρίση διδακτορικών διατριβών στο εξωτερικό (π.χ. Αγγλία, Αυστραλία),
  - Επιστημονικές εργασίες των μελών ΔΕΠ του Τμήματος χρησιμοποιούνται στην εκπαιδευτική διαδικασία σε αντίστοιχα τμήματα πανεπιστημίων του εξωτερικού.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι έμμεση αναγνώριση του έργου που επιτελείται στο Τμήμα αποτελούν και οι ένθερμες εξωτερικές αξιολογήσεις των προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών από τους Έλληνες και ξένους ειδικούς εξωτερικούς

αξιολογητές. Ενδεικτικά αναφέρουμε το παρακάτω απόσπασμα: «Πιστεύουμε ότι μπορεί και πρέπει να αποτελέσει παράδειγμα προς μίμηση και για άλλα ΠΜΣ στη χώρα.» (Εξωτερική αξιολόγηση, ΠΜΣ «Θεωρία Λεξικογραφίας και Εφαρμογές»).

5.6. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο των προγραμμάτων SOCRATES-ERASMUS έχουν αναπτυχθεί συνεργασίες με διάφορα πανεπιστήμια του εξωτερικού. Για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος ενεργοποιούνται 18 διμερείς συμφωνίες που έχει συνάψει το τμήμα μας με αντίστοιχα τμήμα ή σχολές ευρωπαϊκών ιδρυμάτων, δίνοντας τη δυνατότητα στους φοιτητές/τριες μας να σπουδάσουν για ένα εξάμηνο σε χώρες όπως η Βρετανία, Γαλλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιταλία, Ολλανδία, Δανία, Γερμανία, Φιλανδία, Τσεχία και Τουρκία. Πολύτιμη είναι επίσης η εμπειρία της μετακίνησης μελών ΔΕΠ, καθώς συχνά γίνεται έναυσμα για εκπαιδευτικές και ερευνητικές συνεργασίες.

Μέλη ΔΕΠ του τμήματος συνεργάζονται ή και συντονίζουν διαπανεπιστημιακά ερευνητικά προγράμματα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Ενδεικτικά αναφέρονται οι συνεργασίες στα Ευρωπαϊκά ερευνητικά και θεματικά δίκτυα:

- Cultures of War and Conflict Resolution research network, <http://culturesofwar.bangor.ac.uk>, Andrew Hiscock (Bangor University) network co-ordinator, δίκτυο όπου συμμετέχουν επιστήμονες από τα Πανεπιστήμια Pazmany University, Budapest, Trinity College Dublin, Tours, Gothenburg, Humboldt University, Berlin, University of East Carolina, Sheffield Hallam University και ΕΚΠΑ (2006-)
- COTEPR, The Study of the Teaching of Literature from a European Comparative Perspective (1999-2003), συντονίστρια Vita Fortunati, University of Bologna.
- ACUME I, Cultural Memory in European Countries - An Interdisciplinary Approach (2003-5), συντονίστρια Vita Fortunati, University of Bologna
- De Paso: Representaciones Femeninas en Espacios de Transito (In Transit: Representing Women in Spaces of Passage) Ref. FFI2008-01932/FILO (2007-) Funding Institution: Ministerio de Ciencia e Innovacion. Gobierno de Espana, Ισπανία, Principal Researcher: Dr. Teresa Gomez Reus (University of Alicante, Spain), συνεργασία με Universidad de Alicante, Universidad Autonoma de Barcelona, Universidad Cardenal-Herrera, University of Athens, University of Geneva.
- ATHENA NETWORK (EUROPEAN THEMATIC NETWORK) (2004- Ευρωπαϊκό Θεματικό Δίκτυο ATHENA (UTRECHT UNIVERSITY) σε θέματα παιδείας, κουλτούρας και φύλου:
- Travelling Concepts. Συντονίστρια (Group Co-ordinator): Claire Hemmings (London School of Economics). Ομάδα: ReSisters Group (co-ordinator: Giovanna Covi, University of Trento, Italy)
- Travelling Concepts II, "Interculturality and Gender" (Διαπολιτισμικότητα και Φύλο).
- Sh:in:E (Shakespeare in Europe), University of Basel, Switzerland.
- Modernist Magazines Project, πρόγραμμα για τα πρωτοποριακά περιοδικά του Αγγλοαμερικανικού μοντερνισμού, συντονιστές Peter Brooker (University of Sussex) και Andrew Thacker (De Monfort University).
- Thematic Network Project in the Area of Languages II (TNP3) 2004-2006 και Thematic Network Project in the Area of Languages III (TNP3-D) 2006-2007,

Υποπρόγραμμα Languages for Enhanced Opportunities in the European Labour Market.

- LANGUA – Language Network for Quality Assurance (www.langua.eu) Language Teacher Education.
- ALTE –Language Testers in Europe (www.alte.org)

Συμμετοχή σε άλλα προγράμματα και έργα

- Μέλη ΔΕΠ του ΤΑΓΦ συμμετέχουν στο Διαπανεπιστημιακό (με το ΑΠΘ)-Διατμηματικό (με το Γαλλικό και το Γερμανικό Τμήμα του ΕΚΠΑ) Πρόγραμμα «Μετάφραση-Μεταφρασεολογία» του ΕΚΠΑ από το 2000.
- Επίσης, στο Τμήμα μας λειτουργεί το Πρόγραμμα ΜΕΤΑ-ΦΡΑΣΕΙΣ (2007-), σε συνεργασία με το Κέντρο Λειτουργίας και Διαχείρισης Δικτύου (Ομάδα Προηγμένων Τηλεματικών Υπηρεσιών και Τηλεκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αθηνών). Πρόκειται για πολυμεσικό, εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τη μετάφραση που έχει στόχο να αναδείξει τη δυνατότητα της μετάφρασης να δημιουργήσει συνείδηση της πολιτισμικής και γλωσσικής ιδιαιτερότητας των γλωσσών. Απευθύνεται σε φοιτητές αλλά και σε ευρύτερο ακροατήριο, με σκοπό να κάνει τα θέματα ταυτότητας (γλωσσικής/πολιτισμικής) προσβάσιμα σε ευρύτερες κοινωνικές ομάδες (www.cc.uoa.gr/english/metafraseis/index.html).
- Υπάρχουν ερευνητικές συνεργασίες μελών ΔΕΠ και μεταδιδακτορικών συνεργατών του ΤΑΓΦ με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας σχετικά με τη γλωσσική εκπαίδευση και το Ερευνητικό Ίδρυμα Κύπρου.
- Μέλος ΔΕΠ είναι επιστημονική υπεύθυνη για την οργάνωση και την υλοποίηση του ευρωπαϊκού προγράμματος 2001—0774/001-001 LAN-LANPRO. Το εκπαιδευτικό αυτό πρόγραμμα ήταν προϊόν συνεργασίας του Διδασκαλείου Ξένων Γλωσσών και του Διδασκαλείου της Ν. Ελληνικής του ΕΚΠΑ με εννέα δήμους της περιοχής πρωτεύουσας και επίσης επιστημονική υπεύθυνη για τη έρευνα και συγγραφή μεταπτυχιακού μαθησιακού υλικού με την εξ' αποστάσεως μεθοδολογία του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, που χρηματοδοτήθηκε από το Γ' ΚΠΣ, με αντικείμενο: «Intercultural Approaches to the Teaching of English» Τόμοι: 2 (Τίτλοι τόμων: Volume I: “Theoretical Foundations,” Volume II: “Spheres of Application”). Στην έρευνα και συγγραφή συμμετείχαν επιστήμονες από Παν/μια του εξωτερικού.
- Μέλος ΔΕΠ είναι επιστημονική υπεύθυνη και συντονίστρια για την οργάνωση και την υλοποίηση του ευρωπαϊκού προγράμματος TDP-LWTLS - FINGS (37098-CP-2-97-1-GR-LINGUA-LD) 1996 -98 που συμμετείχαν η Ελλάδα, η Φιλανδία, η Σουηδία, η Νορβηγία και η Ιρλανδία. Στόχος του προγράμματος ήταν η συγγραφή *αναλυτικού προγράμματος* για τον καθορισμό του Στοιχειώδους Επιπέδου Γλωσσομάθειας Α1 επίπεδο του Συμβουλίου της Ευρώπης (Breakthrough Level) στο πλαίσιο της προσπάθειας για την προώθηση των Λιγότερο Ομιλουμένων και Διδασκομένων Γλωσσών της Ευρώπης, η ανάπτυξη *υλικών υποδομών* για την *αξιολόγηση* και την *πιστοποίηση* των λιγότερο διδασκομένων γλωσσών της Κοινότητας και ο *σχεδιασμός γλωσσικών τεστ* για την αξιολόγηση της γλωσσικής επάρκειας κατά την εκμάθηση της ΝΕ ως Ξένης/Δεύτερης Γλώσσας στα πλαίσια του ALTE.
- Μέλος ΔΕΠ είναι επιστημονική υπεύθυνη και συντονίστρια για την οργάνωση και την υλοποίηση του ευρωπαϊκού προγράμματος LINGUA-ACTION-VB (93/0310931/D-VB) 1994-96 για την συγγραφή *αναλυτικού προγράμματος* για την Ν. Ελληνική ως Ξ.Γ. στο Β2 επίπεδο του Συμβουλίου της Ευρώπης, ως και την συγγραφή *πειραματικού διδακτικού υλικού* για ενήλικες στην Ελληνική,

Ισπανική και Γερμανική γλώσσα με τη μέθοδο της αυτοδιδασκαλίας, της αυτονομίας και της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης με τη συμμετοχή του Πανεπιστημίου της Βαρκελώνης και του Ιστιντούτου Goethe του Μονάχου.

- Μέλος ΔΕΠ του Τμήματος ήταν μέλος της ομάδας εμπειρογνομόνων/ερευνητών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το κοινοτικό πρόγραμμα LINGUA(1989-1994).
- Μέλος ΔΕΠ του Τμήματος είναι Ακαδημαϊκή Υπεύθυνη του ΠΜΣ-Ειδίκευση Καθηγητών Αγγλικής του ΕΑΠ ενώ είναι επιστημονική υπεύθυνη όλων των μαθησιακών υλικών που παρήχθησαν για το πρόγραμμα με την εξ' αποστάσεως μεθοδολογία.
- Παράλληλα υπάρχει επιστημονική συνεργασία για θέματα που αφορούν ευρωπαϊκές πολιτικές πολυγλωσσίας με ιδρύματα και ΑΕΙ του εξωτερικού. Συγκεκριμένα, μέλη ΔΕΠ συνεργάστηκαν για την ανάπτυξη το European Doctoral on Multilingualism με τα εξής ΑΕΙ: Freie Universität Berlin (Germany), Vrije Universiteit Brussel (Belgium), Université Libre de Bruxelles (Belgium), Lancaster University (UK), Université de Lausanne (Switzerland), Stockholms Universitet (Sweden), Universität Basel (Switzerland), Libera Università di Bolzano (Italy), University of Helsinki (Finland), Université de Lyon 2 (France), Adam Mickiewicz University, Poznań (Poland), University of Southampton (UK), University of Thessaloniki (Greece), Universität Wien (Austria).
- Επίσης, μέσω του ΔΠΜΣ «Θεωρία Λεξικογραφίας και Εφαρμογές» έχουν δημιουργηθεί συνεργασίες με ερευνητές και μέλη ΔΕΠ από Πανεπιστήμια και Ιδρύματα του εσωτερικού και του εξωτερικού (π.χ. ΙΕΛ, Συμβούλιο της Ευρώπης (Βρυξέλλες) και Lexicography MasterClass Ltd, Sussex).

Παρατηρούμε ότι παρά τις συχνά αντίξοες συνθήκες που αφορούν όχι μόνο σε οικονομικούς λόγους αλλά και στο μεγάλο φόρτο εργασίας των μελών ΔΕΠ, γίνεται προσπάθεια να συνδεθούμε με την έρευνα σε ευρωπαϊκό επίπεδο και να αντιπροσωπεύσουμε το Πανεπιστήμιο και τη χώρα μας στο εξωτερικό. Σημειώνεται ότι πολλές από τις ανωτέρω συνεργασίες έχουν παρουσιάσει σημαντικά αποτελέσματα, στα οποία περιλαμβάνονται επιστημονικές δημοσιεύσεις σε μορφή συλλογικών τόμων και η παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού. Δυστυχώς η προσπάθεια αυτή, που γίνεται από προσωπική πρωτοβουλία και χωρίς άλλο κίνητρο πέραν της ανάγκης αρκετών συναδέλφων να μην απομονωθούν επιστημονικά δεν αναγνωρίζεται όσο θα έπρεπε.

5.7. ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ

- Το Τμήμα βραβεύτηκε από την επιτροπή αξιολόγησης Label 2005-2006 στο πλαίσιο του διαγωνισμού European Language Label 2006 για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών και Εκπαίδευση Μεντόρων» με την ειδική διάκριση «Ευρωπαϊκό Σήμα Γλωσσών 2006». Η απονομή του ειδικού διπλώματος έγινε σε ανοιχτή εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, τη Δευτέρα 6 Νοεμβρίου 2006.
- Το βιβλίο με τίτλο *The Hegemony of English* (Paradigm Publishers), το οποίο συνέγραψε μέλος ΔΕΠ του ΤΑΓΦ με δύο άλλους επιστήμονες απέσπασε το 2004 το βραβείο Critics' Choice Award της American Educational Studies Association (AESA). Το βιβλίο έχει μεταφραστεί στα ισπανικά και τα πορτογαλικά ενώ μεταφράζεται και στα ελληνικά.

- Άρθρα μελών ΔΕΠ του τμήματος και μεταδιδακτορικών συνεργατών έχουν διακριθεί (π.χ. μεταξύ των καλύτερων 25 του περιοδικού LINGUA από το Science Direct, μεταξύ των 10 καλύτερων στην ταξιδιωτική λογοτεχνία από το Questia, κ.α.). Επίσης βιβλίο μέλους του Τμήματος συγκαταλέγεται μεταξύ των 15 καλύτερων βιβλίων και άρθρων για θέματα ευγένειας από το Questia.
- Μέλη ΔΕΠ του ΤΑΓΦ έχουν προσκληθεί επανειλημμένως ως διακεκριμένοι/ες ομιλητές/τριες σε Πανεπιστήμια του εξωτερικού και σε διεθνή συνέδρια του εξωτερικού και εσωτερικού.
- Επίσης έχουν προσκληθεί από την ΕΕ (Conférences et séminaires Commission/DGT R4 - Formation Bruxelles, G - 12 3/94), για διαλέξεις επιμόρφωσης σε μεταφραστές στο Λουξεμβούργο και στις Βρυξέλλες.
- Μέλη ΔΕΠ είναι ιδρυτικά μέλη διεθνών επιστημονικών εταιρειών, όπως της European Federation of National Language Institutes. Επίσης έχουν διατελέσει επιστημονικοί σύμβουλοι του ΥΠΕΠΘ και του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για προγράμματα σπουδών και εκπαιδευτικό υλικό για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών και του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας για θέματα Ευρωπαϊκής γλωσσικής πολιτικής.

5.8. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

- Στο έργο του Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Σύστημα Αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας», το οποίο συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ και Εθνικούς πόρους, το οποίο περιλαμβάνει 11 υποέργα με επιστημονικά υπεύθυνους μέλη ΔΕΠ του ΕΚΠΑ, συνεργάζονται περίπου 25 ομάδες μελών ΔΕΠ και νέων επιστημόνων στους οποίους περιλαμβάνονται μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες.
- Στο ερευνητικό και εκπαιδευτικό έργο για τις εξετάσεις της αγγλικής του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας συμμετέχουν, υποψήφιοι διδάκτορες και κάτοχοι τίτλων ΜΔΕ και μεταδιδακτορικοί ερευνητές
- Στην επιτροπή σχεδιασμού του συστήματος αξιολόγησης στο πλαίσιο του επιστημονικού που είχε αναλάβει παράλληλα με το διοικητικό της έργο η Κεντρική Εξεταστική Επιτροπή για το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας (ΚΠΓ) συμμετείχαν οκτώ νέοι επιστήμονες, κάτοχοι τίτλων ΜΔΕ, υποψήφιοι διδάκτορες και μεταδιδακτορικοί ερευνητές
- Τρεις (3) υποψήφιοι διδάκτορες συμμετέχουν στο υποέργο 4 «Επιμόρφωση και Συγκρότηση Σώματος Επιλεγμένων Αξιολογητών Αγγλικής» στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος Συστήματος Αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας
- Στο πλαίσιο του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Θεωρία Λεξικογραφίας και Εφαρμογές» (Γ΄ ΚΠΣ, ΕΠΕΑΚ ΙΙ)
- Δώδεκα (12) μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες του συμμετείχαν στη σύνταξη του *Αγγλο-ελληνικό Λεξικό Ψευδόφιλων Μονάδων* (περισσότερα από 1.000 λήμματα, 360 σελ.). Ο χώρος των ψευδόφιλων μονάδων γίνεται για πρώτη φορά αντικείμενο γλωσσολογικής μελέτης και λεξικογραφικής εφαρμογής στην Ελλάδα. Εκδόθηκε από το Πανεπιστήμιο Αθηνών (2005).
- Δώδεκα (12) μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες του συμμετείχαν στη σύνταξη συλλογικού τόμου δοκιμίων με τίτλο *Λεξικογραφία και Ιδεολογία* (165 σελ.) που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος και εκδόθηκε από το Πανεπιστήμιο Αθηνών (2007).

- Έξι (6) μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες συμμετείχαν στη σύνταξη του *Γλωσσάρι Κοινωνιογλωσσολογίας: Διγλωσσοποίηση του A Glossary of Sociolinguistics του Peter Trudgill* (235 σελ.). Εκδόθηκε από το Πανεπιστήμιο Αθηνών (2007). Ετοιμάζεται και ηλεκτρονική έκδοση.
- Εννέα (9) μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες συμμετείχαν στη σύνταξη του *Γλωσσάρι Σημασιολογίας και Πραγματολογίας: Διγλωσσοποίηση του A Glossary of Semantics and Pragmatics του Alan Cruse*. Εκδόθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος από το Πανεπιστήμιο Αθηνών (2007).
- Εννέα (9) μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες συμμετείχαν στη σύνταξη του *Γλωσσάρι Όρων Φεμινιστικής Θεωρίας και Κριτικής* (σελ. 108). Εκδόθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος από το Πανεπιστήμιο Αθηνών (2008) και θα αναρτηθεί και ηλεκτρονικά στο πλαίσιο του ηλεκτρονικού εγκυκλοπαιδικού οδηγού Φυλοπαιδεία του προγράμματος ΘΕ.ΦΥ.ΛΙΣ.
- Δύο (2) μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες συμμετείχαν στη προετοιμασία δύο ηλεκτρονικών δίσκων με επιλεγμένες παρουσιάσεις στις διημερίδες που διοργανώθηκαν από το ΔΠΜΣ (Νοέμβριος 2005 και Μάιος 2008).
- Εννέα (9) μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες συμμετείχαν στη συλλογή σε ηλεκτρονικό δίσκο αντιστοιχισμένων σωμάτων κειμένων μεταξύ ελληνικής και αγγλικής για μεταφραστική και λεξικογραφική χρήση (130.000 λέξεις).
- Επί διδακτορία φοιτήτριες του ΠΜΣ «Θεωρία Λεξικογραφίας και Εφαρμογές» ετοίμασαν ηλεκτρονική βάση δεδομένων με αγγλικά και ελληνικά κείμενα για λεξικογραφική χρήση.
- Δεκαπέντε (15) προπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες και αντίστοιχοι μεταπτυχιακοί συμμετέχουν στο πρόγραμμα συλλογής σωμάτων κειμένων επονομαζόμενο Greek Learner/User English Corpora (GL/UEC) / Σώματα Κειμένων Προφορικού και Γραπτού Λόγου του/της Έλληνα/ίδας Χρήστη/τριας της Αγγλικής κάθε χρόνο από το ακαδ. έτος 2004-2005.
- Εννέα (9) μεταπτυχιακές φοιτήτριες και φοιτητές μετείχαν σε ομάδα που συνέγραψαν υπο-λήμματα για το ηλεκτρονικό λεξικό *Φυλοπαιδεία*, επιστημονική υπεύθυνη του οποίου και δημιουργός του είναι μέλος ΔΕΠ του Τμήματος (βλ. www.thefylis.uoa.gr), υπό την καθοδήγηση μέλους ΔΕΠ του Τμήματος.
- Στο πλαίσιο του Διαπανεπιστημιακού (με το ΑΠΘ), Διατμηματικού (με το Γαλλικό και Γερμανικό Τμήμα του ΕΚΠΑ) Προγράμματος «Μετάφραση-Μεταφρασεολογία» του ΕΚΠΑ έχουν γίνει οι εξής εκδόσεις με τη συνεργασία των 5 (ανά διετία) μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών:
  1. Πήτερ Κάνινγκχαμ, *Παιχνίδια καρδιάς*, εκδ. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ, 2004
  2. Options in Translation, εκδ. ΣΟΚΟΛΗΣ, 2003
  3. *Ελληνο-αγγλικό λεξικό συμφράσεων πολιτικής επικαιρότητας Ελληνικές - Αγγλικές Διευρυνμένες Ισοδυναμίες* (ΕΛΛ.Α.Δ.Ι.) βασισμένες σε μεταφρασμένα κείμενα εκδ. Διάυλος 2008,
  4. *Μεταφραστικές Οπτικές: Επιλογές και Διαφορετικότητα, Παρουσία* 71 (ΕΚΠΑ), 2007.
- Περίπου 100 προπτυχιακοί, συμμετέχουν στη σύνταξη του *Αγγλο-Ελληνικού Γλωσσαρίου Μεταφραστικών Σπουδών* www.cc.uoa.gr/english/metafraseis/index.html (Συντονισμός –ανανεώνεται ετησίως– διαθέσιμο ηλεκτρονικά, σε εξέλιξη από το 2007)

- Εξήντα (60) προπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες χρησιμοποιούν το *TEGMA* (Translated English-Greek Material), τη συλλογή παράλληλων μεταφραστικών αγγλο-ελληνικών σωμάτων κειμένων από τον αγγλόφωνο τύπο, όπως μεταφράζονται στις ελληνικές εφημερίδες, για (καθοδηγούμενη) έρευνα που ξεκίνησε το 2005, ενώ έχει χρησιμοποιηθεί και από τους μεταπτυχιακούς σε δύο ΠΜΣ.

Παρά τη μη ικανοποιητική αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και τις ελλείψεις σε υποδομές και υποστηρικτικό προσωπικό, τα ανωτέρω παραδείγματα δείχνουν ότι καταβάλλεται προσπάθεια από τα μέλη ΔΕΠ να εμπλακούν όσο είναι δυνατόν οι προπτυχιακοί/ές και κυρίως οι μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/φοιτήτριες στην έρευνα που συντελείται στο ΤΑΓΦ. Θεωρούμε ότι είναι πολύ σημαντικό το γεγονός ότι στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών προγραμμάτων που οργανώνει το τμήμα, οι φοιτητές/τριες ενεπλάκησαν άμεσα στην ερευνητική διαδικασία με παρουσιάσεις σε ημερίδες και στην παραγωγή ενός μεγάλου αριθμού δημοσιεύσεων. Θεωρούμε ότι στο πλαίσιο των προπτυχιακών σπουδών, η δυνατότητα οργάνωσης σεμιναρίων ή ακόμα και η διδασκαλία των μαθημάτων κορμού σε μικρότερο αριθμό φοιτητών/τριών, κάτι που δεν είναι τώρα εφικτό λόγω του μεγάλου αριθμού αλλά και της έλλειψης διδακτικού προσωπικού, θα έδιναν την ευκαιρία σε περισσότερους φοιτητές/τριες να εμπλακούν στην ερευνητική διαδικασία.

Συμπερασματικά, η παραγωγή επιστημονικού / ερευνητικού έργου που επιτελείται στο Τμήμα κρίνεται ιδιαίτερα ικανοποιητική και θα ήταν ακόμη ικανοποιητικότερη εάν υπήρχε ουσιαστικότερη οικονομική και διοικητική υποστήριξη αλλά και υποστήριξη από τεχνολογικά καταρτισμένο προσωπικό. Ο αριθμός των βιβλίων και των άρθρων που έχουν συγγράψει ή και επιμεληθεί τα μέλη ΔΕΠ κρίνεται σημαντικός, δεδομένου ότι αρκετά από αυτά έχουν εκδοθεί από γνωστούς διεθνείς εκδοτικούς οίκους. Ο αριθμός των έτερο-αναφορών στο επιστημονικό έργο των μελών ΔΕΠ, οι προσκλήσεις για ομιλίες σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια, οι προσκλήσεις για συμμετοχή σε εκδοτικές και συμβουλευτικές επιτροπές περιοδικών, σε ομάδες κριτών διεθνών περιοδικών και διοργάνωσης επιστημονικών συνεδρίων αποτελούν ένδειξη της διεθνούς αναγνώρισης του επιστημονικού / ερευνητικού έργου του Τμήματος.

6. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥΣ/ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ/ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥΣ (ΚΗΠ) ΦΟΡΕΙΣ

6.1. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΕ ΚΗΠ ΦΟΡΕΙΣ

6.1.1. Διεθνείς συνεργασίες του ΤΑΓΦ

Το ΤΑΓΦ συνεργάζεται συστηματικά εδώ και πολλά χρόνια, με διεθνή ή/και ξένα ιδρύματα και φορείς μεταξύ των οποίων το Βρετανικό Συμβούλιο και το Ίδρυμα Fulbright. Σε συνεργασία με το πολιτιστικό τμήμα του Βρετανικού Συμβουλίου, το ΤΑΓΦ έχει επανειλημμένα διοργανώσει Ημερίδες, συνέδρια, επιστημονικές συναντήσεις, λογοτεχνικές βραδιές, κλπ., συμβάλλοντας στην στοχοθετημένη υποδοχή από το ελληνικό κοινό σημαντικών Βρετανών επιστημόνων και δημιουργών στο χώρο της λογοτεχνίας και των τεχνών. Παράδειγμα αποτελεί το διεθνές συνέδριο που συνδιοργάνωσε το Τμήμα με το Βρετανικό Συμβούλιο στους Δελφούς το 2003. Τίτλος του συνεδρίου, στο οποίο έλαβαν μέρος επιστήμονες διεθνούς κύρους όπως η Susan Bassnet, ήταν «Places and Spaces». Με το ίδρυμα Fulbright η πενήντα περίπου ετών συνεργασία έχει ως αποτέλεσμα αφενός την από κοινού οργάνωση επιστημονικών και πολιτισμικών εκδηλώσεων, όπως το διεθνές συνέδριο με τίτλο «Olympism, Friendship of the Nations, and the Fulbright Spirit», που έγινε το 2004, τις υποτροφίες σε μέλη και συνεργάτες του Τμήματος για έρευνα στις Η.Π.Α. καθώς και τη διδασκαλία μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος από Αμερικανούς επιστήμονες που έρχονται για ένα ακαδημαϊκό έτος ή εξάμηνο ως επισκέπτες καθηγητές και καθηγήτριες. Το τρέχον ακαδημαϊκό έτος για παράδειγμα, το εαρινό εξάμηνο του 2008-09 δίδαξε στο Τμήμα, μέσω του Προγράμματος Fulbright και οργάνωσε δημιουργικές εκδηλώσεις με προπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες η επισκέπτρια καθηγήτρια Katherine Jones.

Επίσης, το ΤΑΓΦ συνεργάζεται με ευρωπαϊκούς και διεθνείς επιστημονικούς οργανισμούς και εταιρείες, όπως η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Αγγλικών Σπουδών, η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Αμερικανικών Σπουδών, το Διεθνές Δίκτυο Κριτικής Ανάλυσης Λόγου και η Διεθνής Εταιρεία Βύρωνος, με κύριο στόχο την οργάνωση διεθνών συνεδρίων, σε σύμπραξη και με το ΤΑΓΦ του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και στα οποία συνέδρια μετέχουν επιστήμονες παγκόσμιας φήμης, όπως ο Μ.Α.Κ. Halliday και ο Edward Said. Στο τελευταίο συνέδριο που οργάνωσε το Τμήμα με την Ελληνική Εταιρεία Αγγλικών Σπουδών –θυγατρική της Ευρωπαϊκής Εταιρείας– το 2005, μετείχαν σημαίνοντα ονόματα από τους επιστημονικούς χώρους της Γλωσσολογίας (λ.χ. Zoltán Kövecses), Λογοτεχνίας (λ.χ. Elaine Scarry) και του Πολιτισμού αγγλόφωνων λαών (λ.χ. Catherine Belsey). Οι σημαντικότερες εισηγήσεις του συνεδρίου δημοσιεύτηκαν σε τόμο που επιμελήθηκαν μέλη του Τμήματος και εκδόθηκε με τίτλο *Reconstructing Pain and Joy: Linguistic, Literary, and Cultural Perspectives*, από τον διεθνή εκδοτικό οίκο Cambridge Scholars Publishing, 2008. Φέτος, το Τμήμα συμμετέχει στη διοργάνωση του παγκόσμιου συνεδρίου Βύρωνος, στο οποίο θα μιλήσει ο διεθνούς φήμης Βυρωνιστής Jerome McGann, ο οποίος ανακηρύσσεται από το Τμήμα επίτιμος διδάκτορας τον Σεπτέμβρη του 2009. Παράλληλα, με αυτές τις εκδηλώσεις, το ΤΑΓΦ έχει συνδιοργανώσει και οργανώσει πολλές άλλες επιστημονικές δραστηριότητες τα τελευταία χρόνια, με σκοπό την προαγωγή της έρευνας στις επιστήμες της θεωρητικής και εφαρμοσμένης γλωσσολογίας, τις αγγλικές γλωσσικές σπουδές και τη γλωσσοδιδασκτική, καθώς επίσης στις επιστήμες της λογοτεχνίας και πολιτισμού των αγγλόφωνων λαών. Για την οργάνωση των εκδηλώσεων εργάζονται ακούραστα μέλη ΔΕΠ όλων των βαθμίδων

και από τους δύο τομείς του Τμήματος, ενώ επικουρικό έργο στην οργάνωση προσφέρουν με ενθουσιασμό μεταπτυχιακοί και προπτυχιακοί φοιτητές και φοιτήτριες που παρακολουθούν και ενίοτε μετέχουν στις εργασίες των επιστημονικών εκδηλώσεων.

Βάσει των συνεργασιών που καλλιεργεί το Τμήμα έχει συμβάλλει στην ανάπτυξη και την καλλιέργεια των αγγλόφωνων σπουδών στην Ελλάδα γενικότερα, με φορείς όπως το Κέντρο Καναδικών Σπουδών –στη διοικούσα επιτροπή του οποίου είναι μέλος η Καθηγήτρια του Τμήματος κ. Μαίρη Κουτσουδάκη– και τις ελληνικές εταιρείες που συνδέονται με τις αντίστοιχες ευρωπαϊκές ή διεθνείς. Ανάμεσα στους φορείς με τους οποίους το Τμήμα συνεργάζεται είναι ποικίλα ξένα ερευνητικά ιδρύματα και ΑΕΙ. Για παράδειγμα, επί σειρά ετών το ΤΑΓΦ είχε ένα θερινό πρόγραμμα εκπαίδευσης στην Αγγλία για τους/ις τελειόφοιτους/ές του, το οποίο συνδιοργάνωνε με το Πανεπιστήμιο του Lancaster. Στο θερινό αυτό πρόγραμμα έχουν συμμετάσχει συνολικά πάνω από 600 φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος και η συμμετοχή τους υπήρξε καθοριστική για τις μεταπτυχιακές τους σπουδές αργότερα. Επίσης, ένα άλλο παράδειγμα αποτελεί το πρωτόκολλο που υπέγραψε μια από τις μονάδες του Τμήματος, το RCEL (Κέντρο Έρευνας για την Αγγλική) με το Πανεπιστήμιο της Canberra στην Αυστραλία, για συνεργασία σε ερευνητικό έργο που αφορά την αξιολόγηση επιπέδων γραμματισμού και μορφών επικοινωνιακών πρακτικών. Επίσης, ορισμένα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος (το 70% περίπου) συνεργάζονται με ΑΕΙ του εξωτερικού και ερευνητικά ιδρύματα, σε ομάδες ή ατομικά. Αρκετοί (30%) ανήκουν σε διεθνή ή ευρωπαϊκά ερευνητικά δίκτυα όπως το Παγκόσμιο Δίκτυο Εκπαιδευτικής Γλωσσολογίας, το Διεθνές Δίκτυο Κριτικής Ανάλυσης Λόγου, ή με Ομοσπονδίες όπως το European Federation of National Languages, στο οποίο μέλος του Τμήματος συνεισφέρει ως σύμβουλος για ζητήματα γλωσσικής πολιτικής για λογαριασμό του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας, με το οποίο μέλη του Τμήματος συνεργάζονται. Σημειώνεται επίσης η σχέση ορισμένων μελών ΔΕΠ του Τμήματος με το Ευρωπαϊκό Θεματικό Δίκτυο «Athena», με έδρα το Πανεπιστήμιο της Ουτρέχτης, του οποίου σκοπός είναι να καλύψει την ανάγκη δημιουργίας διεπιστημονικών, δια-πολιτισμικών και δια-ιδρυματικών σχέσεων στο χώρο των Γυναικείων Σπουδών μέσα στην Ευρώπη δημιουργώντας έτσι μια Ευρωπαϊκή προοπτική.

Οι συνεργασίες με άλλα πανεπιστήμια της Ευρώπης και της Αμερικής για ζητήματα Γυναικείων Σπουδών και Σπουδών Φύλου ήταν ιδιαίτερα αυξημένες από το 2003 που το Τμήμα μετείχε στο Διατμηματικό Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών για Θέματα Φύλου και Ισότητας του Πανεπιστημίου Αθηνών, το οποίο Πρόγραμμα ανέπτυξε συνεργασίες με οχτώ ακόμη ελληνικά ΑΕΙ με παρόμοια προγράμματα καθώς επίσης με οργανισμούς στην Ελλάδα, όπως το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (για τη δημιουργία μία βάσης δεδομένων με τίτλο «Φύλο και Εκπαίδευση»), αλλά και στο εξωτερικό, όπως το European University Equality (EQ-UNI –ευρωπαϊκό δίκτυο για την Ισότητα των Φύλων στην Ανώτατη Εκπαίδευση). Το ΤΑΓΦ και ειδικότερα ορισμένα μέλη ΔΕΠ (το 30% περίπου) συνέβαλε στις ποικίλες επιστημονικές του δράσεις του ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ, μεταξύ των οποίων συνέδρια και ημερίδες στις οποίες έλαβαν μέρος διεθνούς κύρους επιστήμονες από τον επιστημονικό χώρο των σπουδών φύλου, όπως ο Michael Kimmel, η Ruth Wodak και η Cassandra L. Pinnick. Τις εκδηλώσεις παρακολούθησαν οι προπτυχιακοί μας φοιτητές και φοιτήτριες, ενώ μετείχαν ενεργά και οι μεταπτυχιακοί μας.

6.1.2. Συνεργασίες και σχέσεις του ΤΑΓΦ με φορείς στην Ελλάδα

Το ΤΑΓΦ συνεργάζεται βεβαίως με άλλα τμήματα, υπηρεσίες και εργαστήρια του Πανεπιστημίου Αθηνών και άλλων ΑΕΙ της χώρας, είτε σε συλλογικό, είτε σε ατομικό επίπεδο μέσω των μελών του, με συνεργασίες που είναι θεσμικά κατοχυρωμένες. Για παράδειγμα, είναι θεσμικά κατοχυρωμένη η συμμετοχή μελών ΔΕΠ του Τμήματος στη διοικούσα επιτροπή του Διδασκαλείου Ξένων Γλωσσών του Πανεπιστημίου Αθηνών, σε ΠΜΣ άλλων Τμημάτων, στην επιτροπή ερευνών του ΕΚΠΑ, την Επιτροπή Δεοντολογίας και στην συντακτική επιτροπή της νέας ιστοσελίδας του Πανεπιστημίου.

Επίσημη είναι και η συνεργασία των μελών ΔΕΠ του ΤΑΓΦ με άλλα ΑΕΙ της χώρας, είτε όταν ορίζονται από το ΥΠΕΠΘ σε διοικητικές θέσεις (λ.χ. να υπηρετήσουν στη διοικούσα επιτροπή νεοσύστατων ΑΕΙ, όπως στην περίπτωση του Ιόνιου Πανεπιστημίου και του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου), είτε σε ακαδημαϊκές θέσεις (λ.χ. μέλος του Τμήματος έχει την επιστημονική ευθύνη για το ΠΜΣ Αγγλικής του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου). Η πλειονότητα των μελών του ΤΑΓΦ προσφέρουν έργο σε εκλεκτορικά σώματα, εισηγητικές επιτροπές μελών ΔΕΠ άλλων ΑΕΙ, ενώ κάποιοι προσκαλούνται ως εξωτερικοί εξεταστές σε διδακτορικές διατριβές, ως κριτές επιστημονικών βιβλίων και άρθρων στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Επίσης μέλη ΔΕΠ του Τμήματος αναλαμβάνουν την επιστημονική ή και την ιδρυματική ευθύνη σημαντικών ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα οποία εμπλέκονται και άλλα τμήματα. Παράδειγμα, τα δύο Διατμηματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών που έχει το Τμήμα –το ΠΜΣ Μεταφρασεολογίας (με άλλα πέντε τμήματα) και το ΠΜΣ της Λεξικογραφίας (με ένα ακόμη Τμήμα). Άλλο παράδειγμα, η συμμετοχή στο ΠΠΣ ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ. (με δέκα ακόμη Τμήματα του ΕΚΠΑ). Φυσικά, οι συνεργασίες είναι προς όφελος των φοιτητών και φοιτητριών για τους οποίους ανοίγονται νέοι διεπιστημονικοί ορίζοντες και δυνατότητες επαγγελματικής αποκατάστασης.

Οι συνεργασίες με άλλα τμήματα και ΑΕΙ για διεπιστημονική έρευνα και παραγωγή πολιτισμικών προϊόντων είναι ανάμεσα στους βασικούς στόχους του ΤΑΓΦ. Μέλη ΔΕΠ του ΤΑΓΦ (30%) ανήκουν σε ακαδημαϊκές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών κύρους ενώ σημαίνοντα ονόματα ελλήνων και ξένων επιστημόνων περιλαμβάνονται στις επιστημονικές επιτροπές των δύο αγγλόφωνων ηλεκτρονικών περιοδικών που έχει δημιουργήσει το Τμήμα και συγκεκριμένα :

- το *Synthesis*, ένα αγγλόφωνο επιστημονικό περιοδικό με εξωτερικούς κριτές για την λογοτεχνία και τον πολιτισμό, του οποίου η εκδοτική ομάδα απαρτίζεται από 13 επιστήμονες του Τμήματος και άλλων ΑΕΙ της Ελλάδας και της Κύπρου, ενώ η ακαδημαϊκή του επιτροπή απαρτίζεται από 17 ευρέως αναγνωρισμένους επιστήμονες από την Ελλάδα, την Ευρώπη και τις ΗΠΑ (www.enl.uoa.gr/synthesis/).
- το *Directions in Language Teaching and Testing*, ενός επιστημονικού περιοδικού για τη διδασκαλία και αξιολόγηση της γνώσης ξένων γλωσσών και ειδικότερα της αγγλικής, με κριτές, του οποίου οι η εκδοτική ομάδα απαρτίζεται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος και η Συμβουλευτική Επιτροπή απαρτίζεται από 25 υψηλού κύρους έλληνες και ξένους επιστήμονες, δηλαδή από την Ευρώπη, Η.Π.Α. και Αυστραλία (www.enl.uoa.gr/directions).

Βεβαίως, οι συνεργασίες του ΤΑΓΦ δεν περιορίζονται στον ακαδημαϊκό χώρο εντός και εκτός Ελλάδας. Είναι σε βάθος χρόνου στενή η συνεργασία του

Τμήματος με παραγωγικούς φορείς και προπαντός με το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και ειδικότερα τη Διαχειριστική Αρχή για προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ και εθνικούς πόρους. Από το 2003, το Τμήμα έχει διαχειριστεί τα εξής έργα και υποέργα ΕΠΕΑΕΚ τα οποία αναφέρονται –το καθένα χωριστά– και σε άλλα σημεία του παρόντος εντύπου: υποέργο για την αναμόρφωση και ανάπτυξη του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών, υποέργο για την ίδρυση και ανάπτυξη Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στο χώρο της Λεξικογραφίας, υποέργο για την Πρακτική Άσκηση Φοιτητών, εκπαιδευτικό-ερευνητικό έργο για την πιστοποίηση αγγλομάθειας, υποέργα της Πράξης «Σύστημα Αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας».

Σταθερή είναι η σχέση του Τμήματος με το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων –είτε με την κεντρική του Υπηρεσία, είτε με τις επιμέρους δομές του όπως το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μέλος ΔΕΠ του Τμήματος κλήθηκε τη δεκαετία του '80 και του '90 αφενός να ηγηθεί επιστημονικής επιτροπής έργου της οποίας ήταν η πλήρης αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών των ξένων γλωσσών και ειδικά της αγγλικής στη δευτεροβάθμια και την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς επίσης και κάποια μέλη ΔΕΠ που κλήθηκαν να συγγράψουν νέου τύπου βιβλία για τη διδασκαλία αγγλικής στην Ελλάδα, τα οποία εκδόθηκαν από το ΥΠΕΠΘ, τον Οργανισμό Εκδόσεων Σχολικών Βιβλίων, και χρησιμοποιήθηκαν επί δέκα χρόνια στη δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση.

Από τη νέα χιλιετία ξεκινά και συνεργασία του Τμήματος με το ΥΠΕΠΘ για την διαμόρφωση μιας ξενόγλωσσης πολιτικής στον τόπο. Ανταποκρινόμενο στις επιταγές και προσδοκίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Τμήμα διοργανώνει Ευρωπαϊκό συνέδριο, με χρηματοδότηση και υπό την αιγίδα του ΥΠΕΠΘ, για να γιορτάσει το Ευρωπαϊκό Έτος Γλωσσών 2001, ενώ μέλη του Τμήματος μετέχουν και σε ποικίλες άλλες εκδηλώσεις που οργανώνουν δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς για να εορτάσουν και να προωθήσουν την πολυγλωσσία. Παραδειγματικά αναφέρεται συμμετοχή μέλους ΔΕΠ στο EXPOLANGUE στο Παρίσι το 2005, σε συμπόσιο με θέμα Εθνικές γλώσσες και πολυγλωσσία: Ελληνικές Πρωτοβουλίες, τα πρακτικά του οποίου εκδόθηκαν σε δίγλωσσο βιβλίο με ομώνυμο τίτλο (*Langues nationales et plurilinguisme : initiatives Greques*) από το ΥΠΕΠΘ, σε συνεργασία με το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Το 2002 το ΥΠΕΠΘ αποφασίζει την ενεργοποίηση του νόμου για το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας (ΚΠΓ) και αναθέτει στο ΤΑΓΦ το ερευνητικό και εκπαιδευτικό έργο για την προετοιμασία των εξετάσεων αγγλικής, ενώ ορίζει μέλος του Τμήματος ως Πρόεδρο της Κεντρικής Εξεταστικής Επιτροπής του συστήματος το οποίο αφορά σε αξιολόγηση και πιστοποίηση γλωσσομάθειας πολλών ευρωπαϊκών γλωσσών.

Από το 2003 μέχρι το 2007, το έργο προετοιμασίας των εξετάσεων αγγλικής διεκπεραιώθηκε με χρηματοδότηση από τον τακτικό προϋπολογισμό του ΥΠΕΠΘ. Από το 2007 όμως μέχρι την ολοκλήρωση του ΕΠΕΑΕΚ, η δομή που έχει αναπτυχθεί στο Τμήμα για να υποστηρίξει το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας και μέλη ΔΕΠ του Τμήματος που εμπλέκονται στις εργασίες για το ΚΠΓ συνέβαλαν στην υλοποίηση ενός μεγάλου έργου το οποίο αποτελεί κομμάτι μιας συνολικής Πράξης που υλοποίησε το ΤΑΦΓ σε συνεργασία με άλλα τμήματα ξένων γλωσσών και φιλολογιών του ΕΚΠΑ και του ΑΠΘ, καθώς και η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων του ΚΠΣ του ΥΠΕΠΘ.

Επίσης, το ΤΑΓΦ εξακολουθεί να καλλιεργεί τους στενούς δεσμούς που έχει αναπτύξει με φορείς που προωθούν την εκμάθηση ξένων γλωσσών στην Ελλάδα και ειδικά την αγγλική π.χ. την Πανελλήνια Ένωση Καθηγητών Αγγλικής της Δημόσιας Εκπαίδευσης, το TESOL-Greece και της Πανελληνίας Ομοσπονδία Κέντρων Ξένων Γλωσσών, τους οποίους βοηθά στο έργο τους.

Φυσικά, το ΤΑΓΦ ή/και μέλη του συνεργάζονται και προσφέρουν επίσης –σε επίπεδο συλλογικό ή ατομικό– σε κοινωνικούς φορείς, όπως το ΚΕΘΙ και το ΕΚΕΕ, καθώς και πολιτισμικούς φορείς όπως το Ινστιτούτο «Νίκος Πουλαντζάς», το Εθνικό Θέατρο και το Ίδρυμα για την Προστασία των Κωφών.

6.2 Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ ΜΕ ΚΠΠ ΦΟΡΕΙΣ

Οι μηχανισμοί και οι διαδικασίες που ακολουθεί το Τμήμα και τα μέλη του σε ατομικό επίπεδο είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικές όπως φαίνεται στο εδάφιο 6.1 πιο πάνω, ιδιαίτερα αν λάβει κάποιος υπόψη ότι έχουν αναπτυχθεί πολλές συνεργασίες με φορείς του εσωτερικού και του εξωτερικού μολοντί οι συνθήκες και κυρίως οι πόροι που διατίθενται για το σκοπό αυτό από το ΥΠΕΠΘ είναι σχεδόν ανύπαρκτοι. Σε ΑΕΙ άλλων ευρωπαϊκών χωρών υπάρχει προϋπολογισμός ειδικά για την ανάπτυξη και ενίσχυση των συνεργασιών εντός και εκτός των χωρών τους.

Σημειώνεται επίσης ότι για παροχή υπηρεσιών το ΤΑΓΦ διαθέτει ήδη ένα Εργαστήριο Πολυμέσων και ένα Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης τα οποία προς το παρόν προσφέρουν υπηρεσίες αποκλειστικά στα μέλη του Τμήματος. Υπάρχει όμως και ένα Κέντρο Έρευνας για την Αγγλική, το οποίο σύντομα θεσμοθετείται επισήμως ως Εργαστήριο και το οποίο αναλαμβάνει έργα για τρίτους - δηλαδή δημόσιους οργανισμούς - και οι υποδομές του αξιοποιούνται πλήρως για συνεργασίες ΚΠΠ φορείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Ήδη αναφέρθηκε η συνεργασία με το Πανεπιστήμιο της Canberra στην Αυστραλία, ενώ επίκειται υπογραφή πρωτοκόλλου συνεργασίας με το Ινστιτούτο Ξένων Γλωσσών του Πανεπιστημίου της Maryland στις Η.Π.Α.

6.3 ΠΡΩΩΘΗΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ ΜΕ ΦΟΡΕΙΣ

Το έργο και οι συνεργασίες του Τμήματος προβάλλονται και προωθούνται κυρίως μέσα από τον ηλεκτρονικό κόμβο που έχει δημιουργήσει το ΤΑΓΦ, αλλά και μέσω των αυτόνομων ιστοσελίδων των μονάδων ή δομών του Τμήματος και των έργων του, όπως για παράδειγμα η ιστοσελίδα του RCEL (www.uoa.gr/english/rcel) και του Έργου «ΣΑΠιΓ» (www.uoa.gr/english/sapig). Επίσης, οι συνεργασίες προβάλλονται άμεσα ή έμμεσα μέσα από έντυπα του ΤΑΓΦ όπως το περιοδικό *HXΩ/ECHO* ή το *Faculty of English Studies Newsletter*. Τέλος, για τις επιμέρους δραστηριότητές του και τις επιστημονικές εκδηλώσεις του παράγονται φυλλάδια, τρίπτυχα ή τετράπτυχα και αφίσες οι οποίες αναρτώνται εντός και εκτός πανεπιστημιακών χώρων.

6.4 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΦΟΡΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Α. Υπάρχει μακροχρόνια συνεργασία - από το 1982 - του ΤΑΓΦ με διδάσκοντες/ουσες την αγγλική γλώσσα σε σχολεία του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα όλων των βαθμίδων όπου οι φοιτητές/τριες του κάνουν πρακτική άσκηση, παρακολουθούν μαθήματα και συνδιδάσκουν με τον/την καθηγητή/τρια της τάξης για την ικανή κατάρτισή τους στο πλαίσιο του προγράμματος προπτυχιακής εκπαίδευσης υποψηφίων καθηγητών/τριών.

Η συνεργασία αυτή εδραιώθηκε και αναπτύχθηκε περαιτέρω με το πρόγραμμα «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών και Εκπαίδευση Μεντόρων» ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ (χρηματοδότηση ΥΠΕΠΘ - ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ, 2004) που ανέπτυξε και εφάρμοσε το ΤΑΓΦ. Μέσω του προγράμματος αυτού επιδιώκεται όχι μόνο να αξιοποιηθούν οι γνώσεις που αποκτούν οι φοιτητές/τριες και οι δεξιότητες που αναπτύσσουν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους με την εφαρμογή τους στη πράξη και να αυτοελεγχθεί το επίπεδο των γνώσεων, των δυνατοτήτων και ελλείψεων του/της κάθε φοιτητή/τριας και να αναζητηθεί η κάλυψή τους μέσω της αναβάθμισης της θεωρητικής του/της κατάρτισης αλλά και να προσανατολιστούν οι φοιτητές/τριες προς εργασίες και δραστηριότητες σχετικές με τις σπουδές τους και να τους δοθεί η δυνατότητα άμεσης επαφής με την εργασιακή πραγματικότητα, να θεμελιωθεί αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ του ΤΑΓΦ με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς απορρόφησης των πτυχιούχων μας.

Ας σημειωθεί ότι το 2006 απενεμήθη στο πρόγραμμα «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών και Εκπαίδευση Μεντόρων» που ανέπτυξε και εφάρμοσε το ΤΑΓΦ στο πλαίσιο του προγράμματος προπτυχιακής εκπαίδευσης υποψηφίων καθηγητών/τριών το Ευρωπαϊκό Σήμα Γλωσσών για καινοτόμα προγράμματα διδασκαλίας και εκμάθησης ξένων γλωσσών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Β. Το ΤΑΓΦ επιδιώκει την οργάνωση και συμμετοχή σε σεμινάρια, ομιλίες σε συνέδρια και ημερίδες, κλπ. που οργανώνει το ΥΠΕΠΘ, οι σχολικοί σύμβουλοι, επιστημονικές-συνδικαλιστικές ενώσεις καθηγητών αγγλικής της δημόσιας και ιδιωτικής εκπαίδευσης και άλλοι εκπαιδευτικοί φορείς που στόχο έχουν την επιμόρφωση και ενημέρωση για τις εξελίξεις στο χώρο της μάθησης, της διδακτικής και της αξιολόγησης της αγγλικής των μάχιμων καθηγητών αγγλικής της δημόσιας και ιδιωτικής εκπαίδευσης. Αναφέρουμε μερικά παραδείγματα για να δηλώσουμε την ευρύτητα αυτών των συνεργασιών.

Ενδεικτικό παράδειγμα είναι η οργάνωση συνεδρίου από το ΤΑΓΦ σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο με θέμα «Οι ξένες γλώσσες στη δημόσια υποχρεωτική εκπαίδευση σήμερα» το 2007. Το συνέδριο ήταν ανοικτό σε όλους ενώ αναρτήθηκαν και τα σχετικά πρακτικά στο διαδίκτυο από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. (www.pi-schools.gr/download/news/pract_sinedr_xenes_glosses.pdf).

Άλλο παράδειγμα είναι η οργάνωση συνεδρίου από το ΤΑΓΦ σε συνεργασία με το ΥΠΕΠΘ με θέμα «Γλωσσικός Πλουραλισμός και Γλωσσική Πολιτική στην Ε.Ε.: Εκπαιδευτική Πολιτική Ξένων Γλωσσών στην Ελλάδα» (2001) που αφορούσε τις τελευταίες επιστημονικές εξελίξεις στις ξένες γλώσσες στην Ευρώπη ανοικτό σε όλους ενώ εκδόθηκαν και τα σχετικά πρακτικά.

Επίσης στο πλαίσιο της μακρόχρονης συνεργασία του ΤΑΓΦ με το Μορφωτικό Σύλλογο Καθηγητών Αγγλικής (CATE), οργανώθηκαν πέντε διεθνή συνέδρια (1989-94) σχετικά με τη μάθηση/διδασκαλία/αξιολόγηση της αγγλικής και εκδόθηκαν τα πρακτικά στην ελληνική γλώσσα.

6.5 ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Α. Μέλη του Τομέα Λογοτεχνίας- Πολιτισμού έχουν αναπτύξει πολιτιστική δράση εκτός Τμήματος. Ως Πρόεδροι Πνευματικών Κέντρων διαφορετικών Δήμων στην περιοχή της Αττικής, έχουν δημιουργήσει θεατρικές, χορωδιακές, ορχηστρικές και χορευτικές ομάδες, οι οποίες συμβάλλουν στα δρώμενα του τόπου. Επίσης έχουν δημιουργήσει τον θεσμό των καλοκαιρινών πολιτιστικών φεστιβάλ όπου

προσκαλούν ετησίως καλλιτέχνες καταξιωμένους διεθνώς για να παρουσιάσουν το έργο τους και έτσι αναπτύσσουν τον κοινωνικό ιστό των Δήμων.

Ειδικότερα, το ΤΑΓΦ, στο σκέλος της Αγγλόφωνης λογοτεχνίας και πολιτισμού, γνωστικών αντικειμένων που θεραπεύει στο πλαίσιο του ενιαίου πτυχίου που παρέχει, έχει να επιδείξει μεγάλο έργο. Αυτό αφορά στην ανάπτυξη του πολιτιστικού, καλλιτεχνικού και πνευματικού επιπέδου της χώρας μας. Σε μια χώρα που θα επένδυε σοβαρά και συστηματικά στον πολιτισμό της το έργο αυτό θα είχε αρκούντως αναγνωρισθεί. Στο πρόγραμμα μαθημάτων προσφέρεται εδώ και δεκατρία χρόνια το μάθημα της συγγραφικής από την Καθηγήτρια κ. Ευαγγελία Σακελλίου, ποιήτρια και μεταφράστρια της οποίας το έργο έχει κυκλοφορήσει στην Ελλάδα και την Αμερική και έχει συμπεριληφθεί σε αμερικανικές ανθολογίες. Έως και πρόσφατα συνδιδάσκουσα υπήρξε η Καθηγήτρια κ. Ελένη Χαβιαρά-Κεχαΐδου, η γνωστή θεατρική συγγραφέας της οποίας το έργο έχει σημαίνουσα θέση στο νέο-ελληνικό θέατρο. Το μάθημα αυτό ουσιαστικά συντελεί στη διαμόρφωση στη χώρα μας της νέας γενιάς συγγραφέων, ποιητών αλλά και κριτικών της λογοτεχνίας και της τέχνης γενικότερα.

Για την ανάπτυξη της καλλιτεχνικής ζωής στο Τμήμα μας καθοριστική υπήρξε η λειτουργία θεατρικής ομάδας επί σειρά ετών που ανέβασε με μεγάλη επιτυχία αγγλόφωνες παραστάσεις. Η συμβολή αυτής της ομάδας ήταν σημαντική εφόσον έκανε γνωστά στο ελληνικό κοινό άγνωστα έργα, όπως της C. Churchill *Cloud Nine*. Επίσης από το 2006 μέχρι και σήμερα έχει δημιουργηθεί μια θεατρική ομάδα φοιτητών και αποφοίτων του Τμήματος η οποία έχει παρουσιάσει το δικό της συγγραφικό έργο στο ελληνικό κοινό με μεγάλη επιτυχία. Ο συνδυασμός της διδασκαλίας ευρύτατης γκάμας μαθημάτων της αγγλόφωνης, ελληνικής και συγκριτικής λογοτεχνίας, κριτικής θεωρίας και της συγγραφικής με την πλούσια πολιτιστική ζωή στο ΤΑΓΦ συνετέλεσε ώστε να «βγουν» άνθρωποι που αργότερα στελέχωσαν την καλλιτεχνική ζωή της Ελλάδας ως σκηνοθέτες (με εξέχον παράδειγμα τον Σ. Λειβαθινό), ηθοποιοί, μεταφραστές της λογοτεχνίας και του θεάτρου κλπ.

Στην ίδια λογική κινείται και η φιλοξενία από το Τμήμα μας σημαντικών ελλήνων και ξένων λογοτεχνών (εβδομήντα οκτώ λογοτέχνες διεθνούς κύρους έχουν ήδη παρουσιάσει το έργο τους στους φοιτητές του σεμιναρίου της συγγραφικής), καθώς και η διοργάνωση συμποσίων για την ποίηση, κριτική θεωρία, πολιτισμικές σπουδές, εκδηλώσεις ανοιχτές στο ευρύτερο κοινό το οποίο αφενός εξοικειώνουν στο σύγχρονο προβληματισμό πάνω στην τέχνη και αφετέρου εμπλουτίζουν τις μορφωτικές αποσκευές του. Έχοντας λάβει τα αντίστοιχα εφόδια, αποτέλεσμα της συνολικότερης καλλιέργειας που τους παρέχεται κατά τις σπουδές τους, οι απόφοιτοι μας στην μετέπειτα επαγγελματική τους σταδιοδρομία (ως διδάσκαλοι ή και ως ελεύθεροι επαγγελματίες) οργανώνουν σεμινάρια, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις κλπ συμβάλλοντας καθοριστικά στην ποιότητα του πολιτισμού στη χώρα μας.

Ο Τομέας Λογοτεχνίας και Πολιτισμού προσφέρει ένα πολύπλευρο, όσον αφορά στα γνωστικά του αντικείμενα, πρόγραμμα σπουδών που συνδυάζει την ανθρωπιστική καλλιέργεια με τη μελέτη των πλέον σύγχρονων ειδών της λογοτεχνίας, της κριτικής θεωρίας και του πολιτισμού των αγγλόφωνο λαών. Η μάθηση αυτή βοηθά στο να αναπτυχθεί η κοινωνική ευαισθησία και η κριτική στάση των αποφοίτων του που είναι απαραίτητη ώστε να λειτουργούν ως πολίτες που έχουν συνείδηση, κατανόηση και επικοινωνία με τη σύγχρονη

πολυπολιτισμική ελληνική πραγματικότητα. Το ΤΑΓΦ επομένως «εκπαιδεύει» τους/τις σύγχρονους πολίτες στο να αντιμετωπίζουν με ώριμο τρόπο την σύγχρονη πολύπλοκη πραγματικότητα της Ελλάδας όπου συνυπάρχουν ποικίλες πολιτισμικές πρακτικές και ιδεολογίες διαφόρων μορφών ταυτόχρονα με μια παγκοσμιοποιημένη κοινωνία.

Β. Το ΤΑΓΦ και τα μέλη του συμμετέχουν ενεργά στην οργάνωση και στη συμμετοχή σε δράσεις προώθησης της πολυγλωσσίας που οργανώνουν ποικίλοι κοινωνικοί φορείς, όπως φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, σύλλογοι γονέων και κηδεμόνων, επιστημονικοί και συνδικαλιστικοί φορείς της δημόσιας και ιδιωτικής εκπαίδευσης, το ΥΠΕΠΘ κλπ. που στόχο έχουν την κατανόηση και εμπέδωση του φαινομένου της πολυγλωσσίας και του πολυπολιτισμού στη καθημερινή ζωή μας.

Ενδεικτικό παράδειγμα είναι η συνεργασία του ΤΑΓΦ με το ΥΠΕΠΘ και τα άλλα ξενόγλωσσα τμήματα του ΕΚΠΑ και τα αντίστοιχα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου στην παραγωγή και οργάνωση του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας.

Επίσης ενδεικτικό είναι το παράδειγμα συνεργασίας του ΤΑΓΦ με το Σχολείο Ξένων Γλωσσών του ΕΚΠΑ το Σχολείο της Ελληνικής ως Ξένη Γλώσσα του ΕΚΠΑ και εννέα δήμων της Αττικής, όπως μεταξύ άλλων ο Δήμος Αθηναίων, ο Δήμος Αργυρούπολης, ο Δήμος Ασπροπύργου κ.ά., για την υλοποίηση ευρωπαϊκού εκπαιδευτικού προγράμματος προώθησης της πολυγλωσσίας (2001—0774/001-001 LAN-LANPRO). Στόχος του προγράμματος ήταν α) να παρουσιάσει στους δημότες των συνεργαζομένων δήμων δεκατρείς ευρωπαϊκές γλώσσες μέσα από εκπαιδευτικά παιχνίδια, β) να ευαισθητοποιήσει το κοινό στην πολυγλωσσία και πολυπολιτισμικότητα της Ευρώπης, γ) να ξυπνήσει το ενδιαφέρον των δημοτών τους για την εκμάθηση μιας ή περισσότερων γλωσσών πέραν αυτών που ξέρουν ήδη κυρίως από τις ολιγότερο διδασκόμενες, δ) να καλλιεργήσει την ανοχή και την κατανόηση στον «άλλο» που μιλάει μια άλλη γλώσσα και ε) να προωθήσει την ελληνική ως ξένη γλώσσα.

Άλλο ενδεικτικό παράδειγμα είναι η συνεργασία του ΤΑΓΦ με το ΥΠΕΠΘ και τους συνδέσμους Καθηγητών Αγγλικής, Γαλλικής και Γερμανικής γλώσσας στη Δημόσια Εκπαίδευση για την υλοποίηση του ευρωπαϊκού εκπαιδευτικού διαγωνισμού «ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ» (1992) με πρωτοβουλία του ευρωπαϊκού οργανισμού **PROMOLINGUA** και χρηματοδότηση από το **LINGUA**.

Γ. Στο πλαίσιο του ΠΜΣ-Μετάφραση-Μεταφρασεολογία που λειτουργεί τα τελευταία δέκα χρόνια σε συνεργασία με το Γαλλικό Τμήμα του ΕΚΠΑ κ.ά. έχουν μεταφραστεί από μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες στην ελληνική από την αγγλική γλώσσα και έχουν εκδοθεί, με την επιμέλεια των διδασκόντων/ουσών στο ΠΜΣ μελών ΔΕΠ του ΤΑΓΦ, από ελληνικούς εκδοτικούς οίκους σημαντικός αριθμός μυθιστορημάτων αλλά και ένα λεξικό.

Συμπερασματικά, μπορεί κανείς να δηλώσει ότι το ΤΑΓΦ και τα μέλη ΔΕΠ είναι συνειδητοποιημένα και δραστηριοποιημένα προς τους κοινωνικούς, πολιτισμικούς και παραγωγικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στον τόπο μας. Στο πλαίσιο των επιστημών που θεραπεύονται στο ΤΑΓΦ, προσπαθεί να συνεργάζεται μαζί τους, με σκοπό να μεταγγίζει σε ευρύτερα στρώματα της κοινωνίας και να εκλαϊκεύει τα διεπιστημονικά ερευνητικά πορίσματα του και τον επιστημονικό του λόγο για την πνευματική ανάπτυξη και την πρόοδο της ελληνικής κοινωνίας.

7. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

7.1 ΣΤΑΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΜΕΧΡΙ ΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ '90

Μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '90 το Τμήμα ακολουθούσε αρκετά πιστά τα προγράμματα αγγλικής φιλολογίας της Αγγλίας και των ΗΠΑ, την επιστημονική παράδοση των οποίων είχε ως πρότυπο για την οργάνωση και το περιεχόμενο των φιλολογικών σπουδών. Αυτό ήταν κατάλοιπο του σχεδιασμού του προγράμματος σπουδών από τους Αμερικανούς και Άγγλους επισκέπτες καθηγητές οι οποίοι είχαν –με όλες τις θετικές και τις αρνητικές συνέπειες που αυτό συνεπάγονταν– την επιστημονική ευθύνη του Τμήματος από την ίδρυσή του, τις αρχές της δεκαετίας του '50, μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του '70 –τότε που το Τμήμα δεν ήταν αυτοδιοικούμενο. Την ευθύνη για τη διοίκησή του είχε ο εκάστοτε Κοσμήτορας της Φιλοσοφικής Σχολής.

Μέχρι την ψήφιση του Νόμου Πλαισίου του 1982, δεν υπήρχαν Έλληνες μέλη ΔΕΠ στο Τμήμα. Τα βασικά μαθήματα Αγγλικής και Αμερικανικής λογοτεχνίας τα δίδασκαν οι ξένοι καθηγητές –ορισμένοι από τους οποίους ήταν ιδιαίτερα αξιόλογοι επιστήμονες διεθνούς κύρους. Τα υπόλοιπα μαθήματα τα δίδασκαν Έλληνες Βοηθοί διδασκαλίας και Διδάσκαλοι αγγλικής γλώσσας, οι οποίοι ωστόσο δίδασκαν όχι μόνο γλωσσικά μαθήματα αλλά και μαθήματα λογοτεχνίας, γλωσσολογίας και διδακτικής. Δεν είχαν όμως καμιά αρμοδιότητα ώστε να συμβάλλουν στο σχεδιασμό και την ανάπτυξη του ως ενός ξενόγλωσσου Τμήματος με αποστολή διαφορετική από εκείνη των Τμημάτων που μελετούν, ερευνούν και διδάσκουν τη δική τους λογοτεχνία και πολιτισμό –μια ακαδημαϊκή μονάδα η οποία να υπηρετεί τις κοινωνικές και ακαδημαϊκές ανάγκες του δικού μας τόπου.

Το επιστημονικό δυναμικό του Τμήματος αναπτύχθηκε ουσιαστικά τη δεκαετία 1982-1992, αν και τότε δεν υπήρχαν στην 'αγορά' εργασίας παρά ελάχιστοι Έλληνες επιστήμονες με εξειδίκευση στα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύει το Τμήμα –άτομα που να διαθέτουν τα προσόντα που απαιτούνταν για την κατάληψη θέσης μέλους ΔΕΠ. Όμως, εν τω μεταξύ, είχαν δοθεί ευκαιρίες σε Βοηθούς και Διδασκάλους που ήταν ήδη στο Τμήμα να συνεχίσουν σπουδές σε αγγλόφωνες χώρες, πολλοί από τους οποίους εξελέγησαν αργότερα σε νέες θέσεις που προκηρύχθηκαν. Μαζί με τα μέλη ΔΕΠ που προσελήφθηκαν, το δυναμικό του Τμήματος διπλασιάστηκε, όπως ήταν απαραίτητο να γίνει, λόγω του μεγάλου αριθμού των εισαγομένων στο Τμήμα (300-400 ετησίως). Βεβαίως, από το '82 και μετά το Τμήμα απέκτησε δική του διοίκηση, γραμματεία και βιβλιοθηκονόμους για να λειτουργήσουν ως ήταν απαραίτητο το Σπουδαστήριο του Τμήματος ως δανειστική Βιβλιοθήκη. Επίσης, μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '90 συνέχιζε να διδάσκει ένας μικρός αριθμός επισκεπτών καθηγητών, μέσω των συμφωνιών που είχαν συναφθεί με το Βρετανικό Συμβούλιο και το ίδρυμα Fulbright, ή και ανεξαρτήτως των συμφωνιών αυτών, αλλά πλέον, από τις αρχές της δεκαετίας του '80, τα καθήκοντά τους περιορίζονταν στη διδασκαλία και όχι στη διοίκηση.

Το 1992-93 η Γενική Συνέλευση του Τμήματος αποφασίζει μια τομή με το παρελθόν και κατά την εικοσαετία 1993-2003 αλλάζει ριζικά η φυσιογνωμία του Τμήματος, αν και σταδιακά δίνονται όλο και λιγότερες δυνατότητες για να θεραπευτεί το σημαντικό πρόβλημα της κακής αναλογίας διδασκόντων-διδασκόμενων (1 προς 100). Από τα μέσα της δεκαετίας του '90 που αρχίζουν πλέον να υπάρχουν καταρτισμένοι νέοι επιστήμονες για να καλύψουν τα κενά σε

θέσεις μελών ΔΕΠ, δεν δίνονται θέσεις στο Τμήμα, το οποίο ωστόσο έχει μεγάλη ζήτηση και ο αριθμός διδασκομένων αυξάνεται συνεχώς.

Το 1992 ξεκινά μια συστηματική αποτίμηση του τότε προπτυχιακού προγράμματος σπουδών (ΠΠΣ) από τα μέλη ΔΕΠ και το φοιτητικό σώμα του Τμήματος. Το πρόγραμμα αξιολογήθηκε σε σχέση με τα νέα κοινωνικά δεδομένα στον τόπο μας ως κράτος μέλος της Ε.Ε. καθώς και με τις διεθνείς επιστημονικές εξελίξεις στους χώρους των γλωσσικών, γλωσσολογικών, λογοτεχνικών και πολιτισμικών σπουδών που το Τμήμα θεραπεύει. Αποτέλεσμα της αποτίμησης ήταν ο επαναπροσδιορισμός της ταυτότητας του Τμήματος ως ακαδημαϊκού χώρου Αγγλικών (και Ελληνικών) Σπουδών στο πλαίσιο του ελληνικού και του ευρωπαϊκού πολυγλωσσικού και πολυπολιτισμικού τοπίου, στο οποίο η ικανότητα χρήσης ξένων γλωσσών και ειδικότερα της αγγλικής είναι ένα απαραίτητο επικοινωνιακό μέσον. Από τότε πλέον το ΠΠΣ του Τμήματος αποσκοπεί στην ανάπτυξη της διαπολιτισμικής συνείδησης, ενώ η κριτική θεωρητική σκέψη, οι διεπιστημονικές οπτικές και η εφαρμοσμένη έρευνα παίζουν ουσιώδη ρόλο σε όλα τα επιστημονικά πεδία που θεραπεύει το Τμήμα.

7.2 ΧΡΟΝΙΚΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ 1993-2013

Οι νέοι ορίζοντες για το Τμήμα διαμορφώνονται καθώς στη διάρκεια αυτή της 20ετίας επιτελούνται και προγραμματίζονται στοχευμένες αλλαγές:

1993-1994: Αναμορφώνονται οι προπτυχιακές σπουδές του Τμήματος και δημιουργούνται δύο Κατευθύνσεις Σπουδών (Αγγλικής Γλώσσας-Γλωσσολογίας και Αγγλικής-Αμερικάνικης Λογοτεχνίας Πολιτισμού) με στόχο την εξειδίκευση των φοιτητών/τριών.

2000-2001: Αναβαθμίζεται το ΠΠΣ. Συγκεκριμένα, δημιουργούνται δύο κύκλοι σπουδών (Βασικές Σπουδές διεπιστημονικού χαρακτήρα και Εξειδικευμένες Σπουδές Ειδίκευσης). Παράλληλα θεσμοθετείται και εξοπλίζεται το Εργαστήριο Πολυμέσων.

2003-2008: Εξελίσσεται το πρόγραμμα σπουδών καθώς διαμορφώνονται συνεκτικοί κύκλοι μαθημάτων οι οποίοι, στα πλαίσια των δύο Κατευθύνσεων Σπουδών, παρέχουν στους φοιτητές/-τριες δυνατότητες εσωτερικής εξειδίκευσης, κριτικής εμπλοκής με διαφορετικού τύπου γνώση και διαδραστικού διαλόγου, εισάγονται οι νέες τεχνολογίες στην εκπαίδευση και την έρευνα, δημιουργείται και εξοπλίζεται το Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης, αναπτύσσονται υποπρογράμματα κατάρτισης των φοιτητών/-τριών, σχεδιάζεται και κατασκευάζεται η διαδικτυακή πύλη του Τμήματος, ενώ θεσμοθετούνται δύο προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών (ΠΜΣ), το δεύτερο εκ των οποίων έχει δύο Ειδικεύσεις. Τα ΠΜΣ έχουν ως βασική τους αποστολή την καλλιέργεια της θεωρητικής σκέψης και την επιστημονική εξειδίκευση με αποτέλεσμα την άμεση επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων.

2008-2013: Έχοντας ήδη διευρυνθεί οι προοπτικές του Τμήματος, την επόμενη πενταετία θα χρησιμοποιηθούν οι υποδομές τις οποίες έχει αποκτήσει το Τμήμα ώστε να αξιοποιηθούν ακόμη περισσότερο οι νέες τεχνολογίες για εκπαίδευση και αυτόνομη μάθηση. Παράλληλα, θα διαγραφεί η πορεία του Τμήματος για το μέλλον με την ανάπτυξη ερευνητικών προγραμμάτων και προγραμμάτων για ηλεκτρονική εκπαίδευση (e-learning).

Από τις αρχές της δεκαετίας του '90, εκτός από τη σημαντική του ανάπτυξη, το Τμήμα αρχίζει να έχει διεθνή παρουσία και προβολή. Αφενός τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος συστηματικά πλέον μετέχουν και παρουσιάζουν τα αποτελέσματα του έργου τους σε διεθνής εκδηλώσεις, αφετέρου οργανώνουν επιστημονικές συναντήσεις και διεθνή συνέδρια για λογαριασμό του Τμήματος. Σε αυτά μετέχουν καταξιωμένοι Έλληνες και κυρίως ξένοι επιστήμονες, μεταξύ των οποίων και εξαιρετικά μεγάλα ονόματα όπως ο Edward Said, ο M.A.K. Halliday και πολλοί άλλοι. Για μια σύντομη παρουσίαση των εκδηλώσεων που έχει οργανώσει το ΤΑΓΦ, συμπεριλαμβανομένου του συνεδρίου που έχει προγραμματίσει για το 2011, βλ. Παράρτημα 7.Α.

7.3 ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 1993-2003

7.3.1 Επιστημονικοί και κοινωνικοί στόχοι

Ο σχεδιασμός και ανάπτυξη ενός διεπιστημονικού προπτυχιακού προγράμματος σπουδών με ποικιλία γνωστικών αντικειμένων που θα προσφέρουν επαγγελματική διέξοδο στους/στις φοιτητές/-τριες του Τμήματος, τη δυνατότητα να ακολουθήσουν εξειδικευμένες μεταπτυχιακές σπουδές σε διαφορετικούς επιστημονικούς χώρους και ευκαιρίες κινητικότητα εντός και εκτός Ευρώπης.

Η ανάπτυξη ενός οργανωμένου προγράμματος αρχικής εκπαίδευσης για τη διδακτική της αγγλικής ως ξένης γλώσσας δεδομένου ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των αποφοίτων του Τμήματος ακολουθούν επαγγέλματα που σχετίζονται με την εκμάθηση, τη διδασκαλία και την αξιολόγηση της αγγλομάθειας.

Η αποτελεσματικότερη ανάπτυξη των επικοινωνιακών δεξιοτήτων των φοιτητών/τριών.

7.3.2 Η υλοποίηση των στόχων

Από το 1993-94 το Τμήμα άρχισε να παρέχει τη δυνατότητα εξειδίκευσης στα γνωστικά αντικείμενα των δύο του Τομέων, προσφέροντας δύο Κατευθύνσεις Σπουδών: Κατεύθυνση Γλώσσας-Γλωσσολογίας και Κατεύθυνση Λογοτεχνίας-Πολιτισμού. Στο διάστημα των ετών 1997-1999 έγινε από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος αποτίμηση της υπάρχουσας κατάστασης ως προς την παροχή γνώσης από τους Τομείς και αξιολόγηση του ΠΠΣ με στόχο την αναμόρφωσή του, σύμφωνα με τα νέα επιστημονικά και εκπαιδευτικά δεδομένα στο χώρο των ανθρωπιστικών σπουδών και ειδικότερα των αγγλικών και διαπολιτισμικών σπουδών αλλά και με τις σύγχρονες κοινωνικές ανάγκες. Τα πορίσματα εκτιμήθηκαν σε συνάρτηση με τους περιορισμούς που δημιουργούσαν οι ελλείψεις σε διδακτικό προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή.

Με βάση τα συμπεράσματα της τελευταίας αποτίμησης (βλ. Τρόποι και αποτελέσματα αξιολόγησης του ΠΠΣ) έγινε μια νέα προσπάθεια αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού του ΠΠΣ το ακαδημαϊκό έτος 2000, οπότε και άρχισε να εφαρμόζεται σταδιακά για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες που εισήχθησαν το ακαδημαϊκό έτος 2001-2002. Το αναβαθμισμένο πρόγραμμα σπουδών είχε ένα σαφή διεπιστημονικό και πολυκλαδικό χαρακτήρα που συνδύαζε μαθήματα σχετικά με τους χώρους των αγγλικών και ελληνικών σπουδών, όπως αναγράφεται και στον τίτλο του Πτυχίου (Πτυχίο Ελληνικής και Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας).

Γνωστικά πεδία και Κατευθύνσεις Σπουδών:

Τα μαθήματα που προσφέρονταν από τους Τομείς του ΤΑΓ&Φ και από άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής κάλυπταν τα εξής γνωστικά πεδία:

- ΤΟΜΕΑΣ ΓΛΩΣΣΑΣ-ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ: Αγγλική Γλώσσα, Μετάφραση, Θεωρητική Γλωσσολογία, Διακλαδική Γλωσσολογία, Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία και Διδακτική της Αγγλικής.
- ΤΟΜΕΑΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ: Θεωρία και Κριτική της Λογοτεχνίας, Αγγλική Λογοτεχνία, Αμερικανική Λογοτεχνία και Φιλοσοφία του Πολιτισμού.
- ΑΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ: Ελληνική Λογοτεχνία, Ελληνικός και Ευρωπαϊκός Πολιτισμός, Παιδαγωγικά, Γλωσσολογία και Ψυχολογία.

Η αναβάθμιση του ΠΠΣ ήταν αναγκαστικά περιορισμένης κλίμακας λόγω σοβαρής έλλειψης διδακτικού προσωπικού και αναγκαίας υλικοτεχνικής υποδομής. Οι αλλαγές που έγιναν αφορούσαν κυρίως τα εξής:

- Διαμόρφωση μιας ευέλικτης δομής που επιτρέπει επιμέρους βελτιωτικές παρεμβάσεις ανάλογα με τις μελλοντικές ανάγκες και παροχές,
- Αναμόρφωση του περιεχομένου των μαθημάτων βασικών σπουδών,
- Μείωση του αριθμού των υποχρεωτικών μαθημάτων και αύξηση των υποχρεωτικών μαθημάτων επιλογής,
- Αποτελεσματικότερη παροχή και αξιολόγηση της γνώσης με εφαρμογή των εξής μέσων:
- Περιορισμένη έστω χρήση τεχνολογίας για διδακτικούς σκοπούς (λ.χ. προβολές βιντεοταινιών),
- Πολλαπλά διαγωνίσματα ή και ερευνητικές εργασίες σε μαθήματα, όταν οι αριθμοί των φοιτητών/τριών το επιτρέπουν,
- Πολλαπλή βιβλιογραφία σε μαθήματα ειδικότητας (με τη δαπανηρή μέθοδο των φωτοτυπιών) με στόχο την κριτική ανάπτυξη των φοιτητών/τριών και την ενίσχυση της επιστημονικής τους κατάρτισης,
- Δημιουργία ολιγομελών τάξεων με απόσπαση μικρού αριθμού καθηγητών από τη Β/θμια εκπαίδευση για γλωσσικά μαθήματα και πρόσληψη μικρού αριθμού εξειδικευμένου προσωπικού (με το Π.Δ. 407/80) για γλωσσολογικά και λογοτεχνικά μαθήματα.
- Παραγωγή και χρήση εκπαιδευτικού ή/και καταρτισιακού υλικού από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος για μαθήματα που δίδαξαν οι ίδιοι/ες ή συνάδελφοί τους. Συγκεκριμένα χρησιμοποιήθηκαν:
  - √ επιστημονικά συγγράμματα και δοκίμια για διάφορα μαθήματα σχετικά με τα γνωστικά πεδία Αγγλική Γλώσσα, Μετάφραση, Θεωρητική και Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία, Αγγλόφωνη Λογοτεχνία, Συγκριτική Λογοτεχνία, Φιλοσοφία του Πολιτισμού
  - √ βιβλία και φυλλάδια εργασίας με θεωρητικά κείμενα και ασκήσεις για τα μαθήματα που προσφέρονταν από τον τομέα Γλώσσας-Γλωσσολογίας
  - √ επιμορφωτικό Υλικό για την αρχική εκπαίδευση καθηγητών Αγγλικής
  - √ υλικό Κατάρτισης με ειδικά επιλεγμένα κείμενα και ασκήσεις για την ενίσχυση της αγγλομάθειας των φοιτητών.

Παράλληλα, μετά από συστηματικές και επίπονες προσπάθειες, το Τμήμα απέκτησε εργαστηριακή υποδομή και εξοπλισμό. Συγκεκριμένα, δημιούργησε το «Εργαστήριο Πολυμέσων για την Επεξεργασία Λόγου και Κειμένων» με διευθύνουσα την Καθηγήτρια κ. Σοφία Λ, η αποστολή του οποίου είναι:

- η εκπαίδευση των φοιτητών του Τμήματος σε ότι αφορά στην πρακτική εφαρμογή των θεωρητικών γνώσεων που διδάσκονται στο πλαίσιο του κύκλου μαθημάτων του Τμήματος,
- η προσφορά εξειδικευμένων μαθημάτων για τη βελτίωση της αγγλομάθειας των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών μέσω της τεχνολογίας και της ανάπτυξης διαγλώσσας, την συγκριτική μελέτη Αγγλικής και Ελληνικής, τη μετάφραση μέσω Η/Υ, την εκπαίδευση υποψηφίων καθηγητών της Αγγλικής, κλπ.
- η εκτέλεση εργαστηριακών ασκήσεων με σκοπό τη σύνδεση της θεωρητικά και πρακτικά προσανατολισμένης πρωτογενούς έρευνας και της πρακτικής άσκησης των φοιτητών, οι οποίες θα βοηθήσουν στην εξοικειώσή τους με τη σύγχρονη τεχνολογία.
- Στη διεπιστημονική, διακλαδική και διαπολιτισμική παιδεία που ήθελε να προσφέρει το Τμήμα, αλλά και για την ποιοτική υλοποίηση του νέου προγράμματος σπουδών θεωρήθηκε απαραίτητο να αναπτυχθούν συνεργασίες με ελληνικά και ξένα πανεπιστημιακά τμήματα και πολιτιστικά ιδρύματα. Έτσι, με συστηματική προσπάθεια, αναπτύξαμε:
  - ακόμη περισσότερο τη συνεργασία μας αφενός με άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ, και συγκεκριμένα τα Τμήματα Φιλολογίας, Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Ιταλικής και Ισπανικής Φιλολογίας και το ΦΠΨ, τα οποία προσφέρουν τα μαθήματα υποχρεωτικά και επιλογής τα οποία είναι ενταγμένα στο ΠΠΣ του Τμήματός μας και αφετέρου με τα Τμήματα Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών του Α.Π.Θ. με σκοπό την ανάπτυξη αφενός των Ευρωπαϊκών Σπουδών που θεραπεύουν τα Τμήματά μας και αφετέρου της ξενόγλωσσης ευρωπαϊκής παιδείας
  - συνεργασίες με σκοπό τη δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων, έργων σχεδιασμού εκπαιδευτικού υλικού και ερευνητικών συνεργασιών των μελών ΔΕΠ με ευρωπαϊκά πανεπιστήμια και ειδικότερα με το Πανεπιστήμιο του Lancaster στην Αγγλία, το Πανεπιστήμιο της Λισαβόνας στην Πορτογαλία, το Αυτόνομο Πανεπιστήμιο της Μαδρίτης και το Πανεπιστήμιο του Amsterdam της Ολλανδίας
  - τη συνεργασία μας με ξένα εκπαιδευτικά και πολιτιστικά ιδρύματα όπως είναι το Βρετανικό Συμβούλιο, το Ίδρυμα Fulbright, το Μορφωτικό Τμήμα της Πρεσβείας των ΗΠΑ, και την Καναδική Πρεσβεία, ώστε να εξακολουθούν να συνεισφέρουν στην ποιοτική υλοποίηση των στόχων του ΠΠΣ με:
    - την οργάνωση ημερίδων, διαλέξεων και σύντομων σεμιναρίων από Βρετανούς και Αμερικανούς επιστήμονες και συγγραφείς
    - την παρουσίαση θεατρικών παραστάσεων, συναυλιών και την προβολή ποιοτικού κινηματογράφου για εκπαιδευτικούς σκοπούς
    - τη χορήγηση υποτροφιών για τη συμμετοχή μελών ΔΕΠ σε ετήσιες επιμορφωτικές εκδηλώσεις όπως το Oxford Conference και το Cambridge Seminar
    - τη χορήγηση υποτροφιών σε μέλη ΔΕΠ για επιστημονική έρευνα και για παρακολούθηση επιμορφωτικών προγραμμάτων Αμερικανικών Σπουδών σε Πανεπιστήμια των Η.Π.Α.

7.3.3 Τρόποι και αποτελέσματα αξιολόγησης του ΠΠΣ

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος όρισε Επιτροπή για την Αναθεώρηση του Προγράμματος Σπουδών (ΕΑΠΣ) από μέλη ΔΕΠ των δύο Τομέων του Τμήματος,

με αρμοδιότητα να συντονίσει τις διαδικασίες αξιολόγησης και αναμόρφωσης του ΠΠΣ, στις οποίες μετείχαν όλα τα μέλη ΔΕΠ και εκπρόσωποι φοιτητών/τριών.

Η ΕΑΠΣ συντόνισε την συγκέντρωση στοιχείων από σχετικές μετρήσεις, που έγιναν ειδικά για τις γλωσσικές και επιστημονικές ανάγκες των φοιτητών/-τριών στα πλαίσια μαθημάτων ή προέκυψαν από ανώνυμες απαντήσεις των φοιτητών/τριών σε ειδικά σχεδιασμένα ερωτηματολόγια, ώστε να συμβάλλουν τόσο στην αξιολόγηση του ΠΠΣ και των μεθόδων εφαρμογής του όσο και στον καθορισμό των κριτηρίων για το σχεδιασμό του αναμορφωμένου ΠΠΣ.

Με σκοπό να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες καινοτομίες στη δομή και το περιεχόμενο των σπουδών σε πανεπιστημιακά ιδρύματα του εξωτερικού και να γίνουν γνωστοί οι τρόποι με τους οποίους αντιμετωπίζονται προβλήματα σαν αυτά του Τμήματος, μελετήθηκαν τα ΠΠΣ Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών, Αγγλικών Σπουδών, Συγκριτικών Σπουδών, και Πολιτισμικών Σπουδών. Εξετάστηκαν τα ΠΠΣ Πανεπιστημίων των Η.Π.Α. (του City University of New York, του Yale, Stanford και του Cornell). Διερευνήθηκαν επίσης τα προγράμματα σπουδών και οι προοπτικές ανάπτυξης σε πανεπιστήμια χωρών της Ε.Ε. και ειδικότερα στα ιδρύματα με τα οποία το Τμήμα έχει συνεργαστεί μέσω των προγραμμάτων SOCRATES-ERASMUS (το Αυτόνομο Πανεπιστήμιο της Μαδρίτης, το Πανεπιστήμιο της LaLaguna στην Τενερίφη της Ισπανίας, το κλασικό Πανεπιστήμιο της Λισαβόνας στην Πορτογαλία, το Πανεπιστήμιο Orientale στη Νάπολη της Ιταλίας, το Πανεπιστήμιο του Ελσίνκι στην Φινλανδία, το Ελεύθερο Πανεπιστήμιο των Βρυξελλών στο Βέλγιο, το Πανεπιστήμιο του Dortmund στη Γερμανία, του Πανεπιστήμιο του Amsterdam στην Ολλανδία, καθώς και τα Πανεπιστήμια του Glasgow, Leicester, Leeds, και York στην Αγγλία. Επίσης, μελετήθηκε το περιεχόμενο και οι τρόποι υλοποίησης του ΠΠΣ του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΑΠΘ, με το οποίο το Τμήμα μας συνεργάζεται στενά.

Η έρευνα στα παραπάνω ιδρύματα έγινε μέσω διαδικτύου και με απευθείας επικοινωνία με συναδέλφους, ενώ ελήφθησαν σοβαρά υπόψη και τα δεδομένα που προέκυψαν από ένα ειδικά κατασκευασμένο ερωτηματολόγιο, το οποίο διακινήθηκε μέσω του περιοδικού *European Messenger*, της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Αγγλικών Σπουδών, για το σχεδιασμό του οποίου συνεργάστηκαν μέλη του Τμήματός μας. Το ερωτηματολόγιο αυτό αφορούσε την οργάνωση και το περιεχόμενο των προγραμμάτων σπουδών των Τμημάτων Αγγλικών Σπουδών στα ΑΕΙ των κρατών μελών της Ε.Ε.

Τα πορίσματα της έρευνας συζητήθηκαν σε σειρά συνεδριάσεων των Τομέων σε συνάρτηση με τους περιορισμούς που δημιουργούν στο Τμήμα οι ελλείψεις σε διδακτικό προσωπικό και σε υλικοτεχνική υποδομή. Τα συμπεράσματα ως προς τα θετικά και αρνητικά στοιχεία του ΠΠΣ που ίσχυσε από το ακαδημαϊκό έτος 1993-94 μέχρι το 1999-2000 ήταν τα εξής.

Θετικά στοιχεία:

Οι γενικοί στόχοι του ΠΠΣ, όπως συνοψίζονται στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος 2001-02.

- ✓ Η διεπιστημονικότητα, η διαπολιτισμικότητα και πολυκλαδικότητα που προσφέρει το ΠΠΣ του Τμήματος.
- ✓ Η γενική διάρθρωση του προγράμματος σε δύο κύκλους σπουδών και με εξειδίκευση η οποία καθίσταται εφικτή με την επιλογή

Κατεύθυνσης «Γλώσσας-Γλωσσολογίας» ή «Λογοτεχνίας-Πολιτισμού».

- ✓ Το οργανωμένο πρόγραμμα αρχικής εκπαίδευσης για τη Διδακτική της Αγγλικής.

Αρνητικά στοιχεία:

- ✓ Μεγάλος αριθμός μαθημάτων και ειδικά των υποχρεωτικών μαθημάτων, σε συνάρτηση με την έλλειψη επαρκούς αριθμού διδακτικού προσωπικού, με αποτέλεσμα:
- ✓ μεγάλα ακροατήρια και κυριαρχία του παραδοσιακού τρόπου διδασκαλίας και αξιολόγησης
- ✓ έλλειψη φροντιστηριακών μαθημάτων, απαραίτητων στα γλωσσικά μαθήματα, και σεμιναριακών μαθημάτων στα μαθήματα ειδικότητας
- ✓ Δύσκαμπτη δομή που αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα σχετικά με τις δυνατότητες επί μέρους ανανεωτικών και εκσυγχρονιστικών παρεμβάσεων
- ✓ Έλλειψη εκπαίδευσης των φοιτητών στη χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.
- ✓ Γλωσσικά μαθήματα που δεν ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ακαδημαϊκές ανάγκες των φοιτητών/τριών.

Το νέο ΠΠΣ που άρχισε να εφαρμόζεται από το 2001 είχε ως στόχο την θεραπεία των αρνητικών στοιχείων του παλαιού προγράμματος υλοποιώντας του στόχους που αναφέρθηκαν πιο πάνω. Παράλληλα, είχε ως στόχο τη διαμόρφωση συνθηκών για την παράλληλη ανάπτυξη μεταπτυχιακών σπουδών στο Τμήμα.

7.3.4 Πηγές χρηματοδότησης

Στη δεκαετία 1992-2003 δεν υπήρχαν άλλες πηγές χρηματοδότησης εκτός από τον κρατικό προϋπολογισμό.

7.3.5 Προσέλκυση αξιόλογων υποψηφιοτήτων για θέσεις μελών ΔΕΠ

Ενώ είναι ελάχιστες οι νέες θέσεις που προβλέπονται για το Τμήμα, παρά τα αλληπάλληλα αιτήματα προς τη Σύγκλητο και το ΥΠΕΠΘ, στα τέλη της δεκαετίας του '90 αρχίζει η συνταξιοδότηση των παλαιότερων μελών ΔΕΠ και το Τμήμα βιώνει μια ανανέωση, χωρίς ωστόσο να αλλάζει ουσιαστικά η κακή αναλογία διδασκόντων-διδασκομένων εφόσον δεν προστίθενται παρά ελάχιστες νέες θέσεις. Πάντως, για κάθε θέση υπάρχουν αρκετές (3-6) υποψηφιότητες και επιλέγεται ο/η καταλληλότερος/η νέος/α επιστήμονας, συνήθως με εξαιρετικές σπουδές σε αγγλόφωνες χώρες αρχικά σε θέση Λέκτορα.

7.3.6 Δημοσιότητα και προβολή

Για τη δημοσιοποίηση και προβολή του έργου του Τμήματος:

- Εκδίδονταν κάθε χρόνο ένας ολοκληρωμένος Οδηγός Προπτυχιακών Σπουδών στην ελληνική γλώσσα,
- Εκδόθηκε για πρώτη φορά το 1994 ένας καλαίσθητος Οδηγός Προπτυχιακών Σπουδών στην αγγλική γλώσσα,
- Σχεδιάστηκε και εμφανίστηκε στο διαδίκτυο ιστοσελίδα του Τμήματος στην αγγλική γλώσσα,
- Εκδόθηκε και κυκλοφόρησε το δίγλωσσο περιοδικό «Ηχώ» ή Echo, με πληροφορίες για το Τμήμα και το έργο του,
- Εκδόθηκε και κυκλοφόρησε το Newsletter του Τμήματος.

7.4 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ 2003-2008

Τη δεκαετία 1993-2003 το Τμήμα δημιούργησε συνθήκες που επέτρεπαν να διεκδικήσει χρηματοδοτήσεις εκτός τακτικού προϋπολογισμού, ώστε να εκπονήσει έργα και δράσεις που εξυπηρετούν την ουσιαστική του ανάπτυξη και συνεισφέρουν κοινωνικά. Ιδιαίτερης σημασίας ήταν για το Τμήμα το ότι εξασφάλισε το 2003 το «Πρόγραμμα Εκσυγχρονισμού, Διεύρυνσης και Υποστήριξης των Αγγλικών Σπουδών» (Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ.).¹

Χάρη στο Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. την πενταετία 2003-2008, στη διάρκεια της οποίας κατόρθωσε να λάβει εκτός από την αρχική του χρηματοδότηση, την οικονομική προέκταση του έργου δύο φορές, το Τμήμα είναι σε θέση να παρουσιάσει τα εξής σημαντικά επιτεύγματα, ορισμένα από τα οποία παρουσιάζονται αναλυτικότερα πιο κάτω:

- Ολοκληρώθηκε η αναμόρφωση του ΠΠΣ με (α) κατευθύνσεις για την εξειδίκευση των φοιτητών, (β) δύο κύκλους σπουδών και (γ) συνεκτικούς κύκλους μαθημάτων, ενώ αναπτύχθηκαν υποπρογράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης τα οποία αποσκοπούν στην ανάπτυξη κριτικής σκέψης, ικανοτήτων και πολυγραμματισμών απαραίτητων για τον/την ενεργό πολίτη της σύγχρονης κοινωνίας και την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων.
- Σχεδιάστηκε, κατασκευάστηκε², δημιουργήθηκε, εξοπλίστηκε και αναπτύχθηκε Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης με διευθύνουσα την Καθηγήτρια κ. Βασιλική Δενδρινού, με αφορμή το οποίο εκπονήθηκε εκπαιδευτικό υλικό, ενώ εκσυγχρονίστηκε ο τρόπος διάθεσής του στους/στις φοιτητές/-τριες για ευκολότερη πρόσβαση σε αυτό και πληρέστερη ενημέρωσή τους σχετικά με τις απαιτήσεις του κάθε μαθήματος.
- Εκπονήθηκαν ποικίλα εκπαιδευτικά βοηθήματα και συγγράμματα με οικονομικό όφελος για την πολιτεία, εφόσον τα εισαγόμενα από το εξωτερικό κοστίζουν πιο ακριβά.
- Σχεδιάστηκαν και εκδόθηκαν τέσσερα περιοδικά. Σκοπός των τριών εξ αυτών, τα οποία θα κυκλοφορούν κυρίως σε ηλεκτρονική μορφή, είναι η ανάπτυξη του επιστημονικού διαλόγου και η προώθηση της έρευνας που πραγματοποιείται στο Τμήμα. Τα περιοδικά αυτά, τα οποία ανταποκρίνονται σε διεθνείς προδιαγραφές, δημοσιεύουν κείμενα στην αγγλική γλώσσα που έχουν κριθεί από ανώνυμους κριτές και φιλοξενούν μελέτες έγκριτων ερευνητών, είναι τα εξής:
  - α) Το e-περιοδικό *SYNTHESIS* περιλαμβάνει επιστημονικά άρθρα για την αγγλόφωνη λογοτεχνία και τον πολιτισμό.
  - β) Το e-περιοδικό *DIRECTIONS in English Language Teaching, Testing and Assessment* δημοσιεύει άρθρα, πολλά από τα οποία περιλαμβάνουν

¹ Το Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και από Εθνικούς Πόρους, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ II), Μέτρο 2.2 «Αναμόρφωση Προγραμμάτων Σπουδών, Διεύρυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης», Ενέργεια 2.2.2. «Ολοκλήρωση της διεύρυνσης και αναμόρφωσης των Προγραμμάτων Σπουδών», Κατηγορία Πράξεων 2.2.2.α. «Αναμόρφωση Προπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών», Πράξη «Αναμόρφωση Προπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών».

² Η κατασκευή του Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης έγινε με πόρους του ΕΚΠΑ και όχι του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ.

αποτελέσματα επιστημονικών εμπειρικών ερευνών στο χώρο της διδασκαλίας και αξιολόγησης της γλωσσομάθειας.

- γ) Το e-περιοδικό με τίτλο *META-FRASEIS* περιλαμβάνει επιστημονικές μελέτες και δημιουργικές μεταφραστικές εργασίες.
- δ) Το τέταρτο περιοδικό, με τίτλο Α-ΦΟΡΜΕΣ, επιδιώκει την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και την καλλιέργεια της δημιουργικής γραφής. Δημοσιεύει τα καλύτερα από τα πρωτότυπα ποιητικά, πεζογραφικά και θεατρικά κείμενα που γράφουν κάθε χρόνο οι φοιτήτριες και οι φοιτητές στη διάρκεια του σεμιναρίου της συγγραφικής. Δημοσιεύτηκε επίσης μια πανηγυρική έκδοση των Α-ΦΟΡΜΩΝ, σε μορφή βιβλίου, με τίτλο ΜΟΡΦΕΣ-Α.

Δημιουργήθηκαν συνθήκες διαφάνειας, ενώ προβλήθηκε το έργο του Τμήματος μέσα από την ιστοσελίδα η οποία, στη διάρκεια της πενταετίας, αναπτύχθηκε σε δικτυακή πύλη με ποικίλες υπηρεσίες και μικροϊστότοπους.

Στη διάρκεια της πενταετίας, το Τμήμα εκπόνησε και τα εξής ακόμη σημαντικά έργα:

- Σχεδίασε οργάνωσε και υλοποίησε το «κλασικού τύπου» Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα το οποίο, σε επίπεδο ΜΔΕ προσφέρει δύο Ειδικεύσεις και στο επίπεδο ΔΔ τέσσερις.
- Σχεδίασε οργάνωσε και υλοποίησε το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών που οδηγεί σε ΜΔΕ στην Λεξικογραφία, με χρηματοδότηση από το ΕΠΕΑΕΚ II. Το ΠΜΣ αυτό και το αμέσως επόμενο, όπως και η Ειδίκευση «Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία» στο παραπάνω ΠΜΣ έχουν εφαρμοσμένο χαρακτήρα ώστε να εξυπηρετούν την άμεση επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων.
- Σχεδίασε σε συνεργασία με άλλα Τμήματα και συμμετείχε ενεργά σε ένα ακόμη Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό ΠΜΣ το οποίο οδηγεί σε ΜΔΕ στη Μετάφραση-Μεταφρασεολογία.
- Χάρης στην χρηματοδότηση του ΠΜΣ της Λεξικογραφίας απέκτησε τεχνικό εξοπλισμό η Βιβλιοθήκη του Τμήματος για χρήση του διαδικτύου από μεταπτυχιακούς και προπτυχιακούς φοιτητές/-τριες του Τμήματος.
- Χάρης στα προαναφερόμενα και τα πιο κάτω χρηματοδοτούμενα έργα του Τμήματος εμπλουτίστηκε η Βιβλιοθήκη με 500 και πλέον νέους τίτλους.
- Αναβαθμίστηκε το υφιστάμενο «Εργαστήριο Πολυμέσων για την Επεξεργασία Λόγου και Κειμένων» το οποίο αποτελεί βασικό περιβάλλον εκπαίδευσης, μελέτης και έρευνας των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών μέσω των ΤΠΕ.
- Το Τμήμα υπέβαλε προτάσεις οι οποίες έτυχαν θετικής αξιολόγησης και έτσι συμμετείχε σε οριζόντιες δράσεις του ΕΚΠΑ που χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ II και συγκεκριμένα (α) στην οριζόντια δράση για την λειτουργία του Προγράμματος για Θέματα Φύλου και Ισότητας (ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ.), (β) στο Πρόγραμμα «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών».
- Ανέλαβε το σχεδιασμό και εκπόνηση έργων, όπως το Εκπαιδευτικό Ερευνητικό Έργο για την Πιστοποίηση Αγγλομάθειας που χρηματοδοτείται από το ΥΠΕΠΘ με εθνικούς πόρους (2003 – μέχρι σήμερα) και το Σύστημα Αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας (ΣΑΠιΓ), στο οποίο μετέχουν και άλλα ξενόγλωσσα Τμήματα του ΕΚΠΑ (αρχές 2007 με τέλη 2008). Το ΣΑΠιΓ, το οποίο ήταν ένα πολυσχιδές και περίπλοκο έργο, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου υλοποίησαν μέλη ΔΕΠ του Τμήματος,

συγχρηματοδοτήθηκε γενναία από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο κατά 75% και Εθνικούς Πόρους κατά 25%.

- Με πόρους του ΕΚΠΑ και χάρις στα χρηματοδοτούμενα προγράμματα, δημιουργήθηκε, εξοπλίστηκε και στελεχώθηκε το Κέντρο Έρευνας με τίτλο RCEL (Research Centre for English Language Teaching and Testing), το οποίο απασχολεί σήμερα 15 περίπου μόνιμους επιστημονικούς συνεργάτες.
- Οργάνωσε σειρά επιστημονικών εκδηλώσεων και διεθνών συνεδρίων στα οποία έλαβαν μέρος διεθνούς κύρους Έλληνες και ξένοι επιστήμονες.

7.4.1 Εξέλιξη του νέου ΠΠΣ

Κατόπιν συστηματικής εσωτερικής αξιολόγησης του ΠΠΣ το 2001, με τον τρόπο που περιγράφεται στο εδάφιο 7.3.3, και κατόπιν της αποτίμησης των δεδομένων που προέκυψαν, θεωρήθηκε αναγκαία η αναβάθμιση του προγράμματος, ώστε το Τμήμα να ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες επιστημονικές και κοινωνικές ανάγκες. Ουσιαστικά, επιδιώχθηκε η δημιουργία ενός ευέλικτου ΠΠΣ, η δομή του οποίου να επιτρέπει τη συνεχή αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό του.

Η φιλοσοφία που διέπει το εκσυγχρονισμένο αυτό ΠΠΣ διαμορφώθηκε και βασίστηκε σε αντίστοιχες βελτιωτικές παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν σε ανάλογα προγράμματα ακαδημαϊκών μονάδων της ευρωπαϊκής και διεθνούς κοινότητας. Ειδικότερα, έλαβε υπόψη την επιτακτική ανάγκη για την ανάπτυξη διαπολιτισμικής συνείδησης και επικοινωνίας, την παιδεία που θα επιτρέψει την ισότιμη συμμετοχή των δύο φύλων σε κοινωνίες που σέβονται την πολιτισμική, γλωσσική και ατομική διαφορετικότητα, τις νέες μορφές γνώσης στις σύγχρονες κοινωνίες, τις συνεχώς μεταβαλλόμενες κοινωνικές ανάγκες και απαιτήσεις στον Ελληνικό και τον ευρύτερο ευρωπαϊκό χώρο, τους νέους τρόπους επικοινωνίας και μετάδοσης της πληροφορίας και τις προοπτικές για την ανάπτυξη νέων μαθησιακών τρόπων και του νέου περιβάλλοντος εντός του οποίου αναπτύσσονται νέες μορφές γνώσης.

Το ΠΠΣ όπως διαμορφώθηκε την πενταετία 2003-2008 προσβλέπει σε μια διεπιστημονική, πολυκλαδική και διαπολιτισμική παιδεία. Στη βάση αυτή, το ΠΠΣ αποσκοπεί στα παρακάτω τα οποία αποτελούν τη βάση για τη διάρθρωση και τον ορισμό του περιεχομένου των μαθημάτων:

- Στην απόκτηση του απαραίτητου θεωρητικού υπόβαθρου για την κατανόηση της δομής και της λειτουργία της γλώσσας γενικότερα, και της αγγλικής ειδικότερα, καθώς επίσης για την ανάπτυξη ικανότητας μετάφρασης και διαγλωσσικής επικοινωνίας.
- Στην ικανότητα εφαρμογής των θεωριών για τη φύση και τη λειτουργία της γλώσσας, για την επικοινωνία, για την εκμάθηση και διδασκαλία της γλώσσας και την επίτευξη ερευνητικών και εκπαιδευτικών σκοπών.
- Στην ικανότητα εφαρμογής γλωσσολογικών θεωριών σε χώρους ιδιαίτερης κοινωνικής ωφελιμότητας όπως λ.χ. λεξικογραφία, μετάφραση, γλωσσικό σχεδιασμό και προγραμματισμό (σε συνδυασμό με το χώρο της πληροφορικής επιστήμης), κειμενικές εφαρμογές και σύνταξη σωμάτων κειμένων.
- Στη διαχρονική και σφαιρική γνώση της λογοτεχνίας και του πολιτισμού των αγγλόφωνων λαών.
- Στην απόκτηση του απαραίτητου γνωστικού υπόβαθρου της θεωρίας και κριτικής της λογοτεχνίας καθώς και της ικανότητας κριτικής ανάλυσης και αξιολόγησης λογοτεχνικών κειμένων και πολιτισμικών πρακτικών.

- Στην ευρύτερη και πιο συστηματική γνώση θεμάτων σχετικών με την λογοτεχνία και τον πολιτισμό της Ελλάδας, μέσα στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού και γενικότερα του δυτικού πολιτισμού.

7.4.2 Επιστημονικοί και κοινωνικοί στόχοι του Τμήματος

Οι ειδικότεροι στόχοι που έθεσε το Τμήμα, δεδομένης της χρηματοδότησης που επέτρεπε πρόσθετους ανθρώπινους πόρους και εξοπλισμό, ήταν οι εξής:

- Δημιουργία συνθηκών για την ανάπτυξη της αγγλομάθειας των φοιτητών/-τριών, η οποία τους είναι απολύτως απαραίτητη αφενός για την επαγγελματική τους αποκατάσταση (τη στιγμή που η αγγλική αποτελεί τη γλώσσα της διεθνούς επικοινωνίας, της επιστημονικής έρευνας και το κατεξοχήν εργαλείο των ΤΠΕ) και αφετέρου για την επιτυχή φοίτησή τους στο Τμήμα αφού όλα τα μαθήματα διδάσκονται μέσω της αγγλικής. Η συστηματική γλωσσική εκπαίδευση αποτελεί προτεραιότητα του Τμήματος επειδή το επίπεδο γνώσης της αγγλικής γλώσσας των εισαγομένων φοιτητών/-τριών ποικίλει σημαντικά,³ αλλά και επειδή όλοι/-ες πρέπει να αποκτήσουν ικανότητες που δεν έχουν όταν εισάγονται στο Τμήμα και συγκεκριμένα ικανότητες να χειρίζονται τον ακαδημαϊκό λόγο στην αγγλική. Στόχος του ΠΠΣ συνεπώς είναι να διασφαλίσει, στο βαθμό που οι συνθήκες επιτρέπουν, ενιαίο επίπεδο αγγλομάθειας με φροντιστηριακή ενισχυτική διδασκαλία και αυτοεκπαίδευση, με δυνατότητες εξατομικευμένης καθοδηγούμενης και αυτόνομης μάθησης. Η άριστη γλωσσομάθεια, οι παρεχόμενες μορφές γνώσης σε χώρους που αφορούν την επικοινωνία και πολιτισμική παραγωγή σε παγκόσμιο επίπεδο, επιτρέπει στους/τις απόφοιτους/-ες να ακολουθήσουν διάφορα επαγγέλματα (π.χ. να εργαστούν σε εκδοτικούς οργανισμούς για μετάφραση, επιμέλεια, επεξεργασία κειμένων και παραγωγή εκπαιδευτικού και πολυμεσικού υλικού, στα ΜΜΕ και σε χώρους που σχετίζονται με τις νέες τεχνολογίες, το θέατρο και τον κινηματογράφο, σε οργανισμούς τουρισμού και επιχειρήσεις αιχμής).
- Αναβάθμιση του Προγράμματος Αρχικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης των φοιτητών/-τριών εφόσον το μεγαλύτερο ποσοστό των αποφοίτων θα το απορροφήσει η δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση.
- Ενίσχυση του ενδιαφέροντος των εκπαιδευομένων για (αυτό)μάθηση
- Δημιουργία συνθηκών για την ανάπτυξη κριτικής σκέψης των φοιτητών/-τριών και της δυνατότητας ερμηνείας του κοινωνικού και πολιτισμικού πλαισίου, της ικανότητάς τους για αυτενέργεια και συνεργασία, τις ατομικές τους ικανότητες για μετασχηματισμένες πρακτικές εφαρμογές και για συλλογική προαγωγή της έρευνας και της επιστήμης.

Τα στοιχεία που ελήφθησαν υπόψη για την εξέλιξη του ΠΠΣ είναι τα εξής:

- ✓ Οι δυνατότητες των μελών ΔΕΠ του Τμήματος να οργανώσουν και να υλοποιήσουν με επιτυχία τη συγκεκριμένη πρόταση.
- ✓ Η πρόοδος της επιστήμης της σχετικής με τα γνωστικά πεδία των σπουδών που προσφέρει το Τμήμα.

³ Από μετρήσεις που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια με ειδικά κατασκευασμένα όργανα μέτρησης, έχει διαπιστωθεί πως περίπου το 20% των εισαγομένων έχει επίπεδο γλωσσομάθειας κάτω του μετρίου (το επίπεδο τους είναι μεταξύ του Α2 και Β1), το 50% των εισαγομένων έχει επίπεδο γλωσσομάθειας μεταξύ του Β1 και του Β2 και μόνο ένα 30% έχει το επίπεδο που απαιτείται για επιτυχείς σπουδές στο Τμήμα, δηλαδή επίπεδο Γ1.

- ✓ Η κρατούσα τάση σε έγκριτα Πανεπιστήμια της Ε.Ε. και των Η.Π.Α. για διεπιστημονικές προσεγγίσεις των αντικειμένων της έρευνας και της γνώσης.
- ✓ Οι ανάγκες της αγοράς εργασίας.
- ✓ Η κοινωνική ανάγκη για ευαισθητοποίηση σε θέματα ισότητας των φύλων.
- ✓ Τα μέσα που προσφέρουν η επιστήμη της πληροφορικής και η σύγχρονη τεχνολογία για ερευνητικούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς.
- ✓ Οι ελλείψεις σε διδακτικό προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή, που θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν με οικονομική ενίσχυση από το ΚΠΣ. Η κάλυψη αυτών των αναγκών ήταν βασική προϋπόθεση για την υλοποίηση των περισσότερων δράσεων και της βιωσιμότητας των έργων.

7.4.3 Υλοποίηση των στόχων για το ΠΠΣ του Τμήματος

Οι στρατηγικές που εφαρμόστηκαν για την υλοποίηση των παραπάνω αφορούσαν το περιεχόμενο του ΠΠΣ, το οποίο οργανώθηκε εκ νέου, λαμβάνοντας υπόψη τη δομή του Τμήματος, το οποίο αποφάσισε να διατηρήσει τις Κατευθύνσεις Σπουδών, αντίστοιχων με τα επιστημονικά πεδία των δύο Τομέων του Τμήματος: «Γλώσσας-Γλωσσολογίας» και «Λογοτεχνίας-Πολιτισμού». Το σκεπτικό ήταν να εξακολουθήσουν οι δύο Τομείς να προσφέρουν εξειδίκευση στα σχετικά γνωστικά αντικείμενα, τα οποία επιλέγονται και ακολουθούνται από τους/τις φοιτητές/-τριες μετά το πέρας του δεύτερου έτους σπουδών. Έγιναν όμως και οι εξής βασικές αλλαγές:

- Διαμορφώθηκαν δύο επίπεδα Σπουδών, δηλαδή το «Επίπεδο Βασικών Σπουδών» που περιλαμβάνει βασικά Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΜ) και το «Επίπεδο Εξειδικευμένων Σπουδών», το οποίο περιλαμβάνει ορισμένα ΥΜ βασικά για την εξειδίκευση και τα ΥΜΕ.
- Σχεδιάστηκαν συνεκτικοί Κύκλοι Μαθημάτων: α) «Κύκλοι Βασικών Μαθημάτων», με εισαγωγικά μαθήματα, βασικά για την παρακολούθηση των Εξειδικευμένων Σπουδών β) «Κύκλοι Μαθημάτων Ειδικότητας», που στοχεύουν στην ενίσχυση της εξειδίκευσης, και γ) «Διεπιστημονικοί Κύκλοι Μαθημάτων», που να ανταποκρίνονται στον διεπιστημονικό χαρακτήρα του Πτυχίου.
- Σχεδιάστηκε η βασική δομή του νέου ΠΠΣ και οργανώθηκε η διάταξη των μαθημάτων που διδάσκονται ανά Εξάμηνο Σπουδών. Συγκεκριμένα, προσδιορίστηκαν τα απαιτούμενα για την λήψη του Πτυχίου, δηλαδή ο αριθμός Εξαμήνων Σπουδών που πρέπει να συμπληρωθούν, ο συνολικός αριθμός Διδακτικών Μονάδων (ΔΜ), ο αριθμός Υποχρεωτικών Μαθημάτων (ΥΜ) και Υποχρεωτικών Μαθημάτων Επιλογής (ΥΜΕ), η αντιστοιχία ΔΜ ανά μάθημα, και ο αριθμός ελάχιστου αριθμού ΔΜ για τον κάθε χώρο στον οποίο αναφέρεται ο τίτλος του Πτυχίου (ελληνικές και αγγλικές σπουδές), ώστε να διασφαλίζεται ο διεπιστημονικός τίτλος του.

Άλλες **καινοτομίες** που κατόρθωσε να εισάγει το Τμήμα σε αυτή την 5ετία είναι οι εξής:

- Διαμορφώθηκε ένας διεπιστημονικός και διατομεικός κύκλος μαθημάτων με θέμα «Λόγος και φύλο», ο οποίος περιλαμβάνει μαθήματα γλωσσικών και λογοτεχνικών σπουδών από την οπτική του φύλου και εκθέτει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στη φεμινιστική σκέψη. Το αποτέλεσμα ήταν

πως μεγάλη ομάδα φοιτητών/-τριών ευαισθητοποιήθηκε σε θέματα σχετικά με την ισότητα των φύλων, την έμφυλη ιδεολογία και πρακτικές, όπως αυτές πραγματώνονται σε κείμενα, λογοτεχνικά και μη.

- Εκπονήθηκε νέο (υπο)πρόγραμμα συστηματικής αρχικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στη Διδακτική της Αγγλικής, ώστε να έχουν οι απόφοιτοι/-τες τα απαραίτητα εφόδια για τη διδασκαλία της Αγγλικής, με την οποία ασχολούνται οι περισσότεροι/ες απόφοιτοι/ες του Τμήματός μας. Με το πρόγραμμα προβλέφθηκε και υλοποιήθηκε η σύνδεση του πανεπιστημίου και των εφαρμοσμένων σπουδών με το σχολείο και τη διδακτική πράξη. Για το πρόγραμμά του αυτό το Τμήμα τιμήθηκε με το Ευρωπαϊκό Σήμα Γλωσσών.
- Εκπονήθηκε πρόγραμμα κατάρτισης στην Αγγλική Γλώσσα, για να αναπτύξουν οι φοιτητές/-τριες την ικανότητα να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά την αγγλική γλώσσα ως το βασικό εργαλείο για τις σπουδές τους και στη συνέχεια για τις επαγγελματικές τους ανάγκες.
- Ενισχύθηκε ο εργαστηριακός και σεμιναριακός χαρακτήρας των σπουδών αφενός για την ανάπτυξη κριτικής σκέψης μέσω μιας παιδείας γλωσσικού και πολιτισμικού πλουραλισμού, αφετέρου για την πρακτική κατάρτιση των φοιτητών/-τριών ως εκπαιδευτικών μιας γλώσσας παγκόσμιας εμβέλειας και ιδιαίτερης κοινωνικής σημασίας για την Ελλάδα και την Ευρώπη.
- Εκσυγχρονίστηκαν οι μέθοδοι διδασκαλίας, σύμφωνα με τις επιστημονικές, εκπαιδευτικές και τεχνολογικές εξελίξεις και ανάλογα με τις εκάστοτε συνθήκες στον εκπαιδευτικό μας χώρο (αναλογία διδασκόντων-διδασκόμενων, υλικοτεχνική υποδομή, κτλ.), επιδιώκοντας την καλλιέργεια και την ανάπτυξη της αυτενέργειας και της συνεργασιμότητας των φοιτητών/-τριών, με την ανάθεση ατομικών και ομαδικών παρουσιάσεων στην τάξη ή ερευνητικών εργασιών. Επίσης, επιδιώκεται η ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, των ερευνητικών δεξιοτήτων και της προσαρμοστικότητας των φοιτητών/-τριών στα μεταβαλλόμενα δεδομένα της επιστήμης τους και των σχετικών μεθόδων, καθώς επίσης και της κοινωνίας και του επαγγελματικού χώρου ειδικότερα, με την έκθεσή τους σε διάφορες και διαφορετικές θεωρητικές προσεγγίσεις και κριτικές ή επιστημονικές μεθόδους, και με την άσκησή τους τόσο στην αναζήτηση τέτοιων στοιχείων με βιβλιογραφική έρευνα έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού, όσο και στην εφαρμογή τους σε συγκεκριμένες επιστημονικές εργασίες. Ο εκσυγχρονισμός των μεθόδων διδασκαλίας συνίσταται στα εξής:
  - Στην ενίσχυση και βελτίωση του διδακτικού έργου με την εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία, η οποία επιτρέπει την παροχή εκπαιδευτικού υλικού, σε ψηφιακή μορφή, εμπλουτισμένου με πολυμέσα, και τη χρήση πολλαπλών πηγών πληροφόρησης. Καθοριστικός είναι ο ρόλος του υφιστάμενου Σπουδαστηρίου του Τμήματος, το οποίο έχει εκσυγχρονιστεί τεχνολογικά, καθώς επίσης το Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης και το Εργαστήριο Πολυμέσων.
  - Στην εξοικείωση και εξάσκηση των φοιτητών/-τριών στη χρήση των ΤΠΕ για τη μελέτη και την έρευνα.
  - Στην οργάνωση φροντιστηριακών ασκήσεων (tutorials) για ενισχυτική γλωσσική διδασκαλία, την υποστήριξη θεωρητικών μαθημάτων (των οποίων η διδασκαλία γίνεται με τη μορφή διαλέξεων σε μεγάλα ακροατήρια), την καθοδήγηση των φοιτητών/-τριών ώστε να εκπονούν,

- συλλογικά ή ατομικά μικρής κλίμακας έρευνα, να υλοποιούν εκπαιδευτικά προγράμματα και να συγγράφουν επιστημονικά δοκίμια.
- Στην οργάνωση εργαστηριακής μορφής εκπαίδευση για την αρχική κατάρτιση των εκπαιδευομένων ως καθηγητών αγγλικής και σχεδιασμού ενός ειδικότερου προγράμματος προσομοιωτικής και εποπτευόμενης διδασκαλίας.
  - Στο σχεδιασμό και παροχή Φυλλαδίων και Βιβλίων Εργασίας [Worksheets] σε έντυπη και ψηφιακή μορφή με σκοπό τη διεξαγωγή επικοινωνιακού διαλόγου κατά τη διδακτική διαδικασία σε συγκεκριμένα θεωρητικά μαθήματα γλωσσολογικών και λογοτεχνικών σπουδών.
  - Γενικευμένη χρήση των οπτικοακουστικών μέσων σε όλα τα μαθήματα και των δύο τομέων (εκπαιδευτική αξιοποίηση λ.χ. μαγνητοφωνημένων κειμένων, βιντεοταινιών, προβολών ταινιών, και άλλων πολυμεσικών εφαρμογών που παρέχουν τη δυνατότητα στους/τις φοιτητές/-τριες επαφής με τον αγγλόφωνο πολιτισμό και δημιουργεί επιπρόσθετα κίνητρα μάθησης.
- Εκπονήθηκε σχέδιο για τη χρήση πολλαπλής βιβλιογραφίας στα μαθήματα του ΠΠΣ και των ΠΜΣ, το οποίο σχέδιο υλοποιήθηκε χάρις στον εμπλουτισμό της Βιβλιοθήκης με βιβλία, επιστημονικά περιοδικά, CD-Rom, συνδρομές σε on line full-text περιοδικά, κτλ., καθώς και την καθοδήγηση των φοιτητών/-τριών στην αναζήτηση, κριτική αξιολόγηση και σωστή χρήση της επιστημονικής πληροφορίας που προσφέρει η τεχνολογία για επιστημονική πληροφόρηση.
  - Εκσυγχρονίστηκε ο τρόπος αξιολόγησης της γνώσης των φοιτητών/-τριών ως εξής:
    - Αρχισαν να χρησιμοποιούνται ενδιάμεσα διαγωνίσματα [mid-term exams], λ.χ. σε μαθήματα θεωρίας της λογοτεχνίας, λογοτεχνίας και πολιτισμού, πολλαπλά tests σε μαθήματα που απαιτούν προετοιμασία με ανάγνωση πρωτογενών κειμένων, όπως τα μαθήματα που επικεντρώνουν στη μελέτη μυθιστορημάτων και θεατρικών έργων, με εξετάσεις «ανοικτού βιβλίου» [open-book exams] που επιδιώκουν να αποτρέψουν την αποστήθιση πληροφοριών και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και κριτικού λόγου.
    - Προωθήθηκε το σύστημα των προσθετικών μονάδων για εκπαιδευτικές και ερευνητικές εργασίες εναλλακτικών της τελικής εξέτασης καθώς και για συμμετοχή σε ερευνητικά έργα που απαιτούν τη συγγραφή επιστημονικών κειμένων σε συλλογική ή ατομική βάση. Με τον τρόπο αυτό, επιδιώκεται η πρακτική άσκηση και η ανάπτυξη των ατομικών δεξιοτήτων των φοιτητών/-τριών στην αποδοτική έρευνα βιβλιογραφίας, κοινωνικών και κειμενικών πρακτικών, καθώς επίσης στην ικανότητα σωστής παρουσίασης των αποτελεσμάτων της διερεύνησής τους.
    - Προωθήθηκε ο θεσμός των ατομικών και συλλογικών εργασιών για γραπτή παρουσίαση (με ψηφιακή μορφή) σε άλλους εκπαιδευόμενους και για προφορική παρουσίαση στην αίθουσα διδασκαλίας ώστε να δίνεται η δυνατότητα αλληλοεκπαίδευσης και αλληλοαξιολόγησης των φοιτητών/-τριών. Σε μαθήματα που οι αριθμοί επιτρέπουν το σεμιναριακό χαρακτήρα, οι εργασίες αυτές είτε αντικαθιστούν την τελική εξέταση (λ.χ. στο μάθημα της συγγραφικής), είτε καλύπτουν μέρος της γενικής αξιολόγησης η οποία είναι το άθροισμα της

βαθμολογίας σε ερευνητική εργασία ή πολλαπλές εργασίες ή ασκήσεις και της επίδοσης σε ενδιάμεσα tests ή στο τελικό διαγώνισμα (λ.χ. στα μαθήματα της κοινωνιο-γλωσσολογίας, σημασιολογίας-πραγματολογίας, σε διάφορα μαθήματα μετάφρασης, λογοτεχνίας και κινηματογράφου).

- Ειδικότερα στον κύκλο μαθημάτων που αποτελούν πρόγραμμα αρχικής κατάρτισης των εκπαιδευομένων στη διδασκαλία της αγγλικής η συνολική βαθμολογία των φοιτητών/-τριών είναι αποτέλεσμα του αθροίσματος εργασίας στο πλαίσιο του μαθήματος (10%), της πρακτικής άσκησης των φοιτητών/-τριών (30%) σε σχολεία και, είτε??? της τελικής γραπτής εξέτασης (60%).
- Στο πλαίσιο του προγράμματος της διδακτικής της αγγλικής γλώσσας, σχεδιάστηκε και το σύστημα χρήσης του επαγγελματικού portfolio, βάσει των αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης για το γλωσσικό portfolio, το οποίο και βαθμολογείται καθώς αναπτύσσεται.

Πρόσθετες καινοτομίες που κατόρθωσε να εισαγάγει το Τμήμα στην πενταετία 2003-08 είναι οι εξής:

- Αναπτύχθηκε ηλεκτρονικό και έντυπο υλικό (αυτό)εκπαίδευσης και σχεδιάστηκε η χρήση πολλαπλών πηγών πληροφόρησης.
- Με δεδομένη πλέον την υποδομή για τη χρήση των νέων τεχνολογιών από φοιτητές/-τριες, πολλά μέλη ΔΕΠ του Τμήματος αξιοποίησαν την πλατφόρμα που δημιούργησε το ΕΚΠΑ και δημιουργήθηκαν ηλεκτρονικές τάξεις σε περίπου 15 μαθήματα.
- Προσφέρθηκαν γνώσεις πληροφορικής και κατάρτιση στην εξειδικευμένη χρήση της τεχνολογίας για ερευνητικούς και εκπαιδευτικούς σκοπούς, με τη δημιουργία κύκλου εξειδικευμένων μαθημάτων πληροφορικής, άσκηση στη χρήση της των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ) σε όσο το δυνατόν περισσότερα μαθήματα, εκπαίδευση των φοιτητών/-τριών για αυτομάθηση με τη βοήθεια των ΤΠΕ, ώστε να ανταποκρίνονται στην ανάγκη της δια βίου εκπαίδευσης ως μέσου για την επιστημονική τους εξέλιξη και την επαγγελματική τους ανταγωνιστικότητα.
- Ορισμένες από τις παραπάνω στρατηγικές και πρακτικές αλλά και αυτές που ακολουθούν αποβλέπουν στην **ενίσχυση της ευρωπαϊκής διάστασης** της ελληνικής κοινωνίας, ακολουθώντας τις διεθνείς επιστημονικές εξελίξεις στα γνωστικά πεδία που θεραπεύει το Τμήμα. Για τις εξελίξεις αυτές τα μέλη ΔΕΠ ενημερώνονται συστηματικά, διατηρώντας και αναπτύσσοντας σημαντικές επαφές και συνεργασίες με διάφορους φορείς και πανεπιστήμια στην Ελλάδα, στις αγγλόφωνες χώρες και τα υπόλοιπα κράτη της ευρωπαϊκής και της διεθνούς κοινότητας. Ως αποτέλεσμα, το Τμήμα προσφέρει πλέον διεπιστημονικές και διακλαδικές σπουδές υψηλού επιπέδου και μετέχει στο επιστημονικό και εκπαιδευτικό γίγνεσθαι με ένα συνολικό έργο που έχει κερδίσει τη διεθνή αναγνώριση των ειδικών.
- Σχεδιάστηκε και άρχισε να εφαρμόζεται σύστημα διαρκούς εσωτερικής αποτίμησης της ποιότητας του έργου που προσφέρει το Τμήμα. Επίσης σχεδιάστηκε σύστημα εξωτερικής αξιολόγησης των προγραμμάτων προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών.
- Αναπτύχθηκαν ακόμη περισσότερο οι συνεργασίες με άλλα Τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής και του ΕΚΠΑ με στόχο την εδραίωση της

διεπιστημονικότητας του ΠΠΣ και την εκπόνηση κοινών εκπαιδευτικών και ερευνητικών εργασιών για την προαγωγή της έρευνας και της επιστήμης. Παράλληλα, ενισχύθηκε και επεκτάθηκε το υφιστάμενο δίκτυο συνεργασιών με ΑΕΙ, ερευνητικά κέντρα και εκπαιδευτικά ιδρύματα, με στόχο την αποτελεσματικότερη διασύνδεση του Τμήματος με την ελληνική κοινωνία, τις αγγλόφωνες χώρες και γενικότερα την διεθνή κοινότητα, με ιδιαίτερη έμφαση στις συνεργασίες που αφορούν τις διαγλωσσικές και διαπολιτισμικές σπουδές.

- Προωθήθηκαν τα Ευρωπαϊκά προγράμματα κινητικότητας φοιτητών/-τριών και διδασκόντων (Προγράμματα ERASMUS-SOCRATES) κυρίως σε κράτη μέλη της Ε.Ε.

7.4.4 Σκοπιμότητα, αναμενόμενα αποτελέσματα, άμεσα ωφελούμενοι

Στο πλαίσιο της λειτουργίας του ΠΠΣ και των ΠΜΣ, το Τμήμα στοχεύει στην παροχή συγκροτημένης επιστημονικής γνώσης, ουσιαστικής παιδείας και άρτιας κατάρτισης των φοιτητών/-τριών ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν ικανοποιητικά τις αυξημένες απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνικής ζωής και της αγοράς εργασίας, είτε επιλέξουν να ενταχθούν επαγγελματικά στο χώρο της εκπαίδευσης, είτε αποφασίσουν να εργαστούν στον χώρο των εκδόσεων, των μεταφράσεων, του τουρισμού, των επιχειρήσεων ή και στον ευρύτερο εργασιακό χώρο σε δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς.

Επιπλέον, στοχεύει στην ανάπτυξη κατάλληλων συνθηκών για την προαγωγή των επιστημών που θεραπεύει το Τμήμα, ειδικότερα με την εισαγωγή των ΤΠΕ που διευκολύνουν την έρευνα, την απόκτηση νέας μορφής γνώσης και πολλαπλής πληροφόρησης. Η χρήση νέων μεθόδων εκπαίδευσης αποσκοπεί στην καλλιέργεια του κριτικού πνεύματος των φοιτητών/-τριών ώστε να αναπτύξουν ικανότητες να αξιολογούν και να αρθρώνουν αυτόνομο επιστημονικό και κοινωνικό λόγο, καθώς επίσης να μετέχουν ενεργητικά σε διαδικασίες της δια-βίου μάθησης που απαιτούν οι συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες παραγωγής της γνώσης και της επικοινωνίας.

Πιο συγκεκριμένα, οι σπουδές στο Τμήμα εξυπηρετούν:

- Τον εκσυγχρονισμό της ανώτατης εκπαίδευσης και την αναβάθμιση της παρεχόμενης επιστημονικής γνώσης στο χώρο των αγγλόφωνων γλωσσολογικών, λογοτεχνικών και πολιτισμικών σπουδών, καθώς επίσης την πληρέστερη κατάρτιση στην αγγλική γλώσσα και τη διδακτική της γλώσσας αυτής ώστε ο τίτλος σπουδών του Τμήματος αφενός να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της ελληνικής και της ευρύτερης ευρωπαϊκής κοινωνίας, αφετέρου να είναι ισότιμος των αντίστοιχων τίτλων που παρέχονται από τα πλέον αναγνωρισμένα ΑΕΙ χωρών μελών της Ε.Ε.
- Την υποστήριξη της ελληνικής αγοράς, παράγοντας άρτια καταρτισμένους επιστήμονες που θα ενισχύσουν τόσο τον ιδιωτικό τομέα (επιχειρήσεις, εκπαιδευτικά ιδρύματα, εκδοτικούς οίκους, Μ.Μ.Ε. διεθνείς οργανισμούς, κ.α.) όσο και τον δημόσιο (εκπαιδευτικό σύστημα, αλλά και διάφορες άλλες υπηρεσίες και οργανισμούς).
- Την ανάπτυξη και ενίσχυση της ήδη υπάρχουσας διεπιστημονικής και πολυκλαδικής προσέγγισης στα γνωστικά πεδία που θεραπεύει το Τμήμα για τη διεύρυνση των προοπτικών τόσο της επαγγελματικής απασχόλησης όσο των μεταπτυχιακών σπουδών.

- Την ενίσχυση της γνώσης και της ικανότητας χρήσης των νέων τεχνολογιών από τους αποφοίτους του Τμήματος, πράγμα που διευκολύνει και υποστηρίζει την αυτομάθηση και τη δια βίου εκπαίδευση η οποία αποτελεί προτεραιότητα της εθνικής και ευρωπαϊκής πολιτικής.
- Τη σύνδεση των σπουδών με τη χρήση πολλαπλών πηγών πληροφόρησης με την παραγωγή έντυπου και ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν από τη μαζικοποίηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και για την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- Την καλλιέργεια του διαπολιτισμικού διαλόγου και την ενδυνάμωση της ιδέας του ευρωπαίου πολίτη.
- Τη διεύρυνση των επιστημονικών οριζόντων των σπουδών με την ενδυνάμωση και καθιέρωση των συνεργασιών του Τμήματος με ξένα Πανεπιστήμια και διάφορους πολιτιστικούς φορείς στην Ελλάδα, την Ευρώπη, στις Η.Π.Α., Καναδά και Αυστραλία.
- Την ευαισθητοποίηση των εκπαιδευομένων σε θέματα ισότητας των φύλων με την εισαγωγή μαθημάτων που εντάσσονται στο διεπιστημονικό χώρο των γυναικείων σπουδών και μελέτης του φύλου ώστε με τη διερεύνηση της διαφορετικότητας των κοινωνικών ρόλων ανδρών και γυναικών και την κριτική ανάλυση της ιδεολογίας που αναπαράγει την άνιση κατανομή της κοινωνικής δύναμης, να ομαλοποιηθούν οι σχέσεις τόσο στο εργασιακό όσο και στο ευρύτερα κοινωνικό και πολιτισμικό επίπεδο.
- Την καλλιέργεια ευαισθητοποιημένων σε σύγχρονα προβλήματα ατόμων, μέσα από τη μελέτη επιστημονικών, λογοτεχνικών και διαφόρων άλλων τύπων κειμένων στο πλαίσιο ενός πολυεπιστημονικού και διαπολιτισμικού διαλόγου.

Με την υλοποίηση των συμπληρωματικών έργων που έχει αναλάβει το Τμήμα, αναμένονται τα εξής:

- Η αναβάθμιση του Τίτλου Σπουδών του Τμήματος.
- Η αύξηση των πιθανοτήτων των αποφοίτων για εξεύρεση εργασίας και η υψηλή στάθμη των υπηρεσιών που θα προσφέρουν.
- Η αξιοποίηση των ΤΠΕ και η ενίσχυση της δια βίου εκπαίδευσης
- Η καλλιέργεια της επιστημονικότητας, της κριτικής ικανότητας και της ευαισθητοποίησης των φοιτητών σε σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα.
- Η υψηλού επιπέδου επικοινωνιακή ικανότητα με μέσον την αγγλική γλώσσα.
- Η άρτια κατάρτιση των εκπαιδευομένων ως καθηγητών της αγγλικής γλώσσας.

Άμεσα ωφελούμενοι από το έργο είναι:

- Οι φοιτητές/-τριες και οι απόφοιτοι/-ες του Τμήματος.
- Τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών με συναφή αντικείμενα.
- Η Φιλοσοφική Σχολή, το Πανεπιστήμιο Αθηνών και γενικότερα η ανώτατη εκπαίδευση στην Ελλάδα.
- Ο χώρος της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης στο δημόσιο τομέα (Α/θμια, Β/θμια, Γ/θμια και Εκπαίδευση Ενηλίκων), καθώς επίσης στον ιδιωτικό.
- Η κοινωνία και η ευρύτερη αγορά εργασίας που απαιτεί εργαζόμενους με διαπολιτισμικές επικοινωνιακές ικανότητες.

Έμμεσα ωφελούμενοι είναι:

- Η αγορά εργασίας που έχει ανάγκη από στελέχη με υψηλό επίπεδο αγγλομάθειας και τις ειδικές γνώσεις που αναπτύσσουν όσοι μελετούν και ασχολούνται με πολιτισμικές πρακτικές των αγγλοφώνων λαών.
- Το εκπαιδευτικό σύστημα, διότι με την πληρέστερη κατάρτιση των μελλοντικών εκπαιδευτικών ωφελούνται όλες οι εκπαιδευτικές βαθμίδες της χώρας, ενώ ωφελείται άμεσα η ξενόγλωσση εκπαίδευση που προσφέρεται σε παιδιά, εφήβους και ενήλικες από δημόσιους φορείς ή και ιδιωτικούς οργανισμούς.
- Η τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα από την προβολή της συνολικής εργασίας του Τμήματος και των αποφοίτων του στο εξωτερικό.
- Η χώρα από την προβολή της στο εξωτερικό μέσω της συγκριτικής μελέτης της ελληνικής γλώσσας, του πολιτισμού και της λογοτεχνίας και μέσω της ανάδειξης του ΠΠΣ σε διεθνές επίπεδο, έτσι ώστε να προσελκύονται στην Ελλάδα σημαντικές προσωπικότητες από το διεθνή ακαδημαϊκό χώρο καθώς και ξένοι/ες φοιτητές/-τριες.

Το σύνολο της κοινωνίας, διότι οι απόφοιτοι του Τμήματος αποκτούν ένα σύγχρονο Τίτλο Σπουδών που ανταποκρίνεται στα σημερινά δεδομένα του κοινωνικο-οικονομικού γίνεσθαι και συνεπώς προσφέρουν υπηρεσίες στην αγορά εργασίας και βελτιώνουν το βιοτικό επίπεδο της χώρας.

7.4.5 Πηγές χρηματοδότησης

Στη διάρκεια της πενταετίας 2003-2008 με τις πρόσθετες πηγές χρηματοδότησης από το ΚΠΣ και Εθνικούς Πόρους εξασφαλίστηκαν ανθρωπίνι πόροι των οποίων η συμβολή ήταν καθοριστική για τα σημαντικά επιτεύγματα του Τμήματος που ήδη αναφέρθηκαν πιο πάνω. Συγκεκριμένα, κατέστη δυνατόν να συνάψει το Τμήμα συμβάσεις έργου με διδάσκοντες/-ουσες του Π.Δ. 407/80, επιστημονικούς συνεργάτες, και ειδικά καταρτισμένα άτομα για γραμματειακή και τεχνική υποστήριξη. Συνεπώς, για το διάστημα αυτό, η αναλογία διδασκόντων-διδασκομένων ήταν βελτιωμένη, αν και ο αριθμός μελών ΔΕΠ δεν αυξήθηκε, ενώ αυξήθηκε το ποσοστό των εισαγομένων στο Τμήμα –χωρίς την συγκατάθεσή του.

7.4.6 Προσέλκυση αξιόλογων υποψηφιοτήτων για θέσεις μελών ΔΕΠ

Για τη μία μόνο νέα θέση μέλους ΔΕΠ και για τις τρεις θέσεις που προκηρύχθηκαν για να αντικαταστήσουν μέλη ΔΕΠ που συνταξιοδοτήθηκαν υπήρξαν για κάθε περίπτωση 3-4 αξιόλογες υποψηφιότητες και επελέγησαν άτομα με εξαιρετικές σπουδές σε αγγλόφωνες χώρες σε θέσεις Λέκτορα.

7.4.7 Διαδικασία παρακολούθησης αποτελεσματικότητας των ενεργειών

Για κάθε δράση ή εργασία προβλέπεται ένα «παραδοτέο» και η υλοποίησή του παρακολουθείται συστηματικά από αρμόδιες επιτροπές, εφόσον οι υπεύθυνοι είναι υπόλογοι για να το υλοποιήσουν και μάλιστα να το υλοποιήσουν βάσει προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος. Από το 2003, μεγάλο ποσοστό των ενεργειών που έχουν επιτελεστεί στο Τμήμα ήταν υποχρεωτικά υπό παρακολούθηση από αρμόδιες επιτροπές που έπρεπε να καταθέσουν τριμηνιαίες και εξαμηνιαίες εκθέσεις στον ΕΛΚΕ του ΕΚΠΑ με τελικό αποδέκτη τη Διαχειριστική Αρχή του ΥΠΕΠΘ. Σε κάθε ένα από τα χρηματοδοτούμενα έργα υπήρχε επιτροπή παρακολούθησης η οποία ήταν υπεύθυνη για:

- τη διαμόρφωση του τελικού λεπτομερούς χρονοδιαγράμματος υλοποίησης ενεργειών του κάθε έργου, μετά τη λήψη της εγκριτικής απόφασης.

- τη συνολική παρακολούθηση της υλοποίησης του έργου από την έναρξη έως την ολοκλήρωση, σύμφωνα με την εγκριτική απόφαση και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης,
- την παρακολούθηση και το συντονισμό όλων των ενεργειών αξιολόγησης του έργου στο σύνολό του, καθώς και την επεξεργασία των αποτελεσμάτων,
- την επεξεργασία των στοιχείων του έργου (Φυσικό και Οικονομικό Αντικείμενο), που προβλέπονται από το Σύστημα Διαχείρισης και τις εκθέσεις παρακολούθησης του έργου,
- το συντονισμό, την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την αποτελεσματικότητα όλων των ενεργειών για τη βιωσιμότητα και συνέχιση του έργου μετά το τέλος του Προγράμματος (follow up evaluation),
- την παρέμβαση (διορθωτικά ή/και βελτιωτικά) κατά τη διαδικασία υλοποίησης του έργου προκειμένου να εξελίσσονται ομαλά όλες οι δράσεις του και να τηρείται με συνέπεια το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

Αντίστοιχη διαδικασία έχει προγραμματιστεί **μέχρι το 2013**.

7.4.8 Εσωτερική και εξωτερική αξιολόγηση

Η **εσωτερική αξιολόγηση** του ΠΠΣ πραγματοποιείται κάθε χρόνο από όσους μετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία και τα πορίσματα γίνονται αντικείμενο συζήτησης σε Συνελεύσεις των Τομέων και Γενικές Συνελεύσεις του Τμήματος. Συγκεκριμένα, πραγματοποιείται από:

- Μέλη ΔΕΠ που εκφράζουν την άποψή τους για τη διάρθρωση του ΠΠΣ, για το περιεχόμενο και την κατανομή των μαθημάτων κάθε ακαδημαϊκό έτος.
- Εκπρόσωποι φοιτητικών παρατάξεων που εκφράζουν την άποψή τους για ζητήματα που αφορούν τα μαθήματα, τα συγγράμματα, τις εξετάσεις, κτλ.
- Φοιτητές/-τριες που μετέχουν ανώνυμα στις διαδικασίες αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και των δράσεων που το συνοδεύουν, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ερωτηματολογίων, τα οποία τους παρέχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν την άποψή τους για το περιεχόμενο του κάθε μαθήματος, για τον τρόπο διδασκαλίας και εξέτασης, την καταλληλότητα του χρησιμοποιούμενου εκπαιδευτικού υλικού, τις ευκαιρίες για συμμετοχή σε επιστημονικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες που οργανώνει το Τμήμα εκτός του πλαισίου συγκεκριμένων μαθημάτων, κλπ.

Η εσωτερική αξιολόγηση του ΠΠΣ συνήθως οδηγεί σε διορθωτικές ενέργειες σε τομείς όπως:

- το επιστημονικό περιεχόμενο του Προγράμματος και των μαθημάτων
- ο χρόνος ανάπτυξης των θεματικών ενοτήτων
- η σύνδεση και διαδοχικότητα θεματικών ενοτήτων
- το εκπαιδευτικό υλικό και οι μέθοδοι διδασκαλίας
- ο διαθέσιμος εξοπλισμός
- η ανάπτυξη νέας μορφής γνώσεων
- η ενημέρωση των άμεσα ωφελουμένων για τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Επίσης, σημειώνεται ότι με την εφαρμογή αξιολόγησης μετά την ολοκλήρωση ενός έργου σε προοπτική π.χ. τριετίας ή πενταετίας, προκύπτουν συμπεράσματα τα οποία είναι δυνατό να αξιοποιηθούν σε μελλοντικό σχεδιασμό και στη μέτρηση των επιπτώσεων του έργου στο κοινωνικό σύνολο. Αντίστοιχη διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης έχει προγραμματιστεί για το ΠΠΣ **μέχρι το 2013**.

Η εσωτερική αξιολόγηση κάθε έργου προσδιορίζεται από αυτό καθαυτό το έργο και διαφέρει επειδή η φύση του κάθε έργου είναι διαφορετική και θέτει εξ αρχής διαφορετικούς στόχους. Έτσι, για παράδειγμα, το έργο που υλοποιεί το Τμήμα σχετικά με την πιστοποίηση της αγγλομάθειας έχει προδιαγράψει διαφορετικό τρόπο εσωτερικής αξιολόγησης. Το αυτό ισχύει και για την **εξωτερική αξιολόγηση**, όπου κάθε έργο προδιαγράφει τον τρόπο με τον οποίο θα αξιολογηθεί συνήθως από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες. Τόσο στην περίπτωση του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. όσο και στην περίπτωση του επίσης χρηματοδοτούμενου από το ΕΠΕΑΕΚ II ΠΜΣ της Λεξικογραφίας πραγματοποιήθηκε εξωτερική αξιολόγηση με πολύ θετικά σχόλια.

7.4.9 Δημοσιοποίηση και προβολή των έργων του Τμήματος

Η δημοσιοποίηση και προβολή των έργων του Τμήματος γίνεται πλέον συστηματικά και θα συνεχιστεί τουλάχιστον **μέχρι το 2013** μέσω της δίγλωσσης (ελληνικά-αγγλικά) δικτυακής πύλης του Τμήματος, των επιστημονικών e-περιοδικών που εκδίδει το Τμήμα, των επιστημονικών εκδηλώσεων (διεθνών συνεδρίων, ημερίδων, κτλ.). Επίσης προβάλλεται μέσω των Οδηγών Σπουδών για το ΠΠΣ και τα ΠΜΣ του Τμήματος και ποικίλων φυλλαδίων που αφορούν τις δράσεις και τα έργα του Τμήματος.

7.5 ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2008-2013

Για την επόμενη πενταετία προγραμματίζονται οι εξής ενέργειες για την βέλτιστη ανάπτυξη του Τμήματος, πέρα από αυτές που έχουν ήδη αναφερθεί (βλ. ιδιαίτερα εδάφια 2.4.7 - 2.4.10):

- Υποβολή αιτήματος στο ΥΠΕΠΘ να γίνουν οι απαραίτητες νομικές ρυθμίσεις ώστε τα ξενόγλωσσα Τμήματα να έχουν άποψη ως προς τη βάση των υποψηφίων στο ειδικό μάθημα των πανελληνίων εξετάσεων (βλ. Παράρτημα 7.Β).
- Υποβολή αιτήματος στο ΥΠΕΠΘ να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για θεσμοθέτηση της Πρακτικής Άσκησης και αναγνώριση του έργου των καθηγητών/-τριών που δέχονται φοιτητές/-τριες στην τάξη (βλ. Παράρτημα 7.Γ).
- Υποβολή αιτήματος στην Σύγκλητο του ΕΚΠΑ και στη συνέχεια στο ΥΠΕΠΘ για θεσμοθέτηση του Κέντρου Έρευνας για την Αγγλική και του Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης, προκειμένου να εξασφαλιστεί η βιώσιμότητά τους, με την εξέλιξή τους σε δύο εξοπλισμένες λειτουργικές μονάδες Εργαστηρίου Γλωσσοδιδασκτικής (βλ. Παράρτημα 7.Δα, Δβ, Δγ και Δδ).
- Ανάπτυξη ηλεκτρονικής βάσης με σώματα γραπτών κειμένων των φοιτητών/-τριών ώστε να χρησιμοποιηθούν σε οργανωμένη έρευνα που αφορά τα γλωσσικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

Επίσης, επιδιώκονται ήδη τα εξής:

- Η εξέλιξη του Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης, ως μονάδος του νέου Εργαστηρίου Γλωσσοδιδασκτικής, σε χώρο ασύγχρονης και αργότερα σύγχρονης τηλεκπαίδευσης με σκοπό την ενισχυτική διδασκαλία, αυτοεκπαίδευση, αυτοεπιμόρφωση και αυτοαξιολόγησηση μέσω πολυμεσικών εκπαιδευτικών εφαρμογών.
- Η δημιουργία πλατφόρμας «ηλεκτρονικής μάθησης» (e-learning) με στόχο τα παραπάνω και η μετατροπή του εκπαιδευτικού υλικού του ΠΠΣ σε υλικό για τηλεκπαίδευση.

- Η συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Marburg της Γερμανίας το οποίο έχει αναπτύξει ένα σημαντικό πρόγραμμα τηλεκπαίδευσης με τίτλο Virtual Linguistics Campus.
- Η εξέλιξη των ΠΜΣ του Τμήματος
- Η συνεργασία με δεκατέσσερα (14) ευρωπαϊκά πανεπιστήμια και πέντε (5) ιδρύματα για τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Διδακτορικού Προγράμματος για την πολυγλωσσία (βλ. Παράρτημα 3.4.Γ).
- Η ανάπτυξη του Έργου για την Αξιολόγηση και Πιστοποίηση Γλωσσομάθειας μετά από σχετική χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ κατόπιν πρότασης που συνυποβάλλει το ΕΚΠΑ, η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων ΚΠΣ του ΥΠΕΠΘ και το ΑΠΘ.

8. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

8.1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

8.1.1 Γραμματεία Τμήματος

Η Γραμματεία του Τμήματος βρίσκεται στον 4ο όροφο της Φιλοσοφικής Σχολής (Γραφείο 411) και είναι ανοικτή για το κοινό, Δευτέρα-Τετάρτη-Παρασκευή 11:00-14:00. Γραμματέας του Τμήματος είναι η κ. Χαρίκλεια-Ελένη Δασκαλάκη-Κριθάρη και η Γραμματεία είναι στελεχωμένη από πέντε υπαλλήλους.

Η γραμματεία του Τμήματος είναι εξοπλισμένη με:

- 5 ηλεκτρονικούς υπολογιστές και εκτυπωτές
- 1 φωτοτυπικό μηχάνημα

8.1.2. Παρεχόμενες Υπηρεσίες

Η ιστοσελίδα του τμήματος <http://www.enl.uoa.gr> είναι δίγλωσση, στα ελληνικά και στα αγγλικά. Παρέχονται πληροφορίες για το τμήμα όπου περιγράφεται αναλυτικά η φυσιογνωμία, η λειτουργία και η διάρθρωση του Τμήματος, η διάρθρωση του προπτυχιακού και μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών. Στις προπτυχιακές σπουδές υπάρχει σύνδεσμος στην πλατφόρμα η-Τάξη. Πρόκειται για ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Μαθημάτων, προσαρμοσμένο στις ανάγκες της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και αποτελεί την πρόταση του Πανεπιστημίου Αθηνών για την υποστήριξη της Υπηρεσίας Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης.

Η ιστοσελίδα περιλαμβάνει τις δικτυακές υπηρεσίες της Γραμματείας. Στην ιστοσελίδα της Γραμματείας του Τμήματος αναρτώνται πληροφορίες για τα τρέχοντα προγράμματα διδασκαλίας και εξετάσεων για τις προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές. Στις Δικτυακές Υπηρεσίες οι φοιτητές του τμήματος με κωδικό πρόσβασης μπορούν να δουν το πρόγραμμα σπουδών, να δηλώσουν τα μαθήματα που θα παρακολουθήσουν, να δουν τη βαθμολογία τους και να συμπληρώσουν αιτήσεις για πιστοποιητικά. Εκτενής αναφορά στις παρεχόμενες υπηρεσίες στο δικτυακό τόπο του τμήματος γίνεται στο 4.6.1, στο 4. Διδακτικό Έργο.

Επίσης, η ιστοσελίδα του τμήματος, με τη μορφή κόμβου, έχει επιμέρους πεδία για τις ποικίλες δραστηριότητες του τμήματος και έχει πολύ συχνή επισκεψιμότητα. Γίνεται μεγάλη προσπάθεια για την επικαιροποίηση των πληροφοριών στον ιστότοπο του τμήματος αλλά αυτό δεν είναι πάντα εφικτό για δύο λόγους. Πρώτον γιατί το Τμήμα δεν διαθέτει webmaster και η ανανέωση της πληροφορίας και η ανάρτησή της είναι και αυτό έργο των μελών ΔΕΠ του Τμήματος και δεύτερον επειδή η πλατφόρμα του ΕΚΠΑ στην οποία φιλοξενείται ο ιστότοπος του ΤΑΓ&Φ δεν ήταν διαδραστικός και δεν μπορούσαν τα μέλη ΔΕΠ να κάνουν οι ίδιοι την ανάρτηση της νέας πληροφορίας. Έπρεπε να γίνει μέσω τρίτου. Σύντομα όμως αυτό αλλάζει καθώς το ΕΚΠΑ θα διαθέτει νέα πλατφόρμα επάνω στην οποία μπορούν να 'χτίσουν' τα Τμήματα.

8.1.3. Γραμματείες τομέων

Οι γραμματείες των δύο Τομέων του ΤΑΓ&Φ (Γλώσσας-Γλωσσολογίας και Λογοτεχνίας-Πολιτισμού) είναι εξοπλισμένοι με:

- 3 ηλεκτρονικούς υπολογιστές γραφείου (1 ανήκει στο ΔΠΜΣ Λεξικογραφίας)
- 3 εκτυπωτές (1 ανήκει στο ΔΠΜΣ Λεξικογραφίας)
- 1 φορητός Η/Υ (ανήκει στο ΔΠΜΣ Λεξικογραφίας)
- 1 φαξ για τις δυο γραμματείες
- 1 scanner
- 2 φωτοτυπικά μηχανήματα
- 1 επιπλέον φωτοτυπικό μηχάνημα στον 8^ο όροφο του κτιρίου της Φιλοσοφικής για τις ανάγκες των μελών ΔΕΠ.

8.1.4. Αποτελεσματικότητα-Επάρκεια των διοικητικών υπηρεσιών: Προτάσεις

Το ωράριο λειτουργίας των διοικητικών υπηρεσιών είναι σχετικά ικανοποιητικό: οι Γραμματείες Τομέων είναι ανοιχτές καθημερινά μέχρι τις 14.00.

Όπως, όμως επισημαίνεται και στο 4.5 ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ ΜΕΣΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ στο 4. Διδακτικό Έργο, το μέγεθος του αριθμού των φοιτητών καθιστούν επιτακτική τη στελέχωση της γραμματειακής υποστήριξης του Τμήματος με περισσότερο διοικητικό προσωπικό, ειδικευμένο στις νέες τεχνολογίες. Προσωπικό χρειάζεται και για τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών, καθώς στο Πρόγραμμα εργάζεται υπάλληλος της κεντρικής Γραμματείας.

8.2 ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

(Βλέπε 4.5.2 Εκπαιδευτικά εργαστήρια στο 4 ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ)

8.2.1. Εργαστήριο Πολυμέσων για την Επεξεργασία Λόγου και Κειμένων

Εκτενής και λεπτομερής περιγραφή και ο εξοπλισμός του Εργαστηρίου και του Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης, είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Διευθύντρια του Εργαστηρίου είναι η Καθηγήτρια Σοφία Παπαευθυμίου-Λύτρα. Το εργαστήριο βρίσκεται στην Αίθουσα 723 και λειτουργεί βάσει ειδικού προγράμματος σεμιναρίων το οποίο καταρτίζει οι Γραμματεία Τομέων.

Το εργαστήριο πολυμέσων (Multimedia Centre) ιδρύθηκε το 2003, (ΦΕΚ 13/23-1-2003). Σκοπός του εργαστηρίου είναι να κινητοποιεί και ενεργοποιεί τους φοιτητές σε διαδραστικές μορφές έρευνας και μάθησης, να διευρύνει και αξιοποιεί τις αποκτηθείσες γνώσεις και δεξιότητες στο δυναμικά εξελισσόμενο διεπιστημονικό χαρακτήρα των ανθρωπιστικών σπουδών. Η εξοικείωση και χρήση ψηφιακών τεχνολογιών και πολυμέσων αποτελεί έναυσμα για δημιουργική αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στις ανθρωπιστικές επιστήμες.

Το Εργαστήριο διαθέτει την εξής υποδομή η οποία είναι για αποκλειστική του χρήση:

- 20 Η/Υ σύγχρονης τεχνολογίας με ευρυζωνική σύνδεση υπό την εποπτεία του Υπολογιστικού Κέντρου του ΕΚΠΑ
- 1 εκτυπωτής σε δίκτυο
- 1 συσκευή εγγραφής CD

8.2.2. Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης και παραγωγής εκπαιδευτικού υλικού

Το Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης και Παραγωγής Εκπαιδευτικού Υλικού (Centre for Self-Access Learning and Materials Development) του Τμήματος δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος για τον Εκσυγχρονισμό, τη Διεύρυνση και την Υποστήριξη των Αγγλικών Σπουδών (Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ.). (Βλ. σχετική αναφορά στις

Ερευνητικές Υποδομές στο 5 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ) Το Κέντρο βρίσκεται στο κτήριο της Φιλοσοφικής Σχολής, στην Αίθουσα 905 και λειτουργεί καθημερινά 9.00-15.00.

Ο εξοπλισμός του Κέντρου αγοράστηκε για αποκλειστική χρήση στο χώρο αυτό και περιλαμβάνει:

- 30 Η/Υ τελευταίας τεχνολογίας με ευρυζωνική σύνδεση
- 40 σετ ακουστικών με μικρόφωνα
- CD player και κασετόφωνο
- Μια τηλεόραση 29 ιντσών (σύντομα με δορυφορική σύνδεση).
- Το Κέντρο είναι επίσης εξοπλισμένο με:
- 1 εκτυπωτή laser (για δικτυακή χρήση)
- 1 έγχρωμο εκτυπωτή inkjet
- 1 σαρωτή
- 1 εξωτερικό CD-writer
- 1 φωτοτυπικό μηχάνημα (ανήκει στο ΔΠΜΣ Λεξικογραφίας)
- 1 video player
- 1 βιντεοπροβολέα
- 1 πολυμηχάνημα (έγχρωμο εκτυπωτή, σαρωτή, φωτοτυπικό και φαξ)
- 1 server (ανήκει στο ΔΠΜΣ της Λεξικογραφίας)

8.2.3. Κέντρο έρευνας για την Αγγλική Γλώσσα

Το κέντρο (www.uoa.gr/english/rce1) δημιουργήθηκε και λειτουργεί κυρίως για την υποστήριξη των έργων που αφορούν το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας (ΚΠΓ). Είναι πλήρως στελεχωμένο με εκπαιδευτικό προσωπικό που αποσπά από τη Β/θμια το ΥΠΕΠΘ κάθε χρόνο για τις ανάγκες του ΚΠΓ, καθώς επίσης και από επιστημονικούς συνεργάτες που αμείβονται χρηματοδοτούμενα προγράμματα. (Βλ. Σχετική αναφορά στις Ερευνητικές Υποδομές στο 5 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ).

Επισυνάπτεται πίνακας με τον εξοπλισμό του Κέντρου.

8.2.4. Αξιοποίηση και επάρκεια εξοπλισμού Κέντρων και Εργαστηρίου: Προτάσεις

Ο τεχνικός και τεχνολογικός εξοπλισμός των κέντρων και των εργαστηρίων ανήκει στο ΤΑΓ&Φ. Ο εξοπλισμός του Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης και του Κέντρου Έρευνας για την Αγγλική έχει αγοραστεί για αποκλειστική χρήση στους χώρους αυτούς.

Ο εξοπλισμός του Εργαστηρίου, τον οποίον εξοπλισμό παρείχε το Πανεπιστήμιο (επιλέγοντας το Εργαστήριο του ΤΑΓ&Φ ως μια από τις πειραματικές μονάδες εκπαίδευσης με ΤΠΕ), είναι επαρκής και αξιοποιείται:

- για την εκπαίδευση των προπτυχιακών φοιτητών και ειδικά των εκπαιδευομένων για τη Διδακτική Αγγλικής οι οποίοι, στο πλαίσιο του Προγράμματος Αρχικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στη Διδακτική Αγγλικής το οποίο τους προσφέρει το Τμήμα επιλέγουν ειδικά σεμινάρια μεταξύ των οποίων και για CALL (Computer Assisted Language Learning) η χρήση των ΤΠΕ στην ξενόγλωσση διδασκαλία, κλπ.
- για την εκπαίδευση και για την έρευνα που πραγματοποιούν οι μεταπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματος και οι οποίοι ασχολούνται με ανάλυση σωμάτων κειμένων και άλλων δεδομένων με τη χρήση ποικίλων ηλεκτρονικών εργαλείων.
- για την έρευνα των μελών ΔΕΠ

Επαρκής είναι και ο εξοπλισμός του Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης, ο οποίος αποκτήθηκε μέσω προγραμμάτων ΕΠΕΑΕΚ (για την αναμόρφωση ΠΠΣ και ΠΜΣ). Ο εξοπλισμός αυτός αξιοποιείται από:

- διδάσκοντες και προπτυχιακούς φοιτητές (ολόκληρες τάξεις προπτυχιακών φοιτητών που πραγματοποιούν σεμιναριακά μαθήματα με τη χρήση των ΤΠΕ)
- tutors με μικρές ομάδες γλωσσικά «αδύναμων» φοιτητών, για περιπτώσεις εξατομικευμένης «διορθωτικής» καθοδηγούμενης εκπαίδευσης
- προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές για έρευνα που πραγματοποιούν μόνοι τους στο διαδίκτυο και στην ηλεκτρονική βιβλιοθήκη για την εκπόνηση εργασιών.

Είναι απολύτως ικανοποιητική η επάρκεια του εξοπλισμού του Κέντρου Έρευνας για την Αγγλική, ο οποίος αποκτήθηκε μέσω πόρων που παρείχε το ΥΠΕΠΘ για την προετοιμασία θεμάτων του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας, και μέσω του έργου «Σύστημα Αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας» (έργο που συγχρηματοδοτήθηκε από το ΕΚΤ και εθνικούς πόρους). Ο εξοπλισμός είναι για αποκλειστική χρήση του Κέντρου και αξιοποιείται πλήρως για τις δραστηριότητες που αναπτύσσει από το προσωπικό του Κέντρου (βλ. www.uoa.gr/english/rcel). Το ζήτημα που τίθεται για την αναβάθμιση και συντήρηση των μηχανημάτων όταν δεν υπάρχουν πια προγράμματα δεν ισχύει στην περίπτωση του Κέντρου που θα επιδιώκει την ανάληψη υπηρεσιών και για λογαριασμό τρίτων, με αμοιβή, με αποτέλεσμα να αυτοχρηματοδοτεί το προσωπικό του.

Ειδικά για το Εργαστήριο και το Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης τίθεται ένα σοβαρό ζήτημα που αφορά την αναβάθμιση και συντήρηση των μηχανημάτων, αν το Τμήμα δεν μπορέσει να συμμετάσχει σε άλλα προγράμματα μέσω των οποίων να μπορέσει να ανανεώσει μελλοντικά τον εξοπλισμό – πράγμα που θα χρειαστεί να γίνει. Επίσης, για την συντήρηση της υποδομής τους και για την μεγαλύτερη αξιοποίηση των μηχανημάτων απαιτείται η πρόσληψη μόνιμου ειδικού τεχνικού προσωπικού.

Πρόσφατα έγινε η εκλογή ενός μέλους ΕΤΕΠ (Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού) για το Εργαστήριο Πολυμέσων, το οποίο όμως μέχρι σήμερα δεν έχει ακόμη αναλάβει καθήκοντα διότι αναμένεται ο διορισμός.

Όπως επισημαίνεται και στις Ερευνητικές Υποδομές στο 5 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ, κρίνεται επιτακτική η πρόσληψη καταρτισμένου τεχνικού εργαστηρίου για την διαχείριση των προβλημάτων που διαρκώς προκύπτουν από την χρήση του ηλεκτρονικού εξοπλισμού, ώστε να διασφαλιστεί η τεχνική υποστήριξη και η κάλυψη αναγκών συντήρησης του εξοπλισμού όλων των μονάδων του ΤΑΓ&Φ.

8.3 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΓΙΑ ΜΕΛΗ ΔΕΠ

8.3.1 Γραφεία Διδασκόντων

Τα γραφεία είναι εξοπλισμένα μη Η/Υ γραφείου και εκτυπωτές:

- 42 Η/Υ γραφείου για τα μέλη ΔΕΠ και το βοηθητικό προσωπικό
- 38 εκτυπωτές

8.3.2 Διδακτικός Εξοπλισμός

Ο διδακτικός εξοπλισμός που παρατίθεται διατίθεται από τις Γραμματείες Τομέων και έχει αγοραστεί με χρήματα από τον τακτικό προϋπολογισμό του τμήματος για το διδακτικό έργο :

- 2 scanner
- HP Omnibook XE F2392W (φορητός Η/Υ)
- NEC MT-840 G Projector (Προβολέας που συνδέεται με Η/Υ)
- 2 επιδιασκόπια
- 3 ραδιοκασετόφωνα
- 2 τρίποδες φορητές οθόνες
- 1 βιντεοκάμερα
- 3 μαγνητόφωνα δημοσιογραφικά M-630
- 1 φωτογραφική μηχανή
- 3 προβολείς διαφανιών
- 3 DVD players
- 1 ψηφιακή κάμερα
- 2 video players
- 5 CD players
- 3 τηλεοράσεις

Στις αίθουσες 822, 823 και 824 της Φιλοσοφικής Σχολής βρίσκονται τοποθετημένες συσκευές τηλεόρασης και βίντεο για την προβολή ταινιών για τα επιλογής και υποχρεωτικά μαθήματα που προσφέρονται από του δυο τομείς του Τμήματος.

8.3.4 Επάρκεια και ποιότητα υποδομής για τα μέλη ΔΕΠ και τη διδασκαλία

Τα μέλη ΔΕΠ εργάζονται αποτελεσματικά για την επίτευξη των υψηλών εκπαιδευτικών και ερευνητικών στόχων του Τμήματος. Όμως υπάρχουν ουσιαστικές ελλείψεις τόσο στην υποδομή για την έρευνα και τη διδασκαλία (βλέπε και 8.4.3 παρακάτω). Το ΤΑΓ&Φ είναι το δεύτερο μεγαλύτερο Τμήμα της Φιλοσοφικής σε αριθμό φοιτητών, και το έργο του Τμήματος προσκρούει στην ανεπάρκεια των χώρων, γραφείων για τα μέλη ΔΕΠ, και αιθουσών κατάλληλα εξοπλισμένων για ξενόγλωσση εκπαίδευση, όπου κατεξοχήν απαιτείται εξατομικευμένη διδασκαλία και ολιγομελή τμήματα.

Η διδασκαλία γίνεται σε αμφιθέατρα 100 έως 300 ατόμων, σε συνθήκες καθόλου ευνοϊκές για διαπροσωπική επικοινωνία και κριτικό διάλογο. Επίσης, ιδιαίτερα επιτακτική είναι η διευθέτηση του διαθέσιμου χώρου για εξωτερικούς συνεργάτες και επισκέπτες καθηγητές. Σχετικά με την επάρκεια των υποδομών για τη διδασκαλία (βλέπε επίσης 4.5. στο 4 ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ)

8.4. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος ιδρύθηκε το 1954 και λειτούργησε για πρώτη φορά με βιβλιοθηκονόμο το 1984. Η Βιβλιοθήκη ανήκει σε μια από τις έξι Κεντρικές Βιβλιοθήκες (ΚΒ) που περιλαμβάνει συνολικά το Πανεπιστήμιο Αθηνών. Οι Κεντρικές αυτές Βιβλιοθήκες συστάθηκαν στο πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ «Εκσυγχρονισμός Βιβλιοθηκών του ΕΚΠΑ», το οποίο άρχισε το 1996 και συνεχίζεται έως και το 2008. Έχουν διατεθεί κονδύλια για προμήθεια εξοπλισμού και λογισμικού μηχανογράφησης, προσλήψεις ειδικευμένου προσωπικού και προμήθεια βιβλίων, περιοδικών και βάσεων δεδομένων. Στη Βιβλιοθήκη μας έχουν διατεθεί και απορροφηθεί σταδιακά μέχρι σήμερα €61.000 για βιβλία, ενώ συνεχίζουν να καλύπτονται και συνδρομές σε κάποια επιστημονικά περιοδικά.

8.4.1 Τεχνικός Εξοπλισμός

Η Βιβλιοθήκη του ΤΑΓ&Φ είναι στελεχωμένη με 20 υπολογιστές με πρόσβαση στο διαδίκτυο, καθώς και σε βάσεις δεδομένων για τις ερευνητικές ανάγκες των

Ανθρωπιστικών Επιστημών. Ο τεχνικός εξοπλισμός εξασφαλίστηκε από τα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά χρηματοδοτούμενα από το ΕΠΕΑΕΚ προγράμματα (17 από τους υπολογιστές ανήκουν στο ΠΜΣ της Λεξικογραφίας).

8.4.2. Υπηρεσίες Πληροφόρησης

Η Βιβλιοθήκη είναι αυτοματοποιημένη και το λογισμικό HORIZON παρέχει πρόσβαση μέσω διαδικτύου στην παρακάτω ηλεκτρονική διεύθυνση: www.lib.uoa.gr στο σύνδεσμο OPAC (On-line Public Access Catalogue).

Από τη βιβλιοθήκη οι φοιτητές και το προσωπικό του τμήματος έχουν πρόσβαση σε πολυάριθμες βάσεις δεδομένων και search engines. Επισυνάπτεται σχετικός Πίνακας

8.4.3 Επάρκεια-Αξιοποίηση Υποδομών Βιβλιοθήκης-Προτάσεις

Όπως επισημαίνεται σε σχετική παράγραφο στις Ερευνητικές Υποδομές (στο 5. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ), ενώ η βιβλιοθήκη του Τμήματος θεωρείται από τις καλύτερες της Φιλοσοφικής Σχολής, οι πόροι δεν επαρκούν ώστε να επικαιροποιείται και να καλύπτει επαρκώς τόσο τις διδακτικές ανάγκες αλλά και την ερευνητική δουλειά των διδασκόντων. Είναι απαραίτητος ο εμπλουτισμός της συλλογής, καθώς και η διεύρυνση των συνδρομών σε ακαδημαϊκές βάσεις δεδομένων και ηλεκτρονικές πηγές, απαραίτητες για την έρευνα.

Επίσης, λόγω του μεγάλου αριθμού φοιτητών, τα υπάρχοντα τερματικά για ανεύρεση πληροφοριών από τους/τις φοιτητές/τριες δεν επαρκούν.

8.5 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ

8.5.1. Θεσμός Συμβούλου-Καθηγητή

Στο Τμήμα δεν εφαρμόζεται ο θεσμός του Συμβούλου Καθηγητή για τους προπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες καθώς η αναλογία διδασκόντων/ διδασκομένων είναι κάθε άλλο παρά ικανοποιητική. Στο τμήμα υπηρετούν 32 μέλη ΔΕΠ, ενώ εισάγονται ετησίως 280-300 φοιτητές κατά μέσο όρο. Συγκεκριμένα στο τμήμα είναι εγγεγραμμένοι 4.200 φοιτητές. Ωστόσο, ο θεσμός εφαρμόζεται για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες που ανέρχονται σε περίπου 60 κάθε διετία στα 3 ΠΜΣ που λειτουργούν για απόφοιτους του τμήματος και οδηγούν σε ΜΔΕ (βλ. 8.5.2). Επίσης, τα μέλη ΔΕΠ έχουν την επίβλεψη και υποχρεώσεις συνεργασίες ως μέλη των Τριμελών Συμβουλευτικών Επιτροπών του Τμήματος για τους 25 περίπου υποψήφιους διδάκτορες.

Παρά την έλλειψη τακτικού προσωπικού, τα μέλη ΔΕΠ και οι διδάσκοντες με βάση το ΠΔ 407/80, οργανώνουν κατά το δυνατόν σεμιναριακές δραστηριότητες, αναλαμβάνουν την επίβλεψη εργασιών, και αξιοποιούν τα μέγιστα την ηλεκτρονική επικοινωνία με μεγάλο αριθμό φοιτητών. Με την ηλεκτρονική επικοινωνία, οι εργαζόμενοι φοιτητές, μπορούν να έρχονται σε επαφή με τους διδάσκοντες, καθώς και στις ώρες γραφείου. Οι διδάσκοντες συχνά και πρόθυμα παρέχουν συμβουλευτική αρωγή στους φοιτητές και πέραν των ωρών γραφείου.

8.5.2. Ευκαιρίες σε φοιτητές/τριες

Το Κέντρο Έρευνας για την Αγγλική του Τμήματος έχει προσφέρει δύο προγράμματα δωρεάν σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές ποικίλων τμημάτων του ΕΚΠΑ προκειμένου να τους προετοιμάσει για να λάβουν μέρος στις εξετάσεις αγγλικής για το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας.

Το Τμήμα προσφέρει στους προπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες:

- ευκαιρίες αυτοεκπαίδευσης και εξατομικευμένης μάθησης για τους γλωσσικά «αδύνατους», καθώς και πρόσβαση σε επικουρικό υλικό, ενισχυτικό της εκπαιδευτικής διαδικασίας στο Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης.
- δυνατότητα ειδικής κατάρτισης στη διδακτική με εξειδικευμένα σεμινάρια από επαγγελματίες επιμορφωτές που συνεργάζονται με το Τμήμα
- δυνατότητα συμμετοχής στο Πρόγραμμα «Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών»
- δυνατότητα ανάπτυξης επαγγελματικού πορτφόλιο, σύμφωνα με τα πρότυπα του Συμβουλίου της Ευρώπης
- Δυνατότητα συμμετοχής σε Ευρωπαϊκά προγράμματα κινητικότητας (ERASMUS-SOCRATES).

Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες προσφέρει τα εξής:

- Θεσμό του Συμβούλου Σπουδών. Για κάθε φοιτητή/τρια του Προγράμματος Ειδίκευσης η ΓΣΕΣ ορίζει ως Σύμβουλο Σπουδών ένα μέλος ΔΕΠ που επιλέγεται ανάμεσα στους/στις διδάσκοντες/ουσες στο Πρόγραμμα. Ο/η φοιτητής/τρια απευθύνεται στον/στην σύμβουλό του/της για να συζητήσει τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζει στη διάρκεια της φοίτησής του/της, και να τον/την συμβουλευτεί για τις ακαδημαϊκές δραστηριότητες που επιθυμεί να αναπτύξει κατά τη φοίτησή του/της.
- Χώρο (συν)εργασίας και χρήσης του διαδικτύου. Το Τμήμα έχει παραχωρήσει ένα γραφείο στον 9^ο όροφο, απέναντι από τη Βιβλιοθήκη, για να μπορούν να συνεργάζονται οι υποψήφιοι διδάκτορες του ΠΜΣ (κυψέλη 906). Το γραφείο διαθέτει Η/Υ και τηλέφωνο (210-7277906). Παράλληλα όλοι/ες οι φοιτητές/τριες του ΠΜΣ μπορούν να χρησιμοποιούν τους Η/Υ που υπάρχουν στο Εργαστήριο Πολυμέσων, στο Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης και στη Βιβλιοθήκη του Τμήματος, καθώς και την καλωδιακή σύνδεση με το διαδίκτυο για την έρευνά τους και γενικότερα για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των προγραμμάτων του ΠΜΣ.
- Δίνεται ηλεκτρονική διεύθυνση σε όλους τους/τις μεταπτυχιακούς φοιτητές από το Υπολογιστικό Κέντρο του ΕΚΠΑ.
- Ευκαιρίες συμμετοχής στην οργάνωση ποικίλων ακαδημαϊκών εκδηλώσεων (π.χ. διεθνή συνέδρια, ημερίδες, διαλέξεις από σημαντικούς επιστήμονες, δημιουργούς, κλπ.) που αναλαμβάνει το τμήμα. Εφόσον η συμμετοχή των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών σε αυτές τις εκδηλώσεις είναι υποχρεωτική, τους δίνεται η ευκαιρία να παρακολουθήσουν δωρεάν ακόμη και εκείνες τις εκδηλώσεις που προβλέπουν οικονομική επιβάρυνση για εγγραφή, ενώ τους δίνεται επίσης η δυνατότητα να συμμετέχουν στην οργάνωση των εκδηλώσεων αυτών. Το Τμήμα παρακολουθεί την επιστημονική δραστηριότητα στον ελληνικό και διεθνή χώρο και ενημερώνει τους/τις φοιτητές/τριες για σημαντικά συνέδρια και εκδηλώσεις που θα μπορούσαν να παρακολουθήσουν ή να συμμετάσχουν με ανακοίνωσή τους.
- Δυνατότητα πρόσληψης με ωριαία αντιμισθία σε φοιτητές και φοιτήτριες του ΠΜΣ για να εξυπηρετήσουν την υλοποίηση των προγραμμάτων σπουδών του Τμήματος. Το αντικείμενο της απασχόλησής τους περιλαμβάνει επικουρία στην άσκηση των προπτυχιακών φοιτητών, διεξαγωγή φροντιστηριακών και εργαστηριακών ασκήσεων, εποπτεία εξετάσεων και διόρθωση ασκήσεων.

8.5.3. Ευκαιρίες έμμισθης απασχόλησης

Επίσης, το Τμήμα, στο πλαίσιο των δυνατοτήτων του και σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Πανεπιστημίου Αθηνών, ενισχύει την πρόσληψη μεταπτυχιακών φοιτητών με ωριαία αντιμισθία, την ελεύθερη συμμετοχή τους σε επιστημονικά συνέδρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, και προσφέρει υποτροφίες, δάνεια, καθώς και τις βασικές φοιτητικές παροχές (ταυτότητα, περίθαλψη, εισιτήρια, σίτιση).

8.5.4. Ισότιμη μεταχείριση

Το Τμήμα είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένο σε θέματα ισότιμης μεταχείρισης ατόμων διαφορετικού φύλου, διαφορετικής εθνικότητας και γλώσσας, και ΑμεΑ.

- Οι εκπαιδευόμενοι με ειδικές ανάγκες εξετάζονται στα μαθήματα με ειδικό κατά περίπτωση τρόπο, παρέχεται ψυχολογική στήριξη και ενθαρρύνεται η επικοινωνία με τον κηδεμόνα τους.
- Επίσης, στο πλαίσιο του χρηματοδοτούμενου Έργου με τίτλο «Σύστημα Αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας» το οποίο υποστηρίζει το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας, προβλέπεται υποέργο το οποίο έχει στόχο την προσαρμογή των θεμάτων εξέτασης στις ανάγκες ατόμων με μαθησιακές δυσκολίες και αναπηρίες. Με την ολοκλήρωση του Υποέργου θα έχει εκπονηθεί έρευνα για τα ισχύοντα ως προς τα ΑμεΑ σε συστήματα εκπαίδευσης και αξιολόγησης της γνώσης παγκοσμίως και θα έχει συνταχθεί λεπτομερής αναφορά των τρόπων με τους οποίους τα διάφορα συστήματα πιστοποίησης γλωσσομάθειας λαμβάνουν υπόψη και ανταποκρίνονται στις ανάγκες του συγκεκριμένου πληθυσμού. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η μέχρι τώρα έρευνα έχει διεξαχθεί με βάση συγκεκριμένες κατηγορίες του προαναφερθέντος πληθυσμού (για παράδειγμα, άτομα με προβλήματα όρασης, άτομα με προβλήματα ακοής, άτομα με κινητικά προβλήματα και άτομα με δυσλεξία ή άλλες μαθησιακές δυσκολίες), οι ιδιαιτερότητες των οποίων συνυπολογίστηκαν στην εκπόνηση –για πρώτη φορά στην Ελλάδα– μιας πρότυπης μεθοδολογίας για διαφοροποιημένα όργανα μέτρησης που αφορούν κάθε μια από τις παραπάνω κατηγορίες ΑμεΑ. Στη συνέχεια διεξήχθη πιλοτική εφαρμογή των διαφοροποιημένων οργάνων μέτρησης σε δείγμα πληθυσμού όλων των κατηγοριών ΑμεΑ. Επιπλέον, προβλέπεται να γίνει μελέτη για τον απαραίτητο ειδικό εξοπλισμό των εξεταστικών κέντρων στα οποία θα εξεταστούν τα ΑμεΑ., και να εκπονηθεί επιμορφωτικό υλικό προκειμένου να επιμορφωθεί ειδική κατηγορία εξεταστών, το οποίο θα συμβάλλει στη βιωσιμότητα του συστήματος. Τέλος, σχεδιάζεται η συγγραφή και παραγωγή ειδικού φυλλαδίου ενημέρωσης και υποστήριξης ατόμων του άμεσου περιβάλλοντος των ΑμεΑ.

8.5.5. Αν και δεν υπάρχει υπηρεσία υποστήριξης εργαζόμενων φοιτητών, γίνονται διευκολύνσεις ως προς τη μετακίνησή τους σε τμήματα και μαθήματα που δεν συμπίπτουν με τις ώρες εργασίας τους.

8.5.6. Για την ομαλή ένταξη των νεοεισερχομένων στο Τμήμα, κάθε χρόνο γίνεται ενημερωτική εκδήλωση όπου οι πρωτοετείς φοιτητές ενημερώνονται για τα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών, τη φοίτηση στο Τμήμα, και τα προγράμματα Erasmus.

8.5.7. Η επιτροπή για τα προγράμματα ανταλλαγών Erasmus, παρέχει πληροφόρηση και μέριμνα στους αλλοδαπούς φοιτητές που έρχονται στο Τμήμα με τα προγράμματα Erasmus, και φροντίζει για την ομαλή και εποικοδομητική φοίτησή τους στο τμήμα.

8.5.8. Αποτελεσματικότητα και Επάρκεια των Υπηρεσιών Φοιτητικής Μέριμνας

Το προσωπικό του Τμήματος επιδεικνύει ιδιαίτερη κοινωνική ευαισθησία και καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την ομαλή ένταξη και φοίτηση των σπουδαστών με ειδικές ανάγκες. Οι διδάσκοντες παρέχουν κάθε δυνατή ενημέρωση για προγράμματα υποτροφιών και μετακινήσεων όπου μπορούν να υποβάλλουν αίτηση οι φοιτητές. Επιπλέον, οι φοιτητές του Τμήματος μπορούν και ενθαρρύνονται να απευθύνονται στο Κεντρικό Γραφείο Διασύνδεσης, και στο Ταμείο Αρωγής του ΕΚΠΑ.

8.6. ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΧΡΗΣΗΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ/ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

8.6.1. Ως προς τις υποδομές και τον εξοπλισμό του Τμήματος

Οι υποδομές και ο εξοπλισμός του Τμήματος χρησιμοποιούνται από όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος για ερευνητικούς σκοπούς και έργα που αναλαμβάνει το Τμήμα με πλήρη διαφάνεια, καθώς και για εκπαιδευτικούς σκοπούς με τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές τους. Αυτή η διαχείριση διασφαλίζεται από το γεγονός ότι οι χρήσεις των υποδομών και εξοπλισμών καθορίζονται στους Οδηγούς Σπουδών του Τμήματος και προβλέπονται στα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών.

8.6.2. Ως προς τα οικονομικά του Τμήματος:

- Πριν καταρτιστεί ο καταμερισμός των οικονομικών πόρων του Τμήματος και ειδικά του τακτικού του προϋπολογισμού, ζητείται από τα μέλη ΔΕΠ, τις Γραμματείες, τη Βιβλιοθήκη και το Εργαστήριο του Τμήματος ποιες είναι οι τυχόν νέες ανάγκες τους.
- Με βάση την παραπάνω πληροφορία, καταρτίζεται ο τακτικός προϋπολογισμός του Τμήματος κάθε εξάμηνο και παρουσιάζεται για έγκριση από τη ΓΣ του Τμήματος, ενώ παράλληλα γίνεται και απολογισμός για τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν το προηγούμενο εξάμηνο.
- Για την κατανομή των πόρων του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) του Τμήματος συζητά η Συντονιστική Επιτροπή του ΠΜΣ η οποία είναι υπεύθυνη να μελετήσει τις ανάγκες του προγράμματος και καταθέτει κάθε χρόνο στη Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης πρόταση προς έγκριση.
- Για τα χρηματοδοτούμενα προγράμματα προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών, καθώς και για άλλα τυχόν προγράμματα του Τμήματος, όπως π.χ. η «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών» είναι υποχρεωτικό να ενημερωθεί η Γενική Συνέλευση του Τμήματος για τον προϋπολογισμό και την κατανομή του – όπως προβλέπεται στο τεχνικό δελτίο του.
- Σε όλα τα χρηματοδοτούμενα προγράμματα του Τμήματος προβλέπονται μηχανισμοί ελέγχου για τη διαχείριση των χρημάτων από επιτροπές μελών ΔΕΠ, Ειδικές Διατμηματικές Επιτροπές, κλπ. ενώ μηχανισμοί ελέγχου και διαφάνειας των έργων καθαντών απαιτούνται και από τα προγράμματα τα

οποία παρακολουθούνται από ειδικές επιτροπές μελών ΔΕΠ αλλά και από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας του ΕΚΠΑ.

8.7. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ -ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Όπως επισημαίνεται και στο **5. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ**, η αναλογία διδασκόντων-διδασκομένων, η έλλειψη μόνιμου τεχνικού προσωπικού, η μη ανανέωση των προγραμμάτων θα οξύνουν τα υπάρχοντα προβλήματα και ελλείψεις. Επίσης δεν προβλέπεται ανανέωση των προγραμμάτων, και μέχρι πρόσφατα η συντήρηση και επικαιροποίηση του τεχνικού εξοπλισμού του ΤΑΓ&Φ εξασφαλιζόταν από τα χρηματοδοτούμενα από το ΕΠΕΑΚ προγράμματα.

Το Τμήμα χρειάζεται άμεσα:

- πρόσληψη μόνιμου προσωπικού Ε.Τ.Ε.Π για τη συντήρηση και ανανέωση του τεχνικού εξοπλισμού
- πρόσληψη μόνιμου προσωπικού Ε.Ε.Δ.Ι.Π για την κάλυψη των διοικητικών αναγκών

Χρειάζεται ουσιαστική επένδυση και πολιτική χρηματοδότησης των διοικητικών, τεχνικών υποδομών, και νέων τεχνολογιών. Το διοικητικό, το τεχνικό και το επιστημονικό προσωπικό του Τμήματος καταβάλλει ουσιαστικές και αποτελεσματικές προσπάθειες για την αξιοποίηση των τεχνικών υποδομών και των ΤΠΕ, ώστε να καλύπτονται επαρκώς οι ανάγκες του Τμήματος. Συνολικά, οι χώροι όπου οι φοιτητές και το προσωπικό έχουν πρόσβαση στον τεχνικό εξοπλισμό και στις υπηρεσίες πληροφορικής του τμήματος είναι λειτουργικοί, και οργανωμένοι. Όμως οι διαθέσιμοι χώροι, και ο εξοπλισμός δεν επαρκούν, και ταυτόχρονα δεν επιλύονται τρέχοντα προβλήματα λόγω έλλειψης τεχνικού προσωπικού.

Δεδομένου του μεγάλου αριθμού των φοιτητών είναι αναγκαίο να διευρυνθούν οι χώροι των εργαστηρίων, να επικαιροποιούνται οι υπηρεσίες πληροφόρησης (τόσο στα εργαστήρια, όσο και στη Βιβλιοθήκη). Εξίσου αναγκαία είναι και η συνεχιζόμενη κατάρτιση του διοικητικού και του διδακτικού προσωπικού σε εφαρμογές της πληροφορικής στους τομείς της διοίκησης και της έρευνας.

Ως προς την υποδομή και τον τεχνικό εξοπλισμό των χώρων διδασκαλίας, πρέπει να διευρυνθεί η δυνατότητα προβολής και πρόσβασης στο διαδίκτυο στις αίθουσες διδασκαλίας και σε περιορισμένο αριθμό αμφιθεάτρων, καθώς η χρήση εποπτικών, νέων τεχνολογιών, και ψηφιακών μέσων στη διδασκαλία στο πεδίο των ανθρωπιστικών σπουδών εξελίσσεται δυναμικά, με εξαιρετικά αποτελέσματα σε επίπεδο διαδραστικότητας, συμμετοχής και ενεργοποίησης των διδασκομένων.

9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

9.1. ΤΑ ΘΕΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Τα κυριότερα θετικά σημεία του Τμήματος, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης (βλ. και 7.4 Στρατηγική Ανάπτυξης του Τμήματος 2003-2008) είναι ότι τα τελευταία χρόνια και συγκεκριμένα από το 2003 μέχρι σήμερα έχει κατορθώσει να εξασφαλίσει χρηματοδοτήσεις ώστε να επιτύχει τα εξής:

- Την αναβάθμιση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών σύμφωνα με τα νέα επιστημονικά και εκπαιδευτικά δεδομένα στο χώρο των ανθρωπιστικών σπουδών αλλά και σύμφωνα με τις σύγχρονες κοινωνικές ανάγκες και την αγορά εργασίας.
- Το σχεδιασμό, την έναρξη λειτουργίας και την ανάπτυξη Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών.
- Την ταχεία ανάπτυξη των υποδομών του Τμήματος και τον τεχνικό του εξοπλισμό.
- Την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών για τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος αλλά και γενικότερα του ΕΚΠΑ, καθώς και για το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.
- Την ανάπτυξη νέων υποδομών για τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες, για νέους μεταδιδάκτορες και ερευνητές του Τμήματος αλλά και γενικότερα του ΕΚΠΑ και άλλων ΑΕΙ, καθώς και για το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.
- Την εμπλοκή των φοιτητών/τριών και κυρίως των μεταπτυχιακών στην έρευνα και την παραγωγή ερευνητικών και εκπαιδευτικών προϊόντων.
- Τη συστηματική εξέλιξη στον τομέα της χρήσης των νέων τεχνολογιών για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς
- Την αξιοποίηση νέων ευκαιριών για την επίτευξη των ακαδημαϊκών στόχων του Τμήματος με την συμμετοχή σε ευρωπαϊκά ερευνητικά προγράμματα.
- Τη διασφάλιση ποιότητας με διαδικασίες εσωτερικής αξιολόγησης
- Τη διεθνή προβολή του Τμήματος με την συχνή οργάνωση και συμμετοχή σε διεθνή επιστημονικά συνέδρια, το θεσμό των επισκεπτών ερευνητών και διμερείς συμφωνίες με ακαδημαϊκά ιδρύματα του εξωτερικού.
- Τη διαφάνεια σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας και δημοκρατική διαχείριση της σχέσης διδασκόντων και διδασκόμενων.

9.2 ΤΑ ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Οι παράγοντες που επιβραδύνουν και δυσχεραίνουν την επίτευξη των συνολικών στόχων του Τμήματος είναι

- Η έλλειψη επαρκούς τακτικής χρηματοδότησης εκ μέρους της πολιτείας
- Ο μεγάλος αριθμός φοιτητών και φοιτητριών σε συνάρτηση με την έλλειψη επαρκούς διδακτικού προσωπικού και υλικοτεχνικής υποδομής
- Η έλλειψη επαρκούς τεχνικού προσωπικού για την λειτουργία και συντήρηση του ηλεκτρονικού εξοπλισμού του Τμήματος.

10. ΣΧΕΔΙΑ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

10.1. ΤΟ ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΟ/ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Το σχέδιο δράσης του Τμήματος για την ενίσχυση των θετικών του σημείων (το οποίο περιγράφεται επίσης αναλυτικά στο 7.5 ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2008-2013) είναι το εξής:

- Υποβολή αιτήματος στο ΥΠΕΠΘ να γίνουν οι απαραίτητες νομικές ρυθμίσεις ώστε τα ξενόγλωσσα Τμήματα να έχουν άποψη ως προς τη βάση των υποψηφίων στο ειδικό μάθημα των πανελληνίων εξετάσεων .
- Υποβολή αιτήματος στο ΥΠΕΠΘ να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες για θεσμοθέτηση της Πρακτικής Άσκησης και αναγνώριση του έργου των καθηγητών/-τριών που δέχονται φοιτητές/-τριες στην τάξη.
- Υποβολή αιτήματος στην Σύγκλητο του ΕΚΠΑ και στη συνέχεια στο ΥΠΕΠΘ για θεσμοθέτηση του Κέντρου Έρευνας για την Αγγλική και του Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης, προκειμένου να εξασφαλιστεί η βιώσιμότητά τους, με την εξέλιξή τους σε δύο εξοπλισμένες λειτουργικές μονάδες Εργαστηρίου Γλωσσοδιδασκτικής.
- Ανάπτυξη ηλεκτρονικής βάσης με σώματα γραπτών κειμένων των φοιτητών/-τριών ώστε να χρησιμοποιηθούν σε οργανωμένη έρευνα που αφορά τα γλωσσικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

Επίσης, επιδιώκονται ήδη τα εξής:

- Η εξέλιξη του Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης, ως μονάδος του νέου Εργαστηρίου Γλωσσοδιδασκτικής, σε χώρο ασύγχρονης και αργότερα σύγχρονης τηλεκπαίδευσης με σκοπό την ενισχυτική διδασκαλία, αυτοεκπαίδευση, αυτοεπιμόρφωση και αυτοαξιολόγησηση μέσω πολυμεσικών εκπαιδευτικών εφαρμογών.
- Η δημιουργία πλατφόρμας «ηλεκτρονικής μάθησης» (e-learning) με στόχο τα παραπάνω και η μετατροπή του εκπαιδευτικού υλικού του ΠΠΣ σε υλικό για τηλεκπαίδευση.
- Η συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Marburg της Γερμανίας το οποίο έχει αναπτύξει ένα σημαντικό πρόγραμμα τηλεκπαίδευσης με τίτλο Virtual Linguistics Campus.
- Η εξέλιξη των ΠΜΣ του Τμήματος.
- Η συνεργασία με δεκατέσσερα (14) ευρωπαϊκά πανεπιστήμια και πέντε (5) ιδρύματα για τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού διδακτορικού προγράμματος για την πολυγλωσσία.
- Η ανάπτυξη του Έργου για την Αξιολόγηση και Πιστοποίηση Γλωσσομάθειας μετά από σχετική χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ κατόπιν πρότασης που συνυποβάλλει το ΕΚΠΑ, η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Προγραμμάτων ΚΠΣ του ΥΠΕΠΘ και το ΑΠΘ.

Για την άρση των αρνητικών σημείων απαιτείται η στήριξη της πολιτείας σε ζητήματα:

- χρηματοδότησης
- αύξησης του διδακτικού προσωπικού
- προσλήψεις τεχνικού και διοικητικού προσωπικού
- προσαρμογή της νομοθεσίας για τα ξενόγλωσσα τμήματα σχετικά με την έγκαιρη παραγγελία διδακτικών βιβλίων από το εξωτερικό με μειοδοτικό διαγωνισμό (βλ. παρακάτω).

10.2. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΔΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ

Απλοποίηση επίσπευση των εσωτερικών γραφειοκρατικών διαδικασιών στις Διοικητικές υπηρεσίες του ιδρύματος, ιδιαίτερα όσον αφορά

- τις διαδικασίες έγκρισης και παραγγελίας διδακτικών συγγραμμάτων από το εξωτερικό
- την μισθοδοσία του βοηθητικού διδακτικού προσωπικού που προσλαμβάνεται με βάση το Π.Δ. 407/80.

10.3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΔΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

- Ενίσχυση της χρηματοδότησης, αύξηση του διδακτικού προσωπικού και μείωση του αριθμού των εισακτέων φοιτητών/ιών σε συνάρτηση με τις πραγματικές δυνατότητες του Τμήματος σε κτιριακή και υλικοτεχνική υποδομή
- Δυνατότητα πρόσληψης μόνιμου τεχνικού προσωπικού για την διαχείριση του ηλεκτρονικού εξοπλισμού και αύξηση του διοικητικού προσωπικού.
- Βελτιωτικές αλλαγές στις ρυθμίσεις που αφορούν την διανομή συγγραμμάτων με ιδιαίτερη μέριμνα για την έγκαιρη προμήθεια των συγγράμματα των ξενόγλωσσων Τμημάτων από το εξωτερικό με μειοδοτικό διαγωνισμό, ώστε να απλοποιηθούν οι χρονοβόρες διαδικασίες του μειοδοτικού διαγωνισμού και να γίνονται οι δηλώσεις μαθημάτων από τους φοιτητές όχι στην αρχή κάθε διδακτικού εξαμήνου αλλά πριν την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους, ώστε να γνωστοποιείται ο ακριβής αριθμός των παραγγελλομένων πριν από την προκήρυξη του διαγωνισμού.
- Επίσπευση των διαδικασιών που αφορούν τον διορισμό πάσης φύσεως προσωπικού στο Τμήμα.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΜΕ ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 11-1. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

		2008-2009	2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005
Καθηγητές	Σύνολο	19	18	15	14	13
	Από εξέλιξη*	19	18	15	14	13
	Νέες προσλήψεις*	-	-	-	-	-
	Συνταξιοδοτήσεις*	1	-	-	1	-
	Παραιτήσεις*					
Αναπληρωτές Καθηγητές	Σύνολο	2	4	7	7	9
	Από εξέλιξη*	2	4	7	7	9
	Νέες προσλήψεις*	-	-	-	-	-
	Συνταξιοδοτήσεις*	-	-	-	-	-
	Παραιτήσεις*	-	-	-	-	-
Επίκουροι Καθηγητές	Σύνολο	7	6	3	4	3
	Από εξέλιξη*	7	6	3	4	3
	Νέες προσλήψεις*	-	-	-	--	-
	Συνταξιοδοτήσεις*	-	-	-	-	-
	Παραιτήσεις*	-	-	-	-	-
Λέκτορες	Σύνολο	4	4	6	5	6
	Νέες προσλήψεις*	4	4	6	5	6
	Συνταξιοδοτήσεις*	1	-	-	-	-
	Παραιτήσεις*		-	-	-	-
Μόνιμος διδάσκαλος	Σύνολο		1	1	1	1
Διδάσκοντες επί συμβάσει** (σημειώνεται ο αριθμός συμβάσεων)	Σύνολο	11 (5 χειμ. +6 εαριν.)	13 (7χειμ.+6εαρ.) (Από χρηματοδότηση ΕΠΕΑΕΚ II)	6 (2χειμ.+4εαρ.)	7 (3 χειμ. +4 εαρ)	12 (5χειμ+7εαρ)
Τεχνικό προσωπικό εργαστηρίων	Σύνολο	3	3	3	3	3
Διοικητικό προσωπικό	Σύνολο	6	9	9	9	9

* Αναφέρεται στο τελευταίο έτος

** Αναφέρεται σε αριθμό συμβάσεων –όχι διδασκόντων (π.χ. Αν ένας διδάσκων έχει δυο συμβάσεις, χειμερινή και εαρινή, τότε μετρώνται δυο συμβάσεις)

ΠΙΝΑΚΑΣ 11-2.1. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΕΤΗ ΣΠΟΥΔΩΝ

	2008- 2009	2007- 2008	2006- 2007	2005- 2006	2004- 2005
Προπτυχιακό	4231	3923	3598	3245	2873
Μεταπτυχιακό	16	16	18	18	23
Διδακτορικό	29	28	23	20	11

ΠΙΝΑΚΑΣ 11-2.2. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

	2008- 2009	2007- 2008	2006- 2007	2005- 2006	2004- 2005
Εισαγωγικές εξετάσεις	282	303	313	318	317
Μετεγγραφές ¹	9	3	12	9	5
Κατατακτήριες εξετάσεις	16	7	16	22	23
Άλλες κατηγορίες	46	40	46	51	69
Σύνολο	353	353	387	400	414

---

¹ Στη γραμμή «Μετεγγραφές» αναγράφεται ο καθαρός αριθμός μετεγγραφομένων φοιτητών (εισροές-εκροές)

ΠΙΝΑΚΑΣ 11-3. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΑΙΤΗΣΕΩΝ, ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ, ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ (ΕΓΓΡΑΦΩΝ) ΚΑΙ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΣΤΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ (ΠΜΣ) ²

Τίτλος ΠΜΣ:		«Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Αγγλικών Σπουδών, Ειδίκευση Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία» (διετές)				
		2006-2007	2005-2006			
Αιτήσεις (α+β)						
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος		19			
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων		3			
Προσφερόμενες θέσεις			12			
Εγγραφέντες			10			
Απόφοιτοι			9			

Τίτλος ΠΜΣ:		«Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Αγγλικών Σπουδών, Ειδίκευση Λογοτεχνία, Πολιτισμός, Ιδεολογία» (διετές)				
		2006-2007	2005-2006			
Αιτήσεις (α+β)						
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος		20			
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων		0			
Προσφερόμενες θέσεις			15			
Εγγραφέντες			13			
Απόφοιτοι			10			

² Σε περίπτωση περισσοτέρων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας ανά ΠΜΣ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11-3. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΑΙΤΗΣΕΩΝ, ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ, ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ (ΕΓΓΡΑΦΩΝ) ΚΑΙ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΣΤΟ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΔΜΠΣ)

Τίτλος ΔΠΜΣ:		«Θεωρία Λεξικογραφίας και Εφαρμογές»					
		2007-2008	2006-2007	2005-2006	2004-2005	2003-2004	2002-2003
Αιτήσεις (α+β)			28		28		30
	(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος		13	-	14		19
	(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων		15		14		11
Προσφερόμενες θέσεις			15		15		15
Εγγραφέντες			11		9		12
Απόφοιτοι		9		6		12	

ΠΙΝΑΚΑΣ 11-4. ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΑΙΤΗΣΕΩΝ, ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΤΜΗΜΑ, ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ (ΕΓΓΡΑΦΩΝ) ΚΑΙ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

	2008- 2009	2007- 2008	2006- 2007	2005- 2006	2004- 2005
Αιτήσεις (α+β)	2	16	5	9	6
(α) Πτυχιούχοι του Τμήματος	2	16	5	7	6
(β) Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων	-	-	-	2	-
Προσφερόμενες θέσεις	4	16	10	17	
Εγγραφέντες	1	5	3	9	2
Απόφοιτοι ³	-	-	-	1	1
Μέση διάρκεια σπουδών αποφοίτων	-	-	-	6	6

³ Απόφοιτοι: Αριθμός Διδασκτόρων που ανακηρύχθηκαν στο έτος που αφορά η στήλη.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11.5.1 ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ**1. Υποχρεωτικά Μαθήματα**

ΜΑΘΗΜΑ	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)
1. Ακαδημαϊκός Λόγος	3 ΔΕΠ
2. Εισαγωγή στη Γλωσσολογία Ι	2 ΔΕΠ
3. Αγγλική Πεζογραφία	4 ΔΕΠ
4. Εισαγωγή στη Γλωσσολογία ΙΙ	2 ΔΕΠ
5. Μετάφραση: Πρακτικές Εφαρμογές	1 ΔΕΠ
6. Αμερικανική Πεζογραφία	2 ΔΕΠ+1 Ν. 407/80
7. Φωνητική της Αγγλικής	3 ΔΕΠ
8. Αγγλική Ποίηση	2 ΔΕΠ+ 1 Ν. 407/80
9. Σύγχρονο Αγγλόφωνο Θέατρο	2 ΔΕΠ +1 Ν. 407/80
10. Κειμενικά Είδη	2 ΔΕΠ
11. Θεωρία και Κριτική της Λογοτεχνίας	3 ΔΕΠ +1 Ν. 407/80
12. Αμερικανική Ποίηση	2 ΔΕΠ+1 Ν.407/80
13. Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία	4 ΔΕΠ
14. Θεωρία του Πολιτισμού	2 ΔΕΠ+ 1 Ν. 407/80
15. Μέθοδοι Διδασκαλίας της Αγγλικής	3 ΔΕΠ
16. Ουίλιαμ Σαίξπηρ	3 ΔΕΠ

Προσφέρονται ακόμα και τέσσερα (4) υποχρεωτικά μαθήματα από άλλα τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής τα οποία περιγράφονται στον Οδηγό Σπουδών των αντίστοιχων τμημάτων και διδάσκονται από ένα μέλος ΔΕΠ.

1. Ιστορία: Νεότερη Ελληνική Ιστορία
2. Νεοελληνική Φιλολογία
3. Μαθησιακές Δυσκολίες
4. Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

2. Μαθήματα Υποχρεωτικής Επιλογής**ΤΟΜΕΑΣ ΓΛΩΣΣΑΣ-ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ**

1. Μετάφραση και Συνωνυμία
2. Φύλο και Γλώσσα
3. Θεωρία της Μετάφρασης
4. Κοινωνιογλωσσολογία
5. Θεωρία Σύνταξης
6. Ευρωπαϊκές Προοπτικές για τη Διδασκαλία, Εκμάθηση και Αξιολόγηση της Γνώσης Ξένων Γλωσσών
7. Εννοιολογικές Αντιστοιχίες Ελληνικής και Αγγλικής Ιδιοματικής Γλώσσας
8. Παιδαγωγικές Εφαρμογές στη Διδακτική της Αγγλικής
9. Ψυχολογολογία
10. Ανάλυση Γλωσσικής Σημασίας
11. Μετάφραση και Θέαμα
12. Διαπολιτισμική Επικοινωνία
13. Μεταφορά και Μεταφορικότητα του Λόγου
14. Λογοτεχνική Μετάφραση

15. Ανάλυση της Επικοινωνίας στην Ξενόγλωσση Τάξη
16. Ανάλυση Λόγου
17. Ανάλυση Λαθών
18. Λειτουργική Προσέγγιση στη Γλώσσα
19. Θεωρίες και Πρακτικές Γραπτού Λόγου
20. Εισαγωγή στη Λεξικογραφία
21. Πρακτική Άσκηση στη Διδασκαλία της Αγγλικής
22. Μετάφραση και Πολιτικός Λόγος
23. Γλωσσικές Μεταβολές
24. Καθολική Γραμματική
25. Θέματα Σημασιολογίας
26. Οργάνωση και Σχεδιασμός Ερευνητικής Εργασίας
27. Γλωσσολογία και Μετάφραση
28. Κριτική Ανάλυση Λόγου και Φύλο
29. Θέματα Πραγματολογίας
30. Αντιπαραβολική Ανάλυση Ελληνικής και Αγγλικής

ΤΟΜΕΑΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

1. Αναπαραστάσεις της Γυναίκας στον Κινηματογράφο
2. Αμερικανικοί Θρύλοι
Οι Σκοτεινές Όψεις του Ρομαντισμού στην Αμερικανική Γραφή του 19 ^{ου} αιώνα
Ιακωβιανό Θέατρο
5. Σύγχρονη Αγγλική Πεζογραφία: Θεματολογικές και Υφολογικές Εξελίξεις
6. Τζέην Ωστεν
7. Λογοτεχνία και Κοινωνία της Βικτωριανής Εποχής
8. Κάρολος Ντίκενς
9. Διαβάζοντας τον Μόμπυ Ντικ
10. Σύγχρονο Αμερικανικό Θέατρο
11. Αμερικανικό Μυθιστόρημα του 19 ^{ου} αιώνα
12. Κείμενα της Αναγέννησης
13. Ταξίδι, Περιπέτεια και Αφήγηση στον 18ο αιώνα
14. Η Εσωτερίκευση της Εμπειρίας στη Λογοτεχνία του Ρομαντισμού
15. Το θέατρο του Μπέκετ
Ο Έμερσον και οι Επιρροές του στη Λογοτεχνία του 19 ^{ου} και 20 ^{ου} αιώνα
17. Το Αγγλικό Μυθιστόρημα του 20ου αιώνα: Αφήγηση και Υποκειμενικότητα
18. Η Πόλη στην Αμερικανική Λογοτεχνία
19. Η Λογοτεχνία της Χαμένης Γενιάς
20. Φύλο και Εξουσία στο Θέατρο του 17 ^{ου} αιώνα
21. Christopher Marlowe
22. Πραγματικότητα και Χίμαιρα
23. Επανεγγράφοντας τον Βιβλικό Μύθο στη Βρετανική Λογοτεχνία
24. Αμερικανική Πεζογραφία του 20 ^{ου} αιώνα
25. Η Συγγραφική της Ποίησης
26. Φεμινιστική Θεωρία και Λογοτεχνική Κριτική
27. Κόνραντ, Κίπλινγκ και Αποικιοκρατία

28. Φύλο και Ιδεολογία στο Αγγλόφωνο Θέατρο
29. Πολιτισμικές Αντιπαράθεσεις στην Αμερική του 1960
30. Αναπαραστάσεις του Λονδίνου: μια Μητρόπολη στη Λογοτεχνία
31. Καναδική Λογοτεχνία
32. Αγγλικό Μυθιστόρημα και Μοντερνισμός: Ιδεολογία και Αφηγηματικές Τεχνικές
33. Αμερικανικό Θέατρο
34. Αμερικανίδες Συγγραφείς του 20 ^{ου} αιώνα
35. Συγγραφή Ερευνητικής Εργασίας
36. Βικτωριανό Μυθιστόρημα
37. Συγκριτική Λογοτεχνία

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΆΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
 Ακόμα οι φοιτητές/τριες επιλέγουν τέσσερα (4) μαθήματα υποχρεωτικής επιλογής από άλλα τμήματα της Φιλοσοφικής σχολής.

1. Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
2. Αρχαία Ελληνική Φιλοσοφία
3. Νεοελληνική Φιλολογία
4. Ψυχολογία: Εξελικτική Ψυχολογία
5. Νεώτερη Ευρωπαϊκή Ιστορία
6. 6. Εισαγωγή στην Παιδαγωγική
7. 7. Γλωσσολογία: Φωνητική
8. Γλωσσολογία: Μορφολογία
9. Ιστορία Νεότερης Ευρωπαϊκής Φιλοσοφίας
10. Γλωσσολογία: Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας
11. Παιδαγωγική: Παιδαγωγική Ψυχολογία, Μάθηση και Ανάπτυξη-Σύγχρονες Σχολές
12. Θέματα Αραβικής Γραμματολογίας και Πολιτισμού
13. Ψυχολογία: Κοινωνική Ψυχολογία

ΠΙΝΑΚΑΣ 11-5.2. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Βλέπε χωριστό έντυπο με τίτλο Αναλυτικοί πίνακες (11.5.2) με όλα τα μαθήματα του ΠΠΣ και αναλυτικά στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των φοιτητών/τριών που δήλωσαν, προσήλθαν, πέτυχαν ή απέτυχαν στις εξετάσεις και τη βαθμολογία τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11-6.1 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΣΟΣ ΒΑΘΜΟΣ ΠΤΥΧΙΟΥ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Έτος Αποφοίτησης	Κατανομή Βαθμών (%)				Μέσος όρος Βαθμολογίας (Σύνολο αποφοίτων)
	5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2004-2005	3	132	251	30	7.34
2005-2006	4	136	183	47	7.23
2006-2007	2	110	151	13	7.24
2007-2008	6	106	124	15	7.13
Σύνολο	15	484	709	105	

ΠΙΝΑΚΑΣ 11-6.2 ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Έτος εισαγωγής	Διάρκεια σπουδών (χρόνια)				
	K	K+1	K+2	K+3	Δεν έχουν αποφοιτήσει
2001-2002	156	158	38	18	86
2002-2003	77	165	86	9	79
2003-2004	5	248	25	---	---
2004-2005	74	70	---	---	---

ΠΙΝΑΚΑΣ 11-7.1. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

Τίτλος ΠΜΣ: «Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα, Ειδίκευση ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ»						
Μάθημα	Ιστότοπος	Σελ. Οδηγού Σπουδών	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό / Κατ'επιλογήν	Αξιολόγηση από φοιτητή (Ναι / Όχι)	Διαλέ ξεις
Μεθοδολογία και τεχνολογία στη γλωσσολογική έρευνα	www.enl.uoa.gr	37	Μητσκοπούλου, Μικρός, Τζάννε, Υφαντίδου	Υ	NAI	NAI
Διαγλωσσική και διαπολιτισμική επικοινωνία	www.enl.uoa.gr	40	Σιδηροπούλου, Χοϊδάς	Υ	NAI	NAI
Θέματα σύγχρονης γλωσσολογίας	www.enl.uoa.gr	39	Αντωνοπούλου, Μαρμαρίδου, Νικηφορίδου	Υ	NAI	NAI
Θεωρίες εκμάθησης της ξένης γλώσσας	www.enl.uoa.gr	38	Λύτρα, Παπακωνσταντίνου	Κ/Ε	NAI	NAI
Σεμινάριο εφαρμοσμένης γλωσσολογίας	www.enl.uoa.gr	43	Χοϊδάς	Κ/Ε	NAI	NAI
Αξιολόγηση στην ξενόγλωσση εκπαίδευση	www.enl.uoa.gr	41	Δενδρινού	Κ/Ε	NAI	NAI
Σχεδιασμός προγραμμάτων και υλικού για την εκμάθηση της αγγλικής	www.enl.uoa.gr	42	Καραβά	Κ/Ε	NAI	NAI

ΠΙΝΑΚΑΣ 11-7.1. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

Τίτλος ΠΜΣ: «Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα, Ειδικευση ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ»						
Μάθημα	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό / Κατ'επιλογήν [*]	Αξιολόγηση από φοιτητή (Ναι / Όχι)	Διαλέξεις
Μεθοδολογία έρευνας - Λογοτεχνική θεωρία	www.enl.uoa.gr	45	Schultz	Υ	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Φεμινισμός και λογοτεχνία	www.enl.uoa.gr	50	Κεχαΐδου	Κ/Ε	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Το μετα-αποικιακό αγγλόφωνο θέατρο	www.enl.uoa.gr	46	Γερμανού-Κεχαΐδου	Κ/Ε	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Τόμας ΧοΠΜΣ, Τζων Λοκ και η λογοτεχνία της παλινόρθωσης	www.enl.uoa.gr	47	Βελισσαρίου	Κ/Ε	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Αμερικανικό θέατρο και ο λόγος της κριτικής	www.enl.uoa.gr	44	Κεχαΐδου	Κ/Ε	ΟΧΙ	ΝΑΙ
Φύλο και εθνότητα στην Αμερική	www.enl.uoa.gr	48	Τσιμπούκη	Κ/Ε	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Οι αναγνώσεις του Σαίξπηρ στον 20 ^ο αιώνα	www.enl.uoa.gr	44	Γερμανού	Κ/Ε	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Αγγλική ποίηση του πολέμου	www.enl.uoa.gr	50	Ηλιόπουλος	Κ/Ε	ΝΑΙ	ΝΑΙ
Μύθος και αμερικανικό θέατρο 20 ^{ου} αιώνα	www.enl.uoa.gr	52	Κουτσοδάκη	Κ/Ε	ΝΑΙ	ΝΑΙ

ΠΙΝΑΚΑΣ 11-7.1. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τίτλος ΔΠΜΣ: «ΘΕΩΡΙΑ ΛΕΞΙΚΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ»						
Μάθημα	Ιστότοπος	Σελ. Οδηγού Σπουδών*	Διδάσκοντες (Συνεργάτες)	Υποχρεωτικό / Κατ' επιλογήν [*]	Αξιολόγηση από φοιτητή (Ναι / Όχι)	Διαλέξεις
1.Εισαγωγή στη Λεξικογραφία	http://www.enl.uoa.gr	8-9	Ε. Αντωνοπούλου, Β. Τσάκωνα	Υ	ΝΑΙ	Διαλέξεις, Σεμινάρια & Εργαστήρια
2. Μετάφραση και Λεξικογραφία	http://www.enl.uoa.gr	9-10	Ε. Αντωνοπούλου, Β. Τσάκωνα	Υ	ΝΑΙ	Διαλέξεις, Σεμινάρια & Εργαστήρια
3. Υπολογιστική Λεξικογραφία	http://www.enl.uoa.gr	10-11	Μ. Γαβριηλίδου, Π. Λαμπροπούλου, Σ. Πιπερίδης,	Υ	ΝΑΙ	Διαλέξεις, & Εργαστήρια
4. Λεξική Σημασιολογία – Πραγματολογία	http://www.enl.uoa.gr	11-12	Σ. Μαρμαρίδου, Β. Νικηφορίδου, Ρ. Πορτζ	Ε	ΝΑΙ	Διαλέξεις, & Σεμινάρια
5. Θέματα Ορολογίας	http://www.enl.uoa.gr	12-13	Ε. Κουβελιώτου	Ε	ΝΑΙ	Διαλέξεις, & Εργαστήρια
6. Μεθοδολογία και Τεχνολογία στη Γλωσσολογική Έρευνα	http://www.enl.uoa.gr	13-14	Β. Μητσικοπούλου Γ. Μικρός, Α. Τζάννε, Έ. Υφαντίδου	Ε	ΝΑΙ	Διαλέξεις, & Σεμινάρια
7. Θεωρία Λογοτεχνίας και Λεξικογραφία	http://www.enl.uoa.gr	14-15	Ε. Μήτση	Ε	ΝΑΙ	Διαλέξεις, & Σεμινάρια

* Οι αριθμοί των σελίδων αναφέρονται στον τελευταίο (2006-2008) Οδηγό Σπουδών του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11-7.2 ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

Τίτλος ΠΜΣ: «Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα, Ειδίκευση ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ»								
Μάθημα	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Σύνολο Ωρών	Διδακτικές Μονάδες	Υπόβαθρου(Υ) Επιστημονικής Περιοχής(ΕΠ) Γενικών Γνώσεων(ΓΓ) Ανάπτυξης Δεξιοτήτων(ΑΔ)	Κορμού(Κο) Ειδίκευσης(Ε) Κατεύθυνσης (Κα)	Εγγεγραμμένοι φοιτητές	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική & επαναληπτική εξέταση
Μεθοδολογία και τεχνολογία στη γλωσσολογική έρευνα	ΝΑΙ	39	4ΔΜ	Υ	Κο	10	9	9
Διαγλωσσική-διαπολιτισμική επικοινωνία	ΝΑΙ	39	4ΔΜ	ΕΠ	Κο	10	9	9
Θέματα σύγχρονης γλωσσολογίας	ΝΑΙ	39	4ΔΜ	ΕΠ	Κο	10	9	9
Θεωρίες εκμάθησης της ξένης γλώσσας	ΝΑΙ	39	4ΔΜ	ΕΠ	Κα	10	9	9
Σεμινάριο εφαρμοσμένης γλωσσολογίας	ΝΑΙ	39	4ΔΜ	ΕΠ	Κα	10	9	9
Αξιολόγηση στην ξενόγλωσση εκπαίδευση	ΝΑΙ	39	4ΔΜ	ΕΠ	Κα	10	9	9
Σχεδιασμός προγραμμάτων και υλικού για την εκμάθηση της αγγλικής	ΝΑΙ	39	4ΔΜ	ΕΠ	Κα	10	9	9

ΠΙΝΑΚΑΣ 11-7.2 ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ

Τίτλος ΠΜΣ: «Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα, Ειδικεύση ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ»								
Μάθημα	Πολλαπλή ή Βιβλιογραφία	Σύνολο Ωρών	Διδακτικές Μονάδες	Υπόβαθρου(Υ) Επιστημονικής Περιοχής(ΕΠ) Γενικών Γνώσεων(ΓΓ) Ανάπτυξης Δεξιοτήτων(ΑΔ)	Κορμού(Κο) Ειδικεύσης(Ε) Κατεύθυνσης(Κα)	Εγγεγραμμένοι φοιτητές	Αριθμός Φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός Φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική & επαναληπτική εξέταση
Μεθοδολογία της έρευνας - Λογοτεχνική θεωρία	ΝΑΙ	39	3ΔΜ	Υ	Κα	13	10	10
Το αμερικανικό θέατρο και ο λόγος της κριτικής	ΝΑΙ	39	3ΔΜ	Υ	Κα	13	10	10
Φεμινισμός και λογοτεχνία	ΝΑΙ	39	3ΔΜ	ΕΠ	Κα	13	10	
Το μετα-αποικιοκρατικό αγγλόφωνο θέατρο	ΝΑΙ	39	3ΔΜ	ΕΠ	Κα	13	10	10
Τόμας ΧοΠΜΣ, Τζων Λοκ και η λογοτεχνία της παλινόρθωσης	ΝΑΙ	39	3ΔΜ	ΕΠ	Κα	13	10	10
Φύλο και εθνότητα στην Αμερική	ΝΑΙ	39	3ΔΜ	ΕΠ	Κα	13	10	10
Οι αναγνώσεις του Σαίξπηρ τον 20 ^ο αιώνα	ΝΑΙ	39	3ΔΜ	ΕΠ	Κα	13	10	10
Αγγλική ποίηση του πολέμου	ΝΑΙ	39	3ΔΜ	ΕΠ	Κα	13	10	10
Μύθος και αμερικανικό θέατρο 20 ^{ου} αιώνα	ΝΑΙ	39	3ΔΜ	ΕΠ	Κα	13	10	10

ΠΙΝΑΚΑΣ 11-7.2 ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟΥ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ^[4]

Τίτλος ΠΜΣ: «ΘΕΩΡΙΑ ΛΕΞΙΚΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ»								
Μάθημα	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Σύνολο Ωρών ⁵	Διδακτικές Μονάδες	Υπόβαθρου(Υ) Επιστημονικής Περιοχής(ΕΠ) Γενικών Γνώσεων(ΓΓ) Ανάπτυξης Δεξιοτήτων(ΑΔ)	Κορμού(Κο) Ειδίκευσης(Ε) Κατεύθυνσης(Κα)	Εγγεγραμμένοι φοιτητές	Αριθμός φοιτητών που συμμετείχαν στις εξετάσεις	Αριθμός φοιτητών που πέρασε επιτυχώς στην κανονική & επαναληπτική εξέταση ⁶
Εισαγωγή στη Λεξικογραφία	ΝΑΙ	2-5	4	Υ/ΑΔ	Κο	9	9	9
Μετάφραση & Λεξικογραφία	ΝΑΙ	2-5	4	ΓΓ/ΑΔ	Κο	9	9	9
Υπολογιστική Λεξικογραφία	ΝΑΙ	2-3	4	Υ/ΑΔ	Κο	9	9	9
Λεξική Σημασιολογία – Πραγματολογία	ΝΑΙ	2	4	Υ/ΕΠ	Κα	9	9	9
Θέματα Ορολογίας	ΝΑΙ	2-3	4	Υ/ΑΔ	Κα	9	9	9
Μεθοδολογία & Τεχνολογία στη Γλωσσολογική Έρευνα	ΝΑΙ	2-3	4	Υ/ΑΔ	Κα	9	9	9
Θεωρία Λογοτεχνίας &	ΝΑΙ	2	4	Υ/ΑΔ	Κα	9	9	9

⁴ Σε περίπτωση περισσότερων του ενός ΠΜΣ συμπληρώνεται ένας πίνακας ανά ΠΜΣ.

⁵ Όλα τα μαθήματα είναι δίωρα αλλά συχνά υπήρχε παράταση του ωραρίου λόγω της πρακτικής εξάσκησης και της συγγραφής λεξικών.

⁶ Όλοι/ες πέρασαν επιτυχώς στην κανονική εξέταση. Δεν υπάρχει επαναληπτική εξέταση στο πρόγραμμα.

Λεξικογραφία

ΠΙΝΑΚΑΣ 11-8. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

	2003- 2004	2004- 2005	2005- 2006	2006- 2007	2007- 2008	<i>Σύνολο</i>
Φοιτητές του Τμήματος που φοίτησαν σε ξένο ΑΕΙ	20	15	32	21	22	110
Επισκέπτες φοιτητές ξένων ΑΕΙ στο Τμήμα	14	11	10	12	10	57
Μέλη ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος που μετακινήθηκαν σε άλλο ΑΕΙ (Πρόγραμμα ΕΡΑΣΜΟΣ)	2	1	0	3	1	7

ΠΙΝΑΚΑΣ 11-9. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

	A	B	Γ	Δ	E	Z	H	Θ	I
2008	12	14	1	12	2	17	10	13	5
2007	8	14	2	4	1	19	16	14	2
2006	9	12	4	4	3	12	22	12	4
2005	10	14	2	2		12	15	10	5
2004	8	13		7		9	17	9	3
2003	6	15	8	2		15	17	12	3
Σύνολο	55	82	16	31	6	89	97	70	22

Επεξηγήσεις:

A: Βιβλία/μονογραφίες

B: Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά με κριτές

Γ: Εργασίες σε επιστημονικά περιοδικά χωρίς κριτές

Δ: Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων με κριτές

E: Εργασίες σε πρακτικά συνεδρίων χωρίς κριτές

Z: Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους

H: Άλλες εργασίες

Θ: Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που εκδίδουν πρακτικά

I: Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (με κριτές) που δεν εκδίδουν πρακτικά

ΠΙΝΑΚΑΣ 11-10. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΟΥ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

	A	B	Γ	Δ	E	Z	H
2008	145	2	2	3	12	5	
2007	180	3	6	8	10	6	
2006	202	3	5	4	6	3	
2005	156	2	15	9	4	5	
2004	180			4	4	2	
2003	142	3	2	5	4	4	
Σύνολο	1005	13	30	33	40	25	

Επεξηγήσεις:

- A: Ετεροαναφορές
 B: Αναφορές του ειδικού/επιστημονικού τύπου
 Γ: Βιβλιοκρισίες
 Δ: Συμμετοχές σε επιτροπές επιστημονικών συνεδρίων
 E: Συμμετοχές σε συντακτικές επιτροπές επιστημονικών περιοδικών
 Z: Προσκλήσεις για διαλέξεις
 H: Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

3.1 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

3.1.Α ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ, ΔΙΕΥΡΥΝΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ.)

1. ΤΟ Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. ΕΝ ΣΥΝΤΟΜΙΑ

Το 2003, η Γενική Συνέλευση του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας συμφώνησε στην κατάθεση πρότασης για χρηματοδότηση από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ II), Μέτρο 2.2 «Αναμόρφωση Προγραμμάτων Σπουδών –Διεύρυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης», Ενέργεια 2.2.2. «Ολοκλήρωση της διεύρυνσης και αναμόρφωση των Προγραμμάτων Σπουδών», Κατηγορία Πράξεων 2.2.2.α. «Αναμόρφωση Προπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών», Πράξη «Αναμόρφωση Προπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών». Όλα τα προγράμματα αυτής της κατηγορίας συγχρηματοδοτούνται κατά 75% από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και κατά 25% από Εθνικούς Πόρους.

Το πρόγραμμα το σχεδίασε η ίδια τετραμελής επιτροπή που το υλοποίησε, αποτελούμενη από μέλη ΔΕΠ του τμήματος. Η πρόταση που κατέθεσε προς έγκριση από το Τμήμα περιέγραφε τις εργασίες που θα πραγματοποιούνταν, τα αναμενόμενα αποτελέσματα που θα απέρρεαν από κάθε εργασία, το κόστος κάθε εργασίας καθώς και το χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση των προαναφερθέντων.

Η πρόταση για το πρόγραμμα αξιολογήθηκε θετικά από την Επιχειρησιακή Αρχή του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και το Πρόγραμμα το οποίο ονομάστηκε Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. χρηματοδοτήθηκε στην αρχή με 127.400 ευρώ από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) για αμοιβές συνεργατών και 39.000 από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) για την αγορά του απαραίτητου για την υλοποίηση του προγράμματος εξοπλισμού.

Το Πρόγραμμα αξιολογήθηκε θετικά από εξωτερικούς αξιολογητές με αποτέλεσμα το 2006 και το 2007 να δοθεί επιπλέον χρηματοδότηση. Συνολικά, το Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. έφερε στο Τμήμα το συνολικό ποσόν των 319.630 ευρώ. Ενώ για την εφαρμογή του Προγράμματος από το 2003 έως το 2008 εργάστηκε εντατικά η Επιτροπή Σχεδιασμού και Υλοποίησης, τα μέλη της ποτέ δεν δέχτηκαν να αμειφθούν από το Πρόγραμμα, ενώ επίσης δεν αμείφθηκε κανένα μέλος ΔΕΠ του Τμήματος, μολονότι το σύνολο του Τμήματος βοήθησε σημαντικά στην εφαρμογή του Προγράμματος. Τα χρήματα αξιοποιήθηκαν για τα εξής:

- Αμοιβές εξωτερικών συνεργατών (για επιστημονική και εκπαιδευτική βοήθεια, για τεχνική υποστήριξη και για γραμματειακή υποστήριξη)
- Αγορά εξοπλισμού προκειμένου το Τμήμα να διαθέτει την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή
- Αγορά βιβλίων, άλλου εκπαιδευτικού υλικού και ηλεκτρονικών προγραμμάτων για τον εμπλουτισμό της βιβλιοθήκης και του Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης
- Έκδοση εκπαιδευτικού και ενημερωτικού υλικού
- Οργάνωση επιστημονικών και ενημερωτικών εκδηλώσεων
- Ταξίδια από και προς το εξωτερικό διακεκριμένων επιστημόνων του χώρου των Αγγλικών Σπουδών.

2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

2.1 Εσωτερική αξιολόγηση

Ποικίλες πτυχές του προγράμματος έχουν αξιολογηθεί εσωτερικά. Δηλαδή, τα αποτελέσματα των δράσεων αξιολογήθηκαν κατά τη διάρκεια των διαφόρων σταδίων εφαρμογής με ποικίλους τρόπους, με διάφορα εργαλεία μέτρησης και αξιολόγησης. Τα αποτελέσματα της εσωτερικής αξιολόγησης αναφέρονται παρακάτω, όπου περιγράφονται αναλυτικά όλες οι πτυχές του προγράμματος.

Η ενδιάμεση αξιολόγηση ήταν μια από τις αρμοδιότητες της επιτροπής του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. αφού ένας από τους βασικούς της ρόλους ήταν να συντονίζει την εφαρμογή των δράσεων, να αξιολογεί τα αποτελέσματα καθώς και να εξασφαλίζει ότι τα 'παραδοτέα' ήταν στην ώρα τους, Σε αντίθετη περίπτωση, η χρηματοδότηση θα διακόπτονταν και θα έπρεπε να επιβληθούν αυστηρές κυρώσεις.

Το φυσικό αντικείμενο του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. ήταν η αναμόρφωση του Προπτυχιακού Προγράμματος σπουδών του Τμήματος. Η ποιότητα του αναμορφωμένου ΠΠΣ συζητείτο στη διάρκεια κάθε ακαδημαϊκού έτους στους Τομείς με στόχο τη βελτίωσή του όπου αυτή κρίνονταν απαραίτητη. Τα δε μαθήματα του προγράμματος αξιολογούνταν και θα συνεχίζουν να αξιολογούνται από τους φοιτητές. Τέλος, υπήρξε και αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών πριν και μετά από την παρακολούθηση του νέου προγράμματος γλωσσικής κατάρτισης, ώστε να μετρηθεί και η αποτελεσματικότητα του προγράμματος αυτού, σε συνάρτηση με άλλους παράγοντες.

2.2 Εξωτερική αξιολόγηση

Μόλις επιλέχθηκαν οι εξωτερικοί αξιολογητές (βλ. κριτήρια αξιολόγησης παρακάτω), προσκλήθηκαν στο Πανεπιστήμιο, όπου,

- 1) τους παρουσιάστηκε επίσημα το πρόγραμμα από τα μέλη της επιτροπής,
- 2) τουλάχιστον δύο εκ των τριών αξιολογητών είχαν την ευκαιρία να αποκτήσουν μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος και των αποτελεσμάτων του κατά τη διάρκεια μιας επιστημονικής Ημερίδας που στόχο είχε την παρουσίαση των αποτελεσμάτων του προγράμματος και την ανάπτυξη προβληματισμού για τις Αγγλικές Σπουδές στην Ελλάδα και γενικότερα την Ευρώπη του αύριο,
- 3) τους δόθηκαν πληροφορίες σχετικά με τα 'παραδοτέα' του προγράμματος καθώς και η δυνατότητα να συζητήσουν με μέλη της Επιτροπής του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ το περιεχόμενο του δικτυακού κόμβου του Τμήματος,
- 4) είχαν ευκαιρίες να συνομιλήσουν με μέλη του προσωπικού και με φοιτητές δια ζώσης ή και μέσω διαδικτύου,
- 5) εξέτασαν το εκπαιδευτικό υλικό που αναπτύχθηκε στη διάρκεια του Προγράμματος
- 6) επισκέφθηκαν το δικτυακό κόμβο του Τμήματος για περαιτέρω ενημέρωση
- 7) επισκέφθηκαν το Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης.

Αφού ολοκληρώθηκε η διαδικασία συλλογής των απαιτούμενων πληροφοριών, οι αξιολογητές έπρεπε να συμπληρώσουν συγκεκριμένο Έντυπο Αξιολόγησης, το οποίο κατασκευάστηκε από τα μέλη της Επιτροπής του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ.

2.3 Εξωτερικοί αξιολογητές και κριτήρια αξιολόγησης

Η Επιτροπή του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ προσέγγισε τους παρακάτω τρεις εξωτερικούς αξιολογητές για το πρόγραμμα, οι οποίοι με προθυμία ανέλαβαν αυτό το απαιτητικό έργο:

- *Lee Quinby, Καθηγήτρια Διεπιστημονικών Σπουδών στο William E. Macaulay Honors College, City University of New York*
- *Emilia Ribeiro Pedro, Καθηγήτρια Θεωρητικής κα Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας του Τμήματος Αγγλικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Λισαβόνας, Πορτογαλία*

- *Στέφανος Στεφανίδης, Καθηγητής Αγγλικής Λογοτεχνίας και Κοσμήτορας Ανθρωπιστικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Κύπρου*

Οι αξιολογητές επιλέχθηκαν με βάση συγκεκριμένα κριτήρια. Συγκεκριμένα, ναζητήθηκαν επιστήμονες:

- α) του χώρου των Αγγλικών Σπουδών οι οποίοι να είναι διεθνώς καταξιωμένοι επιστήμονες, αλλά ταυτόχρονα γνωρίζουν το εκπαιδευτικό έργο των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων μέσα ή έξω από την Ευρώπη έτσι ώστε να μπορούν να αξιολογήσουν το πρόγραμμά μας συγκριτικά με άλλα προγράμματα Τμημάτων Αγγλικών Σπουδών άλλων Πανεπιστημίων του εξωτερικού,
- β) που γνωρίζουν την ελληνική πραγματικότητα, τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό, και έχουν γνώση του πως λειτουργούν τα ΑΕΙ στην Ελλάδα και ειδικότερα το Πανεπιστήμιο της Αθήνας,
- γ) που χρησιμοποιούν τα αγγλικά στο χώρο εργασίας τους και τουλάχιστον ένας από αυτούς να μπορεί να διαβάσει κείμενα γραμμένα στην ελληνική γλώσσα έτσι ώστε να έχει πρόσβαση σε πληροφορίες διαθέσιμες αποκλειστικά στην ελληνική και να τις ανταλλάσσει με τους υπόλοιπους,
- δ) που είναι γνώστες του προγράμματος σπουδών και των μεθόδων εργασίας στο Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας πριν το Πρόγραμμα Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. έτσι ώστε να υπάρχει η δυνατότητα σύγκρισης με τελικό στόχο την αξιολόγηση του ΠΠΣ που εφαρμόστηκε με το Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ.,
- ε) που εργάζονται σε αναγνωρισμένα ιδρύματα με ειδίκευση σε ποικίλους τομείς σχετικούς με το πρόγραμμα σπουδών

3. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Οι εργασίες για την υλοποίηση των στόχων του «Προγράμματος Εκσυγχρονισμού, Διεύρυνσης και Υποστήριξης Αγγλικών Σπουδών» (Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ.) ξεκίνησαν όταν άρχισε η χρηματοδότησή του από το ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ, το 2003, και ολοκληρώθηκαν σταδιακά (βλ. Παράρτημα 2) μέχρι το τέλος Αυγούστου 2008, με τη γενική καθοδήγηση της Καθηγήτριας Βασιλικής Δενδρινού, Επιστημονικά Υπεύθυνης του προγράμματος. Οι βασικοί επιμέρους στόχοι που υλοποιήθηκαν είναι οι εξής:

- 3.1 Αναθεωρήθηκε το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΠΣ) μέσα από συζητήσεις στους Τομείς και στις Γενικές Συνελεύσεις του Τμήματος. Μέλη της επιτροπής του ΠΕΔΥΑΣ συντόνισαν τη διαδικασία της αναθεώρησης και επέβλεψαν την υλοποίησή της. Το ΠΠΣ δημοσιεύεται κάθε χρόνο στον ελληνικό Οδηγό Σπουδών, ενώ περιγράφεται στην αγγλική γλώσσα στον ιστότοπο του Τμήματος.
- 3.2 Σχεδιάστηκε με επαγγελματικές προδιαγραφές ο νέος, αναβαθμισμένος ιστοσελίδα του Τμήματος. Μέλη της επιτροπής του ΠΕΔΥΑΣ ανέλαβαν την ευθύνη σχεδιασμού της και συντόνισαν την συγγραφή, συλλογή, κατηγοριοποίηση και ενσωμάτωση του αυξημένου σε όγκο πληροφοριακού υλικού στην νέα ιστοσελίδα. Σταδιακά, από το 2004 μέχρι και το 2007, αυξήθηκε ο όγκος των πληροφοριών που ήταν διαθέσιμος στο διαδίκτυο στα ελληνικά. Παράλληλα, ξεκίνησε η διαδικασία της μετάφρασης των πληροφοριών στα αγγλικά με αποτέλεσμα να διατίθεται σήμερα και αγγλική παραλλαγή στον νέο ιστότοπο του Τμήματος. Στη συνέχεια, με την πρόσθετη χρηματοδότηση του Έργου, η ιστοσελίδα εξελίχτηκε σε πύλη (www.enl.uoa.gr) με ποικίλα πεδία και μικροϊστότοπους που εξυπηρετούν το διδακτικό προσωπικό, το φοιτητικό σώμα και τους αποφοίτους, προωθούν το έργο του Τμήματος στην Ελλάδα και το εξωτερικό και διασφαλίζουν τη διαφάνεια ως προς τις ενέργειες και τις λειτουργίες του Τμήματος.
- 3.3 Εξασφαλίζοντας τον φυσικό χώρο για το σκοπό αυτό, δημιουργήθηκε και εξοπλίστηκε το Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης και Παραγωγής Υλικού. Η διαμόρφωση του χώρου όπου στεγάζεται το Κέντρο έγινε δυνατή με την εξασφάλιση του ποσού των 70.000 ευρώ από το Πανεπιστήμιο. Το Κέντρο άρχισε να λειτουργεί με τη βοήθεια της γραμματέως του Έργου και από εξωτερικούς συνεργάτες η λειτουργία της μονάδας ως Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης των φοιτητών/τριών. Το 2007-08, το Κέντρο λειτούργησε με πλήρες ωράριο (9.00-18.00), απασχολώντας τρεις ειδικούς

στην πληροφορική που όμως πληρώνονται από άλλο πρόγραμμα για το οποίο είναι υπεύθυνο μέλος του ΠΕΔΥΑΣ. Το Κέντρο εξακολουθεί να αναπτύσσεται ώστε, μαζί με το Εργαστήριο Πολυμέσων (βλ. ιστοσελίδα του Τμήματος) και το RCEL (βλ. www.uoa.gr/english/rcel), να διευκολύνει το έργο και την έρευνα των φοιτητών/τριών και του διδακτικού προσωπικού. Το Κέντρο διαθέτει μικροϊστότοπο προσβάσιμο μέσω της πύλης του Τμήματος. Συμπληρωματικά προς αυτές τις τρεις βασικές δράσεις και σύμφωνα με τους ειδικότερους στόχους του, το Πρόγραμμα έφερε σε πέρας τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Προώθησε τη χρήση των νέων Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) για υποστήριξη της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας. Για την εξοικείωση του προσωπικού και των εκπαιδευομένων με τις ΤΠΕ οργανώθηκαν ετήσια σεμινάρια και εργαστήρια.
- Χρηματοδότησε την παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για τη διδασκαλία όπως και τη δημοσίευση, σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, του δημιουργικού έργου των φοιτητών/τριών που παρακολούθησαν το Σεμινάριο Συγγραφικής (το περιοδικό Α-ΦΟΡΜΕΣ και ο τόμος ΜΟΡΦΕΣ Α).
- Σχεδίασε και δημιούργησε δύο ηλεκτρονικά περιοδικά Στο περιοδικό SYNTHESES / ΣΥΝΘΕΣΙΣ για την λογοτεχνία και τον πολιτισμό, και το DIRECTIONS για τη διδασκαλία και αξιολόγηση της γνώσης της αγγλικής.
- Προώθησε εναλλακτικούς τρόπους διδασκαλίας και αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών/τριών πέρα από μια τελική γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου, που μέχρι τότε ήταν η κυρίαρχη πρακτική.

Η δυνατότητα σύμβασης έργου με επιστημονικούς συνεργάτες επέτρεψε να υλοποιηθούν τα ακόλουθα:

- Μείωση των πολυπληθών τάξεων και αύξηση των σεμιναρίων και εργαστηρίων που βελτιώνουν τις συνθήκες της μάθησης, διευκολύνοντας την ανταλλαγή ιδεών και απόψεων.
- Υποστήριξη της ανάπτυξης των γλωσσικών δεξιοτήτων των εκπαιδευομένων, και προσφορά ενισχυτικής διδασκαλίας για τη βελτίωση ιδιαίτερα εκείνων που εισάγονται στο Τμήμα με χαμηλό επίπεδο γλωσσομάθειας.
- Η τεχνική υποστήριξη για τη δημιουργία ηλεκτρονικών τάξεων.
- Η περαιτέρω ανάπτυξη του προγράμματος της Αρχικής Κατάρτισης της Διδακτικής, του οποίου η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική, και η προσφορά ευκαιριών για επιπλέον εκπαίδευση όσων ενδιαφέρονται για τη διδασκαλία της αγγλικής.
- Η προσφορά νέων κατ' επιλογήν μαθημάτων στις σπουδές φύλου, με στόχο να ενθαρρύνουν την ενημέρωση και την έρευνα για ζητήματα φύλου από μια διεπιστημονική οπτική.

Ακόμα, με τη χρηματοδότηση από το ΠΠΣ Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ., αλλά και από το διατμηματικό ΠΠΣ του Πανεπιστημίου ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ. στο οποίο το Τμήμα μετείχε κατέστη δυνατό τα τελευταία πέντε χρόνια να γίνουν τα εξής:

- Προσεκλήθησαν επιφανείς επιστήμονες και έκαναν διαλέξεις στο Τμήμα, οι οποίες καταγράφηκαν και εμπλούτισαν την υπό ανάπτυξη Βιβλιοθήκη DVD του Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης.
- Δημιουργήθηκε το πλαίσιο συνεργασίας του Τμήματος με άλλες ακαδημαϊκές και ερευνητικές μονάδες με την προοπτική παραγωγής από κοινού καινοτόμου εκπαιδευτικού έργου, όπως η δημιουργία ηλεκτρονικών προγραμμάτων σπουδών.

Τέλος, η χρηματοδότηση από το Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ συνέβαλε στα εξής:

- Στον εμπλουτισμό της βιβλιοθήκης του Τμήματος με 150 νέους τίτλους.
- Στον εξοπλισμό του Τμήματος με ηλεκτρονικούς υπολογιστές, εκτυπωτές και άλλα μηχανήματα.
- Στην αγορά ηλεκτρονικών προγραμμάτων, όπως βάσεις δεδομένων, και εκπαιδευτικού ηλεκτρονικού υλικού, όπως σειρές μαθημάτων για φιλοσοφία και πολιτισμό.

- Την παροχή γραμματειακής και τεχνικής υποστήριξης για το έργο των διδασκόντων και των βιβλιοθηκονόμων του Τμήματος.

4. ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Σκοπός της αναθεώρησης του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών ήταν να παρέχει στους φοιτητές/τριες νέα γνώση και να τους/τις βοηθήσει να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη όπως και δεξιότητες που θα τους χρησιμεύσουν στη μελλοντική τους ζωή ως επαγγελματίες και ενεργοί πολίτες. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, το ΠΠΣ αναδιαμορφώθηκε με βάση μια νέα αντίληψη ως προς τα επίπεδα σπουδών και την επιστημονική εξειδίκευση.

Οι κύριες αναμορφωτικές παρεμβάσεις είναι οι ακόλουθες:

- Ένταξη των μαθημάτων σε «συνεκτικούς κύκλους» ώστε οι φοιτητές/τριες να μπορούν να επιλέγουν μαθήματα της εξειδίκευσής τους.
- Αύξηση του αριθμού των μαθημάτων επιλογής και των σεμιναρίων.
- Εισαγωγή μαθημάτων που προσφέρουν νέες επαγγελματικές προοπτικές στους/τις φοιτητές/τριες.
- Εισαγωγή της χρήσης των ΤΠΕ στη διδασκαλία και την αυτοεκπαίδευση.
- Εισαγωγή νέων τρόπων διδασκαλίας και αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών/τριών.

4.1 Το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών

Το πρόγραμμα οργανώθηκε σε δυο επίπεδα:

- Βασικών Σπουδών
- Εξειδικευμένων Σπουδών

Κάθε επίπεδο περιλαμβάνει μαθήματα που είναι ενταγμένα σε κύκλους μαθημάτων. Οι κύκλοι αυτοί εισήχθησαν σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την αναθεώρηση των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών.

Στο πρόγραμμα του Τμήματος, οι κύκλοι μαθημάτων παρέχουν στους/στις φοιτητές/τριες την ευκαιρία να αναπτύξουν εξειδικευμένη γνώση στον χώρο των Αγγλικών Σπουδών που έχουν επιλέξει, δηλαδή είτε στη Λογοτεχνία και τον Πολιτισμό είτε στη Γλώσσα και τη Γλωσσολογία. Οι κύκλοι μαθημάτων συνδέονται επιστημονικά μεταξύ τους σε σημαντικό βαθμό, ενώ κάθε κύκλος ανταποκρίνεται στις ανάγκες του διεπιστημονικού πτυχίου «Ελληνικής και Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας» που απονέμει το Τμήμα.

Με βάση την ενδιάμεση εσωτερική αξιολόγηση από διδάσκοντες και φοιτητικούς εκπροσώπους στο πλαίσιο Συνελεύσεων των δύο Τομέων του Τμήματος, αλλά και από τις παρατηρήσεις του ευρύτερου φοιτητικού σώματος, στα ερωτηματολόγια της αξιολόγησης των μαθημάτων που παρακολουθούν, έγιναν προτάσεις για κάποιες βελτιωτικές αλλαγές περιορισμένης κλίμακας σχετικά με εκπαιδευτικά προγράμματα και εισαγωγή νέων μαθημάτων, αρκετές από τις οποίες εφαρμόστηκαν σταδιακά, όπως η εισαγωγή νέων μαθημάτων και καινοτόμων εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

4.1.1 Βασικές Σπουδές

Οι Βασικές Σπουδές στο Τμήμα έχουν εισαγωγικό χαρακτήρα και αναφέρονται στους κύριους επιστημονικούς χώρους των Αγγλικών και των Λογοτεχνικών Σπουδών όπως και της Ελληνικής γλώσσας και Φιλολογίας.

Ταυτόχρονα, τα μαθήματα αυτού του επιπέδου παρέχουν τη βασική επιστημονική γνώση και καλλιεργούν δεξιότητες που συνιστούν απαραίτητη υποδομή για την παρακολούθηση του προγράμματος των Εξειδικευμένων Σπουδών, το οποίο περιλαμβάνει μαθήματα προχωρημένου επιπέδου που απαιτούν περισσότερη κριτική σκέψη και αυτενέργεια.

Βασική καινοτομία του αναμορφωμένου ΠΠΣ είναι ότι τα οκτώ (8) μαθήματα που προσφέρονται στα ελληνικά από άλλα τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής, διδάσκονται μόνο στο Βασικό επίπεδο κατά τη διάρκεια των δύο πρώτων χρόνων, ενώ στο παρελθόν οι φοιτητές/τριες αναγκάζονταν να παρακολουθούν μαθήματα στα ελληνικά καθ' όλη τη διάρκεια των τετραετών σποδών τους. Έτσι τώρα στα δυο τελευταία χρόνια μπορούν να αφοσιωθούν αποκλειστικά στις Αγγλικές Σπουδές.

Τα είκοσι (20) μαθήματα του Βασικού επιπέδου εντάσσονται στους ακόλουθους κύκλους:

1. Γλωσσική Κατάρτιση στην Αγγλική Γλώσσα
2. Εισαγωγή στη Γλωσσολογία
3. Εισαγωγή στη Λογοτεχνία και τον Πολιτισμό των Αγγλοφώνων Λαών
4. Εισαγωγή στην Ελληνική Λογοτεχνία και τον Ευρωπαϊκό Πολιτισμό
5. Εκπαίδευση και Παιδαγωγική
6. Ψυχολογία και Εκπαίδευση

Οι βασικές διαφορές από το προηγούμενο πρόγραμμα είναι οι εξής:

Τομέας Γλώσσας και Γλωσσολογίας

Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών/τριών κατέδειξε ότι:

- Το 60% του φοιτητικού σώματος χρειαζόταν εντατική γλωσσική εκπαίδευση, ιδιαίτερα στο γραπτό λόγο
- Το 20-30% χρειαζόταν ενισχυτική διδασκαλία στην αγγλική γλώσσα
- Το 95% χρειαζόταν να αναπτύξει τις δεξιότητες κατανόησης και παραγωγής ακαδημαϊκού λόγου

Σημειώνεται ότι η αγγλική γλώσσα έχει ιδιαίτερη σημασία αφού αποτελεί για τους/τις φοιτητές/τριες όχι μόνο το αντικείμενο γνώσης αλλά και το μέσον πρόσβασης στη γνώση. Επί πλέον είναι το βασικό εργαλείο που θα χρησιμοποιήσουν στον επαγγελματικό τους χώρο. Επομένως, είναι απαραίτητο να έχουν υψηλό επίπεδο γλωσσικής επάρκειας της αγγλικής και να γνωρίζουν πώς η γλώσσα αυτή λειτουργεί και χρησιμοποιείται. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε ένα νέο γλωσσικό πρόγραμμα στο οποίο τα γλωσσικά μαθήματα αντικατέστησαν ορισμένα γλωσσολογικά μαθήματα. Ενώ δηλαδή στο παρελθόν υπήρχε ένα εισαγωγικό μάθημα για κάθε επίπεδο γλωσσικής ανάλυσης, τώρα υπάρχουν μόνο δύο εισαγωγικά γλωσσολογικά μαθήματα που αναφέρονται σε όλα τα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης. Επίσης, τώρα προσφέρονται τέσσερα γλωσσικά μαθήματα, ενώ στο παρελθόν ήταν μόνο δύο, και διεξάγονται με ανανεωμένους επιστημονικούς στόχους και εκσυγχρονισμένη επιστημονική μεθοδολογία σε σχέση με τα δύο γλωσσικά μαθήματα του προηγούμενου προγράμματος.

Τομέας Λογοτεχνίας - Πολιτισμού

Ο Τομέας Λογοτεχνίας – Πολιτισμού προέβη σε μια αναδιάρθρωση των μαθημάτων του Βασικού επιπέδου με την κατάργηση των παραδοσιακών μαθημάτων ιστορικής επισκόπησης της λογοτεχνίας και του πολιτισμού τα οποία αντικαταστάθηκαν με μαθήματα εισαγωγικά στα τρία λογοτεχνικά είδη. Ακόμα εισήγαγε στο Βασικό Επίπεδο δύο υποχρεωτικά μαθήματα: ένα για τη Θεωρία του Πολιτισμού, που αντικατέστησε μαθήματα με επίκεντρο τον Αγγλικό ή τον Αμερικανικό πολιτισμό, και ένα για τη Λογοτεχνική Θεωρία και Κριτική που προηγούμενα προσφερόταν σε προχωρημένο επίπεδο.

4.1.2 Εξειδικευμένες Σπουδές

Οι Εξειδικευμένες Σπουδές περιλαμβάνουν υποχρεωτικά μαθήματα κορμού και μαθήματα επιλογής τα οποία παρέχουν εξειδικευμένη γνώση στον επιστημονικό χώρο της ειδικότητας που επιλέγουν οι φοιτητές/τριες με την ολοκλήρωση του Δ' Εξαμήνου. Ακόμα, το πρόγραμμα αυτού του επιπέδου προσφέρει τη δυνατότητα για

αρχική κατάρτιση στη διδακτική, δεδομένου ότι το μεγαλύτερο μέρος των αποφοίτων του Τμήματος απασχολείται σε εκπαιδευτικά ιδρύματα.

ΚΥΚΛΟΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Η σημαντικότερη διαφορά από το προηγούμενο πρόγραμμα είναι η ένταξη των μαθημάτων σε συνεκτικούς κύκλους. Από το σύνολο των δέκα (10) κύκλων, πέντε (5) προσφέρονται από τον Τομέα Γλώσσας-Γλωσσολογίας, τέσσερις (4) από τον Τομέα Λογοτεχνίας-Πολιτισμού και ένας (1) είναι Διατομεικός. Πρόκειται για τον κύκλο «Φύλο και Λόγος», ο οποίος συνδέεται με ένα Διατμηματικό πρόγραμμα του ΕΚΠΑ, και προσφέρει μαθήματα που αποσκοπούν να ενθαρρύνουν τους/τις φοιτητές/τριες να συνειδητοποιήσουν ζητήματα που αφορούν το φύλο μέσα από μια διεπιστημονική προσέγγιση.

Κύκλοι Μαθημάτων του Τομέα Γλώσσας και Γλωσσολογίας

1. Μετάφραση: Θεωρία και Πρακτικές Μετάφρασης
2. Γλωσσολογικές Θεωρίες: Επίπεδα Ανάλυσης Γλώσσας
3. Διεπιστημονική Μελέτη της Γλώσσας
4. Γλωσσική Θεωρία και Γλωσσική Μελέτη
5. Διδακτική της Αγγλικής και των Σύγχρονων Γλωσσών

Ακόμα έγιναν οι ακόλουθες βασικές αλλαγές στα πλαίσια των παραπάνω Κύκλων:

- Σχεδιάστηκε, οργανώθηκε και έγινε συγγραφή νέου υλικού για το νέο πρόγραμμα γλωσσικής κατάρτισης.
- Σχεδιάστηκε εκ νέου ένα ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Αρχικής Κατάρτισης και Εκπαίδευσης Διδακτικής της Αγγλικής ως Ξένης Γλώσσας. Οι φοιτητές/τριες παρακολουθούν μαθήματα κορμού σχετικά με τη Γλωσσοδιδασκτική στο τρίτο έτος των σπουδών τους και μαθήματα επιλογής στο τρίτο και το τέταρτο έτος.
- Σχεδιάστηκε ειδικό πρόγραμμα το οποίο στοχεύει στην ανάπτυξη της ικανότητας των φοιτητών/τριών να συγγράφουν ερευνητική εργασία στα αγγλικά.
- Εισήχθησαν νέα μαθήματα που προετοιμάζουν τους/στις φοιτητές/τριες για τα νέα μεταπτυχιακά προγράμματα του Τμήματος (π.χ. τα μαθήματα Εισαγωγή στη Λεξικογραφία, Διαπολιτισμική Επικοινωνία, Ευρωπαϊκές Προοπτικές για τη Διδασκαλία, την Εκμάθηση και την Αξιολόγηση των Ξένων Γλωσσών).

Κύκλοι μαθημάτων του Τομέα Λογοτεχνίας - Πολιτισμού

1. Θεωρία και Κριτική της λογοτεχνίας
2. Αγγλική Λογοτεχνία από τον 14^ο έως και τον 18^ο αιώνα
3. Λογοτεχνικά Ρεύματα
4. Η Μελέτη του Πολιτισμού

Οι βασικές αλλαγές που έγιναν στα πλαίσια των παραπάνω Κύκλων είναι η εισαγωγή των εξής:

- Μαθήματα για την αγγλόφωνη λογοτεχνία και τον πολιτισμό, ενώ προηγουμένως το επίκεντρο των μαθημάτων ήταν αποκλειστικά η λογοτεχνία και ο πολιτισμός της Βρετανίας και της Αμερικής.
- Μαθήματα επιλογής για τη λογοτεχνική θεωρία και τον πολιτισμό
- Μαθήματα για τη σχέση λογοτεχνίας και κινηματογράφου.
- Μαθήματα που χρησιμοποιούν σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις για την ανάλυση λογοτεχνικών και άλλων κειμένων.
- Μάθημα με αντικείμενο τη μεθοδολογία έρευνας και τη συγγραφή επιστημονικών δοκιμίων για τη λογοτεχνία και τον πολιτισμό.
- Πρόγραμμα της Δημιουργικής Γραφής το οποίο στοχεύει στην εξοικείωση με τις διάφορες παραμέτρους της δημιουργικής γραφής. Το πρόγραμμα αυτό ξεκίνησε από ένα σεμινάριο δημιουργικής γραφής το οποίο προσφερόταν στο προηγούμενο πρόγραμμα και που κύρια αποσκοπούσε να ενθαρρύνει

τους/στις φοιτητές/τριες να αναπτύξουν τις συγγραφικές τους ικανότητες μέσα από πρακτική εξάσκηση. Στην αναθεωρημένη του μορφή, το πρόγραμμα εμπλέκει τους/στις φοιτητές/τριες σε περισσότερες δραστηριότητες. Έρχονται σε επαφή με διακεκριμένους Έλληνες και ξένους συγγραφείς και συζητούν ζητήματα σχετικά με τη συγγραφή, αλλά και με εκδότες, κριτικούς, και εκπροσώπους άλλων συναφών επαγγελματικών χώρων, για να κατανοήσουν καλύτερα την κοινωνική διαδικασία ανάπτυξης και υποστήριξης της δημιουργικής γραφής. Το ΠΠΣ Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. υποστήριξε και χρηματοδότησε μια σημαντική δραστηριότητα αυτού του προγράμματος, την έκδοση του περιοδικού *A-ΦΟΡΜΕΣ* το οποίο περιλαμβάνει τις καλύτερες εργασίες των φοιτητών/τριών. Ακόμα χρηματοδότησε τον συλλογικό τόμο *μορφές-α* που περιλαμβάνει τα καλύτερα κείμενα των *A-ΦΟΡΜΩΝ* της τελευταίας δεκαετίας. Τέλος στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος, οι φοιτητές/τριες οργανώνουν και παρουσιάζουν δημοσίως παραστάσεις που βασίζονται στη δημιουργική τους εργασία.

4.1.3 Διατομεϊκότητα

Επί μία δεκαετία και πλέον ο Τομέας Λογοτεχνίας-Πολιτισμού προσφέρει μαθήματα σχετικά με το φύλο και τις Γυναικείες Σπουδές, αλλά ο αριθμός των προσφερόμενων μαθημάτων εξαρτιόταν από τα επιστημονικά ενδιαφέροντα του διδακτικού προσωπικού. Μέσα στο πλαίσιο του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ., ο διατομεϊκός κύκλος «Φύλο και Λόγος» διαμορφώθηκε για να ενθαρρύνει την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των φοιτητών/τριών σε ζητήματα φύλου υιοθετώντας μια διεπιστημονική προσέγγιση. Αυτή η αλλαγή κατέστη δυνατή μέσα από τη συμμετοχή του Τμήματος στο Προπτυχιακό, Διατμηματικό και Διεπιστημονικό Πρόγραμμα Σπουδών Φύλου του ΕΚΠΑ (βλ. www.isotita.uoa.gr). Μέσα από αυτή τη συμμετοχή, προστέθηκαν τα ακόλουθα τέσσερα μαθήματα στα ήδη υπάρχοντα:

- ➔ Φύλο και Γλώσσα
- ➔ Φύλο και Κριτική Ανάλυση Λόγου
- ➔ Φύλο και Λογοτεχνία
- ➔ Φεμινιστική Λογοτεχνική Θεωρία

Διαλέξεις από επιφανείς Έλληνες και ξένους επιστήμονες δόθηκαν στο πλαίσιο αυτού του Προγράμματος φέρνοντας τους φοιτητές/τριες σε επαφή με τις τελευταίες εξελίξεις και τους προβληματισμούς στο χώρο των Σπουδών Φύλου τον 21^ο αιώνα.

4.2 Μέθοδοι διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης φοιτητών/τριών

Οι στόχοι του ΠΠΣ εξυπηρετήθηκαν από νέες μεθόδους διδασκαλίας, μάθησης και αξιολόγησης της γνώσης των φοιτητών/τριών που περιγράφονται στον Οδηγό Σπουδών.

Ανταποκρινόμενο το Τμήμα στις σύγχρονες ανάγκες για χρήση των νέων τεχνολογιών, το διδακτικό προσωπικό και το φοιτητικό σώμα άρχισαν να εξοικειώνονται με τα ΤΠΕ και να τα χρησιμοποιούν στην διδασκαλία και τη μάθηση αξιοποιώντας το Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης και Παραγωγής Υλικού, το Εργαστήριο Πολυμέσων, και τη Βιβλιοθήκη του Τμήματος. Επίσης βοηθητικές είναι και οι ηλεκτρονικές τάξεις οι οποίες αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της πλατφόρμας για την ασύγχρονη τηλεκπαίδευση του ΕΚΠΑ, που υποστηρίζει τη διδασκαλία και τη μάθηση με τα πολυμέσα και εκπαιδευτικό υλικό.

Επ' ευκαιρία του Προγράμματος, οργανώθηκαν συμπληρωματικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε γλωσσικά μαθήματα κορμού και επιλογής. Συγκεκριμένα, οργανώθηκαν ειδικά σεμινάρια για γλωσσική κατάρτιση, για την ανάπτυξη δεξιοτήτων εξατομικευμένης γλωσσικής μελέτης και αυτοεκπαίδευσης, και για την οργάνωση επαγγελματικού-εκπαιδευτικού πορτοφολίου. Τα μαθήματα Μετάφρασης, Αγγλικής Φωνητικής και Παραγωγής Προφορικού Λόγου συμπληρώθηκαν με φροντιστήρια ολιγάριθμων ομάδων, ενώ οι δραστηριότητες στα μαθήματα της

λογοτεχνίας και του πολιτισμού αφορούν τη χρήση οπτικο-ακουστικού υλικού και την εξάσκηση στη μεθοδολογία έρευνας και συγγραφή ερευνητικής εργασίας.

Στο πλαίσιο των μαθημάτων κορμού και επιλογής, παρέχεται εκπαιδευτικό υλικό σε έντυπη και ψηφιακή μορφή, το οποίο συγγράφει το διδακτικό προσωπικό με στόχο να συμβάλλει στη βελτίωση της διδακτικής και μαθησιακής διαδικασίας. Συγκεκριμένα, παρέχονται τα ακόλουθα:

- «Τετράδια» με εκπαιδευτικό υλικό για πρακτική άσκηση στην τάξη.
- Ασκήσεις για την ανάπτυξη της δεξιοτήτων κατανόησης και παραγωγής γραπτού ακαδημαϊκού λόγου.
- Ηλεκτρονικό υλικό για αυτοεκπαίδευση και βελτίωση της αγγλομάθειας.
- Βάσεις δεδομένων για αυτοεκπαίδευση και αυτομάθηση.
- Ανθολογίες άρθρων για να χρησιμοποιούνται συμπληρωματικά με το διδακτικό σύγγραμμα.

Σχετικά με την αξιολόγηση των φοιτητών/τριών, το Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. ενεθάρρυνε εναλλακτικούς τρόπους αξιολόγησης και συγκεκριμένα εισήγαγε νέους τρόπους πέρα από τη μοναδική, τελική γραπτή εξέταση όπως:

- Ενδιάμεσα ή πολλαπλά διαγωνίσματα που προτρέπουν τους/τις φοιτητές/τριες να μελετούν καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου.
- Διαγωνίσματα ανοικτού βιβλίου για να αποθαρρύνεται η απομνημόνευση.
- Προφορικές παρουσιάσεις για να καλλιεργείται η δυνατότητα της δημόσιας εκφοράς του λόγου.
- Ερευνητικές εργασίες ώστε να αναπτύσσεται η κριτική σκέψη και οι τεχνικές της ακαδημαϊκής γραφής.

Όλα τα παραπάνω έγιναν εφικτά επειδή το Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. προσέλαβε επιστημονικό προσωπικό με σύμβαση έργου και έτσι κατέστη δυνατή η δημιουργία μικρότερων τάξεων, συνθήκη που επιτρέπει τη συζήτηση, τη στενή παρακολούθηση του/της κάθε φοιτητή/τριας, και την ανάθεση εργασιών.

Τέλος το έργο ενεθάρρυνε την αξιολόγηση των μαθημάτων και της εκπαιδευτικής διαδικασίας από τους/τις φοιτητές/τριες με βάση ένα έντυπο που διαμόρφωσαν οι υπεύθυνες υλοποίησης του Προγράμματος.

5. Ο ΔΙΚΤΥΑΚΟΣ ΚΟΜΒΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Η χρηματοδότηση του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. έδωσε στο Τμήμα την ευκαιρία να περάσει από την εποχή της στατικής επικοινωνίας στη δυναμική. Συγκεκριμένα, η παλιά ιστοσελίδα του Τμήματος χρειαζόταν όχι απλώς ανασχεδίαση αλλά και ριζική βελτίωση προκειμένου να ανταποκριθούμε στις επικοινωνιακές ανάγκες της ευρυζωνικής εποχής.

Ο νέος δικτυακός κόμβος του Τμήματος επαναδομήθηκε με τη βοήθεια επαγγελματιών και υπό την εποπτεία επιτροπής που όρισε το Τμήμα. Αρχικά ετοιμάστηκε ο σχεδιασμός και το περιεχόμενο της δίγλωσσης πλέον ιστοσελίδας του Τμήματος, ενώ στην συνέχεια έγινε η διεύρυνση και επέκταση της ιστοσελίδας σε δικτυακό κόμβο, με την προσθήκη νέων ιστοσελίδων και μικρο-ιστότοπων.

Ο νέος δικτυακός κόμβος, με την ενημερωμένη πληροφόρηση που παρέχει και με τη σύνδεσή του με δικτυακές υπηρεσίες του ΕΚΠΑ, όπως η η-τάξη (eclass.uoa.gr) και η η-γραμματεία (my-studies.uoa.gr), δημιούργησε τις προϋποθέσεις και συνέβαλε στην ουσιαστική ανάπτυξη ψηφιακού γραμματισμού των φοιτητών/τριών του Τμήματος και στη δημιουργία μιας ψηφιακής κουλτούρας επικοινωνίας με τους φοιτητές/τριες.

5.1 Ημερολόγιο εργασιών του Δικτυακού Κόμβου

Νοέμβριος 2006: Έπειτα από 11 μήνες προετοιμασίας ολοκληρώνεται η ελληνόγλωσση ιστοσελίδα του Τμήματος (www.enl.uoa.gr/). Η παλιά αγγλική

- ιστοσελίδα εξακολουθεί και λειτουργεί για τους ξένους επισκέπτες και φοιτητές.
- Φεβρουάριος 2007: Η νέα αγγλόγλωσση ιστοσελίδα ολοκληρώνεται και αναρτάται, ενώ αποσύρεται οριστικά η παλιά αγγλική ιστοσελίδα. Η πρώτη φάση του Έργου έχει ολοκληρωθεί.
- Μάρτιος 2007: Ένα δικτυακό αρχείο με όλες τις εκδηλώσεις του Τμήματος (συνέδρια, διαλέξεις, σεμινάρια κ.α.) οργανώνεται και προστίθεται στο νέο δίγλωσσο κόμβο. Το αρχείο ενημερώνεται με όλες τις νέες εκδηλώσεις του Τμήματος.
- Οκτώβριος 2007: Σύνδεση με την Ηλεκτρονική Γραμματεία, τον δικτυακό τόπο των γραμματειών του Πανεπιστημίου Αθηνών (my-studies.uoa.gr), που προσφέρει ηλεκτρονικές υπηρεσίες στους φοιτητές/τριες του Τμήματος, όπως το να δουν το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος, να κάνουν δήλωση μαθημάτων και να δουν τη βαθμολογία τους.
- Νοέμβριος 2007: Ανάρτηση Οδηγού για τους Πρωτοετείς Φοιτητές στην αγγλική, με χρήσιμες πληροφορίες για τους νέους μας φοιτητές/τριες.
- Φεβρουάριος 2008: Οι φοιτητές/τριες του Τμήματος κάνουν για πρώτη φορά δήλωση μαθημάτων ηλεκτρονικά, με μεγάλη επιτυχία.
- Μάρτιος 2008: Ολοκληρώνεται η ιστοσελίδα του *Synthesis*, ηλεκτρονικού περιοδικού πολλαπλών κριτών για τη λογοτεχνία και τον πολιτισμό, και γίνεται η σύνδεση με τον δικτυακό κόμβο.
- Απρίλιος 2008: Ολοκληρώνεται η ιστοσελίδα του *Directions*, ηλεκτρονικού περιοδικού για θέματα διδασκαλίας και αξιολόγησης της αγγλομάθειας, και γίνεται η σύνδεση με τον δικτυακό κόμβο.
- Μάιος 2008: Τίθεται σε λειτουργία ολοκληρωμένη πλατφόρμα διαχείρισης ανακοινώσεων, που προσφέρει δυνατότητα για άμεση και εύκολη ανάρτηση ανακοινώσεων στον δικτυακό κόμβο. Η πλατφόρμα δημιουργήθηκε ειδικά για να καλύπτει τις ανάγκες της Γραμματείας και των μελών ΔΕΠ του Τμήματος και ολοκληρώθηκε σε διάστημα 5 μηνών. Παρέχει επίσης τη δυνατότητα παρακολούθησης των ανακοινώσεων από τους φοιτητές/τριες μέσω εγγραφής σε Κανάλι Ροής Πληροφοριών (RSS Feed).
- Μάιος 2008: Ολοκληρώνεται η ιστοσελίδα του Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης (www.enl.uoa.gr/centre/) και γίνεται η σύνδεση με τον δικτυακό κόμβο.
- Ιούνιος 2008: Ο Οδηγός των Πρωτοετών Φοιτητών μεταφράζεται στα ελληνικά.
- Ιούλιος 2008: Οι δυναμικές ιστοσελίδες που έχουν σχεδιαστεί θα μπορέσουν να αναρτηθούν στο άμεσο μέλλον, μετά από την πρόσφατη απόκτηση αυτής της δυνατότητας από το Κέντρο Δικτύου ΚΛΕΙΔΙ του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Σε προετοιμασία βρίσκονται ακόμη τα εξής: Δημιουργία εφαρμογής για την παρουσίαση των βιβλίων των μελών ΔΕΠ, ο μικροιστότοπος της ετήσιας περιοδικής έκδοσης με τίτλο *A-ΦΟΡΜΕΣ* και ο μικροιστότοπος για το Πρόγραμμα Αρχικής Εκπαίδευσης στη Διδακτική της Αγγλικής.

Ενδιαφέροντα στατιστικά στοιχεία: Κατά το χρονικό διάστημα Ιούνιος 2007-Μάιος 2008 ο δικτυακός τόπος του ΤΑΓΦ δέχτηκε 78.234 επισκέψεις από 32.169 επισκέπτες που προήλθαν από 11 χώρες και είδαν κατά μέσο όρο 9.13 σελίδες ανά επίσκεψη.

6. ΚΕΝΤΡΟ ΑΥΤΟΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Στο πλαίσιο το ΠΕΔΥΑΣ δημιουργήθηκε το Κέντρο αυτό (Centre for Self-Access Learning and Materials Development), το οποίο βρίσκεται στον 9^ο όροφο του κτηρίου της Φιλοσοφικής Σχολής (αίθουσα 905) και λειτουργεί Δευτέρα-Παρασκευή 9:00-18:00. Τηλ: +30 210 7277908, URL: <http://www.enl.uoa.gr/centre>, Email: salc@enl.uoa.gr

Η δημιουργία ενός Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης κρίθηκε αναγκαία λόγω των συγκεκριμένων συνθηκών που επικρατούν στο Τμήμα, και συγκεκριμένα λόγω:

- του μεγάλου αριθμού εισακτέων φοιτητών/τριών κάθε χρόνο
- της έλλειψης διδακτικού προσωπικού και κατ' επέκταση της αδυναμίας δημιουργίας ολιγομελών τμημάτων για την γλωσσική εξάσκηση των φοιτητών/τριών
- της ανάγκης ενισχυτικής γλωσσικής διδασκαλίας για ένα μεγάλο αριθμό φοιτητών, τουλάχιστον κατά τα δύο πρώτα έτη σπουδών, όπως φαίνεται από συστηματική έρευνα των μελών ΔΕΠ του Τμήματος
- των διαφορετικών γλωσσικών αδυναμιών που αντιμετωπίζουν άτομα και ομάδες φοιτητών/τριών
- του ιδιαίτερου ρόλου της αγγλικής στο Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας. Συγκεκριμένα, για το Τμήμα η αγγλική δεν αποτελεί απλώς το μέσον με το οποίο διδάσκονται οι φοιτητές/τριες τα διάφορα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύονται στο Τμήμα, αλλά επίσης αυτό καθαυτό το γνωστικό αντικείμενο μελέτης. Στο πλαίσιο αυτό κρίνεται απαραίτητη τόσο η υψηλή γλωσσομάθεια, όσο και η καλλιέργεια γλωσσικής συνειδητότητας που θα πρέπει να αποκτήσουν οι φοιτητές/τριες ως μελλοντικοί επαγγελματίες στο χώρο των Αγγλικών Σπουδών στην Ελλάδα.

Το Κέντρο δημιουργήθηκε για την κάλυψη αναγκών σχετικά με:

- την ενίσχυση της γλωσσικής εκπαίδευσης των φοιτητών/τριών,
- την εισαγωγή των νέων Τεχνολογιών της Πληροφορικής και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) σε όλα τα επίπεδα των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών στο Τμήμα,
- την εισαγωγή της διαδικασίας της αυτοεκπαίδευσης και την ανάπτυξη της αυτονομίας στη μάθηση από τα πρώτα εξάμηνα σπουδών.

6.1 Στόχοι του Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης

- Η εξατομικευμένη εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας σε υψηλό επίπεδο, τόσο στο πλαίσιο ενισχυτικής διδασκαλίας όσο και στο πλαίσιο εμβάθυνσης της γλώσσας που απαιτείται για τους μελλοντικούς επιστήμονες στο χώρο των Αγγλικών Σπουδών.
- Η εξοικείωση των φοιτητών/τριών του Τμήματος με την αυτόνομη εργασία και την αυτοεκπαίδευση, βασική προϋπόθεση για τη συνεχή δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση στην κοινωνία της γνώσης.
- Η εξοικείωση των φοιτητών/τριών του Τμήματος με τις ΤΠΕ και η ανάπτυξη δεξιοτήτων ψηφιακού γραμματισμού.
- Η προώθηση της αυτοαξιολόγησης και της συνεχούς αξιολόγησης.
- Η ενθάρρυνση της ανάπτυξης κριτικής ικανότητας, προϋπόθεση για την διαδικασία αυτομάθησης και αυτοαξιολόγησης και η καλλιέργεια της ελεύθερης αναζήτησης.
- Η εξοικείωση των φοιτητών/τριών του Τμήματος με τα νέα πρότυπα παραγωγής γνώσεων.
- Η ενημέρωση των φοιτητών/τριών του Τμήματος σχετικά με τις τεχνολογικές εξελίξεις στο χώρο της εκπαίδευσης και τηλεεκπαίδευσης.
- Η ανάπτυξη έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού αυτοεκπαίδευσης για την ενίσχυση των μαθημάτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.
- Η ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού πολυμέσων για τη διδασκαλία της αγγλικής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.
- Η δημιουργία εκπαιδευτικού υλικού πολυμέσων για τη έρευνα και τη διδασκαλία των μαθημάτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών.

Κύρια επιδίωξη του Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης είναι επίσης η συμμετοχή σε ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα και η συνεργασία με άλλα Κέντρα Έρευνας της ημεδαπής και της αλλοδαπής.

6.2 Σχεδιασμός του Κέντρου

Ο αρχικός σχεδιασμός του Κέντρου πραγματοποιήθηκε μετά από μελέτη άλλων κέντρων ευρωπαϊκών πανεπιστημίων από την Επιτροπή Υλοποίησης του ΠΕΔΥΑΣ και ανάλυση των αναγκών των φοιτητών/τριών του Τμήματος. Επισημαίνεται ότι το Κέντρο διαφέρει τόσο από άλλα Κέντρα Συγγραφής που συναντώνται σε αμερικανικά πανεπιστήμια όσο και από άλλα Κέντρα Αυτοεκπαίδευσης ευρωπαϊκών πανεπιστημίων.

Καταρχήν το Κέντρο διαφέρει σημαντικά από άλλα Κέντρα Συγγραφής τα οποία εστιάζουν στην συγγραφή ακαδημαϊκών κειμένων χωρίς να δίνουν έμφαση σε άλλες γλωσσικές δεξιότητες που πιθανώς να χρειάζονται ενίσχυση οι φοιτητές. Σε μελέτη που πραγματοποιήθηκε με φοιτητές/τριες του Τμήματος διαπιστώθηκε επιπρόσθετη ανάγκη για βελτίωση δεξιοτήτων κατανόησης προφορικού και γραπτού λόγου. Έτσι αποφασίστηκε το εκπαιδευτικό υλικό που θα αναπτυχθεί στο Κέντρο να καλύπτει όλες τις γλωσσικές δεξιότητες.

Το Κέντρο επίσης διαφέρει από τα άλλα Κέντρα Αυτοεκπαίδευσης ευρωπαϊκών πανεπιστημίων τα οποία προσφέρουν υλικό αυτοεκπαίδευσης για πολλές διαφορετικές γλώσσες σε διάφορα γλωσσικά επίπεδα (πχ. αρχαρίων, προχωρημένων κλπ). Ανταποκρινόμενο στις ανάγκες του φοιτητικού πληθυσμού του Τμήματος, το Κέντρο εστιάζει στην ανάπτυξη εκπαιδευτικών υλικών μόνο για την αγγλική γλώσσα, σε προχωρημένο επίπεδο. Επίσης, σε συμφωνία με το Γλωσσικό Πρόγραμμα του Τμήματος το εκπαιδευτικό υλικό που ετοιμάζει το Κέντρο κινείται σε δύο κύριους άξονες:

- εκπαιδευτικό υλικό για βελτίωση της αγγλομάθειας
- εκπαιδευτικό υλικό για την ανάπτυξη ακαδημαϊκού και κριτικού γραμματισμού.

6.3 Εξοπλισμός του Κέντρου

Ο εξοπλισμός του Κέντρου, ο οποίος είναι για αποκλειστική χρήση του, περιλαμβάνει:

- 25 Η/Υ τελευταίας τεχνολογίας με ευρυζωνική σύνδεση
- 40 σετ ακουστικών με μικρόφωνα
- CD player και κασετόφωνο
- Μια τηλεόραση 29 ιντσών (σύντομα με δορυφορική σύνδεση).

Το Κέντρο είναι επίσης εξοπλισμένο με:

- 1 εκτυπωτή laser (για δικτυακή χρήση)
- 1 έγχρωμο εκτυπωτή inject
- 1 σαρωτή
- 1 εξωτερικό CD-writer
- 1 φωτοτυπικό μηχάνημα
- 1 video player
- 1 βιντεοπροβολέα
- 1 πολυμηχάνημα (έγχρωμο εκτυπωτή, σαρωτή, φωτοτυπικό και φαξ)

6.4 Η ιστοσελίδα του Κέντρου

Η ιστοσελίδα του Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης (www.enl.uoa.gr/centre) ολοκληρώθηκε μετά από πολύμηνη προετοιμασία που αφορούσε κυρίως στην προετοιμασία κατάλληλων εκπαιδευτικών υλικών. Για αυτά χρησιμοποιήθηκε ειδική πλατφόρμα authoring και στη συνέχεια μεταφορά των ασκήσεων σε html μορφή.

Η ιστοσελίδα είναι φιλική προς τον χρήστη και εύκολη στην πλοήγηση. Είναι στην αγγλική γλώσσα και ο σχεδιασμός της θυμίζει την ιστοσελίδα του Τμήματος. Το αριστερό μενού δίνει χρηστικές πληροφορίες για τη λειτουργία του Κέντρου, παρουσιάζει τα διαθέσιμα εκπαιδευτικά υλικά που μπορεί κανείς να βρει στο Κέντρο και μια σειρά από διαδικτυακές ασκήσεις οι οποίες ετοιμάστηκαν από έμπειρες αποσπασμένες καθηγήτριες αγγλικής υπό την καθοδήγηση μελών ΔΕΠ του

Τμήματος, με βάση τις διαπιστωμένες ανάγκες των φοιτητών μας. Η ιστοσελίδα διαθέτει επίσης σύνδεση στο Πρόγραμμα Μετα-φράσεις, ένα πολυμεσικό πρόγραμμα για τη μετάφραση.

6.4.1 Ημερολόγιο εργασιών του Κέντρου

- Μάιος 2003: Ο χώρος για τη στέγαση του Κέντρου βρίσκεται και παραχωρείται στο Τμήμα.
- Ιούλιος 2003: Ολοκληρώνονται οι κατασκευαστικές εργασίες στο χώρο του Κέντρου.
- Οκτώβριος 2003: Πραγματοποιείται μελέτη διαμόρφωσης του χώρου για την καλύτερη αξιοποίησή του και παραγγέλλεται η σχετική επίπλωση.
- Ιανουάριος 2004: Εγκατάσταση της υποδομής δικτύου από το Κέντρο Δικτύου του ΕΚΠΑ.
- Μάιος 2004: Ανεπίσημη έναρξη λειτουργίας του Κέντρου με Η/Υ από άλλο πρόγραμμα του Τμήματος. Προσλαμβάνεται Γραμματέας για το Κέντρο η οποία αναλαμβάνει την οργάνωσή του. Ετοιμάζονται κείμενα τεκμηρίωσης (κανόνες του Κέντρου, κατάλογος με διαθέσιμα εκπαιδευτικά υλικά, διάφορες φόρμες για τους επισκέπτες κλπ.).
- Νοέμβριος 2004: Τα πρώτα σεμινάρια ΤΠΕ προσφέρονται για τους πρωτοετείς φοιτητές/τριες με θέμα «Εισαγωγή στο διαδίκτυο για αυτοεκπαίδευση και έρευνα». Τα σεμινάρια επαναλαμβάνονται κατά το χειμερινό εξάμηνο 2005, 2006, 2007.
- Απρίλιος 2005: Σεμινάρια ΤΠΕ προσφέρονται στους/τις φοιτητές/τριες του 4^{ου} εξαμήνου (τα οποία επαναλαμβάνονται κατά το εαρινό εξάμηνο 2006 και 2007).
- Μάιος 2005: Διεξαγωγή σεμιναρίου για τα μέλη ΔΕΠ σχετικά με τη χρήση της πλατφόρμας ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης η-τάξη (e-class.uoa.gr).
- Δεκέμβριος 2005: Πρώτη επίσημη παρουσίαση του Κέντρου στην Εκδήλωση των Πρωτοετών Φοιτητών του Τμήματος. Παρουσίαση του ρόλου και της λειτουργίας του Κέντρου στις Εκδηλώσεις των Πρωτοετών το χειμερινό εξάμηνο 2006 και 2007.
- Μάρτιος 2006: Αγορά ηλεκτρονικού εκπαιδευτικού υλικού (CD με πολυμεσικό πρόγραμμα, ψηφιακοί δίσκοι με επιστημονικές διαλέξεις).
- Οκτώβριος 2006: Για όλο το χειμερινό εξάμηνο εγκαθίσταται στο Κέντρο εκπαιδευμένη καθηγήτρια αγγλικής η οποία ετοιμάζει εξατομικευμένο πρόγραμμα κατάρτισης για όσους φοιτητές/τριες επιθυμούν να βελτιώσουν την αγγλομάθειά τους, χρησιμοποιώντας εκπαιδευτικά υλικά που είναι διαθέσιμα στο Κέντρο.
- Ιούλιος 2007: Έρχεται ο εξοπλισμός του Κέντρου και αυξάνονται οι θέσεις εργασίας Η/Υ σε 25.
- Νοέμβριος 2007: Επεξεργασία 200 διαλέξεων σε ψηφιακή μορφή που διατίθενται από το Κέντρο.
- Ιανουάριος 2008: Ξεκινά συστηματική παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για «ακαδημαϊκά αγγλικά», το οποίο χρησιμοποιείται για πρώτη φορά το χειμερινό εξάμηνο 2008.
- Μάιος 2008: Ολοκληρώνεται η ιστοσελίδα του Κέντρου με επιπλέον εκπαιδευτικό υλικό για αυτοκατάρτιση των φοιτητών/τριών (www.enl.uoa.gr/centre).
- Οκτώβριος 2008: Σχεδιάζεται το ηλεκτρονικό περιοδικό δημιουργικής γραφής των φοιτητών *A-ΦΟΡΜΕΣ*.
- Νοέμβριος 2008: Σχεδιάζεται ο νέος μικροϊστότοπος για το Πρόγραμμα Αρχικής Κατάρτισης στη Διδακτική των ξένων γλωσσών και ειδικά της Αγγλικής.

7. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΗΜΕΡΙΔΑ

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. οργανώθηκε επιστημονική Ημερίδα με θέμα «**English Studies in the European Context: Glocal perspectives and demands for a new type of citizenry**», η οποία έλαβε χώρα στις 7 Ιουνίου 2008 στο Κτήριο Κωστής Παλαμάς. Το θέμα της ημερίδας επελέγη ώστε οι εργασίες της να αποτελέσουν μια ελληνική συμμετοχή στις δραστηριότητες που συνδέονται με την ανακήρυξη, από τον Οργανισμό Ενωμένων Εθνών, του 2008 ως Έτους Γλωσσών.

Η ημερίδα είχε δυο αλληλένδετους στόχους στη βάση των οποίων διαμορφώθηκε το πρόγραμμά της. Ο ένας ήταν να εκθέσει στην πανεπιστημιακή και γενικότερα την εκπαιδευτική κοινότητα τους επιστημονικούς και εκπαιδευτικούς στόχους του έργου Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. (2003-2008) και τους τρόπους με τους οποίους υλοποιήθηκε τόσο η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός του ΠΠΣ του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας όσο και η βελτίωση των συνθηκών εκπαίδευσης. Κυρίως, όμως, οι εργασίες της ημερίδας αποσκοπούσαν αφενός σε έναν επιστημονικό διάλογο σχετικά με τους κοινωνικούς, πολιτισμικούς και πολιτικούς στόχους που εξυπηρετούν οι Αγγλικές Σπουδές στη σύγχρονη Ευρώπη και αφετέρου στην αναθεώρηση κατεστημένων αντιλήψεων για τη διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας και της αγγλόφωνης λογοτεχνίας σε μη αγγλόφωνες χώρες όπως η Ελλάδα.

Η παρουσίαση του επιστημονικού σκεπτικού και των αποτελεσμάτων του Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ. προέβαλε την ενεργή συμμετοχή του Τμήματός μας στον σύγχρονο προβληματισμό για το μέλλον των Αγγλικών Σπουδών στην Ελλάδα, την Ευρώπη, αλλά και ευρύτερα. Ταυτόχρονα, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η Αγγλική είναι μια γλώσσα παγκόσμια και μάλιστα η κατεξοχήν γλώσσα της παγκοσμιοποίησης, η εκδήλωση ήταν ταυτόχρονα και μια ένδειξη αναγνώρισης του σημαντικού ρόλου των γλωσσών στη διαμόρφωση της πολιτισμικής ταυτότητας τόσο των ατόμων όσο και των πληθυσμιακών ομάδων που τις χρησιμοποιούν. Ενός ρόλου που μπορεί να συμβάλλει στην ειρηνική σχέση μεταξύ του παγκόσμιου και του τοπικού στοιχείου.

Στην ημερίδα συμμετείχε ένας μεγάλος αριθμός επιστημόνων (Σχολικοί Σύμβουλοι, Καθηγητές/τριες Αγγλικής, μέλη ΔΕΠ, επιστημονικοί συνεργάτες του Τμήματος, ελεύθεροι επαγγελματίες) όπως και προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες.

3.1.B ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ.

	NATIONAL AND KAPODISTRIAN UNIVERSITY OF ATHENS SCHOOL OF PHILOSOPHY ♦ FACULTY OF ENGLISH STUDIES PROGRAMME OF STUDIES REFORM PROJECT (PEDYAS)
---	---

PEDYAS PROJECT EVALUATOR FORM

Name:	Lee Quinby
Institution:	Macaulay Honors College, City University of New York
Position:	Professor of Interdisciplinary Studies

Note: Please attach CV in English or Greek and check in the appropriate box.

Your comments about the curriculum reform

<p>The rationale and the changes introduced to the curriculum:</p>	<p>The curriculum reforms proposed and instituted through the PEDYAS project have been extremely well-focused to achieve a number of impressive and wide-ranging improvements for undergraduate education. Notable among these changes are key innovations in both teaching and learning techniques that utilize information and communication technologies. An increase in the number of seminars to provide students with a more concentrated classroom experience and choice of coherent course offerings is of equal importance for developing the advanced offerings for majors in both Departments within English Studies. Establishing outlets for student writing now provides students with a forum to share their work beyond the classroom. And creating multiple forms of student assessment to replace the former emphasis on a final examination greatly advances a process-oriented approach to learning.</p> <p>These reform goals were increasingly necessary for students in English Studies to be adequately prepared to meet the challenges of today's globally-connected societies and are in keeping with curricular aims specified by the European Union. The changes are notable in their emphasis on progressive skill-building, knowledgeable citizenship, and enhanced professionalism.</p> <p>Both the Department of Language and Linguistics and the Department of Literature and Culture have benefited significantly from the reorganization into Disciplinary Clusters at both the Basic and Specialized Studies levels. The Basic Studies reform into 6 Disciplinary Clusters gives students the necessary breadth of knowledge to prepare them for advanced courses in their major. The Specialized Studies reform then provides students with greater depth in their chosen major and also allows them further concentration in related areas of</p>
--	---

	<p>knowledge.</p> <p>For the Department of Literature and Culture, the shift away from Survey courses in American and British Literature to Anglophone Literature and Culture, along with more electives on film and media, updates the curriculum for the twenty-first century. The new curricular emphasis on literary and cinematic works from a variety of English-speaking countries gives students a clearer understanding of the multiculturalism of our time. So too, the introduction of more courses in academic and creative writing better prepares students for post-graduate education and future teaching careers.</p> <p>In terms of outcome, the proposed reforms have been insightfully designed and effectively institutionalized during the period in which funding for the Project has been available. The PEDYAS team is to be most highly commended for the work it has accomplished.</p>
<p>How the curriculum compares to those of other similar English Studies Faculties in Europe (excluding the UK):</p>	<p>Since my expertise involves curricular design and reform within the United States, this section will be addressed more fully by the other evaluators in terms of the European Union. I provide comments based on comparison with US pedagogy and curricular design.</p> <p>Although it is not customary in the United States for Departments of Language and Literature to include teacher education within them, individual Departments of Education are similarly involved in curricular reforms that include an increased access to technology and an enhanced awareness of the educational needs of multicultural societies. The PEDYAS project's focus on technological access and self-directed learning is also a central one for US pedagogy. In addition to providing opportunities for research and self-guided training, facility with information and communication technology is seen as a crucial form of education for students who will be expected to be technologically proficient in their future careers.</p> <p>Many US colleges and universities are currently engaged in transforming departments of language, literature, and cultural studies in ways that parallel the reforms undertaken by the PEDYAS project. The PEDYAS model of disciplinary clusters that emphasize concentrations of knowledge, bolstered by interdisciplinary courses that bring differing perspectives to a given topic, is the leading one for reform in the US as well.</p> <p>Writing courses of all kinds have been steadily rising in the number of offerings over the past decade. Within English and/or Rhetoric Departments, the demand for such courses has often been student-generated. They are aware of the importance of clear communication for both academic and creative purposes. Again, the PEDYAS project has provided the Department of English Studies with an exemplary curricular design.</p>
<p>A component of the curriculum that impressed you positively and/or negatively:</p>	<p>For both Departments, the curricular re-organization around Basic Studies and Specialized Studies is especially well-designed to encourage progressive skill-building and the development of coherent concentrations of knowledge. The requirement of 20 Basic Studies courses establishes foundations of knowledge for students so that they are better able to grasp the ways in which individual disciplines frame</p>

	<p>objects of study. The organization into Clusters then enables students not only to see the merit of combining their disciplinary focus with interdisciplinary points of comparison but also to experience the value of collaborative expansions of knowledge.</p> <p>The division into Basic and Specialized Studies is also effective for enabling students to take their courses in Greek as part of their foundational framework and subsequently to focus on English Studies, in either Linguistics or Literature, for their last two years. This change is more effective for honing their skills in which ever of these areas they choose as their major. Students will be better prepared for further study at the post-graduate level and for their future professional lives.</p> <p>Smaller classes and/or discussion sections are a key element of the success of this enterprise. The intimate setting and greater demand on student discussion that seminars foster place important emphases on the participatory nature of learning. More direct student involvement in their own learning is reinforced through the Centre for Self-access Learning.</p>
<p>An aspect of the reformed curriculum that might be reinforced or altered in the future:</p>	<p>Ongoing faculty development initiatives would be a welcome component of this (or any) curriculum. Workshops that allow faculty to explore new techniques of teaching as well as recent trends in scholarship are beneficial for renewing the work of established faculty and for mentoring and integrating new faculty members. This has been instituted in part through the PEDYAS project's reforms at hand, primarily by way of conferences that have been held throughout the period. While conferences are invaluable for bringing scholars and other professionals into the existing community, they are limited in time. Follow-up workshops would thus allow the faculty to continue the dialogue inaugurated at these events. Such arenas of discussion also provide opportunities for faculty to collaborate on future scholarship and course design.</p> <p>In terms of specific suggestions about faculty development, it would be valuable for the course offerings in Anglophone literature and culture to include African, Australian, and New Zealand works in English, in addition to the now expanded offerings in other postcolonial areas. This might also be accomplished through new hires, if funding for new faculty comes available or if new positions are made available following retirements.</p>
<p>Your comments about the various actions of the PEDYAS project</p>	
<p>The PEDYAS project has many components that deserve the highest praise. Foremost among these is the Centre for Self-access Learning (specific comments below). So too, the interdepartmental Discourse and Gender cluster allows students in both Departments to gain awareness of how crucial a role gender has played in the production of knowledge and social arrangements in general. This interdisciplinary cluster was made possible by yet another far-reaching curricular reform: the Gender Studies Programme of the UOA. Integration of these two efforts underscores for students how far-reaching gender awareness is in understanding the ideology of language and systems of knowledge in general.</p> <p>Another feature of the PEDYAS project to be singled out for special commendation includes the new online electronic journals Synthesis, devoted to discussions of Anglophone Literature and Culture, and Directions, which focuses on English language teaching and testing. In each</p>	

case, these new journals provide means by which ongoing conversation among scholars at UOA and other institutions is facilitated. This is important for establishing global networks of knowledge and up-to-date dialogue among scholars. The new student journal A-Formes, which reproduces creative writing efforts, is yet another excellent innovation to celebrate student accomplishments.

Additions to the Library and purchases of computer software were also an important dimension of the PEDYAS project.

Conferences held periodically are yet another insightful way to further the goal of reforming the English Studies Programme by bringing together English Studies faculty, post-graduate students, and invited speakers. Contacts made among scholars continue far beyond the Conference itself and foster crucial dialogue on the issues at hand.

These, and the various actions of curricular reform discussed above represent the exceptional planning and well-thought out process of implementation undertaken by the PEDYAS project team.

Your comments regarding the Centre for Self-access Learning

<p>How it has been organised</p>	<p>My visit to the Centre for Self-access Learning on 9 June 2008 allowed observation of the many ways in which students may take advantage of this flagship reform instituted by the PEDYAS project. The Centre is a particularly noteworthy addition to the English Studies Programme, one that serves the University as a whole.</p> <p>The space itself is remarkably inviting, a quiet and pleasant oasis for students to work. Framed posters of past Conferences are a reminder of the impressive intellectual life of the English Studies Programme. Its architectural design allows good lighting and air circulation. It has been equally well organized to foster its goals of self-directed learning. The furniture is comfortable and the arrangement of chairs, desks, and aisles allows movement without interference with those at work at the individual stations. Headphones and fast internet connection are available. Additional equipment, such as printers and scanners further provide necessary features for students to complete their work.</p> <p>Individual work stations with 25 networked multimedia computers enable students to work alone or collaboratively with their colleagues and 1 observed both kinds of work underway during my visit.</p> <p>In addition to alleviating the practical difficulty of the English Studies Programme serving a growing number of students each year, the Centre performs its greatest service in empowering students to be more active in their own learning. Through self-direction and interactive materials, students are able to work at an individualized pace. They become familiar with electronic modes of instruction and self-evaluation that will provide a basis for ongoing education beyond attaining their degree.</p>
<p>Its function</p>	<p>The function of the Centre is to provide teachers and students with an electronic means to get students who need remedial work to a satisfactory level; to encourage all students toward self-directed activity; and to create and maintain an archive of materials from courses taught thus far. It achieves all of these goals impressively.</p> <p>The provisions for English language instruction are extensive, including a wide-range of types, from academic lectures to worksheets, that help</p>

	<p>students see their progress underway.</p> <p>The Centre also helps students become increasingly familiar and comfortable using computer technology, clearly a necessary component of education today.</p> <p>The newly established micro-site insures that all these offerings are clearly designated and, in a user-friendly way, indicates how to link to them.</p> <p>The well-executed design and inclusion of fast internet connection of the Centre makes it an ideal model of reform for the University as a whole.</p>
<p>Your comments regarding the Faculty portal</p>	
<p>The Website of the Faculty of English Studies is aesthetically pleasing and admirably easy to use. I have perused the Greek version (but cannot read Greek) and have read carefully through the English version.</p> <p>The latter provides a valuable overview of information via clearly-designated links to the Teaching and Research Staff, etc., and these links, in turn, describe each category effectively. The amount of information supplied under each category is ample but not burdensome.</p> <p>It is easy to find faculty listings and email addresses and other sources of information regarding upcoming events and resources in English Studies and UOA. The portal is highly functional and of pleasing appearance and provides an exemplary electronic entry to the UOA.</p>	
<p>Overall assessment of what has been achieved</p>	
<p>The PEDYAS project, from its initial stages to the implementation of the reforms, has achieved its laudable goals with outstanding success. This is in no small part due to the exceptional working relationship among the members of the PEDYAS team. Discussions with each of them individually and with the group as a whole demonstrated the collective good will that energized their several years of hard work. It is also clear that the PEDYAS team is held in the highest respect by the Faculty of English Studies.</p> <p>The priorities worked out in the initial stages, in particular regarding funding allotments for technology enhancement, were admirably-conceived to move the project along so that the results could be evaluated at each stage of development. Such planning was clearly effective in getting the Centre for Self-access Learning underway with University funding, since the overall reform involved construction of the room itself so that PEDYAS funds could be judiciously allotted for purchases of furniture and equipment and the other reforms.</p> <p>The re-organization of the curriculum at the Basic and Specialized levels and its implementation and enhancement through a number of features discussed above, including hiring non-tenure track teaching staff, is commendably forward-looking and worthily student-centered. A more forceful emphasis on self-directed learning for students in English Studies is a key component of the reform, serving a double purpose: it allows more efficient use of faculty time and provides students with necessary skills and interest in developing their knowledge beyond their years at OUA.</p> <p>Establishment of the new electronic journals and the Centre for Self-access Learning give both the teaching faculty and the students in the English Studies Programme a means to participate fully as members not just of the European Union but of the larger global educational network available today through information and communications technologies.</p> <p>The PEDYAS reform project is a superb accomplishment: sophisticated in conception, innovative in implementation, and resourceful in application.</p>	

	NATIONAL AND KAPODISTRIAN UNIVERSITY OF ATHENS SCHOOL OF PHILOSOPHY ♦ FACULTY OF ENGLISH STUDIES PROGRAMME OF STUDIES REFORM PROJECT (PEDYAS)
---	---

PEDYAS PROJECT EVALUATOR FORM

Name:	Emilia dos Santos Ribeiro (Pedro)
Institution:	Department of English, University of Lisbon (PORTUGAL)
Position:	Professor of Theoretical and Applied Linguistics

Note: Please attach CV in English or Greek and check in the appropriate box.

Your comments about the curriculum reform

<p>The rationale and the changes introduced to the curriculum:</p>	<p>The changes introduced to the curriculum and the programme of studies in general are very positive, especially when viewed in terms of the well documented rationale introduced by the curriculum planners of the PEDYAS project and when assessed in relation to the EU recommendations concerning higher education in Europe; that is, the reorganization of programmes of study at institutions of higher learning so as to offer three (3) years of general undergraduate studies in one's chosen area and two (2) years of specialized studies. Knowing what the curriculum of the Faculty of English Studies at the UOA was like before this recent reform, I was particularly interested in the way it has been re-planned and re-designed so as to offer the Greek undergraduate students language and literacy development training, introductory studies in Anglophone (rather than just British or American) literature and culture, in linguistics and language studies, as well as in practical teacher training, and all in four (4) years of study. My Department requires that teacher training is offered after the compulsory four years of undergraduate study, during two additional years of specialization. This is some ways actually disadvantages Portuguese over other EU students. I plan to present the impressive Pre-service EFL Teacher Education and Training programme of Athens to my own Faculty and propose we follow the footsteps of Athens because what they have done in this area is notable and quite inspiring.</p> <p>A comparison between the new and the old curriculum of the Language and Linguistics Dept reveals that there has been a significant reduction of linguistics courses at the Basic Studies Level. Though the rationale for this alteration is well explained, it is somewhat disappointing that a well-developed English linguistics programme that Athens had –unlike many other English Depts in EU universities– was amended and more literature courses are now offered instead. Moreover, at the Basic Studies Level, which includes Introduction to Linguistics I and II, a course in Phonetics and Phonology is also offered as a core course and it makes one wonder how useful such a course is for students who will be teachers of English. Why not a course such as 'Theories of grammar' or 'English language in use'? This aspect of the curriculum may be reconsidered in the future.</p>
<p>How the curriculum compares to those of other similar English</p>	<p>The curriculum of the Faculty of English at the UOA provides opportunities for interdisciplinary studies, like many other European English Departments or Faculties. Unlike most other English</p>

Studies Faculties in Europe (excluding the UK):	Departments, however – including my own at the University of Lisbon – the curriculum in Athens gives greater emphasis on English linguistics and this I believe is very positive. Students need to become very aware of how the English language operates since most of them, as in the case of English majors in Portugal, will end up teaching English as a foreign language. The linguistics programme at the Faculty of English in the UOA is impressive as it covers all levels of analysis and seems to introduce undergraduate students to various approaches of linguistic analysis.
A component of the curriculum that impressed you positively and/or negatively:	<p>The new language programme and specifically the course which deals with a genres based approach to language learning impressed me immensely – positively, that is; not only for the theoretical basis on which it has been built, but also because of its syllabus design and the activities constructed for the realization of the syllabus. This course is unique in many respects, and I feel that it deserves international recognition. I therefore urge the colleagues involved to publish further on their fascinating programme.</p> <p>However, what impressed me even more is the course aiming at the development of students’ academic literacy. The rationale for this course is theoretically informed and its theoretical basis finds fertile ground in the well-planned pedagogic practices which are founded on recent research on literacy approaches to language learning. In fact, I shall discuss the possibility for collaboration with my Faculty because I believe that such a course would be very well placed in our curriculum and it would have a lot to offer to our students.</p>
An aspect of the reformed curriculum that might be reinforced or altered in the future:	Perhaps some of the very interesting activities carried out as part of the language studies and the teacher training programme could be introduced to other more ‘theoretical’ courses in which students who are not native speakers of the language need practical, hands- on work to allow them to develop their literacies and critical faculties further.
Your comments about the various actions of the PEDYAS project	
<p>During my visit to the University of Athens and my virtual visits to the Faculty website, I have become acquainted with the various academic activities that the PEDYAS project has supported and/or initiated and have also been impressed by:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) the quality of the speakers it has been able to bring to undergraduates through their participation at the various events that the Faculty organized b) the quantity and quality of educational materials produced in regular print and digitally c) the new publications it is launching (I am referring to the new e-journals, <i>Synthesis</i> and <i>Directions</i>) and the old ones which it has been able to support (I am referring to a-formes, the first-rate creative writing journal of the Faculty) d) the quantity and quality of self-study materials produced and selected list of links for students to use in their effort to improve their linguistic competence and language awareness e) the number of people that the project brought to the Faculty so that they could work as support staff in order to carry out activities that could not possibly have been done by those who do not have the special skills required for each of the activities accomplished. 	

Your comments regarding the Centre for Self-access Learning	
<p>I shall begin by saying that I envy Athens for having managed to recruit the staff which developed it and to secure the grant to create it. This new asset of the Faculty could develop into one of the most important sites for new ways of learning and experiencing knowledge. At the moment, it seems to me that it is being used less as a site of organized autonomous learning and more as a support educational resource room and a space in which students can use computers to work and 'play'. However, I am sure that future planning will turn it into a facility for education towards the future. This is what the project committee foresees and hopefully they will have the necessary funds to realize their future plans and goals.</p>	
<p>How it has been organised</p>	<p>Overall, this is a well-organized Self-Access Learning Centre with a computer lab function, serving students' needs for language and ICT development. Due to the fact that the Centre's equipment has only recently arrived, the Centre's various functions are yet in their initial phase of development. There is however a lot of enthusiasm by both students and involved staff and the quantity as well as the quality of developed educational materials and applications is impressive.</p>
<p>Its function</p>	<p>I have remarked on the function of the SAL above but look forward to its additional functions as a virtual campus of English Studies with materials developed by the members on staff and through collaboration with other European universities.</p>
Your comments regarding the Faculty portal	
<p>1. The quality of the website's design</p> <p><u>Downloading speed:</u> The code selected for the construction of the website is Flash and the first time one enters the website s/he is asked to download Flash in his/her computer. Apart from that, and despite the fact that the website includes a lot of pictures and move-ment, its downloading speed is satisfactory in dial-up connection, good in ISDN and very fast in ADSL.</p> <p><u>Page design:</u> Not falling into any "flashy" trap, the page manages to impress. The colours selected are easy to eye nuances of grey and blue and the menu is self-guiding through panes on the left and on the right side of the page.</p> <p><u>Ease of navigation:</u> The website is quite easy to use. There are clearly visible links in supporting pages linking back to the home page. The links are all active.</p> <p><u>Use of multimedia:</u> Photos are used only when needed and a very nice animation 'floats' the submenus while selected.</p> <p><u>Browser compatibility:</u> The format on the page is standard and readable with any browser.</p> <p><u>Manner of presentation:</u> The pages are not verbose, no colour exaggeration, no over-whelming photos. The page redirection is smooth and the action is not time-consuming. Explanations are sufficiently short.</p> <p><u>Maintenance:</u> Although there is no date on the page informing the reader when the website was last updated, I was informed by the website committee that the information contained is updated: A running banner in the middle of the homepage informs the viewer for forthcoming events; there are recent announcements on the Greek announcement board; and the Conferences and Events sections include information on recently held and forthcoming events.</p> <p><u>Further information:</u> There are helpful headings and subheadings.</p> <p>2. The quality of the website contents</p> <p><u>Efficiency of the website:</u></p>	

The content of the website is comprehensive, straightforward and in simple language. Visitors can find the information they seek in a few clicks. The only “deadblock” I found was in the e-class description (in the English website) where the visitor is linked to a Greek page. I was informed, however, that this is a problem of the asynchronous e-learning platform developed by the University of Athens which is only in Greek.

Information quality:

The quality of information provided is quite impressive. By visiting the website, the viewer can get an overview of the Faculty’s various activities and programmes for both undergraduate and postgraduate studies. Texts are self-explanatory and descriptive and they cover a wide range of topics. It is clear that a lot of effort has been put to preparing this text and to updating it.

Links to special applications:

It seems that the Faculty of English Studies has made good use of ICT services provided by the University of Athens and has successfully incorporated them in its website.

- The e-Secretariat (<http://my-studies.uoa.gr>) enables the students of the Faculty to connect through the Faculty website and do important for them administrative work (register for classes, view their grades etc).
- The e-class (<http://eclass.uoa.gr/modules/auth/listtomeis.php?fc=12>) is an asynchronous e-learning platform developed by the University of Athens to support traditional educational processes of teaching and learning with multi-media content and educational software. The e-class link in the website leads the viewer to a collection of 22 e-classes on a variety of subjects from both literature and linguistics. These include useful documents and supplementary materials for various courses offered by Faculty members.

The portal of the Faculty of English Studies:

Although in its first steps, the portal of the Faculty of English Studies is quite impressive for the quality of information it contains and its high aesthetics. In fact, it is rather rare to come across academic websites which are so well organized and managed by individual Faculties.

3. Overall evaluation

Overall, this is an excellent website with high quality graphics, good navigation mechanisms which make it easy to use, sophisticated manner of information display and detailed presentation of the Faculty’s activities.

Overall assessment of what has been achieved

What has been achieved in the last five years in Athens is truly remarkable and I am truly astonished by the positive results, which have without doubt required so much hard work and commitment first of all by the members of the committee and secondly by the other members of the two Departments of the Faculty who must have contributed to the outcomes of such an amazingly ambitious project.

	NATIONAL AND KAPODISTRIAN UNIVERSITY OF ATHENS SCHOOL OF PHILOSOPHY ♦ FACULTY OF ENGLISH STUDIES PROGRAMME OF STUDIES REFORM PROJECT (PEDYAS)
---	---

PEDYAS PROJECT EVALUATOR FORM

Name:	Stephanos Stephanides
Institution:	University of Cyprus
Position:	Professor of English and Comparative Literature, Dean of Humanities

Note: Please attach CV in English or Greek and check in the appropriate box.

Your comments about the curriculum reform

The rationale and the changes introduced to the curriculum:	The curriculum reform was developed primarily to actualize the programme of studies in line with the contemporary scholarship and new directions in English Studies, and to develop new methods of teaching, learning, and assessment. English Studies has been a rapidly changing area of studies over the last two or three decades and the University of Athens has seen the need to reform the curriculum to be in line with new developments in the field. The changes in the field reflect developments in critical and cultural theory. There is a marked shift in focus in contemporary English Studies. Instead of focussing on a linear and discrete literary tradition studied in relation primarily in the context of England and secondarily the US, English Studies today has been placed in a broader post-colonial and global context. This has given rise to new critical approaches that have shaped scholarship and the directions in English Studies today. In addition, developments in informational technology have been very important for developing new methods of teaching, learning, and assessment. The PEDYAS project was conceived in this context and with the objective of being on the cutting-edge of these developments.
How the curriculum compares to those of other similar English Studies Faculties in Europe (excluding the UK):	The curriculum is similar to English studies Faculties in Europe in its general orientation. The European model is that the curriculum is divided between literature and culture on the one hand, and language and linguistics on the other. In the UK, the focus is mainly literature and culture. The reason for the different orientation is that the curriculum of European Universities is aimed at students for whom English is a second or foreign language, and many of whom are likely to become teachers of English as a second or foreign language. Thus the greater emphasis on language and linguistics in comparison to the UK is to be expected.
A component of the	There is a good balance between compulsory and elective

<p>curriculum that impressed you positively and/or negatively:</p>	<p>courses, which give the student the possibility to focus on areas of special interest after gaining a broad foundation in English Studies. Critical theory has been expanded to include an introductory and advanced course. It is also important that traditional and canonical literature is still studied within the new framework so that although innovative scholarship and approaches are integrated, there is still regard for studying traditionally important writers who are still read albeit with new critical scrutiny. I was disappointed to see that translation is placed under the rubric of language and linguistics and does not reflect the broadened study of Translation Studies today e.g. the historical, social, and cultural factors that affect the production, circulation, and consumption of literary and cultural texts and how this affects the theory and practice of translation. I am not a scholar of linguistics, so I defer more detailed comment to other evaluators. Nonetheless, I would like to comment that I was impressed that there is a wide choice of courses in different areas of applied linguistics and the fact that hard core theoretical linguistic courses are not over-emphasized. There appears to be a proper range and balance suitable to English Studies.</p>
<p>An aspect of the reformed curriculum that might be reinforced or altered in the future:</p>	<p>1. Post-colonial English literature has been introduced. This still needs to be broadened and reinforced. The syllabus for literature other than British and US mentions Canada, Ireland, Australia, and the Caribbean. A significant part of post-colonial literature comes from India and Africa, which have produced significant contributions in literature and theory in English. While it may be impossible to have experts on all the sub-areas of post-colonial literature, a scholar teaching post-colonial literature at the undergraduate level could and should take a broad approach even if his/her research and specialization is in one region. Also post-colonial studies may be opened up to look at English in the broader context of global studies, such as new developments in theories of cosmopolitanism. The field of English Studies invites a broad comparatist approach of World Literature Written in English, and of world Englishes in the section of language and linguistics.</p> <p>The dichotomy of literature and linguistics may be bridged by a third section and specialization focussing on Translation and Intercultural Studies. This could have course offerings in its own right focussing on theory and practice of translation, a core course on intercultural studies and could also draw on relevant areas and courses already offered in the literature and linguistics sections which have comparatist approaches to language, literature and culture, and other courses relevant to translation such as semantics and pragmatics. Notions of cultural translation and intercultural studies closely connect to areas such as post-colonial studies. My suggestion here suggests an approach that reinforces my comments on the curriculum in the previous section. The MA programmes already reflect the tripartite approach i.e. literature and culture, translation studies, linguistics. The undergraduate</p>

	programme could also be designed in this way in the future.
Your comments about the various actions of the PEDYAS project	
<p>The multifaceted actions of the PEDYAS project will enhance the international profile of the scholarship of the University of Athens English Studies Faculty and the quality of its teaching and learning methodology. The actions have made good use of Information and Communications Technology. I consider this most significant as it would not have been possible without this project funding. For this reason I consider the PEDYAS project has made good use and taken good advantage of the project funding and applied it to all aspects of professional development and training e.g. teacher pre-service training, students self study, promotion and development of research through electronic journals namely <i>Synthesis</i> and <i>Directions</i>, and the development of an excellent web page. It is also noteworthy that the staff seminars and student workshops were held every year so as to develop the necessary knowledge and experience to be able to use the new infrastructure effectively in their work.</p>	
Your comments regarding the Centre for Self-access Learning	
How it has been organised	<p>The planning and development of the Centre for Self-Access Learning has been well organized. It is noteworthy that various models from European Universities were studied before choosing a suitable one to implement. The development has taken place in a well-thought-out step-by-step process over a period of five years, choosing the space and the equipment, developing teaching and learning materials, and preparing staff and students to use it effectively. This has proved to be very successful, which is also evident by the large number of users of the Centre. The proof of the pudding is in the eating.</p>
Its function	<p>The large number of students and poor teacher-student ratio is adverse to maintaining high standards of learning. The study of language and literature, and culture (especially in a second and foreign language context, requires individual attention to the students to develop skills, and to develop thinking through discussion and debate. This is impossible in a lecture-style framework with large numbers of students. The Centre thus has a very important and indispensable function as it makes use of information and communication technology for individualized instruction, learning and assessment. Apart from the specific needs and conditions of English Studies at the University of Athens, the development of digital research and learning skills is a prerequisite for all learning contemporary society. It is a no-brainer that such a Centre is a necessity for any contemporary University.</p>
Your comments regarding the Faculty portal	
<p>The Faculty Portal is in English and Greek and covers a wide range of information allowing the surfer to acquire a broad picture of the academic faculty, courses, and the diverse activities of the faculty of English Studies. Most significant are the links which relate to self access learning discussed above, which refer to a wide range of topics such as academic reading, writing and style, study skills and note taking, writing in literature courses, answering exam questions. In addition, there is a diversity of online resources useful to the language learner such as academic discourse, lexis and grammar, listening and pronunciation, and other language activities and worksheets. Also noteworthy is the archive of DVDs giving additional</p>	

resources including lectures by visiting speakers that have wisely been recorded so as to give continuing access and benefit to the users.

Overall assessment of what has been achieved

The achievement highly impressive and the team has to be congratulated for a tremendous effort. This is especially commendable as academic faculty are primarily judged for their research and publications and inevitably a major project such as this needs requires a great deal of investment in time and expertise, which will take away from the research activities of those involved in its development and implementation. The project and its achievements should be emulated by other Universities. I am envious at the achievement and would like to see something like it at my own University. While the conditions at my University are different, for example, the staff-student ratio is very good indeed, and the class size small enough for the most part to allow for a seminar style teaching, there are many good reasons for applying this kind of project: . There is always pressure to expand student intake, and students wishing to register for foreign language courses through the University are increasingly rapidly. The example of Athens has served as a useful model to think about in our context. As mentioned earlier, digital learning and dissemination of knowledge through informational technology are necessary in any context.

In conclusion, a word of caution. While the achievements of the project have been great, the continuity of its success will need continuing funding for maintenance and development, and to employ staff for this purpose. I hope that the time and money that has been invested so far will be fully appreciated and bring continuing support.

3.2 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ**3.2.Α ΔΕΙΓΜΑ ΕΝΤΥΠΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 1**

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: .....
ΜΑΘΗΜΑ: .....
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ: .....

ΕΝΤΥΠΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Οι απόψεις σας στο έντυπο αυτό θα προσφέρουν στον/την διδάσκοντα/κουσα του μαθήματος και στους/τις υπεύθυνους/ες σχεδιασμού και υλοποίησης του Μ.Π.Σ. στοιχεία απαραίτητα για μια όσο το δυνατόν πιο αντικειμενική αξιολόγηση των επιμέρους μαθημάτων. Παρακαλείστε να το συμπληρώσετε.

1. Θεωρείτε πως το περιεχόμενο του μαθήματος ήταν χρήσιμο για το χώρο της εξειδίκευσής σας;

.....
.....
.....

2. Θεωρείτε πως η ύλη που καλύψατε στη διάρκεια του εξαμήνου ήταν ποσοτικά και ποιοτικά η κατάλληλη;

.....
.....
.....

3. Πόσο καλά οργανωμένο ήταν, κατά την άποψή σας, το μάθημα;

.....
.....
.....

4. Ήταν σαφείς και διαφανείς οι στόχοι του μαθήματος από την αρχή;

.....
.....
.....

5. Κατά την άποψή σας, επιτεύχθηκαν οι στόχοι του μαθήματος; Εξηγείστε.

.....
.....
.....
.....
.....

6. Πόσο χρήσιμα ήταν τα φυλλάδια ή άλλο εκπαιδευτικό υλικό (ηλεκτρονικό ή έντυπο) που σας δόθηκε;

.....
.....
.....

7. Πόσο επικοινωνιακό ήταν για σας να κάνετε τις εργασίες που σας ανατέθηκαν στο μάθημα (λ.χ. projects, term papers, research papers);

.....
.....
.....

8. Αντιμετωπίσατε κάποιες δυσκολίες να κάνετε τις πιο πάνω εργασίες; Αν ναι, εξηγήστε τους λόγους.

.....
.....
.....
.....

9. Πόσο σας ικανοποίησε το μάθημα και τι αποκομίσατε από αυτό;

.....
.....
.....
.....

10. Το μάθημα ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες σας;

.....
.....
.....
.....

11. Τι αλλαγές θα είχατε να προτείνετε για όταν διδαχτεί και πάλι αυτό ή παρόμοιο μάθημα;

.....
.....
.....
.....

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας

3.2.B ΔΕΙΓΜΑ ΕΝΤΥΠΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 2

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΓΛΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ:.....
ΜΑΘΗΜΑ:.....
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ: .....

ΕΝΤΥΠΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Παρακαλώ αξιολογήστε το συγκεκριμένο μάθημα, βάζοντας σε κύκλο τον αριθμό που αντιπροσωπεύει καλύτερα την απάντησή σας (1=χειρότερο, 4=καλύτερο).

Αξιολόγηση περιεχομένου, οργάνωσης και διδασκαλίας του μαθήματος				
Σαφήνεια των στόχων του μαθήματος	1	2	3	4
Επιτυχία των στόχων του μαθήματος	1	2	3	4
Γενική οργάνωση του μαθήματος	1	2	3	4
Χρησιμότητα των φυλλαδίων ή άλλου εκπαιδευτικού υλικού (ηλεκτρονικού ή μη) που δόθηκε από το/τη διδάσκοντα/ουσα	1	2	3	4
Χρησιμότητα των εργασιών (projects, term papers, research papers, κλπ.)	1	2	3	4
Δυσκολία των πιο πάνω εργασιών (σε σχέση και με το χρόνο παράδοσής τους)	1	2	3	4
Χρησιμότητα επιπλέον διαλέξεων, σεμιναρίων, κλπ.	1	2	3	4
Γενική αξιολόγηση του μαθήματος	1	2	3	4
Γενική ικανοποίηση που αποκομίσατε από το μάθημα	1	2	3	4
Το μάθημα ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες σας	1	2	3	4
Αυτοαξιολόγηση				
Δική σας συμμετοχή στο μάθημα	1	2	3	4
Συνέπεια στις απαιτήσεις του μαθήματος	1	2	3	4
Γενική προσωπική αξιολόγηση	1	2	3	4
Αξιολόγηση διδασκόντων/ουσών				
1. (Όνομα				
Σαφήνεια στις επεξηγήσεις του διδάσκοντος	1	2	3	4
Βοήθεια από το διδάσκοντα για τις ασκήσεις/την εργασία	1	2	3	4
Ενθάρρυνση για εμπλοκή σε συζήτηση	1	2	3	4
Ο/Η διδάσκουσα ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της	1	2	3	4
Γενική αξιολόγηση του διδάσκοντος	1	2	3	4

2. (Όνομα				
Σαφήνεια στις επεξηγήσεις του διδάσκοντος	1	2	3	4
Βοήθεια από το διδάσκοντα για τις ασκήσεις, εργασίες, κλπ	1	2	3	4
Ενθάρρυνση για εμπλοκή σε συζήτηση	1	2	3	4
Ο/Η διδάσκουσα ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της	1	2	3	4
Γενική αξιολόγηση του διδάσκοντος	1	2	3	4
3. (Όνομα				
Σαφήνεια στις επεξηγήσεις του διδάσκοντος	1	2	3	4
Βοήθεια από το διδάσκοντα για τις ασκήσεις, εργασίες, κλπ	1	2	3	4
Ενθάρρυνση για εμπλοκή σε συζήτηση	1	2	3	4
Ο/Η διδάσκουσα ήταν συνεπής στις υποχρεώσεις του/της	1	2	3	4
Γενική αξιολόγηση του διδάσκοντος	1	2	3	4

ΑΝΟΙΧΤΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Προσθέστε, εάν επιθυμείτε, οποιοδήποτε σχόλιο θα θέλατε να κάνετε σχετικά με τα θέματα που θέσαμε στο ερωτηματολόγιο ή για άλλα που παραλείψαμε και αφορούν το μάθημα γενικότερα.

.....
 .....
 .....
 .....

2. Σημειώστε το πιο ενδιαφέρον στοιχείο του μαθήματος το οποίο πιστεύετε πως θα πρέπει μελλοντικά να διατηρηθεί.

.....
 .....
 .....

3. Αναφερθείτε σε κάποιο στοιχείο του μαθήματος που θα μπορούσε να βελτιωθεί και κάντε προτάσεις που πιστεύετε πως θα βοηθήσουν εμένα ή άλλο/η διδάσκοντα/ουσα που θα προσφέρει το ίδιο ή παρόμοιο μάθημα.

.....
 .....
 .....

Ευχαριστούμε για τη συνεργασία σας

3.2.Γ ΔΕΙΓΜΑ ΕΝΤΥΠΟΥ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ 3

NATIONAL AND KAPODISTRIAN
UNIVERSITY OF ATHENS
SCHOOL OF PHILOSOPHY
FACULTY OF ENGLISH STUDIES

POSTGRADUATE PROGRAM IN ENGLISH STUDIES

CONCENTRATION:

- APPLIED LINGUISTICS [1]
 LITERATURE, CULTURE AND IDEOLOGY [4]

PROGRAM EVALUATION FORM

Please respond to the following questions and help us assess the postgraduate program the Faculty introduced in 2005. Your views will be seriously considered when planning the new program due to start in 2007-09.

I. PRIOR TO STARTING THE PROGRAM

- 1) What were the reasons that led you to select this program?
- 2) Did you find the written/oral entrance exam fair? If not, please explain why. If you wish, you may also suggest alternative ways for the selection of candidates.
- 3) What were your expectations/goals when you were accepted?

II. THE PROGRAM OF STUDIES**A. Organization of the curriculum**

- 4) Please comment on whether you think that our program of studies was organized constructively in terms of content and number of courses offered.
- 5) Comment on whether the courses offered coincided with your expectations –if indeed you had set expectations. If they did not, please explain why not.

B. Course content and coursework

- 6) Did you find any of the courses you attended a partial or total repeat of a course(s) you had as an undergraduate?
- 7) Which course(s) did you find difficult to cope with? Please explain why.
- 8) Were there any courses covering material that was unusually demanding? Did your instructor help you cope with it?
- 9) During your course of study, you had the opportunity for in- and out-of-class work (e.g., writing assignments, group discussions, presentations, projects, etc.). Mention which you found most useful and explain why.

C. Thesis

- 10) How did you come to think and finally choose/ be assigned the theme of your thesis?
- 11) Do you think that the procedure was fair?

- 12) Please mention any alternative suggestions you might have for the selection of the thesis topic.
- 13) Indicate with a $\checkmark$ if you received sufficient help from your supervisor so as to:
- focus on the issue to be investigated
  - find the right kind and enough bibliographical references
  - organize your thoughts and ideas
  - organize your text
  - evaluate your assumptions
  - think about your text critically
- 14) Were the resources offered to you by the Faculty (e.g. the Library), by the University as a whole (e.g. e-journals through HEAL-link), or other sites sufficient for the completion of your work?

For Concentration 1: Applied Linguistics

- 15) Were there course you found “too theoretical”? Please mark YES or NO . If you say YES, choose among the options below to explain.

This course or courses [*mention which*] .....

- did not deal with the applications of the theory
- did not demand any practical work on our part
- both
- ..... [*something else*]

For Concentration 4 : Language, Culture and Ideology

- 16) If you have a preference, choose one of the options below and explain.

I prefer courses that cover:

- Numerous themes and authors
- Single theme and single author
- Numerous theories/ critical approaches and a single author
- Single theory/ approach and several authors

D. Student assessment

- 17) Which student assessment techniques did you find most useful and motivating? Please indicate with a checkmark ($\checkmark$) more than one of the following options and explain why.

☐ Presentations	☐ Research papers
☐ Tests	☐ Research projects
☐ Weekly assignments	☐ Final exam

E. Resources

- 18) Did you find the resources offered adequate (e.g., in the library, through HEAL-link, interlibrary loan, or the internet) to do your class work and research? If you respond “no,” please explain.

- 19) In your estimation which of the following categories assisted you most sufficiently throughout the program?
- a. your instructors
  - b. student assistants
  - c. secretarial staff
  - d. librarians

III. UPON COMPLETION OF THE PROGRAM

- 20) In your view what are the main strengths and/or weaknesses of the program you are completing?
- 19) Were your expectations/ goals that led you to choose this program fulfilled?
- 20) Please state any suggestions that you think may improve this program?
- 21) How useful and in what ways will this program be for you in the future?
- 22) Please rate the quality of the program on a scale of 1 to 5 (five being the highest).
- 1 2 3 4 5

All students are kindly requested to fill in this evaluation form and hand it in to the Secretary of our program, who will certify that you have responded to the task. For the sake of retaining your anonymity, we suggest that you do not take your form to the Secretary, Spiros Foundas, individually but as a group.

*Thank you for taking the time to fill out this questionnaire
The Committee for the Postgraduate Program of English Studies*

3.2.Δ ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΠΜΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΠΜΣ

ΔΙΕΤΙΕΣ 2004-2006, 2006-2008

Κατά τις δύο πρώτες διετίες της λειτουργίας του, το ΠΜΣ του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας ενεργοποίησε τις κατευθύνσεις α) της *Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας* και β) της *Λογοτεχνίας, Πολιτισμού, Ιδεολογίας*. Τα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας του ρυθμίζονται από τον/την διευθυντή/τρια και βμελή συντονιστική επιτροπή που καταθέτει σχετικές εισηγήσεις στη ΓΣΕΣ.

Η λειτουργία του κατά τα 4 αυτά χρόνια κρίνεται εξαιρετικά επιτυχής: Το ΠΜΣ έχει δημιουργήσει τις απαραίτητες υποδομές για τη συνέχισή του και έχει θέσει τις βάσεις και κατευθυντήριες γραμμές για όλους τους τομείς που αφορούν τη λειτουργία του.

Συγκεκριμένα το ΠΜΣ:

1. Εξέδωσε λεπτομερή **Οδηγό Σπουδών**, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, που περιλαμβάνει πληροφορίες για τις κατευθύνσεις του ΠΜΣ, τις προϋποθέσεις εισαγωγής σε αυτό και τη διαδικασία επιλογής υποψηφίων, τα μαθήματα και τις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών, το επιστημονικό προφίλ των διδασκόντων. Ο Οδηγός Σπουδών διατέθηκε σε όλους τους φοιτητές/τριες, στα μέλη ΔΕΠ του τμήματος και στάλθηκε και σε άλλα συγγενή τμήματα προκειμένου να δημοσιοποιηθεί και να διαφημιστεί το πρόγραμμα.
2. Δημιούργησε **ιστοσελίδα** που χρησιμοποιήθηκε συστηματικά και με απόλυτη επιτυχία από ενδιαφερόμενους/ες και φοιτητές/τριες προκειμένου να ενημερωθούν για τις εκάστοτε προκηρύξεις του προγράμματος. Η ιστοσελίδα του ΠΜΣ ενημερώνεται συνεχώς με νέες πληροφορίες για τα προγράμματα ειδίκευσης και διδακτορικών σπουδών και περιλαμβάνει όλα τα έντυπα αίτησης εγγραφής.
3. Εμπλούτισε τη Βιβλιοθήκη του τμήματος με 800 **νέους τίτλους** σχετικούς με τις ειδικεύσεις του ΠΜΣ. Εμπλούτισε επίσης το Εργαστήριο Πολυμέσων του τμήματος με **σώματα κειμένων** που χρησιμοποιούνται για την εκπαίδευση των φοιτητών/τριών του ΠΜΣ. Επιπλέον, μέσω του Κέντρου Αυτοεκπαίδευσης του τμήματος παρέχει τη δυνατότητα στους φοιτητές/τριες της **διαδικτυακής έρευνας** και της ανάπτυξης ηλεκτρονικού υλικού. Το Εργαστήριο Πολυμέσων, η Βιβλιοθήκη και το Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης διαθέτουν αρκετούς Η/Υ σε δίκτυο (και με πρόσβαση στο διαδίκτυο) ώστε ο κάθε διδασκόμενος/η να έχει τη δική του/της θέση εργασίας.
4. Θεσμοθέτησε αυστηρά κριτήρια εισαγωγής στο ΠΜΣ όπως και γραπτές και προφορικές εξετάσεις εισαγωγής σύμφωνα με τα πρότυπα που ισχύουν σήμερα διεθνώς σε πανεπιστήμια της Ευρώπης και των ΗΠΑ. Μετά από τις πρώτες δύο διετίες λειτουργίας του ΠΜΣ, το σύστημα αυτό αξιολογείται ως ιδιαίτερα επιτυχές δεδομένης της ποιότητας και της επίδοσης των φοιτητών/τριών που παρακολούθησαν και ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα.
5. Έχει θεσμοθετήσει και θέσει σε λειτουργία σύστημα αξιολόγησης σε τρία επίπεδα:
  - Οι διδάσκοντες/ουσες στο ΜΔΕ (α) αξιολογούν τους φοιτητές/τριες του μαθήματός τους, με τη συμπλήρωση ειδικού ερωτηματολογίου το οποίο κατατίθεται στη Γραμματεία του αντίστοιχου Τομέα, (β) συνέρχονται μια φορά

- στη διάρκεια του εξαμήνου και συζητούν την ανατροφοδότηση από τους/τις φοιτητές/τριές τους και τις δικές τους εντυπώσεις, προτάσεις, κλπ.
- Οι φοιτητές/τριες με τη συμπλήρωση ειδικών ερωτηματολογίων αξιολογούν 1) κάθε μάθημα στο τέλος του εξαμήνου, 2) το πρόγραμμα στο σύνολό του μετά την ολοκλήρωσή του. Οι αξιολογήσεις των μαθημάτων κατατίθενται στη Γραμματεία του αντίστοιχου Τομέα και εκείνες του προγράμματος στη Γραμματεία του Τμήματος.
  - Τα μέλη της ΓΣΕΣ, με βάση την έκθεση που συντάσσουν μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής (ανά ειδικευση), αξιολογούν συνολικά το πρόγραμμα στο τέλος κάθε διετίας.
6. Οργάνωσε **επιστημονική διημερίδα** (Φεβρουάριος 2008) με στόχο α) την προώθηση της δουλειάς των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών και την εκπαίδευσή τους στην παρουσίαση της δουλειάς τους σε επιστημονικά συνέδρια και β) τη δημοσιοποίηση της δουλειάς του ΠΜΣ σε συναδέλφους από άλλα ΑΕΙ, εσωτερικού και εξωτερικού. Η διημερίδα, με ακροατήριο 100 τουλάχιστον ατόμων κάθε ημέρα, σημείωσε μεγάλη επιτυχία και οι ομιλητές/τριες από το εξωτερικό συνεχάρηκαν τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες για το επίπεδο των εργασιών τους. Ήδη το τμήμα έχει λάβει απόφαση για οργάνωση παρόμοιων εκδηλώσεων σε τακτά διαστήματα.
7. Στο πλαίσιο των μεταπτυχιακών μαθημάτων και παράλληλα με αυτά διοργανώνει **διαλέξεις και σεμινάρια** με διακεκριμένους επιστήμονες από σχετικούς χώρους. Οι διαλέξεις πλαισιώνουν και εμπλουτίζουν το πρόγραμμα σπουδών και εκθέτουν τους/τις φοιτητές/τριες σε ευρύ φάσμα απόψεων και εμπειριών από ειδικούς του κλάδου.
8. Δημιούργησε τις προϋποθέσεις ώστε να συνεργαστεί το ΕΚΠΑ, μέσω του Τμήματός μας, με 14 ευρωπαϊκά πανεπιστήμια και να υποβάλει πρόταση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να χρηματοδοτηθεί ένα **Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για Διδακτορικές Σπουδές με αντικείμενο την Πολυγλωσσία** (βλ. επισυναπτόμενο).
9. Εφαρμόζοντας διεθνή πρότυπα το ΠΜΣ **παρέχει στους φοιτητές/τριες:**
- Σύμβουλο σπουδών
Για κάθε φοιτητή/τρια του Προγράμματος Ειδίκευσης η ΓΣΕΣ ορίζει ως Σύμβουλο Σπουδών ένα μέλος ΔΕΠ που επιλέγεται ανάμεσα στους/στις διδάσκοντες/ουσες στο Πρόγραμμα. Ο/η φοιτητής/τρια απευθύνεται στον/στην σύμβουλό του/της για να συζητήσει τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζει στη διάρκεια της φοίτησής του/της, και να τον/την συμβουλευτεί για τις ακαδημαϊκές δραστηριότητες που επιθυμεί να αναπτύξει κατά τη φοίτησή του/της.
- Χώρο (συν)εργασίας και χρήσης του διαδικτύου
Το Τμήμα έχει παραχωρήσει ένα γραφείο για να μπορούν να συνεργάζονται οι υποψήφιοι/ες διδάκτορες του ΠΜΣ. Το γραφείο διαθέτει Η/Υ και τηλέφωνο. Όλοι/ες οι φοιτητές/τριες του ΠΜΣ μπορούν να χρησιμοποιούν τους Η/Υ που υπάρχουν στο Εργαστήριο Πολυμέσων, στο Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης και στη Βιβλιοθήκη του Τμήματος, καθώς και την καλωδιακή σύνδεση με το διαδίκτυο.
- Ηλεκτρονική διεύθυνση
Δίνεται ηλεκτρονική διεύθυνση σε όλους/ες τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες από το Υπολογιστικό Κέντρο του ΕΚΠΑ.
- Δυνατότητα πρόσληψης με ωριαία αντιμισθία
Παρέχεται η δυνατότητα πρόσληψης φοιτητών/τριών του ΠΜΣ για να εξυπηρετήσουν την υλοποίηση των προγραμμάτων σπουδών του Τμήματος.

3.2.Ε ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ**ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΠΜΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ**

Ύστερα από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (απόφαση συνεδρίας 18-6-2008), η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας κατά τη συνεδρία της 27-6-2008 αποφάσισε την απόδοση πιστωτικών μονάδων στα μαθήματα και τη Διπλωματική Εργασία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος σύμφωνα με το Σύστημα Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (Φ.5./100430/Β3/14-9-07 έγγραφο ΥΠ.Ε.Π.Θ., Φ.Ε.Κ. 1466/13-8-07, τ. Β'). Η απόδοση έγινε ως εξής:

A. Μαθήματα Ειδίκευσης ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ	Π.Μ.
1. Μεθοδολογία και Τεχνολογία στη Γλωσσολογική Έρευνα	10
2. Διαγλωσσική και Διαπολιτισμική Επικοινωνία	15
3. Θέματα Σύγχρονης Γλωσσολογίας	10
4. Εισαγωγή στη Μονόγλωσση Λεξικογραφία	15
5. Εισαγωγή στη Δίγλωσση Λεξικογραφία	15
6. Μετάφραση και Λεξικογραφία	15
7. Λεξική Σημασιολογία-Πραγματολογία	15
8. Θέματα Ορολογίας	15
9. Θεωρία Λογοτεχνίας και Λεξικογραφία	15
10. Ειδικά Λεξικά: Εφαρμογές στη Λογοτεχνία	15
11. Υπολογιστική Λεξικογραφία	15
12. Σεμινάριο Λεξικογραφίας	10
13. Μετάφραση ως Διαπολιτισμική Πρακτική	15
14. Μετάφραση και Κειμενικά Είδη	15
15. Σεμινάριο Μετάφρασης	10
16. Σχεδιασμός Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Υλικού για την Εκμάθηση της Αγγλικής ως Ξένης Γλώσσας	15
17. Θεωρίες Εκμάθησης της Ξένης Γλώσσας	15
18. Αξιολόγηση στην Ξενογλωσσης Εκπαίδευση	15
19. Εκπαιδευτική Γλωσσολογία	15
20. Σεμινάριο Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας	10
21. Σεμινάριο Τεχνολογίας, Πληροφορίας και Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση	10
22. Σεμινάριο Παιδαγωγικής Πρακτικής	15
23. Πρακτική Άσκηση	10
Διπλωματική Εργασία	30
Σύνολο Πιστωτικών Μονάδων για απόκτηση ΜΔΕ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ: 120	

B. Μαθήματα Ειδίκευσης ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ	Π.Μ.
1. Μεθοδολογία Έρευνας	10
2. Λογοτεχνική Θεωρία	10
3. Ιδεολογία και Κριτικές Προσεγγίσεις στη Λογοτεχνία	10
4. Η Έννοια του Ανθρωπισμού μέσα από τη Λογοτεχνία, τη Φιλοσοφία και τη Θεωρία	10
5. Φεμινισμός και Λογοτεχνία: Συγγραφείς και Κριτικοί	10
6. Φιλοσοφία, Θρησκεία, και Μύθος: Διαμορφώσεις της Ύστερης Μεσαιωνικής και Αναγεννησιακής Συνείδησης	10
7. Η Πολιτική της Μετάφρασης και η Αισθητική της Μεταμόρφωσης στη Λογοτεχνία του 16 ^{ου} Αιώνα	10
8. Έθνος, Ποίηση και Θρησκεία στην Αναγέννηση	10
9. Βία, Εξιλαστήρια Θύματα και Εκδίκηση στην Αναγεννησιακή Λογοτεχνία	10
10. Αγγλικό Θέατρο της Αναγέννησης: α) Οι Αναγνώστες του Σαίξπηρ τον 20 ^ο Αιώνα β) Σαίξπηρ: Θέατρο και Ιδεολογία γ) Ταυτότητα και Μεταμόρφωση στα Θεατρικά Έργα του Σαίξπηρ δ) Το Θέατρο της Αγγλικής Αναγέννησης: Ο Λόγος της Πολιτικής ε) Η Οικογένεια σε κρίση: Αγγλικό Θέατρο του 17 ^{ου} αι. ζ) Τόμας Χομπς, Τζων Λοκ και η Λογοτεχνία της Παλινόρθωσης: Εξουσία, Υποκείμενο και Ιδεολογία, 1660-1700	10
11. Η Ταξιδιωτική Λογοτεχνία και η Τοπογραφία της Ουτοπίας στο 16 ^ο και 17 ^ο Αιώνα	10
12. Φεμινιστικά κείμενα της Παλινόρθωσης και του 18 ^{ου} αιώνα	10
13. Αναγνώσεις της Σεξουαλικότητας κατά την Παλινόρθωση και τον 18 ^ο αιώνα	10
14. Γυναίκες Γράφοντας τη Γυναίκα: από την Aphra Behn έως την Jane Austen	10
15. Αποδυναμώνοντας Προνομιούχα Κέντρα: Απεικονίσεις του Χώρου στη Λογοτεχνία του 18 ^{ου} Αιώνα	10
16. Ιδεολογικές Αντιπαραθέσεις και Κειμενικές Επανεγγραφές: Η Λογοτεχνία του 18 ^{ου} Αιώνα	10
17. Πολιτικές και Θρησκευτικές Πτυχές της Λογοτεχνίας του 18 ^{ου} Αιώνα	10
18. Επανεφευρίσκοντας Ιδεαλισμούς στη Λογοτεχνία του Ρομαντισμού	10
19. Ξαναγράφοντας το Πολιτικό στο Βρετανικό Μυθιστόρημα του 19 ^{ου} αιώνα	10
20. Το Στοιχείο του Αποκαλυπτισμού στην Αγγλική Λογοτεχνία του 19 ^{ου} και του 20 ^{ου} Αιώνα	10
21. Η Λογοτεχνία της Βικτωριανής Εποχής: Ιδεολογίες σε Μετάβαση	10
22. Οι Γυναίκες και ο Δημόσιος Βίος στη Βικτωριανή λογοτεχνία	10
23. Το Βικτωριανό Μυθιστόρημα και η Οικογένεια	10
24. Νεοβικτωριανισμός: Η Σύγχρονη Πεζογραφία και ο Κινηματογράφος Αναδομούν την Βικτωριανή εποχή	10
25. Σύγχρονες Θεωρητικές Αναγνώσεις του Έργου του Henry James	10
26. Πλαίσια και Δομές του Μοντερνισμού	10
27. Λογοτεχνία του 20 ^{ου} Αιώνα: Μετα-αποικιοκρατική Ανάγνωση του Μοντερνισμού	10
28. Αγγλική Ποίηση του Πολέμου	10

29. Η Έννοια της Τραγωδίας στην Σύγχρονη Λογοτεχνία και τον Πολιτισμό	10
30. Φύλο και Εθνότητα στην Αμερική	10
31. Παναμερικανική Λογοτεχνία	10
32. Ο Διανοούμενος Γιάνκη	10
33. Ο Μύθος των Αμερικανικών Συνόρων	10
34. Φιλοσοφία, Αισθητική, Ρομαντισμός στην Αμερικανική Λογοτεχνία του 19 ^{ου} Αιώνα	10
35. Ο 20 ^{ος} Αιώνας στην Αμερική: Μαρτυρίες Μειονοτήτων	10
36. Η Ιδεολογία στην Ποιητική Τριών Εκπατρισμένων Ποητριών του 20 ^{ου} Αιώνα	10
37. Η Διαμόρφωση του Αμερικανικού Μοντερνισμού σε Ευρώπη και Αμερική	10
38. Μοντερνισμός και Πρωτοπορία στη Νέα Υόρκη (1893-1939)	10
39. Ο Ουίλλιαμ Φώκνερ και οι Επίγονοί του	10
40. Μύθος και Μοντέρνο Αμερικανικό Θέατρο	10
41. Έθνος και Αφήγηση: Το Μυθιστόρημα του 20 ^{ου} Αιώνα	10
42. Νέες Λογοτεχνίες: Ποπ Αμερικάνα / Το Εικονογραφημένο Μυθιστόρημα	10
43. Η Λογοτεχνία ως Ψυχανάλυση-Ψυχοθεραπεία: Σύγχρονα Αγγλόφωνα Κείμενα	10
44. Το Μετα-αποικιοκρατικό Αγγλόφωνο Θέατρο	10
45. Εισαγωγή στη Μετα-αποικιοκρατική Γραφή: Το Αγγλόφωνο Μυθιστόρημα από τον 20 ^ο ως τον 21 ^ο Αιώνα	10
46. Το Βρετανικό Μυθιστόρημα	10
47. Μετά το Μεταμοντέρνο: Η Ποίηση του 21 ^{ου} αιώνα	10
Διπλωματική Εργασία	30
Σύνολο Πιστωτικών Μονάδων για απόκτηση ΜΔΕ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ: 120	

3.3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΜΣ

3.3.A ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ «ΘΕΩΡΙΑ ΛΕΞΙΚΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ»

ΕΚΘΕΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ Γ' ΚΥΚΛΟΣ – 2007-2008

Στην παρούσα έκθεση παρουσιάζεται συνοπτικά η εσωτερική αξιολόγηση του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Θεωρία Λεξικογραφίας και Εφαρμογές». Η αξιολόγηση έγινε από διδάσκοντες/ουσες και τους εννέα (9), συνολικά, διδασκόμενους/νες με ερωτηματολόγια που αφορούσαν το εκάστοτε διδαχθέν μάθημα, αλλά και το πρόγραμμα στο σύνολό του. Οι ερωτήσεις αποσκοπούσαν στην αξιολόγηση (σε κλίμακα 1-4) του περιεχομένου των μαθημάτων, του τρόπου διεξαγωγής και αξιολόγησης των γνώσεων και της απόδοσης των εμπλεκόμενων φοιτητών/τριών, του ρόλου του/της διδάσκοντος/διδάσκουσας στην επιτυχή διεξαγωγή και επίτευξη των στόχων του μαθήματος, και της προσωπικής ικανοποίησης που αποκόμισαν οι εμπλεκόμενοι από το μάθημα. Υπήρχαν επίσης και ερωτήσεις που αποσκοπούσαν στην αυτοαξιολόγηση των ίδιων των φοιτητών/τριών. Τέλος τα ερωτηματολόγια περιείχαν και ανοιχτές ερωτήσεις ώστε να έχουν τη δυνατότητα οι φοιτητές και φοιτήτριες να προσθέσουν και τα δικά τους σχόλια για τα μαθήματα, ή και για το πρόγραμμα στο σύνολό του.

Τα επιμέρους μαθήματα του προγράμματος αξιολογήθηκαν πολύ θετικά από τους περισσότερους φοιτητές και φοιτήτριες του προγράμματος. Αναλυτικότερα, έγιναν ιδιαίτερα κατανοητοί οι στόχοι του μαθήματος «Μεθοδολογία και Τεχνολογία στη Γλωσσολογική Έρευνα», οι οποίοι και κατά τη γνώμη των διδασκόμενων επετεύχθησαν. Κατά τη γνώμη τους το μάθημα αυτό είναι ιδιαίτερα χρήσιμο, αν και όχι όλες οι εργασίες που τους ανατέθηκαν, ιδιαίτερα στο πλαίσιο του γενικότερου φόρτου εργασίας του συγκεκριμένου εξαμήνου. Θετικά ήταν επίσης και τα σχόλιά τους για τους τρεις διδάσκοντες.

Σε αυτόν τον κύκλο, το μάθημα της «Εισαγωγής στη Λεξικογραφία» χωρίστηκε σε δύο μέρη, Μονόγλωσσης και Δίγλωσσης, με στόχο την καλύτερη ενημέρωση και εξάσκηση των φοιτητών/φοιτητριών. Οι εμπλεκόμενοι έμειναν πολύ ικανοποιημένοι/ες από τη σαφήνεια των στόχων και των δύο μερών του μαθήματος, θεώρησαν ότι οι στόχοι επετεύχθησαν και εξετίμησαν ιδιαίτερος την οργάνωση του μαθήματος. Θεώρησαν επίσης το μάθημα αυτό εξαιρετικά χρήσιμο, όπως και το επιπλέον υλικό που τους δόθηκε σε φωτοτυπίες, ενώ στη μεγάλη τους πλειοψηφία δήλωσαν ότι το μάθημα ανταποκρίθηκε στις προσδοκίες τους.

Το μάθημα «Λεξική Σημασιολογία και Πραγματολογία» αξιολογήθηκε πολύ θετικά από τους φοιτητές/τριες στην πλειοψηφία τους, ενώ ανταποκρίθηκε σε μεγάλο βαθμό στις προσδοκίες τους. Έκριναν θετικά την ανταπόκρισή τους στις απαιτήσεις του μαθήματος, οι οποίες ήταν, κατά την κρίση τους, αρκετά υψηλές, όπως και βαθμός δυσκολίας των ασκήσεων. Το μάθημα κρίθηκε ιδιαίτερα χρήσιμο και πολύ καλά οργανωμένο. Ανισότητες παρατηρήθηκαν στην αξιολόγηση των διδασκουσών από τους φοιτητές/τριες, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά στη σαφήνεια των επεξηγήσεων, στη βοήθεια στις ασκήσεις και εργασίες, και στην ενθάρρυνση για εμπλοκή σε συζήτηση.

Αν και οι στόχοι του μαθήματος της «Υπολογιστικής Λεξικογραφίας» δεν φαίνεται να έγιναν απόλυτα κατανοητοί, ωστόσο οι φοιτητές/τριες έκριναν θετικά τη χρησιμότητά του και ανταποκρίθηκαν στις απαιτήσεις του μαθήματος. Η βελτίωση της οργάνωσής του θα οδηγούσε σε μεγαλύτερη ικανοποίηση και ανταπόκριση στις προσδοκίες τους. Αξίζει να σημειωθεί ότι και οι τρεις διδάσκοντες του μαθήματος εκφράζουν την άποψη ότι καλό θα

ήταν, στο μέλλον, να επανέλθουν οι εβδομαδιαίες εργασίες/ασκήσεις για καλύτερη εξάσκηση των φοιτητών/τριών στο μάθημα αυτό.

Οι στόχοι του μαθήματος «Θέματα Ορολογίας» έγιναν απόλυτα κατανοητοί από τους φοιτητές/τριες, οι οποίοι και έκριναν αρκετά θετικά την οργάνωση του μαθήματος. Όλοι/λες δε εξαίρουν τη χρησιμότητά του. Η γενική αξιολόγησή του μαθήματος από τους εμπλεκόμενους είναι ιδιαίτερα θετική. Ιδιαίτερη ικανοποίηση εξέφρασαν για τη συμβολή της διδάσκουσας στην επίτευξη των στόχων του μαθήματος και για τη συνέπειά της στις υποχρεώσεις της απέναντί τους. Επίσης, έκριναν θετικότερα την παροχή εβδομαδιαίων φυλλαδίων και επιπλέον υλικού σε μορφή φωτοτυπιών.

Το μάθημα «Μετάφραση και Λεξικογραφία» αξιολογήθηκε πολύ θετικά από όλους τους φοιτητές/τριες. Οι στόχοι του έγιναν πλήρως κατανοητοί και κατά τη γνώμη των εμπλεκόμενων επετεύχθησαν πλήρως. Άψογη ήταν και η οργάνωση του μαθήματος κατά τη γνώμη όλων, ενώ το μάθημα κρίθηκε από όλους εξαιρετικά χρήσιμο, παρά τη σχετική δυσκολία του. Ανάλογα υψηλή είναι και η αυτοαξιολόγηση των εμπλεκόμενων. Τέλος οι διδάσκουσες κρίθηκαν από όλους/όλες θετικότερα σε όλα τα επίπεδα.

Οι στόχοι του μαθήματος «Θεωρία Λογοτεχνίας και Λεξικογραφία» έγιναν σε μεγάλο βαθμό κατανοητοί και οι φοιτητές/τριες θεωρούν ότι γενικά επετεύχθησαν. Στην πλειοψηφία τους θεώρησαν ότι το μάθημα είναι αρκετά χρήσιμο και όχι πολύ δύσκολο. Γενικά έμειναν αρκετά ικανοποιημένοι από το μάθημα και αυτοαξιολογήθηκαν αρκετά θετικά. Επίσης έκριναν πολύ θετικά τη συμβολή της διδάσκουσας στη διεξαγωγή του μαθήματος.

Συμπερασματικά, προκύπτει από τα φυλλάδια αξιολόγησης των φοιτητών και φοιτητριών ότι, παρά κάποιες δυσκολίες που παρατηρήθηκαν στα μαθήματα, οι στόχοι του προγράμματος έγιναν σαφείς και επετεύχθησαν σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό. Το μάθημα που συγκέντρωσε τα θετικότερα σχόλια ως προς το περιχόμενο, την οργάνωση και τις διδάσκουσες ήταν αυτό της «Μετάφρασης και Λεξικογραφίας».

Ανάλογη είναι και η αξιολόγηση του προγράμματος από τους διδάσκοντες και διδάσκουσες, όπως εμφανίζεται στα σχετικά φυλλάδια αξιολόγησης. Υπογραμμίζουν τη χρησιμότητα των μαθημάτων για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος και θεωρούν ότι η συμμετοχή των διδασκομένων στα μαθήματα, καθώς και η ανταπόκρισή τους στις απαιτήσεις του προγράμματος, ήταν πολύ ικανοποιητική. Από τους περισσότερους διδάσκοντες πολύ θετικά κρίνεται και το έργο του διοικητικού προσωπικού.

3.3.B ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ ΔΠΜΣ «ΘΕΩΡΙΑ ΛΕΞΙΚΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ»

Η ομάδα έργου, αποτελούμενη από τους Adam Kilgarriff (Director, Lexical Computing Limited, Universities of Leeds and Sussex), Αθανάσιο Κυρατζή (Senior Lecturer in English Language and Communication, Kingston University, London) και Γεώργιο Ξυδόπουλο (Επίκουρο Καθηγητή Γλωσσολογίας - Λεξικολογίας, Πανεπιστήμιο Πάτρας), συνεδρίασε την 14^η και 15^η Μαΐου 2008 στη Φιλοσοφική Σχολή του ΕΚΠΑ και συνέταξε έκθεση αξιολόγησης. Τα μέλη της ομάδας έργου συναντήθηκαν με τις υπεύθυνες για τη συλλογή του υλικού αξιολόγησης καθηγήτριες Ελένη Αντωνοπούλου και Σοφία Μαρμαρίδου και την αναπληρώτρια καθηγήτρια Βασιλική Νικηφορίδου, μέλη της Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής, όπως και με τους/τις φοιτητές/τριες του διατμηματικού προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών (ΔΠΜΣ). Τα μέλη της ομάδας έργου είδαν το εργαστήριο Η/Υ και τον εξοπλισμό του, τη βιβλιοθήκη και τη γραμματεία του μεταπτυχιακού προγράμματος και επισκέφτηκαν την ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ.

Η έκθεση αξιολόγησης περιλαμβάνει τα εξής θέματα:

- α) επιλογή φοιτητών
- β) διδασκόμενα μαθήματα (περιεχόμενο, παρακολούθηση, ασκήσεις, εξετάσεις, βαθμολογία)
- γ) διπλωματική εργασία
- δ) πρακτική άσκηση των διδασκομένων σε φορείς εκτός Πανεπιστημίου
- ε) ερευνητική και διοικητική υποδομή (βιβλιοθήκη, εργαστήριο, γραμματεία, σώματα κειμένων, λογισμικά)
- στ) έντυπα και ηλεκτρονικά προϊόντα που παρήχθησαν από το ΔΠΜΣ
- ζ) ηλεκτρονικό υλικό σωμάτων κειμένων και βάσεων δεδομένων που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του ΔΠΜΣ
- η) το ΔΠΜΣ σε σχέση με άλλα προγράμματα Λεξικογραφίας (άλλων χωρών, αφού είναι το μόνο στη χώρα μας)
- θ) συνεισφορά του ΔΠΜΣ στις μεταπτυχιακές σπουδές στη χώρα μας

Στη διάθεση της ομάδας έργου τέθηκαν:

1. Οι Οδηγοί Σπουδών (2003 – 2008) και οι περιγραφές των μαθημάτων στην αγγλική
2. Πίνακες προσόντων και ενδεικτικά προγράμματα συνεντεύξεων/εξετάσεων υποψηφίων για το ΔΠΜΣ. Θέματα εισαγωγικών εξετάσεων
3. Οι φάκελοι με το διδακτικό υλικό των μαθημάτων (προγράμματα διδασκαλίας και περιεχομένου, φυλλάδια σημειώσεων, βιβλιογραφία, ασκήσεις, εργασίες, διαγωνίσματα, βαθμολογίες)
4. Υλικό από τις διαλέξεις που οργανώνονται στο πλαίσιο των μαθημάτων
5. Βεβαιώσεις από τους φορείς απασχόλησης των διδασκομένων στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης
6. Θέματα και διπλωματικές εργασίες των φοιτητών/τριών των δύο πρώτων κύκλων του ΔΠΜΣ
7. Τα λεξικά που ετοίμασαν οι φοιτητές/τριες των δύο πρώτων κύκλων του ΔΠΜΣ
8. Ο συλλογικός τόμος που ετοίμασαν οι φοιτητές/τριες του α' κύκλου του ΔΠΜΣ
9. Το ηλεκτρονικό υλικό που συνέλεξαν οι φοιτητές/τριες του ΔΠΜΣ για Αντιστοιχισμένα Δίγλωσσα Σώματα Κειμένων (ελληνικής-αγγλικής)
10. Το ηλεκτρονικό υλικό που συνέλεξαν η επί διδακτορία φοιτήτρια Θ. Δαλπαναγιώτη για ελληνικές-αγγλικές Βάσεις Δεδομένων και η επί διδακτορία φοιτήτρια Α. Πιατά για Σώματα Κειμένων ποιητικού λόγου, στο πλαίσιο παραδοτέων του ΔΠΜΣ
11. Κατάλογος βιβλίων που αγοράστηκαν από το ΔΠΜΣ
12. Οι αξιολογήσεις των φοιτητών/τριών και οι συνολικές αξιολογήσεις των δύο πρώτων κύκλων
13. Υλικό από την α' ημερίδα που διοργάνωσε το ΔΠΜΣ (CD-Rom με τις ομιλίες, αφίσα, περιλήψεις, κλπ.).

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

A) Επιλογή φοιτητών

Η προκήρυξη του προγράμματος γίνεται στην ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ και με ανακοινώσεις στις γραμματείες των συνεργαζόμενων τμημάτων και άλλων τμημάτων της Φιλοσοφικής. Σημειώνεται ότι μέχρι και την τρίτη διετία λειτουργίας του προγράμματος, οι υποψήφιοι προέρχονται από φιλολογικά τμήματα και τμήματα ξένων γλωσσών και διερμηνείας από ΑΕΙ σε όλη την Ελλάδα.

Οι αιτήσεις αξιολογούνται αρχικά από την Ειδική Διατμηματική Επιτροπή που καταλογοποιεί τα προσόντα των υποψηφίων. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι ο βαθμός «Λίαν Καλώς» στο πρώτο πτυχίο ενώ συνεκτιμώνται η γνώση δεύτερης (πλην της αγγλικής) ξένης γλώσσας, η εξοικείωση με Η/Υ, οι συστατικές επιστολές, τυχόν δημοσιεύσεις και σχετική επαγγελματική εμπειρία. Οι επικρατέστεροι υποψήφιοι καλούνται σε γραπτή ή προφορική εξέταση σε συναφή με τη Λεξικογραφία πεδία (σημασιολογία-πραγματολογία, μετάφραση, κοινωνιογλωσσολογία) και γίνονται δεκτοί όσοι/ες συγκεντρώσουν βαθμό επιτυχίας στην εξέταση.

Στη διάθεση των αξιολογητών: Πίνακες προσόντων και ενδεικτικά προγράμματα συνεντεύξεων/εξετάσεων υποψηφίων για το ΔΠΜΣ. Θέματα εισαγωγικών εξετάσεων

Σχόλια-αξιολόγηση:

Διαπιστώσαμε ότι οι διαδικασίες που σχετίζονται με την επιλογή των φοιτητών/φοιτητριών έχουν σχεδιαστεί και εφαρμόζονται σύμφωνα με τα πρότυπα που ισχύουν σήμερα διεθνώς σε πανεπιστήμια της Ευρώπης και των ΗΠΑ. Από τα στοιχεία που εξετάσαμε και από τη εμπειρία μας από ευρωπαϊκά και ελληνικά πανεπιστήμια προκύπτει ότι η εφαρμογή των διαδικασιών επιλογής είναι υποδειγματική, γεγονός που τεκμηριώνεται και από την επίδοση και την ποιότητα των φοιτητών/φοιτητριών που παρακολουθούν και ολοκληρώνουν το πρόγραμμα.

B) Διδασκόμενα μαθήματα

(παρακολούθηση, περιεχόμενο, ασκήσεις, εξετάσεις, βαθμολογία, διδακτικό προσωπικό, επιπλέον διαλέξεις/σεμινάρια)

Ανά διετία προγράμματος, διδάσκονται συνολικά 7 μαθήματα που κατανέμονται στα τρία πρώτα εξάμηνα (το 4^ο αφιερώνεται στη Διπλωματική Εργασία). Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική (επιτρέπονται μόνο δύο απουσίες ανά εξαμηνιαίο μάθημα ή, σε σοβαρές περιπτώσεις, μεγαλύτερος αριθμός με ιατρική βεβαίωση από κρατικό νοσοκομείο. Σε αντίθετη περίπτωση, ο/η φοιτητής/τρια διαγράφεται από το ΔΠΜΣ). Η τελική βαθμολογία κάθε μαθήματος προέρχεται από δύο τουλάχιστον ανεξάρτητες πηγές (π.χ. εργασίες, εβδομαδιαία διαγωνίσματα, τελική εξέταση, παρουσιάσεις) ενώ αποτυχία σε ένα μάθημα συνεπάγεται διαγραφή από το ΔΠΜΣ.

Το διδακτικό προσωπικό αποτελείται από μέλη ΔΕΠ του τμήματος διαχείρισης, ένα μέλος ΔΕΠ του συνεργαζόμενου τμήματος, ένα μέλος ΔΕΠ του Τμήματος Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας και εξωτερικούς συνεργάτες για τα ειδικά μαθήματα (Υπολογιστική Λεξικογραφία και Θέματα Ορολογίας).

Στο πλαίσιο των μαθημάτων διοργανώνονται και διαλέξεις και σεμινάρια με διακεκριμένους επιστήμονες από το χώρο της λεξικογραφίας και συναφείς κλάδους.

Στη διάθεση των αξιολογητών: 1) Οι φάκελοι με το διδακτικό υλικό των μαθημάτων (προγράμματα διδασκαλίας και περιεχομένου, φυλλάδια σημειώσεων, βιβλιογραφία, ασκήσεις, εργασίες, διαγωνίσματα, βαθμολογίες), 2) Υλικό από τις επιπλέον διαλέξεις που οργανώνονται στο πλαίσιο των μαθημάτων

Σχόλια-αξιολόγηση ανά μάθημα:

1. Εισαγωγή στη Λεξικογραφία (α' εξάμηνο)

Ελέγξαμε τα στοιχεία που συνιστούν το μάθημα και διαπιστώσαμε ότι παρέχουν υπερεπαρκείς πληροφορίες στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες σχετικά με τους εκπαιδευτικούς στόχους, το περιεχόμενο, τη μέθοδο αξιολόγησης, τον προγραμματισμό διδασκαλίας και υποβολής εργασιών κ.τ.ό. Επίσης, θεωρούμε ότι το επίπεδο αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών/φοιτητριών είναι το απαιτούμενο για μεταπτυχιακές σπουδές. Επιπρόσθετα, ελέγξαμε δείγματα εργασιών/ασκήσεων των φοιτητών/φοιτητριών και διαπιστώσαμε ότι λαμβάνουν συστηματικώς λεπτομερή και εποικοδομητικά σχόλια με σκοπό την ανατροφοδότηση και τη βελτίωση των αδυναμιών τους.

2. Μεθοδολογία και Τεχνολογία στη Γλωσσολογική Έρευνα (α' εξάμηνο)

Ελέγξαμε τα στοιχεία που συνιστούν το μάθημα και διαπιστώσαμε ότι είναι διαρθρωμένο με την απαιτούμενη σαφήνεια. Η επιλογή της θεματολογίας δίνει τη δυνατότητα στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες να αναπτύξουν κριτική σκέψη και πρακτικές δεξιότητες στην έρευνα. Επίσης, διαπιστώσαμε ότι τα κριτήρια βαθμολόγησης περιγράφονται με σαφήνεια και διαφάνεια

Προτάσεις:

1. Θα ήταν χρήσιμο να επανεξεταστεί η ποσότητα έκθεσης των φοιτητών στα στοιχεία στατιστικής και να προσαρμοστεί στις ακριβείς απαιτήσεις των υπολοίπων μαθημάτων του προγράμματος.
2. Θα ήταν χρήσιμο στην έναρξη του Β' εξαμήνου να γίνεται ανατροφοδότηση στους φοιτητές ώστε να τους βοηθά στη φοίτησή τους και αργότερα στην εκπόνηση της διπλωματικής.

3. Λεξική Σημασιολογία-Πραγματολογία (α' εξάμηνο)

Ελέγξαμε τα στοιχεία που συνιστούν το μάθημα και διαπιστώσαμε ότι είναι σωστά οργανωμένο και τεκμηριωμένο. Αξίζει να σημειωθεί ότι γενικά τα φυλλάδια που διανέμονται στους φοιτητές καλύπτουν με επάρκεια τις απαιτήσεις και ότι τα φυλλάδια που αφορούν ειδικότερα τις εννοιακές σχέσεις, τη μεταφορά, τους ιδιοματισμούς, τις λεξικές συνάψεις και τη σημασιολογία των εννοιολογικών πλαισίων θεωρούμε πως είναι υποδειγματικά. Επιπρόσθετα, διαπιστώσαμε ότι το μάθημα αποτελείται από ευρεία θεματολογία η οποία επικεντρώνεται μάλλον στη λεξική σημασιολογία με ορισμένα θέματα που επεκτείνονται και στηνπραγματολογία.---

Προτάσεις:

Το εύρος της αξιολόγησης με εργασίες θεωρούμε πως καλύπτει πλήρως τις απαιτήσεις και ίσως οι γραπτές εξετάσεις να μην είναι αναγκαίες.

4. Υπολογιστική Λεξικογραφία (β' εξάμηνο)

Διαπιστώσαμε ότι το μάθημα είναι απόλυτα συμβατό με το πρόγραμμα σπουδών, κατάλληλα οργανωμένο και με το απαιτούμενο περιεχόμενο υποστηριζόμενο από επαρκείς βιβλιογραφικές πηγές.

5. Θέματα Ορολογίας (β' εξάμηνο)

Διαπιστώσαμε, κυρίως από τη συζήτηση με τους φοιτητές ότι το μάθημα τους προσφέρει μοναδικές δυνατότητες πρακτικής εξάσκησης στον τομέα της ορολογίας και ορογραφίας με άμεση ανταποδοτικότητα στις ακαδημαϊκές και άλλες εργασίες τους.

Προτάσεις:

Θα ήταν καλό να ενισχυθεί στην πράξη βιβλιογραφικά η θεωρητική υποστήριξη του μαθήματος.

6. Μετάφραση και Λεξικογραφία (γ' εξάμηνο)

Διαπιστώσαμε ότι το μάθημα δίνει μοναδική δυνατότητα στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες να εφαρμόσουν τη θεωρητική τους κατάρτιση και να παράγουν ολοκληρωμένα λεξικογραφικά προϊόντα. Κρίνοντας από τα δυο ήδη ολοκληρωμένα λεξικά (ψευδόφιλων μονάδων και

κοινωνιογλωσσολογίας) η εργασία των φοιτητών και των διδασκόντων είναι υποδειγματική.---

7. Θεωρία Λογοτεχνίας και Λεξικογραφία (γ' εξάμηνο)

Το μάθημα παρότι ανήκει κατά κύριο λόγο στο γνωστικό αντικείμενο της λογοτεχνίας αρμόζει απόλυτα με τα υπόλοιπα μαθήματα γεγονός που αντανακλάται στη μέθοδο αξιολόγησης και στη θεματολογία. Διαπιστώσαμε για μια ακόμα φορά τη λεπτομέρεια και τον εποικοδομητικό τόνο στα σχόλια της διδάσκουσας στις εργασίες των φοιτητών/φοιτητριών.

Αξιολόγηση διαλέξεων-σεμιναρίων:

Θεωρούμε ότι το πλήθος και η ποικιλία των διαλέξεων πλαισιώνει και εμπλουτίζει σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό το πρόγραμμα σπουδών και εκθέτει τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες σε ευρύ φάσμα απόψεων και εμπειριών από ειδικούς του κλάδου.--

Γ) Διπλωματική Εργασία (ΔΕ)

Κατά το 4^ο εξάμηνο σπουδών, οι φοιτητές/τριες συγγράφουν ΔΕ, το μέγεθος της οποίας εκτείνεται από 15.000-20.000 λέξεις. Το θέμα επιλέγεται από κατάλογο θεμάτων που έχουν ετοιμάσει οι διδάσκοντες/ουσες στο ΔΠΜΣ και η ΔΕ βαθμολογείται από τον/την επιβλέποντα/ουσα και από δεύτερο βαθμολογητή που ορίζεται από την Ειδική Διατμηματική Επιτροπή (τα κριτήρια αξιολόγησης παραθέτονται στη σελ. 16 του Οδηγού Σπουδών 2006-2008)

Η ΔΕ περιλαμβάνει πάντα θεωρητικό μέρος και συχνότατα και πρακτικό μέρος συγγραφής/διόρθωσης λημμάτων που ενσωματώνονται στα παραγόμενα από το ΔΠΜΣ λεξικά.

Στη διάθεση των αξιολογητών: Θέματα και ΔΕ των δύο πρώτων κύκλων του ΔΠΜΣ

Σχόλια-αξιολόγηση:

Οι διπλωματικές εργασίες που εξετάσαμε έχουν εκπονηθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του επιπέδου μεταπτυχιακών σπουδών και έχουν αξιολογηθεί με την κατάλληλη μέθοδο και αξιοκρατικά.

Δ) Πρακτική άσκηση των διδασκόμενων σε εκτός Πανεπιστημίου φορείς (2007-2009)

Κατά την τρίτη διετία του προγράμματος και με στόχο την εξοικείωση με και εμπλοκή σε λεξικογραφικά έργα, οι διδασκόμενοι απασχολήθηκαν σε εκτός Πανεπιστημίου φορείς που διεξάγουν λεξικογραφική έρευνα ή/και παράγουν λεξικά. Συγκεκριμένα απασχολήθηκαν επί 3 μήνες επί 20 ώρες το μήνα (συνολική απασχόληση 60 ώρες) σε έναν από τους ακόλουθους φορείς:

α) Κέντρο Λεξικολογίας (υπεύθυνος Γ. Τράπαλης) με αντικείμενο την αξιολόγηση λημμάτων από το *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας* (ποια λήμματα ενδιαφέρουν περισσότερο το μέσο χρήστη ώστε να επιλεγούν για μικρότερα λεξικά)

β) ΓΠΕΤ (Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας), Γ' ΚΠΣ, Μέτρο 3.3, έργο *ΙΑΤΡΟΛΕΞΗ* (υπεύθυνος Αρ. Βαγγελάτος), απόδοση στα ελληνικά (από αγγλικά) ορισμών του MeSH (Medical Subject Headings)

γ) Ακαδημία Αθηνών, Κέντρο Έρευνας Επιστημονικών Όρων και Νεολογισμών (υπεύθυνη Α. Χριστοφίδου), με αντικείμενο τη συλλογή νεολογισμών με αποδελτίωση ημερήσιου τύπου και την απόδοση στα ελληνικά ενεργειακής ορολογίας.

Στη διάθεση των αξιολογητών: Βεβαιώσεις από τους φορείς απασχόλησης των διδασκόμενων στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης

Σχόλια-αξιολόγηση:

Με μεγάλη μας ικανοποίηση διαπιστώσαμε ότι το πρόγραμμα έχει υιοθετήσει και εφαρμόζει ένα υποδειγματικό πλαίσιο πρακτικής άσκησης σε κατάλληλα επιλεγμένους φορείς με άριστα εκπαιδευτικά αποτελέσματα για τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες οι οποίοι μάλιστα αναγνωρίζουν την αξία μιας τέτοιας εμπειρίας.---

Προτάσεις:

Θα μπορούσε η πρακτική άσκηση να αποκτήσει βαρύτητα διδακτικών μονάδων και να προσμετρά στο πρόγραμμα σπουδών.---

Ε) Ερευνητική και διοικητική υποδομή (βιβλιοθήκη, εργαστήριο, διοίκηση/γραμματεία, σώματα κειμένων, λογισμικά)

Από την αρχή λειτουργίας του ΔΠΜΣ, η βιβλιοθήκη του τμήματος διαχείρισης (Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας) εμπλουτίζεται συνεχώς με τίτλους βιβλίων σχετικών με τη Λεξικογραφική θεωρία και πρακτική, όπως και με μονόγλωσσα, δίγλωσσα και ειδικά λεξικά, ενώ διέθετε ήδη (όπως και αυτή του συνεργαζόμενου τμήματος) μεγάλο αριθμό τίτλων σε συναφή αντικείμενα (σημασιολογία, πραγματολογία, μετάφραση). Το εργαστήριο του τμήματος διαχείρισης διαθέτει αρκετούς Η/Υ σε δίκτυο (και με πρόσβαση στο διαδίκτυο) ώστε ο κάθε διδασκόμενος/η να έχει τη δική του/της θέση εργασίας.

Από την αρχή λειτουργίας του, το ΔΠΜΣ είναι συνδρομητής σε ελληνικά και αγγλικά σώματα κειμένων και σε εξειδικευμένο λεξικογραφικό λογισμικό, απαραίτητων για την εκπαίδευση των διδασκόμενων στη σύγχρονη λεξικογραφία και την παραγωγή λεξικών. Συγκεκριμένα διατηρεί συνδρομές στα: ΕΘΕΓ (Εθνικός Θησαυρός Ελληνικής Γλώσσας), BNC (British National Corpus) και Sketchengine.

Υπεύθυνη για τη διοίκηση του ΔΠΜΣ είναι δμελής Ειδική Διατμηματική Επιτροπή που αποφασίζει για θέματα λειτουργίας και σπουδών και έχει αναλάβει (ανά άτομα και ομάδες) την ολοκλήρωση των παραδοτέων του προγράμματος. Το ΔΠΜΣ διαθέτει επίσης τη δική του γραμματειακή υποστήριξη (με γραμματέα μερικής απασχόλησης) και συνεργάζεται με γραφείο οικονομικής διαχείρισης.

Στη διάθεση των αξιολογητών: Κατάλογος βιβλίων που αποκτήθηκαν από το ΔΠΜΣ

Σχόλια-αξιολόγηση:

Η υλικοτεχνική υποδομή καθώς και οι έντυπες και ηλεκτρονικές βιβλιογραφικές πηγές υποστηρίζουν άριστα το διδακτικό έργο και τη μαθησιακή διαδικασία.---

Στ) Έντυπα και ηλεκτρονικά προϊόντα που παρήχθησαν από το ΔΠΜΣ

Στο πλαίσιο του μαθήματος «Μετάφραση και Λεξικογραφία» και ως μέρος της εξάσκησης των διδασκόμενων σε λεξικογραφικά έργα συγγράφηκαν και έχουν εκδοθεί τα λεξικά α) *Αγγλοελληνικό Λεξικό Ψευδόφιλων Μονάδων (An English-Greek Dictionary of False Friends)*, ΕΚΠΑ 2005 και β) *Γλωσσάρι Κοινωνιογλωσσολογίας* (διγλωσσοποίηση του *A Glossary of Sociolinguistics*, P. Trudgill), ΕΚΠΑ 2007. Ετοιμάζεται ηλεκτρονικός δίσκος με δυνατότητα αναζήτησης λημμάτων. Στο πλαίσιο του μαθήματος «Θεωρία Λογοτεχνίας και Λεξικογραφία» συγγράφηκε και εκδόθηκε ο συλλογικός τόμος *Λεξικογραφία και Ιδεολογία*, ΕΚΠΑ 2007. Τέλος, οι ανακοινώσεις των φοιτητριών από την διημερίδα που οργανώθηκε στο πλαίσιο του ΔΠΜΣ έχουν εκδοθεί σε CDRom, *Meeting on the Lexicographic Theory and Practice*, ΕΚΠΑ 2005.

Στη διάθεση των αξιολογητών: (1) *Αγγλοελληνικό Λεξικό Ψευδόφιλων Μονάδων*, (2) *Γλωσσάρι Κοινωνιογλωσσολογίας*, (3) *Λεξικογραφία και Ιδεολογία*, (4) *Meeting on Lexicographic Theory and Practice*.

Σχόλια-αξιολόγηση:

Συγχαίρουμε τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες για το έργο τους το οποίο αποδεικνύει περίτρανα την επιτυχία του προγράμματος να συνδέσει αρμονικά τη λεξικογραφική θεωρία με την

πράξη. Το λεξικογραφικό έργο που έχει παραχθεί από την έναρξη του προγράμματος είναι ποιοτικά άρτιο και αποτελεί φερέγγυο για την επαγγελματική εξέλιξη των φοιτητών/φοιτητριών στο χώρο της λεξικογραφίας.

Z) Ηλεκτρονικό υλικό σωμάτων κειμένων και βάσεων δεδομένων που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του ΔΠΜΣ

Στα παραδοτέα του πρώτου κύκλου του ΔΠΜΣ εντάσσεται συλλογή σωμάτων κειμένων ελληνικού προφορικού λόγου (7 κασέτες και απομαγνητοφωνήσεις). Στα παραδοτέα του τρίτου κύκλου του ΔΠΜΣ εντάσσονται (α) αντιστοιχισμένα δίγλωσσα σώματα κειμένων σε ηλεκτρονική μορφή με βάση συγκεκριμένες προδιαγραφές, (β) δίγλωσση βάση δεδομένων επιλεγμένων ρημάτων της ελληνικής και αγγλικής (σε εξέλιξη, ολοκλήρωση τον Αύγουστο 2008), (γ) σώμα κειμένων ποιητικού λόγου της ελληνικής (σε εξέλιξη, ολοκλήρωση τον Αύγουστο 2008). Το υλικό αυτό έχει ετοιμαστεί από φοιτητές/τριες του ΔΠΜΣ του δεύτερου και τρίτου κύκλου και διδακτορικούς φοιτητές/τριες λεξικογραφίας με την επιστημονική ευθύνη μελών ΔΕΠ.

Στη διάθεση των αξιολογητών:

- (α) CDRom με αντιστοιχισμένα σώματα κειμένων
- (β) CDRom με δίγλωσση βάση δεδομένων
- (γ) CDRom με σώμα κειμένων ελληνικού ποιητικού λόγου
- (δ) κασέτες και απομαγνητοφωνήσεις ελληνικού προφορικού λόγου

Σχόλια-αξιολόγηση:

Εξετάσαμε το υλικό και διαπιστώσαμε την αρτιότητά του και την επιστημονική του συνάφεια με το πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών με το οποίο συνδέεται.

Το ΔΠΜΣ σε σχέση με άλλα προγράμματα Λεξικογραφίας (άλλων χωρών, αφού είναι το μόνο στη χώρα μας)

Σχόλια-αξιολόγηση:

Συγκρίναμε το περιεχόμενο και τη διάρθρωση του προγράμματος με ομοειδή προγράμματα του εξωτερικού και συγκεκριμένα του Birmingham (Η.Βασίλειο) και της Lille (Γαλλία) και διαπιστώσαμε ότι είναι του ιδίου επιπέδου από διοικητική και ακαδημαϊκή άποψη.---

Θ) Συνεισφορά του ΔΠΜΣ στις μεταπτυχιακές σπουδές στη χώρα μας

(αξιολόγηση ως προς: πρωτοτυπία/μοναδικότητα προγράμματος, διεξαγωγή πρωτότυπης έρευνας, παραγωγή/δημοσίευση λεξικογραφικών έργων, πρακτική άσκηση διδασκομένων, χρήση ηλεκτρονικών μέσων και σωμάτων κειμένων, επίπεδο σπουδών)

Σχόλια-αξιολόγηση:

Θεωρούμε ότι το πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί και λειτουργεί με μοναδικό και υποδειγματικό τρόπο, χάρη στη συνεχή και άκοπη προσπάθεια των συντελεστών του, χαρακτηρίζεται από πρωτοτυπία και καλύπτει απόλυτα τις ανάγκες εξειδίκευσης στο συγκεκριμένο τομέα. Οι μέθοδοι διδασκαλίας, το σύστημα αδιάβλητης αξιολόγησης και η σύνθεση του διδακτικού προσωπικού εμπνέει και ενθαρρύνει τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες να ασχοληθούν με αφοσίωση και να ολοκληρώσουν με επιτυχία το πρόγραμμα, γεγονός που τεκμηριώνεται απόλυτα από τα αποτελέσματα επίδοσης και το δημιουργικό έργο των φοιτητών/φοιτητριών. Πιστεύουμε ότι μπορεί και πρέπει να αποτελέσει παράδειγμα προς μίμηση και για άλλα ΠΜΣ στη χώρα μας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όπως προκύπτει από το λεπτομερή σχολιασμό που παραθέσαμε στα επιμέρους σημεία, είμαστε απόλυτα ικανοποιημένοι από το πρόγραμμα και από ακαδημαϊκή και από διοικητική άποψη και συγχαίρουμε το φοιτητικό δυναμικό, τους διδάσκοντες και το διοικητικό προσωπικό για την επιτυχία τους. Είμαστε σίγουροι ότι το πρόγραμμα μπορεί να προσφέρει σημαντικές υπηρεσίες για πολλά χρόνια ακόμη στο χώρο της εξειδικευμένης εκπαίδευσης επαγγελματιών λεξικογράφων.

3.4 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

3.4.A ΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Κατεύθυνση Γλώσσας-Γλωσσολογίας		
ΟΝΟΜΑ, ΕΤΟΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ	ΤΙΤΛΟΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ	ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ¹
1. Δαλπαναγιώτη Θωμάη (2007)	The issue of anisomorphism in bilingual Lexicography: A Greek-English and English-Greek experimental glossary of verbs of motion and its use by secondary school students of English	Ε. Αντωνοπούλου Σ. Μαρμαρίδου Β. Νικηφορίδου
2. Δελιέζα Ξένη (2005)	Interlocutor Performance Variability in Language Proficiency Testing	Β. Δενδρινού Ε. Καραβά Μ. Σηφιανού
3. Κανικλίδου Θεμιστοκλεία (2007)	English-Greek News Creating Narratives	Μ. Σιδηροπούλου Ε. Μήση Σ. Παπαευθυμίου-Λύτρα
4. Καραγιάννη Ευαγγελία (2005)	In service Teacher Development for Primary school EFL Teachers, an ICT-based reflective / collaborate approach.	Σ. Παπαευθυμίου-Λύτρα Α. Παπακων/τίνου Β. Νικηφορίδου
5. Καρράς Ιωάννης (2005)	Foreign language anxiety and its correlation with the use of affective language learning strategies in Greek tertiary ESP classes	Α. Παπακων/τίνου Σ. Παπαευθυμίου-Λύτρα Σ. Χοϊδάς
6. Κεφάλια Σταυρούλα (2007)	The role of translation in Tourism advertising	Μ. Σιδηροπούλου Α. Τζάννε Σ. Χοϊδάς
7. Λαμπροπούλου Παναγιώτα (2005)	Τα επιρρήματα στη Λεξικογραφία	Β. Νικηφορίδου Ε. Αντωνοπούλου Γ. Καραγιάννης
8. Λαγού Σταυρούλα (2006)	The Multi-cultural Greek School: The Immigrant Learner within the Greek ELT Framework.	Α. Παπακων/τίνου Σ. Παπαευθυμίου-Λύτρα Ε. Καραβά
9. Λιόντου Τρισεύγενη (2006)	The effect of text and reader variables on reading comprehension	Β. Δενδρινού Μ. Veenman Ε. Υφαντίδου
10. Μουλίνου Ιφιγένεια (2005)	Συνοικοδόμηση ταυτοτήτων από ανήλικους παραβατικούς: Συνομιλιακός χειρισμός, γλωσσικά μέσα και κοινωνικές συνέπειες.	Μ. Σηφιανού Β. Δενδρινού Α. Τζάννε
11. Μπαλούρδη Αμαλία (2006)	The different world presentations in the reading texts of language certification examinations.	Β. Δενδρινού Χ. Λασκαράτου Μ. Σιδηροπούλου
12. Ντέλιου Ελευθερία (2005)	Assessing speaking in the KPG exams: Expected outcomes and actual performance	Β. Δενδρινού Ε. Καραβά Α. Τζάννε
13. Οικονομίδου Βασιλική (2005)	Test writing tasks and writing performance	Β. Δενδρινού Β. Μητσικοπούλου Ε. Καραβά
14. Πιατά Άννα (2007)	Temporal cognition, eventuality and motion: Metaphorical Construals and	Σ. Μαρμαρίδου Ε. Αντωνοπούλου

¹ Το όνομα του Επιβλέποντα ή Επιβλέπουσας είναι με bold.

	Conceptual Blends	B. Νικηφορίδου
15. Σαμαρά Ευσταθία (2005)	Writing to promote learner autonomy and cooperation in the foreign language classroom in secondary schools.	B. Μησικοπούλου Α. Τζάννε Ε. Υφαντίδου
16. Τίγκα Ευαγγελία (2005)	Οι μαθησιακές δυσκολίες στην Ελληνική και πώς επηρεάζουν την εκμάθηση της Αγγλικής ως ξένης γλώσσας	A. Αποστόλου-Πανάρα Ε. Μόπτη-Στεφανίδου Σ. Χοϊδάς
17. Χατζουλάκης Βασίλειος (2005)	The use of multimedia and learner retention of knowledge	Σ. Παπαευθυμίου-Λύτρα Β. Δενδρινού Ε. Υφαντίδου
18. Χατζηδάκη Ειρήνη (2005)	Η αντιμετώπιση της μεταφοράς στα μονόγλωσσα και δίγλωσσα λεξικά : Θεωρητική και παιδαγωγική προσέγγιση.	B. Νικηφορίδου Σ. Μαρμαρίδου Ε. Αντωνοπούλου
Κατεύθυνση Λογοτεχνίας-Πολιτισμού		
1. Δημάκης Αθανάσιος (2008)	Ο ανδρικός κόσμος της Iris Murdoch: Προβληματική πάνω στην έννοια του φύλου υπό το πρίσμα της Λακανικής Ψυχαναλυτικής Προσέγγισης και των Θεωριών της Αποδόμησης.	A. Δεσποτοπούλου Α. Καραβαντά Ε. Μήτση
2. Μαλλιάρου Παρασκευή (2005)	Η ποίηση του W.B. Yeats και Blake	Σ. Ηλιόπουλος Μ. Γιαννή Α. Παναγή
3. Πυργέρου Μαρία (2008)	Configurations of masculinity in Victorian Fiction : The case of the Bachelor in the Novels of William M. Thackeray, the Brontes and Henry James	A. Παναγή Α. Δεσποτοπούλου Θ. Τσιμπούκη
4. Φερφελή Παυλίνα (2005)	Poetics of identity: Mina Loy Voicing the Fluid Female Body	E. Σακελλίου-Σουλτς Ε. Κεχαΐδου Α. Μπακοπούλου-Χωλς
Διεπιστημονική ΔΔ		
1. Γιαννακοπούλου Βασιλική (2005)	Οι μεταφράσεις λογοτεχνικών κειμένων και η αξιοποίησή τους στη δημόσια εκπαίδευση. Η περίπτωση των μεταφράσεων του Σαίξπηρ.	M. Γιαννή Α. Παπακων/τίνου Μ. Σιδηροπούλου
2. Μακελλαράκη Βασιλική-Μαρία (2005)	Theatre translation: The case of Perforability: David Alan Mamet on Greek Stage	A. Παπακων/τίνου Μ. Σιδηροπούλου Γ. Πεφάνης

3.4.B ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

EUROPEAN DOCTORATE ON MULTILINGUALISM

Multilingualism relates to the ability of individuals and groups to engage in an effective process of communication in more than one language in both public and private domains. AS such, multilingualism is one of the basic principles of the European community, where multilingual communicative practices are a matter of standard and everyday practice and where speakers of different languages engage in regular language mediation and inter-language communication within EU institutions. Wider Europe is becoming ever more multilingual: an increasingly large number of people living in the E.U. are plurilingual and/or multiliterate; they speak and write in several languages which are frequently different from their mother tongue or the official language of the (national) community into which they were born. Therefore, multilingualism is one of the key distinctive features and mobilising values of the European community: it emphasises Europe's multifarious richness in diversity while it also shows that Europe, as a profoundly diverse, open and multilingual space, can effectively face challenges posed by increased human mobility and globalisation. It is for this reason that our Faculty, always in the lead, decided to participate as a partner in the European Doctoral School on Multilingualism (EDM).

What is the aim of EDM?

To create a cross-national PhD programme devoted to the issues of multilingualism and languages. Although specifically European in its scope and location, the programme is not limited to Europe and shall welcome research interests pertaining also to non-European research contexts as well as to non-European languages. Participants in the programme shall obtain unique skills and expertise, which, inline with the diverse research strengths of the participating institutions, shall help to make effective and focused use of their education in pursuing further careers within and outside of the academia. Thus, the proposed programme seeks to train a new breed of researchers whose multilingual skills, awareness and expertise shall help them respond to the challenges of the new multilingual European community and of the global era.

The list of partner institutions, besides the University of Athens, are:

- Freie Universität Berlin (Germany)
- Vrije Universiteit Brussel (Belgium)
- Université Libre de Bruxelles (Belgium)
- Lancaster University (UK)
- Université de Lausanne (Switzerland)
- Stockholms Universitet (Sweden)
- Universität Basel (Switzerland)
- Libera Università di Bolzano (Italy)
- University of Helsinki (Finland)
- Université de Lyon 2 (France)
- Adam Mickiewicz University, Poznań (Poland)
- University of Southampton (UK)
- University of Thessaloniki (Greece)
- Universität Wien (Austria)

And, the list of institutions associated with the EDM includes:

- The European Commission - Commissioner for Multilingualism (Brussels)
- Council of Europe - Language Policy Division (Brussels)
- Council of Europe - European Centre for Modern Languages (Graz)
- European Language Council (Brussels)
- Schweizerische Akademie der Geistes- und Sozialwissenschaften (Bern)

5. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

5.2.A

ΤΟ ΕΡΓΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΓΓΛΟΜΑΘΕΙΑΣ

Το Κέντρο Έρευνας RCEL δημιουργήθηκε και αναπτύχθηκε για την εκπόνηση του Ερευνητικού-Εκπαιδευτικού Έργου για την Αξιολόγηση Αγγλομάθειας (ΕΕΕΠΑ) που έχει ανατεθεί στο ΤΑΓΦ από το ΥΠΕΠΘ.

Για την εκπόνηση του προγράμματος εργάζονται και άλλα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Αγγλικής, καθώς και αρκετοί άλλοι επιστημονικοί συνεργάτες ορισμένοι εκ των οποίων αποτελούν μέλη της Ομάδας της Αγγλικής. Η Ομάδα Αγγλικής συνεργάζεται με εξωτερικούς συνεργάτες τους οποίους έχει εκπαιδεύσει και στους οποίους αναθέτει συγκεκριμένες εργασίες, όπως λ.χ. η ενημέρωση-εκπαίδευση των εξεταστών ή ο συντονισμός του έργου των βαθμολογητών.

Τα μέλη της Επιστημονικής Ομάδας της Αγγλικής συμβάλλουν μεταξύ άλλων στις εξής επιμέρους εργασίες:

1. Συγκρότηση και ανάπτυξη τράπεζας υλικού και ειδικότερα:
  - 1.1 Συλλογή γραπτών και οπτικών κειμένων (λ.χ. χάρτες, διαγράμματα, κλπ) από βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά, μπροσούρες, κ.α., κατάλληλων για την τράπεζα υλικού από την Ελλάδα και το εξωτερικό –εργασία που απαιτεί και την επαφή με «συλλέκτες υλικού» σε αγγλόφωνες κυρίως χώρες
  - 1.2 Συλλογή προφορικών κειμένων, ήδη ηχογραφημένων σε συμβατική ή ψηφιακή μορφή από τηλεοπτικές ή ραδιοφωνικές εκπομπές, συνεντεύξεις, δημόσιες ομιλίες κλπ, ή ψηφιακή ηχογράφηση κατάλληλων κειμένων live –εργασία που απαιτεί και την επαφή με «συλλέκτες υλικού» σε αγγλόφωνες κυρίως χώρες
  - 1.3 Ανάπτυξη σεναρίων για ηχογράφηση με φυσικούς ομιλητές διαφόρων ποικιλιών της αγγλικής γλώσσας (επαγγελματίες ηθοποιούς και μη)
  - 1.4 Ηχογράφηση με βάση τα κατασκευασμένα σενάρια σε ειδικό studio και επίβλεψη της παραγόμενης εργασίας.
  - 1.5 Επιλογή φωτογραφιών για την παραγωγή προφορικού λόγου από τράπεζα 100.000 φωτογραφιών και στήσιμο εικόνων και φωτογραφιών σε συνεργασία με ειδικούς.
  - 1.6 Αναζήτηση και επιλογή γλωσσικού υλικού από τράπεζες σωμάτων κειμένων (language corpora).
  - 1.7 Αγορά δικαιωμάτων χρήσης γραπτών και προφορικών κειμένων καθώς επίσης φωτογραφιών και άλλων οπτικών κειμένων.
2. Συγγραφή λεπτομερών οδηγιών για την επιλογή (από «συλλέκτες» στο εξωτερικό) οπτικών και γλωσσικών κειμένων που χρησιμοποιούνται για τη συγγραφή των επιμέρους δοκιμασιών των διαφορετικών ενοτήτων της εξέτασης. Ορισμένες οδηγίες έχουν ήδη ετοιμαστεί και βρίσκονται αρχειοθετημένες στο Κέντρο. (Βλ. επίσης Ενότητες 9-11)
3. Συγγραφή λεπτομερών οδηγιών για τη συγγραφή των επιμέρους δοκιμασιών των διαφορετικών ενοτήτων της εξέτασης. Ορισμένες οδηγίες έχουν ήδη ετοιμαστεί και βρίσκονται αρχειοθετημένες στο Κέντρο. (Βλ. επίσης Ενότητες 10-11)
4. Συγγραφή λεπτομερών οδηγιών για το σχεδιασμό επιμέρους δοκιμασιών των διαφορετικών ενοτήτων της εξέτασης (Item designer guidelines. Οδηγίες έχουν ετοιμαστεί και βρίσκονται αρχειοθετημένες στο Κέντρο).

5. Ανάπτυξη της τράπεζας θεμάτων που έχει σχεδιαστεί ώστε να περιλαμβάνει θέματα 50 φορές επάνω από το επιθυμητό.
6. Ανάπτυξη τράπεζας θεμάτων για ηλεκτρονικό προσαρμοστικό και διαγνωστικό τεστ.
7. Πειραματική εφαρμογή παράλληλων tests ή/και πιλοτική εξέταση σε υποκείμενα έρευνας εκτός Ελλάδας, στατιστική επεξεργασία και ανάλυση των αποτελεσμάτων.
8. Σχεδιασμός και συγγραφή εργαλείων για συλλογή πληροφοριών σχετικά με:
  - 8.1 τις απόψεις των υποψηφίων στις εξετάσεις του ΚΠΓ στην αγγλική γλώσσα, συλλογή και ανάλυση της ανατροφοδότησης.
  - 8.2 τις στρατηγικές που χρησιμοποιούν οι υποψήφιοι για να ανταποκριθούν στα θέματα του ΚΠΓ
  - 8.3 τις απόψεις των εξεταστών για τις προφορικές εξετάσεις του ΚΠΓ, συλλογή και ανάλυση της ανατροφοδότησης.
9. Σχεδιασμός και συγγραφή εργαλείων για την αξιολόγηση θεμάτων και αξιολογητών:
  - 9.1 εργαλεία για την αξιολόγηση των Εξεταστών, της διαδικασίας εξέτασης και των τα θέματα προφορικού λόγου, συλλογή και ανάλυση δεδομένων.
  - 9.2 εργαλεία για την αξιολόγηση των εξεταστών, της διαδικασίας εξέτασης και των τα θέματα γραπτού λόγου, συλλογή και ανάλυση δεδομένων.
10. Διαμόρφωση και επεξεργασία των κριτηρίων αξιολόγησης αποκλίνουσας παραγωγής λόγου (Βλ. τα κριτήρια αξιολόγησης παραγωγής προφορικού λόγου και τις οδηγίες αξιολόγησης / βαθμολόγησης στην Ενότητα 3 και τα κριτήρια αξιολόγησης παραγωγής γραπτού λόγου και τις οδηγίες στην Ενότητα 4).
11. Εκπαίδευση σώματος Εξεταστών Προφορικού Λόγου.
  - 11.1 Επιστημονικός σχεδιασμός προγραμμάτων επιμόρφωσης και αρχικής αξιολόγησης σώματος 3000 περίπου σχετικά έμπειρων εξεταστών προφορικού λόγου σε όλη την επικράτεια.
  - 11.2 Συγγραφή, αναπαραγωγή, ηχογράφηση και βιντεοσκόπηση εκπαιδευτικού υλικού για τα προγράμματα επιμόρφωσης.
  - 11.3 Οργάνωση και διενέργεια σεμιναρίων για τους εξεταστές σε διάφορα μέρη της Ελλάδας.
  - 11.4 Εκπαίδευση των εκπαιδευτών και των πολλαπλασιαστών για τη διενέργεια σεμιναρίων των εξεταστών.
  - 11.5 Σχεδιασμός και συγγραφή εργαλείων για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τις εμπειρίες των εξεταστών στις εξετάσεις, συλλογή δεδομένων και ανάλυση της ανατροφοδότησης κάθε περιόδου εξετάσεων.
  - 11.6 Εκθέσεις με τα στοιχεία της ανατροφοδότησης για το έργο της προφορικής εξέτασης κάθε περιόδου και κάθε επιπέδου εξετάσεων.
  - 11.7 Επιστημονικός σχεδιασμός προγραμμάτων ενημέρωσης-επιμόρφωσης και ανάπτυξης υλικού για την εκπαίδευση νέων εξεταστών προφορικού λόγου ώστε να καλύψουν τα κενά που παρατηρούνται κυρίως στην περιφέρεια
  - 11.8 Οργάνωση και διενέργεια σεμιναρίων για τους νέους εξεταστές και εκπαίδευσή τους για τη συλλογή στοιχείων που θα εξυπηρετήσουν το έργο αξιολόγησης του έργου που επιτελούν οι εξεταστές στη διάρκεια των εξετάσεων. (Για τις εξετάσεις κάθε περιόδου και των διαφορετικών επιπέδων).
  - 11.9 Εκπαίδευση των πολλαπλασιαστών για τη διενέργεια σεμιναρίων των νέων εξεταστών.
  - 11.10 Σχεδιασμός και συγγραφή εργαλείων για παρακολούθηση και αξιολόγηση των εξεταστών στις εξετάσεις, καθώς και για τη συλλογή δεδομένων έρευνας σχετικά με την προφορική εξέταση (OBSERVATION PROJECT).
  - 11.11 Εκθέσεις με τα στοιχεία που προκύπτουν από τη συλλογή δεδομένων στη διάρκεια έργων για τον έλεγχο ποιότητας της προφορικής εξέτασης.
12. Εκπαίδευση σώματος Βαθμολογητών γραπτού λόγου.

- 12.1 Επιστημονικός σχεδιασμός προγραμμάτων επιμόρφωσης, αρχικής αξιολόγησης και συντονισμού του έργου σώματος 200 βαθμολογητών γραπτού λόγου για το Βαθμολογικό Κέντρο Αθήνας.
  - 12.2 Συγγραφή και αναπαραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για τα προγράμματα επιμόρφωσης και αξιολόγησης των βαθμολογητών.
  - 12.3 Οργάνωση σεμιναρίου για 12 ειδικούς που συντονίζουν το έργο των βαθμολογητών γραπτού λόγου και τους αξιολογούν.
  - 12.4 Οργάνωση σεμιναρίου για τους 200 βαθμολογητές γραπτού λόγου.
  - 12.5 Σχεδιασμός και συγγραφή εργαλείων για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τις εμπειρίες των συντονιστών των βαθμολογητών στις εξετάσεις, συλλογή και ανάλυση της ανατροφοδότησης.
  - 12.6 Σύνταξη εκθέσεων με τα στοιχεία της ανατροφοδότησης για το έργο της βαθμολόγησης.
  - 12.7 Επιστημονικός σχεδιασμός προγραμμάτων επιμόρφωσης για νέους βαθμολογητές, ορισμένοι εκ των οποίων θα καλύψουν κενά και θα αξιοποιηθούν ως αξιολογητές και ερευνητές στο Βαθμολογικό Κέντρο Αθήνας, ενώ άλλοι θα αξιοποιηθούν ως βαθμολογητές στο Βαθμολογικό Θεσσαλονίκης στο οποίο πρόκειται μελλοντικά να βαθμολογούνται και γραπτά της αγγλικής.
11. Δημιουργία και ανάπτυξη Μητρώου Εξεταστών-Βαθμολογητών Αγγλικής
  12. Συλλογή πληροφοριών και αξιολόγηση εκδόσεων για τις εξετάσεις της αγγλικής.
  13. Ερευνητικές εργασίες για τις προφορικές εξετάσεις της αγγλικής:
    - (α) *Interlocutor Performance in Language Testing: The case of the Greek State Certificate Examination*
    - (β) *Towards the Validation of KPG Speaking Tasks at Level B2*
  14. Ερευνητικές εργασίες σχετικά με την προφορική και γραπτή διαμεσολάβηση:
    - (α) *Training Candidates for Mediation Activities: Methods and Practices*
    - (β) "Skills needed to perform mediation tasks successfully"
    - (γ) *Operationalisation of the mediation tasks in the KPG exams in English*
  15. Ερευνητικό έργο για τις γραπτές εξετάσεις της αγγλικής:
    - (α) *Rating Reliability during the Scoring Process of KPG English Exam Scripts*
  14. Ενημέρωση εκπαιδευτικών, εκπαιδευτών εκπαιδευτικών και εκδοτών (Σχεδιασμός του έργου προβολής και ενημέρωσης των ενδιαφερομένων σε εξέλιξη).
  15. Οργάνωση ημερίδων και σεμιναρίων για την προβολή του ΚΠΓ σε ΑΕΙ και άλλους εκπαιδευτικούς οργανισμούς.
  16. Συγκριτική παρουσίαση χαρακτηριστικών των άλλων, ήδη υφισταμένων στην ελληνική επικράτεια πιστοποιητικών γλωσσομάθειας για την αγγλική γλώσσα.
  17. Συγκριτική παρουσίαση χαρακτηριστικών των θεμάτων όλων των ενοτήτων των εξετάσεων του ΚΠΓ στις 4 γλώσσες.
  18. Σχεδιασμός και κατασκευή ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων, εισαγωγή δεδομένων και τεχνική υποστήριξη για την απρόσκοπτη λειτουργία τους, προς εξυπηρέτηση των αναγκών του προγράμματος.
  19. Στατιστική επεξεργασία και ανάλυση των αποτελεσμάτων των εξετάσεων και στην ερμηνεία των αποτελεσμάτων των εξετάσεων με βάση τα δεδομένα από συλλογή πληροφοριών για τους υποψήφιους κάθε περιόδου.
  20. Σχεδιασμός έργου αντιστοίχισης των δεικτών ικανότητας κατανόησης και παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου με εκείνων του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες.
  21. Συμβολή στη συγγραφή κειμένων για τους εκπαιδευτικούς στην ελληνική και την αγγλική.
  22. Συμβολή στην εκπαίδευση νέων συγγραφέων θεμάτων για τις 4 ενότητες.
  23. Ανάπτυξη ιστοσελίδας για την προβολή του έργου.

5.2.B

Το έργο

Το έργο ανήκει στην κατηγορία Πράξεων 2.1.2.ζ, Ενέργεια 2.1.2 «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, των εκπαιδευτικών συντελεστών και λειτουργιών καθώς και των μαθητών», Μέτρο 2.1 «Αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης». Αφορά τον περαιτέρω σχεδιασμό και την ανάπτυξη του συστήματος εξετάσεων για το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας (ΚΠΓ). Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου που υλοποιεί το ΕΚΠΑ από το Μάρτιο του 2007 ανέρχεται στα 3.425.400,00 ευρώ. Πρόκειται, δηλαδή, για ένα ερευνητικό έργο που έχει την υψηλότερη χρηματοδότηση από ό,τι οποιοδήποτε άλλο ερευνητικό πρόγραμμα στο χώρο των ανθρωπιστικών επιστημών.

Σκοπός

Το σύστημα των εξετάσεων για το ΚΠΓ, το οποίο έχει ήδη θεσμοθετηθεί από την πολιτεία και έχει εν μέρει αναπτυχθεί (βλ. ΕΕΠΑ), είναι η ενιαία αντιμετώπιση της αξιολόγησης και πιστοποίησης της γνώσης ξένων γλωσσών με έγκυρα και αξιόπιστα όργανα μέτρησης και η διενέργεια εξετάσεων από κατάλληλα επιμορφωμένο ανθρώπινο δυναμικό, προκειμένου να εξυπηρετηθούν οι επικοινωνιακές, κοινωνικές, εργασιακές και εκπαιδευτικές ανάγκες των πολιτών στην Ελλάδα και ευρύτερα στην Ευρώπη. Με αυτή την έννοια, το συγκεκριμένο σύστημα δεν μοιάζει με τα διεθνή συστήματα πιστοποίησης μιας γλώσσας που στόχο έχουν το συμβολικό και υλικό κέρδος. Το ΚΠΓ δεν έχει εμπορικό ενδιαφέρον και δεν συνεπάγεται υλικά οφέλη.

Η ανάπτυξη ενός ενιαίου συστήματος, μέσω του οποίου να αξιολογείται και να πιστοποιείται η γλωσσομάθεια, συμβάλλει στην προώθηση τόσο της κοινωνικής όσο και της ατομικής πολυγλωσσίας στην Ελλάδα, στην ενίσχυση της εκμάθησης ξένων γλωσσών που θεωρείται προσόν για τη μορφωτική και επαγγελματική κινητικότητα εντός και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην αναγνώριση της γλωσσικής ποικιλότητας στην ελληνική κοινωνία του σήμερα, νομιμοποιώντας τη γνώση διαφόρων γλωσσών ως επαγγελματικό εφόδιο.

Φυσικό αντικείμενο

Πρόκειται για το σχεδιασμό συστήματος για την αξιολόγηση και πιστοποίηση της γνώσης των πέντε περισσότερο διδασκόμενων στην Ελλάδα γλωσσών (δηλαδή, την αγγλική, γαλλική, γερμανική, ισπανική και ιταλική), με βάση τα αποτελέσματα της πιλοτικής του εφαρμογής σε τέσσερις γλώσσες (αγγλική, γαλλική, γερμανική και ιταλική). Ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη του συστήματος γίνεται σύμφωνα με το *Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες* του Συμβουλίου της Ευρώπης (πρβλ. *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching and Assessment*, Council of Europe, 2001). Συγκεκριμένα, προβλέπεται να αναπτυχθούν προδιαγραφές για έξι επίπεδα γλωσσομάθειας:

- A1 (Αρχάρια γνώση),
- A2 (Βασική γνώση),
- B1 (Μέτρια γνώση),
- B2 (Καλή γνώση),

- Γ1 (Πολύ καλή γνώση)
- Γ2 (Αριστη γνώση)

Η υλοποίηση του έργου απαιτεί τη διενέργεια δράσεων που αφορούν το σχεδιασμό του συστήματος, την παράλληλη ανάπτυξη υποδομών με ανθρώπινο δυναμικό και υλικοτεχνική υποδομή, μια σειρά λειτουργικών συστημάτων, καθώς επίσης την ανάπτυξη ενιαίου μητρώου εξεταστών και βαθμολογητών μετά από επιμόρφωσή τους, τη συγγραφή-παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού και οδηγών λειτουργίας και τον έλεγχο ποιότητας των οργάνων μέτρησης που χρησιμοποιεί.

Ακολουθεί περιγραφή των πιο σημαντικών υποέργων τα οποία υλοποιούν μέλη του ΤΑΓΦ:

Υπόεργο 1: Σχεδιασμός του συστήματος και των διαδικασιών πιστοποίησης

Στόχος του υποέργου αυτού είναι ο γενικότερος σχεδιασμός και η ανάπτυξη του συστήματος για το ΚΠΓ και των διαδικασιών πιστοποίησης, στο οποίο εντάσσονται ενέργειες και δράσεις κοινές για όλες τις γλώσσες του ΚΠΓ. Ειδικότερα, αφορά τον τρόπο οργάνωσης και διενέργειας των εξετάσεων, ο οποίος θα περιγράφεται διεξοδικά στον εσωτερικό κανονισμό του συστήματος και στους οδηγούς για τις επιτροπές των εξεταστικών και βαθμολογικών κέντρων. Αφορά, επίσης, τον επιστημονικό σχεδιασμό του συστήματος μέσω της εκπόνησης πρότυπης μεθοδολογίας αξιολόγησης της γνώσης ξένων γλωσσών από ομάδα ειδικών γλωσσολόγων που θα διαμορφώσουν το «Ενιαίο Πλαίσιο Προγράμματος των Εξετάσεων του ΚΠΓ» εναρμονισμένο με τα επίπεδα γλωσσομάθειας που ορίζει το Συμβούλιο της Ευρώπης, και θα αναπτύξει τις προδιαγραφές του συστήματος ελέγχου. Στο πλαίσιο του επιστημονικού σχεδιασμού προβλέπεται επίσης η προτυποποίηση των οργάνων μέτρησης της γλωσσομάθειας, βάσει των προδιαγραφών του συστήματος γενικότερα, καθώς επίσης και βάσει οδηγιών και δειγμάτων θεμάτων που θα εκπονηθούν για κάθε επίπεδο γλωσσομάθειας για όλες τις γλώσσες και για κάθε γλώσσα ξεχωριστά.

Στο υποέργο αυτό περιλαμβάνεται η εκπόνηση πρότυπης μεθοδολογίας για την αξιολόγηση και βαθμολόγηση ελεύθερης παραγωγής λόγου ανά επίπεδο, για την επιμόρφωση των εξεταστών και των βαθμολογητών και για το σχεδιασμό και τη δημιουργία διαβαθμισμένων ηλεκτρονικών εργαλείων εξέτασης. Περιλαμβάνεται επίσης και η εκπόνηση προδιαγραφών για τον ιστότοπο του ΚΠΓ, το σχεδιασμό της τράπεζας υλικού και θεμάτων και για τον έλεγχο ποιότητας και εξωτερικής αξιολόγησης του συστήματος.

Τέλος, με το υποέργο αυτό θα γίνει ο σχεδιασμός της ενημέρωσης, προβολής και προώθησης του ΚΠΓ, που θα συμβάλλει στη βιωσιμότητα του έργου ώστε να αναπτυχθεί η εξωτερική αξιοπιστία του ΚΠΓ (face validity) εντός και εκτός Ελλάδας, αλλά και η θεσμική αναγνώρισή του σε άλλες χώρες μέλη της Ε.Ε. και εκτός αυτής. Για το σχεδιασμό του έργου της προβολής θα συνεργαστούν εμπειρογνώμονες του ΚΠΓ με τον εξωτερικό ανάδοχο που θα το αναλάβει.

Υπόεργο 2: Ετοιμασία οργάνων μέτρησης για την αγγλική γλώσσα

Στόχος του υποέργου αυτού είναι η ετοιμασία οργάνων μέτρησης για την αγγλική γλώσσα από μία επιστημονική ομάδα που θα διαμορφώσει τον κατάλληλο μηχανισμό για την προετοιμασία έγκυρων και αξιόπιστων εργαλείων ελέγχου της γλωσσικής γνώσης μέσω της δημιουργίας «τράπεζας» υλικού και «τράπεζας» θεμάτων εξέτασης. Θα ετοιμάσει, επίσης, ολοκληρωμένα όργανα μέτρησης, τα οποία θα δοκιμάζονται πειραματικά στο εσωτερικό και το εξωτερικό πριν χρησιμοποιηθούν, ενώ θα εκπονήσουν επίσης εργαλεία για την αξιολόγηση των απαντήσεων στα ερωτήματα/δοκιμασίες των οργάνων μέτρησης. Τέλος, θα εκπονήσει όργανο αυτο-διάγνωσης επιπέδου γλωσσομάθειας, δηλαδή «κατατακτῆριων» διαγνωστικών εργαλείων, τα οποία θα συμβάλλουν στην προβολή, τη διάδοση και τη βιωσιμότητα του έργου του ΚΠΓ.

Υπόεργο 4: Επιμόρφωση σώματος επιλεγμένων αξιολογητών αγγλικής

Στόχος του υποέργου αυτού είναι η επιμόρφωση και η συγκρότηση σώματος επιλεγμένων αξιολογητών αγγλικής. Η αξιολόγησή τους θα γίνεται σταδιακά στη διάρκεια επιμορφωτικών σεμιναρίων αλλά και της διενέργειας των εξετάσεων σε κάθε νέο επίπεδο πιστοποίησης γλωσσομάθειας. Με τον τρόπο αυτό, οι εξεταστές προφορικού και οι βαθμολογητές γραπτού λόγου θα λαμβάνουν συνεχή εκπαίδευση προκειμένου να εφαρμόζουν επακριβώς τα κριτήρια βαθμολόγησης που προβλέπονται από το σύστημα σε κάθε επίπεδο γλωσσομάθειας. Επίσης, για να εξασφαλιστεί η ποιοτική διενέργεια των εξετάσεων θα σχεδιαστεί και θα αναπτυχθεί Μητρώο Εξεταστών και Βαθμολογητών Γλωσσομάθειας.

Υπόεργο 6: Εκπόνηση επιστημονικών και πληροφοριακών εκδόσεων

Στόχος του υποέργου αυτού είναι η προβολή και η αναγνώριση του ΚΠΓ στην Ελλάδα και το εξωτερικό, και συνεπώς η βιωσιμότητά του, μέσω της έκδοσης επιστημονικά τεκμηριωμένων κειμένων καθώς και κειμένων πληροφοριακού τύπου με στόχο την ενημέρωση της επιστημονικής και εκπαιδευτικής κοινότητας για το θεωρητικό υπόβαθρο του συστήματος αξιολόγησης και των βασικών χαρακτηριστικών του. Στα πλαίσια του υποέργου αυτού θα εκδοθούν επίσης και εκπαιδευτικά εγχειρίδια επιμόρφωσης για τους εξεταστές και βαθμολογητές του ΚΠΓ.

Υπόεργο 7: Προσαρμογή του συστήματος στα ΑΜΕΑ

Στόχος του υποέργου αυτού είναι η δημιουργία του πλαισίου προσαρμογής του συστήματος πιστοποίησης στα άτομα που αντιμετωπίζουν μαθησιακά ή άλλα προβλήματα, παρουσιάζουν ιδιαιτερότητες και έχουν αναπτύξει ειδικές δεξιότητες. Ειδικότερα, το υπόεργο συνίσταται στην εκπόνηση προδιαγραφών και πρότυπης μεθοδολογίας για διαφοροποιημένα όργανα μέτρησης για κάθε κατηγορία καθώς και οδηγιών για τη διενέργεια ειδικών εξετάσεων και τρόπων αξιολόγησης.

Υπόεργο 8: Διοίκηση, οργάνωση, παρακολούθηση και εσωτερική αξιολόγηση

Στόχος του υποέργου αυτού είναι η διαφανής και αποτελεσματική υλοποίηση του έργου που έχει αναλάβει το ΕΚΠΑ, στο οποίο έχουν προβλεφθεί ενέργειες που αποσκοπούν στην παρακολούθηση και την εσωτερική αξιολόγηση της υλοποίησης των υποέργων από Επιτροπή Παρακολούθησης και Αξιολόγησης (ΕΠΑ). Η ΕΠΑ αποτελείται από έξι (6) μέλη ΔΕΠ, καθένα από τα οποία είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση συγκεκριμένου υποέργου ανάλογο με τον κλάδο ειδίκευσής του, και συνεδριάζει σε τακτά διαστήματα προκειμένου να ελέγχει την ομαλή πορεία των Πακέτων Εργασίας σε κάθε υποέργο, καθώς επίσης να αξιολογεί την λειτουργία και εφαρμογή των προγραμμάτων εργασίας.

Στο πλαίσιο του υποέργου αυτού προβλέπεται και η δημιουργία ιστοσελίδας, η οποία θα προβάλλει και θα πληροφορεί το κοινό για το έργο του ΕΚΠΑ σχετικά με το ΚΠΓ. Στην ιστοσελίδα, εκτός από κείμενα ενημερωτικού και πληροφοριακού περιεχομένου στην ελληνική και σε άλλες γλώσσες, θα αναρτώνται και επιστημονικά κείμενα, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα ενημέρωσης της ακαδημαϊκής και εκπαιδευτικής κοινότητας, των φοιτητών του ΕΚΠΑ και του ευρύτερου κοινού για το μέρος του έργου που υλοποιεί το ίδρυμα. Ανάλογο στόχο έχουν και τα δύο συνέδρια που προβλέπεται να διεξαχθούν με τη συμμετοχή διεθνούς φήμης επιστημόνων, ειδικών σε θέματα εφαρμοσμένης γλωσσολογίας, διδακτικής των ξένων γλωσσών και αξιολόγησης της γλωσσικής γνώσης, καθώς και με τη συμμετοχή της εκπαιδευτικής κοινότητας.

5.2.Γ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ.

Το διατμηματικό, προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ. που λειτουργεί από το 2003-04, παρέχει στους προπτυχιακούς φοιτητές και φοιτήτριες του Πανεπιστημίου Αθηνών την ευκαιρία να παρακολουθήσουν μαθήματα του χώρου των Γυναικείων Σπουδών και Σπουδών Φύλου, μέσα από διεπιστημονικές προσεγγίσεις. Κυρίως, το Πρόγραμμα αυτό επιδιώκει να ευαισθητοποιήσει φοιτητές, φοιτήτριες και μέλη ΔΕΠ σε θέματα που συνδέονται με τον άνισο καταμερισμό κοινωνικής εξουσίας μεταξύ ανδρών και γυναικών, τόσο στην τοπική όσο και στην διεθνή κοινότητα. Επιπλέον, το πρόγραμμα προσφέρει ένα πλαίσιο για δράσεις που θα συμβάλλουν στην ισότιμη αντιμετώπιση των δύο φύλων στην ακαδημαϊκή κοινότητα και στη διαμόρφωση μιας κοινωνικής πραγματικότητας όπου άνδρες και γυναίκες θα έχουν εξίσου ενεργό ρόλο ως εργαζόμενοι και ως «συμμετοχικοί» πολίτες.

ΣΥΝΕΓΑΖΟΜΕΝΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

- Ιατρική Σχολή
- Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
- Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας
- Τμήμα Βιολογίας
- Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης
- Τμήμα Θεολογίας
- Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας
- Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης
- Τμήμα Μουσικών Σπουδών
- Τμήμα Νομικής και Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Με την έναρξη της λειτουργίας του Προγράμματος κατά το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004, εννέα από τα έντεκα συνεργαζόμενα Τμήματα, προσφέρει ένα κύκλο μαθημάτων επιλογής στο χώρο των Γυναικείων Σπουδών και Σπουδών Φύλου στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών του σε δικούς του φοιτητές και φοιτήτριες, και σε ορισμένες περιπτώσεις σε φοιτητές και φοιτήτριες από άλλα Τμήματα του ΕΚΠΑ. Συνολικά έχουν προσφερθεί 33 μαθήματα και έχει υπολογισθεί πως κάθε χρόνο τουλάχιστον 1700 φοιτητές και φοιτήτριες του ΕΚΠΑ δηλώνουν ως μαθήματα επιλογής τους μαθήματα του ΘΕΦΥΛΙΣ. Από αυτούς περί το 70% είναι φοιτήτριες και 30% φοιτητές. Η αξιολόγηση του διδακτικού έργου του ΘΕΦΥΛΙΣ υλοποιείται με τη συμπλήρωση από τους διδάσκοντες ερωτηματολογίων σχετικά με την διεξαγωγή των μαθημάτων. Τα ερωτήματα αφορούν τον τρόπο και τις μεθόδους υλοποίησης του εκάστοτε μαθήματος, το εύρος της συμμετοχής των φοιτητών και φοιτητριών, το εκπαιδευτικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε κ.ο.κ.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- **Μελέτες:** Μελέτη των πολιτικών και των πρακτικών που ακολουθεί σε θέματα Φύλου το Πανεπιστήμιο Αθηνών και άλλα Α.Ε.Ι. εντός και εκτός Ελλάδας. Έχει ήδη περατωθεί η συγκέντρωση και ανάλυση των στοιχείων αναφορικά με την διαστρωμάτωση των μελών ΔΕΠ των ελληνικών ΑΕΙ με κεντρική μεταβλητή το φύλο. Τα αποτελέσματα της μελέτης παρουσιάστηκαν σε συνέδρια και σε δημοσιεύσεις του προγράμματος. Ανάλογη έρευνα για το ρόλο που διαδραματίζει το φύλο στην επαγγελματική σταδιοδρομία, έγινε και για τους διοικητικούς υπαλλήλους του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Στη

- συνέχεια, η έρευνα θα επεκταθεί στο φοιτητικό σώμα του Πανεπιστημίου Αθηνών και στην επίδραση του φύλου στις ακαδημαϊκές και επαγγελματικές επιλογές των φοιτητριών και των φοιτητών του ιδρύματος σε συνεργασία με το Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- **Σειρά Διαλέξεων:** Από Έλληνες και μη, ακαδημαϊκούς που έχουν διεξάγει έρευνα δημοσιευμένη στο πεδίο των γυναικείων σπουδών και είναι αρμόδιοι να προσφέρουν σε βάθος γνώση στον τομέα αυτό, σε φοιτητές και ακαδημαϊκό προσωπικό.
  - **Συμπόσια:** Ημερίδες και διημερίδες με τη συμμετοχή διακεκριμένων επιστημόνων που στα οποία υπήρξε ευρεία προσέλευση της ακαδημαϊκής κοινότητας του ΕΚΠΑ αλλά και άλλων ενδιαφερομένων.
  - **Ανάπτυξη ιστοσελίδας και δημιουργία θεματικής πύλης «Φύλο-παιδεία»:** Το πρόγραμμα έχει αναπτύξει ιστοσελίδα από την αρχή της λειτουργίας του την οποία πρόκειται να αναβαθμίσει με τη νέα χρηματοδότηση την οποία έλαβε. Στα πλαίσια αυτής της αναβάθμισης, θα δημιουργηθεί μία νέα θεματική πύλη με την ονομασία «Φυλο-Παιδεία» (Fylo-raedia). Το «Φυλο-Παιδεία» θα έχει τη λογική ενός λεξικού που φιλοδοξεί να καλύψει ένα κενό που υπάρχει στην ελληνική γλώσσα λόγω της μη απόδοσης με ενιαίο τρόπο όρων και νοημάτων που χρησιμοποιούνται εδώ και πολλά χρόνια στη διεθνή βιβλιογραφία στο χώρο των γυναικείων σπουδών και σπουδών φύλου. Ταυτόχρονα, το λεξικό φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα εργαλείο αυτο-εκπαίδευσης για φοιτήτριες, φοιτητές και όποιες/ους / άλλες/ους ενδιαφερόμενες/ους για το χώρο των σπουδών φύλου.
  - **Δημιουργία Γραφείου Ισότητας:** Το Π.Π.Σ. ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ. έχει ήδη οργανώσει ένα γραφείο για την εύρυθμη λειτουργία του προγράμματος. Έχει παραχωρηθεί από το Πανεπιστήμιο Αθηνών ένας μεγάλος χώρος τριών δωματίων στην διεύθυνση Παλαιών Πατρών Γερμανού 7, Πλατεία Κλαυθμώνος. Το γραφείο αποτελεί το κέντρο των δραστηριοτήτων του Π.Π.Σ., στο οποίο πραγματοποιούνται επίσης σε τακτά χρονικά διαστήματα συναντήσεις όχι μόνο των μελών ΔΕΠ του ΕΚΠΑ που συμμετέχουν στο πρόγραμμα αλλά και συναντήσεις με υπεύθυνους/ες των Π.Π.Σ. των λοιπών Πανεπιστημίων. Στόχος είναι το γραφείο αυτό να αποτελέσει σταδιακά ένα γραφείο ισότητας του Πανεπιστημίου Αθηνών που θα έχει συγκεκριμένες δράσεις όπως α. την ετήσια συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων αναφορικά με τη μεταβλητή του φύλου σε όλο το προσωπικό (επιστημονικό και διοικητικό) του ιδρύματος καθώς και του φοιτητικού σώματος, β. τη δημοσίευση ετήσιων εκθέσεων και μελετών αναφορικά με την ισότητα των φύλων στο ΕΚΠΑ, γ. τη συγγραφή οδηγιών ισότητας και το σχεδιασμό και υλοποίηση προγραμμάτων δράσης που αναμένεται να επιφέρουν βελτίωση στη θέση των γυναικών στο πανεπιστήμιο, δ. τη λειτουργία βιβλιοθήκης για θέματα φύλου και ισότητας, ε. την διοργάνωση διαλέξεων και σεμιναρίων για γυναικεία θέματα και θέματα φύλου, στ. την δημιουργία ιστοσελίδας που θα έχει ως κύριους στόχους την επιμόρφωση και ευαισθητοποίηση των μελών του πανεπιστημίου σχετικά με θέματα φύλου, την επικοινωνία των γυναικών μελών ΔΕΠ αλλά και των φοιτητριών από τα Πανεπιστήμια της χώρας και του εξωτερικού και την ενημέρωση στα μέλη του Ιδρύματος σχετικά με τις δραστηριότητες του Γραφείου Ισότητας.
  - **Συγγραφή και δημοσίευση εργασιών:** Πέραν της συγγραφής των φακέλων που δημιουργήθηκαν για την ενίσχυση των μαθημάτων στα πλαίσια λειτουργίας του προγράμματος, έχει πραγματοποιηθεί και μία σειρά εργασιών, ως επιπλέον συνοδευτική ενέργεια που αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση κυρίως της ακαδημαϊκής κοινότητας. Συγκεκριμένα, έχουν δημοσιευθεί έξι εργασίες.
  - **Ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας με άλλα ερευνητικά κέντρα:** Το ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ. συνεργάζεται με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ) για τη δημιουργία μία βάσης δεδομένων με τίτλο «Φύλο και Εκπαίδευση» στο οποίο θα περιλαμβάνονται ποσοτικά στοιχεία σχετικά με την παρουσία των γυναικών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, βιβλιογραφία για τη γυναικεία συμμετοχή στην εκπαίδευση στην Ελλάδα, έρευνες των δύο οργανισμών σχετικά με το φύλο και την εκπαίδευση κ.α. Επίσης, το πρόγραμμα έγινε μέλος του ATHENA (Advanced Thematic Network in European Women's Studies). Το ATHENA είναι ένα δίκτυο επικοινωνίας, στο οποίο συμμετέχουν πάνω από 100 ευρωπαϊκά ινστιτούτα και επικεντρώνεται κυρίως στις γυναικείες σπουδές και στην έρευνα σχετικά με το φύλο. Αποτελεί ένα χώρο για διάλογο, μια

πηγή πληροφοριών γύρω από την εκπαίδευση σε θέματα φύλου στην Ευρώπη. Το φετινό ακαδημαϊκό έτος θα γίνει η πρώτη συνάντηση της ομάδας στην Ελλάδα υπό την αιγίδα του ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ. Τέλος το πρόγραμμα, συμμετέχει στο European University Equality (EQ-UNI). Το EQ-UNI, είναι ένα ευρωπαϊκό δίκτυο για την Ισότητα των Φύλων στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Σκοπός είναι να αποτελέσει το δίκτυο, ένα μέσο για διάλογο και μια πηγή πληροφοριών για την ισότητα των φύλων στην ανώτατη εκπαίδευση. Έμφαση δίδεται στη μελέτη στρατηγικών και πρακτικών που συντελούν στην ενδυνάμωση της ισότητας.

5.2.δ

Με ποια μαθήματα μετέχει το Τμήμα μας στο ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ;

Τα μαθήματα τα οποία το ΤΑΓ&Φ έχει εντάξει στο πρόγραμμα σπουδών του και αποτελούν μέρος του κύκλου μαθημάτων «Λόγος και Φύλο» είναι αυτά τα οποία αναφέρονται στον πιο κάτω πίνακα. Πρόκειται για μαθήματα επιλογής τα οποία προσφέρονται σε φοιτητές/τριες ΤΑΓ&Φ, καθώς επίσης και σε φοιτητές/τριες άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου μας.

Μαθήματα του ΤΑΓ&Φ ενταγμένα στο ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ.	Εξάμηνο σπουδών
1. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ	Ε΄ εξάμηνο
2. ΦΕΜΙΝΙΣΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ	ΣΤ΄ εξάμηνο
3. ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ	Ε΄ εξάμηνο
4. ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΟΥ	ΣΤ΄ εξάμηνο

Τα δύο πρώτα από τα πιο πάνω μαθήματα τα προσφέρει ο Τομέας Λογοτεχνίας –Πολιτισμού, ενώ τα δύο τελευταία τα προσφέρει ο Τομέας Γλώσσας-Γλωσσολογίας.

Το ΠΠΣ του ΤΑΓ&Φ προσφέρει και άλλα μαθήματα επιλογής στο χώρο της φεμινιστικής θεωρίας, των γυναικείων σπουδών και σπουδών φύλου, τα οποία όμως δεν έχουν ενταχθεί στο ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ. Συνεπώς, δεν είναι ανοιχτά σε φοιτητές/τριες άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου μας.

ΕΘΝΙΚΟ & ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ
ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΦΥΛΟΥ
ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Το Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας ήταν ένα από τα έντεκα τμήματα του Πανεπιστημίου Αθηνών που μετείχαν ενεργά στο διατμηματικό προπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ., με επιστημονικά υπεύθυνα την καθηγήτρια Β. Δενδρινού, η οποία ήταν παράλληλα και υπεύθυνη υλοποίησης του ευρύτερου προγράμματος μαζί με την καθηγήτρια Σ. Βοσνιάδου, μέλος του ΔΕΠ του Τμήματος Μ.Ι.Ο.Ε.

Το ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ. πέτυχε το στόχο του με αποτέλεσμα τα συνεργαζόμενα τμήματα να προσφέρουν μαθήματα στους φοιτητές τους από την από την οπτική του φύλου και αυτά τα μαθήματα να τα εντάξουν στο πρόγραμμα σπουδών τους.

Τα μαθήματα τα οποία το Τμήμα Αγγλικής έχει εντάξει στο πρόγραμμα σπουδών του και αποτελούν μέρος του διατομικού κύκλου μαθημάτων «Λόγος και Φύλο» είναι: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, ΦΕΜΙΝΙΣΤΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ, ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ, ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

Πρόσθετα μαθήματα επιλογής στο χώρο της φεμινιστικής θεωρίας και σπουδών φύλου, προσφέρονται στο πλαίσιο του προπτυχιακού προγράμματος αλλά και του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών του Τμήματος, στο οποίο αρκετά μέλη ΔΕΠ ασχολούνται ερευνητικά με τον ευρύτερο χώρο των γυναικείων σπουδών με έμφαση στην λογοτεχνία ή τη γλώσσα.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ.:

www.isotita.uoa.gr

7. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

7.Α. ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΣΥΜΠΟΣΙΑ ΤΟΥ ΤΑΓΦ 1993-2008

01. First Balkan Conference: “INTERCULTURAL COMMUNICATION“ (1993)
02. Symposium: AMERICAN STUDIES IN GREECE (1994)
03. Fourth International Symposium on Critical Discourse Analysis “LANGUAGE, SOCIAL LIFE AND CRITICAL THOUGHT” (1995)
04. Second International Conference of the Hellenic Association for the Study of English “AUTONOMY OF LOGOS: ANATOMY OF SILENCE” (1996)
05. European Panel: “POLICY FOR INTERCULTURAL COMMUNICATION” (1997)
06. International Conference of the Hellenic Association of American Studies “CULTURE AGONISTES: TEXT AGAINST TEXT” (1999)
07. Fifth International Conference of Women Playwrights “THEATRE EROS” (2000)
08. Panel Discussion “CONTEMPORARY GREEK LITERATURE IN INTER-NATIONAL PERSPECTIVE” (2001)
09. European Symposium “PLURILINGUALISM AND LANGUAGE POLITICS IN THE E.U.: FOREIGN LANGUAGE POLICY IN GREECE” (2001)
10. International Conference: REVIEWING LINGUISTIC THOUGHT: PERSPECTIVES INTO THE 21st CENTURY (2002)
11. Fourth International Conference of the Hellenic Association for the Study of English “THE PERIPHERY VIEWING THE WORLD: LANGUAGE, LITERATURE, PHILOSOPHY, MEDIA” (2002)
12. International Conference: “CHOICE AND DIFFERENCE IN TRANSLATION” (2003)
13. European Symposium: “WORLD SHAKESPEARE: TEACHING, PERFORMANCE, TRANSLATION” (2003)
14. English Literature and Culture Symposium: HUMANITIES WITHIN THE GLOBAL PARADIGM: ENGLISH LIT/ ENGLISH & CULTURAL STUDIES (2004)
15. Sixth International Conference of the Hellenic Association for the Study of English: “(RE) CONSTRUCTING PAIN AND JOY IN LANGUAGE, LITERATURE AND CULTURE” (2005)
16. First Postgraduate Conference “LEXICOGRAPHIC THEORY AND PRACTICE” (2005)
17. First Postgraduate Student Conference of the Faculty of English Studies
  - a) LITERATURE & CULTURE COLLOQUIUM (21 February 2008)
  - b) APPLIED LINGUISTICS COLLOQUIUM (22 February 2008)
18. Second Postgraduate Conference “LEXICOGRAPHIC THEORY AND PRACTICE” (2008)
19. PEDYAS Conference: “ENGLISH STUDIES IN THE EUROPEAN CONTEXT: GLOBAL PERSPECTIVES AND DEMANDS FOR A NEW TYPE OF CITIZENRY” (2008)

Προγραμματισμός

Προγραμματίζονται ήδη τα εξής δύο συνέδρια:

19. Second Postgraduate Student Conference of the Faculty of English Studies
  - A. LITERATURE & CULTURE COLLOQUIUM (December 2009)
  - B. APPLIED LINGUISTICS COLLOQUIUM (January 2010)
20. Eighth International Conference of the Hellenic Association for the Study of English: “LAW, LITERATURE AND LANGUAGE” (2011)

7.Β ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΗ Γ.Γ. ΤΟΥ ΥΠΕΠΘ

Η παρακάτω επιστολή εστάλη στην Γενική Γραμματέα του ΥΠΕΠΘ, κα Νίκη Γκοτσοπούλου, τον Απρίλιο του 2009 και κοινοποιήθηκε στη Διεύθυνση Οργάνωσης Εισαγωγικών Εξετάσεων, υπόψη κ. Χάρη Μπαλίκου

Θέμα: Διαφοροποιημένη βάση στο ειδικό μάθημα της ξένης γλώσσας για εισακτέους στα ΑΕΙ

Αξιότιμη Κύριε Γενική Γραμματέα,

Ως ειδικοί επιστήμονες στο χώρο των ξενόγλωσσων σπουδών, εκφράζουμε την ικανοποίησή μας για το γεγονός ότι, με Υπουργική Απόφαση η οποία δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 493B/18-3-09, αλλάζει ο τρόπος εξέτασης των υποψηφίων των ΑΕΙ στο ειδικό μάθημα της ξένης γλώσσας από το 2010, ώστε να διασφαλίζεται μια πιο αντικειμενική αξιολόγηση στο μάθημα αυτό.

Με αφορμή το θετικό αυτό βήμα, ζητούμε να προχωρήσετε προς μία ακόμη θετική κατεύθυνση και συγκεκριμένα να μεριμνήσετε να γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες ώστε να υπάρχει η δυνατότητα *διαφοροποιημένης βάσης* στο ειδικό μάθημα της ξένης γλώσσας. Ουσιαστικά αυτό που προτείνουμε είναι, με *ενιαίες* εξετάσεις σε κάθε γλώσσα, να γίνεται διαφοροποίηση της γλωσσομάθειας των εισαγομένων φοιτητών και φοιτητριών. Η ενέργεια αυτή είναι απολύτως αναγκαία εφόσον στο σχολείο τα προγράμματα για την εκμάθηση των ξένων γλωσσών διαφέρουν ανάλογα με τη γλώσσα.

Τα Τμήματα Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών των ΑΕΙ θεωρούν ότι ενδείκνυται να προτείνουν τη βάση της γλωσσομάθειας των εισακτέων τους, ώστε το επίπεδό τους να συνάδει με τις ανάγκες, το πρόγραμμα και τις συνθήκες σπουδών τους, οι οποίες σαφώς διαφέρουν μεταξύ τους. Για παράδειγμα, οι ανάγκες και συνεπώς οι απαιτήσεις ως προς το επίπεδο γλωσσομάθειας των νέων που θα φοιτήσουν σε Τμήματα Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών διαφέρουν σημαντικά από τις ανάγκες για φοίτηση σε Τμήματα και Σχολές Τουριστικών Επαγγελμάτων. Διαφέρουν επίσης οι συνθήκες σπουδών και φοίτησης σε διαφορετικά Τμήματα Ξένων Γλωσσών, όπως για παράδειγμα στα Τμήματα Αγγλικής (με 2000 ενεργούς φοιτητές ετησίως) και στο Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας (με το ένα τρίτον των φοιτητών των Τμημάτων Αγγλικής).

Παράλληλα, ζητούμε μία ακόμη ρύθμιση η οποία θα συμβάλει στη βελτίωση του συστήματος και συγκεκριμένα ζητούμε να είναι δυνατή η εξαίρεση από την εξέταση του ειδικού μαθήματος των κατόχων του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας (ΚΠΓ). Και τούτο επειδή θεωρούμε απαραίτητο η εξέταση γλωσσομάθειας για την εισαγωγή στα ΑΕΙ της χώρας να ελέγχει τις ικανότητες των υποψηφίων να κατανοούν και να παράγουν *προφορικό λόγο* και όχι μόνο *γραπτό*. Ο στόχος αυτός δεν ήταν δυνατόν να ικανοποιηθεί ούτε με τον νέο τρόπο εξέτασης του ειδικού μαθήματος λόγω των ανυπέρβλητων εμποδίων, όπως ο αριθμός των εξεταστικών κέντρων για τις πανελλήνιες εξετάσεις, η κατανομή τους σε όλη την επικράτεια και, κυρίως, η ετοιμασία των θεμάτων λίγες μόλις ώρες πριν από τη διεξαγωγή της εξέτασης. Στις εξετάσεις για το ΚΠΓ όμως ο προφορικός λόγος διαμορφώνει τον τελικό βαθμό της εξέτασης κατά 45% και ο γραπτός το 55%.

Με τιμή

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Μαριάνθη Γιαννή

7.Γ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΗ Γ.Γ. ΤΟΥ ΥΠΕΠΘ

Η παρακάτω επιστολή εστάλη στην Γενική Γραμματέα του ΥΠΕΠΘ, κα Νίκη Γκοτσοπούλου, τον Απρίλιο του 2009 και κοινοποιήθηκε στον Γενικό Διευθυντή Α/θμιας & Β/θμιας Εκπαίδευσης κ. Κωνσταντίνο Κουτρομάνο

ΘΕΜΑ: Αναγνώριση του έργου των εκπαιδευτικών που λειτουργούν ως «Μέντορες» στη διάρκεια του έργου της *Πρακτικής Άσκησης των Φοιτητών* σε σχολεία Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης

Αξιότιμη Κυρία Γενική Γραμματέα,

Με την παρούσα ζητούμε την παρέμβασή σας ώστε να εφαρμοστεί και στην Ελλάδα επιτυχώς ένας θεσμός που λειτουργεί σε όλες τις άλλες χώρες της Ε.Ε. καθώς και στις Η.Π.Α., Αυστραλία, κ.τ.λ. Πρόκειται για τη δράση της Πρακτικής Άσκησης των μελλοντικών εκπαιδευτικών, στη διάρκεια της αρχικής και της μεταπτυχιακής τους εκπαίδευσης στη διδακτική του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος στο οποίο φοιτούν, έτσι ώστε η γνώση που τους παρέχεται στα ΑΕΙ να συνδέεται άμεσα με την εκπαιδευτική και κοινωνική πραγματικότητα.

Στην χώρα μας δεν έχει μεν θεσμοθετηθεί η Πρακτική Άσκηση των Φοιτητών, αλλά η δράση αυτή έχει χρηματοδοτηθεί από το ΕΚΤ και εθνικούς πόρους (2003-08) μέσω του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ, ενώ πρόσφατα εντάχθηκε στο ΕΣΠΑ. Έτσι, προβλέπεται μια συμβολική αμοιβή για τους όσους/ες ασκούνται στα σχολεία (για διάστημα δύο έως τριών μηνών) αλλά όχι και για τους καθηγητές που συμβάλλουν στην κατάρτισή τους.

Στη φάση πλέον αυτή θεωρούμε αναγκαία τη θεσμοθέτηση της Πρακτικής Άσκησης ώστε οι καθηγητές που συνεργάζονται με τα πανεπιστήμια να έχουν κίνητρα συμμετοχής στη δράση, πράγμα που σημαίνει αφενός ότι θα έχουν την ευκαιρία συνεχούς επιμόρφωσης για να είναι σε θέση να λειτουργούν ως «Μέντορες» ή καθοδηγητές των εκπαιδευομένων, αφετέρου να αφιερώνουν επιπλέον χρόνο για το έργο τους αυτό.

Στο δικό μας Τμήμα λειτουργεί επί σειρά ετών δράση Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών και στέλνουμε όσους/ες ενδιαφέρονται (και είναι πολλοί) σε δημόσια και ιδιωτικά σχολεία, με στόχο την εξοικείωσή τους με τη πραγματικότητα της ξενόγλωσσης τάξης, την ουσιαστική εμπλοκή τους στη μαθησιακή διαδικασία και τη σταδιακή απόκτηση εκπαιδευτικής εμπειρίας σε πραγματικές συνθήκες διδασκαλίας. Μάλιστα, το οργανωμένο καινοτόμο πρόγραμμα που έχουμε εκπονήσει, με επίκεντρο την επιμόρφωση και κατάρτιση Μητρώου Μεντόρων-καθηγητών για την επίβλεψη, κατάρτιση και αξιολόγηση των εκπαιδευομένων μας, απέσπασε και το Ευρωπαϊκό Σήμα Γλωσσών 2006.

Οι Μέντορες-καθηγητές όμως που επιφορτίζονται με την ευθύνη των εκπαιδευομένων, παράλληλα με τα διδακτικά και διοικητικά τους καθήκοντα στο σχολείο που υπηρετούν, όχι μόνον δεν λαμβάνουν καμία αποζημίωση για τον πρόσθετο φόρτο εργασίας τους και δεν έχουν μειωμένο ωράριο διοικητικών καθηκόντων, αλλά το έργο και η συνεισφορά τους δεν αναγνωρίζεται ούτε από το σχολείο, ούτε από την πολιτεία, όπως γίνεται σε άλλα κράτη της Ε.Ε. Το χειρότερο όλων είναι ότι αντιμετωπίζουν και την αδιαλλαξία ορισμένων Διευθυντών Σχολείων που αρνούνται να επιτρέψουν στους καθηγητές να δεχτούν φοιτητές/τριες στην τάξη τους ή να εξυπηρετήσουν τα προγράμματα με τον οιονόητοτε τρόπο.

Θεωρούμε πως είναι άδικο να μην αναγνωρίζεται και να παρεμποδίζεται το έργο των εκπαιδευτικών μας, ενώ πιστεύουμε πως η παντελής έλλειψη κινήτρων θα οδηγήσει σε διακοπή συνεργασίας με τα πανεπιστήμια. Για τον λόγο αυτό **ζητούμε** να αναγνωριστεί επίσημα ο ρόλος του καθηγητή-Μέντορα στα προγράμματα Πρακτικής Άσκησης ο οποίος συμβάλλει τόσο στη συνεχιζόμενη επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, όσο και στην κατάρτιση των μελλοντικών εκπαιδευτικών στη χώρα μας.

Η αναγνώριση (αν όχι και θεσμοθέτηση) μπορεί να γίνει ακόμη και με δύο πολύ απλούς τρόπους (αν όχι με μοριοδότηση του έργου τους ή με απαλλαγή από διοικητικά καθήκοντα):

- Να σταλεί εγκύκλιος στα σχολεία Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης ώστε οι Διευθυντές να μην παρακαλούν αλλά να διευκολύνουν τη συνεργασία με τα ΑΕΙ.
- Στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς, να δίνεται βεβαίωση συμμετοχής των Μεντόρων-καθηγητών στην Πρακτική Άσκηση Φοιτητών από το ΥΠΕΠΘ. (Τις βεβαιώσεις μπορεί να ετοιμάζει το Τμήμα με το οποίο συνεργάζονται οι εκπαιδευτικοί, με ευθύνη του Προέδρου.)

Με τιμή

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Καθηγήτρια Μαριάνθη Γιαννή

Συνοπτικά:

- Καθ. Χ. Λασκαράτου, Διευθύντρια του Τομέα Γλώσσας-Γλωσσολογίας
- Καθ. Μ. Σηφιανού, Επιστημονική Υπεύθυνη του προγράμματος «Πρακτική Άσκηση»
- Καθ. Β. Δενδρινού, Υπεύθυνη Προγράμματος Αρχικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης
- Καθ. Α. Παπακωσταντίνου, Συνπεύθυνη Προγράμματος Αρχικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης
- Λέκτορας Ευδοκία Καραβά, Συνπεύθυνη του προγράμματος «Πρακτική Άσκηση», Υπεύθυνη Προγράμματος Αρχικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης

7.Δ.α ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Άρθρο 1

Ίδρυση

Ιδρύεται στο Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας & Φιλολογίας (ΤΑΓ&Φ), του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), «ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ, ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΞΕΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ», το οποίο αποτελείται από δύο ήδη συγκροτημένες λειτουργικές μονάδες:

- 1..... Το «Κέντρο Έρευνας για τη Διδασκαλία και Αξιολόγηση της Γνώσης της Αγγλικής» [Research Centre for English Language Teaching, Testing and Assessment], (RCEL)
- 2..... Το Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης και Παραγωγής Εκπαιδευτικού Υλικού [Centre for Self-Access Learning and Materials Production], (SAL)

Το (εν συντομία) «Εργαστήριο Γλωσσοδιδασκτικής» καλύπτει ερευνητικές και διδακτικές ανάγκες, καθώς επίσης ανάγκες παραγωγής εκπαιδευτικού υλικού.

Άρθρο 2

Αποστολή – Σκοπός

Αποστολή του Εργαστηρίου Γλωσσοδιδασκτικής είναι να εκπληρώνει τους εξής σκοπούς:

1. Την προαγωγή και τη διεξαγωγή της εμπειρικής κυρίως επιστημονικής έρευνας για την εκμάθηση, διδασκαλία και αξιολόγηση της γνώσης των ξένων γλωσσών γενικότερα και ειδικότερα της αγγλικής ως ξένης γλώσσας στην Ελλάδα (σε όλες τις βαθμίδες του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος, στην εκπαίδευση ενηλίκων, την επαγγελματική εκπαίδευση, κτλ.).
2. Την προαγωγή και τη διεξαγωγή εμπειρικής κυρίως επιστημονικής έρευνας που αφορά στην εκμάθηση και την (ακαδημαϊκή) χρήση της γλώσσας, ειδικά της αγγλικής, των προπτυχιακών φοιτητριών/-τών του Τμήματος, των άλλων ξενόγλωσσων Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής και του Διδασκαλείου Ξένων Γλωσσών του ΕΚΠΑ.
3. Την προαγωγή και τη διεξαγωγή εμπειρικής επιστημονικής έρευνας για αυτοεκπαίδευση (self-access learning), τηλεεκπαίδευσης (e-learning), χρήση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ), καθώς επίσης για εκμάθηση και αξιολόγηση ή διάγνωση επιπέδου γλωσσομάθειας.
4. Την υποστήριξη διδακτορικής έρευνας και ερευνητικών εργασιών σχετικών με ξενόγλωσση εκπαίδευση, με εξετάσεις γλωσσομάθειας, σχεδιασμό προγραμμάτων σπουδών και ξενόγλωσσου εκπαιδευτικού υλικού, κτλ. των μεταπτυχιακών φοιτητριών/-τών του Τμήματος, της Σχολής, του ΕΚΠΑ.
5. Την υποστήριξη μαθημάτων του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του ΤΑΓ&Φ και ειδικά εκείνων στο πλαίσιο των οποίων προσφέρονται εργαστηριακές ασκήσεις, σεμινάρια ενισχυτικής γλωσσικής διδασκαλίας ή/και αυτοεκπαίδευσης, καθώς και μαθημάτων των οποίων οι εργασίες απαιτούν τη χρήση του διαδικτύου.

6. Την προαγωγή και τη διεξαγωγή εμπειρικής επιστημονικής έρευνας που αφορά στην αξιολόγηση και πιστοποίηση της γλωσσικής γνώσης, των θεμάτων εξετάσεων αγγλικής και άλλων ξένων γλωσσών, καθώς και την υποστήριξη σχετικών ερευνητικών και εκπαιδευτικών έργων του Εργαστηρίου.
7. Την προαγωγή και τη διεξαγωγή έρευνας που αφορά στην αρχική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση καθηγητών ξένων γλωσσών και την υποστήριξη της Πρακτικής Άσκησης Φοιτητών στο πλαίσιο της Αρχικής τους Εκπαίδευσης και Κατάρτισης ως Καθηγητών Αγγλικής.
8. Την παραγωγή, απόκτηση και διάδοση τεχνογνωσίας στο ΤΑΓ&Φ, τη Φιλοσοφική Σχολή και του ΕΚΠΑ γενικότερα για ζητήματα της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης, αυτόνομης μάθησης και αυτοεκπαίδευσης με ή και χωρίς τη χρήση των ΤΠΕ.
9. Την απόκτηση και την παραγωγή έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού εκπαίδευσης, τηλεεκπαίδευσης, αυτοεκπαίδευσης και εξ αποστάσεως μάθησης.
10. Την ανάπτυξη ηλεκτρονικών εφαρμογών (π.χ. τράπεζα θεμάτων και τράπεζα υλικού), καθώς επίσης βάσεων δεδομένων και πολυμεσικών εφαρμογών και αρχείων που εξυπηρετούν το ερευνητικό και εκπαιδευτικό έργο του Εργαστηρίου Γλωσσοδιδασκτικής.
11. Τη συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και όποιον άλλον δημόσιο οργανισμό που ασχολείται με θέματα που αφορούν στην ξενόγλωσση εκπαίδευση, εξετάσεις γλωσσομάθειας, σχεδιασμό προγραμμάτων σπουδών, παραγωγή ξενόγλωσσου εκπαιδευτικού υλικού, κτλ., καθώς επίσης τη συνεργασία με άλλα εργαστήρια, ερευνητικά και εκπαιδευτικά κέντρα σε ιδρύματα της ημεδαπής και της αλλοδαπής, εφόσον οι επιστημονικοί στόχοι, συμπίπτουν, συμβαδίζουν και αλληλοσυμπληρώνονται με εκείνους του Εργαστηρίου Γλωσσοδιδασκτικής.
12. Τη διοργάνωση επιστημονικών εκδηλώσεων, όπως λ.χ. σεμιναρίων, συμποσίων και συνεδρίων) και την πρόσκληση/ αξιοποίηση έγκριτων Ελλήνων και ξένων ερευνητών.
13. Την οργάνωση και τη διενέργεια πειραματικών μαθημάτων και σεμιναρίων για φοιτήτριες/-τές και διοικητικούς υπαλλήλους της Σχολής και του ΕΚΠΑ γενικότερα.
14. Την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων στην αγγλική και την ελληνική γλώσσα εφόσον τα ζητήματα που πραγματεύονται συμπίπτουν με την αποστολή του Εργαστηρίου.
15. Την προώθηση και προβολή των ερευνητικών αποτελεσμάτων, των δράσεων και των έργων του Εργαστηρίου μέσω της ιστοσελίδας του.
16. Την παροχή υπηρεσιών, όπως εκτέλεση ειδικών μελετών, παροχή γνωμοδοτήσεων και κάθε άλλη συναφή εργασία σύμφωνη με τις διατάξεις του ΠΔ 159/84 (ΦΕΚ Α' 53/84).

Άρθρο 3

Σκοπιμότητα και κοινωνικός στόχος

Το έργο του «Εργαστηρίου Έρευνας για τη Διδασκαλία, Μάθηση και Αξιολόγηση της Γνώσης της Ξένης Γλώσσας», όπως γίνεται σαφές από το Άρθρο 2 του παρόντος, εξυπηρετεί μεν το Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, καθώς επίσης και άλλα ξενόγλωσσα Τμήματα της Φιλοσοφική Σχολή και εκπαιδευτικές μονάδες του Πανεπιστημίου Αθηνών, αλλά έχει και ευρύτερη κοινωνική

χρησιμότητα ιδιαίτερα επειδή δεν υπάρχει άλλη ανάλογη ερευνητική μονάδα στον τόπο μας. Συνεπώς, το Εργαστήριο καλύπτει ένα κενό στον χώρο της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης και υποστηρίζει κοινωνικούς θεσμούς, όπως την πολιτική ξένων γλωσσών στον τόπο μας ως μέλους της Ε.Ε., το σχεδιασμό ξενόγλωσσών προγραμμάτων σπουδών και την παραγωγή ξενόγλωσσου εκπαιδευτικού υλικού, καθώς επίσης την αξιολόγηση και πιστοποίηση γλωσσομάθειας (λ.χ. το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας).

Άρθρο 4

Προσωπικό

Το Εργαστήριο Γλωσσοδιδασκτικής στελεχώνεται από:

1. Μέλη του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (ΔΕΠ) του ΤΑΓ&Φ των οποίων το γνωστικό αντικείμενο της θέσης που κατέχουν εμπίπτει στα διδακτικά και ερευνητικά αντικείμενα του Εργαστηρίου Γλωσσοδιδασκτικής
2. Μέλη του Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΔΤΕΠ/ΕΤΕΠ)
3. Μέλη του λοιπού επιστημονικού, εκπαιδευτικού και διοικητικού προσωπικού που τοποθετούνται στο Εργαστήριο σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1566/1985, του Ν. 2083/1992 και τις διατάξεις του υπαλληλικού κώδικα.

Άρθρο 4

Διοίκηση-Αρμοδιότητες

Το Εργαστήριο Γλωσσοδιδασκτικής διευθύνεται από τρία μέλη ΔΕΠ του ΤΑΓ&Φ που ορίζονται με τη διαδικασία του άρθρου 28, παρ. 22 του ν. 2083/1992. Ειδικότερα, ορίζεται η/ο διευθύντρια/-τής του Εργαστηρίου και η/ο υπεύθυνος της κάθε μιας μονάδας που απαρτίζουν το Εργαστήριο και από κοινού ασκούν τις αρμοδιότητες που ορίζονται στο άρθρο 7 του ν. 1268/ 1982.

Συγκεκριμένα, ο/η Διευθυντής/-τρια, σε συνεργασία με τους/τις υπεύθυνοι/ες του έργου της κάθε μονάδας:

1. συντονίζουν το έργο του Εργαστηρίου
2. μεριμνούν για την υποβολή προτάσεων χρηματοδοτούμενων έργων και δράσεων που θα υλοποιήσει το Εργαστήριο
3. συντονίζουν τις ερευνητικές δράσεις και έργα που αναλαμβάνει το Εργαστήριο.
4. συντονίζουν το επιστημονικό και διδακτικό έργο που υλοποιεί η κάθε μονάδα
5. ελέγχουν την ομαλή λειτουργία του Εργαστηρίου και την τήρηση του παρόντος Κανονισμού σε συνεργασία με τους/τις υπεύθυνοι/ες του έργου της κάθε μονάδας
6. φέρουν την ευθύνη για τη χρησιμοποίηση οργάνων και υλικών που ανήκουν σε αυτή, για την παραμονή των εργαζομένων, των φοιτητών/-τριών και των επισκεπτών στους χώρους του, καθώς και στην προστασία των οργάνων και εγκαταστάσεων του εργαστηρίου από βλάβες
7. μεριμνούν για τη στελέχωση του Εργαστηρίου και την οικονομική διαχείριση των κονδυλίων

8. έχουν την ευθύνη για την καθαριότητα των χώρων, καθώς και για την συντήρηση των οργάνων και των μηχανημάτων της.
9. ενημερώνονται πριν από τη διεξαγωγή κάθε εργασίας που γίνεται στο Εργαστήριο στο πλαίσιο ερευνητικών προγραμμάτων ή άλλων εκπαιδευτικών έργων που αναλαμβάνει
10. υποβάλλουν στη Γενική Συνέλευση του Τμήματος το ετήσιο πρόγραμμα λειτουργίας του Εργαστηρίου και τον ετήσιο απολογισμό των δραστηριοτήτων του.

Άρθρο 5

Εγκατάσταση-Λειτουργία

Ως προς την εγκατάσταση του:

Το Εργαστήριο εγκαθίσταται σε χώρο που έχει παραχωρηθεί από το Πανεπιστήμιο για τη διεξαγωγή του έργου του, την εγκατάσταση των οργάνων και του λοιπού εξοπλισμού που είναι αναγκαίος για τη διενέργεια των εργαστηριακών ασκήσεων και των ερευνητικών προγραμμάτων. Συγκεκριμένα, με την θεσμοθέτησή του, το Εργαστήριο Γλωσσοδιδασκτικής θα λειτουργεί σε χώρους της Φιλοσοφικής Σχολής όπου είναι ήδη εγκαταστημένες οι δύο μονάδες που αναφέρονται στο Άρθρο 1 του παρόντος.

Ως προς την λειτουργία του:

1. Λειτουργεί κατά τις εργάσιμες ημέρες και ώρες, σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του Πανεπιστημίου.
2. Στο χώρο εγκατάστασης τοποθετείται πινακίδα με τον τίτλο του Εργαστηρίου.
3. Η χρησιμοποίηση του εξοπλισμού του εργαστηρίου επιτρέπεται μόνο στο προσωπικό του ή άλλους ερευνητές, που έχουν ειδική επί των οργάνων αυτών εκπαίδευση και εξουσιοδότηση από το διευθυντή αυτού. Κινητά όργανα και σκεύη, τα οποία παραδίδονται για τη διεξαγωγή εργασιών, επιστρέφονται, μετά τη χρησιμοποίησή τους, στην κατάσταση που είχαν παραδοθεί.

Άρθρο 6

Έσοδα - Πόροι

Τα έσοδα του εργαστηρίου προέρχονται από:

1. Την εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων που πραγματοποιούνται για ίδιο λογαριασμό ή λογαριασμό τρίτων.
2. Τη διάθεση ερευνητικών και εν γένει επιστημονικών και εκπαιδευτικών προϊόντων.
3. Την παροχή υπηρεσιών σύμφωνα με το άρθρο 3, παρ. 3, του π. δ. 159/1984.
4. Πιστώσεις που διατίθενται στο ΤΑΓ&Φ με τη διαδικασία του άρθρου 4 παρ. 1 ε του ν. 2083/1992, μετά από έγκριση της Γενικής Συνέλευσης του ΤΑΓ&Φ.
5. Κληρονομίες, δωρεές και κληροδοσίες που καταλείπονται στο Πανεπιστήμιο για τους σκοπούς του Εργαστηρίου.
6. Από κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

Άρθρο 7**Τηρούμενα βιβλία**

Για τις ανάγκες του Εργαστηρίου τηρούνται τα ακόλουθα βιβλία και στοιχεία: βιβλίο περιουσιακών στοιχείων, φάκελος οικονομικών στοιχείων κάθε έτους, κατάλογος επιστημονικών βιβλίων, περιοδικών και οργάνων, αρχείο ερευνητικών προγραμμάτων, αρχεία εκπαιδευτικού υλικού ή θεμάτων εξετάσεων, πρωτόκολλο εισερχομένων και εξερχόμενων εγγράφων. Παράλληλα, με απόφαση της Διεύθυνσης του Εργαστηρίου μπορεί να τηρείται και κάθε άλλο βιβλίο ή στοιχείο που προβλέπεται από ειδικές διατάξεις ή κρίνεται απαραίτητο.

Άρθρο 8**Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς της παρούσης αρχίζει από τη δημοσίευση της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

7. ΔΒ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΓΛΩΣΣΟΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΓΛΩΣΣΟΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ

Με την θεσμοθέτηση των δύο μονάδων που αναφέρονται στο Άρθρο 1 του Κανονισμού του Εργαστηρίου Γλωσσοδιδασκτικής, οι οποίες δημιουργήθηκαν και εξοπλήστηκαν πλήρως χάρις σε χρηματοδοτήσεις από το ΕΚΤ, ΕΤΠΑ και Εθνικούς Πόρους, για την εκτέλεση ερευνητικών δράσεων και εκπαιδευτικών έργων για λογαριασμό του Τμήματος, του Πανεπιστημίου Αθηνών και του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αξιοποιούνται οι υποδομές που αναπτύχθηκαν και ενισχύεται η βιωσιμότητα όσων εργασιών εκτελέστηκαν με αφορμή τα προγράμματα που υλοποιήθηκαν στο Τμήμα την πενταετία 2003-08.

1. Στοιχεία για τους χώρους εγκατάστασης

Οι δύο μονάδες που αποτελούν το Εργαστήριο Γλωσσοδιδασκτικής έχουν τις δικές τους εγκαταστάσεις και λειτουργούν ήδη προσφέροντας σημαντικό έργο στο Τμήμα, το ΕΚΠΑ, στο ΥΠΕΠΘ και την ξενόγλωσση εκπαιδευτική κοινότητα στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα,

⇒ Το ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ είναι εγκατεστημένο σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο, στον 7^ο όροφο της Φιλοσοφικής Σχολής (Αίθουσες 721-722) και περιλαμβάνει εξειδικευμένη βιβλιοθήκη (με 200 τίτλους περίπου), αρχεία, βάσεις δεδομένων και δική του ιστοσελίδα (βλ. www.uoa.gr/english/rcel).

⇒ Το ΚΕΝΤΡΟ ΑΥΤΟΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ είναι εγκατεστημένο σε χώρο που κατασκευάστηκε και διαμορφώθηκε ειδικά για αυτό, στον 9^ο όροφο της Φιλοσοφικής Σχολής, Αίθουσα 905 απέναντι από τη Βιβλιοθήκη. Διαθέτει εσωτερικό κανονισμό, πολυμεσικό υλικό αυτοεκπαίδευσης και δική του ιστοσελίδα (βλ. www.enluoa.gr/centre).

2. Στοιχεία σχετικά με τον εξοπλισμό του Εργαστηρίου

Οι δύο μονάδες που αποτελούν το Εργαστήριο είναι πλήρως επιπλωμένες με έπιπλα που αγοράστηκαν ή κατασκευάστηκαν ειδικά για τις εγκαταστάσεις τους και την αποθήκευση των οργάνων ή εκπαιδευτικού υλικού τους και διαθέτουν πλήρη τεχνικό εξοπλισμό που αποκτήθηκε με χρηματοδότηση από το ΕΚΤ, το ΕΤΠΑ και Εθνικούς Πόρους (βλ. Παραρτήματα 1 και 2). Ο τεχνικός εξοπλισμός των δύο μονάδων είναι για αποκλειστική χρήση σε αυτές.

3. Έργο που υλοποιείται

Σύντομη παρουσίαση για το έργο που εκπονούν οι δύο λειτουργικές μονάδες περιλαμβάνονται σε παραρτήματα της παρούσης. Περισσότερες πληροφορίες μπορεί κάθε ενδιαφερόμενη/ος να βρει στις ιστοσελίδες τους.

4. Στοιχεία για τα λειτουργικά έξοδα του Εργαστηρίου

Τα λειτουργικά έξοδα του ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ, τα οποία συνίστανται σε αγορά ποικίλων προγραμμάτων software, toner για το φωτοτυπικό μηχάνημα, μελάνια για τους Η/Υ, χαρτί, ποικίλου τύπου γραφική ύλη, κ.ά., καλύπτονται από το 2004 που λειτουργεί με δικά του έσοδα και δεν επιβαρύνει το Τμήμα ή το Πανεπιστήμιο. Αντίθετα, έχει επανειλημμένα προσφέρει γραφική ύλη, χαρτί και toner στο Τμήμα. Τα λειτουργικά έξοδα του ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΥΤΟΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, τα οποία συνίστανται σε toner για το φωτοτυπικό μηχάνημα, μελάνια για τους Η/Υ, χαρτί, ποικίλου τύπου γραφική ύλη, κ.ά., καλύπτονται από ίδιους πόρους και το μόνο έξοδο με το οποίο έχει καλυφθεί από τον τακτικό προϋπολογισμό του Τμήματος είναι η συντήρηση του φωτοτυπικού μηχανήματος.

5. Το προσωπικό του Εργαστηρίου

Οι δύο μονάδες που αποτελούν το Εργαστήριο Γλωσσοδιδασκτικής, από το 2004 και 2005 που ιδρύθηκαν, λειτουργούν με αποσπασμένους εκπαιδευτικούς, με επιστημονικούς συνεργάτες, με τεχνική και γραμματειακή υποστήριξη που έχουν σύμβαση έργου και αμείβονται μέσω προγραμμάτων για λογαριασμό τρίτων.

6. Βιωσιμότητα του Εργαστηρίου

Προβλέπεται ότι το Εργαστήριο Γλωσσοδιδασκτικής θα συντηρείται με πόρους πέραν των πιστώσεων που διατίθενται από το Τμήμα με τη διαδικασία του άρθρου 4 παρ. 1ε του ν. 2083/1992.

7. ΔΥ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ: RCEL

Research Centre for English Language Teaching, Testing and Assessment

Το Κέντρο Έρευνας για τη Διδασκαλία και Αξιολόγηση της Γνώσης της Αγγλικής, με τον αγγλικό τίτλο **Research Centre for English Language Teaching, Testing and Assessment**, και το λογότυπο RCEL, του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, το οποίο δημιουργήθηκε και λειτουργεί από το Σεπτέμβριο του 2005 και προεκτάθηκε το Σεπτέμβριο του 2006. Σήμερα βρίσκεται στον 7^ο όροφο του κτηρίου της Φιλοσοφικής Σχολής (αίθουσες 721-722) και λειτουργεί Δευτέρα-Παρασκευή 8.30-19.30.

Τηλέφωνα: (+30) 210 7277770, 7277889, 7277892, 7277496

Ιστοσελίδα: <http://www.uoa.gr/english/rcel>

e-διεύθυνση: rcel@enl.uoa.gr

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του Κέντρου είναι η εκπόνηση ερευνητικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων που αφορούν τη διδακτική της αγγλικής, καθώς επίσης και η επιμόρφωση καθηγητών και εξεταστών αγγλικής. Ειδικότερος σκοπός του είναι η υποστήριξη του Προγράμματος Αρχικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Καθηγητών Αγγλικής του Τμήματος (για το οποίο σχεδιάζεται νέος μικροιστότοπος), η υποστήριξη μεταπτυχιακών μαθημάτων της Ειδίκευσης «Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία» τα οποία αφορούν την εκμάθηση, διδασκαλία και αξιολόγηση της γλωσσομάθειας, η υποστήριξη διδακτορικής έρευνας στο χώρο της Διδακτικής και της Αξιολόγησης της Γνώσης της Ξένης Γλώσσας. Τέλος, ιδιαίτερα σημαντικός στόχος του Κέντρου είναι η διεξαγωγή έρευνας και υλοποίηση προγραμμάτων για την υποστήριξη του Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας, χάρις στα οποία αναπτύχθηκε το RCEL.

ΕΡΓΑ

Ανάμεσα στα βασικότερα έργα του Κέντρου είναι:

- Το Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Μεντόρων, για λογαριασμό του Τμήματος, το οποίο σχετίζεται με την «Πρακτική Άσκηση Φοιτητών» και χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠΕΑΕΚ II και τώρα θα χρηματοδοτηθεί από το ΕΣΠΑ. Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού, το βιβλίο που συνέγραψε η Ε. Καραβά, με τίτλο *Mentoring Student Teachers of English: a Handbook*, εκδόθηκε από το RCEL (βλ. εκδόσεις).
- Το Πρόγραμμα Αρχικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Καθηγητών Αγγλικής, για λογαριασμό του Τμήματος. Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού το Κέντρο παρέχει σημαντική βοήθεια για τη διενέργεια σεμιναρίων και workshops σε φοιτητές/-τριες του 7^{ου} εξαμήνου.
- Υπηρεσίες που παρέχει το Κέντρο σε δημόσιους οργανισμούς (όπως ο ΑΣΕΠ, το ΥΠΕΠΘ, το ΙΚΥ, κλπ.), καθώς και σε ΠΜΣ ή άλλα προγράμματα ΑΕΙ για την αξιολόγηση γλωσσομάθειας.
- Το Ερευνητικό-Εκπαιδευτικό Έργο για την Πιστοποίηση Αγγλομάθειας (ΕΕΕΠΑ) που έχει ανατεθεί από το ΥΠΕΠΘ στο ΤΑΓ&Φ και υποστηρίζει το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας (ΚΠΓ). Το ΕΕΕΠΑ, το οποίο διενεργείται για λογαριασμό του ΥΠΕΠΘ, χρηματοδοτείται από το 2003 από Εθνικούς Πόρους, χάρις στους οποίους διαμορφώθηκε και εξοπλίστηκε το Κέντρο ώστε να καλύψει τις σχετικές ανάγκες. Για την κατασκευή του χώρου, υπήρξε χρηματοδότηση από το ΕΚΠΑ και το Κέντρο εγκαταστάθηκε στο χώρο του το Σεπτέμβριο του 2005.
- Το μεγάλο και σημαντικό Έργο «Σύστημα Αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας» (ΣΑΠιΓ) που επίσης υποστηρίζει το ΚΠΓ και χρηματοδοτήθηκε στο

πλαίσιο του ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ από το Μάρτη του 2007 μέχρι τα τέλη Δεκεμβρη 2008. Από τα δέκα (10) υποέργα του ΣΑΠιΓ τα οποία υλοποιήθηκαν από το ΕΚΠΑ, τα τρία (3) από αυτά υποστηρίχτηκαν σημαντικά από το RCEL.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Το RCEL διοικείται από μέλη ΔΕΠ του ΤΑΓ&Φ αλλά εργάζονται σε αυτό και άτομα που δεν ανήκουν στο διδακτικό προσωπικό του ΤΑΓ&Φ.

- Διευθύντρια: Β. Δενδρινού, Καθηγήτρια
- Αναπλ. Διευθύντρια: Ε. Καραβά, Λέκτορας
- Γραμματειακή υποστήριξη από εξειδικευμένο προσωπικό –άτομα που εργάζονται στο RCEL με σύμβαση έργου πλήρους απασχόλησης. Άτομα που προσφέρουν τεχνική υποστήριξη (γραφίστριες και σκιτσογράφοι, ειδικοί για προγραμματισμό και ανάπτυξη εφαρμογών από το χώρο της πληροφορικής, τεχνικός Η/Υ, στατιστικολόγος, ηχολήπτες, κ.ά. εργάζονται όλοι με σύμβαση έργου και ορισμένοι είναι πλήρους απασχόλησης ενώ άλλοι είναι μερικής απασχόλησης ή αναλαμβάνουν εργασίες κατ' αποκοπή.
- Πλήρους απασχόλησης εκπαιδευτικό προσωπικό το οποίο αποτελείται από αποσπασμένους καθηγητές αγγλικής ειδικά για την υποστήριξη του ΚΠΓ.
- Εξωτερικοί επιστημονικοί συνεργάτες (το 2007-2008 ήταν περίπου 150) οι οποίοι/ες έχουν σύμβαση έργου και αναλαμβάνουν συγκεκριμένες εργασίες κατ' αποκοπή.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΚΠΓ

Από τις σημαντικότερες εργασίες του Κέντρου για την υποστήριξη του ΚΠΓ είναι οι εξής:

1. Δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης περιγραφής και ανάλυσης θεμάτων. Πρόκειται για μια τεχνολογία εφαρμογής, η οποία στοχεύει στην αναλυτική καταγραφή διαφόρων χαρακτηρισμών που αφορούν τα θέματα του ΚΠΓ και στην εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων από αυτούς τους χαρακτηρισμούς.
2. Επιστημονική ανάλυση των θεμάτων όλων των ενοτήτων των εξετάσεων του ΚΠΓ στην αγγλική, γαλλική, γερμανική και ιταλική.
3. Συγγραφή και επικαιροποίηση οδηγιών για την επιλογή, από «συλλέκτες υλικού» στο εξωτερικό, οπτικών, γραπτών και προφορικών κειμένων που χρησιμοποιούνται για τη συγγραφή των επιμέρους δοκιμασιών των διαφορετικών ενοτήτων της εξέτασης.
4. Δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης ακατέργαστου υλικού. Πρόκειται για μια τεχνολογία εφαρμογής που δημιουργήθηκε με σκοπό την εύκολη εισαγωγή και εύρεση επεξεργασμένου και μη επεξεργασμένου υλικού για τα θέματα των εξετάσεων στις γλώσσες του ΚΠΓ. Το υλικό αυτό μπορεί είναι κείμενα στην ξένη ή την ελληνική γλώσσα, φωτογραφίες ή ακουστικά μηνύματα. Για κάθε καταχώρηση υλικού φυλάσσονται πληροφορίες όπως το είδος του υλικού, η προέλευση, το επίπεδο του υλικού, η θεματική κατηγορία του και λέξεις κλειδιά που χαρακτηρίζουν το εισαγόμενο υλικό. Η τράπεζα παρέχει δυνατότητα μαζικής καταχώρησης εικόνων και σύστημα αναζήτησης τύπου google.
5. Ανάπτυξη τράπεζας ακατέργαστου υλικού με γραπτά και οπτικά κείμενα από την Ελλάδα και το εξωτερικό, με ηχογραφημένα κείμενα σε συμβατική ή ψηφιακή μορφή, με γλωσσικό υλικό από τράπεζες σωμάτων κειμένων, κτλ.
6. Συγγραφή οδηγιών και επικαιροποίηση για τη συγγραφή των οργάνων μέτρησης διαφορετικών τεστ των εξετάσεων έξι επιπέδων γλωσσομάθειας και οδηγιών για το σχεδιασμό επιμέρους δοκιμασιών των διαφορετικών ενοτήτων της εξέτασης (Item designer guidelines).
7. Δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης θεμάτων. Πρόκειται για μια τεχνολογία εφαρμογής που δημιουργήθηκε με σκοπό την εύκολη εισαγωγή και ανεύρεση θεμάτων εξέτασης και οργάνων μέτρησης που βρίσκονται στο στάδιο ανάπτυξης, που χρησιμοποιήθηκαν ή είναι έτοιμα να χρησιμοποιηθούν.

8. Ανάπτυξη της τράπεζας θεμάτων που έχει σχεδιαστεί ώστε να περιλαμβάνει θέματα 50 φορές επάνω από το επιθυμητό.
9. Πειραματική εφαρμογή παράλληλων tests ή/και πιλοτική εξέταση σε υποκείμενα έρευνας εκτός Ελλάδας, στατιστική επεξεργασία και ανάλυση των αποτελεσμάτων.
10. Δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης σωμάτων γραπτών κειμένων: ο γραπτός λόγος των υποψηφίων. Πρόκειται για μια τεχνολογία εφαρμογής που δημιουργήθηκε με σκοπό την καταχώρηση δείγματος γραπτών υποψηφίων από κάθε εξεταστική περίοδο και την εύκολη ανάκλησή τους με σκοπό την έρευνα με βάση τα γραπτά αυτά και ειδικότερα την επιστημονική τους ανάλυση. Κάθε καταχώρηση γραπτού περιλαμβάνει όλα τα διαθέσιμα στοιχεία όπως την εξεταστική περίοδο, το επίπεδο, τη δραστηριότητα, τον κωδικό του υποψηφίου, τον κωδικό τετραδίου, τον κωδικό των βαθμολογητών και τη βαθμολογία που έδωσαν.
11. Δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης έρευνας και εκπαίδευσης. Πρόκειται για μια τεχνολογία εφαρμογής που δημιουργήθηκε με σκοπό την συγκέντρωση και την κεντρική διαχείριση ερευνητικών δεδομένων, εργαλείων και εκθέσεων-αναφορών. Σκοπός της είναι να αποτελέσει ένα θησαυρό γνώσης και συμπερασμάτων για τους επιστημονικούς συνεργάτες που ασχολούνται του ΚΠΓ. Η βάση αυτή, η οποία συνδέεται και με την ηλεκτρονική βάση σωμάτων γραπτών κειμένων δημιουργήθηκε για την ασφαλή αποθήκευση ερευνητικών δεδομένων και εκπαιδευτικού-επιμορφωτικού υλικού για τους αξιολογητές του ΚΠΓ.
12. Σχεδιασμός και συγγραφή εργαλείων για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τις απόψεις των υποψηφίων στις εξετάσεις του ΚΠΓ στην αγγλική γλώσσα, συλλογή και ανάλυση της ανατροφοδότησης.
13. Διαμόρφωση και επεξεργασία «σχάρας» και κριτηρίων αξιολόγησης αποκλίνουσας παραγωγής λόγου.
14. Επιλογή αξιολογητών αγγλικής (εξεταστών προφορικού λόγου και βαθμολογητών γραπτού λόγου) με συνεντεύξεις και επί τω έργω αξιολόγηση. Ανάπτυξη Μητρώου Αξιολογητών του ΚΠΓ για λογαριασμό του ΥΠΕΠΘ.
15. Σχεδιασμός προγραμμάτων και παραγωγή υλικού για την εκπαίδευση επιμορφωτών των εξεταστών αγγλικής.
16. Σχεδιασμός προγραμμάτων και παραγωγή υλικού για την επιμόρφωση αξιολογητών αγγλικής.
17. Οργάνωση προγραμμάτων επιμόρφωσης και αξιολόγησης σώματος 3000 περίπου σχετικά έμπειρων εξεταστών προφορικού λόγου σε όλη την επικράτεια.
18. Σχεδιασμός και συγγραφή εργαλείων για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τις εμπειρίες των εξεταστών στις εξετάσεις, συλλογή δεδομένων και ανάλυση της ανατροφοδότησης κάθε περιόδου εξετάσεων. Ανάλυση αποτελεσμάτων, παραγωγή εκθέσεων.
19. Σχεδιασμός και συγγραφή εργαλείων για παρακολούθηση και αξιολόγηση των εξεταστών στις εξετάσεις, καθώς και για τη συλλογή δεδομένων έρευνας σχετικά με την προφορική εξέταση (OBSERVATION PROJECT). Ανάλυση αποτελεσμάτων, παραγωγή εκθέσεων.
20. Επιστημονικός σχεδιασμός προγραμμάτων επιμόρφωσης, αρχικής αξιολόγησης και συντονισμού του έργου σώματος 200 βαθμολογητών γραπτού λόγου για το Βαθμολογικό Κέντρο Αθήνας, Συγγραφή και αναπαραγωγή εκπαιδευτικού υλικού για τα προγράμματα επιμόρφωσης και αξιολόγησης των βαθμολογητών. Οργάνωση σεμιναρίων για 12 ειδικούς που συντονίζουν το έργο των βαθμολογητών γραπτού λόγου και τους αξιολογούν. Οργάνωση σεμιναρίων για τους 200 βαθμολογητές γραπτού λόγου.
21. Σχεδιασμός και συγγραφή εργαλείων για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τις εμπειρίες των συντονιστών και των βαθμολογητών στις εξετάσεις στην αγγλική γλώσσα, συλλογή και ανάλυση της ανατροφοδότησης. Σύνταξη εκθέσεων με τα στοιχεία της ανατροφοδότησης για το έργο της βαθμολόγησης.
22. Συλλογή πληροφοριών και αξιολόγηση εκδόσεων για τις εξετάσεις της αγγλικής.

23. Στατιστική επεξεργασία και ανάλυση των αποτελεσμάτων των εξετάσεων και στην ερμηνεία των αποτελεσμάτων των εξετάσεων με βάση τα δεδομένα από συλλογή πληροφοριών για τους υποψήφιους κάθε περιόδου.
24. Σχεδιασμός έργου αντιστοίχισης των δεικτών ικανότητας κατανόησης και παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου με εκείνων του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες.
25. Ανάπτυξη ηλεκτρονικού προσαρμοστικού τεστ, στόχος του οποίου είναι η πρόγνωση επιπέδου της γλωσσομάθειας των υποψηφίων για το ΚΠΓ.

ΕΡΕΥΝΑ – ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

Το Κέντρο υποστηρίζει την έρευνα νέων επιστημόνων που μπορούν αποδεδειγμένα να αξιοποιήσουν τα προϊόντα, εργαλεία και ερευνητικά του δεδομένα, προς όφελος του ίδιου του Κέντρου ή τρίτων, για την εκπόνηση ερευνητικών και εκπαιδευτικών έργων που εμπίπτουν στους στόχους του.

A. Έρευνα για την εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής (α) των εν ενεργεία υποψηφίων διδακτόρων (1-5) και (β) μεταπτυχιακών φοιτητών που διενεργούν προκαταρκτική έρευνα για τον ίδιο σκοπό (6-10):

1. Δελιέζα, Ξένια. Τμήμα Αγγλικής, ΕΚΠΑ και Επιστημονική Συνεργάτιδα του RCEL. *Interlocutor Performance in Language Testing: The case of the Greek State Certificate Examination*
2. Λιόντου, Τρισεύγενη. Τμήμα Αγγλικής, ΕΚΠΑ και Επιστημονική Συνεργάτιδα του RCEL, *Defining levels of text difficulty by determining the effect of text and reader variables on KPG candidates: Reading comprehension*
3. Μπαλούρδη, Αμαλία. Τμήμα Αγγλικής, ΕΚΠΑ και Επιστημονική Συνεργάτιδα του RCEL, *World representations in the reading comprehension texts of different foreign language examination batteries*
4. Ντέλιου Έλφη, Τμήμα Αγγλικής, ΕΚΠΑ και μέλος ΕΕΔΙΠ του Χαροκοποείου Παν/μίου, *Assessing Speaking Tasks*
5. Οικονομίδου, Βάσω. Τμήμα Αγγλικής, ΕΚΠΑ και Επιστημονική Συνεργάτιδα του RCEL *Writing Tasks*
6. Αποστόλου, Ελισάβετ. Τμήμα Αγγλικής, ΕΚΠΑ και Επιστημονική Συνεργάτιδα του RCEL, *Defining levels of task difficulty in the listening comprehension tasks of the KPG exams in English*
7. Καραντζά, Στέλλα. Τμήμα Αγγλικής, ΕΚΠΑ και Επιστημονική Συνεργάτιδα του RCEL: *Literacy requirements in the English and French exams of the KPG*
8. Μπλάνη, Βιργινία. Τμήμα Αγγλικής, ΕΚΠΑ και Επιστημονική Συνεργάτιδα του RCEL *Writing performance of Greek users of English: Text grammar and rhetorical relations in KPG candidates scripts*
9. Σταθοπούλου Μαρία. Τμήμα Αγγλικής, ΕΚΠΑ και Επιστημονική Συνεργάτιδα του RCEL, *Mediation strategies and illustrative descriptors for mediation*
10. Χαραλαμποπούλου, Ελένη. Τμήμα Αγγλικής, ΕΚΠΑ και Επιστημονική Συνεργάτιδα του RCEL *Listening comprehension strategies for effective performance in the KPG exams in English.*

B. Έρευνα για την εκπόνηση μεταπτυχιακών εργασιών για ΜΔΕ

11. Βοϊδάκου, Ειρήνη. ΜΔΕ, Τμήμα Αγγλικής, ΕΚΠΑ, *What mediators do: Analysing KPG candidates' actual performance in written mediation tasks*
12. Γρατσία-Ορφανού, Ειρήνη. Μ.Α., Lancaster University, *Investigating aspects of validity in mediation tasks: a case study from the Greek State Certificate of Language Proficiency*
13. Παπαγεωργίου, Σπύρος. Μ.Α., Lancaster University, *Relating Language Tests to the Common European Framework: A Case Study of a Reading Comprehension Test*

14. Σταθοπούλου Μαρία. Τμήμα Αγγλικής, ΕΚΠΑ και Επιστημονική Συνεργάτιδα του RCEL, *Written mediation in the KPG exams: Source text regulation resulting in hybrid formations.*

Γ. Συστηματική και διαρκής έρευνα σε σχέση με τις εξετάσεις Αγγλικής του ΚΠΓ

15. Χαρακτηριστικά διεθνών πιστοποιητικών γλωσσομάθειας για την αγγλική γλώσσα και σύγκρισή τους με τα χαρακτηριστικά του ΚΠΓ.
16. Συγκριτική παρουσίαση χαρακτηριστικών των θεμάτων όλων των ενοτήτων των εξετάσεων του ΚΠΓ στα αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά και ιταλικά
17. Γλωσσολογική περιγραφή και ανάλυση των θεμάτων για τις εξετάσεις του ΚΠΓ
18. Το προφίλ των υποψηφίων στις εξετάσεις Αγγλικής του ΚΠΓ
19. Η ποιότητα των προφορικών εξετάσεων του ΚΠΓ στην Αγγλική
20. Examiners and assessment procedures
- ✦ Examiner attitudes toward the oral test
  - ✦ Redesigning tools to help assessment and rating reliability
  - ✦ Examiner conduct and communication strategies
21. Quality of script evaluation
- ✦ Ways that script evaluators use evaluation criteria
  - ✦ Interrater reliability
  - ✦ Characteristics of scripts which have caused serious problems in inter-rater reliability
  - ✦ Candidates and the KPG exams in English. Test-taking strategies used

ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΑ, ΠΙΛΟΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

1. Πιλοτικό πρόγραμμα μαθημάτων Αγγλικής στο ΕΚΠΑ

Το 2008, το Κέντρο οργάνωσε το πρώτο πειραματικό πρόγραμμα μαθημάτων στην αγγλική γλώσσα, το οποίο απευθύνονταν σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές του ΕΚΠΑ. Κατά την υλοποίηση του προγράμματος, πραγματοποιήθηκαν, δύο κύκλοι εντατικών μαθημάτων διάρκειας 8.5 εβδομάδων το κάθε ένα (50 περίπου ώρες για το κάθε επίπεδο γλωσσομάθειας), με στόχο την προετοιμασία υποψηφίων για τις εξεταστικές περιόδους ΚΠΓ του Μαΐου και του Νοεμβρίου 2008, αντίστοιχα, για τα επίπεδα Β2 και Γ1 στην αγγλική γλώσσα.

Στο πρόγραμμα συμμετείχαν συνολικά 60 φοιτητές και φοιτήτριες, η επιλογή των οποίων έγινε με βάση την επίδοσή τους σε ηλεκτρονικό τεστ πολλαπλής επιλογής, αλλά και σε τεστ παραγωγής γραπτού λόγου, πάνω σε προσαρμοσμένα θέματα εξετάσεων του ΚΠΓ. Οι διδάσκοντες ήταν 4 και προέρχονταν από την ομάδα των επιστημονικών συνεργατών του RCEL που ασχολούνται συστηματικά με την προετοιμασία των εξετάσεων του ΚΠΓ.

Τα μαθήματα είχαν πιλοτικό και πειραματικό χαρακτήρα. Πιλοτικός χαρακτήρας: έγιναν για πρώτη φορά δοκιμαστικά, προκειμένου να αξιολογηθούν τα αποτελέσματά τους και να αποφασιστεί η πιθανή επανάληψή τους. Πειραματικός χαρακτήρας: απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή των υποψηφίων σε αυτά ήταν η δήλωση/πρόθεσή τους να λάβουν μέρος σε έρευνα που περιλάμβανε συμπλήρωση ερωτηματολογίων, συζήτηση απόψεων, καταγραφή εμπειριών και βιντεοσκόπηση.

Η φιλοσοφία των μαθημάτων ήταν μαθητοκεντρική και στους υποψηφίους δόθηκε η ευκαιρία να δουν τη διαδικασία προετοιμασίας για τις εξετάσεις γλωσσομάθειας όχι μόνο από την πλευρά του εξεταζομένου, αλλά και από την πλευρά του εξεταστή. Κλήθηκαν με άλλα λόγια να παίξουν τόσο το ρόλο του αξιολογητή (για τον προφορικό λόγο), όσο και του βαθμολογητή (για τον γραπτό λόγο). Αξιολόγησαν, δηλαδή, και αξιολογήθηκαν από τους συναδέλφους τους. Στόχο των μαθημάτων ΚΠΓ αποτέλεσε, επίσης, η εφαρμογή στρατηγικών αντιμετώπισης των θεμάτων σε καθένα από τα 4 modules ξεχωριστά, με χρήση past papers ΚΠΓ αποκλειστικά, όπου άλλα επεξεργάζονταν στην τάξη και άλλα δίδονταν ως εργασία για το σπίτι.

2. Πειραματικό πρόγραμμα μαθημάτων Αγγλικής στη δημόσια εκπαίδευση

Εφόσον τα αποτελέσματα του πρώτου προγράμματος ήταν ιδιαίτερα θετικά (το 85% των φοιτητών που παρακολούθησαν τα μαθήματα πέρασαν με επιτυχία τις εξετάσεις για την απόκτηση των πιστοποιητικών Β2 και Γ1), οργανώθηκε το δεύτερο πρόγραμμα μαθημάτων, με σκοπό τη συλλογή νέων ερευνητικών δεδομένων.

Στόχος του νέου αυτού προγράμματος είναι να προετοιμάσει υποψήφιους για τις εξετάσεις αγγλικής του ΚΠΓ σε σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αλλά και σε ΑΕΙ ή ΤΕΙ, σε διάφορες περιοχές της χώρας. Φιλοδοξία των διοργανωτών του προγράμματος είναι (α) η συγκέντρωση στοιχείων για τις στρατηγικές κατανόησης και παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου από μαθητές με πολύ διαφορετικό προφίλ αυτή τη φορά –διαφορετικών επιπέδων γλωσσομάθειας, ηλικιών και γραμματισμού– και (β) να πραγματοποιηθεί ένας *a-posteriori* έλεγχος της δυσκολίας των θεμάτων, από άποψη γλωσσική, γνωσιακή και πολιτισμικής εμπειρίας.

Στο πρόγραμμα το οποίο υλοποιείται εντός του 2009 λαμβάνουν μέρος 20 περίπου εκπαιδευτικοί σε σχολεία, ΑΕΙ ή ΤΕΙ και 200 περίπου μαθητές. Οι μισοί προετοιμάστηκαν ήδη για τις εξετάσεις περιόδου Μαΐου 2009 και οι υπόλοιποι για τις εξετάσεις της περιόδου Νοεμβρίου 2009.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1. Karavas, Kia, 2008. *Mentoring Student Teachers of English: A Handbook*. Athens: RCEL Publication Series 1, Faculty of English Studies, National and Kapodistrian University of Athens (RCEL publication series editors: Bessie Dendrinou & Kia Karavas).
2. Karavas, Kia, 2008. *The KPG Speaking Test in English: A Handbook*. Athens: RCEL Publication Series 2, Faculty of English Studies, National and Kapodistrian University of Athens (RCEL publication series editors: Bessie Dendrinou & Kia Karavas).
3. Mitsikopoulou, Bessie (επιμ.), 2008. *The KPG Writing Test in English: A Handbook*. Athens: RCEL Publication Series 3, Faculty of English Studies, National and Kapodistrian University of Athens (RCEL publication series editors: Bessie Dendrinou & Kia Karavas).
4. Dendrinou, Bessie, 2008. *The KPG Examination Battery: A Handbook*. Athens: RCEL Publication Series 4, Faculty of English Studies, National and Kapodistrian University of Athens (RCEL publication series editors: Bessie Dendrinou & Kia Karavas).
5. *DIRECTIONS in English Language Teaching and Testing*. (Ηλεκτρονικό περιοδικό το οποίο εκδίδεται και σε έντυπη μορφή. Γενικές επιμελήτριες Β. Δενδρινού και Ε. Καραβά). Τόμος 1, Νο. 1, 2008.
6. Δενδρινού, Β. & Μητσικοπούλου, Β. (επιμ.) Υπό έκδοση. *ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΛΩΣΣΟΜΑΘΕΙΑΣ: Αξιολόγηση ικανοτήτων και χρήσης ξένων γλωσσών*. Εκδόσεις Μεταίχμιο & RCEL publications.
7. Πληροφοριακό έντυπο υλικό το οποίο εκπονήθηκε στο πλαίσιο του Έργου, το οποίο περιλαμβάνει αφίσες, φυλλάδια προβολής των ενεργειών που υλοποιήθηκαν στο ΕΚΠΑ, αλλά και Οδηγούς για τα Εξεταστικά Κέντρα και τους Αξιολογητές του ΚΠΓ.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ, ΗΜΕΡΙΔΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Το Κέντρο οργανώνει:

1. Ενημερωτικές ημερίδες σχετικά με το ΚΠΓ για σχολικούς συμβούλους αγγλικής, εκπαιδευτές εκπαιδευτικών, καθηγητές αγγλικής του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα
2. Εκπαιδευτικές ημερίδες για συγγραφείς υλικού αξιολόγησης της γλωσσομάθειας
3. Συνέδρια για την ανακοίνωση αποτελεσμάτων ερευνητικών έργων που έχουν πραγματοποιηθεί με την υποστήριξή του
4. Εκδηλώσεις για την προώθηση των προϊόντων του

5. Επιστημονικές συναντήσεις με προσκεκλημένους επιστήμονες από το εξωτερικό (σημειώνεται ότι το 2008 φιλοξένησε τρεις επιστήμονες διεθνούς κύρους και συγκεκριμένα την Elana Shohamy του Πανεπιστημίου του Tel Aviv από το Ισραήλ, τον Marcel Veenman του Πανεπιστημίου του Amsterdam από την Ολλανδία και τον Jürgen Handke του Πανεπιστημίου του Marburg από τη Γερμανία). Επίσης οργανώνει επιστημονικές συναντήσεις με επιστήμονες από το εσωτερικό καθώς και επιστημονικά σεμινάρια μεταξύ των συνεργατών του Κέντρου για ενημέρωση σχετικά με το έργο τους.

ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΚΠΓ

1. Συνεντεύξεις για εκπαιδευτικά, φοιτητικά, κ.ά. περιοδικά και εφημερίδες
2. Το Κέντρο έχει αποκτήσει μια μόνιμη στήλη προώθησης της έρευνας για το ΚΠΓ, το KPG CORNER, στην εφημερίδα ELT News, η οποία εκδίδεται στην Ελλάδα και διανέμεται σε καθηγητές αγγλικής σε όλη την επικράτεια.
3. Διαλέξεις για την προώθηση των έργων του σε ΑΕΙ και άλλους εκπαιδευτικούς οργανισμούς εντός και εκτός Ελλάδας, κυρίως σε διεθνή συνέδρια.
4. Ειδικό έργο για την προώθηση του ΚΠΓ από 25 Σχολικούς Συμβούλους Αγγλικής στις περιοχές ευθύνης τους, σε καθηγητές ξένων γλωσσών και άλλους εκπαιδευτικούς, σε γονείς, σε μαθητές, κτλ.

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

Τεχνικός εξοπλισμός αποκλειστικής χρήσης του RCEL περιλαμβάνει μεταξύ άλλων:

- δέκα (10) θέσεις εργασίας
- έξι (6) τηλεφωνικές γραμμές
- εννέα (9) H/Y desktop τελευταίας τεχνολογίας με διαδικτυακή σύνδεση
- έξι (6) εκτυπωτές εκ των οποίων οι δύο (2) είναι επαγγελματικοί έγχρωμοι και τέσσερις (4) ασπρόμαυροι laser
- τρία (3) lap top τελευταίας τεχνολογίας για εργασία εντός και εκτός του Κέντρου
- ένα (1) επαγγελματικό φωτοτυπικό μηχάνημα
- ένα (1) video projector
- δύο (2) σαρωτές τελευταίας τεχνολογίας
- δύο (2) πολυμηχανήματα (fax, scanner, τηλέφωνο, κλπ.)
- μία (1) φορητή οθόνη
- δύο (2) δημοσιογραφικά μαγνητόφωνα
- μία (1) videocamera
- μία (1) ψηφιακή photcamera
- έξι μικρόφωνα «ψείρες» για ειδικές ηχογραφήσεις
- μηχάνημα equalizer?
- δύο (2) κασετόφωνα
- έναν (1) καταστροφέα
- προγράμματα Corel και Photoshop
- το πρόγραμμα «In Design» για desk top publishing βιβλίων
- τα ICAME Collection (language corpus)
- British National Corpus

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Η βιβλιοθήκη του Κέντρου δεν είναι δανειστική, αλλά εξυπηρετεί τις ανάγκες των συνεργατών του Κέντρου και περιλαμβάνει

- Εκατόν είκοσι (120) επιστημονικά βιβλία για την αξιολόγηση της γλωσσικής γνώσης και για ζητήματα ξένων γλωσσών και γλωσσικής εκπαίδευσης
- Πέντε (5) επιστημονικά περιοδικά για την Αγγλική
- Πέντε (5) σύγχρονα λεξικά αγγλικά, ελληνικά και αντιλεξικά
- Δέκα (10) βιβλία αναφοράς (κυρίως γραμματικής)

- Ποικιλία εκπαιδευτικού υλικού και μια πλήρη σειρά βιβλίων για το ΚΠΓ
- Δώδεκα διατριβές για το ΚΠΓ και γενικότερα για αξιολόγηση της γλωσσικής γνώσης

7.Δδ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΥΤΟΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Centre for **Self-Access Learning**

Το Κέντρο Αυτοεκπαίδευσης, με τον αγγλικό τίτλο Centre for **Self-Access Learning** and **Materials Production** και το λογότυπο SAL, του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας περιγράφεται και στο Παράρτημα 3.1.Α του παρόντος.

**ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ**

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΔΕΠ

(2009)

ΑΔΑΜ, ΑΔΑΜ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΜΕΑ ΓΛΩΣΣΑΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

1. Using and Teaching Idioms (1986)
2. Ο Ποιητής W. Cowper Μεταφραστής του Ομήρου: Μια Επανεκτίμηση (1987)
3. Idioms And Contexts (1989)
4. The Semantic Categorization Of Idiomatic Expressions (1992)
5. Language Idiomaticity Communication (1995)
6. Synonymity And Models Of Categorization (1998)
7. Semantic Equivalence Between English And Greek Idiomatic And Fixed Expressions (1998)
8. Η Μαγική Γλώσσα των Ελλήνων: Εννοιολογική Κατηγοριοποίηση των Ελληνικών Ιδιωματικών Φράσεων (2003)
9. The Importance of Origin and Context in Teaching and Translating Idioms (1987), Proceedings Of The First Symposium On English And Modern Greek
10. Greek Idioms In English Idiomatic Language: A collection of transparent & semi-transparent Greek Idioms in English (2006)
11. Αμφίκλεια: Χιουμοριστικές Ιστορίες από μία Ρουμελιώτικη Γωνιά (2006)
12. Τα Αριστοτελικά Κριτήρια στην Κριτική του Ομήρου παρά Ροπε (1983), Πρακτικά Παγκοσμίου Συνεδρίου «Αριστοτέλης».

ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ, ΕΛΕΝΗ, ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΜΕΑ ΓΛΩΣΣΑΣ-ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

A) ΒΙΒΛΙΑ

1. 1991 *Agent-defocusing Mechanisms in Spoken English - A Cognitive Explanation of Impersonalization*. Παρουσία 16, 208 σελίδες.
2. 1997 *From the Philosophy of Language to the Philosophy of Linguistics: On Current Theories of Linguistic Meaning*. Παρουσία 42, 255 σελίδες.
3. 2004 *Humour in Interlingual Transference*. Παρουσία 57, 280 σελίδες.
4. 2004 *The Sounds of English: Units and Patterns*. Potters Bar: JRT Systems, 289 σελ. (σε συνεργασία με τη Σ. Παγώνη-Tetlow).

B) ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

1. 2006 *Reviewing Linguistic Thought*. Berlin: Mouton de Gruyter. (σε συνεργασία με τις Σ. Μαρμαρίδου και Β. Νικηφορίδου).

Γ) ΑΡΘΡΑ

1. 1987 Towards a better understanding of English causatives. *Παρουσία*, τόμος Ε΄ 217-238.
2. 1997 Causes as reasons: Monism, metaphor and association. *Παρουσία*, τόμος ΙΑ΄-ΙΒ΄: 495-509.
3. 2000 Ethic dative: Syntax and affect. *Γλωσσολογία* 11-12: 220-256, (σε συνεργασία με τη Μ. Σηφιανού).
4. 2001 Brief service encounters: Gender and politeness. Στο Α. Bayraktaroğlu και Μ. Sifianou (επιμ.), *Linguistic Politeness across Boundaries: The Case of Greek and Turkish*. Amsterdam/Philadelphia: J. Benjamins, 241-269.
5. 2001 A cognitive approach to literary humour devices: Translating Raymond Chandler. *The Translator* 8/2: 195-220.
6. 2002 Deictic motion and the adoption of perspective in Greek. *Pragmatics* 12/3: 273-295 (σε συνεργασία με τη Β. Νικηφορίδου).
7. 2002 Το τηλεφωνικό παιχνίδι στα ελληνικά. Στο C. Clairis (επιμ.), *Recherches en Linguistique Grecque, I: Actes du 5e colloque international de linguistique grecque* (Sorbonne, 13-15 septembre 2001). Paris: L' Harmattan, 59-62 (σε συνεργασία με τη Μ. Σηφιανού).
8. 2003 Parody and perverted logic in humorous films and sitcom scripts: A GTVH based account of humorous devices. *Antares* VI, (Numar special 'Umorul'): 21-25.
9. 2003 Conversational dynamics of humour: The telephone game in Greek. *Journal of Pragmatics* 35: 741-769 (σε συνεργασία με τη Μ. Σηφιανού).
10. 2003 Γλωσσική καλλιέργεια στην Ελλάδα; Στο W. Schultz (επιμ.), *Perspectives on Language and Literature: Essays in Honour of Marios Byron Raizis*. Αθήνα: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Αθηνών, 1-29 (σε συνεργασία με τη Μ. Σηφιανού).
11. 2004 Humour theory and translation research: Proper names in humorous discourse. *Humor: International Journal in Humor Studies* 17/3: 219-255
12. 2005 Politeness in Greece: the politeness of involvement. Στο L. Hickey and M. Stewart (επιμ.), *Politeness in Europe*. Clevedon: Multilingual Matters, 263-276 (σε συνεργασία με τη Μ. Σηφιανού)
13. 2007 The importance of being Wilde. Στον τόμο *Ευεργεσθή: Τόμος χαριστήριος στον Παναγιώτη Κοντό*. Αθήνα: ΕΚΠΑ, 11-17 (σε συνεργασία με τη Β. Τσάκωνα)

14. 2007 Role reversal in comic film scripts. Στο *Γλωσσικός Περίπλους: Μελέτες αφιερωμένες στη Δήμητρα Θεφανοπούλου-Κοντού*. Αθήνα: Ινστιτούτο του βιβλίου – Α. Καρδαμίτσα, 21-27.
15. 2009 Deconstructing verbal humour with Construction Grammar. Στο G. Brône and J. Vandaele (επιμ.) *Cognitive Poetics: Goals, gains and gaps*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter, 289-314 (σε συνεργασία με τη Β. Νικηφορίδου).
16. (to appear) Construction grammar and discursal incongruity Στο G. Brône and T. Veale (επιμ.) *Cognitive Linguistics Meets Humour Research: Current trends and new developments*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter. (σε συνεργασία με τη Β. Νικηφορίδου).

Δ. ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΑΡΘΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

1. 2005 Η φωνητική της Αρχαίας Ελληνικής. Άρθρο (συνοδευόμενο από ακουστικό υλικό) για την *Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα* του Κέντρου για την Ελληνική Γλώσσα.
2. 2008 Λήμματα για την σημασιολογία στο ηλεκτρονικό λεξικό γλωσσολογικών όρων της *Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα* του Κέντρου για την Ελληνική Γλώσσα.

Ε. ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΝ

2003-4 Επιμέλεια της μετάφρασης στην Αγγλική άρθρων του τόμου *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας* (ενότητες Θεωρητικής και Ιστορικής Γλωσσολογίας) του Κέντρου για την Ελληνική Γλώσσα. Cambridge: CUP

ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΟΥ, ΑΣΠΑΣΙΑ, ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΜΕΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

A) ΒΙΒΛΙΑ

- 1) Discourses of Power and Truth in Wycherley's Drama. Seagull Publications: Αθήνα 1991. 150 σελ..
- 2) Congreve and the Politics of Comedy. Παρουσία. Σειρά Αυτοτελών Δημοσιευμάτων, αριθ. 35, Αθήνα 1997. 160 σελ.
- 3) Female Sexual Transgression in Jacobean Tragedy. ΕΚΠΑ: Αθήνα 2002. 260 σελ..

B) ΑΡΘΡΑ

- 4) "Language in Waiting for Godot," Journal of Beckett Studies 8 (1982): 45-57.
- 5) "Η Διάσπαση του Εγώ και Η Τελευταία Ταινία του Κράπ," Λογοτεχνικός Πολίτης 68 (1984): 70-74.
- 6) Επιμέλεια του αφιερώματος του Διαβάζω (τεύχος 115, Μάρτιος 1985) στον Samuel Beckett.
- 7) "Ένας Εχθρός του Λαού : Άτομο και Κοινωνία στον Ιψεν," Διαβάζω 181 (1987): 32-36.
- 8) "Clytaemnestra and the Duchess of Malfi: Female Aberration in Aeschylus and Webster," Working Papers in Linguistics and Literature, eds. A. Kakouriotis and R. Parkin-Gounelas (Thessaloniki: Aristotle University of Thessaloniki, 1989): 239-52.
- 9) "Ακινήσια και Λόγος στο θεατρικό έργο του Μπέκετ," Δρώμενα 13 (1990): 20-26.
- 10) "Pygmalion, or the Story of an Impossible Seduction," Yearbook of English Studies, Eds. Jina Politi and Ruth Parkin-Gounelas (Thessaloniki: Aristotle University of Thessaloniki, 1990): 155-73.
- 11) «Νέα Δείγματα Γραφής στο Νεοελληνικό Θέατρο: Ο Κήπος των Χωρισμένων Εραστών του Σ. Λύτρα», Ο Πολίτης 107 (1990): 50-56.
- 12) "Not I : An Aborted Autobiography," Journal of Dramatic Theory and Criticism 8 (1993): 49-59.
- 13) "The Dialectics of Space in Synge's The Shadow of the Glen," Modern Drama 36 (1993): 409-19.
- 14) "Mental Illness and the Problem of Female Identity in Ibsen," Madness in Drama, ed. James Redmond, Themes in Drama 15 (Cambridge: Cambridge UP, 1993): 65-92.
- 15) "Willmore's 'edifying Doctrine' and Sexual Transaction in Aphra Behn's The Rover (Part I)," Logomachia: Forms of Opposition in English Language and Literature, ed. E. Douka-Kabitoglou (Thessaloniki: Aristotle University of Thessaloniki, 1994): 349-61.
- 16) "Gender and the Circulation of Money and Desire in Wycherley's The Plain-Dealer," Restoration 18 (1994): 27-36.
- 17) "Patriarchal Tactics of Control and Female Desire in Wycherley's The Gentleman Dancing-Master and The Country Wife," Texas Studies in Language and Literature 37 (1995): 115-26
- 18) «Anti-Realist Trends in Modern Greek Drama, 1965-1980,» Modern Greek Studies Yearbook, vol. 12/13 (Minneapolis: University of Minnesota, 1996-1997): 303-14.
- 19) "A Trip to Scarborough: Or, How "To Undergo a Bungling Reformation,» Bulletin de la société d' études Anglo-Américaines des XVIIe et XVIIIe siècles. 50 (Juin 2000): 325-37.

- 20) “’Tis Pity That When Laws Are Faulty They Should Not Be Mended or Abolish’d: Authority, Legitimation, and Honor in Aphra Behn’s *The Widdow Ranter*,” *Papers on Language and Literature*. 38 2 (Spring 2002): 137-66.
- 21) “’This thing was only designed for show and form’: The Vicissitudes of Resemblance in Congreve’s *Incognita*.” *Journal of the Short Story in English* 39 (2002): 23-40.
- 22) “Rewriting King Oedipus: Berkoff’s Back to the Womb.” Τόμος προς Τιμήν του Καθηγητή Μάριου Βύρωνα Ραιζή, Φθινόπωρο 2002. 107-21.
- 23) “Class and Gender Destabilisation in Webster’s *The Devil’s Law-Case*,” *Cahiers Elisabethains*. 63 (Avril 2003): 71-80.
- 24) «Ο Άμλετ και γιατί ακόμα μας αφορά.» Διαβάζω. 3 (2004): 91-96
- 25) “Love for Love: Patriarchal Politics versus Love.” *Restoration* 30.2 (2006): 39-55.
- 26) «Ιακωβιανή τραγωδία, υποκείμενο και αντίσταση.» Κοινωνική θεωρία και πολιτική ευθύνη: Συντροφικό αντιχάρισμα στο Νίκο Πετραλιά. Μ. Αγγελίδης, Δ. Γράβαρης και Δ. Σακκάς (επιμ.). Αθήνα: Gutenberg, 2008. σελ. 67-81
- 27) Επίμετρο Άφρα Μπεν. Ορουνόκο ή ο σκλάβος πρίγκιπας. Μεταφ. Γ. Κονδύλης. Αθήνα: Μαΐστρος 2008. σελ.189-206.
- 28) “The Hobbesian Other in Congreve’s Comedies,” *Restoration and Eighteenth-Century Theatre Research* 23.1 (2008): 68-81.

Γ) ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ:

- Yannis Xanthoulis. *I epohi ton kafedhon*. *WLT* 67, 2 (Spring 1993): 417.
- Lefteris Kypreos. *O meghalos dhefteros*. *WLT* 67, 3 (Summer 1993): 645.
- Kostas Hatziarghyris. *O tromos tou ipallilou ke alla dhiighimata*. *WLT* 69, 1 (Winter 1995): 195.
- Manolis Korres. *O Midhas ehi aftia ghaidharou: To patari*. *WLT* 69, 1 (Winter 1995): 196.
- Dhidho Sotiriou. *Theatro*. *WLT* 69, 4 (Autumn 1995): 840.
- “New Edition of Shadwell,” *The European English Messenger*, 7. 2 (Autumn 1998): 60-61.
- “G. Philippou Pierides, *Tetralogy of the Times: Stories of Cyprus*,” *Modern Greek Studies Yearbook*, vol. 14/15 (Minneapolis: University of Minnesota, 1998-1999): 498-500.
- «Ο Άδικος Χαμός του Κρίστοφερ Μάρλοου», *Ενθέματα*, ΑΥΓΗ (17 Σεπτεμβρίου 2000)
- The Woman Turned Bully*. Ed. By Maria Jose Mora, Manuel J. Gomez-Lara, Rafael Portillo, and Juan A. Prieto-Pablos. Barcelona: Publicacions i Edicions Universitat de Barcelona, 2007. *The European English Messenger*. 18.1 (Spring 2009): 83-84.

ΓΕΡΜΑΝΟΥ, ΜΑΡΩ, ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΜΕΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

A) Βιβλία

1. *Re-Reading Shakespeare: Post-War Approaches*. Περιοδικό Παρουσία. Σειρά αυτοτελών δημοσιευμάτων, αρ. 19. Athens, 1992. 213 σελ.
2. *Remembrance of Things Past: The Second World War in the British Alternative Theatre*. Περιοδικό Παρουσία. Σειρά αυτοτελών δημοσιευμάτων, αρ. 36. Athens, 1996. 195 σελ
3. Το Ακατονόμαστο θέατρο του Σάμουελ Μπέκετ: Μνήμη, αλήθεια, εξουσία. *Αθήνα, εκδ. νήσος, 2007. 200 σελ.*

B) Επιμέλειες

4. Σε συνεργασία με το Δημήτρη Καρύδα. *Ξαναδιαβάζοντας τον Μπέρτολτ Μπρεχτ: Αισθητική, Πολιτική, Ιστορία. Σύγχρονα Θέματα* 71-72 (1999): 45-137.

Γ) Άρθρα

5. Introduction. *A Break in Berlin*. By Roger Howard. Colchester, Theatre Action P, 1980. 2-8. Αναδημοσιεύτηκε με τον τίτλο “Roger Howard’s *A Break in Berlin: The Play and its Production*,” στο *Contradictory Theatres*, ed. Leslie Bell. Colchester: Theatre Action P, 1984. 11-28.
6. “Brecht and the English Theatre.” *Brecht in Perspective*. Eds. Graham Bartram and Anthony Wayne. London: Longman, 1982. 208-23.
7. “On Steve Gooch’s Landmark” *Contradictory Theatres*, ed. Leslie Bell. Colchester: Theatre Action P, 1984. 1-10
8. «Αυτονομία και Υποκείμενο: Το Παιχνίδι των Αντιθέσεων στη *Δούκισσα του Μάλφου*». *Εκκόκλημα* 15 (1987): 55-57.
9. «Οι Αδελφές του Σαίξπηρ: Θεματολογία Γυναικών Συγγραφέων». *Δρώμενα* 13 (1990): 120-27.
10. “Authorship, Textuality and Intertextual Perspectives in the Theatre”: The Case of Shakespeare.” *Γράμμα/Gramma* 2 (1994): 61-76.
11. “A Silent Body in Search of a Voice. A Reading of Beckett’s *Not I*.” *Παρουσία* 10 (1994): 215-2
12. “History, Politics and Drama in Brenton’s *Hess Is Dead (HID)*.” *Arbeiten aus Anglistik und Amerikanistik* 23. 2 (1998): 229-238
13. «Ο Κριτικός στο Αγγλικό Θέατρο». *Θεατρογραφίες* 2 (1998): 6-12
14. “The Decline of Master Narratives: History in the English Alternative History.” *Memory, History and Critique. European Identity at the Millenium. Proceedings of the Fifth Conference of the International Society for the Study of European Ideas*. CD-ROM. Eds. Frank Brinkhuis and Sascha Talmar. Utrecht: The University for Humanist Studies/ISSEI, 1998. 4 pages.
15. “History, Politics and the Subject in a Postcommunist World: The Case of Barker’s *Fair Slaughter*.” *East-Central European Traumas and a Millennial Condition*. Eds. Z. Bialas and W. Krajka. East European Monographs Boulder, 1999.151-163.
16. Σε συνεργασία με το Δημήτρη Καρύδα. «Εισαγωγικό Σημείωμα » και «Χρονολόγιο Μ. Μπρεχτ». *Σύγχρονα Θέματα* 71-72 (1999): 45-53

17. «Ιστορικοποίηση: Αναίρεση και επιβίωση», *Σύγχρονα Θέματα* 71-72 (1999): 103-108.
18. “Brian Friel and the Scene of Writing. Reading *Give Me Your Answer, Do!*.” *Modern Drama* 46. 3 (Fall 2003): 470-81.
19. “An American in Ireland. The Representation of the American in Friel’s Work.” *Comparative Drama* 38. 2,3 (Summer/Fall 2004): 259-76.

Δ) Βιβλιοκρισίες

20. *I ektelestes* του Yiorgou Skourti.. *WLT* 64. 3 (Summer 1990): 508.
21. *Peripiitis fiton* του Pavlou Matesi.. *WLT* 64. 4 (Autumn 1990): 680-81.
22. *Apirotan ke Tourkon* της Isminis Kapandai.. *WLT* 66. 1 (Winter 1992): 177.
23. *Konstandinos ke Eleni, Angela, Thanatos tou Vasilikou Epitropou* του Yiorgou Sevastikoglou.. *WLT* 67 (Spring 1993): 417.
24. *Ande yia* του Thanasi Papageorgiou.. *WLT* 67. 3 (Spring 1993): 645-46.
25. *Ekdromes me tis files* της Angelas Kastrinaki.. *WLT* 68. 2 (Spring 1994): 403.
26. *Taxidi stin Alexandroupoli* του Alexandrou Kodsmatopoulou. *WLT* 69. 3 (Summer 1995): 624.
27. Το Ararat Astracti: Afigisi Koudrou Aghonisti του Nikoθ Kasdhaghli. *WLT* 69. 3 (Summer 1995): 624.
28. *Το ζωντανό θέατρο. Δοκίμιο για τη σύγχρονη σκηνή* της Ελένης Βαροπούλου. *Σύγχρονα Θέματα* 84 (Απρίλιος 2004): 90-92.
29. *Brian Friel’s Dramatic Artistry. ‘The Work Has Value.’* Επιμ. Donald E. Morse, Cisilla Bertha and Maria Kurdi. *Comparative Drama* 41.1 (Spring 2007): 126-129.
30. *Making Theatre in Northern Ireland. Through and Beyond the Troubles* του Tom Maguire. *Comparative Drama* 41.3 (Fall 2007): 379-383.

ΓΙΑΝΝΗ, ΜΑΡΙΑΝΘΗ, ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΜΕΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

A. ΒΙΒΛΙΑ

1. The Faerie Queene and the Greek Romances. Αθήνα: Σαριπόλειος Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Αθηνών, 1992. Αριθ. 80. 198 σελ.
2. Sense of a Self: Subjectivity and Language in John Donne's Songs and Sonnets. Athens: Gnosis Press, 1992. 162 σελ.
3. Shakespeare's Travels: Greek Representations of Hamlet in the 19th Century. Σειρά μονογραφιών Πανεπιστημίου Αθηνών, αριθ. 66. Αθήνα: Παρουσία, 2005. 301 σελ.
4. Αμλέτος, τραγωδία Σαικσπήρου: Εμμετρος μετάφρασις Ιακώβου Πολυλά. Πρόλογος-φιλολογική επιμέλεια, Μάρα Γιαννή. Αθήνα: Ιδεόγραμμα, 2000. 351 σελ.
5. Ουίλλιαμ Σαίξπηρ, Ο Βασιληάς Ληρ: Μετάφραση – Εισαγωγή Κωνσταντίνου Θεοτόκη. Εισαγωγική μελέτη και φιλολογική επιμέλεια, Μάρα Γιαννή. Αθήνα: Ιδεόγραμμα, 2005. 230 σελ.

B. ΑΡΘΡΑ

6. "The Elizabethan View of the Greek Romances." Ελληνικά (Ινστιτούτο Βαλκανικών Σπουδών), 34 (1982-83), 43-55.
7. «In Memoriam: Tennyson's Divine Comedy." Νέα Εστία 114 (1983), 1218-24.
8. "Doubles in Medieval Literature." Αριάδνη (Πανεπιστήμιο Κρήτης), 3 (1985), 142-52.
9. "Ρομαντικές και αντι-ρομαντικές θέσεις στην κριτική του Eliot." Λέξη 43 (1985), 318-25.
10. «Η Ελλάδα του James Merrill: Πρόσωπα και πράγματα." Διαβάζω 240 (1987), 34-39.
11. "Η 'διασπασμένη ευαισθησία: Ο μύθος ενός κριτικού όρου.'" Νέα Εστία 126 (1989), 1559-65.
12. «Η ελληνική παράδοση στη λογοτεχνία της Αναγέννησης.» Παλήμνιστον. Βικελαία Βιβλιοθήκη. 9/10 (1989), 71-89.
13. «Όνειρο καλοκαιρινής νύχτας και πραγματικότητα.» Διαβάζω 240 (1990), 53-59.
14. "The Allegory of the Sea in Spenser's Faerie Queene". Παρουσία (1992), 205-18.
15. "Deconstructing Chaucer's Irony: Courtly Love in Troilus and Cressida." Επετηρίς Πανεπιστημίου Αθηνών (1986-91), 1992. 82-89.
16. "Tristram Shandy." Beta (April, 1993), 33-35.
17. "Re-reading the Canon: Transhistoricity with a Difference." Moving the Borders Επιμ. M. Bignami και C. Patey. Μιλάνο: Unicopli, 1996. Σελ. 177-181.
18. «Ελλάδα, Ιστορία, και οι επιστολές του Byron.» Λόρδου Μπάϋρον: Επιστολές από την Ελλάδα. Μετ. Δ. Κούρτοβικ. Αθήνα: Ιδεόγραμμα, 1997. Σελ. 343-367.
19. «Στα όρια της γραφής». Αντί 711 (14 Απριλίου 2000). 59-61. (Άρθρο βιβλιοκριτικής)

20. “Ben Jonson: The Limits of Tradition” Επετηρίς Πανεπιστημίου Αθηνών. Τομ. ΛΕ´ (2003-2004). 267-280.
21. «Η ‘εθνικοποίηση’ του Σαίξπηρ.» Διαβάζω 449 (2004), 107-112.
22. «Ο Ιάγος του Φώτου Πολίτη.» Θέματα Λογοτεχνίας 27 (2004), 104-123.
23. «Shakespeare and the Greeks: A Hundred Years of Negotiations.» Shakespeare Yearbook 14. Ed. Douglas Bruce. Lewiston: The Edwin Mellen Press, 2004. 193-214.
24. “Η μετάφραση του Βασιληά Ληρ από τον Κωνσταντίνο Θεοτόκη.» Ο Βασιληάς Ληρ: Μετάφραση – Εισαγωγή Κωνσταντίνου Θεοτόκη. Εισαγωγική μελέτη και φιλολογική επιμέλεια, Μάρα Γιαννή. Αθήνα: Ιδεόγραμμα, 2005. 9-33.
25. «Τα μυθιστορήματα της Doris Lessing.» Κριτικό άρθρο-ομιλία στην έκδοση του Πανεπιστημίου Αθηνών Επίσημοι Λόγοι 1997-2000. Αθήνα, 2006.
26. “Shakespeare and the Audiences of the Greek Travelling Actors.” Shakespeare Worldwide and the Idea of an Audience. Gramma. Vol. 15 (2007). 175-192.

Γ. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

1. Roland Greene. Post Petrarchism: Origins and Innovations of the Western Lyric Sequence. Princeton: Princeton University Press, 1991. 292 pages. Journal of Modern Literature 19 (1991-92), 420-421.
  2. Krontiris, Tina [Κροντήρη, Τίνα]. Ο Σαίξπηρ σε καιρό πολέμου, 1940-1950 [Shakespeare in Wartime, 1940-1950]. Athens: Alexandria, 2007 (pp 221). ISBN 978-960-221-368-1. 239-242.
- Οι παρακάτω βιβλιοκρισίες δημοσιεύτηκαν στο World Literature Today:
3. Eleni Ladhia. Poites ke archaia Elladha. Athens: Ekdhosis ton filon, 1983. 157 pages. WLT, 58 (1984), 644.
  4. Kostoula Mitropoulou. Ο Pangos. Athens: Gnosi, 1984. 157 pages. WLT, 59 (1985), 468.
  5. Nikos Tsiforos. To tyhero mou asteri. Athens: Ermis, 1985. 188 pages. WLT, 3 (1986). Athens: Ermis, 1985. 188 pages. WLT, 3 (1986), 504.
  6. Tellos Agras. Kritika. Vol. 3. Kostas Stergiopoulos, ed. Athens: Ermis, 345 pages. WLT, 4 (1986), 669-70.
  7. Stella Voyatzoglou. I syngatikos. Athens: Kedhros, 1987. 120 pages. WLT, 1988.
  8. Alexandros Kotzias. Iaguaros. Athens: Kedhros. 1987. 146 pages. WLT 2 (1988), 319.
  9. Maro Douka. Lefkes Asaleftes. Athens: Kedhros, 1988. 213 pages. WLT, 4 (1989). 717.
  10. Kostas Papageorgiou. I yenia tou `70. Athens: Kedhros, 1989. 148 pages. WLT, 4 (1990), 681-82.
  11. Vassiliki Papayanni. Kyranos. Athens: Nefeli, 1990. 219 pages. WLT, 66, 1 (1992).
  12. Kostas Arkoudeas. To palio dherma tou fidhiou. Athens: Kedhros, 1992. 173 pages. WLT, 68.

13. Kostis Gismoulis, Mia nihta me tin kokkini. Athens: Kedros, 1995. 140 pages. WLT, 70 (1996), 1002.
14. Telemachos Kotzias. To Telefteo Kanarini. Athens: Kedros, 1995.

Δ. ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

1. «Η γλώσσα παίρνει δύο δρόμους.» Γκάρυ Σνάιντερ Η ποιητική και η πολιτική του τόπου. Επιμ. Λιάνα Σακελίου-Σούλτζ. Αθήνα: Οδυσσέας, 1998. Σελ. 169-76.
2. Raymond Carver. “Καθεδρικός ναός.» Made in USA. Ανθολογία Αμερικανικού διηγήματος (1950-1990). Επιμ. Ρ. Κριστ, Θ. Στραβέλης. Αθήνα: Απόπειρα
3. Raymond Carver. “Χρυσή βροχή.» Made in USA. Ανθολογία Αμερικανικού διηγήματος (1950-1990). Επιμ. Ρ. Κριστ, Θ. Στραβέλης. Αθήνα: Απόπειρα

ΑΡΘΡΑ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ

- 1991. *Directness and Indirectness in the Discourse of Male and Female Intruders*. (Συνεργασία με την Ελένη Χαβιαρά-Κεχαΐδου). Working Papers in Language, Gender and Sexism, Vol. 2, No. 1, 1992, *Women at Talk: Gender Differences (A Publication of the AILA Commission on Language and Gender)*, pp. 21-38.
- 1991. *Sex-Fair Language Education and the Teaching of English as a Foreign Language*. Αθήνα: Ε.Ε.Φ.Σ.Π.Α., Τόμος ΚΘ' (1986-1991), σελ. 99-124.
- 1992. *The EFL Textbook: Educating the Language Student*. Revue de Phonetique Appliquee, Universite de Mons Hainaut, Belgique, 1992: 103-104, pp. 129-43.
- 1994. *The Case of Task Way English: Alternative Gender Constructions in EFL Textbooks*. Interview. (Σε συνεργασία με τη Αίλη Χουλιαράκη). Στο J. Sunderland (επιμ.). Exploring Gender. Questions and Implications for Foreign Language Education. London. Prentice Hall, σελ. 121-128.
- 1995. *Η εκμάθηση της ξένης γλώσσας και η ανάπτυξη κοινωνιογλωσσικών δεξιοτήτων για διαγλωσσική επικοινωνία*. Actes du Colloque International Enseignement des Langues et Comprehension Europeene. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών & Association pour le Rayonnement des Langues Europeenes, σελ. 55-64.
- 1995. *Foreign Language Textbook Discourse and the Pedagogization of the Learner*. Στο J.E. Alatis, C.A. Straehle, B. Gallenberger and M. Ronkin (επιμ.). Linguistics and the Education of Language Teachers: Ethnolinguistic, Psycholinguistic and Sociolinguistic Aspects. Washington, D.C.: Georgetown University Press, σελ. 55-71.
- 1996. *Ξενογλώσση εκπαιδευτική πολιτική: Αναπαραγωγή της ιδεολογίας του γλωσσισμού*. Πρακτικά της Ημερίδας 'Ισχυρές' – 'ασθενείς' γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Όψεις του γλωσσικού ηγεμονισμού. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, σελ. 163-174.
- 1996. *Planning Foreign Language Education: Planning Hegemony*. Στο Emilia Ribeiro Pedro (επιμ.) Proceedings of the First International Conference on Discourse Analysis. Lisboa: Edicoes Colibri, σελ. 255-268.
- 1997. *Giving Street Directions: The Silent Role of Women*. Στο Adam Jaworski (επιμ.). Silence: Interdisciplinary Perspectives (σε συνεργασία με την Emilia Ribeiro Pedro). The Hague: Mouton, σελ. 215-238.
- 1997. *Pratica ideologica em textos pedagogicos no ensino do Ingles como lingua estrangeira*. Στο Emilia Ribeiro Pedro (επιμ.). Analise Critica do Discurso. Lisboa: Caminho (Colecao Universitaria, Serie Linguistica), σελ. 225-260.
- 1998. *Una aproximacion politica a la planificacion de la ensenanza de lenguas extranjerias en la Union Europea*. Στο Luisa Martin Rojo και Rachel Whittaker (επιμ.) Poder – decir o el poder de los discursos. Madrid: Arrefice Producciones, S.L. και Ediciones de la Universidad Autonoma de Madrid, σελ. 149-168.
- 1999. *Η αντιφατική υποκειμενικότητα του διδασκάλου της αγγλικής*. Στο Α.-Φ. Χριστίδης (επιμ.) 'Ισχυρές' – 'ασθενείς' γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Όψεις του γλωσσικού ηγεμονισμού. Τόμος II. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, σελ. 718-727 (στον ίδιο τόμο και στην αγγλική γλώσσα, με τίτλο *The conflictual subjectivity of the ELT practitioner*, σελ. 711-717).
- 2000. *Foreign language education for multilingual and intercultural communication*. Conference Report: Strategies for the Promotion of Linguistic Diversity in Europe. Ηλεκτρ.

Έκδοση: www.promotietalen.nl/Engels/bp1_en.htm.

- 2001. **Πολυγλωσσία και ετερογλωσσία στην Ευρώπη: Πρόκληση για εναλλακτικούς τρόπους εκπαίδευσης στην Ευρώπη.** Στο Α.-Φ. Χριστίδης (επιμ. σε συνεργασία με Μ. Αραποπούλου) Γλώσσα, Γλώσσες στην Ευρώπη (Langue, Langues en Europe). Αθήνα και Θεσσαλονίκη: ΥΠΕΠΘ & Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, σελ. 25-34 (στον ίδιο τόμο και στην αγγλική γλώσσα, με τίτλο **Plurilingualism and heteroglossia in Europe: The challenge for alternative modes of language education**, σελ. 71-78).
- 2001. **Linguoracism in European Foreign Language Education Discourse.** Στο Martin Reisigl & Ruth Wodak (επιμ.) The Semiotics of Racism: Approaches in Critical Discourse Analysis. Vienna: Passagen Verlag, σελ. 177-198.
- 2001. **European Discourses of Homogenisation within the discourse of Language Planning.** Στο Eliza Kitis (επιμ.) The Other Within. Vol. II: Aspects of Language and Culture. Θεσσαλονίκη: Athanasios A. Altizis (ISBN 960-91636-1-0), σελ. 23-36.
- 2001. **Redesigning public document texts: Reconstructing social relations.** (Σε συνεργασία με τη Sophia A.S. Marmaridou). Folia Linguistica: Acta Societatis Linguisticae Europaeae, XXXV/1-2 (Mouton de Gruyter, ISSN 0165-4004), σελ. 183-96.
- 2002. **The marketisation of (counter)discourses of English as a global(ising) Language.** In Mary Kalantzis, Gella Varnava-Skoura and Bill Cope (Eds.) Learning for the Future: New Worlds, New Literacies, New Learning, New People. *theUniversityPress.com* (Australia): Common Ground Publishing, σελ. 241-255.
- 2003. «21^{ος} αιώνας: Κοινωνικοπολιτικές αλλαγές και νέες μορφές επικοινωνίας». Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου του ΕΚΠΙΑ (σε συνεργασία με το ΥΠΕΠΘ για το Έτος Γλωσσών 2001), με τίτλο «Γλώσσα και Πολιτισμός». Αθήνα: Εκδόσεις Γκέλμπεσης, σελ. 71-97.
- 2003. **Η αγοραιοποίηση του λόγου της αγγλικής ως γλώσσας «παγκόσμιας», ως γλώσσας της παγκοσμιοποίησης.** Στο Τζέλλα-Βαρνάβα-Σκούρα (επιμ.) Ερευνητικές Οπτικές, Εκπαιδευτικές Προοπτικές. Αθήνα (Διάθεση: ΤΕΑΠΗ, Ναυαρίνου 13^Α, Αθήνα 10680), σελ. 233-250.
- 2003. **Προγραμματισμός κοινωνικής και εκπαιδευτικής γλωσσικής πολιτικής.** Γλωσσολογία / Glossologia. Τόμος 15, Αθήνα: Leader Books, σελ. 35-43.
- 2004. **Πολυγλωσσικός γραμματισμός στην Ε.Ε.: Εναλλακτικά προγράμματα ξενόγλωσσης εκπαίδευσης.** Στο Β. Δενδρινού και Β. Μητσικοπούλου (επιμ.) Πολιτικές Γλωσσικού Πλουραλισμού και Ξενόγλωσση Εκπαίδευση στην Ευρώπη / *Policies of Linguistic Pluralism and the Teaching of Languages in Europe*. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο και Πανεπιστήμιο Αθηνών, σελ. 47-59 (στον ίδιο τόμο και στην αγγλική γλώσσα, με τίτλο **Multilingual literacy in the EU: Alternative discourse in foreign language education programmes**, σελ. 60-70).
- 2004. **Ideologías conflitantes em discursos de resistencia a hegemonia do ingles.** (μεταφ., Tirza Myga Garcia; supervisão; Fábio Lopes da Silva). Στο Fabio Lopes da Silva & Kanavanillil Rajagopalan (επιμ.) A Linguística que nos faz falhar: Investigação critica. Sao Paulo, Brasil: Parabola.
- 2004. **Linguistic diversity vs. national language protectionism: Language planning in action in Greece.** Paper delivered at the annual conference of the European Federation of National Institutes for Language (Stockholm, Sweden). Appears electronically at: <http://www.eurfedling.org>.
- 2004. **Ideologias conflitantes em discursos de resistência à hegemonia do inglês** [Conflicting ideologies in discourses of resistance to the hegemony of English]. Fabio Lopes da Silva & Kanavillil Rajagopalan (eds.) A lingüística que nos faz falhar. Investigaçao crítica.

Sao Paolo, Brazil: Parabola Editorial (2004), pp. 53-58.

- 2005. **Πιστοποίηση της γνώσης ξένων γλωσσών: Πολυγλωσσία και πολλαπλογλωσσία.** Εθνικές Γλώσσες και Πολυγλωσσία: Ελληνικές Πρωτοβουλίες. Αθήνα-Θεσσαλονίκη: ΥΠΕΠΘ (Διεύθυνση Διεθνών Εκπαιδευτικών Σχέσεων) και Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, σελ. 51-56 (στον ίδιο τόμο και στα γαλλικά με τίτλο **La certification de la connaissance de langues étrangères: Multilinguisme et plurilinguisme**, σελ. 95-100).
- 2006. **Mediation in communication, language teaching and testing.** *Journal of Applied Linguistics*, No. 22, Θεσσαλονίκη: Ελληνική Εταιρία Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας, σελ. 9-34.
- 2007. **Μελέτη της γλώσσας και (αντι)οικολογική συνείδηση.** *Γλωσσικός Περίπλους*. (Επιμ. Τομέας Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών). Αθήνα: Ινστιτούτο του Βιβλίου Α. Καρδαμίτσα, σελ. 55-87.
- 2007. **Ο λόγος της φτώχειας.** *Θέρμη και φως, Αφιερωματικός τόμος στη μνήμη Α.-Φ. Χριστίδη*, επιμ. Μ. Θεοδωροπούλου. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, σελ. 394-424.
- 2008. **Introduction: Theorizing New English(es). The double contingency of postcoloniality and globality** (σε συνεργασία με τις Μ. Καραβαντά και Β. Μητσκοπούλου). Στο ειδικό τόμο του *European Journal of English Studies*, Vol. 12/1, σελ. 1-14 (Εκδόσεις Taylor & Francis του εκδοτικού οίκου Routledge).
- 2008. **Απάντηση Νο. 3** στο άρθρο του Robert Phillipson με τίτλο **Lingua franca or lingua frankensteinia? English in European integration and globalization**, στο περιοδικό *World Englishes*, 27/2 (του εκδοτικού οίκου Blackwell).
- 2008. **Los discursos que moldean la subjetividad periférica del docente de inglés como lengua extranjera.** Στο *Educación y Pedagogía*, Vol. XX, Μάιος-Αύγουστος, 2008 περιοδική έκδοση του Πανεπιστημίου της Antioquia, στην Κολομβία.
- 2009. **Language issues and language policies in Greece.** Στο *National and European Language Policies*, επιμ. Gerhard Stickel, Φρανκφούρτη, Νέα Υόρκη, Οξφόρδη & Βιέννη: Peter Lang, σελ. 53-70 (σε συνεργασία με τη Μαρία Θεοδωροπούλου).

Υπό δημοσίευση

- **Testing and teaching Mediation.** *Directions*, η περιοδική έκδοση του Κέντρου Έρευνας για την Αγγλική: Research Centre for English Language Teaching, Testing and Assessment.

BIBΛΙΑ, ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- 1992. **Pedagogic Issues in Foreign Language Teaching.** (επιμ. σε συνεργασία με τον Α. Ουζούνη). Αθήνα: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Αθηνών.
- 1992. **The EFL Textbook and Ideology.** Athens: N.C. Grivas Publications.
- 1999. **Γλωσσικός Υπολογιστής.** Περιοδική Έκδοση του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας. 1^{ος} Τόμος. (Διεύθυνση Έκδοσης και Σύνταξης).
- 2000. **Γλωσσικός Υπολογιστής.** Περιοδική Έκδοση του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας. 2^{ος} Τόμος. (Διεύθυνση Έκδοσης και Σύνταξης).
- 2000. **Readings in Language and Ideology** (επιμ.). Αθήνα: Εκδόσεις του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- 2001. **The Politics of ELT.** Αθήνα: Εκδόσεις του Πανεπιστημίου Αθηνών.

- 2001. *Language Education and Foreign Language Pedagogy: The Politics of ELT*. Αθήνα: Εκδόσεις του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- 2002. *Issues in the Didactics of Languages*. Αθήνα: Εκδόσεις του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- 2002. *Practices of English language Teaching*. Αθήνα: Εκδόσεις του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- 2004. *Applied Linguistics Reader and Workbook*. Αθήνα: Εκδόσεις του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- 2003. *The Hegemony of English* (σε συνεργασία με τον Donald Macedo και την Παναγιώτα Γούναρη). Boulder, Κολοράντο: Paradigm Publishers. (Στο βιβλίο απονεμήθηκε το βραβείο 2004 της Αμερικανικής Εταιρείας Εκπαιδευτικών Σπουδών στις Η.Π.Α.).
- 2004. *Πολιτικές Γλωσσικού Πλουραλισμού και Ξενόγλωσση Εκπαίδευση στην Ευρώπη*. [Policies of Linguistic Pluralism and the Teaching of Languages in Europe]. Επιστημονική επιμέλεια δίγλωσσου τόμου, σε συνεργασία με τη Β. Μητσκοπούλου). Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο και Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- 2005. *Lengua, Ideología y Poder: La hegemonía del inglés* (σε συνεργασία με τον D. Macedo & P. Gounari). Crítica y Fundamentos 4. Barcelona: Editorial Graó.
- 2006. *A Hegemonia da Lingua Inglesa* (σε συνεργασία με τον D. Macedo & P. Gounari). Lisboa: Edicoes Pedago.
- 2008. *New Englishes*. Επιμέλεια ειδικού τεύχους του περιοδικού *European Journal of English Studies* του εκδοτικού οίκου Routledge (με την Μ. Καραβαντά και την Β. Μητσκοπούλου).

Σε προετοιμασία

- Δεύτερη, εμπλουτισμένη έκδοση του βιβλίου *The Hegemony of English*. Paradigm Publishers (με εισαγωγή του Robert Phillipson).
- Μετάφραση και έκδοση της δεύτερης και εμπλουτισμένης έκδοσης του βιβλίου *The Hegemony of English*. Paradigm Publishers, στην ελληνική γλώσσα.
- *Εξετάσεις Γλωσσομάθειας: Αξιολόγηση Ικανοτήτων Χρήσης Ξένων Γλωσσών*, Διδακτικό σύγγραμμα. Εκδόσεις Μεταίχμιο και Πανεπιστημίου Αθηνών (επιμέλεια συγγράμματος με τη Β. Μητσκοπούλου, επιστημονική επιμέλεια δική μου)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

- Επιστημονική σειρά του Προγράμματος ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ. Υπεύθυνη της σειράς εκδόσεων με την Σ. Βοσνιάδου
  - ⇒ Τόμος 1: *Φεμινιστικές παρεμβάσεις στις σύγχρονες επιστήμες: Μωσαϊκό παραδειγμάτων*. Επιστημονική επιμέλεια και πρόλογος: Β. Δενδρινού, Φιλολογική επιμέλεια, μετάφραση, εισαγωγή: Ευγενία Σηφάκη
  - ⇒ Τόμος 2: *Το φύλο, το σώμα και η έμφυλη διαφορά: Η συνάντηση δικαίου και κοινωνικής προβληματικής*. Επιμέλεια, συντονισμός και εισαγωγή: Μ. Μαροπούλου, Πρόλογος: Θ. Παπαχρίστου
  - ⇒ Τόμος 3: *Φυλο-σοφικές διαμεσολαβήσεις. Μελέτες σε κριτική ανάλυση λόγου*. Επιστημονική επιμέλεια και πρόλογος: Β. Δενδρινού, Επιμέλεια κειμένων, μετάφραση και εισαγωγή: Α. Κόρδα

- **ΦυλοΠαιδεία** ηλεκτρονικό εγκυκλοπαιδικό λεξικό όρων για το φεμινισμό και για θέματα φύλου. Διεύθυνση του λεξικού Β. Δενδρινού, επιμελήτρια Ε. Σηφάκη.
- Εκδόσεις του Κέντρου Έρευνας για την Αγγλική του ΕΚΠΑ
  - ⇒ ***Mentoring Student Teachers of English***: A Handbook, της Kia Karavas
  - ⇒ ***The KPG Speaking test in English***, επιμ. Kia Karavas
  - ⇒ ***The KPG Writing Test in English***, επιμ. Bessie Mitsikopoulou
  - ⇒ Ηλεκτρονικό περιοδικό ***Directions in Language Teaching, Testing and Assessment*** του οποίου έχω τη διεύθυνση έκδοσης και το οποίο στηρίζεται σε μια διεθνή επιτροπή συμβούλων. Δημοσιεύει άρθρα τα οποία κρίνονται από ειδικούς.
  - ⇒ The ***RCEL Research Periodical*** το οποίο επικεντρώνει σε ερευνητικές δράσεις και τα αποτελέσματα των ερευνητικών έργων υποστηρικτικών για το ΚΠΓ

ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- ***Journal of Applied Linguistics*** (Ελληνική Εταιρεία Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας)
- ***Porta Linguarum*** (Revista Internacional de Didáctica de las Lenguas Extranjeras)
- ***European Journal of English Studies*** (Εκδοτικός Οίκος Routledge)
- ***Language Policy*** (Εκδοτικός Οίκος Springer)

ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΥ, ANNA, ΕΠΙΚΟΥΡΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΜΕΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Επιμέλεια βιβλίου

Lascaratou, Chryssoula, Anna Despotopoulou, and Elly Ifantidou (eds). *Reconstructing Pain and Joy: Linguistic, Literary, and Cultural Perspectives*. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing, 2008. 464 σελίδες.

Άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά με το σύστημα των κριτών

«Αμερικανοί στο Παρίσι: Το Τέλος της Αθωότητας». *Διαβάζω* 413 (2000): 39-43.

“James’s *The Sense of the Past*.” *The Explicator* 59 (2000): 23-25. Εκδοτικός Οίκος: Heldref Publications.

“Invisible Buildings: Maggie’s Architectural Adventures in *The Golden Bowl*.” *Papers on Language and Literature* 36 (2000): 405-433. Εκδότης: Southern Illinois University.

“Merging Philosophy and Literature: Sartre, Camus, and Beckett.” *Παρουσία* 13-14 (1998-2000): 465-480.

“Penetrating the *Vitrine*: Henry James and the Challenge of Publicity.” *English Language Notes* 38 (2002): 39-59. Εκδότης: University of Colorado.

“The Price of ‘Mere Spectatorship’: Henry James’s *The Wings of the Dove*.” *The Review of English Studies* 53 (2002): 228-244. Εκδοτικός Οίκος: Oxford University Press.

“Fanny’s Gaze and the Construction of Feminine Space in *Mansfield Park*.” *Modern Language Review* 99 (2004): 569-583. Εκδότης: Modern Humanities Research Association, UK.

“The Monster and the Atom: Representation of London in James and Conrad.” *The Cambridge Quarterly* 34 (2005): 131-146. Εκδοτικός Οίκος: Oxford University Press.

“From Dionysus to Gorgon: Peter Shaffer’s Revision of Classical Myth and Theory.” *Classical and Modern Literature* 25 (2005): 85-97. Εκδότης: University of Missouri.

“Peter Shaffer’s Greek Play and the Contested Meaning of Aristotle’s Definition of Tragedy.” *Δια-Κείμενα* 6 (2005): 177-189. Εκδίδεται από το Εργαστήριο Συγκριτικής Γραμματολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

“Girls on Film: Postmodern Renderings of Austen and James.” *Yearbook of English Studies* 36 (2006): 115-130. Τίτλος αφιερώματος: Translation. Εκδότης: Modern Humanities Research Association, UK.

“‘La Maladie Fin de Siècle’: The Symbols of Aestheticism and the Aesthetics of Symbolism.” *Δια-Κείμενα* 7 (2006): 267-284. Εκδίδεται από το Εργαστήριο Συγκριτικής Γραμματολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

Κεφάλαια σε βιβλία

“What the Freshman Knew: Jamesian Ambiguity in the International Composition Classroom.” Κεφάλαιο στο βιβλίο *Approaches to Teaching Daisy Miller and The Turn of the Screw*. Επιμέλεια Kimberly Reed και Peter Beidler. New York: MLA (Modern Language Association) Publications, 2005. 169-176.

“‘The Abuse of Visibility’: Domestic Publicity in Late Victorian Fiction.” Κεφάλαιο στο βιβλίο με τίτλο *Inside Out: Women Appropriating, Negotiating, Subverting Public and Private Space*. Επιμέλεια Teresa Gomez και Aránzazu Usandizaga. Amsterdam: Rodopi, 2008. 87-106.

“‘What woman was ever safe?’ Dangerous Constructions of Womanhood in *The Ambassadors*.” Κεφάλαιο στο βιβλίο με τίτλο *A Companion to Henry James*. Επιμέλεια Greg W. Zacharias. Oxford: Blackwell, 2008. 139-155.

Βιβλιοκρισίες

“Substance Abuse.” (Εκτενής βιβλιοκρισία του βιβλίου της K. McCormack, *George Eliot and Intoxication*) *Essays in Criticism* L (2000): 288-295. Εκδοτικός Οίκος: Oxford University Press.

Βιβλιοκρισία των βιβλίων *Dearly Beloved Friends* (Gunter and Jobe) και *The Nature of True Virtue* (Duban). *Yearbook of English Studies* 34 (2004): 334-336. Εκδότης: Modern Humanities Research Association, UK.

Βιβλιοκρισία του βιβλίου της Roxana Oltean, *Spaces of Utopia in the Writings of Henry James*. Δημοσιεύθηκε το 2005 στον ιστότοπο της EAAS, ιστοσελίδα EAAS Book Reviews: <http://www.eaas.eu/reviews/oltean.htm>

ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, ΣΤΑΜΑΤΙΝΑ, ΛΕΚΤΟΡΑΣ ΤΟΜΕΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Chapters in Books

1. "On Seeing in Surrealism: Max Ernst's Objects of Vision," in Simon Kemp and Libby Saxton (eds.), *Seeing Things: Vision, Perception and Interpretation in French Studies* (Bern: Peter Lang, Modern French Identities Series, vol. 17, 2002), pp. 83-98
2. "Broom 1921-1924 : Avant-gardes, modernités, et l'Amérique retrouvée," in Benoît Tadié (ed.) *Revue modernistes anglo-américaines: lieux d'échanges, lieux d'exil* (Paris : Ent'revues, 2006), pp. 111-25.
3. "Nostalgia, Reconciliation and Critique in the work of Joseph Cornell," in Jason Edwards and Stephanie Taylor (eds.), *Joseph Cornell: Opening the Box* (Oxford: Peter Lang, 2007), pp. 205-18.
4. "View (1940-1947) and VVV (1942-1944): Remapping Broken Cultural Lines across Europe and America" in Peter Brooker and Andrew Thacker (eds.) *The Oxford Critical and Cultural History of Modernist Magazines*, Vol. II (Oxford : Oxford University Press, 2010) (forthcoming)
5. "Politics and Paradigms for Art in America: Reframing Radicalism in the *Little Review* (1914-1929)" in Benoît Tadié, Hélène Aji, Céline Mansanti (eds), *Modernist Magazines and Politics, 1900-1939* (Presses Universitaires de Rennes, 2010) (forthcoming)

Journal Articles

1. "The Poetics of Vision and the Redemption of the Subject in John Ashbery's 'Self-Portrait in a Convex Mirror'" *E-rea (Revue électronique d'études sur le monde anglophone)*, 2.2 (2004), <http://erea.revues.org/index436.html>
2. "Remapping the affinities Between The Baroque and the Postmodern: The Folds of Melancholy and the Melancholy of the Fold," *E-rea (Revue électronique d'études sur le monde anglophone)*, 4.1 (2006), <http://erea.revues.org/index415.html>
3. with Mina Karavanta, "Introduction: Rereading, Re-turning and the Quest of the Political," *Synthesis*, 1, Fall 2008, [http:// www.enl.uoa.gr/synthesis/ issue1__introduction.htm](http://www.enl.uoa.gr/synthesis/issue1__introduction.htm)

ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠΥΡΟΣ Ι., ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΜΕΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΒΙΒΛΙΑ

1. William Butler Yeats. *Μυθολογίες και Οράματα*. Επιλογή, Εισαγωγή, Μτφρ., Σχολιασμός. Αθήνα: Πλέθρον, 1983. Σελ. 196.
[Επανεκδοση: Εκδόσεις Γαβρηλίδης, 1999]
2. *William Blake*. Επιλογή, Επιμέλεια, Πρόλογος. Αθήνα: Πλέθρον, 1985, 1987. Σελ. 160.
[2^η έκδοση 1998]
3. *Η Διπλή Ζωή του Rudyard Kipling: Δέκα «Υποσημειώσεις»*. Αθήνα, 1992. Σελ. 46.
4. E. A. Poe: *Εύρηκα*. Πρόλογος, Εισαγωγή: «Η Πλοκή της Ιστορίας του Θεού» [Εισαγωγή σε συνεργασία με τον W. Schultz], Μτφρ., Σχολιασμός, Βιβλιογραφία [Βιβλιογραφία σε συνεργασία με τον Δ. Αρμάο]. Αθήνα: Gutenberg, 1993. Σελ. 254.
5. *That Other Self: Yeats, Jung, and the Literary Psychology of the Double*. Athens: Parousia Monograph Series No. 23, 1993. Σελ. 132.
6. *Kipling and Kipling: A Study in the Imaginative Literature of Duality*. Athens: Hestia, 2000. Σελ. 109.
7. W. B. Yeats. *70 Ερωτικά*. Επιλογή, Επιμέλεια, Πρόλογος, Εισαγωγή, Σχολιασμός, Βιβλιογραφία [σε συνεργασία με την Μ. Σιδηροπούλου]. Αθήνα Εστία, 2000. Σελ. 293.
[4^η έκδοση 2008].
8. Τεντ Χιουζ, *Γράμματα Γενεθλίων*. Επιμέλεια, Πρόλογος. Αθήνα Εκδόσεις Μελάνι, 2005. Σελ. 252.

ΑΡΘΡΑ

1. «Γλώσσα και μετάφραση ή πώς φαμπρικάρεται το σύνδρομο του χορτοπηδηχτή». *Το Δέντρο* (Χριστούγεννα 1986): 226-33.
2. “Yeats’s ‘The Second Coming’ and the Metaphor of Mediumship.”
Επιστημονική Επετηρίς της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, 29 (1992): 179 – 90.

3. “Poe, *Pym*, and James’s Crystal Bowl: A Note on the Poe – James Relationship.” [Σε συνεργασία με τον W. Schultz.] *Παρουσία*, τόμ. Η’ (1992) : 245-50.
4. “ ‘The Other Life’ : Notes on Poe’s and James’s Men of Imagination.” [Σε συνεργασία με τον W. Schultz.] *Παρουσία*, τόμ. Θ’ (1993): 55-61.
5. «Ένα Υστερόγραφο [στο *Εύρηκα* του E. A. Poe].» Στο E. A. Poe, *Εύρηκα*, ό.π., σελ. 159-64.
6. «Το *Εύρηκα*, ‘‘Ο Οίκος των Όσερ’’ και ο Steven Berkoff.» Στο E. A. Poe, *Εύρηκα*, ό.π., σελ. 200-204.
7. «Γέιτς και Καλομοίρης Σχέδιο δοκιμίου με αφορμή τα ‘‘ Ξωτικά Νερά’’.» *Διαβάζω* 391 (Δεκέμβριος 1998): 133-40.
8. “Symbols of the Transforming Experience in Yeats’s Religious Poetry.”
Παρουσία, τόμ. ΙΓ’-ΙΔ’ (1998-2000): 217-36.
9. “ ‘‘Fra Lippo Lippi’’ : The Real Thing.” [Σε συνεργασία με την Λ. Σακελλίου] *Παρουσία*, τόμ. ΙΓ’ –ΙΔ’ (1998- 2000): 7-16.
10. “Death and rebirth: an archetypal narrative in Liszt’s B minor Sonata.” [Σε συνεργασία με τον Γ. Φιτσιώρη]. *Proceedings of the Fourth Conference on Interdisciplinary Musicology (CIM08)*
Thessaloniki, Greece, 2-6 July 2008. Σελ.1-11
[<http://web.auth.gr/cim08/>]

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

1. «Ελληνική Βιβλιογραφία W. B. Yeats.» *Νέα Εστία*, τόμ. 126, τεύχ. 1492 (Σεπτέμβριος 1989): 1134-38.
2. «[Νέα] Ελληνική Βιβλιογραφία W. B. Yeats.» [Η Βιβλιογραφία του 1989 συμπληρωμένη με 58 νέα λήμματα, στοιχεία από ραδιοφωνικές συνεντεύξεις κ.α.] *Παρουσία*, τόμ. ΙΑ’-ΙΒ’ (1997) 441-64.
3. «Ο Γέιτς στα ελληνικά Βιβλιογραφικό σημείωμα --αυτοτελείς εκδόσεις.» [Συμπλήρωμα με όλες τις αυτοτελείς εκδόσεις]. *Διαβάζω* 391 (Δεκέμβριος 1998): 157-58.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

1. Finneran, Richard J. ed. *Yeats: An Annual of Critical and Textual Studies*. Vol. VII. *Journal of Modern Literature* 18, 2/3 (Spring 1993): 334.
2. Sfakianakis, A. *I nosos ton kinezikon estiatorion*. *World Literature Today* 68, 3(Summer 1994): 610.
3. «Δεν παρήλθον οι χρόνοι...» Μ. Β. Ραΐζης. *Η Ποίηση του Μπάιρον. Το Δέντρο* 11, 88 (Μάιος-Ιούνιος 1995): 96-97.
4. Summers, Claude J. E. M. *Forster: A Guide to Research*. *Journal of Modern Literature* 19, 3 / 4 (Spring 1996): 465.
5. Bold, Alan, ed. *Dylan Thomas: Craft of Sullen Art*. *Journal of Modern Literature* 19, 3 / 4 (Spring 1996) 535.
6. Hristofis, Hristoforos. *Rosa t' oniro*. *World Literature Today* 70, 3 (Summer 1996): 742.

ΆΛΛΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Περιλαμβάνουν επιμέλειες αφιερωμάτων, σύντομα άρθρα, προλόγους και εισαγωγές, βιβλιοκρισίες, συνεντεύξεις, φιλολογικές ανταποκρίσεις ---για θέματα σχετικά με τον συμβολισμό, τον δομισμό, την ψυχολογική / ψυχαναλυτική προσέγγιση στη λογοτεχνία, την ψυχολογία του έρωτα στην ποίηση, τη μουσική στη λογοτεχνία, και το έργο των Byron, Yeats, Pound, E. Wilson και άλλων, σε έντυπα της Ελλάδας, της Κύπρου και των ΗΠΑ.

ΚΑΡΑΒΑΝΤΑ, ΑΣΗΜΙΝΑ. ΕΠΙΚΟΥΡΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΜΕΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Βιβλία

1. *ReSisters in Conversation. Representation, Responsibility, Complexity, Pedagogy*. Covi, Anim-Addo, Borghi, Gomez Garcia, Goodman, Grenz & Karavanta. York: Raw Nerve Books, 2006.
2. *Edward Said and Jacques Derrida: Reconstellating Humanism and the Global Hybrid*. Mina Karavanta & Nina Morgan (Eds.). Newcastle: Cambridge Scholars Press, 2008.
3. *Interculturality and Gender*. Joan Anim-Addo, Giovanna Covi & Mina Karavanta (Eds.). London: Mango Press, 2009.

Άρθρα (σε συλλογικούς τόμους και επιστημονικά περιοδικά--διαδικασία πολλαπλών κριτών):

4. (1997). "Nomadism, the European Union, and Embedded Identities: An Interview with Rosi Braidotti", *crossings*, n.2, vol. 11.
5. (1999). «Ο Ντερριντά, ο Μαρξ και τα Στοιχειά», *διαβάζω*, τεύχος 397.
6. (1999). Επιμέλεια αφιερώματος «Μάρτιν Χάιντεγκερ, ο Ελληνοκεντρικός», *διαβάζω*, τεύχος 399.
7. (1999). «Ο Χάιντεγκερ και ο αγωνιστικός τόπος της πόλης», *διαβάζω*, τεύχος 399.
8. (2000). "Against the Idea of (W)holeness: Jacqueline Manicome's *Mon Examen de Blanc* & Myriam Warner-Vieyra's *Juletane*" in *Journal of Caribbean Studies*, n.3, vol. 14.
9. (2001). "An Untimely Poetry: the Call of Haris Vlavianos' *Angel of History*" in *Gramma*, vol. 8.
10. (2001). "Re-thinking the Specter: Ama Ata Aidoo's *Anowa* Haunting the Post at a Global Moment" in *mosaic*, n.4, v. 34.
11. (2001). Επιμέλεια αφιερώματος: «Ο Εθνικισμός Σήμερα» *διαβάζω*, τεύχος 418.
12. (2001). «Μετά τον εθνικισμό; Το φάρμακο της Ευρωπαϊκής Ένωσης», *διαβάζω*, τεύχος 418.
13. (2002). "Re-thinking the Post at a Global Moment" in T. Tsimpouki & A. Spyropoulou, (eds.), *Culture Agonistes: Debating Culture, Rereading Texts*. New York: Peter Lang.
14. (2002). "On Terrorism and Terror". *Logos* (Fulbright Hellas), Vol.1.:2.
15. (2003). "Στα μονοπάτια της σκέψης του Χάιντεγκερ", εισαγωγή στη μετάφρασή μου του βιβλίου του George Steiner, *Heidegger*. Αθήνα: Πατάκης.
16. (2003) "Writing the Openness of the Caribbean Sea: Glissant's Poetics of Relation and Condé's Performative Writing" in S. Stephanides (ed.), *Floating Islands*. Bologna: Cotepira Foundation.
17. (2003) "Sorcery and Story-telling: Reconfigurations of the "Feminine" *Nanna-Ya* and *Pluie et Vent Sur Telumée Miracle*" in F. Baider & F. Chevillot (eds.), *Women in French Studies*.
18. (2003). «Μιλώντας τη γλώσσα των στοιχείων: η γλώσσα της ποίησης της Σούζαν Χάου και η ποιητική της γλώσσας». *Ποίηση*. Αθήνα: Νεφέλη.
19. "Globalization and Its Apparatuses: Reducing the World to a Globe" in *The Periphery Viewing the World*. Christina Dokou, Efterpi Mitsi & Bessie Mitsikopoulou, eds. Athens: Parousia, 2004. σελ. 35-42
20. "The Global, the Local and the Woman-labourer-immigrant: Rewriting the 'Local', Re-thinking the 'Global' in Women's 'counter-topographies'", Clare Hemmings and Ann Kaloski (eds), *TravellingConcepts.net*, York, UK: Raw Nerve Books, 2005. <http://www.travellingconcepts.net/Karavanta1.html>
21. "The Ontology of Theory: Envisioning a Community of Singularities" *Journal of Contemporary Thought*, Summer 2006 (23): 127-143. Επανατύπωση μετά από πρόσκληση των R.Radhakrishnan και Kishori Nayak K.στη συλλογή άρθρων *Theory as Variation*, R.Radhakrishnan, Nayak K. Kishori et.all, New Delhi: Pencraft International, 2007.

22. Επιμέλεια του ειδικού τεύχους "New Englishes" και Εισαγωγή του τεύχους με τίτλο. "Introduction: Theorizing New English(es). The Double Contingency of Postcoloniality and Globality" σε συνεργασία (στην επιμέλεια και στη συγγραφή της εισαγωγής) με την Καθηγήτρια του ΤΑΓΦ Βασιλική Δενδρινού και την Επίκουρη Καθηγήτρια του ΤΑΓΦ Μπέσσυ Μητσικοπούλου. *European Journal of English Studies*, 12:1 (April 2008), σελ.1-14.
23. "The Global, The Local and the Spectral: Contemplating Spectral Politics", Samir Dayal & Margueritte Murphy (eds). *Global Babel: Questions of Discourse and Communication in a Time of Globalization*. Newcastle: Cambridge Scholars Press, 2008. Chapter 6: 163-188.
24. "The Greek Ideal in Patricia Storace's *Dinner with Persephone* and Christa Wolf's *Cassandra*". Βασιλική Κολοκοτρώνη & Ευτέρπη Μήτση (επιμ.). *Women Writing Greece: Essays on Hellenism, Orientalism and Travel*. Amsterdam: Rodopi, 2008. σελ. 247-268. Υπό δημοσίευση (βλ. σχετική επιστολή).
25. «Τα ταξίδια της Θεωρίας στις χώρες του 21^{ου} αιώνα». Απόστολος Λαμπρόπουλος και Αντώνης Μπαλασόπουλος (επιμ.). *Χώρες της Θεωρίας*. Αθήνα: Μεταίχμιο, 2008. Υπό δημοσίευση (βλ. σχετική επιστολή). 24 δακτυλογραφημένες σελίδες.
26. "The Gendered Subaltern's Cartography of Pain: A Figuration of Homo Sacer in a Global World." Chrysoula Laskaratu, Anna Despotopoulou & Elly Ifantidou, (eds.). *Reconstructing Pain and Joy: Linguistic, Literary, and Cultural Perspectives*. Newcastle: Cambridge Scholars Press, 2008. 211-229.
27. "'Another Insistence': Humanism and the Aporia of Community" (σε συνεργασία με τη Nina Morgan). *Edward Said and Jacques Derrida: Reconstellating Humanism and the Global Hybrid*. Mina Karavanta & Nina Morgan (Eds.). Newcastle: Cambridge Scholars Press, 2008.
28. "Interculturality as the Imaginative Genealogy of an Undecidable Present: A Planetary Configuration of the Gendered Subaltern." *Interculturality and Gender*. Joan Anim-Addo, Giovanna Covi & Mina Karavanta (Eds.). London: Mango Press, 2009.

Βιβλιοκρισίες

29. Morrissey, Lee (ed.), *Debating the Canon. A Reader from Addison to Nafisi*, New York: Palgrave/Macmillan, 2005. 314p. *Consciousness, Literature and the Arts*, Vol.7, no 1, April 2006.
30. Simpson, Anne B. *Territories of the Psyche: The Fiction of Jean Rhys*. New York: Palgrave/Macmillan, 2005. 168p. Δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα του ηλεκτρονικού περιοδικού *Consciousness, Literature and the Arts*. Vol.8 No1. April 2007.
31. Sami Ludwig. *Pragmatist Realism. The Cognitive Paradigm in American Realist Texts*. Madison: The University of Wisconsin Press, 2002. Στην ιστοσελίδα του *European Association of American Studies*. www.eaas.eu/reviews/richardson.htm
32. Robert M. Lewis. ed. *From Travelling to Vaudeville. Theatrical Spectacle in America, 1830-1910*. Baltimore: The Johns Hopkins University Press, 2003. 400p. www.eaas.eu/reviews/lewis.htm

Μεταφράσεις

33. George Steiner, *Heidegger*. Μίνα Καραβαντά, μετάφραση από τα Αγγλικά. Αθήνα: Πατάκης, 2009.
34. Haris Vlavianos. *Affirmation. Selected Poems 1986-2006*. Mina Karavanta, trans. Dublin: Dedalus Press, 2007. (Μετάφραση από τα Ελληνικά στα Αγγλικά).

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1. Karavas-Doukas E. (1994) Innovation and the Greek EFL teacher: The teachers' response to the Taskway English Textbooks. *ASPECTS* No 39: 31-38 (Refereed Journal of the Panhellenic Association of Public Secondary School English Language Teachers).
2. Karavas-Doukas E. (1995a) □ Teacher identified factors affecting the implementation of an EFL innovation in Greek public secondary schools. *Language, Culture and Curriculum* 8/1: 53-68 (Internationally refereed journal).
3. Karavas-Doukas E. (1995b) Understanding the gap between teachers' theories and their classroom practices: An investigation of teachers' attitudes towards error correction and their classroom error correcting behaviour. *Journal of English Language Teacher Education and Development* 1/1: 1-19 (Bi-annual journal produced jointly by the Universities of Warwick and Birmingham).
4. Karavas-Doukas E. (1996a) Investigating the implementation of an EFL innovation in Greek public secondary schools. *Issues in Applied Linguistics* No1:49-71 Centre for English Language Teacher Education, University of Warwick
5. Karavas-Doukas E. with Rea-Dickins P. and Reid M. (1996b) *PRINCE Project Evaluation*. Funded Research Report for the British Council, Poland. (158 pages)
6. Karavas-Doukas E. (1996c) □ Using attitude scales to investigate teachers' attitudes towards the Communicative Approach. *ELT Journal* 50/3:187-198 (Internationally refereed journal).
7. Karavas-Doukas E. and Rea-Dickins P.(1997α) *The Teaching of Foreign Languages in European Primary Schools: Euroconference Proceedings*.
8. Karavas-Doukas E. with Rea-Dickins P. (1997b) *ELTSP Impact Assessment Study*. Funded Research Report for the Department of International Development (231 pages excluding Appendices)
9. Karavas-Doukas E. (1998) Evaluating the implementation of educational innovations: Lessons from the past in Rea-Dickens P. and Germaine K. (eds.) *Managing Evaluation and Innovation: Building Bridges*. London: Longman.
10. Karavas-Doukas E. (1999) Writing Research Reports.
<http://www.warwick.ac.uk/CELTE/MLPS-Research>
11. Karavas E. (2004a) *The Common European Framework of Reference for Languages: intended uses and users*. *ASPECTS 4: 17-21* (Journal of the Panhellenic Association of Public Secondary School English Language Teachers).
12. Karavas E. with Julia Spinthourakis, Christina Agiakli, Eleni Manolopoulou-Sergi (2004b). *Course Design and Evaluation*. Distance Learning materials for the MA in TESOL programme, Hellenic Open University.(*Introduction to the module, Volume 1, chapter 3, section 3.1, Volume 2, Chapter 5, Volume 3, chapter 8, conclusion to the module.*)
13. Karavas E. and B. Mitsikopoulou (2006) “Languages for enhanced opportunities on the European labour market. Greek National Report” για το Thematic Network Project in the Area of Languages III (TNP3), (βοηθός έρευνας και συλλογής υλικού: Ντοριάννα Νικάκη). Ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://web.fu-berlin.de/tnp3/>.

14. Karavas E. (2008α), Fairness and ethical language testing: the case of the KPG. *Directions*, Issue No 1, National and Kapodistrian University of Athens, Faculty of English Studies: RCEL Publications.
15. Karavas E. (2008b) *Mentoring Student Teachers of English: A Handbook.*, National and Kapodistrian University of Athens, Faculty of English Studies, RCEL Publication Series 1 (RCEL publication series editors: Bessie Dendrinos & Kia Karavas).
16. Karavas E. (2008c) The value of the teaching practice experience and the role of the mentor. *TESOL Newsletter* No 98:12-15.
17. Karavas E. (ed) (2008d) *The KPG Speaking Test in English: A Handbook*. National and Kapodistrian University of Athens, Faculty of English Studies: RCEL Publications, Series 2 (RCEL publication series editors: Bessie Dendrinos & Kia Karavas).
18. Karavas E. (2009a) New roles and challenges for the 21st century EFL teacher: Implications for teacher education. *ASPECTS Issue No: 23*
19. Karavas E. (2009b) The KPG Exams: Training the examiners. *ELT News*, No. 236, p.8.
20. Karavas E. (2009c) Training Script Raters for the KPG exams in English. *ELT News*, No. 239, p.16.
21. Karavas E and Drossou M. (υπό δημοσίευση) How amenable are student teacher beliefs to change? A study of EFL student teacher beliefs before and after teaching practice in *Proceedings of the 14th International Conference of the Greek Applied Linguistics Association*, University of Thessaloniki.
22. Karavas E. and Drossou M. (υπό δημοσίευση) A comparative investigation of student teacher and mentor beliefs during teaching practice. *International Journal of Learning* (indexed and refereed).
23. Karavas E (υπό κρίση), An investigation into the job satisfaction levels of Greek EFL teachers. *Journal of Education* (indexed and refereed).
24. Karavas E (υπό κρίση) On-site observation of KPG oral examiners: Implications for oral examiner training and evaluation. (σε συνεργασία με τη Ξένια Δελιέζα) *Journal of Applied Language Studies* (indexed and refereed).

ΚΕΧΑΪΔΟΥ-ΧΑΒΙΑΡΑ, ΕΛΕΝΗ ,ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΜΕΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

α) Διδακτορική διατριβή

Αμερικανικό Θέατρο: Κοινωνικο-πολιτιστική Διαλεκτική στο Ρεαλισμό του 20ού Αιώνα. Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας, 1987. 270 σελίδες.

β) Επιστημονικά άρθρα

1. «Psychological Discourse in Miller's *A Memory of Two Mondays*». *Παρουσία ΣΤ'* (1988): 147-62.
2. «Οι Γυνακείοι Χαρακτήρες στον Άρθουρ Μίλλερ: *Ήταν Όλοι τους Παιδιά μου*». *Διαβάζω* 259 (1991): 24-29.
3. «Directness and Indirectness in the Discourse of Male and Female Intruders». (Σε συνεργασία με την Καθηγήτρια Β. Δενδρινού). *Working Papers on Language, Gender and Sexism* 2. 1 (1992): 21-38.
4. «Arthur Miller's Ethics of Art and His Cold War Family Drama». *Hungarian Journal of English and American Studies* 11. 2 (2005): 7-28.
5. Εισαγωγή: «Συγγραφείς αεί παίδες». *α-φορμες* 5 (2005): 4-22.
6. «The American Black Play as a New Genre of English». Υπό δημοσίευση. *European Journal of English Studies* 12.1 (April 2008): 79-95.

γ) Εκδόσεις επιστημονικών βιβλίων

1. *Acting by Gender: Women in Arthur Miller's Dramaturgy*. Αθήνα: ΠΑΡΟΥΣΙΑ. Σειρά αυτοτελών δημοσιευμάτων, αρ. 17, 1991. 157 σελίδες.
2. *American Women and Drama: Practices of Freedom*. Αθήνα: ΠΑΡΟΥΣΙΑ. Σειρά αυτοτελών δημοσιευμάτων, αρ. 41, 1997. 384 σελίδες.
3. *Staging Hybridity: Hwang's Chinese American Quartet*. Αθήνα: ΠΑΡΟΥΣΙΑ. Σειρά αυτοτελών δημοσιευμάτων, αρ. 41, 2008.

δ) Εκδόσεις θεατρικών έργων

1. *Δάφνες και Πικροδάφνες*. Αθήνα: Ερμής, 1980.
2. *Με Δύναμη από την Κηφισιά* (σε συνεργασία με τον Δημήτρη Κεχαΐδη). Βιβλιο-πρόγραμμα. Αθήνα: Η νέα ΣΚΗΝΗ, 1994.
3. *Mit Power von Kifissia*. (Dimitris Kechaidis und Eleni Chaviara). *Theatertexte* 8. Übersetzt von Hans Eideneier. Romiosini Verlag: 1996. Πρόκειται για μετάφραση του *Με Δύναμη από την Κηφισιά*. Η έκδοση αυτή περιλαμβάνει και Πρόλογο του μεταφραστή.
4. *Δάφνες και Πικροδάφνες- Με Δύναμη από την Κηφισιά* (σε συνεργασία με τον Δημήτρη Κεχαΐδη). Αθήνα: Εκδόσεις Κέδρος, 1996.

ε) Επιστημονικές επιμέλειες

1. *α-φορμές*. 5^ο σεμινάριο συγγραφικής. 5 (2005). Επιμ. Ελένη Χαβιαρά-Κεχαΐδου. Έκδοση του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΕΚΠΑ.
2. *Μορφές Α*. (2006). Επιμ. Λιάνα Σακελλίου και Ελένη Χαβιαρά. Έκδοση του Τμήματος Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του ΕΚΠΑ.

ΚΟΥΤΣΟΥΔΑΚΗ, ΜΑΡΙΑ, ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΜΕΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Βιβλία

1. *The Greek Plays of Eugene O' Neill. Παρουσία* 62: Σειρά Αυτοτελών Δημοσιευμάτων, Αθήνα 2004.
2. *Canadian Identity through Literature*, ed. Savalas Publications, Athens 2002.
3. *Thornton Wilder: A Nostalgia for the Antique. Παρουσία* 18: Σειρά Αυτοτελών Δημοσιευμάτων, Αθήνα 1992 // Εκδόσεις Seagull, Αθήνα 1994.
4. *The Dionysiac Myth in Camus and Williams*. Saripolos Library, Αθήνα 1987.

Άρθρα

- 1a. "Lo Dionisiaco En Las Tragedias de Lorca", *Cervantes Lorca, Jorge Cardoso Y Leopoldo Zea*, Madrid, Ediciones del Orto, 2007, σελ. 121-125.
1. "Greek themes and Myths in the theater of Albert Camus", *Mythes et Sociétés en Méditerranée Orientale: Entre le Sacré et le Profane*, Université Charles de Gaulle-Lille 3, 2005, σελ. 237-247.
2. Καναδική λογοτεχνία: Επιμέλεια αφιερώματος, *Διαβάζω*, No 450, Αθήνα 2004, σελ. 89-113. "Η ταυτότητα της καναδικής λογοτεχνίας", σελ. 90-92.
3. "Ο ρόλος της ελληνικής μυθολογίας στη ζωή και το έργο του Tennessee Williams", *Ομπρέλα*, No 63, Αθήνα 2003, σελ. 27-32.
4. Συγκριτική λογοτεχνία: Επιμέλεια αφιερώματος, *Διαβάζω*, No 427, Αθήνα 2002, σελ. 97-125. "Μυθολογικά και λογοτεχνικά αρχέτυπα στο θέατρο του Tennessee Williams", σελ. 115-120.
5. "Ο διονυσιακός σπαραγμός στο έργο του Νικόλας Καζάν *Blood Moon*" Θέατρο *Τόπος Άλλού* (2001-2002), σελ. 18-20.
6. "Προμηθέας: Εκδοχές του μύθου". *Καθημερινή*, Επτά Ημέρες (11 Αυγούστου 2002), σελ. 6-7.
7. "Οιδίπυς: Ο πρώτος του συμβολισμού εισηγητής". *Καθημερινή*, Επτά Ημέρες (25 Αυγούστου 2002), σελ. 8-9.
8. "Ο μύθος του Ορφέα στο θεατρικό έργο του Tennessee Williams". *Σύγκριση*, No 11, Αθήνα 2000, σελ. 69-75.
9. "Ο διονυσιακός σπαραγμός στο θεατρικό έργο του Τένεσση Ουίλιαμς *Ξαφνικά πέρσι το καλοκαίρι*", Εθνικό Θέατρο (1998-1999), σελ. 23-35.
10. "The Use of Mythological Language in the Works of Thornton Wilder", *Language in Literature: English and Arabic Perspectives*, ed. M. M. Enani, The Anglo-Egyptian Bookshop, Cairo 1997, σελ. 299-314.
11. "Αμερικανική Λογοτεχνία", *Παγκόσμια Λογοτεχνία*, Εκπαιδευτική Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια, Εκδοτική Αθηνών (1997, 1999), σελ. 26-31.

12. "Thornton Wilder's *The Alcestiad and Minor Plays*", *Classical and Modern Literature: A Quarterly*, Terre Haute, Indiana, Vol. 14, No 4, Summer 1994, σελ. 345-359.
13. "Ο Μινώταυρος του Μπόρχες στα διηγήματα 'Τα Κυκλικά Ερείπια' και 'Ο Κήπος των Μονοπατιών που διακλαδώνονται'", Αφιέρωμα για τη Λογοτεχνία της Αργεντινής, *Διαβάζω*, No 315, Αθήνα 1993, σελ. 65-67.
14. "The presence of a Greek past in Thornton Wilder's *The Woman of Andros*". *Παρουσία*, τόμος 7, Αθήνα 1991, σελ. 253-262.
15. "Μετά την Πτώση: Ένα αυτοβιογραφικό θέατρο μνήμης". *Διαβάζω*, No 259. Αθήνα 1991. σελ. 19-21.
16. "Το θέατρο του Άρθουρ Μίλλερ". *Διαβάζω*, No 259, Αθήνα 1991, σελ. 68-72.
17. "Le rôle de l' hérédité dans les *tragédies* 'grecques' de Racine". *Παρουσία*, τόμος 6, Αθήνα 1988, σελ. 423-432.
18. "Ο 'Διονυσιασμός' στις τραγωδίες του Λόρκα". *Διαβάζω*, No 192, Αθήνα 1988, σελ. 67-70.
19. α) *Γουίλιαμ Σαρόγναν*, τόμος 9^A, σελ. 200-01 β) Τζων Στάινμπεκ, τόμος 9^A, σελ. 372-73 γ) Έρνεστ Χέμινγκουэй, τόμος 9^B, σελ. 428-30.
Παγκόσμιο Βιογραφικό Λεξικό της Εκπαιδευτικής Ελληνικής Εγκυκλοπαίδειας. Εκδοτική Αθηνών, 1988.
20. "Το Διονυσιακό Θέατρο του Α. Καμού". *Λέξη*, No 69-70, Αθήνα 1987, σελ. 1018-1025.
21. "Arthur Miller's A View from the Bridge: A Holistic View for a Tragedy of All Times". *Παρουσία*, Τόμος 5, Αθήνα 1987, σελ. 157-162.
22. "Ποια είναι η κ. Νταλλογουέη;" *Διαβάζω*, No 153. Αθήνα 1987. σελ. 28-30.
23. "Ο Χέμινγκουέη στους πράσινους λόφους της Αφρικής". *Διαβάζω*. No 159, Αθήνα 1987, σελ. 48-51.
24. "Ο Έλληνας Ιάκωβος: Η Ελλάδα στο Δωμάτιο του Ιάκωβου της Β. Γουλφ". *Διαβάζω*, No 153. Αθήνα 1987, σελ. 42-49.
25. "The Dionysiac Element in T. Williams' *The Rose Tattoo*". *Παρουσία*, τόμος 4, Αθήνα 1986, σελ. 203-13.
26. "Το Διονυσιακό στοιχείο στη θεωρία του Α. Αρτώ". *Διαβάζω*, No 151, Αθήνα 1986, σελ. 56-58.
27. "The 'Greek Jacob' in Virginia Woolf's *Jacob's Room*". *Papers in Romance*, 2, Supplement 1, Washington University Press, July 1980, σελ. 67-75.

Βιβλιοκρισίες

1. Izmini Kapántai. *I Flória ton nerón*. *World Literature Today*, Vol. 75, 1 (2001): 187-188.
2. Panos Theodoridhis. *To ihomithistorima tou Kapetan Aghra*. *World Literature Today*, Vol. 69, 4 (1995): 839.
3. Kelli A. Larson. *Ernest Hemingway: A Reference Guide. 1914-1989*, *Journal of Modern Literature*, Temple University Press, V. 13, No 3/4 (1996): 475.
4. *New Essays on American Drama*. Ed. G. Debusscher, H.I. Schevov, *Journal of Modern Literature*, Temple University Press.
5. Kostis Moskof. *Piimata*. *World Literature Today*, University of Oklahoma Press, 2 (1986): 348.
6. Ioanna Karatzaferi. *Zevgharia tis Athinas*. *World Literature Today*, 2 (1986): 348.
7. Dhespina Tomazani. *To amilito nero: Erotiko paramithi*. *World Literature Today*, 2 (1986): 349.
8. Alki Zei. *I aravoniastikia tou Achillea*. *World Literature Today*, 4 (1988): 702-09.
9. Morton Levitt. *The Cretan Glance*. *Modern Fiction Studies*, Purdue University Press, 3 (1980-81): 748-49.
10. James F. Lea. *Kazantzakis: The Politics of Salvation*. *Modern Fiction Studies*, 2 (1980): 370-371.
11. Thomas Doulis. *Disaster and Fiction: Modern Greek Fiction and the Impact of the Asia Minor Disaster of 1922*. *Modern Fiction Studies*, 2 (1977): 301-302.

Μεταφράσεις

1. Donna Tauscher. "Mawat". *Made in USA: Σύγχρονα Αμερικανικά Διηγήματα*. Απόπειρα, Αθήνα 1996.
2. Al Purdy. "The Death Mask: Hellas Express". *Five Canadian Poets in Greece*. Β. Γιαννίκος / Seagull Publications, Αθήνα 1992, σελ. 101-105.
3. Βιρτζίνια Γουλφ. *Το Δωμάτιο του Τζάκομπ* (Σε συνεργασία με τον Ερρίκο Μπελιέ), Οδυσσέας, Αθήνα 1987.

A. ΒΙΒΛΙΑ

(1984) *The Passive Voice in Modern Greek*. PhD Thesis, The University of Reading. 354 σελίδες.

(1989) *A Functional Approach to Constituent Order with Particular Reference to Modern Greek: Implications for Language Learning and Language Teaching*. Περιοδικό *Παρουσία*. Σειρά αυτοτελών δημοσιευμάτων, αρ. 5, Αθήνα, 135 σελίδες.

(1994) *Performance Principles in Word Order Variation*. Περιοδικό *Παρουσία*. Σειρά αυτοτελών δημοσιευμάτων, αριθ. 29, Αθήνα, 190 σελίδες.

(2003) *Language in Pain: Expression or Description? The Case of Greek*. Περιοδικό *Παρουσία*. Σειρά αυτοτελών δημοσιευμάτων, αριθ. 55, Αθήνα, 242 σελίδες.

(2007) *The Language of Pain: Expression or Description?* Amsterdam: John Benjamins, 237 σελίδες.

B. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ / ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

(1981) 'The use of passive constructions in Modern Greek' (σε συνεργασία με την Irene Philippaki-Warburton). *Μαντατοφόρος* 17: σελ. 53-64, Amsterdam.

(1982) 'Competing Criteria for Error Gravity' (σε συνεργασία με τον Arthur Hughes). *English Language Teaching Journal* 36: σελ.175-182.

(1984) 'Lexical versus Transformational Passives in Modern Greek' (σε συνεργασία με την Irene Philippaki-Warburton). *Γλωσσολογία* 2-3: σελ.99-109.

(1989) 'How "Adjectival" are Adjectival Passive Participles in Modern Greek and English?'. *Γλωσσολογία* 7-8: σελ. 87-97.

(2002α) '«Μπρος στον πόνο», τι 'ναι ο λόγος;» The verbal expression of pain in Modern Greek' (σε συνεργασία με την Ourania Hatzidaki). Στο C. Clairis (επιμ.), *Recherches en Linguistique Grecque*, Vol. II: σελ. 59-62. Paris: L' Harmattan.

(2002β) 'Pain as process in Modern Greek: The case of *ponao*' (σε συνεργασία με την Ourania Hatzidaki). *Journal of Greek Linguistics* 3: σελ. 53-82. Amsterdam: John Benjamins.

(2004). «Η ασυμμετρία άμεσου και έμμεσου αντικειμένου στις δίπτωτες δομές της Ελληνικής» (σε συνεργασία με τον Μιχάλη Γεωργιαφέντη). *Πρακτικά του 6^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*. Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 18-21 Σεπτεμβρίου 2003. Στο διαδίκτυο <http://www.philology.uoc.gr/conferences/6thICGL/ebook/h/lascaratou.pdf> και σε CD-ROM. 14 σελίδες.

(2007α) «Η μεταφορά στην ορολογία της Γενετικής-Μετασχηματιστικής Γραμματικής» (σε συνεργασία με τη Σταματία Κουτσουλέλου). Στο Τομέας Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών

(επιμ.), *Γλωσσικός Περίπλους: Μελέτες αφιερωμένες στη Δήμητρα Θεοφανοπούλου-Κοντού*: σελ. 141-150. Αθήνα: Εκδόσεις Καρδαμίτσα.

(2007β) 'On the inherently close relation of the verb and its direct object in ditransitive constructions: Evidence from Greek' (σε συνεργασία με τον Michalis Georgiafentis). *Journal of Greek Linguistics* 8: σελ. 31-59.

Γ. ΑΡΘΡΑ/ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ

(1994) 'An overview of word order in Modern Greek'. Στο Anna Siewierska (επιμ.), *EUROTYP Working Paper* 6, Theme Group 2: σελ. 39-58. Amsterdam.

(1998) 'Basic characteristics of Modern Greek word order'. Στο Anna Siewierska (επιμ.), *Constituent Order in the Languages of Europe* (τελικός τόμος του Constituent Order Group του ερευνητικού προγράμματος EUROTYP του European Science Foundation): σελ. 151-171. The Hague: Mouton de Gruyter.

(1999) «Ελευθερία και πειθαρχία». Στο Μιχάλης Ζ. Κοπιδάκης (επιμ.), *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας*: σελ. 334-335. Αθήνα: Ελληνικό και Λογοτεχνικό Ιστορικό Αρχείο (Ε.Λ.Ι.Α.).

(2003) «Ρήμα – άμεσο αντικείμενο: Ένας άρρηκτος δεσμός» (σε συνεργασία με τον Μιχάλη Γεωργιαφέντη). Στο Θεοφανοπούλου-Κοντού Δήμητρα, Χρυσούλα Λασκαράτου, Μαρία Σηφιανού, Μιχάλης Γεωργιαφέντης & Βασίλης Σπυρόπουλος (επιμ.), *Σύγχρονες Τάσεις στην Ελληνική Γλωσσολογία: Μελέτες Αφιερωμένες στην Ειρήνη Φιλιππάκη-Warburton*: σελ. 192-216. Αθήνα: Πατάκης.

(2005) 'Metaphor in Greek pain-constructions: Cognitive and functional perspectives' (σε συνεργασία με τη Σοφία Μαρμαρίδου). Στο Marmaridou Sophia, Kiki Nikiforidou & Eleni Antonopoulou (επιμ.), *Reviewing Linguistic Thought: Converging Trends for the 21st Century*: σελ. 235-254. Berlin: Mouton de Gruyter.

(2006) «Βασικά χαρακτηριστικά της σειράς των προτασιακών όρων στην Ελληνική και στην Τουρκική» (σε συνεργασία με τον Μιχάλη Γεωργιαφέντη). Κεφάλαιο στο Σπύρος Μοσχονάς (επιμ.), *Η Σύνταξη στη Μάθηση και στη Διδασκαλία της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας*: σελ. 11-61. Αθήνα: Πατάκης. (Επίσης υπάρχει ηλεκτρονική έκδοση στο διαδίκτυο <http://www.media.uoa.gr/language>, Εκπαίδευση Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004, Μελέτες για την Εκμάθηση και τη Διδασκαλία της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας, 2004.)

(2008) 'The function of language in the experience of pain'. Στο Lascaratou Chryssoula, Anna Despotopoulou & Elly Ifantidou (επιμ.), *Reconstructing Pain and Joy: Linguistic, Literary, and Cultural Perspectives*: σελ. 35-57. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing.

Ε. ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΤΟΜΩΝ

(2003) *Σύγχρονες Τάσεις στην Ελληνική Γλωσσολογία: Μελέτες Αφιερωμένες στην Ειρήνη Φιλιππάκη-Warburton* (με τους Θεοφανοπούλου-Κοντού Δήμητρα, Μαρία Σηφιανού, Μιχάλη Γεωργιαφέντη & Βασίλη Σπυρόπουλο). Αθήνα: Πατάκης, 389 σελίδες.

(2008) *Reconstructing Pain and Joy: Linguistic, Literary, and Cultural Perspectives* (με τις Anna Despotopoulou & Elly Ifantidou). Newcastle: Cambridge Scholars Publishing, 464 σελίδες.

1. ΠΡΩΤΟΤΥΠΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ-ΑΡΘΡΑ

- 1.1. Markidou, Vassiliki. "Travels Off-centre: Lady Hester Stanhope in Greece." *Women Writing Greece: Essays on Hellenism, Orientalism and Travel*. Eds. Vassiliki Kolokotroni and Efterpi Mitsi. Amsterdam and New York: Rodopi, 2008. 39-54.
- 1.2. "'Bubble[s]' and Female Verse: A Reading of Anna Laetitia Barbauld's 'Washing Day.'" *Critical Survey* 19, No. 2 (2007): 19-33.
- 1.3. Μαρκίδου, Βασιλική. Επιμέλεια αφιερώματος στον θεατρικό συγγραφέα Ουίλλιαμ Σαίξπηρ. Λογοτεχνικό Περιοδικό *Διαβάζω*. Τεύχος 449. Μάρτιος 2004. Σελ. 72-112.
- 1.4. Μαρκίδου, Βασιλική. «Χρονολόγιο: Ουίλλιαμ Σαίξπηρ (1564-1623)». Λογοτεχνικό Περιοδικό *Διαβάζω*. Τεύχος 449. Μάρτιος 2004. Σελ. 74-76.
- 1.5. Μαρκίδου, Βασιλική. «Η Σαιξπηρική Ιδιοποίηση της Ελλάδας στο Χειμωνιάτικο Παραμύθι». Λογοτεχνικό Περιοδικό *Διαβάζω*. Τεύχος 449. Μάρτιος 2004. Σελ. 101-06.
- 1.6. Markidou, Vassiliki. "Returning with (or without) a Vengeance: 'Shakespeare' and National Shakespeare at the Dawn of the Twenty-First Century". *The Periphery Viewing the World: Selected Papers from the Fourth International Conference of the Hellenic Association for the Study of English*. Eds. Christina Dokou, Efterpi Mitsi, and Bessie Mitsikopoulou. Athens: Parousia Publications, 2004. 119-127.
- 1.7. Markidou, Vassiliki. "The Floating Island: Malta in Marlowe's *The Jew of Malta*." *Beyond the Floating Islands*. Eds. Stephanos Stephanides and Susan Bassnett. Bologna: University of Bologna, 2002. 97-105.
- 1.8. Markidou, Vassiliki. "'How shall we find the concord of this discord?' *A Midsummer Night's Dream* and the religious controversies of late sixteenth-century England." *Gramma: Journal of Theory and Criticism* 9 (2001): 55-68.

2. ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

2.1. «Εγγράφοντας το Γυναικείο Σώμα: Γλώσσα, Φύλο και Εξουσία στην Κωμωδία *Αγάπης Αγώνας Άγονος*» της Σοφίας Παναγή. Περιοδικό *Διαβάζω*. Τεύχος 449. Μάρτιος 2004. Σελ. 77-84 (μετάφραση από τα Αγγλικά).

2.2. «Η Μαγεία της Φαντασίας στο *Όνειρο Καλοκαιρινής Νύχτας του Σαίξπηρ*» της Αφροδίτης Παναγή. Περιοδικό *Διαβάζω*. Τεύχος 449. Μάρτιος 2004. Σελ. 85-90 (μετάφραση από τα Αγγλικά).

1. 1982: "A case of contrastive analysis based on written discourse", *Παρουσία*, Τομ. Α, 196-215, Αθήνα.
2. 1984: "Δείκτες αναφοράς στην Ελληνική ονοματική φράση", *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα*, Πρακτικά της Τρίτης Ετήσιας Συνάντησης του Τμήματος της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τομ. Γ, 177-192.
3. 1984: "Training the EFL learner to make inferences, assumptions and guesses" (σε συνεργασία με τη Β. Δενδρινού), *GALA Bulletin*, Vol. 3, 144-168.
4. 1986: "Contrastive analysis at discourse level and the communicative teaching of languages", *Papers and Studies in Contrastive Linguistics*, Vol. 22, pp. 123-132.
5. 1987: "Contrastive analysis at discourse level and the communicative teaching of languages". Ανατύπωση στο Fisiak, J. (ed.), *Further Insights into Contrastive Analysis*, Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins, 561-572.
6. 1987: "Semantic and pragmatic parameters of meaning: On the interface between contrastive text analysis and the production of translated texts", στο *Journal of Pragmatics*, 11/6, 721-736.
7. 1989: "Proper names in communication", στο *Journal of Linguistics*, 355-372.
8. 1991: "Cognitive structures in BBC financial reports", στο *ERIC Resources in Education*, Washington DC.
9. 1991: *What's so Proper about Names? A Study in Categorization and Cognitive Semantics*. Παρουσία: Σειρά αυτοτελών δημοσιευμάτων. Παράρτημα Αρ. 15, Αθήνα.
10. 1992: "Γλωσσολογική προσέγγιση προβλημάτων τυποποίησης και μεταφοράς ορολογίας", στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, (εκδ.), *Τυποποίηση Ορολογίας*, Αθήνα, 36-52.
11. 1994: "Conceptual metaphors in the EFL textbook", στο *Journal of Applied Linguistics* 10, 47-68.
11. 1994: "Conceptual metaphors in Greek financial discourse", στο Philippaki-Warbuton, I. et al. (eds), *Themes in Greek Linguistics*, Amsterdam-Philadelphia, John Benjamins, 247-252.
12. 1995: "Some thoughts on the cognitive structure of proper names", στο Geiger, R.A. (ed.), *Reference in Multidisciplinary Perspective: Philosophical Object, Cognitive Subject, Intersubjective Process*. Hildersheim and New York: Georg Olms Verlag, 471-486.
13. 1995: *Cognitive and Social Aspects of Pragmatic Meaning. A Contribution to Experiential Realism*, Παρουσία: Σειρά αυτοτελών δημοσιευμάτων Αρ. 32, Αθήνα.
14. 1996: "Directionality in translation processes and practices", στο *Target* 8, 49-73.
15. 1998: "Γλώσσα και νόηση: μεταφορές στο χρηματιστηριακό Λόγο", στον τόμο των Β. Νικηφορίδου κ.ά. *Γλώσσα και Νόηση*, Εκδόσεις Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 179-196.
16. 2000: *Pragmatic Meaning and Cognition*, Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins.
17. 2001: "Μεταφορικές προεκτάσεις του χρηματιστηριακού λόγου, στο *Δημοσιογραφία και Γλώσσα. Πρακτικά Συνεδρίου (15-16 Απριλίου)*, Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα ΕΣΗΕΑ, 243-256.

18. 2002: “Re-designing Greek public document texts, reconstructing social relations” (σε συνεργασία με Β. Δενδρινού), *Folia Linguistica* XXXV: 1-2, Berlin: Mouton de Gruyter, 183-196.
19. 2005: *Reviewing Linguistic Thought: Converging Trends for the 21st Century* (συλλογικός τόμος, σε συνεργασία με Ε. Αντωνοπούλου και Β. Νικηφορίδου). Berlin and New York: Mouton de Gruyter.
20. 2005: “Metaphor in Greek pain-constructions: Cognitive and functional perspectives”. Στο: Marmaridou S., K. Nikiforidou, and E. Antonopoulou (eds.), *Reviewing Linguistic Thought: Converging Trends for the 21st Century*. Berlin and New York: Mouton de Gruyter, 235-254.
21. 2006: “On the conceptual, cultural and discursive motivation of Greek pain lexicalizations”. *Cognitive Linguistics* 17/3: 393-434.
22. 2007: “Εννοιολογική μεταφορά και πολιτισμικά μοντέλα: Η περίπτωση του ψυχικού πόνου στην ελληνική”. Στο *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα. Μνήμη Α.-Φ. Χρηστίδη*. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, 264-277.
23. 2007: “On the conceptual grounding of the social meaning of discourse”. Στο: Τομέας Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών (επιμ.), *Γλωσσικός περίπλους. Μελέτες Αφιερωμένες στη Δήμητρα Θεοφανοπούλου-Κοντού*. Αθήνα: Εκδόσεις Καρδαμίτσα, 176-189.
24. 2007: “Δείξη”, “Συνομιλιακό υπονόημα”, “Γλωσσική πράξη”. Στο: Θεοδωροπούλου, Μ. (επιμ.), *Λεξικό Γλωσσολογικών Όρων*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. (Λήμματα των 1.500 λέξεων έκαστο).
25. 2008: “Cognitive and cultural motivation in polysemy: The case of *psyche*”. Στο: Theodoropoulou, M. (ed.) *Licht und Wärme: In Memory of A.-F. Christidis*. Thessaloniki: Centre for the Greek Language, 157-168.
26. 2009: “The relevance of embodiment in lexical and constructional meaning: the case of *prosopo* in Greek”. In Z. Maalej and N. Yu (eds), *Embodiment via Outer Body Parts: Studies from Various Languages and Cultures*. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins, 256-289.
27. 2009: “Γνωσιακή προσέγγιση στη σημασιολογική ανάλυση του χρόνου στη Νέα Ελληνική”. Στο: Μόζερ, Α., Αικ. Μπακάκου-Ορφανού, Χ. Χαραλαμπίδης, και Δ. Χειλά-Μαρκοπούλου (επιμ.), *Γλώσσας Χάριν. Τόμος Αφιερωμένος στον Γ. Μπαμπινιώτη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 57-70.
28. 2009: “On the conceptual grounding of the social meaning of discourse”. Στο: Fraser, B. and K. Turner (eds.), *Language in Life and a Life in Language: Jacob Mey – A Festschrift*. Studies in Pragmatics 6. UK and USA: Emerald, 281-288.
29. (υπό δημοσίευση): “Deixis”. Στο: Cummings, L. (ed.), *The Pragmatics Encyclopaedia*. London: Routledge. (3.000 λέξεις).
30. (υπό δημοσίευση): “Presupposition”. Στο: Cummings, L. (ed.), *The Pragmatics Encyclopaedia*. London: Routledge. (3.000 λέξεις).
31. (υπό δημοσίευση): “Pragmalinguistics and sociopragmatics”. Στο Bublitz W. and N. Norrick (eds.), *Foundations of Pragmatics*. Berlin and New York: Mouton de Gruyter. (12.000 λέξεις)
32. (υπό δημοσίευση): Cognitive, cultural, and constructional motivations of polysemy and semantic change. The case of the Greek *ψυχή*. *Pragmatics and Cognition*. (15.000 λέξεις).
33. (υπό δημοσίευση): “Egocentricity”, “Inference”, “Active zone”, “Trigger”, “Definiteness”, “Indefiniteness”, “Frame semantics”, “Semantics of understanding”. Στο: Niemeier, S. and D.

Schönefeld (eds.) *Dictionary for Language and Communication Sciences*. Berlin and New York: Mouton de Gruyter. (Λήμματα των 1.000 λέξεων έκαστο).

ΜΗΤΣΗ, ΕΥΤΕΡΠΗ, ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΜΕΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Α. ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

- (1991) *Writing Against Pictures: A Study of Ekphrasis in Epics by Homer, Virgil, Ariosto, Tasso and Spenser*. New York University, 261 σελίδες.

Β. ΒΙΒΛΙΑ

- (2004) *The Periphery Viewing the World. Selected Papers from the Fourth International Conference of the Hellenic Association for the Study of English*, επιμέλεια Christina Dokou, Efterpi Mitsi, Bessie Mitsikopoulou, Parousia Publications in English Studies 60, Αθήνα, 273 σελ.
- (2005) *Στη χώρα του φεγγαριού: Βρετανίδες περιηγήτριες στην Ελλάδα (1718-1932)*, εισαγωγή-επιμέλεια Βασιλική Κολοκοτρώνη-Ευτέρπη Μήτση, μετάφραση Σοφία Αυγερινού, Εστία, Αθήνα, 361 σελ.
- (2006) *Εικόν και λόγος: Έξι Βυζαντινές περιγραφές έργων τέχνης*. Επιμέλεια Παναγιώτης Αγαπητός, Εισαγωγικό δοκίμιο Ευτέρπη Μήτση-Παναγιώτης Αγαπητός, Μετάφραση Π. Αγαπητός-Martin Hinterberger. Αθήνα: Άγρα, 195 σελ.
- (2007) *Λεξικογραφία και ιδεολογία*, επιμέλεια και εισαγωγή Ευτέρπη Μήτση, ΠΜΣ «Θεωρία Λεξικογραφίας και Εφαρμογές» ΕΠΕΑΚ, 165 σελ.
- (2008) *Women Writing Greece: Essays on Hellenism, Orientalism and Travel* (σε συνεργασία με τη Vassiliki Kolocotroni), *Internationale Forschungen zur Allgemeinen und Vergleichenden Literaturwissenschaft* 118, Rodopi, Amsterdam Rodopi, Amsterdam, 265 σελ.
- (2009) *Γλωσσάρι φεμινιστικής θεωρίας*, σε συνεργασία με τη φοιτητική ομάδα του Δ.Π.Μ.Σ Λεξικογραφίας, ΠΜΣ «Θεωρία Λεξικογραφίας και Εφαρμογές» ΕΠΕΑΚ.

Γ. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ

- (2001) “Veiling Medusa: Arthur’s Shield in *The Fairy Queen*”, *The Anatomy of Tudor Literature*, ed. Mike Pincombe, Ashgate, Aldershot, σελ. 130-142.
- (2002) “Myth, Travel and Empire in ‘British’ Cyprus”, *Beyond the Floating Islands*, ed. Stephanos Stephanides and Susan Basnett, COTEPRA, University of Bologna, Bologna, σελ. 115-128.
- (2003) “The Making of a Classic: The Translation of *Περί ύψους* and Boileau’s Pursuit of Literary Authority”, *Essays in Language and Literature to Honor Marios Byron Raizis*, Επιμέλεια William Schulz, ΕΚΠΑ, Αθήνα, σελ. 75-89.
- (2004) “‘Painful Pilgrimage’: Sixteenth-Century English Travellers to Greece”, *Travels and Translation in the Sixteenth Century*, ed. Mike Pincombe, intr. Arthur Kinney, *Series in European Cultural Transition* Vol. 20, Ashgate, Aldershot, σελ. 19-31.
- (2004) “Translation at the Margins: Racine and the Translation of Aristotle’s *Poetics*”, *Identity and Difference in Translation*, επιμέλεια Maria Sidiropoulou, Peter Lang, Bern, σελ. 109-127.

- (2005) «Από την Ακρόπολη στο χαμάμ: Φύλο και εξουσία στο ελληνικό ταξίδι», *Η συγκριτική γραμματολογία στην Ελλάδα: Σύγχρονες τάσεις*, επιμέλεια Έλενα Κουτριάνου, Εκδόσεις Μεσόγειος (Ελληνικά Γράμματα-Πανεπιστήμιο Κύπρου), Αθήνα, σελ. 319-339.
- (2008) “Private Rituals and Public Selves: The Turkish Bath in Women’s Travel Writing”, δοκίμιο στον τόμο *Inside Out: Women Appropriating, Negotiating and Subverting Space*, επιμέλεια Teresa Gomez Reus και Aranzazu Usandizaga, πρόλογος Janet Wolff, *Spatial Practices* 4, Rodopi, Amsterdam, σελ. 47-63.
- (2008) “The spectacle of Pain in Protestant Martyrology”, δοκίμιο στον τόμο *(Re)constructing Pain and Joy: Linguistic, Literary and Cultural Perspectives*, επιμέλεια Chryssoula Lascaratou, Anna Despotopoulou και Elly Ifantidou, Cambridge Scholars Publishing, Cambridge, σελ. 253-268.
- (2008) “Lady Elizabeth Craven’s Letters from Athens and the Female Picturesque”, δοκίμιο στον τόμο *Women Writing Greece: Essays on Hellenism, Orientalism and Travel*, επιμέλεια Vassiliki Kolocotroni και Efterpi Mitsi, *Internationale Forschungen zur Allgemeinen und Vergleichenden Literaturwissenschaft* 118, Rodopi, Amsterdam, σελ. 19-38.
- (2008) “The Utopian Humanist” δοκίμιο στον τόμο *Edward Said and Jacques Derrida: Reconstellating Humanism and the Global Hybrid*, επιμέλεια Mina Karavanta και Nina Morgan, Cambridge Scholar’s Publishing, Cambridge, σελ.199-220.

Γ. ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

1. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

- (2002) “‘Roving Englishwomen’: Greece in Women’s Travel Writing”, *Mosaic* 35.2, σελ.129-145.
- (2003) “Reviewing Greece in the Age of the Guidebook: Women Travellers and Modern Tourism”, *The English European Messenger* XII/1 (Spring 2003), σελ. 25-29.
- (2003) “The ‘popular philosopher’: Plato, Poetry, and Food in Tudor Aesthetics”, *Early Modern Literary Studies* 9.2 (September 2003), σελ. 1-23. (<http://extra.shu.ac.uk/emls/09-2/>)
- (2003) “A Victorian Woman’s ‘Hellas’: Agnes Smith’s *Glimpses of Greek Life and Scenery*”, *Agora: Revue d’études littéraires* 5 (2003), τίτλος αφιερώματος *Les voyageuses*, επιμέλεια Vassiliki Lalagianni, σελ. 77-91.
- (2005) “‘Nowhere is a Place’: Travel Writing in Sixteenth-Century England”, *Literature Compass* 2 (2005) RE 135, σελ. 1-13. (www.blackwell-compass.com)
- (2006) “Travel, Memory and Authorship: George Wheler’s *A Journey into Greece* (1682)”, *Restoration: Studies in English Literary Culture, 1660-1700*, 30:1 (Spring 2006), σελ. 15-29.
- (2008) “A Translator’s Voyage: The Greek Landscape in George Sandys’s *Relation of a Journey*” *Studies in Travel Writing* (2008): 49-65, τίτλος αφιερώματος *The Early Modern Traveller*, επιμέλεια Daniel Carey και Claire Jowitt.

- (2009) “Violent Acts and Ovidian Artifacts in Marlowe’s *Hero and Leander*”, *Classical and Modern Literature* 27.2: 1-16.

2. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- (1992) “The Poet in the Era of the Crowd”, *Παρουσία Η’*, σελ. 291-311.
- (1992) «Εικόν και λόγος: Η έκφρασις στη βυζαντινή γραμματολογία» (σε συνεργασία με τον Παναγιώτη Αγαπητό), *Χρονικά Αισθητικής* 29-30 (1990-1991), σελ. 109-126.
- (1993) “Antarctic Utopias: *Arthur Gordon Pym* and the Exploration of the South Pole”, *Παρουσία Θ’*, σελ. 245-256.
- (2002) “Συγκριτική λογοτεχνία και περιηγητισμός» *Διαβάζω* 427, αφιέρωμα για τη συγκριτική φιλολογία, επιμέλεια Μαίρης Κουτσουδάκη, σελ. 98-103.
- (2003) «Στη σκιά των μνημείων: Αρχαιολάτρες και αρχαιόσυλοι στην Ελλάδα του 18ου αιώνα», *Σύγχρονα Θέματα* 82 (Ιούνιος 2003), σελ. 60-67.

Δ. ΛΕΞΙΚΑ/ ΛΗΜΜΑΤΑ

- (2009) «Φύλο και λογοτεχνία», λήμμα για το ηλεκτρονικό λεξικό «Φυλο-Παιδεία» του προγράμματος ΘΕ.ΦΥ.ΛΙΣ (ΕΚΠΑ-ΕΠΕΑΚ).
- (2009) επιμέλεια υπο-λημμάτων του λήμματος «Φύλο και λογοτεχνία», σε συνεργασία με τη φοιτητική ομάδα του Δ.Π.Μ.Σ Λεξικογραφίας του ΕΚΠΑ, για το ηλεκτρονικό λεξικό «Φυλοπαιδεία» του προγράμματος ΘΕ.ΦΥ.ΛΙΣ, <http://www.thefylis.uoa.gr/fylopedia/>

Ε. ΑΛΛΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

1. Βιβλιοκρισία

- (2009) David Wills, *The Mirror of Antiquity: 20th Century British Travellers in Greece*, Cambridge Scholar’s Publishing, Cambridge, 2007, *Studies in Travel Writing*(2008)

2. Εκπαιδευτικός Οδηγός

- (2008) *Literature Compass Teaching & Learning Guide, Literature Compass 5/5* (2008): 981–987, 10.1111/j.1741-4113.2008.00565. Teaching & Learning Guide for: ‘Nowhere is a Place’: Travel Writing in Sixteenth-Century England

ΝΙΚΗΦΟΡΙΔΟΥ, ΒΑΣΙΛΙΚΗ, ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΜΕΑ ΓΛΩΣΣΑΣ-ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΑ

- (1998) με Δήμητρα Θεοφανοπούλου-Κοντού, Γεωργία Κατσιμαλή, Δέσποινα Μαρκοπούλου, Αμαλία Μόζερ. *Θέματα Νεοελληνικής Σύνταξης: Θεωρία - Ασκήσεις*. Σειρά Διατμηματικό Πρόγραμμα Διδασκαλίας της Νέας Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας, 2. Αθήνα: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Αθηνών.
- (1999) με Δήμητρα Κατή και Μαριάννα Κονδύλη (επιστημονική επιμέλεια). *Γλώσσα και Νόηση: Επιστημονικές και Φιλοσοφικές Προσεγγίσεις*. Αθήνα: Εκδόσεις Αλεξάνδρεια.
- (2004) *Grammatical meaning and construal. A cognitive linguistic approach*. Parousia Journal Monograph Series 61.
- (2005) S. Marmaridou, K. Nikiforidou, E. Antonopoulou (eds.) *Reviewing linguistic thought: Converging trends for the 21st century*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.

ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ

- (1991) "The Meanings of the genitive: A case study in semantic structure and semantic change". *Cognitive Linguistics* 2-2. 149-205.
- (1996) "Modern Greek *as*: A case study in grammaticalization and grammatical polysemy". *Studies in Language* 20-3. 599-632.
- (2002) "Deictic motion and the adoption of perspective in Greek". *Pragmatics* 12-3. (με την Ελένη Αντωνοπούλου)
- (2005) "Conceptual blending and the interpretation of relatives: A case study from Greek". *Cognitive Linguistics* 16-1: 169-206.
- (2009) "Indeterminacy in grammar and acquisition: an interdisciplinary approach to relative clauses". *Annual Review of Cognitive Linguistics* (με τη Δήμητρα Κατή)
- (to appear) "Viewpoint and constructional analysis: The case of *past + now*"
- (to appear) "Variably future-marked conditionals in Greek: Integrating discourse and grammar" (με την R. T. Cacoullos)

ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ (ΞΕΝΗ ΕΚΔΟΣΗ)

- (1994) με τον Αναστάσιο Φ. Χριστίδη. "Structural and crosslinguistic regularities in the history of three particles". In *Themes in Greek Linguistics. Current Issues in Linguistic Theory 117*. Irene Philippaki, Katerina Nicolaidis and Mary Sifianou (eds.). Amsterdam: John Benjamins. 169-176.
- (1999) "Nominalizations, metonymy and lexicographic practice". In *Issues in Cognitive Linguistics: 1993 Proceedings of the International Cognitive Linguistics Conference*, Leon de Stadler and Christoph Eyrych (eds.). Berlin, New York: Mouton de Gruyter. 141-163.
- (2000) με τη Δήμητρα Κατή "Subjectivity and conditionality: The marking of speaker involvement in Modern Greek". In *Constructions in Cognitive Linguistics*. *Current*

Issues in Linguistic Theory 178, Ad Foolen and Frederike van Der Leek (eds.).
Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins. 217-237.

- (2002) “Η Πραγματολογία της Που Αναφορικής Δομής”. *Recherches en Linguistique Grecque*, Christos Clairis (ed.). Paris: L’Harmattan. 123-126.
- (2006) “Subjective construal and factual interpretation in sentential complements”. In A. Athanasiadou, B. Cornillie, C. Canakis (eds.), *Subjectification: Various paths to subjectivity*, 347-374. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- (2007) “The construction of meaning in relative clauses: Indeterminacy and constraints”. In G. Radden, K. M. Kopcke, T. Berg, P. Siemund (eds.), *Aspects of meaning construction*, 189-205. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins.
- (2009) “Constructional Analysis”. In F. Brisard, J.-O. Östman, J. Verschueren (eds.), *Grammar, Meaning and Pragmatics*, [Handbook of Pragmatics Highlights 5], 16-32. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins.
- (2009) “Deconstructing verbal humour with Construction Grammar”. In G. Brône, J. Vandaele (eds.), *Cognitive Poetics: Goals, Gains and Gaps*, 289-314. Berlin/New York: Mouton de Gruyter. (με την Ελένη Αντωνοπούλου)
- (to appear) “Construction grammar and discoursal incongruity”. (με την Ελένη Αντωνοπούλου)

ΑΡΘΡΑ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΥΣ ΤΟΜΟΥΣ ΜΕ ΚΡΙΤΕΣ (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ)

- (1990) “Εναντιωματικές προτάσεις, πραγματολογία και γραμματικές ιδιαιτερότητες”. *Πρακτικά της 10ης ετήσιας συνάντησης του τομέα γλωσσολογίας (Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα 10)*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης. 205-223.
- (1992) “Υποθετικό ας, γραμματική πολυσημία και γραμματικοποίηση”. *Πρακτικά της 12ης ετήσιας συνάντησης του τομέα γλωσσολογίας (Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα 12)*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης. 339-356.
- (1996) “Δομές επιστημικής ερμηνείας και χρονική αυτονομία”. *Πρακτικά της 16ης ετήσιας συνάντησης του τομέα γλωσσολογίας (Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα 16)*, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης. 390-401.
- (1998) “Metaphors of silence”. In *Anatomies of Silence: Selected Papers from the Second HASE International Conference, Parousia Journal Monograph Series 44*, Anna Cacoullou and Mary Sifianou (eds.). Athens: Parousia. 279-287.
- (1999) “Η Μεταφορικότητα της σκέψης: Φιλοσοφικές και γλωσσολογικές προσεγγίσεις”. Στο *Γλώσσα και Νόηση: Επιστημονικές και Φιλοσοφικές Προσεγγίσεις*, Δήμητρα Κατή, Μαριάννα Κονδύλη, Κική Νικηφορίδου (επιμ). Αθήνα: Εκδόσεις Αλεξάνδρεια. 163-178.
- (1999) με τον Κώστα Ράπη. “Από την κατευθυντικότητα στην υποθετικότητα: Σενάρια συμμόρφωσης και προσλεκτική σύνδεση”. Στο *Ελληνική Γλωσσολογία ‘97: Πρακτικά του Γ’ Διεθνούς Γλωσσολογικού Συνεδρίου για την Ελληνική Γλώσσα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. 196-204.
- (2001) “Γλωσσική αλλαγή”. Στην *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας: Από τις Αρχές ως την Υστερη Αρχαιότητα*, επιστημονική επιμέλεια Αναστάσιος Φ. Χριστίδης. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας - Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη. 102-107, 116-117.

- (2001) “Ας: Ένα παράδειγμα συντακτικής αλλαγής”. Στην *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας: Από τις Αρχές ως την Ύστερη Αρχαιότητα*, επιστημονική επιμέλεια Αναστάσιος Φ. Χριστίδης. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας - Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη. 1065-68, 1080-81.
- (2001) “Γραμματική Σημασία και Υποκειμενικότητα”. Στο *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 24. Θεσσαλονίκη.
- (2001) “Γλωσσική Αλλαγή”. Στο *Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός για τη Γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- (2004) “Η πολυσημία του δείκτη *που*: Συμβολή αναπτυξιακών δεδομένων στην εξήγησή της”. *Πρακτικά 6^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας*. Ρέθυμνο: Εργαστήριο Γλωσσολογίας. (με τη Δ. Κατή)
- (2007) “Απροσδιόριστες γραμματικές δομές: Προεκτάσεις για τη θεωρητική περιγραφή και αναπτυξιακή μελέτη των αναφορικών προτάσεων”. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα* 27, 309-321. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο νεοελληνικών Σπουδών-Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη (με τη Δ. Κατή)
- (2007) “Παράγοντες ερμηνείας στις *που* αναφορικές προτάσεις”. *Γλωσσικός περίπλους: Μελέτες αφιερωμένες στη Δ. Θεοφανοπούλου-Κοντού*, 278-290, επιμ. Τομέας Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών. Αθήνα: Καρδαμίτσα.
- (2008) “Νοητικοί χώροι και γραμματική ανάλυση: περί της κατηγοριοποίησης του *που*”. *Θέρμη και Φως: Αφιερωματικός Τόμος στη Μνήμη του Α.-Φ. Χριστίδη*, 81-93, επιμ. Μ. Θεοδωροπούλου. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- (2008) “Η ελεύθερη πλάγια γραφή ως κειμενική δομή”. *Γλώσσας Χάριν*. Τόμος αφιερωμένος στον καθ. Γ. Μπαμπινιώτη, 417-429, επιμ. Α. Μόζερ, Α. Μπακάκου, Χ. Χαραλαμπίδης, Δ. Χειλά-Μαρκοπούλου. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

- Από το 2008 συνεκδότρια (με την Kyoko Ohara) του διεθνούς επιστημονικού περιοδικού *Constructions and Frames* (John Benjamins)
- 2003, 2005, 2007, 2008: Κριτής υποβολών στα 8^ο, 9^ο, 10^ο και 11^ο International Cognitive Linguistics Conferences
- Κριτής υποβολών για το διεθνές επιστημονικό περιοδικό *Pragmatics and Cognition*.

ΝΤΟΚΟΥ, ΧΡΙΣΤΙΝΑ, ΕΠΙΚΟΥΡΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΜΕΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Μεταφράσεις:

“Το Ωραίο, Τ’ Ανήμερο--και το Ιερό”. Μετάφραση του: Γκάρυ Σνάιντερ, “Good, Wild, Sacred”. *Γκάρυ Σνάιντερ: Η ποιητική και η πολιτική του τόπου*. Επιμέλεια Λιάνα Σακελλίου-Σουλτζ. Αθήνα: Οδυσσεάς, 1998. 107-29.

“Tainarius Man.” Μετάφραση του: Θεόδωρος Πίτσιος, “Ταινάριος Άνθρωπος”. Διάλεξη στο “Δελφική Φιλία, Φιλία των Λαών και η Έννοια του Ανθρώπινου Όντος στην Φιλοσοφία Φούλμπραϊτ”. Πρώτο Διεθνές Διεπιστημονικό Συνέδριο της Ένωσης Υποτρόφων Φούλμπραϊτ. Ένωση Ελλήνων Υποτρόφων Φούλμπραϊτ. Δελφοί, 1-3 Δεκεμβρίου 2000.

“*Η Πέρλα*”. Έμμετρη μετάφραση αποσπασμάτων του: Ποιητής της Πέρλας, *The Pearl*. *Νέα Εστία* 147: 1719 (Ιανουάριος 2000): 75-88.

“Ψυχολογική Ανδρογονία: Η Εξέλιξη Ενός Όρου.” Μετάφραση του: Εύη Δάλλα, “Psychological Androgyny: The Evolution of a Construct.” Επιμέλεια Χριστίνα Ντόκου. Αφιέρωμα στην Ανδρογονία του *Διαβάζω* 429 (Μάιος 2002): 100-06.

“Πως Συνάντησα τον Irving Layton στην Ελλάδα.” Μετάφραση του: Θεόδωρος Σάμσον: “On Meeting Irving Layton in Greece.” Επιμέλεια Μαίρη Κουτσουδάκη. Αφιέρωμα στην Καναδική Λογοτεχνία του *Διαβάζω* (2004--προσεχώς): σσ. 6.

Χίμαιρα.. Μετάφραση του: Τζων Μπαρθ, *Chimera*. Αθήνα: Πόλις, 2002. σσ. 366.

Σύντομη κριτική της μετάφρασης από: Αθανασόπουλος, Βαγγέλης. “Ο μεταμοντερνισμός είμαι εγώ: Παραδειγματικές εκδοχές και αδιέξοδα της μεταμυθοπλασίας”. Βιβλιοκριτική του *Χίμαιρα*. Του Τζων Μπαρθ. *Βιβλιοθήκη*. 18 Απριλίου 2003. 8-9.

Σύντομη κριτική της μετάφρασης από: Παπαδοπούλου, Αγγελική. “Σεχραζάντ και Βελλερεφόντης”. Βιβλιοκριτική του *Χίμαιρα*. Του Τζων Μπαρθ. “Βιβλία”: Ένθετο στο *Βήμα της Κυριακής*. Κυριακή, 16 Φεβρουαρίου 2003. 13.

Teiresias. Έμμετρη μετάφραση του: Γιάννης Ρίτσος, *Τειρεσίας*. *Greek Letters: A Journal of Modern Greek Literature in Translation* 16 (2003-04): 129-78.

“Ίστοσελίδα Βυρωνικής Εταιρείας Μεσολογγίου.” Μετάφραση του: “The Messolonghi Byron Society Website.” Μάρτιος 2004. <<http://www.messolonghibyronsociety.gr>>. σσ. 26.

Τιμές Συναλλάγματος. Μετάφραση του: Μάλκολμ Μπράντμπερ, *Rates of Exchange*. Αθήνα: Πόλις, 2004. σσ. 310.

Σύντομη κριτική της μετάφρασης από: Νικολαΐδου, Σοφία. “Το χρηματιστήριο της ανθρώπινης επικοινωνίας”. Βιβλιοκριτική του *Τιμές Συναλλάγματος*. Του Μάλκολμ Μπράντμπερ. “Βιβλιοδρόμιο--Ιδέες”: Ένθετο στα *Νέα--Σαββατοκύριακο*. Παρασκευή, 31 Δεκεμβρίου 2004. 4/28.

Σύντομη κριτική της μετάφρασης από: Παπαδοπούλου, Αγγελική. “Στον κόσμο των ακαδημαϊκών”. Βιβλιοκριτική του *Τιμές Συναλλάγματος*. Του Μάλκολμ Μπράντμπερ. “Το άλλο ΒΗΜΑ: Βιβλία--μυθιστόρημα”: Ένθετο στο *ΒΗΜΑ της Κυριακής*. Κυριακή, 8 Μαΐου 2005. 4/44.

“Οι χαρακτήρες του Αριστοφάνη.” Μετάφραση του: Μάικλ Σιλκ, “Character in Aristophanes.” *Θάλεια. Αριστοφάνης, Δεκαπέντε μελετήματα*. Επιμέλεια Γεώργιος Κατσής. Αθήνα: Σμίλη, 2007. 156-188.

Φουσκωτό Κάστρο. Μετάφραση-Υποτιτλισμός του *Bouncing Castle: Keeping Families Together*. Σκηνοθεσία Κρις Κάστρο. Σίδνεϋ: Rainbow Screen Productions, 2005. Διάρκεια 58’46”.

Αντιζωή. Μετάφραση του: Φίλιπ Ροθ, *The Counterlife*. Αθήνα: Πόλις, 2008. σσ. 485.

Γλύφος. Μετάφραση του Πέρσιβαλ Έβερρεττ, *Glyph*. Αθήνα: Πόλις, 2009. σσ. 300.

Επιμέλειες έπειτα από την Εκλογή μου στο Δ.Ε.Π. του Τ.Α.Γ.Φ. (Ηλεκτρονικές και Συμβατικών μέσων):

ΛΟΓΟΣ: Το Περιοδικό της Ένωσης Ελλήνων Υποτρόφων Ιδρύματος Φούλμπραϊτ [*Logos: The Journal of the Association of Fulbright Scholars in Greece*] 1.1-3.2 (2002-2004). (Η και Σ)

Αφιέρωμα στην Ανδρογυνία του περιοδικού *Διαβάζω* 429 (Μάιος 2002). (Σ)

Μήτση, Ευτέρπη, Μητσκοπούλου Βασιλική και Χριστίνα Ντόκου, επιμ. *Ο Κόσμος με το Μάτι της Περιφέρειας: Ανθολογία Κειμένων του 4ου Διεθνούς Συνεδρίου της Η.Α.Σ.Ε. [The Periphery Viewing the World: Selected Papers of the 4th International Conference of the Hellenic Association for the Study of English]*: (Αθήνα: Παρουσία, 2004). σσ. 400. (Η και Σ)

Παπακωνσταντίνου, Αναστασία, και Χριστίνα Ντόκου, επιμέλεια. *Πεπραγμένα του 2ου Διεθνούς Διεπιστημονικού Συνεδρίου των Υποτρόφων Φούλμπραϊτ “ΟΛΥΜΠΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΦΟΥΛΜΠΡΑΪΤ: Ανθρωπισμός σε Δράση” [Proceedings of the 2nd International Interdisciplinary Conference of the Fulbright Scholars “OLYMPISM AND THE FULBRIGHT SPIRIT: Humanism in Action”]*. Αθήνα: Ίδρυμα Φουλμπράιτ, (Η και Σ, προσεχώς 2005).

Πτυχιακή και Διδακτορική Συγγραφική Δράση:

1. “Γεύσεις Αθανασίας: Αλέξανδρος, Γκιλγκαμές και ο Απαγορευμένος Καρπός”. Εργασία για το Master of Arts. [“Flavors of Immortality: Alexander, Gilgamesh and the Forbidden Fruit.” Masters Paper. The Pennsylvania State University, 1997]. 25 σελίδες.
2. “Το Μαντικό Φύλο: Ο Ανδρόγυνος Τειρεσίας στον Σοφοκλή, τον Έλιοτ, το Λόρκα και το Ρίτσο”. Διδακτορική Διατριβή. [“Gendered Oracles: The Teiresian Androgyne in Sophocles, Eliot, Lorca, Ritsos.” Ph. D. Diss. The Pennsylvania State University, 1997]. 312 σελίδες.

Άλλες Δημοσιεύσεις:

1. Ντόκου, Χριστίνα και Ντάνιελ Ουώλντεν. “Η Παγανιστική Καταδίκη και Ορθόδοξη Εξιλέωση του Ραββίνου Ισαάκ Κόρνφελντ” [“The Pagan Condemnation and Orthodox Redemption of Rabbi Isaac Kornfeld”]. *Studies in American-Jewish Literature* 15 (1996): 6-16.
2. “Η Ανδρογυνική Πρόκληση στο ‘Νόμο του Πατρός’: Ο Ντον Τζούαν ως Ανάστροφο Έπος” [“Androgyny’s Challenge to the ‘Law of the Father’: Don Juan as Epic-in-Reverse”]. *The Lure of the Androgyne*. Ειδική Έκδοση του *Mosaic* 30:3 (Σεπτέμβριος 1997): 1-19.
3. “Γκρεντέλλ: Η Νεκρή Μητέρα του Μπέογουλφ” [“Grendelle: Beowulf’s Dead Mother”]. *The European English Messenger* 7:2 (Φθινόπωρο 1998): 44-48.
4. “Αναπολώντας το Μέλλον” [“Remembrances of Things Future”]. *International Mosaic* 2:2 (Δεκέμβριος 1998): 21.
5. “Παλεύοντας με τον Άγγελο: Η Αμερικανοεβραϊκή Γραφή της Σύνθια Όζικ”. *Διαβάζω* 394 (Μάρτιος 1999): 118-23.
6. Ντόκου, Χριστίνα και Λιάνα Σακελλίου-Σουλτσ. “Μάργαρο και Μαργαρίτες: Αμφιλεγόμενες Συμβολικές Μεταμορφώσεις στο Μεσαιωνικό Ποίημα *Η Πέρλα*”. *Νέα Εστία* 147:1719 (Ιανουάριος 2000): 89-106 (+ μετάφραση αποσπασμάτων του ποιήματος από την Χριστίνα Ντόκου, σελ. 75-88).

7. Ντόκου, Χριστίνα και Λιάνα Σακελλίου-Σουλτζ. “Βουλιάζοντας μέσα σε Ασπρο Μελάκι: Η Γυναικεία Υπόσταση στην Ποίηση της Κατερίνας Αγγελάκη-Ρουκ και της Ελένης Βακαλό”. [“Drowning in White Ink: The Feminine in the Poetry of Katerina Anghelaki-Rooke and Eleni Vakalo”]. *Gramma* 8 (Σεπτέμβριος 2000): 99-123.
8. “Όταν η Μητέρα Στεριώνει Γεφύρια: Γυναικεία Δισυπόσταση εναντίον Αντρικής Ταυτότητας στο *Μπέογουλφ*” [“When (M)Other Plays Bridge: Female Duality versus Male Identity in *Beowulf*”]. *The Other Within: Third International Conference of the Hellenic Association for the Study of English, Aristotle University of Thessaloniki, Greece, May 7-10, 1998*. Επιμέλεια: Ruth Parkin-Gounelas. Θεσσαλονίκη: Αθανάσιος Α. Αλτιντζής, 2001. 105-13.
9. “Τα Ταξίδια του Ντεριντά: ‘Η, Πώς ο Σουίφτ Αποδόμησε την Ακαδημία” [“Derrida’s Travels: Swift’s Deconstruction of the Academy”]. *The Eighteenth Century: Theory and Interpretation* 42:2 (Καλοκαίρι 2001): 113-41.
10. “Σημεία και Τέρατα στο Μυθολογικό Χάος”. *Διαβάζω* 408 (Ιούλιος-Αύγουστος 2000): 4 σελίδες.
11. “Νεκρικοί Μονόλογοι, Συγκριτικοί Διάλογοι: Λουκιανός και Ματσάδο δε Ασσίς”. Επιμέλεια Μαίρη Κουτσουδάκη. Αφιέρωμα στη Συγκριτική Λογοτεχνία του *Διαβάζω* 427 (Μάρτιος 2002): 109-14.
12. “Φυλλομετρώντας το Φύλο: Ανδρογυνία και Τέχνη του Λόγου στο Συμπόσιο του Πλάτωνα”. Επιμέλεια Χριστίνα Ντόκου. Αφιέρωμα στην Ανδρογυνία του *Διαβάζω* 429 (Μάιος 2002): 112-18.
13. “Εισαγωγή--Τα Πρόσωπα της Ανδρογυνίας”. Επιμέλεια Χριστίνα Ντόκου. Αφιέρωμα στην Ανδρογυνία του *Διαβάζω* 429 (Μάιος 2002): 98-99.
14. “Βυρώνειο Άσμα: Ο Γκισούρης στα Πλαίσια του Ελληνικού Λαϊκού Τραγουδιού”. *Bulletin de Liaison, Societe Francaise des Etudes Byroniennes* 3.3 (Φθινόπωρο 2002): 97-111.
15. “Ηρωες στα Σκοτεινά (Η, με Άλλα Λόγια, Βαθιά Νυχτωμένοι)”. Επίμετρο στη *Χίμαιρα*. Του Τζων Μπαρθ. Αθήνα: Πόλις, 2002. 369-94.
- Σύντομη κριτική του άρθρου από: Αθανασόπουλος, Βαγγέλης. “Ο μεταμοντερνισμός είμαι εγώ: Παραδειγματικές εκδοχές και αδιέξοδα της μεταμυθοπλασίας”. Βιβλιοκριτική του *Χίμαιρα*. Του Τζων Μπαρθ. *Βιβλιοθήκη*. 18 Απριλίου 2003. 8-9.
16. “Ταξίδι στο Χρόνο: Η Αμερικανική Γη του Ηλία Βενέζη”. [“Time Travel: Elias Venezis’ *American Land*”]. *ΛΟΓΟΣ: Το Περιοδικό της Ένωσης των Ελλήνων Υποτρόφων Φούλμπραϊτ* [LOGOS: The Journal of the Association of Fulbright Scholars in Greece] 2.2 (Απρίλιος-Ιούνιος 2003): 12-14.
17. “Η Αριστοτελική Περιπέτεια Αναστρέφεται: Ο *Σαμμών Αγωνιστής* του Μίλτον” [“Aristotelian *Peripeteia* in Reverse: Milton’s *Samson Agonistes*”]. *Απόψεις πάνω σε Γλώσσα και Λογοτεχνία: Τιμητικά Δοκίμια για το Μάριο Βύρωνα Ραϊζή* [Perspectives on Language and Literature: Essays in Honor of Marios Byron Raizis]. Επιμέλεια Ουίλλιαμ Ρ. Σουλτζ. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2003. 37-49.
18. “Η Κοινωνική Διάσταση του *liebestod* στο Σοφοκλή και τον Kleist”. *Η συγκριτική γραμματολογία στην Ελλάδα: Σύγχρονες τάσεις*. Επιμέλεια Έλενα Κουτριάνου. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα/ Κύπρος: Μεσόγειος, 2005. 251-71.
19. “Το Φύλο του Ταξιδιού: Η Γκίλλιαν Μπούρας και οι Άλλοι” [“The Gender of Travel: Gillian Bouras and the Others”]. *Γυναίκες Περιηγήτριες στην Ελλάδα: Ανθολογία Κριτικών Δοκιμίων* [Women Writing Greece: Essays on Hellenism, Orientalism and Travel]. Επιμέλεια Βασιλική Κολοκοτρώνη και Ευτέρπη Μήτση. Σειρά: Internationale Forschungen zur Allgemeinen und Vergleichenden Literaturwissenschaft 118. Άμστερνταμ και Νέα Υόρκη: Rodopi, 2008. 185-209.

20. “Τα Όρια της Γλώσσας Σου, τα Όρια του Κόσμου Μου: Η Μαρτυρία του Άφατου στον Ντη Μπράουν και τον Εδουάρδο Γκαλεάνο” [“The Limits of Your Language, The Limits of My World: Impossible Testimonies in Dee Brown and Eduardo Galeano”]. *Ο Κόσμος με το Μάτι της Περιφέρειας* [*The Periphery Viewing the World*]. Ανθολογία Δοκιμίων από το Τέταρτο Διεθνές Συνέδριο της Ελληνικής Εταιρείας Αγγλικών Σπουδών (H.A.S.E.). Επιμέλεια Ευτέρπη Μήτση, Βασιλική Μητσικοπούλου και Χριστίνα Ντόκου. Σειρά αυτοτελών δημοσιευμάτων Παρουσία 60. Αθήνα: Παρουσία, 2004. 250-62.
21. “Το Διαχρονικό--και Παραθαλάσσιο--Ήθος του Λόρδου Βύρωνα”. *Μπάιρον εναντίον Έλγιν*. Επιμέλεια Πάνος Τριγιάζης. Αθήνα: Ταξιδευτής, 2004. 95-105.
- Κριτική του άρθρου από: Δούρου, Ρένα. “Φιλέταιρος εαυτώ”. Κριτική του *Μπάιρον εναντίον Έλγιν*. Επιμέλεια Πάνος Τριγιάζης. “Αναγνώσεις”: Ένθετο της *Κυριακάτικης Αυγής*. Επιμέλεια Αγγελος Ελεφάντης. Κυριακή, 30 Μαΐου 2004. 3.
22. “Φανταστικές Εν-Σωμα-τώσεις: Το Γκροτέσκο ως Ιδεώδες στη Φιλολογία των Κόμικς” [“Fantastic 4-Body-ings: Ideal Grotesqueness in the Comic-book Culture”]. Διεθνής ανθολογία κειμένων με θέμα τη “Μελλοντολογικές Εν-σαρκώσεις: Σωματικές Μεταλλάξεις και Αλλαγές” [“The Future of Flesh: Bodily Mutation and Change”]. Επιμέλεια Έφη Γιαννοπούλου, Κατερίνα Κίτση-Μιτάκου και Έλση Σακελλαρίδου. (Palgrave/Macmillan, προσεχώς). σσ. 22.
23. “Ο Αποδομισμός Πάει Παραλία: Τα Διαχρονικά Ήθη του Λόρδου Βύρωνα” [“Postmodernity Is a Beach: The Diachronic Ethics of Lord Byron”]. *Bulletin de Liaison, Societe Française des Etudes Byroniennes* 3.6 (Φθινόπωρο 2005): 143-60.
24. “Γυναικά δίχως Εγχ-ώρια--Θεωρητικές Μεταμορφώσεις της Μεταφοράς του Γάμου στο Έπος του *Διγενή Ακρίτα*” [“‘Tis a Pity She’s a’ Chora--Theoretical Transformations of the Marriage Metaphor in the Epic of *Digenis Akritas*”]. *Neohelicon: The Journal of the International Comparative Literature Association--Eastern Europe* XXXII.1 (Ανοιξη 2005): 231-39.
25. “Υφαίνοντας Ιστορίες: Νέα Τεχνάσματα της Πηνελόπης στον Ουώλκοττ και τον Μάρκεζ” [“Fruit of the Loom”: Spins on Penelope in Walcott and Márquez”]. *Σύγκριση* 15 (2004): 153-74.
26. “Εξ Ανοικείων τα Βέλη: Νέες Μορφές Αγωνιστικού Ανθρωπισμού για τον Ανίατο 21ο Αιώνα” [“Crooked Arrows: A Agonistic Humanism for an Unhealable 21st Century”]. *Πεπραγμένα του 2ου Διεθνούς Διεπιστημονικού Συνεδρίου των Υποτρόφων Φούλμπραϊτ “ΟΛΥΜΠΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΦΟΥΛΜΠΡΑΪΤ: Ανθρωπισμός σε Δράση”* [*Proceedings of the 2nd International Interdisciplinary Conference of the Fulbright Scholars “OLYMPISM AND THE FULBRIGHT SPIRIT: Humanism in Action”*]. Επιμέλεια Αναστασία Παπακωνσταντίνου και Χριστίνα Ντόκου. Αθήνα: Ίδρυμα Φουλμπράιτ, 2006 (προσεχώς): σσ.9.
27. “Μετά Θάνατον Στίχος; Η Μεταφυσική Ποιητική των Γουίτμαν και Στήβενς” [“Do You Believe in Line after Death? The Metaphysical Poetics of Whitman and Stevens”]. *Αγγλο-Αμερικανικές Θεωρήσεις του Ελληνισμού* [*Anglo-American Perceptions of Hellenism*]. London: Cambridge Scholars Publishing, 2007. 186-97.
28. “Η Δυστυχία του Νότου: Η Ετερότητα Λυόμενη στη *Γούνα* της Μιγκντάλια Κρουζ” [“Southern Discomfort: Otherness (Un)Caged in *Migdalia Cruz’s Fur*”]. *L’ Autre: Journal de GRAAT* 38 (Απρίλιος 2008): 147-76.
29. “Καθαρτικό άνευ Κάθαρσης για τον ‘Αληθινό Πόνο’ του Σκρήμιν Τζέη Χόκινς” [“Vowel Obstruction: (Not) Screamin’ Joy out of ‘Real Pain.’” “(Ανα)δομώντας τη Χαρά και τον Πόνο: Γλωσσολογικές, Λογοτεχνικές και Πολιτισμικές Προσεγγίσεις” [“(Re)Constructing Pain and Joy: Linguistic, Literary, and Cultural Perspectives”]. Επιμέλεια Χρυσούλα Λασκαράτου, Άννα Δεσποτοπούλου και Έλλη Υφαντίδου. castle: Cambridge Scholars Publishing, 2008.
30. «Ψηφιδωτό Μετά Φεμινισμόν: Η Θεοδώρα της Τζέμι Πατσίνου». *Σύνθεσις: Ηλεκτρονικό Περιοδικό* 1.1. (Φθινόπωρο 2008): σσ. 27. Διαθέσιμο: <http://www.enl.uoa.gr/synthesis>.

31. “Φακελώνοντας Αθώους: Το Επιστολογραφικό Διήγημα των Άντον Τσέχοφ και Γκρεγκόριο Λοπέζ υ Φουέντες.” *Το Διήγημα στην Ελληνική και τις Ξένες Λογοτεχνίες: Θεωρία—Γραφή—Πρόσληψη*. Επιμέλεια Ελένη Πολίτου-Μαρμαρινού και Σοφία Ντενίση. Αθήνα: Gutenberg, 2009. 491-503.

Βιβλιοπαρουσιάσεις/ Βιβλιοκρισίες:

1. “Τα Μεταφραστικά: ‘Τα Ρεμάλια Ήρωες’”. Κριτική του: Μάλουρ, Τόμας, *Ο Θάνατος του Αρθούρου*. Μετάφραση του: Thomas Malory, *Le Morte D’Arthur*. 2 τόμοι. Μετάφραση Αλέξανδρος Κοσματόπουλος. Gutenberg Orbis Literae--Editio Minor 9. Αθήνα: Gutenberg, 1999. *Νέα Εστία* 148.1727 (Οκτώβριος 2000): 539-44.
2. “Καλά Κορίτσια, Κακώς Κείμενα”. Κριτική του βιβλίου *Άγγελος σε Κίνδυνο: Οι Ελληνίδες μέσα από τα Περιοδικά τους, 1833-1920* [Endangered Angel: Greek Women Depicted through Their Magazines, 1833-1920]. Της Ειρήνης Χιώτη-Λέσκοβιτς. Αθήνα: Ατραπός, 2004. *Οι Απανταχού της Γης Σύλλογοι Απεριτών Καρπάθου: Η “Ομόνοια” και το κοινωφελές έργο της—1890-2006*. 2 τόμοι. Επιμέλεια Μιχαήλ Π. Χιώτης. Αθήνα: Εκδόσεις Πέλας Ιωαννίδου, 2006. Β: 934-39.
3. *Η Ερωμένη Της*” [Rozetti, Dora. *H Eromeni Tis*]. Κριτική του: Ρωζέττη, Ντόρα, *Η ερωμένη της*. Επιμέλεια-επιμετρο Χριστίνα Ντουνιά. Αθήνα: Μεταίχμιο, 2005. *World Literature Today* 60.680 (Αύγουστος 2006): 70.
4. “Μονόξυλο στο Ποτάμι” [Chatzitatis, Tasos. *Μονοxyλο στο Potami*]. Κριτική του: Χατζητάτης, Τάσος, *Μονόξυλο στο ποτάμι*. Αθήνα: Πόλις, 2006. *World Literature Today* 81.5 (Σεπτ.-Οκτ. 2007): 64.
5. “Το Μηνολόγιο Ενός Απόντος” [Kritiotis, Stavros. *To Minologio Enos Apontos*]. Κριτική του: Κρητιώτης, Σταύρος, *Το Μηνολόγιο ενός απόντος*. Αθήνα: Πόλις, 2005. *World Literature Today* (2007): σσ. 2.
6. “Ο Καθρέφτης του Τυφλού” [Kyriakides, Achilleas. *O Kathrefthis tou Tiflou*]. Κριτική του: Κυριακίδης, Αχιλλέας, *Ο καθρέφτης του τυφλού: διηγήματα*. Αθήνα: Πόλις, 2005. *World Literature Today* (2007): σσ. 2.
7. «Εχθροί εξ’ Αίματος» [Arkas, *Echthroi Ex Aimatou*]. Κριτική του: Αρκάς, *Εχθροί εξ Αίματος*. Αθήνα: Γράμματα, 2007. *World Literature Today* (Μάιος-Ιούνιος 2008): 73.
8. «Θεατρικά» [Divani, Lena. *Theatrika*]. Κριτική του: Διβάνη, Λένα, *Θεατρικά: Η Ωραία Θυμωμένη, Η Πεντανόστιμη, Οικογενειακό Δίκαιο*. Σειρά Θέατρο. Αθήνα: Καστανιώτης, 2007. *World Literature Today* (προσεχώς 2008): σσ. 5.
9. "Caribbean Interfaces." Κριτική του: D'Hulst, Liveen, Jean-Marc Moura, κ.ά., επιμέλεια. *Caribbean Interfaces*. TextxeT: Studies in Comparative Literature 52. Amsterdam and York: Rodopi, 2007. *The European English Messenger* 17.2 (Αύγουστος 2008): 63-65.
10. “Prodosia kai Egkatalipsi”. Κριτική του: Σκαλίδη, Σταυρούλα, *Προδοσία και Εγκατάλειψη*. Αθήνα: Πόλις, 2008. *World Literature Today* 83.1 (January-February 2009): 74-75.

Εγκυκλοπαιδικά Λήμματα:

1. «Φεμινισμός». *Φυλοπαιδεία*. Επιμ. Βασιλική Δενδρινού (2009-προσεχώς)
2. «Φύλο και Σεξουαλικότητα». *Φυλοπαιδεία*. Επιμ. Βασιλική Δενδρινού (2009-προσεχώς)
3. «Σεξισμός». *Φυλοπαιδεία*. Επιμ. Βασιλική Δενδρινού (2009-προσεχώς)

ΠΑΝΑΓΗ, ΑΦΡΟΔΙΤΗ-ΜΑΡΙΑ, ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΜΕΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

I. Βιβλία

1. *Νουρ Ελ Ντιν Μπόμπα*. Στρατής Τσίρκας, Μετάφραση στα Αραβικά. Athens: Potamitis, 1984.
2. *Max Pemberton: Ten Short Stories*. Athens: Potamitis, 1984.
3. *Introductory Notes on the Structure and Texture in Narration*. Athens: Giannikos, 1985.
4. *Henrich Ibsen*. Athens: Giannikos, 1985.
5. *T. L. Beddoes: A Study in the Concept of Death*. Athens: Παρουσία, Παράρτημα Αρ. 9. 1990.
6. *Vincent O'Sullivan: A Quest for Divine Union*. Prospect, Connecticut: Biographical Publishing Company, 2000.

II. Άρθρα

1. "Myth and Ritual in Liam O'Flaherty's Short Story 'Spring Sowing.'" *The International Fiction Review* 34 (2007) 1-12.
2. "Η σκιά ως σύμβολο τρόμου στα μυθιστορήματα *Ανεμοδαρμένα Ύψη και Ρεβέκκα*." *Διαβάζω* 468 (2006) 11-118.
3. "Η μαγεία της φαντασίας στο *Όνειρο Καλοκαιρινής Νύχτας* του Σαίξπηρ." *Διαβάζω* 449 (2004) 85-90.
4. "Η Έννοια του Χάους στον Ουίλιαμ Μπλέικ," *Διαβάζω* 40, (2000) 115-119.
5. "The Star-Crossed Lovers: A Reading of William Shakespeare's *Romeo and Juliet*, in *Essays on Audience Perception in Elizabethan and Jacobean Literature*, Salzburg: University of Salzburg, 1997, 41-47.
6. "Questing for Identity in Patrick White's *The Aunt's Story*." *The International Fiction Review*, 24 (1997) 30-35.
7. "Ο *Άμλετ* του Σαίξπηρ." *Αλεβεβάν* 7-8 (1993) 4-18.
8. "Το Τέλος μιας υπόθεσης : Μια Μελέτη για την Αγάπη και το Μίσος." *Διαβάζω* 267 (1991) 48-51.
9. "Ο Μοναχικός Καλλιτέχνης στον T. L. Beddoes." *Αλεβεβάν* 2-4 (1991) 204-214.
10. "Η Λειτουργία του γυαλιού στο *Επίκεντρο* του Α. Μίλλερ." *Διαβάζω* 259 (1991) 63-67.
11. "Η Συμβολική σημασία του Τζιμ." *Διαβάζω* 252 (1990) 91-94.

12. “Η Αγγλική Εμποροή στους Έλληνες Λογοτέχνες.” *Νεα Εστια* 66 (1989) 25-53.
13. “Κριτική : Ιστορική Επισκόπηση.” *Διαβάζω* 184 (1988) 12-16.
14. “Ο Ελληνικός μύθος στην Ποίηση του Ρόμπερτ Γκρέηβς.” *Διαβάζω* 164 (1987) 22-25.
15. “George Herbert’s Religion as depicted in *The Temple*.” *Παρουσία* V (1987) 31-43.
16. “Η ήττα του γέρου απο τη Μητέρα Θάλασσα.” *Διαβάζω* 159 (1987) 45-47.
17. “Το Ταξίδι της Αυτογνωσίας στο *Μαργαριτάρι*.” *Διαβάζω* 173 (1987) 32-35.
18. “Το θέμα και η τεχνική του Θερβάντες στο *Δον Κιχώτη*.” *Διαβάζω* 176 (1987) 50-60.
19. “Το κουκλόσπιτο: Μια αναθεώρηση.” *Διαβάζω* 181 (1987) 27-31.
20. “Ο Ελληνική κληρονομιά στην Αγγλική Λογοτεχνία απο το Μεσαίωνα μέχρι του 20^ο αιώνα.” *Διαβάζω* (164) 12-17.
21. “Η θρεσκειά του William Blake.” *Τομες* 9 (1987) 168-172.
22. “Μάκμπεθ: Δοκίμιο.” *Παρουσία* IV (1986) 104-117.
23. “Η Τέχνη της Αγκάθα Κρίστι.” *Διαβάζω* 149 (1986) 27-29.
24. “Ο Μύθος στο Πορταίτο του Ντόριαν Γκρέυ.” *Διαβάζω* 152 (1986) 42-45.
25. “Το θέμα του καλλιτέχνη στο *Προς το Φάρο* της Γουλφ.” *Διαβάζω* 158 (1986) 31-33.
26. “The Ideal City of Alfarabi.” *Recovering Literature* XIV (1986) 87-91.
27. “Το γιν και το γιανγκ σε δύο διηγήματα του Ντ. Χ. Λωρενς.” *Διαβάζω* 132 (1985) 26-28.
28. “The Proserpina / Pluto Myth in T.L. Beddoes.” *Παρουσία*. II (1984) 41-51.
29. “Thomas Mann’s *The Magic Mountain*: A Point of View.” *Germanic Notes* (1983) 4-5.

III. Ποιήματα στα Αμερικανικά περιοδικά *Alura*, *Poem*, *Encore*.

**ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ, ΛΕΚΤΟΡΑΣ ΤΟΜΕΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ -
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**

1. *Heart of Darkness and The Birth of Tragedy: A Comparative Study*, Second Edition, Athens: Kardamitsa, 2002.
2. *The Fiction of Joseph Conrad: The Influence of Schopenhauer and Nietzsche*, Anglo-American Studies, Vol. 12., ed. R. Ahrens, Frankfurt: Peter Lang, 1998.
3. “Orientalism in *Lord Jim*: The East under Western Eyes”, *Conrad and the Orient*, Amar Acheraïou ed. Basingstoke: (Palgrave Macmillan, 2009) forthcoming.
4. “Becket and Bakhtin: Carnival Abuse as Universal Uncrowning in *Waiting for Godot*”, *Reconstructing Pain and Joy: Linguistic, Literary, and Cultural Perspectives*, eds. C. Lascaratou et al., (Newcastle: Cambridge Scholars Publishing, 2008) 371-394.
5. “*Victory* and *Romeo and Juliet*: Eros and Thanatos”, *Conradiana*, vol. 39, no. 2 (2007) 135-151.
6. “Vladimir’s Song in *Waiting for Godot*: From Archetypes to Structure”, *Anglistik*, vol. 18, no. 1 (2007) 43-60.
7. “The Problems of Adaptation: The Case of Joseph Conrad’s *The Secret Agent*”, *Symbolism*, vol. VI (2006) 377-398.
8. “Gulliver and the Horse: An Enquiry into Equine Ethics”, *Swift Studies*, 21 (2006) 56-75.
9. “*Romeo and Juliet*: A New Context for *Victory*?” *Παρουσία*, ΙΘ’ (2006).
10. “Perspectivism in the Adaptation of *The Secret Agent*”, *Anglistik*, vol. 14, no. 2 (2003) 85-104.
11. “Will and Representation in *Victory*”, *The Conradian*, vol. 26, no. 1 (2001) 17-32.
12. Article-review, Catherine Belsey, *Culture and the Real: Theorizing Cultural Criticism*, New Accents Series, Routledge, 2005. *The European English Messenger*, 15. 2 (2006) 78-83.

ΠΑΠΑΕΥΘΥΜΙΟΥ-ΛΥΤΡΑ ΣΟΦΙΑ, ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΜΕΑ ΓΛΩΣΣΑΣ-ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

- Vlachos, K. & S. Papaefthymiou-Lytra, 2008. "Collaboration through asynchronous online networking and the learning of foreign languages". In Tomei, L.A. (eds.). *Encyclopedia of Information Technology Curriculum Integration*, Volume A: 63-70. Hershey, USA: IGI GLOBAL
- Papaefthymiou-Lytra, S. 2007a. 'On multipolar communicative competence' Στο «*ΓΛΩΣΣΙΚΟΣ ΠΕΡΙΠΛΑΟΥΣ*», Τομέας Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών (Επιμ.). Τιμητικός τόμος για τη Δήμητρα Θεοφανοπούλου-Κοντού. Αθήνα: Ινστιτούτο του Βιβλίου- Μ. Καρδαμίτσα (σ. 412-423).
- Παπαευθυμίου-Λύτρα Σ. 2007β. Η Εκπαίδευση των Εκπαιδευτών: Προβλήματα και Προοπτικές. Στο Ζουγανέλη Αικατερίνη (Επιμ.), *Οι ξένες γλώσσες στη δημόσια υποχρεωτική εκπαίδευση σήμερα*. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο σε συνεργασία με το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2007. (URL:http://www.pi-schools.gr/download/news/pract_sinedr_xenes_glosses.pdf)
- Παπαευθυμίου-Λύτρα, Σ. 2004. Οι νέες τεχνολογίες και τα νέα μαθησιακά περιβάλλοντα για την εκμάθηση των ξένων γλωσσών στην Ευρώπη σήμερα: Μαθησιακές προϋποθέσεις. Στο Β. Δενδρινού & Β. Μητσικοπούλου (Επιμ.) *Γλωσσικός πλουραλισμός και γλωσσική πολιτική στην ΕΕ: Εκπαιδευτική πολιτική ξένων γλωσσών στην Ελλάδα*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Papaefthymiou-Lytra, S. 2004. 'Multipolar intercultural competence' In Areti-Maria Sougari & Ed. Joyce (Eds) *Challenges in Teacher Education*. (p. 15-26) Thessaloniki: University Studio Press.
- Παπαευθυμίου-Λύτρα Σ. 2003. *Εκπαιδύοντας τον Καθηγητή της Ελληνικής ως Δεύτερης/ Ξένης Γλώσσας: Σκέψεις- Λύσεις- Προτάσεις*. Στο ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ Τόμος 5^{ος} «Τιμητικός τόμος για τον Π. Κοντό». (σ. 103-120) Εκδόσεις Leaderbooks
- Παπαευθυμίου-Λύτρα, Σ., Ν. Σιφάκης & Μ. Χιλλ. 2003. *Ο Στοχαστικο-κριτικός Καθηγητής ΕΓ μέσα από την Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση – Θεωρία και Πράξη*. Στο Α. Λιοναράκης (Επιμ.) *2ο Πανελλήνιο Συνέδριο για την Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. (σ. 286-295) Αθήνα: Εκδόσεις Προπομπός
- Παπαευθυμίου-Λύτρα, Σ., 2002. *Εσωτερική και Εξωτερική Αξιολόγηση των Μαθητών*. *ASPECTS* Vol. 71(28-31).
- Παπαευθυμίου-Λύτρα, Σ., 2001a «Η Εκπαίδευση των Εκπαιδευτών/τριών των Καθηγητών/τριών Ξένων Γλωσσών - Εισαγωγή στη Θεματική του Συνεδρίου» Στο Σ. Παπαευθυμίου-Λύτρα (επιμ.) *Εκπαίδευση Εκπαιδευτών Καθηγητών Ξένων*

Γλωσσών. Αθήνα: ΕΑΠ & ΥΠΕΠΘ.

- Papaefthymiou-Lytra, S. 2001b. "Intercultural Awareness and Teacher Education and Training"
Στο Dilek Hancionlu (εκδ.) *Teachers Develop Teachers Research: Fifth International Conference* Ankara, Turkey: Middle East Technical University.
- Papaefthymiou-Lytra, S. 2001c. 'Greek learner English.' In M. Swain & B. Smith (Eds.) (2nd Ed.) *Learner English: A Teacher's Guide to Interference and Other Problems.* Cambridge: CUP.
- Παπαευθυμίου-Λύτρα, Σ. 2001d. "Οι συμβουλευτικές συναντήσεις και ο ρόλος τους: Η περίπτωση του προγράμματος ΜΔΕ στη Διδασκαλία της Αγγλικής Γλώσσας"
Στο Α. Λιοναράκης (εκδ.) *Το Πανελλήνιο Συνέδριο για την Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση.* (σ. 51-74, Τόμος Α') Πάτρα: ΕΑΠ
- Παπαευθυμίου-Λύτρα, Σ. 2001e. "Τα πολυμέσα και η εκπαίδευση / κατάρτιση των καθηγητών ξένων γλωσσών" Στο' Α. Πρόσκολη (Επιμ.) *Οι Νέες Τεχνολογίες, Διεπικοινωνιακοί Φορείς Γλώσεων και Πολιτισμών: Προοπτικές.* Αθήνα: Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.
- Papaefthymiou-Lytra, S. 2001f. 'Awareness and language switch in self-learning FL contexts.'
Στο Α. Ψάλτου-Joycey & Μ. Βαλιούλη (εκδ.) *"The Contribution of Language Teaching and Learning to the Promotion of a Peace Culture."* Thessaloniki: G.A.L.A.

ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΜΕΑ ΓΛΩΣΣΑΣ-ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

1. (1976/1978) Μεταφράσεις διηγημάτων στην *Ανθολογία Επιστημονικής Φαντασίας*, του Arthur Clark, Αθήνα: Κάκτος.
2. (1977) *Loneliness in the Poetry of Robert Frost and Kostas Karyotakis*. Διατριβή Μ.Α. Πανεπιστήμιο Poitiers, 97 σελίδες.
3. (1979α) Μετάφραση του βιβλίου *Γαϊόφως*, του Arthur Clark, Αθήνα: Κάκτος.
4. (1979β) Μετάφραση του βιβλίου *Παράξενες Θάλασσες*, του Arthur Clark, Αθήνα: Κάκτος.
5. (1979γ) Μετάφραση του έργου *Κοντίν*, του Παναϊτ Ιστράτι, Αθήνα: Κάκτος.
6. (1986α) *Modern Rhetoric*. Φοιτητικές σημειώσεις, στο πλαίσιο του μαθήματος "Συγγραφή Δοκιμίου". Πανεπιστήμιο Αθηνών.
7. (1986β) *Course on Modern Rhetoric-Research Papers by 3d Semester Students*. Τόμος με εργασίες των φοιτητών από το μάθημα "Συγγραφή Δοκιμίου" με εισαγωγή της διδάσκουσας Α. Παπακωνσταντίνου.
8. (1988α) *Συγκινησιακές Διαθέσεις και Κίνητρα στη Μάθηση της Αγγλικής ως Ξένης Γλώσσας, με ειδική αναφορά στον Έλληνα μαθητή*. Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Αθηνών, 250 σελίδες.
9. (1988β) *"A Holistic View of Language a Humanistic View of People"*, Περιοδικό Παρουσία, τόμος ΣΤ', Πανεπιστήμιο Αθηνών, σελ. 385-398.
10. (1988γ) *"Η Κοινωνική ισότητα και ανισότητα μέσα από την εκπαίδευση"*. Νεοελληνική Παιδεία, Τεύχος 15, Αθήνα, σελ. 128-145.
11. (1988δ) *Applied Linguistics: An Introduction to the Learning and Teaching of the F.L.* Σημειώσεις για τους φοιτητές, Πανεπιστήμιο Αθηνών.
12. (1990) *"Reflections on Problems and Practice of Suggestopedia: The outcome of an Experimental Course in the University of Athens"*. Proceedings on Suggestopedia International Conference. Saltzburg, pp. 105-110.
13. (1991) *Suggestopedia: An Art of Teaching, an Art of Living*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, μονογραφία, σελίδες 196.

14. (1993) Μετάφραση του έργου *Ερμηνεία και υπερερμηνεία*, του Umberto Eco, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
15. (1994α) "*Μύθος, μνήμη και μαγεία στην Αναγέννηση*", *Η Μαγεία της Φιλοσοφίας, η φιλοσοφία της Μαγείας*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, σελ. 190-203.
16. (1994β) "*Η μέθοδος της Υποβολής: μια πρόταση Ανθρωπιστικής προσέγγισης στη Διδασκαλία της Ελληνικής ως Ξένης Γλώσσας*", *Η διδασκαλία της ελληνικής σε Αλλοδαπούς*, Αθήνα: ΟΕΔΒ, σελ. 207-215.
17. (1994γ) Μετάφραση του έργου *Εξι Περιπλανήσεις στο δάσος της Αφήγησης*, του Umberto Eco, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
18. (1997α) "*Creating the New Image of the EFL teacher in Primary education*", Proceedings, Warwick University.
19. (1997β) "*Περί υπερερμηνείας των κειμένων*", Πρακτικά Συνεδρίου Μετάφρασης Γαλλικού Τμήματος, Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα: Σοκόλης.
20. (1997β) "*Το μαγικό ρολόι της Νέας Ελληνικής στη Λογοτεχνική Μετάφραση*", Πρακτικά 3ου Διεθνούς Γλωσσολογικού Συνεδρίου.
21. (1997γ) *Creating the Whole Person in New Age*, Αθήνα: Καρδαμίτσας, μονογραφία, 250 σελίδες.
22. (1997δ) Μετάφραση του έργου *Γραφές του Έρωτα*, της Maria Espinoza, Αθήνα: Δελφίνι.
23. (2000) Μετάφραση μιας ιστορίας στην Ανθολογία *Gary Snyder*, Αθήνα: εκδόσεις Οδυσσέας, επιμέλεια έκδοσης: Λιάνα Σακελλίου
24. (2004) *Translemics: A Coursebook on Translation Studies*. Athens: Leader Books, 241 σελίδες.
25. *Νίτσε: Η Ζωή σαν Λογοτεχνία*, του Αλέξανδρου Νεχαμά, Μετ. Αναστασία Παπακωνσταντίνου, Α. Κόρκα, Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 2002. 382 σελίδες
26. Επιμέλεια της μετάφρασης του βιβλίου του Peter Cunningham *Consequences of the Heart, (Το Τμήμα της Καρδιάς)* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, (υπό έκδοση), 2004. 260 σελίδες.

27. Only Connect Project, Επιμέλεια Μετάφρασης 2 Παιδικών Παραμυθιών μέσα από το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα, σε συνεργασία με το Saint Andrews University, με φοιτητές του μαθήματος *Λογοτεχνική Μετάφραση*:

a) *The Boy Who Sprouted Antlers, της Helen Dunmore*, London: Yellow Bananas, 1996

b) *Amina's Blanket, των John Yeoman, Quentin Blake*, London: Barn Owl Books, 2002

ΥΠΟ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ, 2004

Στο Πρόγραμμα του Διαδικτύου: <https://elmer.st-andrews.ac.uk/public/EC001/index.html>

28. "Ταχεία εκμάθηση ξένων γλωσσών για ενήλικες", *ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ, PALSΟ*, Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2002, Τεύχος 167 (σελ. 14-15) , Τεύχος 168 (σελ. 18)

29. "Learning Foreign Languages in the Era of Globalization", *LOGOS, Issue 1, Volume 2*, , March 2003, pp. 4-7

30. "The Global Teacher in the EFL class" *ΠΑΡΟΥΣΙΑ*, 2004, pp. 293-308.

31. "Textual or Pragmatic Equivalence: Language as Action" (*Πρακτικά Συνεδρίου, "Choice and Difference in Translation"*, 2004), pp. 239-257.

32. *Choice and difference in Translation*, ed. Sidiropoulou, M., Papaconstantinou, A., Πρακτικά Συνεδρίου , Πανεπιστήμιο Αθηνών, Athens 2004.

33. *Teaching English to Young Learners*, εκδ, *Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο*, ως αναγνώστρια, 2005.

ΣΑΚΕΛΛΙΟΥ, ΛΙΑΝΑ, ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΜΕΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ποιητικές συλλογές

Αφές ρέουσες, Αθήνα: Νεφέλη, 1992, 65 σελ.

Πάρε με σαν φωτογραφία, Αθήνα: Τυπωθήτω, 2004, 102 σελ.

Take me like a photograph. Translated from the Greek by David Connolly. Athens: Typothito, 2005, 72 σελ.

Πορτρέτο πριν το σκοτάδι, Αθήνα: Τυπωθήτω, 2010, 65 σελ.

Portrait Before Dark, East Sussex: Limited Edition West Dean Publications, 2010, a boxed collection.

Λιμπρέτο για μουσικό δρώμενο

Δεύτερη δημιουργία, Δελφοί: Ένωση Ελλήνων Υποτρόφων Φουλμπράιτ, 2000, 16 σελ.
Second Creation. Translated from the Greek by Christina Dokou. Delphi: Hellenic Association of Fulbright Scholars, 2000, 16 ps. (Δίγλωσση Έκδοση). Α' Παρουσίαση στο κλειστό Θέατρο Δελφών, Δεκέμβρης 2000 για το Συνέδριο της Φιλίας των Λαών. Μουσική: Γεράσιμος Σκούρης. Διεύθυνση Ορχήστρας: Ιάκωβος Κονιτόπουλος. Σκηνοθεσία: Δέσποινα Πάγκα. (Μουσικό δρώμενο για ηθοποιό, υψίφωνο, μεσόφωνο, φλάουτο, όμποε, φαγκότο και κρουστά)

Θεατρικά δρώμενα

«Οι δικές της φωτογραφίες» *Μορφές Β' Μια φωτογραφία: Hilda Doolittle #1*, Αθήνα: Gutenberg, 2008, 13-60. Θεατρικό δρώμενο «μια φωτογραφία: Hilda Doolittle» (22 Μαΐου 2008), Θεατρική Ομάδα ΤΑΓΦ Πανεπιστημίου Αθηνών, Μουσείο Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών. Σκηνοθεσία: Σπύρος Κωτσόπουλος, Videart: Μάριος Ηλιάκης. Σύνθεση τραγουδιών: Γεωργία Καλοδίκη & Στάθης Ουλκέρογλου.

«HD: Μια Αμερικανίδα στην Αθήνα» *Μορφές Β' Μια φωτογραφία: Hilda Doolittle #1*, Αθήνα: Gutenberg, 2008, 61-73. Θεατρικό δρώμενο «μια φωτογραφία: Hilda Doolittle» (22 Μαΐου 2008), Θεατρική Ομάδα ΤΑΓΦ Πανεπιστημίου Αθηνών, Μουσείο Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών. Σκηνοθεσία: Σπύρος Κωτσόπουλος, Videart: Μάριος Ηλιάκης. Σύνθεση τραγουδιών: Γεωργία Καλοδίκη & Στάθης Ουλκέρογλου.

«Η Κόψη της Έλξης» Θέατρο Ελληνοαμερικανικής Ένωσης (15 Μαΐου 2009), Θεατρική Ομάδα ΤΑΓΦ Πανεπιστημίου Αθηνών. Σκηνοθεσία-καλλιτεχνική επιμέλεια: Σπύρος Κωτσόπουλος.

«Εσύ, εγώ και το σπίτι σου» Αίθουσα Πνευματικού Κέντρου Αγ. Στεφάνου (27-30/11, 5-6/12 2009), Θεατρική Ομάδα Αγ. Στεφάνου. Σκηνοθεσία-καλλιτεχνική επιμέλεια: Σπύρος Κωτσόπουλος.

Βιβλιογραφίες με σχολιασμό

Denise Levertov: An Annotated Primary and Secondary Bibliography. New York: Garland, 1988, 340 σελ.

American Feminist Criticism on American Women Poets: An Annotated Critical Bibliography 1975-1993. New York: Garland, 1994, 360 σελ.

Μελέτες

Ralph Waldo Emerson: Δοκίμια, 2 ττ., Αθήνα: Gutenberg, 1999, Τομ. 1, 270 σελ., Τομ. 2, 497 σελ.

Denise Levertov's Poetry of Revelation, 1988-1998: The Mosaic of Nature and Spirit, Αθήνα: Τυπωθήτω, 1999, 260 σελ.

Επιμέλειες με εισαγωγική μελέτη και συμμετοχή στη συλλογική μετάφραση

Η Πέτρα του Brendan Kennelly, Αθήνα: Ερατώ, 1992, 107 σελ.

Γκάρντ Σνάιντερ: Η ποιητική και η πολιτική του τόπου, Αθήνα: Οδυσσέας, 1998, 364 σελ.

Εισαγωγή στην Τριλογία της Η.Δ.: Κείμενο -Απόδοση – Ερμηνευτικές Σημειώσεις (σε συνεργασία με τους Θανάση Ντόκο και Θωμά Στραβέλη), Αθήνα: Gutenberg, 1999, 516 σελ.

Επιμέλεια με εισαγωγή ετήσιου περιοδικού με κείμενα των φοιτητών/τριών του σεμιναρίου συγγραφικής του ΤΑΓΦ του Πανεπιστημίου Αθηνών

«Α-φορμες Φούγκας» (3-4) *α-φορμες #1* Αθήνα: ΤΑΓΦ Πανεπιστημίου Αθηνών, 1997, 77 σελ.

«Μάθημα Συγγραφικής και η Τέχνη της Δημιουργικής Γραφής» (2-3) *α-φορμες #2* Αθήνα: ΤΑΓΦ Πανεπιστημίου Αθηνών, 1998, 73 σελ.

«Αφές Γραφής» (2-3) *α-φορμες #3* Αθήνα: ΤΑΓΦ Πανεπιστημίου Αθηνών, 1999, 77 σελ.

«Ποιες είναι οι Αφορμές;» (2) *α-φορμες #4* Αθήνα: ΤΑΓΦ Πανεπιστημίου Αθηνών, 2000, 88 σελ.

«Φόβος, Γραφή και Ελευθερία» (2) *α-φορμες #6* Αθήνα: Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ., 2002, 85 σελ.

«Ελεύθερος Χρόνος και Μάθηση» (2) *α-φορμες #7* Αθήνα: Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ., 2003, 75 σελ.

«Έκσταση μέσα από την Έκφραση» (2) *α-φορμες #8* Αθήνα: Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ., 2004, 101 σελ.

«Το Φως της Δημιουργίας» (2-3) *α-φορμες #9* Αθήνα: Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ., 2005, 96 σελ.

«Μάθημα Συγγραφικής και η Τέχνη της Δημιουργικής Γραφής» (σε συνεργασία με την Ελένη Χαβιαρά), (15-16) *μορφές Α'* Αθήνα: Π.Ε.Δ.Υ.Α.Σ., 2006, 155 σελ.

«Εισαγωγή» (11-12) *Μορφές Β' Μια φωτογραφία: Hilda Doolittle #1*, Αθήνα: Gutenberg, 2008, 183 σελ.

Άρθρα

(2009) «Το Συναίσθημα ως Ύφος: Ο Καθρέφτης στην Ποίηση της Σύλβια Πλαθ» *poetix* 1 (Άνοιξη 2009), 47-56.

- (2009) «Η Εθνοποιητική του Jerome Rothenberg και το Ύφος Γραφής του στα Ελληνικά του Ποιήματα» *poeticanet: Το Ηλεκτρονικό Περιοδικό για την Ποίηση* (Ιανουάριος 2009), <http://www.poeticanet.com/print-poets.php?id>.
- (2008) «Η Ποίηση του Νίκου Φωκά σαν Ακραία Δυνατότητα μιας Άνοιξης» *Κυμοθόη* 18 (2008), 17-22.
- (2006) «Ένα διαφορετικό χρώμα του Μαύρου» *Συλλογή Διηγημάτων: Tales from the City, Stories from the Sea*. Αθήνα: British Council και Εκδόσεις Περίπλους, 2006, 6-9.
- (2006) «Προσωπική Αναδρομή στην Αμερικανική Ποίηση: Μια Τριλογία Γούστου» *Η Αμερικανική Ποίηση στην Ελλάδα*. Επιμ. Τατιανή Γ. Ραπατζίκου. Θεσσαλονίκη: University Studio Press, 2006, 17-34.
- (2005) “New Roles for Women: In the Family, in Business, in Politics, and in Foreign Policy” *The 2005 American Studies Seminar* (April 2005), www.acg.edu/acg/images/americanstudies-2005.pdf
- (2004) «Η Ποιητική Τεχνοτροπία του Μανώλη Πρατικάκη» *Πόρφυρας* 113, ΚΕ' (Οκτώβριος-Δεκέμβριος 2004), 482-486.
- (2003) «Η Γαλήνη της Κίχλης του Γιώργου Σεφέρη» *Θέματα Λογοτεχνίας* 22 (Ιανουάριος-Απρίλιος 2003), 33-40.
- (2000) «Η Γαλήνη της Κίχλης του Γιώργου Σεφέρη» *Ιβυκος* 24 (Οκτώβρης-Δεκέμβρης), 137-146.
- (2000) “Drowning in White Ink: The Feminine in the Poetry of Katerina Angelaki-Rooke and Eleni Vakalo” (σε συνεργασία με τη Χριστίνα Ντόκου), *Gamma* 8, 99-123.
- (2000) “Fra Lipo Lippi: Robert Browning’s Belief in Art” (σε συνεργασία με τον Σπύρο Ηλιόπουλο), *Παρουσία* 13-14 (2000), 7-16.
- (2000) «Μάργαρο και μαργαρίτες: Αμφιλεγόμενες συμβολικές μεταμορφώσεις στο μεσαιωνικό ποίημα *Η Πέρλα*» (σε συνεργασία με την Χριστίνα Ντόκου), *Νέα Εστία* 1719, 147 (Ιανουάριος 2000), 89-106.
- (1999) «Υπάρχει Ελπίς Κύριε Σαμαράκη; Ναι, στον Αντωνάκη». *Ελίτροχος* 17-18 (Χειμώνας 1999), 70-72.
- (1999) «Σύλβια Πλαθ και Τεντ Χιουζ». *Διαβάζω* 396 (Μάιος 1999). Επιμέλεια του αφιερώματος σε συνεργασία με τον Βασίλη Μανουσάκη.
- (1999) «Σύλβια Πλαθ και Τεντ Χιουζ: Εισαγωγή» (96-97) και «Η γραμματολογία μιας Βιογραφίας». *Διαβάζω* 396 (Μάιος 1999), 134-142.
- (1999) 112 Annotated Entries on *Women’s Poetry* to Volume 318, *American Poetry since 1945, ABES: Annotated Bibliography for English Studies* (σε συνεργασία με τον Βασίλη Μανουσάκη): Lisse, The Netherlands: Swets & Zeitlinger Publishers, 12 σελ.

- (1998) «Το παλίμψηστο μιας γνωριμίας: Portrait d' une Femme: HD» (13-16), «Το ποίημα ως παλίμψηστο: Η Τριλογία της HD» (17-65), και «Επίμετρο» (481-516) στο *Εισαγωγή στην Τριλογία της Η.Δ.: Κείμενο -Απόδοση – Ερμηνευτικές Σημειώσεις* (σε συνεργασία με τους Θανάση Ντόκο και Θωμά Στραβέλη) Αθήνα: Gutenberg, 1999, 516 σελ.
- (1998) «Το μυθικό μονοπάτι του Γκάρυ Σνάιντερ: από μπητικ πολιτισμικός ήρωας» (17-42) *Γκάρυ Σνάιντερ: Η ποιητική και η πολιτική του τόπου*, Αθήνα: Οδυσσεάς, 364 σελ.
- (1998) «Σύλβια Πλάθ: Γράμματα στο σπίτι». *Ποίηση* 12 (Φθινόπωρο-Χειμώνας 1998), 273-281.
- (1998) «Ποιητές - Ποιήτριες της νεότερης ποίησης οριοθετούν τα χαρακτηριστικά τους». *Ελίτροχος* 16 , (Φθινόπωρο 1998), 74.
- (1998) «Denise Levertov: Μια σόλο φωνή στο δάσος». *Ποίηση* 11 (Ανοιξη-Καλοκαίρι 1998), 111-143.
- (1996) «Charles Olson: Περί Προβολικής Ποίησης». *Ποίηση* 7, (Ανοιξη-Καλοκαίρι 1996), 3-19.
- (1995) “National Report: Training and Education in Europe: Women’s Studies in Greece”. *SIGMA-European Commission DGXXII* (June 1995), 1-18. Τρίγλωσση Έκδοση.
- (1994) «Γκάρυ Σνάιντερ: Το ριπράπ των πραγμάτων ή ό,τι το κάρμα του απαιτεί». *Πλανόδιον* 21 (1994), 536-545.
- (1994) “Nationalisme/Internationalisme en Cultuur” (The Effect of Increasing Internationalization: The Separation of Culture from State- The Fifth European Conference, June 1994), *Letters* 4, (October-December 1994), 12-18.
www.circle-network.org/activity/edmonton2000/reports/greece.htm.
- (1992) “The Monomyth of Love in May Sarton’s *The Small Room*”. *Παρουσία* Z (1992), 327-349.
- (1992) “Introduction to Irishness”. *Brendan Kennelly's Blarney Stone*. Erato Publications, Athens, Greece, 1992, 9-23.
- (1989) “Muriel Rukeyser”. *The Blackwell Companion to Jewish Culture: From the Eighteenth Century to the Present*. Ed. Glenda Abramson. Basil Blackwell: Oxford, England, (1989), 661-662.
- (1987) “The Music of the Shakespearean Dream or the Dream of Mendelssohn's and Britten's Music: A History of Taste”. *Parousia* E (1987), 131-148.
- (1987) “Ο Lawrence Durrell και η Ελλάδα”. *Διαβάζω* 164 (Μάρτιος 1987), 30-33.
- (1987) “Μια λίστα των μελών της χαμένης γενιάς”. *Διαβάζω* 159 (Ιανουάριος 1987), 51.
- (1987) «Ο Ήλιος του Χέμινγκουέι Ανατέλλει Ξανά για τις Χαμένες Γενιές του». *Διαβάζω* 159 (Ιανουάριος 1987), 41-44.

(1986) «*Τα Κύματα* της Βιρτζίνια Γουλφ και η Υπόγεια Μεταφορά τους». *Διαβάζω* 153 (Οκτώβριος 1986), 39-41.

(1986) "Tennyson's Lotos: The Place Where Life Hides Away." *Παρουσία* D (1986), 135-145.

(1982) "The Arrow and the Mirror: A Study of the Metaphor of Pain in Sylvia Plath's Poetry." *Παρουσία* A (1982), 216-231.

Βιβλιοκρισίες

(1983) Maria Mitsora. *Skorpia Thinami*, *WLT* 57, 2(Spring 1983), 329.

(1983) Ersi Sotiropoulou. *I Farsa*, *WLT* 57, 3(Summer 1983), 493.

(1983) Yorgos Ioannou. *Omonia 1980*, *WLT* 57, 3(Summer 1983), 494-495.

(1983) Elisavet Sakellariadou. *I Kallieryia tou Babakiou ke alles Istories apo ti Livadhia*, *WLT* 57, 4(Autumn 1983), 674.

(1984) Yorgos Ioannou. *I Katapakti: Peza Kimena*, *WLT* 58, 1(Winter 1984), 144.

(1986) Rea Ghalanaki. *Omokendra Dhiiyimata*, *WLT* 60, 4(Autumn 1986), 668.

(1990) Yiannis Kondhos. *Dhorean Skotadhi*, *WLT* 64, 4(Autumn 1990), 506.

(1990) Paulina Pamboudhi. *O Enikos*, *WLT* 64, 4(Autumn 1990), 681.

(1991) Natasa Hadzidaki. *I Alli*, *WLT* 65, 4(Autumn 1991), 745.

(1991) Mihalis Ghanas. *Yialina Yiannena*, *WLT* 65, 4(Autumn 1991), 527.

(1992) Ilias Laghios. *I Istoriat tis Lethis Othellos*, *WLT* 66, 3(Summer 1992), 556.

(1992) Nikos Phokas. *Partouza i Ena Klissimo Matiou*, *WLT* 66, 3(Summer 1992), 557.

(1992) Harris Vlavianos. *I Nostalgia ton Ouranon*, *WLT* 66, 4(Autumn 1992), 557.

(1993) Kostas Papageorgiou. *Ton Aghion Pandon*, *WLT* 67, 2(Spring 1993), 620.

(1993) Dimosthenis Agrafiotis. *n,ai*, *WLT* 67, 3(Summer 1993), 646.

(1993) Ιβάν Ίλιτς. *H20 και τα Νερά της Αημοσύνης*. *Βήτα* 1(Άνοιξη 1993), 64-65.

(1998) Ted Sampson. *Beyond Music: The Poetics of Wallace Stevens*. *Ποίηση* 12, 296-298.

(1998) Νανά Ησαΐα. «Λερναίεις Ύδρες». *Το Βήμα* (Κυριακή 17 Μαΐου), στ.5.

(2004) Δημήτρης Κεχαΐδης, Ελένη Χαβιαρά *Με Δύναμη από την Κηφισιά: Πρόγραμμα Δημοτικού Περιφερειακού Θεάτρου Ρούμελης* (Χειμώνας 2004), 7-9.

(2008) Αικατερίνη Δούκα-Καμπίτογλου. *Μυθιστόρημα Γυναίκας. Ποιήτριες του 20^{ου} αιώνα. Synthesis. An Interdisciplinary Journal of Literature and Culture* 1 (Fall 2008).

(2009) «Ο Κωστής Τριανταφύλλου και η Κεραυνοβόληση των Λέξεων» *Πρακτικά Εικοστού Ένατου Συμποσίου Ποίησης Πάτρας Ιούλιος 2009* (2010), <http://www.poetrysymposium.gr>.

Μεταφράσεις

82. Μετάφραση 8 Συμφωνικών Τραγουδιών για την Ευρώπη της συνθέτριας Αικατερίνης Καραμεσίνη, σε ποίηση σύγχρονων διακεκριμένων ποιητών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ωδείο Ηρώδου του Αττικού, *Πρόγραμμα παράστασης* (9 Μαΐου 2004), 12-17, 19.

83. Translation of 55 poems from H.D.'s *Trilogy* in *H.D.'s Trilogy* and editor of the remaining 80 poems. Gutenberg Publications, Athens, Greece. May 1999.

84. Translation into Greek of Denise Levertov's "Modulations for Solo Voice" and other early poems. *Ποίηση* 11(Spring-Summer 1998), 117-143.

85. Translation into Greek of Charles Olson's "Projective Verse." *Ποίηση* 7(Spring-Summer 1996), 3-19.

86. Translation into Greek of Louise Gluck's "Symposium." *Ρεύματα* 28(November-December 1995), 158.

87. Translation into Greek of Joseph Brodsky's "Advice to a Traveller." *Ρεύματα* 25(May-June 1995), 76-78.

88. Translation into Greek of a Selection of Poems from Gary Snyder's *No Nature*. *Πλανόδιον* 21(1994), 546-565. Reprinted in *Gary Snyder: The Poetics and Politics of Space*. Odysseas Publications, Athens, Greece. November 1998. pp. 221-269.

89. Translation into English of Kassiani's "Troparion." *Women in Praise of the Sacred: 43 Centuries of Spiritual Poetry by Women*. Ed. Jane Hirshfield. New York: Harper Collins, 1994, 53-54.

90. Μετάφραση 4 ποιημάτων της H.D. "Orchard", "Hermes of the Ways", "Oread" *Μορφές Β' Μια φωτογραφία: Hilda Doolittle #1*, Αθήνα: Gutenberg, 2008, 183 σελ. 102-111, 122-123.

91. Μετάφραση ποιημάτων του Jerome Rothenberg "White" και "Graffiti." *Βήτα* 1(June 1993), 39.

92. 2 ποιήματα του Jerome Rothenberg "Let It Be Ice" και "The Fatal Element" *Φως Ανάμεσα* (Φεβρουάριος 2004), 40-41.

93. Ποιήματα του Jerome Rothenberg ΑΘΗΝΑ 2008: «Υδρίες και Σαρκοφάγου» www.poeticanet.

Συνεντεύξεις

94. Με τον Ποιητή Gary Snyder στις 13 Νοεμβρίου, 1992, στο Κτίριο Ανθρωπιστικών Σπουδών, στο University of California at Davis. Δημοσιεύτηκε στο *Πλανόδιον* 21(Φθινόπωρο 1994), 566-574. Στις 15 Φεβρουαρίου 1998 έγινε το δεύτερο μέρος της συνέντευξης μέσω του διαδικτύου. Και οι δύο συνεντεύξεις δημοσιεύτηκαν στο *Γκάρντ Σνάιντερ: Η ποιητική και η πολιτική του τόπου* (Αθήνα: Οδυσσέας, 1998, 364 σελ.), 271-308.
95. Με τον ποιητή Νάνο Βαλαωρίτη στις 11 Δεκεμβρίου, 1992, στο Κτίριο Ανθρωπιστικών Σπουδών στο San Francisco State University. Δημοσιεύτηκε στο *Βήτα* 1(Απρίλιος 1993), 82- 88.

Ποιήματα

Ποιήματα έχουν παρουσιαστεί σε τέσσερις διεθνείς ανθολογίες:

96. Ed. Robert Crist *Grind the Big Tooth: A Collection of Greek Poetry* Pittsburg, PA: Sterling House Publisher, 1998, 59-61. (Μεταφραστής Robert Crist)
97. Eds. Peter Bien, Peter Constantine, Edmund Keeley, Karen Van Dyck *A Century of Greek Poetry 1900-2000*. River Vale, NJ: Cosmos Publishing 2004, 856-861. (Μεταφραστής Don Schofield)
98. Eds. Wayne Miller and Kevin Prufer *New European Poets*. Sant Paul, Minnesota: Graywolf Press, 2008, 90-92. (Μεταφραστές Don Schofield and Harita Meenee)
99. *The Multiple Shadow of Homer. Contemporary Greek Poets Vis-à-vis the World (1945-2000)* Athens: Hellenic Federation of Publishers and Booksellers 2001. CD-Rom (Μεταφραστής R. Crist and D. Schofield)
100. Σε περιοδικά όπως τα:
Kaliore, Encore, Voices International, Grammata ke Tehnes, Το Επίπεδο, Τραμ, Trazadura, Karakoa, The 1982 Anthology of Greek Poetry, Gaia, Salmagundi, Oblivion, Gramma, The National Library of Poetry, Ρεύματα, Ίβνκος, Το Δέντρο, Greek Letters: A Journal of Modern Greek Literature in Translation, Poetix, Η Αυγή, Πρακτικά Συμποσίου Ποίησης Πάτρας 2005, International Poetry Review, Women/Poetry in Britain and Greece, roeticanet, κλπ.
Η πιο πρόσφατη δημοσίευση βρίσκεται στην ανθολογία:
Επιμ. Γιώργος Μαρκόπουλος, Κώστας Παπαγεωργίου *Τα Ποιήματα του 2008*, Αθήνα: Κοινωνία των (δε)κάτων 2009, 182.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΠΟΛΥΜΕΣΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ για το ΔΙΑΔΙΚΥΟ

2007-. Πρόγραμμα *META-ΦΡΑΣΕΙΣ*, ΤΑΓΦ, Πανεπιστήμιο Αθηνών.

<http://www.cc.uoa.gr/english/metafraseis/index.html>

Διαλέξεις/βιντεοπαρουσιάσεις, Αγγλο-ελληνικό Γλωσσάρι Όρων Μεταφρασεολογίας,
Ηλεκτρονικός Μεταφρασεολογικός Τόμος *Διαγλωσσικές Θεωρήσεις (Interlingual Perspectives)*

Κείμενα/οπτικό υλικό: Μαρία Σιδηροπούλου, ΤΑΓΦ,

Τεχνική Επιμέλεια, βιντεοσκόπηση/επεξεργασία εικόνας: Δρ. Παντελής Μπαλαούρας, Παναγιώτης
Μαρκόπουλος, ΚΛΕΙΔΙ)

BIBΛΙΑ

2004a. *Linguistic Identities through Translation*. Amsterdam and New York: Rodopi (Approaches to Translation Studies Series)

(σελ. 186, αναδιάρθρωση παλαιότερου υλικού και προσθήκη νέου, με στόχο την ανάδειξη της ταυτότητας της γλώσσας υποδοχής σε μεταφραστικά περιβάλλοντα)

Κριτική παρουσίαση του βιβλίου:

1 Xu Jianzhong (Technological University College, Tianjin, China) στο *Perspectives: Studies in Translatology*. 14 (2). 141-144.

2 Carla Vergaro (University of Perugia, Italy) στο *Journal of Pragmatics*. 39 (11). 2075-2079.

2003. *Options in Translation – Cognitive and Cultural Meaning in English-Greek Translation*. Athens: Sokolis.

(σελ. 302, θεωρητική επεξεργασία (120 σελ.) μεταφραστικής εργασίας στα πλαίσια των μαθημάτων αγγλικής κατεύθυνσης που δίδαξε η γράφουσα στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Αθηνών, «Μετάφραση-Μεταφρασεολογία»)

2002. *Contrastive Linguistic Issues in Theatre and Film Translation*. Athens: Typothito-G. Dardanos

(223 σελ., ανάδειξη της ιδιαιτερότητας του ρόλου του μεταφραστή στο ελληνικό θέατρο και την μεταγλώττιση και της συμβολής του στην διαμόρφωση/διατήρηση γλωσσικών ταυτοτήτων στο περιβάλλον υποδοχής)

2000. *W. B. YEATS. 70 Ερωτικά*. Ηλιόπουλος Σπύρος και Μαρία Σιδηροπούλου (επιμ). Αθήνα: Εστία (σελ. 293, επιμέλεια, μελέτη και μεταφραστική εργασία, σε συνεργασία με τον Δρ. Σπύρο Ηλιόπουλο)

1999. *Parameters in Translation – English vs. Greek*. Athens: Parousia 46. (237 σελ.)

1994. *Variation in Translation – English vs. Greek*. Athens: Parousia 31. (139 σελ.)

1988. *Academic Reading Skills*. Denissi Sophia and Maria Sidiropoulou (eds) Athens: Hellenic Publishing.

(154 σελ. Επιλογή και επεξεργασία κειμένων, χειρίδιο για την ανάπτυξη της αναγνωστικής δεξιότητας στα γνωστικά αντικείμενα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης, Ρέθυμνο)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ ΤΟΜΩΝ

2010. *Οι Μεταφραστικές Σπουδές Σήμερα* (συνεπιμ. με Δρ. Φρ. Μπατσαλιά και Δρ. Αν. Αντωνοπούλου) – ηλεκτρονική έκδοση (σε cd).

2008. *Ελληνο-Αγγλικό Λεξικό Συμφράσεων Πολιτικής Επικαιρότητας* (επιμ). Αθήνα: Διάυλος (σελ. 200, συλλογή 777 ελληνο-αγγλικών ζευγών συμφράσεων πολιτικής επικαιρότητας από δημοσιευμένο πολιτικό λόγο, στα πλαίσια του ΠΜΣ «Μετάφραση-Μεταφρασεολογία» κατά το εαρινό και χειμερινό έξ. 2007))

2007. *Μεταφραστικές Οπτικές: Επιλογές και Διαφορετικότητα* (επιμ). Αθήνα: Παρουσία 71. (σελ. 231, μεταφορά στην ελληνική επιλογής παρουσιάσεων του διεθνούς συνεδρίου *Choice and Difference in Translation*, που διοργάνωσε το ΤΑΓΦ, Αθήνα, Δεκ. 3-6, 2003. Δραστηριότητα στα πλαίσια του μαθήματος αγγλικής κατεύθυνσης που δίδαξε η γράφουσα στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Αθηνών, «Μετάφραση-Μεταφρασεολογία» κατά το χειμερινό έξ. 2004 και το εαρινό έξ. 2005).

2005. *Identity and Difference: Translation Shaping Culture*. Maria Sidiropoulou (ed). Bern, Berlin, Bruxelles, Frankfurt am Main, New York, Oxford and Wien: Peter Lang.

(σελ. 200, εισαγωγή και επιλογή παρουσιάσεων του διεθνούς συνεδρίου *Choice and Difference in Translation*, που διοργάνωσε το ΤΑΓΦ, Αθήνα, Δεκ. 3-6, 2003

Κριτική παρουσίαση του βιβλίου:

1- Xu Jianzhong (Technological University College, Tianjin, China) στο *Perspectives: Studies in Translatology*. 13 (4). 314-316.

2- Andrew Chesterman (University of Helsinki) στο *Target* 18 (2). 391-393.

2004b. *Choice and Difference in Translation – The Specifics of Transfer*. Sidiropoulou Maria and Anastasia Papaconstantinou (eds). Athens: The National and Kapodistrian University of Athens.

(σελ. 340, εισαγωγή και επιλογή παρουσιάσεων του διεθνούς συνεδρίου *Choice and Difference in Translation*, που διοργάνωσε το ΤΑΓΦ, Αθήνα, Δεκ. 3-6, 2003)

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ/ΤΟΜΟΥΣ κτλ.

2008a. "Cultural Encounters in Advertisement Translation". *Journal of Modern Greek Studies* 26(2).337-362

2008b. "Sticky Captions: Genre-Internal Variation in Print-Based Ad Translating". *Meta*. 53(2) Montreal: Montreal University Press. (22 σελ.)

2007. "Translation and Cinematic Adaptation", στον τόμο *Γλωσσικός Περίπλους*, Τομέας Γλωσσολογίας (επιμ), Φιλοσοφική Σχολή, ΕΚΠΑ, προς τιμήν της καθηγήτριας κ. Δήμητρας Θεοφανοπούλου-Κοντού. 342-351. Αθήνα: Καρδαμίτσας.

2002. "Fotios Karamitroglou. *Towards a methodology for the investigation of norms in audiovisual translation: The choice between subtitling and revoicing in Greece*. Reviewed by Maria Sidiropoulou". *Target*. 14 (1). 181-185. Amsterdam: John Benjamins.

2001. "Translating Urgent Messages" in Pym, A. (ed) *The Return to Ethics. The Translator*. 7(2). 239-248. Manchester: St. Jerome.
- 1998c. "Offensive Language in English-Greek Translation". *Perspectives*. 6(2). 183-199. Copenhagen: Museum Tusculanum Press and Copenhagen University.
- 1998b. "Quantities in Translation: English vs. Greek Press". *Target*. 10(2). 319-333. Amsterdam: Elsevier Publishers.
- 1998a. "Advertising in Translation: English vs. Greek". *Meta*. 43(2) 191-204. Montreal: Montreal University Press.
- 1995c. "Abstract Writing: English-speaking Countries vs. Greece". *Meta*. 40(3). 579-593. Montreal: Montreal University Press.
- 1995b. "Headlining in Translation: English vs. Greek Press". *Target*. 7(2). 285-304. Amsterdam: John Benjamins.
- 1995a. "Causal Shifts in News Reporting: English vs. Greek Press". *Perspectives*. 1. 83-98. Copenhagen: Museum Tusculanum Press and Copenhagen University.
1992. "On the Connective ALTHOUGH". *Journal of Pragmatics*. 17. 201-221. Amsterdam: Elsevier Publishers.
1991. "On the Acquisition of Causal Knowledge from Scientific Texts with Attribute Grammars". *Expert Systems for Information Management*. 4(1). 31-48. Glasgow: Taylor Graham. (με τον Δρ. Ι. Κόντο).
1990. "On the Monotonicity of Adverbial Sentential Connection". *Studia Anglika Posnaniensia*. 23. 43-62. Poznan.
1985. "Reviewing the Modals". *Modern English Teacher*. 12(3). 27-29. Oxford: Modern English Publications.
1984. "Towards Extensive Reading". *Modern English Teacher*. 11(3). 8-10. Oxford: Modern English Publications.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ ΣΕ ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

2004. "'Marking' in News Translation vs. Linguistic Identity Inscription" in Sidiropoulou Maria and Anastasia Papaconstantinou (eds) *Choice and Difference in Translation – The Specifics of Transfer*. 38-53. Athens: The National and Kapodistrian University of Athens.
2002. "Wordplay in Stage Translation" in Tsimpouki Th. and A. Spiropoulou (eds) *Culture Agonistes – Debating Culture, Rereading Texts*. 181-195. Bern, Berlin, Bruxelles, Frankfurt am Main, New York, Oxford and Wien: Peter Lang.
1999. "Screen Translation 'at Peace' ". 12th International Conference on Applied Linguistics "The Contribution of Language Teaching to the Promotion of Peace Culture" Dec. 9-12. School of English. Aristotle University of Thessaloniki.
- 1998a. "Ad Translating: Silence in Advertising" in Cacoulos A. R. and M. Sifianou (eds) *Selected Papers of the 2nd International HASE Conference on Autonomy of Logos: Anatomies of Silence*. Faculty of English Studies, School of Philosophy, University of Athens. 288-298. Athens: Parousia 44.
- 1997b. "Testimonial Discourse in Press News Translation" in Efstathiadis S. and A. Tangalidis (eds) *Proceedings of the 11th Symposium on the Description and/or Comparison of English*. Department of Theoretical and Applied Linguistics, School of English, Aristotle University. 218-227.

- 1997a. "Reasoning in Interpreting" in Gambier Y., Gile D. and C. Taylor (eds) *Conference Interpreting: Current Trends in Research*. Proceedings of the International Conference on Interpreting in Turku, Finland. 167-171, in Taylor-Torsello C. (Convenor) et al. "Linguistics, Discourse Analysis and Interpretation" 167-186. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins.
1995. "Time Reference in Translation". *Proceedings of the 9th Symposium on the Description and/or Comparison of English*. Department of Theoretical and Applied Linguistics, School of English, Aristotle University. 61-74.
1994. "Contrast in English and Greek News Reporting: A Translation Perspective" in Kakouriotis A. (ed) *Proceedings of the 8th Symposium on the Description and/or Comparison of English*. Department of Theoretical and Applied Linguistics, School of English, Aristotle University. 96-108.
1993. "Thematic Organization in Translation" in Kakouriotis A. (ed) *Proceedings of the 7th Symposium on the Description and/or Comparison of English*. Department of Theoretical and Applied Linguistics, School of English, Aristotle University. 94-109.
1991. "On BECAUSE Causality in Scientific Discourse". *Proceedings of the 5th Symposium on the Description and/or Comparison of English*. Department of Theoretical and Applied Linguistics, School of English, Aristotle University. 195-213.
- 1989b. "Αιτία – Υπόθεση/Εναντίωση". *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα – Πρακτικά 9ης Ετήσιας Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*. 258-294. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
- 1989a. "Concessive Connectives in English and Greek". *Proceedings of the 3rd Symposium on the Description and/or Comparison of English*. Department of Theoretical and Applied Linguistics, School of English, Aristotle University. 290-300.
1988. "Ποσοδείκτες και Συνδετικά". *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα – Πρακτικά 9ης Ετήσιας Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*. 355-367. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.

ΛΟΙΠΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

2000. Κάθριν Γουέμπερ. *Το Μάθημα Μουσικής*. Αθήνα: Κέδρος (Μεταφρ. Μ. Σιδηροπούλου)
(σελ. 215, Τίτλος πρωτότυπου: *The Music Lesson*. 1998. Katharine Weber. Μετάφραση σε συνεργασία με προπτυχιακούς φοιτητές του ΤΑΓΦ, 7ο εξ., τον χειμώνα του 1999, στα πλαίσια μεταφραστικής άσκησης.
(**Σχολιασμός** της μεταφραστικής δραστηριότητας στην *Ελευθεροτυπία*, 25/5/2001, από τον Τάσο Γουδέλη)
2000. *Ο Στρατιώτης που Έγινε Ηθοποιός*. Μετάφρ. Μαρία Σιδηροπούλου
(Αδημοσίευτη μετάφραση θεατρικού έργου *The Royal Pardon* των John Arden & M. Archy, για τις ανάγκες προταθείσας παράστασης στο Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος. Σκηνοθεσία Γιάννης Καλατζόπουλος.
(Μελέτη, μέρος της διδακτορικής διατριβής της γράφουσας, έχει δημοσιευτεί στο *Journal of Pragmatics* 1992)

ΣΗΦΙΑΝΟΥ, ΜΑΡΙΑ , ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΜΕΑ ΓΛΩΣΣΑΣ-ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

A) ΒΙΒΛΙΑ

1. (1992) *Politeness Phenomena in England and Greece: A Cross-Cultural Perspective*. Oxford: Clarendon Press. (Δύο επανεκτυπώσεις: 1999 και 2002).
2. (2000) *Discourse Analysis: An Introduction*. Αθήνα: Leader Books. Αναθεωρημένη επανέκδοση (2006), Αθήνα: Hillside Press.

B) ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΕΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

3. (1994) *Themes in Greek Linguistics*. Επιμέλεια έκδοσης Irene Philippaki-Warburton, Katerina Nicolaidis και Maria Sifianou. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.
4. (1998) *Anatomies of Silence: Selected Papers from the Second HASE International Conference*. Επιμέλεια έκδοσης A. R. Cacoullos και M. Sifianou. Αθήνα: Parousia Publications 44.
5. (2001) *Linguistic Politeness across Boundaries: The Case of Greek and Turkish*. Επιμέλεια έκδοσης Arın Bayraktaroglu και Maria Sifianou. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins.
6. (2003) *Σύγχρονες Τάσεις στην Ελληνική Γλωσσολογία: Μελέτες Αφιερωμένες στην Ειρήνη Φιλιππάκη-Warburton*. Δ. Θεοφανοπούλου-Κοντού, Χ. Λασκαράτου, Μ. Σηφianού, Μ. Γεωργιαφέντης και Β. Σπυρόπουλος (επιμ.). Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Γ) ΑΡΘΡΑ

1. (1988) "The politeness of imperative requests in Greek and in English." *Παρουσία* 6: 49-69.
2. (1989) "On the telephone again! Differences in telephone behaviour: England versus Greece." *Language in Society* 18: 527-544. (Το άρθρο αναδημοσιεύτηκε στο A. Georgakopoulou και M. Spanaki (επιμ.), *A Reader in Greek Sociolinguistics* (2001). Bern: Peter Lang.), 137-159.
3. (1990) «Κοινωνιογλωσσική ευαισθητοποίηση.» *Γλώσσα* 24: 30-41.
4. (1990-1991) "Linguistic politeness: The state of the art." *Γλωσσολογία* 9-10: 183-194.
5. (1992) "The use of diminutives in expressing politeness." *Journal of Pragmatics* 17: 155-173.
6. (1992) "Cross-cultural communication: Compliments and offers." *Παρουσία* 8: 49-69.
7. (1993) "Off-record indirectness and the notion of imposition." *Multilingua* 12/1: 69-79. (Το άρθρο αναδημοσιεύτηκε στο Scott F. Kiesling & C. Bratt Paulston (επιμ.) 2004, *Intercultural Discourse and Communication*. Oxford: Blackwell, 217-225.)
8. (1995) "Indirectness and politeness: The case of English and Greek." *Working Papers in Linguistics* 2: 241-253, University of Reading.
9. (1995) "Indirectness and politeness." Στο G. Drachman, R. Malicouti-Drachman, J. Fykias and C. Klidi (επιμ.), *Greek Linguistics 95: Proceedings of the 2nd International Conference on Greek Linguistics*, Vol. I. Graz: W. Neugebauer Verlag GmbH, 315-324.
10. (1995) "Do we need to be silent to be extremely polite? Silence and FTAs." *International Journal of Applied Linguistics* 15/1: 95-110.

11. (1996) «Είμαστε λοιπόν ευγενικοί; Η έκφραση της ευγένειας στα Ελληνικά και στα Αγγλικά.» *Γλώσσα* 38: 7-22.
12. (1996) “‘Lovely day, isn’t it?’: Weather forecasts in their socio-cultural context.” Στο E. Ribeiro Pedro (επιμ.), *Discourse Analysis: Proceedings of the 1st International Conference on Discourse Analysis*. Lisboa: Edições Colibri & Associação Portuguesa de Linguística, 357-366 (σε συνεργασία με την Angeliki Tzanne).
13. (1996) Εισαγωγή (στην επανέκδοση) *Μαθήματα της Αγγλικής Γλώσσας* – Γεωργίου Σακκοράφου (1866). Αθήνα: ΟΜΗΡΟΣ – Εκπαιδευτικός Οργανισμός Ξένων Γλωσσών.
14. (1997) “Silence and politeness.” Στο A. Jaworski (επιμ.), “*Silence*”: *Interdisciplinary Perspectives*. Berlin: Mouton de Gruyter, 63-84.
15. (1997) “Politeness and off-record indirectness.” *International Journal of the Sociology of Language* 126: 163-179. (1997)
16. (1998) “Silence as a face-saving strategy in interaction.” Στο A. R. Cacoullou και M. Sifianou (επιμ.), *Anatomies of Silence: Selected Papers from the Second HASE International Conference*. Αθήνα: Parousia Publications 44: 299-309 (σε συνεργασία με την Angeliki Tzanne).
17. (1999) “Opening telephone interactions in Greek.” Στο J. Verschueren (επιμ.) *Pragmatics in 1998: Selected Papers from the 6th International Pragmatics Conference, Vol. 2*. Antwerp: International Pragmatics Association, 528-535.
18. (1999) « «Πολλά μποφόρ στο Αιγαίο»: Μερικές σκέψεις για τη γλώσσα των δελτίων καιρού στην ελληνική τηλεόραση.» Στα *Πρακτικά του 7^{ου} Διεθνούς Γλωσσολογικού Συνεδρίου για την Ελληνική Γλώσσα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 665-672 (σε συνεργασία με την Αγγελική Τζάννε).
19. (2000) “Ethic dative: Syntax and affect.” *Γλωσσολογία* 11-12: 220-256 (σε συνεργασία με την Ελένη Αντωνοπούλου).
20. (2001) “Language cultivation in Greece?” Στο Klára Sándor (επιμ.), *Issues on Language Cultivation*. Szeged: JGYF Kiadó, 11-34.
21. (2001) “‘Oh! How appropriate!’: Compliments and politeness.” Στο Arın Bayraktaroğlu και Maria Sifianou (επιμ.), *Linguistic Politeness: The Case of Greek and Turkish*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishers, 391-430.
22. (2001) “Introduction.” Στο Arın Bayraktaroğlu και Maria Sifianou (επιμ.), *Linguistic Politeness across Boundaries: The Case of Greek and Turkish*. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishers, 1-16 (σε συνεργασία με την Arın Bayraktaroğlu).
23. (2001) « «Και τώρα τα νέα για τον καιρό»: Τα δελτία καιρού στην ελληνική τηλεόραση.» Στα *Πρακτικά του Συνεδρίου «Δημοσιογραφία και Γλώσσα»*. Αθήνα: ΕΣΗΕΑ, 233-242 (σε συνεργασία με την Αγγελική Τζάννε).
24. (2002) «Το τηλεφωνικό παιχνίδι στα ελληνικά». Στο Christos Clairis (επιμ.), *Γλωσσολογικές Έρευνες για την Ελληνική I* (Recherches en Linguistique Grecque I). Παρίσι: L’Harmattan, 59-62. (σε συνεργασία με την Ελένη Αντωνοπούλου).
25. (2002) “On the telephone again! Telephone call openings in Greek”. Στο K.K. Luke και Th.-S. Pavlidou (επιμ.), *Telephone Calls: Unity and Diversity in Conversational Structure across Languages and Cultures*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, 49-85.
26. (2003) “Conversational dynamics of humour: The telephone game in Greek.” *Journal of Pragmatics* 35: 741-769 (σε συνεργασία με την Ελένη Αντωνοπούλου).
27. (2003) «Γλωσσική καλλιέργεια στην Ελλάδα;» Στο W. Schultz (επιμ.), *Perspectives on Language and Literature: Essays in Honour of Marios Byron Raizis*. Athens: University of Athens publications, 1-29. (σε συνεργασία με την Ελένη Αντωνοπούλου).

28. (2003) «Εντοπισμένες μορφές της αγγλικής: Οι ανακοινώσεις στο Μετρό της Αθήνας.» Στο Δήμητρα Θεοφανοπούλου-Κοντού, Χρυσούλα Λασκαράτου, Μαρία Σηφianού, Μιχάλης Γεωργιαφέντης και Βασίλης Σπυρόπουλος (επιμ.), *Σύγχρονες Τάσεις στην Ελληνική Γλωσσολογία: Μελέτες Αφιερωμένες στην Ειρήνη Φιλιππάκη-Warburton*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη, 375-390.
29. (2003) “Language variation in Greece.” Στο David Britain & Jenny Cheshire (επιμ.), *Social Dialectology: In Honour of Peter Trudgill*. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishers, 263-273.
30. (2005) “Politeness in Greece: The politeness of involvement.” Στο Leo Hickey & Miranda Stewart (επιμ.), *Politeness in Europe*. Clevedon: Multilingual Matters, 263-276 (σε συνεργασία με την Eleni Antonopoulou).
31. (2006) «Ανάλυση λόγου και διδασκαλία.» Στο *Ευεργεσίη: Τόμος Χαριστήριος στον Παναγιώτη Ι. Κοντό*. Ι. Προμπονάς και Π. Βαλαβάνης (επιμ.). Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών, 169-175.
32. (2006) «Ανάλυση λόγου και διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας.» Σπύρος Μοσχονάς (επιμ.). <http://www.media.uoa.gr/language/studies/>.
33. (2006) «Ανάλυση λόγου και διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας.» Στο Σπύρος Μοσχονάς (επιμ.), *Η Ελληνική ως Ξένη Γλώσσα: Από τις Λέξεις στα Κείμενα*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη, 93-151.
34. (2007) « «Προσοχή παρακαλώ»: Οι ελληνικές αναγγελίες στο Μετρό της Αθήνας.» Στο *Γλωσσικός Περίπλους: Μελέτες αφιερωμένες στη Δήμητρα Θεοφανοπούλου-Κοντού*. Αθήνα: Ινστιτούτο του βιβλίου – Α. Καρδαμίτσα, 332-341.
35. (2008) «Κοινοβουλευτικός λόγος και ευγένεια.» Στο Αμαλία Μόζερ, Αικατερίνη Μπακάκου-Ορφανού, Χριστόφορος Χαραλαμπίδης & Δέσποινα Χειλά-Μαρκοπούλου (επιμ.), *Γλώσσας χάριν*. Τόμος αφιερωμένος από τον Τομέα Γλωσσολογίας στον καθηγητή Γεώργιο Μπαμπινιώτη. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 464-474.

Δ) ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ / ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

36. “Telephone conversation.” *Pragmatics Encyclopedia*, Routledge.
37. “Face, stereotyping and claims of power. The Turks and the Greeks in interaction” (σε συνεργασία με την Α. Bayraktaroğlu). Θα δημοσιευθεί στο C. Bratt Paulston, S. F. Kiesling & E. S. Rangel (επιμ.), *Handbook of Intercultural Discourse and Communication* (εκδοτικός οίκος Blackwell).
38. “Linguistic politeness: Laying the foundations.” Θα δημοσιευθεί στο M. Locher & S. Lambert Graham (επιμ.), *Interpersonal Pragmatics* (εκδοτικός οίκος Mouton de Gruyter).
39. “On the concept of face and politeness.” Θα δημοσιευθεί στο F. Bargiela-Chiappini & D. Kadar (επιμ.), *Politeness across Cultures*. (εκδοτικός οίκος Palgrave Macmillan).
40. “The announcements in the Athens Metro stations: An example of glocalisation?” *Intercultural Pragmatics* 2010.
41. “The iron fist in a velvet glove: How politeness can contribute to impoliteness.” (σε συνεργασία με την Α. Bayraktaroğlu).

δ) Βιβλιοκρισίες

(κατόπιν πρόσκλησης)

1995: Βιβλιοκρισία για το βιβλίο *Telephone Conversation* του Robert Hopper, Bloomington: Indiana University Press (1992). *Anthropological Linguistics* 37/2: 242-244 (1995).

1997: Σύντομη παρουσίαση του βιβλίου *Greek Forms of Address: From Herodotus to Lucian* της Eleanor Dickey, Oxford: Clarendon Press (1996). *Journal of Sociolinguistics* 1/3: 462 (1997).

2005: Κριτική βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου *Greek: An Essential Grammar of the Modern Language* των David Holton, Peter Mackridge & Irene Philippaki-Warbuton. (London & New York: Routledge, 2004). www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/bibliographies/grammar/02_holton/index.html

2006: Κριτική βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου του Richard Watts *Politeness* (Cambridge University Press, 2003). *Language* 82/3: 665-668.

Υπό δημοσίευση: Κριτική βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου των D.Bousfield & M. Locher (επιμ.), *Impoliteness in Language. Studies on its Interplay with Power in Theory and Practice*. Berlin & New York: Mouton de Gruyter, 2008 στο περιοδικό *Language in Society*.

ΣΟΥΛΤΣ, ΜΠΙΛΛ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΜΕΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

A. Βιβλία

1. *Jacques Derrida: An Annotated Primary and Secondary Bibliography*. New York & London: Garland Publications, 1992. 922 pages. (Σε συνεργασία με τον Lewis L. B. Fried). Τόμος 1319. Σειρά: Bibliographies of Modern and Critical Schools.
2. *Genetic Codes of Culture? The Deconstruction of Tradition by Kuhn, Bloom, and Derrida*. New York: Garland Publications, 1994. 610 pages. Τόμος 1701. Σειρά: Wellesley Studies in Critical Theory, and Culture.
3. *Cassirer and Langer on Myth: An Introduction*. New York: Garland/Taylor & Francis Group, 2000. 380 pages.
4. *Perspectives on Language and Literature: Essays in Honour of Marios Byron Raizis*. Επιμέλεια Τόμου. Athens: National and Kapodistrian University of Athens, 2003. 121 pages.

B. Άρθρα

5. Εισαγωγή στο *Εύρηκα* με τίτλο «Η πλοκή της ιστορίας του Θεού» (19-30). Συνοπτικό Χρονολόγιο Ζωής και Έργου του Edgar Allan Poe (237-239) και βασική Κριτική Βιβλιογραφία (241-250) σε συνεργασία με τον Σπύρο Ηλιόπουλο στο *Edgar Allan Poe, Εύρηκα*. Μετάφραση-σχολιασμός: Σπύρος Ηλιόπουλος. Αθήνα Gutenberg, 1991.
6. “Poe, Pym, and James’ Crystal Bowl: A Note on the Poe/James Relationship.” *Παρουσία Η* (1992): 245-250. (Σε συνεργασία με το Σπύρο Ηλιόπουλο).
7. “The Other Life: Notes on Poe’s and James’ Men of Imagination.” *Παρουσία Θ* (1993): 55-61. (Σε συνεργασία με το Σπύρο Ηλιόπουλο).
8. “Harold Bloom’s Idea of Opposition in Poetic Creation.” Στο *Logomachia: Forms of Opposition in English Language / Literature*. Επιμ. Ε. Δούκα-Καμπίτογλου. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, 1994, 129-141.
9. “American Society, the Transnational University, and the Threatened Literary Canon.” *Παρουσία ΙΑ – ΙΒ* (1997): 359-385.
10. «Η αμφισημία της δικής μας μεταμοντέρνας κατάστασης: η διάγνωση και πρόγνωση του Lyotard.» *Διαβάζω* 388 (Σεπτέμβριος 1998): 107-116.
11. «Το ταλέντο του Χιουζ για τον τρόμο: η απελευθέρωση του συναισθήματος που κρύβεται στις λέξεις.» *Διαβάζω* 396 (Μάιος 1999): 128-133.
12. «Πώς τελειώνει ένα ποίημα; Ή η νέα ιδέα της μετάληψης στο μεταμοντερνισμό.» *Ελίτροχος* 17 (Ανοιξη 1999): 165-173.

13. «Ο λατρεμένος και απαγορευμένος νόμος της λογοτεχνίας: ο Ντερριντά προ της πύλης.» *Διαβάζω* 397 (Ιούνιος 1999): 119-125 και «Σημείωμα για τη λογοτεχνική κριτική του Ντερριντά.» *Διαβάζω* 397, 125.
14. «Το σιωπηλό μήνυμα των κλασικών κειμένων.» *Νέα Εστία* 148, 1713 (Ιούνιος 1999): 586-596.
15. «Από το *Γεια σου Αμερική* του Μπάλαρντ στο *Αμερική* του Μποντριγάρ: η λογοτεχνία γίνεται επιστήμη.» Μετφρ. Κ. Ταβαρτζόγλου. *Διαβάζω* 429 (Μάιος 2002): 37-43.
16. «Ο εκ-φυλισμός της ουτοπίας στο *THX-1138* του Τζορτζ Λούκας.» Μετφρ. Χ. Ντόκου. *Διαβάζω* 429 (Μάιος 2002): 123-128.
17. «Το αλλότριο στον *Φρανκενστάιν* και η προφητεία του για τη σύγχρονη ζωή.» Μετφρ. Ν. Μπουραντάνη. *Νέα Εστία* 152, 1748 (Σεπτέμβριος 2002): 280-288.
18. «Η μοίρα της προσωπικότητας του ατόμου στο αμερικανικό τεχνολογικό τοπίο και οι ενδείξεις της μέσα από το *Ηλεκτρικό Πρόβατο* του Φίλιπ Ντικ.» Μετφρ. Β. Μανουσάκης. *Διαβάζω* 432 (Σεπτέμβριος 2002): 101-107.
19. “How Is Genetic Engineering a Sign and a Cause of the Deterioration of Human Nature? Dick’s Answer in *Do Androids Dream of Electric Sheep?*” *Biotechnological and Medical Themes in Science Fiction*. Ed. Domna Pastourmatzi. Thessaloniki: University Studio Press, 2002. 361-370.
20. “Bloom’s Theory of Poetry: The Anxiety of Vico’s Influence.” *New Vico Studies* 20 (2002): 45-68.
21. «Η μεταμοντέρνα δυσχερής θέση των ποιητών: ‘Ο κανόνας του Lyotard’.» Μετφρ. Β. Μανουσάκης. *Εμβόλιμον* 47-48 (Χειμώνας 2002-Άνοιξη 2003): 111-127.
22. “A Note on Postmodernism and Lyotard’s Role as a Founder.” *Επιστημονική Επετηρίς της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών*. Επιμ. Π. Δ. Μαστροδημήτρης. Τόμος ΛΔ’ (2002-2003): 109-122.
23. “Rethinking the Division of the Humanities, Sciences and the Arts: An Improvement in the Teaching of Literature.” *Perspectives on Language and Literature: Essays in Honour of Marios Byron Raizis*. Athens: National and Kapodistrian University of Athens, 2003. 97-106.
24. «Η κοινωνική πραγματικότητα πλασμένη μέσα από είδωλα στο *Γεια σου Αμερική* του Μπάλαρντ.» Μετφρ. Β. Μανουσάκης. *Θέματα Λογοτεχνίας* 22 (Μάιος –Αύγουστος 2003): 144-152.
25. «Οι τρόποι ανάγνωσης του Χάρολντ Μπλουμ.» Εισαγωγή στην ελληνική μετάφραση του έργου του Harold Bloom *How to Read and Why (Πώς και γιατί διαβάζουμε)*. Υπό δημοσίευση. Τυπωθήτω, Χειμώνας 2004. 28 δακτυλ. σελίδες.
26. “The Start of a Poetry,” pp. 160-170 in *Contemporary Literary Criticism* Vol. 221, Gale: N.Y., 2006.

Γ. Βιβλιοκρισίες

26. “C.A. Patrides’ Edition of *The Cambridge Platonists*.” *Philosophy and Rhetoric* 14, 4 (1981): 257-258.

27. “Elizabeth Beaten’s *The Magic Mirror: Myth’s Abiding Power*.” *The Journal of Religion* 79, 1 (January 1999): 175-176. The University of Chicago.
28. “Thora Ilin Bayer’s *Cassirer’s Metaphysics of Symbolic Forms: A Philosophical Commentary*.” (Introduction by Donald Philip Verene. New Haven: Yale University Press, 2001) *New Vico Studies* 19 (2001): 188-191.

Δ. Μετάφραση

29. “Stelios Ramfos: Civilization’s Fate is Individuality.” *Ithaca* 28 (July-August 2003): 16-21.

TZANNE, ΑΓΓΕΛΙΚΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

1. 1992. W. Nash, "Language in Popular Fiction". *Language and Literature* 1(2): 79-82.
Βιβλιοκρισία.
2. 1993. "Doing Research in Stylistics: Getting Started". Στο Gimenez, T. και J. Sunderland (επιμ.) *Research Processes in Applied Linguistics*. Lancaster: Lancaster University, Department of Linguistics and Modern English Language. 27-40.
3. 1994. "Miscommunication in the Discourse of Greek In-groups". Στο Philippaki-Warburton, I., K. Nicolaidis και M. Sifianou (επιμ.) *Themes in Greek Linguistics*. Amsterdam: John Benjamins. 269-276.
4. 1994. "The Use of Computers in Qualitative Research: Analysing Texts with a Database Manager". Στο Alavi, M. και A. de Mejía (επιμ.) *Data Analysis in Applied Linguistics*. Lancaster: Lancaster University, Department of Linguistics and Modern English Language. 47-63.
5. 1995. "The Dynamics of Miscommunication: A Pragmatic Study of the Creation and Development of Misunderstandings in Social Interaction" (Η δυναμική της προβληματικής επικοινωνίας: Πραγματολογική μελέτη της δημιουργίας και εξέλιξης των παρανοήσεων στην κοινωνική διάδραση). Διδακτορική Διατριβή: Lancaster University, Αγγλία.
6. 1996. *Muddy Fields: Doing Research in Applied Linguistics*. (επιμέλεια σε συνεργασία με τον Αθανάσιο Κυρατζή). Lancaster: Department of Linguistics and Modern English Language.
7. 1996. "This is a nice example, but I don't see just what it is illustrating": Considerations on the (mis)use of data as examples in writing up". Στο Kyratzis, A. και A. Tzanne (επιμ.) *Muddy Fields: Doing Research in Applied Linguistics*. Lancaster: Department of Linguistics and Modern English Language. 80-94.
8. 1997. "Lovely day, isn't it?": Weather Forecasts in their Socio-cultural Context" (σε συνεργασία με τη Μαίρη Σηφianού). Στο Ribeiro-Pedro, E. (επιμ.) *Discourse Analysis: Proceedings of the First International Conference on Discourse Analysis*. Lisboa: Edições Colibri and Associação Portuguesa Linguística. 357-365.
9. 1997. "The Pragmatics of Interventions in Encounters among Greeks". Στο Drachman, G., A. Malikouti-Drachman, J. Fykias και C. Klidi (επιμ.) *Proceedings of the 2nd International Conference on Greek Linguistics*. Salzburg: University of Salzburg. 335-344.
10. 1998. "Silence as a Face-saving Strategy in Interaction" (σε συνεργασία με τη Μαίρη Σηφianού). Στο Cacoullos, A. R. και M. Sifianou (επιμ.) *Anatomies of Silence: Selected Papers of the Second HASE International Conference*. Athens: Parousia Publications 44. 299-309.
11. 1999. "Πολλά Μποφόρ στο Αιγαίο": Μερικές σκέψεις για τη γλώσσα των δελτίων καιρού στην Ελληνική τηλεόραση" (σε συνεργασία με τη Μαίρη Σηφianού). Ελληνική Γλωσσολογία '97: Πρακτικά του Γ' Διεθνούς Γλωσσολογικού Συνεδρίου για την Ελληνική Γλώσσα. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. 665-672.

12. 2000 “Οι γλωσσικές ποικιλίες στην προσχολική εκπαίδευση”. Στο *Γλωσσικό Υπολογιστή* 2(1-2): 173-176. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
13. 2000 *Talking at Cross-Purposes: The Dynamics of Miscommunication*. Pragmatics and Beyond New Series. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
14. 2001 *A Multilingual Dictionary of Conservation Terms* (επιμ.). Αθήνα P.K. NET Informatics Ltd. (CD-ROM)
15. 2001 *The Conservation Dictionary* (επιμ.). Αθήνα: P.K. NET Informatics Ltd.
16. 2001 “‘What you’re saying sounds very nice and I’m delighted to hear it’: some considerations on the functions of presenter-initiated simultaneous speech in Greek panel discussions”. Στο Bayraktaroğlu, A. και M. Sifianou (επιμ.) *Linguistic Politeness across Boundaries: The Case of Greek and Turkish*. Amsterdam and New York: John Benjamins Publishing Company. 271-306.
17. 2001 “‘Και τώρα τα νέα για τον καιρό...’: Τα δελτία καιρού στην ελληνική τηλεόραση” (σε συνεργασία με τη Μαίρη Σηφιανού). Στα *Πρακτικά του συνεδρίου “Δημοσιογραφία και Γλώσσα”*. Διοργάνωση: Μορφωτικό Ίδρυμα της Ενώσεως Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών. 233-242.
18. 2001 “Ο ρόλος της ταυτόχρονης ομιλίας σε τηλεοπτικές εκπομπές ψυχαγωγικού και ενημερωτικού χαρακτήρα στην ελληνική τηλεόραση”. Στα *Πρακτικά του 4ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας, Λευκωσία, Σεπτέμβριος 1999*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press. 590-597.
19. 2002 “Developing academic literacies through self-study material” (σε συνεργασία με τη Βασιλική Μητσικοπούλου). Στο Cope, Bill και Mary Kalantzis (επιμ.) *Learning for the Future. Proceedings of the Learning Conference 2001*. Australia: Common Ground Publishing. Ηλεκτρονική διεύθυνση: www.theLearner.com.
20. 2002 “Ο λόγος της παρέας στα τηλεοπτικά πολιτιστικά μαγκαζίνο”. Στο *Γλωσσολογικές Ερευνες για την Ελληνική II, Πρακτικά του 5ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας, Σορβόννη, 13-15 Σεπτεμβρίου 2001*. Παρίσι: L’Harmattan. 283-286.
21. 2003 “Ακαδημαϊκός γραμματισμός: Θεωρία και εφαρμογές” (σε συνεργασία με τη Βασιλική Μητσικοπούλου). Στο Βαρνάβα-Σκούρα, Τζέλα (επιμ.), *Ερευνητικές οπτικές, Εκπαιδευτικές προοπτικές*. Αθήνα: Πανεπιστήμιο Αθηνών. 251-264.
22. 2004 “Challenging the centre: The dynamic construction of identity in the conversations of a group of young people in Greece” (σε συνεργασία με τον Αργύρη Αρχάκη). Στο Dokou, C., Mitsi, E. & Mitsikopoulou, B. (επιμ.) *The Periphery Viewing the World: Selected Papers from the Fourth International Conference of the Hellenic Association for the Study of English*. Athens: Parousia Publications 60. 66-72.
23. 2005 “Narrative positioning and the construction of situated identities: Evidence from conversations of a group of young people in Greece”. (σε συνεργασία με τον Αργύρη Αρχάκη). *Narrative Inquiry* 15(2): 267-291.
24. 2006 « «Έχω μια απάντηση, κάντε μου μια ερώτηση». Ο λόγος των

συνεντεύξεων στην ελληνική τηλεόραση». Στο Γούτσος, Δ., Κουτσοιλέλου, Σ., Μπακάκου-Ορφανού, Α. & Παναρέτου, Ε. (επιμ.) *Ο κόσμος των κειμένων. Μελέτες αφιερωμένες στον καθηγητή Γεώργιο Μπαμπινιώτη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. 145-163.

25. 2006 “ICT and the development of academic literacies in a university language programme” (σε συνεργασία με τη Βασιλική Μητσικοπούλου) στο Καββαδία, Α., Τζωαννοπούλου, Μ. και Τσαγκαλίδης, Α. (επιμ.) *Πρακτικά του 13^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας «Νέες Κατευθύνσεις στην Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία»*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press. 647-659.
26. 2006 “Multimodality and relevance in the Athens 2004 Olympic Games televised promotion” (σε συνεργασία με την Έλλη Υφαντίδου). *Revista Alicantina de Estudios Ingleses* 19 (τεύχος αφιερωμένο στη γλώσσα των ΜΜΕ, επιμ. Mateo, J. & Yus, F.), 191-210.
27. 2007 «Η γλωσσική οικοδόμηση της ταυτότητας στην ελληνική τηλεόραση: η περίπτωση του *Συν και Πλην*». Στο Τομέας Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών (επιμ.) *Γλωσσικός Περίπλους: Μελέτες αφιερωμένες στη Δήμητρα Θεοφανοπούλου-Κοντού*. Αθήνα: Ινστιτούτο του βιβλίου-Α. Καρδαμίτσα. 352-363.
28. 2008 “Joy in advertising the Athens 2004 Olympic Games on Greek television” (σε συνεργασία με την Έλλη Υφαντίδου). Στο Lascaratou, C., Despotopoulou, A. & Ifantidou, E. (επιμ.) *Reconstructing Pain and Joy: Linguistic, Literary, and Cultural Perspectives*. Newcastle-upon-Tyne: Cambridge Scholars Publishing. 431-449.
29. 2009 “Constructing in-group identity through story-telling: evidence from conversational narratives of young people in Greece” (σε συνεργασία με τον Αργύρη Αρχάκη). *Pragmatics* 19(3): 343-362.
30. 2009 “Raising and assessing pragmatic awareness in L2 academic language learning” (σε συνεργασία με τη Βασιλική Μητσικοπούλου και την Έλλη Υφαντίδου). *The International Journal of Learning* 16 (9). Ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://thelearner.com>.

ΤΣΙΜΠΟΥΚΗ, ΘΕΟΔΩΡΑ, ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΜΕΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

BOOKS

American Identities: Literary History of the USA. Athens: Patakis Publications, 2002. (in Greek)

Representations of Identity in Contemporary Ethnic American Fiction. Athens: Parousia, 1997.

F. Scott Fitzgerald's Aestheticism: His Unacknowledged Debt to Walter Pater. Athens: Parousia, 1992.

EDITED VOLUMES

(with Antonis Balassopoulos and Gesa Machentun), *Conformism, Non-Conformism and Anti-Conformism in the Culture of the United States. European Views of the United States*. Heidelberg: Universitätsverlag Winter, 2008.

(with Angeliki Spiropoulou, Hellenic Open), *Culture Agonistes: Debating Cultures, Rereading Texts*. Bern: Peter Lang, 2002.

(with Angeliki Spiropoulou, Hellenic Open), *Contemporary Greek Fiction: Orientations and Crossings*. Athens: Alexandria, 2002. (in Greek)

(with Karen Lagopoulou-Boklund, Aristotle U of Thessaloniki), Trajectories: New Greek Scholarship in Anglo-American Studies. *GRAMMA 9: Journal of Theory and Criticism*. Thessaloniki: Aristotle U of Thessaloniki, 2001.

ESSAYS

«The Sixties are Dead: Long Live their Legacy»: The Politics and Poetics of Counterculture.» *GRAMMA 16: Journal of Theory and Criticism*. Eds Tatiani Rapatzikou and Aliko Varvogli. Thessaloniki: Aristotle U of Thessaloniki, 2008. 45-66.

«The Future of American Studies: The Greek Paradigm.» *New Perspectives of American Studies in Greece*. Ed. Eleftheria Arapoglou. Hellenic Association for American Studies, 2008. 17-27. (in Greek)

«Realism, Narrative Visuality and the Hieroglyphic World of Newland Archer.» *Brno Studies in English S 14*, 2008 —34: 125-137.

«A Spy in the House of the Other: Anais Nin, Modernism, Autobiography, and Feminine Disclosure.» *Women in Dialogue: (M)uses of Culture*. Eds Dilek Direnc, Gunseli Sonmez Isci & Klara Kolinska. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing, 2008. 67-82.

«Does Doing “the right thing” Equal Doing It “in the right way”? Performative Narration in Nella Larsen’s *Passing*.» *Southern Identities*. Ed. Youli Theodosiadou. Thessaloniki: Kornelia Sfakianaki, 2008. 97-112.

«Bi- or Mono- culturalism?: Contemporary Literary Representations of Greek-American Identity.» *On the Road to Baghdad or, Travelling Biculturalism*. Ed. Gönül Pultar. Washington, DC: New Academia Publishing, LIC, 2005: 15-26.

«Gendered Biomythographies or Is There Only One Way to Tell This Story?» *Thieves of Language: Il mito nell’ immaginario femminile*. Ed. Eleonora Chiavetta. Palermo: Facoltà di Lettere e Filosofia, Università di Palermo, 2003: 249-256.

«Bodies That Come to Matter» (co-written with A. Kalfopoulou). “*Nature’s Nation” Revisited: American Concepts of Nature from Wonder to Ecological Crisis*. Eds. Hans Bak and Walter W. Hölbling. Amsterdam: VU University Press, 2003: 306-18.

«The Multiple Faces of Greek American Religious Experience: Helen Papanikolas’s *The Apple Falls from the Apple Tree*.» *Journal of American Studies of Turkey* 16 (2002): 1-16.

«Joyce and Others: A Family Romance.» *Nea Estia* 152 (Nov. 2002): 664-74.

«E.L. Doctorow’s *The Waterworks*, Dying Bodies, Millenarianism, and The Fountain of Youth.» *East-Central European Traumas and a Millennial Condition*. Ed. Zbigniew Bialas and Wieslaw Krajka, distributed by Columbia UP, 2000.

«Ethnic Minorities in America: An Introduction» and «*Tales of Burning Love* and the Native American Narrative.» *Diavazo* 394 (1999): 109-112, 133-136.

«Representations of identity in contemporary Native American fiction: the case of Paula Gunn Allen.» *Dialogue and Difference*. Ed. Laurence Raw & Ayse Lahur Kirtunc. The British Council (1999): 27-33.

«Fictional Contamination of Hegemonical Texts: History, Fiction and the Rosenberg Case.» *The European Legacy*, 2:4 (1997).

«Raping by Numbers: Jerzy Kosinski’s *The Painted Bird*.» *British and American Studies II*. Ed. Marta Wiszjinowska, Acta Universitatis Nicolai Copernici, Torun (1996).

«Painted Love, Tainted Nation in Kosinski’s *The Painted Bird*.» *Nationalism and Sexuality: Crises of Identity*. Ed. Yiorgos Kalogeras and Domna Pastourmatzi, Hellenic Association of American Studies, Aristotle University (1996): 323-329.

«Closure and the Choice of Racial Identity in William Faulkner's *Light in August*.» *Culture and Identity. Conference Proceedings*. Eds. T. Rachwal, et als. University of Silesia Press, Katowice (1996): 312-318.

«Narratives that Converge: Erdrich's *Love Medicine* and Faulkner's *As I Lay Dying*.» *Literature and American Identity: Immigration, Assimilation, and the Frontier*. Proceedings of the Sixth Annual Fulbright Conference. Ed. Douglas F. Ebner, USIS, Poznan (1995): 67-71.

«*Frankenstein* and the Excess of Signification: A Case of Unstable Balance.» *Les Cahiers Forell 2*. Poitiers: Univ. de Poitiers U.F.R. Langues (1994): 95-107.

«Aestheticism in America: Fitzgerald's Counter-proposal to Pater's Aesthetic Credo.» *Logomachia: Forms of Opposition in English Literature/Language* ed. E. Douka-Kabitoğlu. Thessaloniki: Hellenic Association for the Study of English (1994): 431-440.

«*The Narrative of Arthur Gordon Pym of Nantucket*: An Analysis of Edgar Allan Poe's Longest Work of Fiction and Its Relation to His Other Writings.» *Parousia* (1992): 187-204.

Reviews and Other Publications:

Regular column to the Greek Sunday *Book Review* of the newspaper *To Vima* (from 1998 to 2008) and *Eleftherotypia* (from 2008 to present).

Review of George Veis's "With the Mongolians" (Kedhros 2005), *Entefktirio* 70 (Sept.2005): 139-41.

Review of Iris Murdoch's *An Honorable Defeat* (Hatzinikolis 2004), *(de)kata* 2 (summer 2005): 182-83.

Review of Harry Mark Petrakis *The Orchards of Ithaca* (Southern Illinois UP, 2004), *The Anglo-American Review* 31 (Spring 2005): 27-28.

Review of Norman Mailer's *The Spooky Art* (in Greek, Kastaniotis 2005), *Entefktirio* 69 (April-June 2005):135-37.

«Susan Sontag: Journey Till the End of the World.» *Diavazo* 430 (2002): 41-43.

Review of Prem Poddar's (ed.) *Translating Nations* (Aarhus UP, 2000), *The European English Messenger* X/1:74-5.

Review of Klaus J. Millich's and Jeffrey M Peck's (eds.) *Multiculturalism in Transit: A German-American Exchange* (New York: Berghahn Books, 1998), *EAAS Newsletter* 44. 2000.

Review of Christina Giorcelli's and Rob Kroes' (eds.) *Living with America, 1946-1996* (Amsterdam: VU Univ. Press, 1997) *EAAS Newsletter* 42.1999.

Introduction and addendum to the Greek translation of Susan Sontag's novel *Volcano Lover*. Athens: Odysseas, 1998.

Introduction to the Greek translation of Peter Taylor's novel *A Summons to Memphis*. Athens: Odysseas, 1995.

E.L. Doctorow's Literary Portrait. *Revmata* 22 (1994): 60-64.

An Interview with E.L. Doctorow. *Nea Estia* 15 May 1994: 685-87.

On Toni Morrison. *Nea Estia* 15 Apr. 1994:536-37.

Review of Faulkner's Fables of Creativity: The Non-Yoknapatawpha Novels by Gay Harrington (U of Georgia P, 1990) *Journal of Modern Literature* (1993): 265.

Review of Dimitris Rikakis "Abridged Encyclopedic Personal Dictionary" (Estia 1992). *World Literature Today* 67.3 (1993): 647.

Graham Swift: A Survey. *Nea Estia* (1 Sept.1992): 1156-67.

Review of Takis Theodoropoulos's "Nights in Arcadia" (Estia 1992). *World Literature Today* 67.2 (1993): 418.

ΥΦΑΝΤΙΔΟΥ, ΕΛΛΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΤΟΜΕΑ ΓΛΩΣΣΑΣ-ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

“Raising and assessing Pragmatic awareness of Greek University Students in English” (forthcoming). (co-authors: A. Tzanne, B. Mitsikopoulou). The International Journal of Learning.

“Evidentials” 2009. In L. Cummings (ed) The Routledge Pragmatics Encyclopedia. Routledge.

“Echoic use” 2009. In L. Cummings (ed) The Routledge Pragmatics Encyclopedia. Routledge.

“Evidentials and metarepresentation in early child language” 2009. In L. Ekberg and C. Paradis (eds) Evidentiality in language and cognition (Special Issue of Functions of Language 16:1). Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 89-122.

“Newspaper headlines and relevance: ad hoc concepts in ad hoc contexts” 2008. Journal of Pragmatics 41(4): 699-720.

“Tracking pain and joy: Breaching boundaries, bridging fields” 2008. (co-authors: A. Despotopoulou, C. Lascaratou) In C. Lascaratou, A. Despotopoulou, E. Ifantidou (eds) Reconstructing Pain and Joy: Linguistic, Literary, and Cultural Perspectives. 2008. Newcastle, UK: Cambridge Scholars Publishing, 1-14.

“Joy in advertising the Athens 2004 Olympic Games on Greek television” 2008. (co-author: A. Tzanne). In C. Lascaratou, A. Despotopoulou, E. Ifantidou (eds) Reconstructing Pain and Joy: Linguistic, Literary, and Cultural Perspectives. 2008. Newcastle, UK: Cambridge Scholars Publishing, 431-449.

Reconstructing Pain and Joy: Linguistic, Literary, and Cultural Perspectives.

2008. C. Lascaratou, A. Despotopoulou, E. Ifantidou (eds) Newcastle, UK: Cambridge Scholars Publishing.

“Multimodality and relevance in the Athens 2004 Olympic Games” 2006. (co-author: A. Tzanne) In J. M. Martinez and F. Yus (eds) *Revista Alicantina de Estudios Ingleses* Special Issue on Linguistics and the Media. Departamento de Filologia Inglesa, Universidad de Alicante, 191-210.

“Pragmatics, cognition and asymmetrically acquired evidentials” 2005.

Pragmatics 15(4): 369-394.

“Evidential particles and mind-reading” 2005. Pragmatics and Cognition 13 (2): 253-295.

“Hearsay devices and metarepresentation” 2005. In S. Marmaridou, K.

Nikiforidou and E. Antonopoulou (eds) Reviewing Linguistic Thought: Converging Trends for the 21st century. Berlin, New York: Mouton de Gruyter, 401-418.

“The semantics and pragmatics of metadiscourse” 2005. Journal of Pragmatics

37 (9): 1325-1353.

Evidentials and Relevance 2001. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins
Publishing Company.

ΧΟΪΔΑΣ, ΣΠΥΡΟΝΙΚΟΛΑΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΤΟΜΕΑ ΓΛΩΣΣΑΣ-ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

1. Κατά την παραμονή μου στο Southern Illinois University at Carbondale εργάστηκα για δύο χρόνια περίπου ως Research Assistant για τη συγγραφή του βιβλίου *A Review Grammar of Modern Greek* (1974), το οποίο ολοκλήρωσα μετά το θάνατο του αρχικού υπεύθυνου για το ερευνητικό πρόγραμμα Α, Κατρανίδη.
2. Hoidas, S. 1987. Towards a conceptual analysis of causative connectives. *Proceedings of the First Symposium on English and Modern Greek. Description and/or Comparison of the Two Languages*, 24-31, University of Thessaloniki.
3. Hoidas, S. 1988. On relative time. *Second Symposium on English and Modern Greek. Description and/or Comparison of the two Languages*, University of Thessaloniki.
4. Hoidas, S. 1988-1989. A Tautology is a tautology. *Glossologia*, 7-8, 225-236.
5. Hoidas, S. 1990-1991. Προβλήματα περιγραφής και σύγκρισης της Αγγλικής και Ελληνικής γλώσσας, *Glossologia*, 259-282.
6. Hoidas, S. 1991. *Relative Time Designated with before/after, πριν/αφού*. *Παρουσία Ζ*, 89-103.
7. Hoidas, S. 1995. *Have/Take/Give a V grammaticalization*. In Drachman, G., Malikouti-Drachman, A., Klidi, C. and Fykias, J. (eds.), *Proceedings of the 2nd International Conference on Greek Linguistics*, Vol. II, 483-492, Salzburg.
8. Hoidas, S. 1996. Greek experiences: embiria vs. pira. In Tsopanoglou, A. and Tryfona-Antonopoulou, N. (eds.), *Proceedings of the 11th International Conference: The Sociolinguistic Dimension in the Teaching and Learning of Modern Languages*, Volos 1993, 148-152.
9. Hoidas, S. 1997. *Have/Take/Give a V grammaticalization*. In *Proceedings of the Second International Conference on Greek Linguistics*, University of Salzburg, 483-492.
10. Hoidas, S. 1997. From Time to Cause: The Case of Since/Αφού. *Parousia*, Monograph Series, 38.
11. Hoidas S. and Galani M. 1999. Mapping and counter-mapping experiences. *Proceedings of the 4th International Conference on Greek Linguistics*. Nicosia, 308-314.
12. Hoidas, S. 2001. Blend structures on the move. In Psaltou-Joycey, A. and Valioli, M. (eds.), *Proceedings of the 12th International Conference: The Contribution of Language Teaching and Learning to the Promotion of a Peace Culture*. Festschrift for prof. S. Efstathiadis. Thessaloniki, Volume No. 8, 233-239.
13. Hoidas, S. 2001. Blend structures on the move. *Proceedings, 12th International Conference The Contribution of Language Teaching and Learning to the Promotion of a Peace Culture*. Thessaloniki Volume No 8, 233-238.
14. Hoidas, S. 2002 *Transparency vs. opaqueness in tautological doubling*. International Linguistics Conference Faculty of English Studies, University of Athens (ανακοίνωση).
15. Hoidas, S. 2002. Tautological doubling. In Clairis, C. (ed.), *5e Colloque International de Linqvistique Grecque*. Sorbonne, Université René Descartes, 231-234. Paris: L' Harmattan.
16. Hoidas, S. 2003. Conceptual issues in the organization of tautological doubling. In Solovyev, V. and Polyakov, V. (eds.), *Proceedings of the International Conference on Cognitive Modelling in Linguistics. Text Processing and Cognitive Technologies*, Varna Moscow No 8, 482-489.
17. Hoidas, S. 2004. *Redundancy in Tautological Doubling*. *Parousia*, No. 58, Athens.

18. Hoidas, S. 2005 Light verbs and creativity. In *Text Processing and Cognitive Technologies No 11. Proceedings of the VIII-th International Conference, Cognitive Modeling in Linguistics*, September 4-11. Moscow-Varna, 34-43.
19. Hoidas, S. 2007. From basic to derived forms in tautological doubling. In *Γλωσσικός Περίπλους. Μελέτες Αφιερωμένες στη Δήμητρα Θεοφανοπούλου-Κοντού*, Ινστιτούτο του Βιβλίου Α. Καρδαμίτσα, 88-94.
20. Hoidas, S. 2007. Coaxial frame structures. *Proceedings of the IX-th International Conference, Cognitive Modelling in Linguistics. Text Processing and Cognitive Technologies*, No. 13, 106-112.
21. Hoidas, S. and Galani, M. 2008. Biimperative binomials. *Proceedings of the X-th International Conference, Cognitive Modelling in Linguistics. Text Processing and Cognitive Technologies*, Becici, No. 15, 160-166.
22. Hoidas, S. 2009. Creativity and the semantics of death. *Proceedings of the XI-th International Conference, Cognitive Modelling in Linguistics. Text Processing and Cognitive Technologies*, Costantza, No. 17, 81-90.
23. Χοϊδάς, Σ. Άρθρο για τις αιτιολογικές προτάσεις στο τεύχος 128-129 της Εγκυκλοπαίδειας Πάπυρος Λαρούς Μπριτάνικα.
24. Χοϊδάς, Σ. 1983-84. Κοινωνιογλωσσική Ανάλυση “Διδασκαλικών” Παραδειγμάτων Επιστημονικών και Σχολικών Γραμματικών. *Γλωσσολογία*, Τόμος 2-3, 57-67.
25. Χοϊδάς, Σ. 1986. Σημασιολογική Ανάλυση των Χρονικών Προτάσεων της Αγγλικής και της Ελληνικής. Διδακτορική Διατριβή. Πανεπιστήμιο Αθηνών.
26. Χοϊδάς, Σ. 1983. Κοινωνιογλωσσική Ανάλυση “Διδασκαλικών” Παραδειγμάτων Επιστημονικών και Σχολικών Γραμματικών. Ανακοίνωση στη Σειρά Διαλέξεων της Γλωσσικής Εταιρείας Αθηνών (ανακοίνωση).

